

Wilbur Smith

A sólyom röpte

A fordítás az alábbi kiadás alapján készült:
Wilbur Smith: Flight of the Falcon
Ballantine Books, a division of Random House, Inc., New York
Copyright © 1980 by Wilbur Smith

Fordította: BORECZKY ELEMÉR és SZEKERES GÁBOR

Fedélterv: CSÁSZMA JÓZSEF

Borítófotó: SZATMÁRI GERGELY

Hungarian edition by
© Delej Kft. in association with
Maecenas International Kft. 1994
Hungarian translation
© Boreczky Elemér, Szekeres Gábor, 1994

1860

A hideg Benguela áramlat által nyaldosott afrikai part rejtőzködő oroszlánként, sárgásbarnán és aranyszínben lapult meg a horizonton.

Robyn Ballantyne a hajó korlátjánál állt, és a partot nézte. Már napfelkelte előtt egy órával ott állt, jóval azelőtt, hogy a szárazföld felbukkant volna a látóhatáron. Tudta, hogy ott van, a sötétségben is érzékelte a hatalmas és rejtelmes kontinens jelenlétét. A hideget és nyirkosságot árasztó áramlat, amelyen a nagy hajó haladt, elhozta hozzá a föld meleg és fűszeres leheletét.

Az őrt álló matrónánál hamarabb pillantotta meg a földet, és felkiáltott. Az ő hangjára csörtetett fel a fedélzetre a taton lévő kabinjából Mungo St. John. A legénység többi tagja is a hajó oldalához gyülekezett básmézkodni és fecserészni. Mungo St. John néhány másodpercre megragadta a tikfából faragott korlátot és a szárazföldet bámulta, aztán sarkon fordult, és mély, de metsző, a hajó minden részében hallható hangon kiadta a parancsot.

- Fordulásra felkészülni!

Tippoo, az első tiszt csomózott végű korbáccsal és ököllel nógatta helyére a legénységet. A dühödt szél és az alacsonyan szálló barátságtalan felhők két héten át eltakarták a napot és a holdat, de minden más égitestet is, amelyek állásából meg lehetett volna állapítani a hajó helyzetét.

A karcsú klippernek a becslések szerint száz tengeri mérfölddel nyugatabbra kellett volna lennie, jó messzire ettől a csalóka partszakasztól, amely vadon és elhagyatottan, ismeretlen kockázatokat rejtgetve terült el előttük.

A kapitány nem sokkal korábban ébredt fel. Sűrű, fekete haja összegubancolódva verdesett a szélben. Sima, napbarnított arca enyhén kipirult az alvástól, no meg a haragtól és

az aggodalomtól. Tekintete azonban élénk volt, és szemének fehérje erős kontrasztban állt aranysárga pettyekkel tarkított íriszével.

Robynt még ebben a zűrzavarban is elbűvölte a férfi pusztá fizikai jelenléte - veszélyes és zavarba hozó tulajdonságainak összessége, amelyek egyidejűleg taszították és vonzották.

Fehér vászoningét kapkodva gyűrhetette nadrágjába, mert az elől nem volt megkötve. Mellkasának bőre is sima volt és napbarnított, mintha olajjal lett volna bekenve, és csigákba göndörödő, erős, fekete szőr borította. Robyn elpirult a látványtól, mert az első reggelre emlékeztette, amikor az Atlanti-óceán 35. szélességi foktól délre hullámnzó meleg, kék vizére siklottak - a reggelre, amely annyi későbbi kín és zavaros ima forrásává vált.

Azon a reggelen apró kabinjában volt, amikor meghallotta a felette lévő fedélzeten locsogó és dörömbölő vizet és a hajó pumpáinak csattogását. Felállt a kis asztal mellől, amelyen éppen a naplóját írta, egy sálat dobott a vállára, és felment a főfedélzetre. Gyanútlanul lépett ki a vakítóan ragyogó napfénybe, aztán döbbenten megtorpant.

Két tengerész teljes erejéből hajtotta a pumpát, amelynek torkából hangos sziszegés kíséretében erős sugárban ömlött a tiszta tengervíz a meztelen Mungo St. Johnra. A férfi arcát és két karját a vízsugárba tartotta. Vízről áztatott haja az arcára és a nyakára, szőrzete mellkasára és izmokkal rácsozott, lapos hasára tapadt. Robyn csak állt kővé meredten, és képtelen volt levenni róla a szemét. A tengerészek, a pumpálást egy pillanatra sem hagyva abba, felé fordították a fejüket és rávigyorogtak.

Látott ő már azelőtt is meztelen férfitestet kiterítve a boncolóasztalon, csontokra tapadó lágy fehér húst, nyitott hasüreget, amelyből előbuggyantak a belső szervek, vagy a járványkórház bűzében, piszkos pokrócaikon saját verítékükben, hányásukban fetrengő haldoklókat - de még soha nem látott ilyen egészségeset és étellel, energiával telít.

Csodálatosan kiegyensúlyozott és szimmetrikus test volt, arányos felsőtesttel, izmos lábakkal, széles vállal és keskeny csípővel. Bőrének még azokon a helyeken is megvolt a fénye, ahol a nap sugarai soha nem érték. Nem a durva szőrzettel

félig elborított, megbotránkoztatóan visszataszító, férfias vonalak rendetlen kuszasága volt, hanem maga a vibráló férfiasság. Robynt egy csapásra a hatalmába kerítette Éva eredendő bűne - a kígyó ismét felajánlotta az almát -, és hangosan felsóhajtott. A férfi meghallotta. Kilépett a dübörgő vízsugár alól, és ujjaival elfésülte a haját a szeme előtt. Rögtön meglátta a közelében álló lányt, aki képtelen volt megmozdulni, vagy akár csak levenni a tekintetét róla, és rávillantotta azt a lusta, csúfondáros mosolyát. Meg sem próbálta eltakarni meztelenségét, és a lassú vízcseppek drágakőként csillogtak a bőrén.

- Jó reggelt, Dr. Ballantyne - dörmögte. - Csak nem váltam én is valamelyik tudományos megfigyelése tárgyává?

Robyn csak ekkor volt képes legyőzni a varázst; sebesen megpördült, és lerobogott kicsiny, levegőtlen kabinjába. Odalent rávetette magát keskeny hálólhelyére, és várta, hogy elárassza a szégyen és a büntudat. De egyik sem érkezett. Helyette valami zavar keletkezett a mellkasában és a tüdejében, amitől nehezen vette a levegőt. Arca kimelegedett, torka viszketni kezdett, és furcsa bizsergést érzett a nyakszirtjén. Aztán teste többi részét is elárasztotta a melegség, és ettől annyira megrémült, hogy fekvőhelyéről leugorva térdre vetette magát, hogy hitvány, alapvetően értéktelen és jóvátehetetlenül bűnös voltát beismerve, értelme mielőbbi visszatéréséért esedezzen. Ezt a gyakorlatot életének huszonhárom éve alatt már vagy ezerszer elvégezte, de még soha ilyen csekélyke sikerrel.

Az utazás azóta eltelt harmincnyolc napján megpróbálta elkerülni azokat a sárga pettyes szemeket és azt a lusta és csúfondáros mosolyt, ezért jobbára a kabinjában étkezett. Ezen még a csüggesztő egyenlítői hőségben sem változtatott, pedig a vászonfüggöny mögötti piszkos vödör nem sokat tett azért, hogy felkeltse az étvágyát. Csak akkor csatlakozott a bátyjához és a többiekhez a hajó kis szalonjában, amikor tudta, hogy a viharos idő miatt Mungónak a fedélzeten kell maradnia.

Most, hogy a hajóját az ellenséges partok mentén kormányozó Mungo St. Johnt nézte, Robyn ismét érezte azt a zavaró bizsergést, és gyorsan a széltől meggörcbült árbocok között

himbálódzó szárazföld felé fordult. Zúgtak a csigasorokon megfeszülő kötelek, nyikorogtak és recsegtak a vitorlák keresztrúdjai, és a szél ágyúdörgésszerű robaj kíséretében csapott bele az üresen csapkodó vitorlákba.

A földet megpillantva Robynnak már-már sikerült lebirkóznia emlékeit, és valamiféle félelemmel vegyes tisztelet kerítette a hatalmába. Azon tűnődött, vajon kiálthat-e a szülőföld ennyire tisztán és félreérthetetlenül szülöttjeihez.

Szinte hihetetlennek tűnt, hogy már tizenkilenc év telt el, amióta négyévesen, anyja hosszú szoknyájába kapaszkodva utoljára látta a horizont mögött eltűnedezni a kontinens legdélebbi csücskét őrző, hatalmas, lapos tetejű hegyeket. Ez volt az egyik tisztán megőrzött emléke erről a földről. Még mindig szinte a kezében érezte azt az olcsó és durva anyagból készült ruhadarabot, amelyet egy misszionárius feleségének viselnie kellett, a fülébe csengett anyja elfojtott zokogása, érezte lábának remegését a szoknyák alatt, és saját mozdulataira is emlékezett, ahogy ő közelebb bújt hozzá. Maga előtt látta az anyja bánata miatt megrettent és összezavarodott kislányt, aki a gyerekekre jellemző, ösztönös megérzéssel felfogta, hogy életük felfordult, de csak annyit tudott, hogy az a magas alak, aki mindaddig gyermeki létezésének központja volt, hiányzott.

- Ne sírj, kicsikém - suttogta az anyja. - Hamarosan találkozunk a papával. Ne sírj, aranyom. - De szavai csak kételyeket ébresztettek benne, hogy valaha is látja még az apját, és arcát a durva szövésű szoknyába fúrta. Már akkor túl büszke volt ahhoz, hogy mások előtt bőgjön.

Mint mindig, akkor is bátyja, Morris vigasztalta. Három évvel volt idősebb nála, már hétévesen kész férfi. Ő is Afrikában született, egy furcsa nevű, vad folyó, a Zouga partján, és e folyó nevét vette fel középső névként. Így lett belőle Morris Zouga Ballantyne. Robyn a Zouga nevet szerette legjobban - mindig is úgy szólította -, mert Afrikára emlékeztette.

Robyn a tatfedélzet felé fordította a fejét, és megpillantotta. Ott állt és magas volt, de nem annyira, mint Mungo St. John, akihez beszélt, miközben lelkendező arccal az oroszlánszínű szárazföld felé mutatott. Apjától örökölt vonásai markánsak és erősek voltak. Csontos orra csőrszerűen előre-

hajlott, és szájának vonala határozottságról - talán nyereségről? - árulkodott.

A szeméhez emelte a távcsövet, és az alacsony partot fűrészte. Azzal az alapossággal csinálta, ahogy a legkisebb témától a legnagyobbig minden mást szokott, majd leeresztette a távcsövet és Mungo St. Johnhoz fordult. Halkan beszélgettek. Valószínűtlen kapcsolat alakult ki közöttük, egymás erősségeinek és teljesítményeinek kölcsönös, bár óvatos tisztelete. De az igazat megvallva, Zouga forszírozta lankadatlanul a kapcsolatot. Szerette kihasználni a kedvező alkalmakat, és most is, amit csak lehetett, magába szippkázott Mungo St. John tudásából és tapasztalataiból. S micsoda gyakorlott bájjal tette! Amióta csak elhagyták a bristoli kikötőt, minden ismeretet kiszedett a kapitányból, amire az, e hatalmas és vad földrész partjai mentén folytatott sokéves kereskedelmi tevékenysége folyamán, szert tett. Frissen megszerzett tudását borjúbőrbe kötött naplóiba jegyezte.

Ráadásul a kapitány vállalkozott rá, hogy bevezeti a csillagászati navigáció művészetének titokzatos világába. Mindennap délben, kezükben rézszeztánst szorongatva ott álltak a tatfedélzet nap felőli oldalán, és várták, hogy a tüzes égítést sugarai áttörjék a vastag felhőréteget, ha pedig az ég tiszta volt, sóváran vizsgálták, és a hajó ingadozó mozgásához alkalmazkodva próbálták a napot a műszer lencséjével megcélózni, miközben lehozták a horizontra.

Néha célba lövéssel törték meg az utazás monotóniáját. Ilyenkor Mungo St. John bársonnyal bélelt dobozukban felhozta és a térképasztalon gondosan megtöltötte két csodálatosan szép, duplalövetű pisztolyát. Aztán egy matróz üres brandysüvegeket hajigált a hajó tatjáról a levegőbe, ők pedig célba lődöztek rájuk.

Nevetgélve kiabáltak, és gratuláltak egymásnak, ha a találattól gyémántként csillogó üvegszilánkokká hullott szét egy palack a levegőben.

Máskor Zouga hozta fel új Sharps hátultöltős puskáját, amelyet expedíciójának - a „Ballantyne Afrika Expedíciónak”, ahogy a Standard nevű nagy napilap nevezte - egyik szponzora ajándékozott neki.

Csodálatos fegyver volt a Sharps. Még nyolcszáz yardos

távolságból is tökéletesen pontos volt, és akkora erővel röptette ki a golyót, hogy ezerről le lehetett teríteni vele egy bölénybikát. A hatalmas amerikai bölénycsordákat akkortájt kipusztító emberek egymás után nyerték el vele a mesterlövész címet.

Mungo hordót kötözött egy nyolcszáz yard hosszú kötél végére, és egyshillinges alapon versenyt lövöldöztek rá. Zouga nagyszerű lövész volt, a legjobb az ezredében, ennek ellenére Mungo St. John már öt fontot nyert tőle.

Nem elég, hogy az amerikaiak gyártották a világ legjobb lőfegyvereit (John Browning már szabadalmaztatott egy hátultöltős puskát, amelyből Winchester az ember által eddig ismert legfélelmetesebb fegyvert fejlesztette ki), de a legjobb lövészek is amerikaiak voltak. Ez is rámutatott a hosszú puskát használó határvidéki ember és a huzagolatlan muskétáikból kizárólag szigorú parancsra sortüzet leadó brit gyalogság tradíciója közötti különbségre. Mungo St. John úgy bánt a hosszú csövű, duplalövetű pisztollyal és a Sharps puskával, mintha mindkét fegyver a testéhez tartozott volna.

Robyn a két férfitől a part felé fordult, és csüggedten vette tudomásul, hogy a Föld egyre jobban belemerül a hideg, zöld tengerbe.

Kétségbeesetten sóvárgott utána, ahogy évekkel azelőtti elválásuk óta mindig is tette. Úgy érezte, hogy az azóta eltelt egész élete nem volt más, mint felkészülés erre az újra találkozássra. Mennyi akadályt kellett leküzdenie, és az akadályokat óriásivá nagyította az a pusztító tény, hogy nő volt. Mennyit küzdött a csábítás ellen, hogy átadja magát a kétségbeesésnek, miközben küzdelmét mások akaratosságának és kérkedő büszkeségnek, makacsságnak és szerénytelenségnek könyvelték el.

Mennyit ücsörgött William bácsikája könyvtárában, dacára annak, hogy öreg nagybátyja folytonosan megpróbálta kedvét szegni! - Még megfertőz az a sok könyv, drágaságom - szokta volt mondani. - Nem nőknek való hely ez. Inkább segíts anyádnak a konyhában, és tanulj meg varrni meg kötni.

- Már mindkettőt tudok, William bácsi.

William bácsi kellenetlen és zsémbeskedő segítségével csak az-

után változott át lassan aktív támogatássá, hogy végre tudomásul vette Robyn intelligenciájának mélységét és eltökéltségének komolyságát.

William bácsi az anyja legidősebb bátyja volt, és akkor költöztek hozzá, amikor ők hárman szinte teljesen nincstelenül visszatértek arról a távoli, vad földrésről. Csak az az évi ötven font állt a rendelkezésükre, amelyet apjuk a Londoni Misszionárius Társaságtól fizetésként kapott, és William Moffat nem volt gazdag ember. Kings Lynnben volt egy kis rendelője, éppen csak elegendő ahhoz, hogy jövedelméből eltartsa hirtelen készen kapott családját.

Természetesen később, sok-sok év múlva már volt pénzük, még hozzá nem is kevés - azt mondják, úgy háromezer font, az apja könyveiért kapott jogdíjak -, de William bácsi volt az, aki az inséges esztendőkben védelmezte és eltartotta őket.

Williamnak valahonnan sikerült annyi pénzt összeszednie, hogy tisztí kinevezést vásároljon Zougának. Igaz, még két értékes zsebóráját is el kellett adnia, amihez meg kellett tennie azt a lealázó utazást a cheapside-beli pénzkölcsönzőkhöz.

De mindaz, amit össze tudott szedni, sem volt elég ahhoz, hogy bejuttassa valamelyik előkelő ezredbe vagy akár a hivatásos hadseregbe. Mindössze csak egy kinevezésre futotta belőle a Kelet-indiai Társaság szolgálatában álló 13. Madrasi Bennszülött Gyalogsági Ezredbe.

William bácsi tanította meg Robynt mindarra, amit maga is tudott, és ugyanő támogatta és bujtotta fel arra a nagy becsapásra, amelyet Robyn soha egy pillanatra sem szégyellt. 1854-ben egész Angliában nem volt olyan egészségügyi iskola, amelyik hajlandó lett volna egy lányt felvenni a tanulói közé.

Bácsikája segítségével és hallgatólagos hozzájárulásával beiratkozott. William unokaöccseként be is került a londoni East Enden lévő St. Matthew kórház iskolájába.

Segítségére volt, hogy mindössze Robynról Robinra kellett változtatnia a nevét, hogy magas volt és kis mellű, hogy mély és rekedtes volt a hangja, amit nem volt nehéz eltúloznia. Sűrű, sötét haját rövidre vágatta, és olyannyira megszokta a nadrágot, hogy azóta kimondottan irritálták a lába körül tekerdő alsósoknyák és krinolinok.

A kórház vezetői csak akkor tudták meg a tényt, hogy nő, amikor 21 éves korában a Királyi Sebész Testületől megkapta a diplomáját. Akkor viszont azonnal kérvényezték a Királyi Testületől a kitüntetés visszavonását, és a bekövetkező botrány alaposan felkavarta egész Angliát. A dolgot csak tovább fűszerezte, hogy a híres Afrika-kutató, utazó, orvosmisszionárius és író Dr. Fuller Ballantyne lánya volt. Végül a St. Matthew vezetősége kénytelen volt visszavonulót fújni, mert Robyn Ballantyne és bácsikája, William befolyásos pártfogóra talált a gömbölyű Oliver Wicks, a Standard szerkesztőjének személyében.

Wicks igazi újságírói szemmel ismerte fel a nagyszerű témát, és egy maró vezércikkben a fair play brit tradíciójára emlékeztetett. Gúnyt űzött a műtőben folytatott szexuális orgiákról terjesztett sötét célzásokból, és kihangsúlyozta eme éleselméjű és érzékeny fiatal lánynak a szinte leküzdhetetlen akadályok ellenére elért figyelemre méltó teljesítményét. Mégis Robyn, még mielőtt diplomáját hitelesítették volna, elhatározta, hogy visszamegy Afrikába.

A Londoni Misszionárius Társaság tiszteletre méltó doktorai alaposan megrémültek, amikor egy nő ajánlotta fel a szolgálatait. Semmi kifogásuk nem volt a misszionáriusfeleségek ellen, mert azok magukat a misszionáriusokat oltalmazták a meztelen pogányok között rájuk leselkedő testi csábítástól, de egy női misszionárius egészen más dolog volt.

De volt még egy további, komoly komplikáció is, amely Robyn Ballantyne alkalmazása ellen szólt, éspedig az, hogy az a Fuller Ballantyne volt az apja, aki lemondott társasági tagságáról - amivel a szemükben teljes mértékben lejáratta magát -, majd hat évre rá nyoma veszett az afrikai vadonban. Megértették, hogy az apát sokkal inkább érdekelte a felfedezés és a személyes gazdagodás, mint a tudatlan pogányok Jézus Krisztus hitére való megtérítése, és Fuller Ballantyne sok ezer mérföldes afrikai utazásai során mindaddig csupán egyetlen bennszülöttet térített át a keresztény hitre, saját fegyverhordozóját.

Úgy tűnt, hogy Krisztus követé helyett az afrikai rabszolga-kereskedelem elleni küzdelem keresztes lovagja vált belőle. Első afrikai misszionárius telepét hamarosan a szőkevény rabszolgák menedékhelyévé változtatta. A Kalahári sivatag legdélebbi szélénél lévő kolobergi állomás létrehozása nem kevés pén-

zébe került a Társaságnak. Kicsiny oázis volt a vadonban, amelyet egy bőséges és tiszta víző forrás táplált.

Amint Fuller létrehozta a rabszolga-menedékhelyet, bekövetkezett az elkerülhetetlen. A missziós állomást dél felől körülvéő kis, független köztársaságokban élő vándor búrok voltak az eredeti tulajdonosai azoknak a rabszolgáknak, akiknek Fuller Ballantyne menedékhelyet biztosított. A búrok „kommandónak” nevezték a határvidékek igazságszolgáltatásának eszközét, ami annyit jelentett, hogy vagy száz, durva háziszóttésből készült ruhába öltözött és a nap által Afrika földjének színére égetett arcú, szakállas lovas hajnalhasadás előtt egy órával rátört Kolobergre, és az előltöltős fegyverek fényes torkolatűzei, valamint Fuller Ballantyne misszionárius telepe épületeinek lángoló szalmateteje hamarosan nappallá változtatta a sötét afrikai éjszakát.

Aztán a támadók közös kötelekre fűzték és dél felé elvezették az újra elfogott, már korábban felszabadított rabszolgákat, végül pedig az állomás személyzetét. A háttérben még mindig parázsló és füstölgő épületek előtt magára hagyva riadt családtagjai körében a tűzből kimentett ingóságai szálnalmas maradéka között álldogáló Fuller Ballantyne-t.

A fentebb elbeszélt esemény, ha lehet, még jobban meggyőltette Fuller Ballantyne-nal a rabszolgaság intézményét, és biztosította számára a nem tudatosan már addig is keresett ürügyet, hogy túltegye magát azokon az akadályokon, amelyek mindaddig megghiúsították szándékát, hogy választ adjon az északon elterülő hatalmas, lakatlan vidék hívásának.

Összepakolta hát feleségét és két gyermekét, és egy, a Londoni Misszionárius Társaságnak címzett levél kíséretében visszaküldte őket Angliába. Isten világosan kinyilvánította akaratát Fuller Ballantyne számára. Megbízta, hogy utazzon északra, és Afrika-szerre terjessze az Úr szavát; ne csak egy kisebb állomáshoz kötődjön, hanem egész Afrika tartozzon az egyházköösségéhez - nagybani misszionárius legyen.

A Társaság vezetőit nagyon nyugtalanította egyik állomásuk elvesztése, de még jobban elcsüggesztette őket az eshetőség, hogy egy rendkívül költséges expedíciót kell küldeniük egy olyan terület átkutatására, amelyről az egész világ tudta, hogy egy hatalmas, lakatlan és a partszegély kivételével víztelen siva-

tag - forró homoksivatag, amely négyezer mérföldön keresztül, északi irányban, egészen a Földközi-tengerig nyúlik.

Anélkül, hogy tudták volna, pontosan hová is címezzék, sürgősen levelet küldtek Fuller Ballantyne-nak, és tudatták vele miatta érzett aggodalmukat, egyben visszautasítottak minden felelősséget. Utóiratként még közölték vele, hogy ugyancsak szabálytalan tevékenységét mindössze évi ötven fonttal hajlandók díjazni. Mindenesetre fölöslegesen pazarolták energiájukat és érzelmeiket, mert Fuller Ballantyne elhagyta állomáshelyét. Egy maroknyi csapat teherhordó és keresztény fegyverhordozója társaságában, mindössze egy colttal, egy gyutacsos karabéllyal, két doboz gyógyszerrel, naplóival és navigációs műszereivel felszerelve elunt.

Nyolc évvel később került ismét elő. Lent, a Zambezi folyónál, a folyó torkolatánál lévő portugál településen bukkant fel, megjelenésével hatalmas bosszúságot okozva az ottani telepeseeknek, akik a terület két évszázada tartós birtoklása után is csupán száz mérföldnyi mélységben tudtak behatolni a folyó mentén a kontinensbe.

Fuller Ballantyne visszatért Angliába és hatalmas feltűnést keltett az *Egy misszionárius kalandjai a sötét Afrikában* címen megjelent könyvével. Itt volt egy ember, aki véghezvitt egy „Transversát” - a nyugati parttól a keletiig átszelte a kontinenst -, aki látta, hogy a területet, amelyet állítólag sivatagnak kéne borítania, nagy folyók és tavak, kellemesen hűvös, füves fennsíkok tarkítják, és hatalmas állatsordák meg furcsa emberek népesítik be - de mindennekfelett látta, micso-da pusztítást végeztek a kontinensen a rabszolga-kereskedők. Felfedezései újra lángra lobbantották a buzgó Wilberforce-féle rabszolgaság-ellenességet az angol emberek szívében.

A Londoni Misszionárius Társaságot ugyancsak zavarba ejtette tékozló fiának visszatérése, és siettek elsimítani a dolgokat. Fuller Ballantyne választotta ki a kontinens belsejében felállítandó misszionárius telepek helyét, és a Társaság, sok ezer fontos költségen, elkötelezett férfiakat és nőket küldött a kiválasztott helyekre.

Az angol kormány, miután tudomást szerzett Fuller Ballantyne leírásáról, amelyben a Zambezi folyót mint a gazdag

belső területekhez vezető széles országutat ábrázolja, szerzőjét Ófelsége konzuljának nevezte ki, és egy részletesen kidolgozott expedíciót állított össze, azzal a feladattal, hogy a belső vidékek számára megnyissa a kereskedelem és civilizáció útőrerét.

Fuller tehát visszatért Angliába, hogy megírja könyvét, de az újraegyesülés időszakában családjá nem látta sokkal gyakrabban, mint amikor Afrika mélyében vándorolt. Ha nem zárkózott be William bácsi könyvtárába, hogy utazásainak történetét írja, Londonban volt, és a külügyminisztériummal vagy a Londoni Misszionárius Társaság vezetőivel viaskodott. S amikor megszerezte mindazt az anyagi támogatást, amire az Afrikába való visszatéréséhez szüksége volt, angliai előadókörútra ment, vagy előadást tartott Oxfordban, vagy pedig a canterburyi katedrális pulpitusáról szónokolt.

Aztán hirtelen ismét elutazott, de ezúttal az anyjukat is magával vitte. Robyn azóta sem felejtette el apja szúrós pofaszakállának érintését, amikor lehajolt hozzá és másodszor is elbúcsúzva megcsókolta. Lelkében az Isten és az apja valahogy egy és ugyanaz a személy volt - hatalmas és igazságos -, és ő, az imádatot is beleértve, vakon engedelmeskedett mindkettőnek.

Évekkel később, amikor a Fuller Ballantyne által misszionárius telepeknek kiválasztott helyek veszélyessége bebizonyosodott, és az életben maradt misszionáriusok a láztól, éhínségtől elpusztult, vadállatok és az általuk megmenteni szándékozott vademberek által legyilkolt társaikat, feleségeiket hátrahagyva visszatáncorogtak a civilizációba, Fuller Ballantyne csillagzata elhalványult.

A külügyminisztérium által szervezett és Ballantyne által vezetett Zambézi-expedíció végleg elakadt a húsz mérföld hosszúságú Kaborra-Bassa szurdok szörnyű zúgóin és vízesésein, ahol a Zambézi bömbölve zuhant alá az ezerlábnyi mélységbe. Az emberek elcsodálkoztak, hogyan kerülhetett el egy ilyen hatalmas akadály Ballantyne figyelmét, jóllehet állítása szerint végigkövette a Zambezi folyását a forrásától a torkolatáig. Elkezdtek kétségbe vonni egyéb állításait is, és a szokásos fősvény brit külügyminisztériumot annyira felbosszantotta a sikertelen expedícióra elherdált hatalmas summa, hogy megfosztotta konzuli rangjától Ballantyne-t.

A Londoni Misszionárius Társaság újabb hosszú lélegzetű levelet küldött Fuller Ballantyne-nak, amelyben felszólították, hogy a továbbiakban korlátozza tevékenységét a pogányok megtérítésére és Isten szavának hirdetésére.

Fuller Ballantyne válaszul elküldte nekik lemondását, és ezzel évi ötven fontot spórolt meg a Társaságnak. Egyidejűleg két gyermekének is írt, és állhatatosságra, hithűsége biztatta őket. Elküldte a kiadójának azt a kéziratot, amelyben magáénak követelte az expedíció vezetését. Aztán magához vette azt a néhány guineát, amely a többi könyvéért kapott hatalmas jogdíjakból még megmaradt, és ismét eltűnt Afrika belsejében. Ez nyolc évvel ezelőtt történt, és azóta senki sem hallott róla.

Most meg itt volt ennek az embernek a lánya, aki már majdnem olyan hírhedt volt, mint az apja, és gyakorló misszionáriusként bebocsátást kért a Társaságba.

Ismét William bácsi - a kvarckavicsból csiszolt lencséjű szemüveget viselő, a kezelhetetlenül dús szürke hajú, jóságos, lágyszívű és ügyefogyott William bácsi - sietett Robyn segítségére. Elkísérte az igazgató testület elé, és figyelmeztette a tisztes gyülekezetet, hogy több tízezer térítéssel a háta mögött Robyn nagyapja, Robert Moffat az egyik legsikeresebb misszionárius Afrikában. S valóban, az öregember még mindig dolgozott a kurumani misszionárius telepen, és csak nemrégiben publikálta sechuana nyelvű szótárát. William bácsi biztosította a magas testületet Robyn eltökéltségéről és buzgóságáról. Továbbá, hogy orvosi végzettsége miatt, valamint az azóta meghalt anyjától (ugyanannak a Robert Moffatnak a lányától) elsajátított afrikai nyelvek ismeretének birtokában, no meg ama megbecsülésnek köszönhetően, amelynek nagyapja, az említett Robert Moffat még a legtöbbet háborúzó ndebelék - más néven matabelék - királya, Mzilikazi részéről is örvendett, a törzsek azonnal elfogadnák.

A vezetőség tagjai kifejezéstelen arccal hallgatták.

Ekkor William bácsi megjegyezte, hogy Oliver Wickset, a Standard szerkesztőjét (ő volt az, aki a lány pártfogására kelt, amikor a St. Matthew vezetősége meg akarta fosztani orvosi képesítésétől) nagyon érdekelné, melyek azok az indokok, amelyek lehetetlenné teszik Robyn felvételét a Társaságba.

Az igazgatók megijedtek, és attól kezdve figyelmesen hallgatták. Végül helyt adtak Robyn kérelmének, és egy másik misszionárius társaság rendelkezésére bocsátották. Új helyről pedig az észak-angliai ipari nyomornegyedekbe küldték.

Bátyja, Zouga lelt rá az útra, amelyen mindketten visszajutottak Afrikába.

Szabadságra tért haza Indiából. Addigra már komoly teljesítmények voltak a háta mögött, és őrnagyi rangot viselt az indiai hadseregben. Kinevezését a csatatéren érdemelte ki, méghozzá azzal, hogy fiatal kora ellenére nagyszerű harci és katonai szervezőképességről tett tanúságot.

Ennek ellenére Zouga ugyanolyan elégedetlen volt a sorsával, mint Robyn. Apjukhoz hasonlóan, mindketten magányos farkasok voltak. Nem bírták a tekintélyelvűséget, és nehezen viselték, ha parancsolgattak nekik. Az ígéretesnek induló katonai karrier ellenére, Zouga felismerte, hogy máris tekintélyes ellenségeket szerzett magának Indiában, és egyre inkább kételkedett abban, hogy jövője ahhoz a kontinenshez köti. Robynhoz hasonlóan ő is a kiutat kereste, és amikor annyi év után ismét találkoztak, oly szeretettel üdvözölték egymást, amilyennel gyermekkoruk óta soha.

Zouga meghívta Robynt ebédelni az Arany Vaddisznóba. A hely akkora változást jelentett Robyn mindennapos környezetéhez képest, hogy egy második pohár vörösbort is elfogadott, amitől pedig vidám és sziporkázó lett.

- A fenébe is, tudod-e, hogy nagyon bájos teremtés vagy, húgocskám? - szólalt meg végül Zouga. Nagyon szabad szájú lett, ami eleinte megdöbbenette Robynt, de hamar hozzászokott. Sokkal csúnyább beszédet is hallott a nyomortelepeken, ahol dolgozott. - Túl jó vagy ahhoz, hogy egész életedet rémséges szipirtyók között töltsd el.

Zouga megjegyzésének hatására egyszerre megváltozott a hangulata, és Robyn a bátyjához hajolva, kiöntötte neki a lelkét. Az együttérzően hallgatta, átnyúlt az asztal fölött, és megszorította húga kezét. Robyn pedig halkán, de a végsőig eltökélve folytatta.

- Zouga, vissza kell jutnom Afrikába. Belehalok, ha itt kell maradnom. Összezsugorodok és meghalok.

- Te jó isten, húgocskám, miért pont Afrikába?
- Mert ott születtem, és mert a sorsom oda köt - no meg azért, mert apa is ott van valahol.

- Én is ott születtem - mosolyodott el Zouga. A mosoly enyhítette szájának szigorú vonalát. - De nekem fogalmam sincs a sorsomról. Persze szívesen visszamennék vadászni, de ami apát illeti - nem gondolod, hogy apa számára mindig Fuller Ballantyne volt a legfontosabb? El sem tudtam volna képzelni, hogy te még mindig teli vagy az iránta érzett gyermekj szeretettel.

- Ő nem olyan, mint mások, Zouga, nem szabad ugyanazzal a mértékkel mérned.

- Sokan egyetérteneinek veled a Londoni Misszionárius Társaságnál és a külügyminisztériumban - mormogta szárazon Zouga. - De mint apa...?

- Én szeretem - mondta dacosan Robyn. - Isten után őt szeretem a legjobban.

- Tudod, hogy megölte anyát. - Zouga szája a szokásos, keskeny vonallá szűkült össze. - A lázas évszakban elvitte a Zambézihez, ami ugyanaz, mintha egy pisztollyal végzett volna vele.

Rövid, sajnálkozó hallgatás után Robyn megadta magát.
- Soha nem volt jó apa vagy férj - de látnok, úttörő, fáklavivő volt...

Zouga elnevette magát, és megszorította húga kezét.

- Így igaz, húgocskám.

- Elolvastam a könyveit, összes levelét, amit anyának és nekünk írt, és tudom, hogy ott a helyem a papa mellett.

Zouga elengedte Robyn kezét, és az oldalszakállát kezdte simogatni. - Te mindig is tudtad, hogyan hozzál engem izgalomba - aztán látszólag egészen más tárgyra tért. - Hallottad, hogy gyémántot találtak az Orange folyónál? - Felelte a poharát és figyelmesen vizsgálta az alján összegyűlt üledéket. - Nagyon különbözünk egymástól, de mégis sok közös vonás van bennünk. - Friss bort töltött a poharába, és csak úgy mellékesen megjegyezte: - Úszom az adósságban, húgicám.

Robyn megrémült. Gyerekkora óta rettegett ettől a szótól.
- Mennyiről van szó? - kérdezte végül halkán.

- Kétszáz fontról - Zouga megvonta a vállát.
- Az rengeteg! - sóhajtott fel Robyn. - Ugye, nem szerencsejátékról van szó? - kérdezte Robyn. Ez volt a másik rettegett szó a szótárában.

- Nem szerencsejáték? - ismételte meg a kérdést Zouga. Aztán elnevette magát. - Ami azt illeti, játszottam, és hálát adok érte az Istennek. Különben ezer guinea lenne az adósságom.

- Azt mondd, hazardjátékokat játszol - és nyersz? - mondta csodálkozva Robyn. Rémülete egy csapásra elpárolgott.

- Nem mindig, de elég gyakran.

Robyn, talán az ebéd folyamán először, alaposan végigmérte a bátyját. Zouga mindössze huszonhat éves volt, de megjelenése és fellépése tíz évvel idősebb embernek mutatta. Máris kemény, hivatásos katona volt. Négy évet töltött ezredével az afgán határon, és az ott folyó csetepatéokban edződött meg. Robyn tudta, hogy arrafelé kemény összecsapások folytak a vad hegyi törzsekkel, amelyekben Zouga kitüntette magát. Gyors előléptetése is ezt bizonyította.

- Hogy adósodtál el, Zouga? - kérdezte Robyn.

- A legtöbb tisztársamnak, még a legifjabbaknak is van magánvagyonuk. Én őrnagy vagyok, és alkalmazkodnom kell a szokásokhoz. Vadászunk, célba lövünk, számlákat csinálunk, pólópónikra fogadunk. - Ismét megvonta a vállát.

- Vissza tudod valaha is fizetni?

- Gazdag nőt kell elvennem - mondta mosolyogva -, vagy gyémántokat kell találnom.

Zouga meghúzta a borát, belesüppedt a székébe, és anélkül, hogy Robynra nézett volna, halkan folytatta.

- Az egyik nap Cornwallis Harris könyvét olvastam - emlékszel azokra a nagy állatokra, amikor Kolobergben éltünk?

Robyn megrázta a fejét.

- Persze, hogy nem, hiszen még csak kisbaba voltál. De én emlékszem. En emlékszem a hatalmas gazella- és gnücsordákra a Cape felé vezető út mentén. Egyik éjszaka egy oroszlán kódorgott arra; tisztán láttam a tábortűz fényében. Harris a könyvében a vadászexpedícióról ír, amelyekkel egészen a Limpopóig eljutott - senki sem jutott el nála messzebbre,

csak természetesen a papa. Ez bizony valamivel csábítóbb kilátás, mint fácánra lövöldözni. Tudod, hogy Harris majdnem ötezer fontot keresett a könyvével?

Zouga eltolta a poharát, kihúzta magát a székében, és egy szivart vett elő az ezüst szivartartójából. Miközben előkészítette és meggyújtotta, elgondolkodva összeráncolta a szemöldökét.

- Te lelki okok miatt akarsz Afrikába menni. Lehet, hogy nekem is Afrikába kell mennem, persze jóval praktikusabb okokból - vérért és pénzért. Teszek neked egy javaslatot. Csináljuk meg a Ballantyne Expedíciót! - Robyn felé emelte a poharát.

Húga bizonytalanul nevetett, azt hitte, hogy Zouga viccel, de azért ő is felemelte a poharát, amely még szinte teljesen teli volt. - A szavam rá. De hogyan csináljuk meg, Zouga? Hogyan jutunk el oda?

- Hogy hívják azt a fickót az újságnál? - kérdezte Zouga.

- Wicks - válaszolta Robyn. - Oliver Wicks. De miért segítenek nekünk?

- Majd megtalálom rá az okot. - S Robynnak eszébe jutott, hogy már gyerekként is milyen ékesszólóan és meggyőzően tudott szót emelni a legkülönbözőbb ügyek érdekében.

- Hát én el is hiszem neked, hogy megtalálod.

Mindketten ittak a borukból, és amikor Robyn visszatette a poharát az asztalra, olyan boldognak érezte magát, amilyenek addigi életében még sohasem.

Újabb hat hét telt el, mire ismét találkoztak. Miközben Robyn lekászálódott a hintóról, Zouga áttörte magát a London Bridge állomás forgatagán, és elé sietett. Magas cilinderében és háromnegyedes bő köpenyében jócskán kimagaslott a tömegből.

- Húgocskám! - kiáltotta nevetve, és leemelte a hintóról.

- Megyünk - tényleg megyünk.

Egy bérkocsi várt rájuk, és amint mindketten elhelyezkedtek rajta, a kocsis azonnal a lovak közé csapott.

- Felesleges volt a Londoni Misszionárius Társasághoz fordulnom - mondta, húga vállát még mindig átölelve, miközben a kocsi erősen zötykölődve haladt a macskaköves úton. - Azért vettem a listámra őket, hogy ötszáz embert

kérjek tőlük, de majdnem megütötte őket a guta. Úgy éreztem, szívesebben vennék, ha apa végleg elveszne Afrikában, és inkább ahhoz adnának ötszáz embert, hogy ott tartsák.

- Az igazgatósághoz fordultál? - kérdezte Robyn.

- Először a reménytelen ügyeket vettem sorra - mondta mosolyogva Zouga. - Utána a Whitehall következett - és sikerült is a miniszterrel beszélnem. Átkozottul udvarias volt, meghívott ebédelni a Travellersbe, és nagyon sajnálta, hogy nem adhat pénzügyi támogatást. Még nagyon emlékeztek apa Zambezi menti kudarcára, de legalább egy tucat levelet adott az összes számításba vehető személy - így a cape-i kormányzó, Kemp, a Cape Town-i admirális és még egy csomó másik ember - számára.

- Levelekkel nem jutunk messzire.

- Aztán meglátogattam azt az újságos fickót. Rendkívüli ember. Vág az esze, mint a borotva. Elmondtam neki, hogy Afrikába készülünk, felkutatni az apánkat - mire ő felugrott, és mint egy gyerek, összecsapta a tenyerét. - Zouga egészen magához húzta Robynt. - Az igazat megvallva a te nevedben beszéltem, és a dolog bevált. Ő kapja meg naplóink, beszámolóink, valamint mindkét könyv kiadási jogát.

- Mindkét könyvét? - Robyn elhúzódott Zougától, és az arcába nézett.

- Mindkettőt - vigyorgott vissza rá Zouga. - A tiédét és az enyémet.

- Könyvet kell írnom?

- De még mennyire? Egy női beszámolót az expedícióról. Már alá is írtam a szerződést a nevedben.

Robyn felnevetett: - Túl gyorsan és túl messzire mész.

- És a kis Wicks ötszázzal be is szállt. A Rabszolga-kereskedelem-ellenes Társaság volt a következő állomásom - ott minden simán ment. Őfelsége is a Társaság pártfogója, és olvasta papa könyveit. Jelentést kell tennünk arról, hogy mi a helyzet a kereskedelemmel a kontinens belsejében, a Baktérítőtől északra. Tőlük is ötszáz guineat kaptunk.

- Jaj, Zouga, te egy varázsló vagy.

- Aztán ott volt az Afrikával Kereskedő Londoni Kereskedők Tiszteletre Méltó Társasága. Ők a legutóbbi száz év folyamán minden kereskedelmi tevékenységüket a nyugati part-

ra alapozták. Meggyőztem őket, hogy felmérést kell csinálniuk a keleti parton. Erre kineveztek a Tiszteletre Méltó Társaság ügynökének, és azt a megbízatást adták, hogy vizsgáljam meg a pálmaolaj-, gumicserje-, réz- és elefántcsontpiacot, és megkaptam tőlük a harmadik, egyben utolsó öt-száz guineat, na meg egy ajándék Sharps karabélyt.

- Ezeröttszáz guinea - sóhajtott fel Robyn, és Zouga rábólintott.

- Elegánsan fogunk hazamenni.

- Mikor?

- Már helyet foglaltam egy amerikai kereskedelmi klipperre. Hat hét múlva indulunk Bristolból a Jóreménység foka és a mozambique-beli Quelimane felé. Írásban két évre szóló eltávozást kértem az ezredemtől - neked is ugyanezt kell tenned a Londoni Misszionárius Társasággal.

Attól kezdve minden álomszerű gyorsasággal történt. A Londoni Misszionárius Társaság igazgatói, talán a megkönnyebbüléstől, hogy nem nekik kell finanszírozniuk Robyn afrikai utazását és a kontinens belsejében való elhelyezését, jótékonyági rohamukban úgy döntöttek, hogy távolléte alatt is tovább folyósítják a fizetését. Ezenkívül óvatos ígéretet tettek arra vonatkozólag, hogy az időszak végén újra áttekinthetik a helyzetet, és amennyiben alkalmasnak bizonyul, állandó telephelyet kap Afrikában. Ez több volt annál, amit Robyn álmaiban valaha is remélt, és Zouga legnagyobb öröme teljes energiájával vetette bele magát az utazás előkészületi munkálataiba.

Annyi volt a teendőjük, hogy a hat hét szinte elrepült, és úgy érezték, csak néhány nap telt el addig, amíg az expedíció hegynyi felszerelése eltűnt az elegáns baltimore-i klipper bendőjében.

A *Huron* olyan gyorsnak bizonyult, amilyen gyorsnak kinézett - Zouga Ballantyne ebben is jól választott -, és a hajó Mungo St. John értő irányításával nagyszerű tempóban haladt nyugat felé, mielőtt legkeskenyebb pontjánál megpróbálta volna átszelni a szélcsendes övezetet. Egyetlen napra se ejtette foglyul őket a szélcsend, és amikor a nyugati 29. foknál nagy sebességgel átszelték az övezet határát, Mungo

St. John azonnal bal csapásba állt a hajóval, és szembefordult a délkeleti passzát szelekkel. A passzát szelek által gyötört *Huron* a repülőhalakat követve dél felé haladt, aztán amikor Ilha de Trinidad felbukkant a láthatáron, kiszabadította magát a szorításukból. Üvöltve szakadt le rájuk az északnyugati szél, és ők teljes sebességgel menekültek előre. Az alacsonyan repülő, nehézkes felhők napokig elrejtették előlük a napot, a holdat és a csillagokat, mígnem célpontjuktól, a Jóreménység fokától kétszáz mérföldnyire északra, a kontinens nyugati partján a *Huron* kis híján fel nem rohant a partra.

- Első tiszt! - kiáltotta tiszta, harsogó hangján Mungo St. John, amikor a hajó lecsökkent sebességgel szélbe fordult, hogy mielőbb eltávolodhasson a földtől.

- Igenis, kapitány! - bömbölt vissza hatalmas hangon a főárboc tövéből a bivalyerős Tippoo.

- Jegyezze fel az árboccsúcs őrének nevét!

Tippoo behúzta vastag nyakán ülő, ágyúgolyószerű fejét, mint amikor egy ökölvívó bekap egy ütést, és összehunyorított szemmel az árboc teteje felé nézett.

- Még húsz perc, és felfutottunk volna a partra. - St. John hangja metszően hideg volt. - Még mielőtt a nap lemegy, a rostélyra köttetem, aztán megnézzük a hátgerincét.

Tippoo akaratlanul is megnyalta a száját, és a közelében álló Robyn gyomra emelkedni kezdett. Az utazás kezdete óta már volt három korbácsolás, és tudta, hogy mit várhat. Tippoo, ez a mézszínű óriás, félig afrikai volt. Kopaszra borotvált fejét a sok ezer verekedés emlékeként apró, halvány hegek hálója borította. Hatalmas testét magas nyakú, laza, hímzett tunika borította, de a bő ujjakból előtűremkedő két alsókarja olyan vastag volt, mint egy nő combja.

Robyn gyorsan a felé közeledő Zougára pillantott.

- Jól látni a partot, húgocskám. Ez az első biztos jelünk, amióta csak Ilha de Trinidadot elhagytuk. Ha a szél kitart, öt napon belül Table Baybe érünk.

- Zouga, nem tudnál közbenjárni a kapitánynál? - kérdezte Robyn. Mire Zouga döbbenten bámult rá.

- Meg fogja korbácsoltatni azt a szegény ördögöt.

- És milyen jól teszi. Az az ember majdnem a sziklákra futtatott minket - dörmögte Zouga.

- Nem tudnád megállítani?
- Eszembe sincs beleavatkozni a hajó irányításába - és azt sem engedem meg, hogy te beleavatkozz.

- Hát nincs benned egy csepp emberség sem? - kérdezte Robyn ridegen a bátyjától, miközben arcán a haragtól kigyúltak a szeplők, és a szeme mérgeszölden felragyogott. - És te még kereszténynek nevezed magad?

- Amikor annak tartom magam, halkan beszélek, kedvesem - adta meg Zouga azt a választ, amiről tudta, hogy leginkább felbosszantja a húgát -, és nem dicsekszem vele minden alkalommal.

Veszekedéseik mindig hirtelen törtek ki, mint a nyári zivatarok a dél-afrikai préríken, és ugyanolyan látványosak is voltak.

Mungo St. John a tatfedélzet korlátjához ballagott, és rákönykölt. Fehér fogai között durva, fekete kubai dohányból sodort szivart szorongatott, és sárga pettyes szemével csúfondárosan Robynra bámult. Ettől Robyn még jobban feldühödött, aztán már csak saját, metszővé váló hangját hallotta, amint Zougától váratlanul Mungo St. John felé fordult.

- Az az ember, akit a múlt héten korbácsoltatott meg, élete végéig nyomorék maradhat - kiabált felé.

- Dr. Ballantyne, szeretné, ha Tippoo levinné a kabinjába, és bezárná, amíg le nem csillapodik? - kérdezte Mungo St. John.

- Nincs joga hozzá - kiáltott vissza Robyn.

- Megnyugtathatom, hogy van - és még sok egyébhez is.

- Igaza van - győzködte húgát Zouga. - Ezen a hajón lényegében bármit megtehet, amit csak akar. - Kezét Robyn karjára tette. - Csillapodj le, húgom. A fickó szerencsés, hogy egy kis bőrvesztéssel megússza.

Robyn zihált a méregtől és a tehetetlenségtől.

- Amennyiben túl érzékeny, doktornő, mentesítem a bűntetés megtekintése alól - gúnyolódott tovább Mungo St. John. - Figyelembe kell vennünk, hogy ön nő.

- Soha nem kértem, hogy bárki is figyelembe vegye. Még egyszer sem fordult elő. - Robyn megpróbált úrrá lenni a haragján. Lerázta a karjáról a bátyja kezét, és elfordult tőlük.

Egyenes háttal és kihúzott vállal ment a hajó orra felé,

megpróbálta megtartani zárkózott méltóságát, de a hajó erősen himbálózott és szoknyái a lábát csapkodták. Egyszerre olyan szó tolult a nyelvére, amelyért csak később szándékozott megbocsátást kérni, és hirtelen hangosan kimondta.

- Legyen átkozott és jusson a pokolba, Mungo St. John kapitány!

A hajó orrában állt. A szél szétcibálta gondosan felkötött kontyát, és haját az arcába fújta. Anyjától örökölt selymes tapintású, sűrű és sötét haját néhány vörösesbarna és gesztenyeszínű tincs tarkította. Ekkor egy sápadt napsugár áttörte a felhőtakarót, és ragyogó glóriát rajzolt kicsiny, csinos feje köré.

Robyn haragosan előrebámult, tudomást sem véve az őt körülvevő, pokoli szépségű látványról. A ködfoltokkal borított, hidegzöld színű víz gyöngyöző permet formájában nyúlt szét és záródott össze a hajó körül. Füst- és ködgomolyagok szálltak fel a hajókötelek és vitorlarudak közül, mintha égett volna a hajó.

A víz felszínét sötét foltok borították, mert errefelé a tenger bővelkedett a mikroszkopikus életben, amely a hatalmas szardíniarajok táplálékául szolgált. Az apró halak a víz felszínére özönölve tömték magukba a szemmel nem látható élőlényeket, miközben maguk a sívítva lecsapó sirálycsapatok táplálékává váltak.

Ekkor a karcsú hajó belesiklott egy vastagabb ködfoltba, és amikor Robyn hátranézett a tatfedélzetre, bátyja és a kapitány helyett mindössze két homályos foltot látott.

Aztán egyszerre megint kint voltak a napos, tiszta égbolt alatt. A felhők, amelyek heteken át eltakarták előlük a napot, tovaszálltak dél felé. A szél felerősödött, keletire fordult, struccotlszerű, kecses tarajokká szaggatva a hullámok csúcsát.

Ebben a pillanatban látta meg Robyn azt a másik hajót - ijesztően közel volt -, kinyitotta a száját, hogy kiáltson, de vagy egy tucatnyi hang megelőzte.

- Vitorlák!

- Tovább haladunk a szél felőli oldalon!

A hajó elég közel volt ahhoz, hogy ki lehessen venni ma-

gas, vékony kéményét a fő- és a hátsó árboca között. Feketére festett törzsén egy vörös vonal futott körbe az ágyúállásai alatt. Oldalanként öt-öt ágyú volt rajta.

Fekete törzse miatt baljóslatú hatást keltett; vitorlázata sem volt csillogó fehér, mint a *Huroné*, hanem piszkosszürkére festette a kéményéből áradó füst.

Mungo St. John gyorsan végigpásztázta a távcsövével. A naszád kazánjai nem voltak begyújtva, kéménye felett nem remegett a forró levegő. Csak vitorlákkal haladt.

- Tippoo! - kiáltotta fojtott hangon. Az első tiszt feje bámulatos gyorsasággal bukkant fel mellette.

- Látta már korábban?

Tippoo mordult egyet, és fejét elfordítva kiköpött a szél alatti korlát felett.

- Átkozott kávédaráló - mondta. - Utoljára nyolc éve láttam a Table Bay-öbölben. *Black Joke* a neve.

- A Cape-flottából?

Tippoo ismét morgott egyet, de abban a pillanatban a hadihajó fenyegetően feléjük fordult, egyidejűleg a főárboc tezején kibomlott a lobogója. A vakító fehér és élénkpiros színű lobogó maga volt a kihívás - a kihívás, amelyet az egész világ megtanult komolyan venni. Csak egyetlen nemzet hajóinak nem kellett tartaniuk e kihívástól, és a *Huron* védett volt. Csupán fel kellett rá húzni a csillagos-sávos lobogót, azt pedig még a Királyi Flotta e tolakodó képviselője is kénytelen volt tiszteletben tartani.

De Mungo St. John sebesen gondolkodott. Hat nappal azelőtt, hogy Baltimore kikötőjéből elhajózott, 1860 májusában, Abraham Lincolnt az Egyesült Államok elnökjelöltjévé választották. Ha pedig megválasztják, ami nagyon valószínűnek látszott, akkor az év elején beiktatják, és egyik legelső rendelkezéseként nyilván biztosítja Nagy-Britanniának a Brüsszeli Egyezményben már megadott privilégiumokat, beleértve az amerikai hajók átvizsgálásának jogát a nyílt tengeren, amelyet a korábbi elnökök állhatatosan visszautasítottak.

Akkor pedig hamarosan, talán még korábban is, mint gondolná, Mungo St. John klippere halálosan komoly versenyre kényszerülhet a Cape-flotta valamelyik hajójával. Ezt a hajót

tehát az égiek küldték, hogy összemérje vele a sajátját, egyúttal felmérje a másik képességeit.

Még egy utolsó pillantást vetett maga köré, látta a szél által hajtott, habos tarajú hullámokat, a feje felett dagadó, fehér vászonpiramisokat és a szél alatti oldalon táncoló koromfekete hajótörzset. Máris könnyebben döntött. Ebben a pillanatban ágyúdörgés hallatszott, és egy hosszú füstcsóva csapott ki a hajóorrban lévő egyik hajóágyú csövéből. Ez volt a felszólítás az azonnali engedelmességre.

Mungo St. John elmosolyodott. - A dölyfös gazfickó! - mormogta maga elé, aztán Tippoohoz fordult: - Néhány szempontból megvizsgáljuk a fickó hajózási tudományát. - Majd halkán odaszólt a mellette álló kormányosnak: - Kormányt kiengedni. - S amint a *Huron* sebesen a szél irányába fordult, és távolodni kezdett a fenyegető, fekete hajótól, újabb parancsok következtek: - Első tiszt, az összes vitorlát kiengedni! Az elő- és fővitorlát felhúzni! A szárnyvitorlákat és csúcsvitorlát felemelni... a felső sudárvitorlát felvonni... úgy van, és a külső orrvitorlát is! Majd megmutatjuk ennek a piszkos kis szénfaló kávédarálónak, hogyan építenek hajót Baltimore-ban!

Még a dühös Robynt is felvillanyozta az a mód, ahogy az amerikai a hajóját irányította. A matrózok kirajzottak a keresztrudakra a vitorlakötelekhez, a fővitorlák kibomlottak és fehéren ragyogtak a napfényben. Ekkor magasan fenn, szinte a ragyogóan kéklő égbolton egy új, szokatlan alakú vitorla bomlott ki, mint egy túlrejt gyapotgubó, és a kecses hajótest azonnal reagált a taszító nyomásra.

- Te jó isten, úgy megy, mint egy boszorkány - kiáltott fel izgatottan nevetve Zouga, miközben a hajó az Atlanti-óceán hullámaiba vágta az orrát, és előresietett, hogy visszahozza a hűgát, még mielőtt az első hatalmas, zöld hullám végigseperne a *Huron* fedélzetén.

Egyre több vitorla bomlott ki, és a hajó fatörzs vastagságú árbocai megfeszített íjakként hajlottak meg a több ezer négyzetlátnyi vitorlafelület nyomása alatt. A *Huron* most már repülni látszott. Elemelkedett az egyik hullám tarajáról és hatalmas csattanással vágódott bele a következőbe. Az ütés ereje következtében a hajó gerendázata megremegett, és a matrózok fogsora összekoccant.

- Első tiszt, egy sebességmérő orsót a vízbe! - kiáltotta Mungo St. John. - Valamivel több, mint tizenhat csomó, kapitány - bömbölte vissza Tippoo. Mungo St. John felnevetett, és a hajó tatjának korlátjához sétált.

A hadihajó alaposan hátramaradt, mintha állt volna, pedig teljes vitorlázatát felhúzták. Máris éppen csak belül volt a lőtávolságon.

Ismét lőporfüst tört ki az ágyúfedélzetről, de most az egyik hátsó ágyúja tüzelt. Ez a lövés már többnek látszott, mint pusztá figyelmeztetésnek. Mungo St. John látta a lövedék becsapódását. Egyik, jó két kötélhossznyira felcsapódó hullám taraját találta el a *Huron* mögött, majd végigsiklott a hidegzöld vízen, mielőtt szinte a hajó oldalával egy magasságban alámerült volna.

- Kapitány, ön veszélyezteti legénysége és utasai életét - hallatszott egy hang. Mungo St. John a mellette álló magas, fiatal lány felé fordult, és kérdően felhúzta sűrű, fekete szemöldökét.

- Az ott egy angol katona, uram, mi pedig úgy viselkedünk, mint a bűnözők. Önnek mindössze szélbe kéne állnia, vagy legalább fel kéne vonnia a zászlóját.

- Azt hiszem, a hűgornak igaza van - jegyezte meg a hűga mellett álló Zouga. - Én sem értem a viselkedését.

A *Huron* a hatalmas mennyiségű vitorlázat nyomása alatt megtántorodott egy nagyobb hullámtarajon. Robyn elvesztette egyensúlyát, és a kapitány mellének dőlt, de az érintkezéstől elvörösödve azonnal el is húzódott tőle.

- Afrika partjainál vagyunk, Ballantyne őrnagy. Itt semmi sem olyan, amilyennek látszik. Csak egy bolond venne figyelemben névértékén egy felfegyverzett idegen hajót. Most pedig, amennyiben ön és a doktornő megbocsát, inkább a dolgomat végezném.

Előrement és lebámult a fedélzetre. Legénysége hangulatát és hajója viselkedését mérlegelte. Aztán leakasztotta kulcskarikáját az övéről, és Tippoonak hajította. - Első tiszt, hozzon fel egy-egy pár pisztolyt a fegyverszekrényből magának és a második tisztnek, és ha bárki hozzá nyúlna a vitorlákhoz, durrantsa le. - Észrevette a félelmet a legénység körében. Többségük még soha nem látott így vezetni egy hajót, és

könnyen elképzelhető, hogy valamelyikük megpróbál kurtítani a vitorlákon, mintsem hogy hagyja elsüllyedni.

Abban a pillanatban a *Huron* a pereméig merült az Atlanti-óceánba, és egy tömött, zöld vízzel seprő végig a fedélzeten. Az egyik árbockezelő matróz nem mászott fel elég gyorsan a kötélhágcsón, és a víz felkapta, majd hosszában végigsodorta a fedélzeten. A szerencsétlen nekicsapódott az oldalfalnak, és a védőfalhoz lapulva feküdt, mint egy gyökertestől kitépett hínár a vihartól ostromlott tengerparton.

Két társa megpróbált eljutni hozzá, de a következő hullám, amely derékmagasságig ellepte a fedélzetet és fehéren tajtékzó, zúgó áradatként az oldalfalnak csapódott, visszakergette őket, és amikor visszavonult, magával vitte a szerencsétlen matrózt, a fedélzet pedig üres maradt.

- Mr. Tippoo, ellenőrizze a csúcsvitorlákat. Nem húznak úgy, mint kellene.

Mungo St. John visszafordult a tat korlátja felé, figyelemre sem méltatta a rémült és vádaskodó tekintetű Robyn Ballantyne-t.

A brit naszád teste mára látóhatár mögött volt, és vitorláit már alig lehetett megkülönböztetni a szürke atlanti hullámoktól, de Mungo St. John hirtelen valami változásra lett figyelmes, és gyorsan előkapta a térképasztal alatti nyílásból a messzelátóját. Egy vékony, fekete vonalat látott - mintha tussal húzták volna -, amely mint apró kúp terjedt szét az angol hajó fölött húzódó, hepehupás horizonton.

- Füst! Csak befűtötte a kazánjait! - morogta, amikor Tippoo övébe dugott pisztolyokkal megjelent mellette.

- Egy csavar. Nem kap el minket - mondta Tippoo, és borotvált fejével hozzábólintott.

- Nem ám, ilyen viharos hátszélben - tette hozzá egyetértőleg Mungo St. John. - De én szélben szeretném kipróbálni. Bekeményítünk, még hozzá ismét bal oldali szélben, első tiszt. Látni akarom, hogy meg tudom-e közelíteni, ha a szél-oldalamon van, aztán pedig kikerülni a lőtávolságából.

A váratlan manőver teljesen meglepte az ágyúnaszád parancsnokát. Néhány perccel elkésett az irányváltoztatással, hogy levágja a háromszög legrövidebb oldalát, és megakadályozza, hogy a *Huron* elfogja előle a szelet.

A *Huron* a lőtávolság határánál, széllal szemben elcsordogált mellette, felvitorlázott keresztrúdait olyan szűkre vonták, hogy azért még haladjon. A naszád parancsnoka megpróbálkozott egy lövéssel a víz alá bukó hajóorr felett, de a lövés semmilyen látható eredménnyel nem járt. Ekkor megfordult, hogy a széllal szemben haladó *Huron* után iramodjón, és azonnal megmutatkoztak a konstrukció hiányosságai - mint ahogy akkor is, amikor mindketten hátszélben vitorláztak.

A nehéz kazán és a hajófar íve alatt lévő nagy, bronz hajócsavart mozgató gépezet elhelyezésének érdekében az építők komoly kompromisszumokra kényszerültek az árbocok tervezését és az árbocokon hordozott vitorlamennyiséget illetően.

Őt mérföldön belül kiderült, hogy a *Black Joke* minden vitorlázata és a zsíros, fekete füstöt okádó kazánja ellenére sem tud olyan gyorsan haladni, mint az előtte lévő gyönyörű, karcsú hajó. Az egyre távolodott szélirányban, s habár a két hajó sebessége közötti különbség nem volt olyan nagy, mint amikor hátszélben vitorláztak, a *Huron* egyre növelte előnyét.

Az ágyúnaszád parancsnoka egyre feljebb irányította hajóját, kétségbeesetten próbálta nagyobb testű vetélytársát közvetlenül a hajója orra előtt tartani, de még mielőtt sikerülhetett volna neki, összes vitorlája remegve szélbe fordult.

Hirtelen haragjában bevonta az összes vitorláját, meztelenné téve ezáltal árbocát, és csupán gőzkazánjára hagyatkozva pontosan szembefordult a széllal - sokkal feljebb annál, ahogy a *Huron* még vitorlázni tudott. De a vitorlázat támogatása nélkül a naszád sebessége visszaesett. Jóllehet árboczata üres volt, a vad szél fűtyülve süvített közöttük, és mint egy hatalmas szélzsák, egyre jobban lelassította, miközben a *Huron* tovább növelte előnyét.

- A nyavalyás bárka. - Mungo St. John minden figyelmét a küzdelemre fordította, és az összes szélirányban megmérte hajója teljesítményét. - Játsszadunk vele. Mindaddig, amíg egy fuvallatnyi szél van, könnyedén otthagyjuk.

Hátul az ágyúnaszád parancsnoka felhagyott a próbálkozással, hogy csak a gőzgépre hagyatkozva utolérje a klippert,

és ismét felhúzatta teljes vitorlázatát. Makacsul követte a *Huron* nyomdokvizét. Aztán hirtelen, minden előrejelzés nélkül, a *Huron* bevitorlázott egy teljesen szélmentes zónába.

Az erős szél határvonala tisztán kivehető volt a tenger felszínén. A vonal egyik oldalán a víz sötéten kavargott, és a szél mély árkokat karmok bele, de a másik oldalon bársonyos hátú hullámok gördültek nagy nyugalommal egymás után.

Amint a *Huron* keresztezte ezt a demarkációs vonalat, a szél süvöltését, amely hetek óta ostromolta a dobhártyájukat, hátborzongatóan természetellenes csend váltotta fel, és a hajó tengeri élőlényekre jellemző, élettel teli mozgása egy vízbe hullott fatörzs céltalan sodródásává változott.

Odafenn a vitorlák ide-oda csapkodtak a bukdácsolva sodródó hajó által keltett céltalan örvényekben, és a kötélzet meg a csigasor hangos csattogása azt az érzést keltette, mintha árbocai ki akartak volna szabadulni a hajó törzséből.

Hátul a messzeségben, a feketére festett ágyúnaszád egyre közeledett, falva a két hajó közötti távolságot. A kéményből áradó fekete füst most merőlegesen szállt az ég felé, fenyegető, egyben örvendező jelként.

Mungo St. John a tatfedélzet első korlátjához rohant és a hajó orra felé bámult. Láta, hogy két-három mérfölddel előttük ismét szél tépkedi a tengert, és komor, indigószerű árnyalatot kölcsönöz neki, de odáig csak az olajosán nyugodt hullámok gördültek a tenger felszínén.

Visszarohant a hátsó korláthoz. A naszád már közel volt, fekete füstje magasra szállt a szél által tisztára sepert, ragyogóan kék égbe. Mostanra már olyan magabiztossá vált, hogy feketére festett törzsén felcsapódtak ágyúállásainak fedelei, szabaddá téve az utat zömök csövű, harminckét fontos lövegei előtt. Hátul, a hajó tatja alatt, a hajócsavar által felkavart víz fehéren csillogott a napfényben.

A szélcsendben a *Huron* kormányosa képtelen volt bármilyen irányt is tartani, és a klipper oldalirányban sodródott a hullámokba fúrt orral közeledő hadihajó felé.

Most már tisztán ki lehetett venni az ágyúnaszád hajóhídján álló három alakot. Ismét eldőrdült a hajóorrban lévő löveg. A lövedék közvetlenül a *Huron* orra alatt csapódott

a vízben, az általa felvert magas vízoszlop elárasztotta a klip-per fedélzetét, majd a vízleeresztőkön keresztül visszaáram-lott a tengerbe.

Mungo St. John még egy utolsó, kétségbeesett pillantást vetett a horizontra, azt remélve, hogy hirtelen feltámad a szél, aztán kapitulált.

- Vonja fel a lobogót, Mr. Tippoo! - kiáltotta, és miután a tarka anyag a fővitorlarúdról kibomlott a szélcsendes leve-gőben, távcsövével figyelte azt a megrökönyödést, amit az ágyúnaszád hídján okozott. Ezt a lobogót várták a leg-kevésbé.

Már elég közel voltak ahhoz, hogy a haditengerész tisztek arcáról le tudja olvasni a bosszúságot, a riadalmat és a hatá-rozatlanságot.

- Ez alkalommal nem kaptok pénzjutalmat - mormogta maga elé zord elégedettséggel Mungo St. John, azzal össze-csukta a távcsövét.

A naszád tovább közeledett, aztán a *Huron* mellett szélbe fordult, odamutatva neki a fenyegető, harminckét fontos ágyúcsövekkel teletűzdelt oldalát.

A legmagasabb tisztt tűnt a legidősebbnek a hídon, mert haja fehéren világított a napfényben. A naszád közelebbi kor-látjához lépett, és szócsövét a szájához emelve megkérdezte:

- A hajó neve?

- *Huron*, Baltimore-ból és Bristolból - kiáltotta vissza Mungo St. John. - Kereskedelmi árucikkeket viszünk a Jóre-ménységhez és Quelimane-ba.

- Uram, miért nem válaszolt a felszólításomra?

- Azért, uram, mert nem fogadom el, hogy joga lenne a nyílt tengeren az Egyesült Államok hajóit kérdőre vonni.

. Mindkét kapitány tudta, hogy kényes és ellentmondásos kérdést vetett fel ez a válasz, de az angol csak egy másod-percig habozott.

- Elismeri azt a jogomat, uram, hogy kielégítsem a kíván-csiságomat, és meggyőződjem nemzetiségéről, valamint ille-tőségi kikötőjéről?

- Amint visszahúzta ágyúit, e célból a fedélzetre léphet. De ne valamelyik fiatal tisztjét küldje.

Mungo St. John hangsúlyt helyezett arra, hogy megalázza

a *Black Joke* parancsnokát, de belül még mindig forrt a méregtől a széljárásban és az időjárásban beállt fordulat miatt, amely a naszád számára lehetővé tette, hogy utolérje.

Tengeri dolgokban való jártasságot bizonyító, makulátlan parádé kíséretében egy nagy csónakot eresztettek le az erős hullámverésbe a *Black Joke* oldaláról, és a csónak gyorsan a *Huron* oldalához siklott. Miközben a kapitány felkászálódott a kötélhágcsón, a csónak matrózai evezőlapátjukra támaszkodva hátradőltek.

Ruganyos és gyors lépteiből, melyekkel a tengerésztiszt a fedélzetre lépett, Mungo St. John rájött, hogy tévedett, amikor idősebb embernek gondolta. A tiszt albinófehér haja tévesztette meg; szemmel láthatóan nem volt még harminc éves. Nem viselt egyenruhát, mert hajóján riadókészültség volt érvényben. Fehér vászoning, nadrág és puha csizma volt rajta. Két pisztoly volt az övébe tűzve, és csípőjéről - tokjában - egy tengerészvadászkés lógott.

- Codrington kapitány, Őfelsége *Black Joke* nevű segédcsirkájáról - mutatkozott be szertartásosan. A tengeri só és a napfény által ezüstfehérre fakított haját, amelyen csak néhány csík utalt a sötétebb, eredeti hajszínre, egy bőrszalaggal fogta össze a tarkója alatt. Arcát ugyanaz a nap égette aranyszínűre, amely szín éles kontrasztban állt halványkék szemével.

- St. John kapitány, a hajó tulajdonosa és parancsnoka.

Egyik férfi sem próbálkozott a kézfogással. Olyan haragosan méregették egymást, mint két farkas az első találkozásukkor.

- Remélem, nem szándékozik a szükséges időnél tovább feltartani. Biztosíthatom, hogy a kormányom értesülni fog erről az incidensről.

- Láthatnám a papírjait, kapitány? - A fiatal tengerésztiszt figyelmen kívül hagyta a kihívást, és követte St. John a hátsó fedélzetre. Ott egy pillanatra tétovázott, amikor a hátsó korlátnál álló Robynt és bátyját megpillantotta, de rögtön összeszedte magát, és nekilátott, hogy a Mungo St. John által a térképasztalra készített paksamétát áttanulmányozza.

Az asztal fölé hajolva belemerült az iratsomóba, majd valami felfedezés okozta megrázkódtatás hatására felegyenesedett.

- A szentségit... Mungo St. John... önt megelőzi a híre. - Az angol arca megfeszült a lelkében dúló, erős érzelmektől. - S micsoda dicső hírnév! - Volt valami keserű él a hangjában. - Az első kereskedelmi hajó, amely tizenkét hónap lefolyása alatt több mint háromezer lelket szállított át a közepső átvjárón. Nem csoda, hogy ilyen csodálatos hajót tudott venni magának.

- Veszélyes talajra tévedt, uram - figyelmeztette Mungo St. John azzal a kötekedő, lusta mosolyával az arcán. - Nagyon jól tudom, hogy hol a határ, ameddig szolgálatuk tisztjei az elkobzott hajók után kapott néhány guineaért elmehetnek.

- Hol rakodja be a következő rakomány emberi szenvedést, St. John kapitány? - vágott közbe szárazon az angol. - Egy ilyen nagyszerű hajóra egyszerre kétezret is felpakolhatna. - Elsápadt a palástolatlan méregtől, egy kissé még remegett is tőle.

- Ha befejezte a vizsgálatot... St. John változatlanul mosolygott, de az angol tengerésztiszt tovább beszélt.

- A nyugati partot már túl forróvá tettük az ön számára, nem igaz? Még ha e csinos selyemdarab mögé rejtőzködik is - a tiszt felnézett a fővitorlarúdon lógó zászlóra -, szóval most a keleti parton szándékozik tovább működni, nem igaz, uram? Azt mondják, két dollárért tud szerezni egy elsőrendű rabszolgát - kettőt egy tízshillinges muskétásért.

- Meg kell kérnem, hogy most távozzon. - St. John kivette a tiszt kezéből az iratokat, és amikor ujjai összeértek, az angol a saját combjába törölte a kezét, mintha le akarta volna törölni ujjairól St. John érintését.

- Ötévi fizetésemet odaadnám, ha bekukkanthatnék a hajófenékbe - mondta keserűen, és közben előrehajolva, fakó színű, de izzó tekintetű szemével St. John bámulta.

- Codrington kapitány. - Zouga Ballantyne előrelépett. - Én angol állampolgár és Őfelsége hadseregének tisztje vagyok, és biztosíthatom, hogy nincsenek rabszolgák a hajón - mondta élesen.

- Ha ön angol, akkor szégyellhetne magát, hogy ilyen társaságban utazik. - Codrington egy pillantást vetett Zouga háta mögé. - És ez önre is vonatkozik, hölgyem.

- Túl messzire megy, uram - mondta mérgesen Zouga. - Már biztosítottam önt.

Codrington tekintete ismét Robyn Ballantyne arcára siklott. A lány szomorúsága nyilvánvaló és őszinte volt. A vádak szörnyű megrázkódtatást okoztak neki. Hogy ő, Fuller Ballantyne-nak, a szabadság bajnokának, a rabszolgaság esküdt ellenségének lánya - ő, aki a Rabszolga-kereskedelem Megszüntetéséért Társaság meghatalmazott ügynöke, egy hírhedt rabszolga-kereskedővel utazik egy hajón!

Sápadt volt, és tágra nyílt, zöld szemében könny csillogott a megrendüléstől.

- Codrington kapitány! - szólalt meg halk, rekedtes hangon. - A bátyám igazat mondott - én is biztosíthatom, hogy nincsenek rabszolgák a hajón.

Az angol arcvonási megenyhültek. Robyn nem volt gyönyörű, de a belőle áradó frissességnek és egészségnek nehéz volt ellenállni.

- Hiszek önnek, hölgyem. - Lehajtotta a fejét. - Tényleg csak egy őrült szállítana „fekete elefántcsontot” Afrikába, de - és hangja ismét megkeményedett - ha beléphetnék a hajófenékbe, elég okot találnék arra, hogy angol személyzet irányítása alatt a Table Baybe küldjem, és a Vegyes Megbízatású Bíróság következő ülésén elkoboztassam a hajót.

Codrington kihúzta magát, és ismét szembefordult Mungo St. Johnnal.

- Persze, tudom, a rabszolgafedélzetet átalakította, hogy helyet biztosítson a teherrakománynak, de a tartalék pallók a fedélzeten vannak, és visszahelyezésük nem vesz sok időt igénybe. - Codrington szinte vicsorgott. - S lefogadom, hogy nyitott rácsok vannak azokon a fedélzeti nyílásokon - tekintetét Mungo St. Johnról le sem véve a főfedélzetre mutatott -, az alsóbb fedélzeten pedig bilincsek vannak felszerelve a láncok és a lábvasak számára...

- Codrington kapitány, nagyon fáraszt a társasága. Hátvan másodpercet kap, hogy a hajót elhagyja, különben első tisztemet kérem meg, hogy segítse át a hajó oldalán.

Tippoo, mint egy hatalmas teknőc, előrelépett, és Codrington bal válla mögé állt.

Az angol, miközben fejét Mungo St. John felé fordí-

tóttá, szemmel látható erőfeszítéssel fojtotta vissza indulatait.

- Remélem, Isten megadja, hogy ismét találkozzunk, uram. - Visszafordult Robyn felé és röviden szalutált.

- Hadd kívánjak további kellemes utazást önnek, hölgyem.

- Codrington kapitány, azt hiszem, ön téved. - Robyn szinte könyörgött, de az angol nem válaszolt, hanem fakó színű

- egy próféta, egy fanatikus - szemével egy pillanatig nyíltan és nyugtalanítóan rábámult, majd megfordult és kamaszokra jellemző, hórihorgas léptekkel a *Huron* palánkján lévő nyíláshoz ment.

Tippoo kibújt magas nyakú tunikájából, és addig olajozta felsőtestét, amíg fémes fénnel nem csillogott a napfényben, akárcsak valami egzotikus hüllő.

Flegma képpel, mezítláb állt. Könnyedén tartotta magát egyensúlyban az imbolygó *Huronon*. Két vastag karja a teste mellett lógott, és a korbács szíja a lába mellett tekeredett a fedélzeten.

A hajópalánkhhoz erősített rácson, szétvetett végtagokkal az a matróz feküdt felkötözve, amelyik az árbockosárban őrködött, amikor elérték Afrika partját. Úgy feküdt ott, mint egy tengeri csillag az apályban szárazra került sziklán. Fejét félszegen oldalra fordítva az első tisztet nézte, és arcára kiült a rémület.

- Ön fel van mentve a büntetés megtekintése alól, Ballantyne doktor - mondta halkan Robynnak Mungo St. John.

- Kötelességemnek érzem, hogy végigszenvedjem ezt a barbár...

- Ahogy óhajtja - vágott szavába Mungo, és elfordult. - Húsz, Mr. Tippoo.

- Húsz. Igenis, kapitány.

Tippoo kifejezéstelen arccal a kikötött matróz mögé lépett, ujját az inggallérjába akasztotta, és egyetlen rántással derék-övig hasította az inget. A férfi háta sápadt volt, mint a fagygyú, és nagy, vörös karbunkulusok tarkították - a tengerészek csapása -, amelyeket a sós és nedves ruházat, valamint az egészségtelen étrend okozott.

Tippoo hátralépett és teljes hosszában végigterítette a korbács hosszát az összeeresztett tölgy padlózatán.

- Legénység! - kiáltotta Mungo St. John. - A vád hanyagul végzett szolgálat és a hajó biztonságának veszélyeztetése. - Azok meztelen talpukkal csoszogtak, de egyikük sem nézett fel rá. - Az ítélet húsz korbácsütés.

A rácsra kötözött matróz elfordította a fejét, szorosan összezárta a szemét, és hátrafesztette a vállát.

- Rajta, Mr. Tippoo - mondta Mungo St. John. Az első tiszt a meztelen, fehér bőrre pillantott, amely alatt tisztán kivehetők voltak a csigolyák. Hátralépett, egyik, csupa izom karját a feje fölé emelte, mire a korbács sziszegve, mint a kobra, emelkedett a hajópadlótól, majd teljes súlyát és erejét az ütésbe víve lecsapott.

A rácsra kötözött matróz felsikoltott, és teste görcsösen összerándult, amitől a durva kenderkötél ledörzsölte a bőrt a csuklójáról.

Hátának fehér bőre egy bordától bordáig húzódo, vékony, vörös csík mentén szétnyílt. Két lapockája között az egyik bíborszínű karbunkulus kifakadt, a belőle kispriccelő sárga anyag végigcsorgott a hátán, és nadrágjának öve magába itta.

- Egy - mondta Mungo St. John, és a rácson fekvő ember halkán zokogni kezdett.

Tippoo hátralépett, és gondosan kirázta a korbácsot. Aztán a fehér húson látható véres csíkra sandított, hátralépett, és egy morgás kíséretében nekilendült a következő csapásnak.

- Kettő - mondta Mungo St. John. Robyn szorítást érzett a gyomrában, és kapkodnia kellett a levegőért. Aztán össze-szedte magát, és visszafordult. Nem engedhette meg, hogy St. John lássa gyengeségét.

A tizedik ütés után a rácsra kötözött test hirtelen elernyed, a matróz feje oldalra bukott, két ökle lassan kinyílt, és Robyn megpillantotta a kis, véres, félhold alakú bemaródást, amelyeket a tenyérbe fúródó körmök vájtak. A szerencsétlen már nem mutatott életjelet a komótosan szertartásos büntetés hátralévő részében.

A huszadik ütésre Robyn szinte leugrott a főfedélzetre ve-

zető létráról, odarohant a rácson heverő matrózhoz, és még mielőtt kötelékeiről leoldották volna, kitapogatta a pulzusát.

- Istennek legyen hála - suttogta, amikor ujjaival érzékelte a lüktetést. - Nagyon gyengéden! - mondta a matrózoknak, akik leemelték a testet a rácsról. Láta, hogy beteljesedett Mungo St. John óhaja, mert látta, hogy a porcelánszínű hátgerinc kilátszott a szétszagattott hátizmok alól.

Robyn már előre elkészített egy pamutkötést, és amint ráhelyezte a megkorbácsolt matróz szétroncsolt hátára, társai egy tölgyfa deszkára fektették, és a legénységi szállás felé siettek vele.

A keskeny, zsúfolt legénységi szálláson, amelynek poshadt levegőjét az olcsó pipadohány, áporodott víz, nedves ruhák, mosdatlan emberek és az ételmaradék szaga töltötte be, az étkezőasztalra fektették, és Robyn a mennyezetről függő olajlámpa pislákoló fényében munkához látott. Lószőr varratokkal visszaöltötte a pépszerű, szétszagattott húsdarabokat, aztán az egészet gyenge, fenolos oldatba csomagolta. Ezt az eljárást, amely nagyon sikeres védekezésnek bizonyult a szövetpusztulással szemben, csak nemrégiben fedezte fel Joseph Lister.

A férfi magához tért, és fájdalmasan nyöszörgött. Robyn öt csepp ópiumoldatot adott neki, és megígérte, hogy másnap visszajön és kicseréli a kötését.

Miután elpakolta a műszereit, becsukta fekete táskáját. A legénység egyik tagja, a hajómester - egy apró, himlőhelyes emberke -, akit Nathanielnek hívtak, segített vinni a táskáját. Robyn megköszönte neki a segítséget, mire a férfi zavartan megjegyezte: - Mi köszönünk önnek mindent, kasszony.

Időre volt szükség, hogy elfogadják a segítségét. Először csak a karbunkulusokat és keléseket vette kezelésbe; gyógyszer adott a hasmenésre és a megfázásra, de később, jó néhány sikeres - egy törött felkarcsont, egy meggyúlt és átszakadt dobhártya, és egy nemi fekély higannyal történő gyógyítását magába foglaló - kezeléssorozatot követően a legénység kedvencévé vált.

A hajómester, kezében az orvosi táskával, mögötte lépke-

dett a fedélzetre vezető lépcsőn, de mielőtt a fedélzetre értek volna, Robynnak eszébe jutott egy ötlet, és megállt.

- Nathaniel - kérdezte sűrűn, de szinte suttogva -, be lehet jutni a hajófenékbe a főfedélzeti nyílásokat lezáró fedelek elmozdítása nélkül?

A férfi megrökönyödve bámult, mire Robyn erősen meg rázta a vállát.

- Igen, kisasszony.

- Hogyan? Honnan?

- A tiszti szalon alatt lévő betegszobán keresztül - ott, az első válaszfalban van egy ajtónyílás.

- Zárva tartják?

- Igen, kisasszony - és St. John kapitány az övé tartja a kulcsát.

- Nehogy elmondja valakinek, hogy kérdeztem - figyelmeztette szigorúan, és felsietett a fedélzetre.

A főárboc tövébenél vastag, barna hátsóját kimeresztve és feneke vágásába gyűrte ágyékkötővel Tippoo guggolt. A korbácsát mosta egy vödör tengervízben, amely halvány rózsaszínű volt, és éppen a vizet söpörte le a bőrszíjról. Amikor Robyn elhaladt mellette, felnézett rá és elvigyorodott, aztán bivalynyakán nyugvó kerek, kopasz fejét utána fordítva tekintetével követte.

Robyn szíve hevesen vert a félelemtől és az undortól, és félrehúzta szoknyáját, amikor elment mellette. Kabinja ajtaja előtt elvette a táskát Nathanieltől, és megköszönte segítségét, aztán belépett és fekvőhelyére rogyott.

Kavarogtak a gondolatai és az érzelmei. Még mindig nem tért magához az egymást gyorsan követő eseményektől, amelyek megzavarták nyugodt utazását.

Codrington kapitány színre lépése még a korbácsolás okozta dühét és Afrika vizionálása felett érzett örömet is háttérbe szorította - vádaskodásai pedig nem hagyták nyugodni.

Néhány perc pihenés után felnyitotta utazóládáját, amely majdnem az összes helyet elfoglalta az apró kabinban. Teljesen ki kellett pakolnia, mire megtalálta azokat a rabszolgaság elleni pamfleteket, amelyekkel a Társaság Londonban elutazása előtt felfegyverezte.

Leült és ismét átolvasta őket, megtalálta a rabszolga-ke-

reskedelem elleni harc mindaddig befejezetlen történetét. Egyre ingerültebb és dühösebb lett, amikor a kikényszeríthetetlen, beépített mentesítő záradékokkal teletűzdelt nemzetközi egyezmények történetéről olvasott; azokról a törvényekről, amelyek kalózkodásnak tartották a rabszolga-kereskedelmet az Egyenlítőtől északra, de hagyták, hogy korlátozás nélkül virágozzon a déli féltekén; a nemzetközi szerződések-ről és egyezményekről, amelyeket az összes nemzet aláírt, kivéve azok, amelyek aktívan kereskedtek, így Portugália, Brazília, Spanyolország. Más nagy nemzetek - mint Franciaország is - arra használták a kereskedelmet, hogy hagyományos ellenségüket - Nagy-Britanniát - ösztönözzék, szegénytelenül kihasználva Anglia rabszolga-kereskedelem elleni elkötelezettségét, és tétova támogatási ígéretek fejében politikai engedményeket csaltak ki tőle.

Aztán ott volt Amerika, az Anglia által kezdeményezett Brüsszeli Egyezmény egyik aláírója, amely támogatta a rabszolga-kereskedelem eltörlését, de nem magának a rabszolgaságnak az eltörlését. Amerika egyetértett azzal, hogy emberek fogságba vitele kimeríti a kalózkodás fogalmát, és az effajta kereskedelemmel foglalkozó hajókat le kell foglalni, és az Admirális vagy a Vegyes Megbízatású Bíróság ítéletének megfelelően el kell kobozni, hozzájárult a Felszerelési Záradékhoz is, amely szerint a rabszolgaszállításra alkalmassá tett, de az ellenőrzés időpontjában rabszolgát nem szállító hajókat is le kell foglalni.

Amerika tehát mindezzel egyetértett - aztán a Királyi Flotától megtagadta az átkutatás jogát. A legtöbb, amihez Amerika hozzájárult, hogy brit tisztek ellenőrizhették az amerikai illetőség valóságát, és amennyiben arról megbizonyosodtak, nem kutathattak tovább - még akkor sem, ha a rabszolgákkal zsúfolt köztes fedélzetekről felszálló testszag az eget ostromolta, de még akkor sem, ha a felhallatszó láncsörgés és emberi sírás szinte megsüketítette őket.

Robyn visszaejtette az egyik pamfletet a ládába, és a Társaság egy másik publikációját vette a kezébe.

TÉTEL: az előző évben, 1859-ben, becslések szerint 169 000 rabszolgát szállítottak Afrika partjairól a braziliai bányákba és Kuba, valamint a dél-amerikai országok ültetvényeire.

TÉTEL: Zanzibar ománi arabjai által folytatott rabszolga-kereskedelme mértékét csak a sziget piacain megforduló rabszolgák számából lehet megbecsülni. A briteknek a szultánnal kötött korai - 1822-es - szerződése ellenére, a zanzibári brit konzul majdnem kétszázezer rabszolgát számolt össze az elmúlt tizenkét hónap folyamán. A halottakat, a betegeket és a haldoklókat partra sem tették, mert a zanzibári vámrendelkezések értelmében élők és holtak után egyaránt fejpenzt kellett fizetni a szultánnak.

A halottakat, valamint a túlélésre esélytelen gyengélkedőket és betegeket a mély víz szélénél lévő korallzátony mögött a tengerbe dobálták. Itt éjjel-nappal egy hatalmas raj emberévő cápa körözött, és az első - halott vagy még élő - test vízbe esése után néhány perccel az addig nyugodt tenger szintre forrt a hatalmas halak testétől. A brit konzul becslése szerint a szárazföldről a szigetre vezető rövid útszakaszon a mortalitás elérte a negyven százalékot.

Robyn ledobta a brosúráját, és mielőtt kézbe vette volna a következőt, eltöprengett a hatalmas számokon, amelyek e háttorzongató üzlet méreteit jellemezték.

- Ötmillió a századforduló óta - suttozta -, ötmillió ember. Nem csoda, hogy a világtörténelem legnagyobb emberiségellenes büntettének nevezik.

Kinyitotta a következő füzetkét, és végigfutotta a sikeres kereskedő által elérhető profitra vonatkozó számításokat.

Afrika belsejében, a tavak környékén, ahova csak nagyon kevés ember jutott el, Fuller Ballantyne felfedezte - apjának nyomtatásban megjelent neve büszkeséggel töltötte el, ugyanakkor elszomorította Robynt -, hogy elsőrangú rabszolgák egy csészényi üveggyöngyért cserélnek gazdát, egy elavult Tower muskétáért, amely Londonban tizenhárom shillingbe kerül, egy Brown Bess muskétáért pedig, amely New Yorkban két dollárért kapható, két rabszolgát adnak.

A parton ugyanez a rabszolga már tíz dollárt ér, a braziliai rabszolgapiacra pedig ötszáz dollárért cserél gazdát. Ha azonban az Egyenlítőtől északra viszik, a megnövekedett kockázat miatt az áraik is meredeken emelkednek: ezer dollárt ér Kubában és ezeröttszázat Louisianában.

Robyn az ölébe ejtette a szöveget, és sebesen gondolkodott.

Az angol kapitány kijelentette, hogy a *Huron* kétezer rabszolga szállítására képes. Amerikában értékük eléri a - hihetetlen - hárommillió dollárt, amely pénzösszegért tizenöt olyan hajót lehet kapni, mint a *Huron*. Már egyetlen út minden képzeletet meghaladó gazdagságot biztosított, nem csoda, hogy ekkora haszonért a kereskedők bármilyen kockázatot elvállaltak.

De vajon Codrington kapitány igazolta a vádjait? Robyn tudott az ellenvadásokról, amelyekkel a Királyi Flotta tisztjeit illették, hogy buzgalmukat inkább az elkobzott hajók után járó jutalom, mint a rabszolga-kereskedelem gyűlölete és emberienségük táplálja; hogy minden felbukkanó vitorlást rabszolga-kereskedő hajónak tartanak, és túl gyorsan és a lehetséges legszélesebb értelmezés szerint alkalmazzák a Felszerelési Záradékot.

Robyn azt a részt kereste, amely részletesen foglalkozott a Felszerelési Záradékkal, és meg is találta. Rögtön a következő volt az előtte tornyosuló füzetkehalomban.

Egy rabszolga-kereskedő hajó e záradék értelmében történő lefoglalásához elegendő volt, ha a hajó a záradékban köötött feltételek közül akár csak egynek is megfelelt. Elkobozható volt, ha a fedélzeti nyílások a raktárhelyiségek szellőztetése céljából rácsozattal voltak ellátva; ha raktárait a rabszolgafedélzetek kialakításának megkönnyítése érdekében válaszfalakkal osztották meg; ha a rabszolgafedélzetek kialakításának céljából tartalék gerendákat szállított; ha bilincseket, reteszeket vagy lábvasakat találtak rajta; ha a légénység és az utasok számához képest túl sok ivóvizet szállított; ha túl nagyok voltak a rizsfőzői, vagy ha aránytalanul nagyszámú evőtálat, túl nagy mennyiségű rizst vagy keményítőt találtak rajta.

Akkor is lefoglalhatták, ha a rabszolgák számára fekvőhelyként felhasználható gyékényszőnyegek voltak rajta. Tehát nagy hatalommal rendelkeztek olyan emberek, akik pénzügyileg profitálhattak a hajók elkobzásából.

S vajon nem tartozott-e Codrington kapitány is ezek közé, és halvány színű, fanatikus tekintetű szeme nem csupán fősvénységet, személyes haszon utáni vágyakozását leplezte?

Robyn azon kapta magát, hogy'azt reméli: de igen - vagy

legalábbis azt, hogy a *Huron* esetében tévedett. De akkor meg miért vette át a kormányt és fogta menekülésre a dolgot Mungo St. John, amikor az angol naszádot megpillantotta?

Robyn össze volt kavarodva és szerencsétlennek érezte magát. Tele volt lelkiismeret-furdalással. Vigaszra volt szüksége, ezért, mielőtt visszamerészkedett volna a fedélzetre, fejére és vállára borította csipkés Stuart-kámzsáját, mert a szél hidegre fordult, és a *Huron* mindig is ingatag hajó volt. Most is erősen megdőlve haladt dél felé, esőpermettel árasztva el a beköszöntő éjszakát.

Zouga a kabinjában volt, és ingujjban szivarozva éppen egy listát állított össze azokról az expedíció számára nélkülözhetetlen felszerelési tárgyokról, amelyeket Cape Townban még meg kellett vásárolnia.

- Szabad - kiáltotta, amikor Robyn kopogtatott az ajtón, aztán mosolyogva a belépő Robynhoz lépett.

- Jól vagy, húgocskám? Tudom, szörnyű dolog volt, még ha nem is lehetett elkerülni. Remélem, nem izgatott fel túlságosan.

- A matróz fel fog gyógyulni - mondta. Zouga leültette a fekvőhelyére, az egyetlen rendelkezésre álló ülőalkalmatosságra, és témát váltott.

- Néha az jut az eszembe, hogy sokkal jobban jártunk volna, ha kevesebb pénzünk van az expedícióra. Túl nagy a kísértés, hogy túl sok felszerelést vásároljunk össze. Apa mindössze öt ládával vágott neki az átkelésnek, nekünk pedig legalább száz teherhordóra lesz szükségünk, ha mindegyik nyolcvanfontnyi rakományt cipel.

- Zouga, beszélnem kell veled. Ez az első alkalom, hogy szükségem van rá.

Elégedetlen arckifejezés suhant át Zouga határozott és szigorú arcán, mintha tudta volna, miről is lesz szó. De még mielőtt kitérhetett volna, Robynból kitört a mondanivalója.

- Tényleg rabszolgaszállító hajó a *Huron*?

Zouga kivette szájából a szivart, és hosszan bámulta a hegyét, aztán megszólalt.

- Hugicám, egy rabszolgaszállító hajó bűzlik. Hátszélben már mérföldekről meg lehet érezni, és nincs a földön annyi lúg, amely a rabszolgák eltávolítása után a szagot

el tudná mulasztani. A *Huron*nak nincs rabszolgaszállítószaga.

- A hajónak ez az első útja a jelenlegi vezetés alatt - emlékeztette bátyját halkan Robyn. - Codrington azzal vádolta Mungo St. Johnt, hogy az előző útjain megkeresett jövedelméből vásárolta. Ezért még tiszta.

- Mungo St. John egy úriember. - Zouga hangja türelmetlenül éles volt. - Meg vagyok győződve róla.

- A kubai és louisianai ültetvényesek a legelegánsabb úriemberek közé számítanak a St. James Palotában - figyelmeztette Zougát Robyn.

- Én hajlandó vagyok elhinni neki, hogy úriember - csatant föl Zouga.

- Nem vagy te egy kicsit túlságosan lelkes, Zouga? - kérdezte kedveskedve Robyn, de hanghordozása smaragdzöld fényeket lobbantott fel bátyja szemében. - Nem hátrálatná komolyan a terveinket, ha kiderülne, hogy egy rabszolga-kereskedő hajón utazunk?

- Az istenfáját, te nőszemély, a szavát adta nekem. - Zouga most már tényleg mérges volt. - St. John legális kereskedelmet folytat. Elefántcsontot és pálmaolajat akar vásárolni.

- Megkértem, hogy ellenőrizhesd a hajó raktárhelyiségeit?

- A szavát adta.

- Megkéred, hogy nyissa fel a raktárakat?

Zouga habozott, tekintete egy pillanatra elbizonytalanodott, majd határozott.

- Nem. Nem kérem meg - mondta. - Megsérteném vele, és jogosan megneheztelne érte.

- És ha kiderülne, hogy igaz, amitől tartunk, rossz hírbe keverné az expedíciót - tette hozzá Robyn.

- Mint a küldetés vezetője, én döntök...

- Apa sem hagyta, hogy bármi is az útjába álljon - még a Mama vagy a család se...

- Kishúgom, ha így fogsz érezni, amikor Cape-be érünk, elintézem, hogy egy másik hajóval utazzunk tovább Quelimane-ba. Így megfelel?

Robyn nem válaszolt, csak nyílt, vádoló tekintettel nézte.

- Ha találunk is bizonyítékot, mit tudnánk tenni? - Zouga izgatottan legyintett a kezével.

- Eskü alatt vallomást tehetnék a Cape Town-i admirálison.

- Húgom. - Robyn halhatatlanságát látva Zouga fáradtan felsóhajtott. - Hát nem érted? Ha felszólítom St. John, semmit sem nyernék. Ha a vád nem igazolódik be, szörnyen kényelmetlen helyzetbe hoznánk magunkat, ha viszont - ami teljesen valószínűtlen - kiderülne, hogy fel van szerelve rab-szolgaszállításra, komoly veszélybe sodornánk magunkat. Ne becsüld alá a veszélyt. St. John elszánt ember. - Zouga előregörnyedt és határozottan megrázta a fejét. Göndör hajcsigái himbálóztak a füle fölött. - Nem akarlak veszélybe sodorni téged, kedvesem - sem magamat vagy az egész expedíciót. Ez a végleges döntésem, és ragaszkodom hozzá, hogy betartsd.

Hosszú szünet után Robyn lassan lesütötte a szemét, és összekulcsolta az ujjait.

- Hát jól van, Zouga.

Zouga érzékelhetően megkönnyebbült. - Hálás vagyok az engedékenységedért, kedvesem. - Előrehajolt és homlokon csókolta a húgát. - Hadd kísérjelek el a vacsorához.

Robyn vissza akarta utasítani, azzal az ürüggyel, hogy fáradt, és inkább a kabinjában eszik, de aztán egy hirtelen ötlet hatására bólintott.

- Köszönöm, Zouga - mondta, és rávillantotta ragyogó, meleg és ritka mosolyainak egyikét, amellyel mindig le tudta venni a lábáról. - Szerencsés vagyok, hogy ilyen csinos vacsorapartnerem van.

Robyn Mungo St. John és a bátyja között ült, és ha Zouga nem ismerte volna jobban, azt gondolta volna, hogy kihívóan flörtöl a kapitánnyal. Fülig érő szájjal, csillogó szemmel előrehajolva hallgatta, bármit is mondott; újra töltötte pohárát, amint az félig kiürült, és vidáman nevetett unalmas bemondásain.

Zouga elcsodálkozott és egy kissé meg is ijedt húga átváltozásától, St. John pedig még soha nem látta ilyennek, és őszinte meglepetését egy félmosollyal leplezte. Akárhogyan is, de Robyn Ballantyne ebben a hangulatában ugyancsak vonzó teremtés volt. Makacs, inkább éles vonásai a csinosság hatá-

ráig lágyultak, miközben legelőnyösebb jellegzetességei - a haja, tökéletes bőre, szeme és szabályos, fehér fogai - kihangsúlyozódtak a lámpafényben. Mungo St. John is beszédessé lett, sokat nevetett. Robynnak sikerült felkelteni az érdeklődését, és szorgalmasan töltögette a poharát. St. John többet ivott, mint eddig bármelyik este az utazás során, és miután inasa feltálalta az ízletes szilvapudingot, egy üveg brandyt hozatott, hogy leöblítse a vacsorát.

Zougára is átragadt a vacsora furcsán vidám hangulata, és Mungo St. Johnnal együtt hevesen tiltakozott, amikor Robyn hirtelen bejelentette, hogy fáradt, és felállt az asztal mellől. De Robyn hajthatatlan volt.

A kabinjába visszatérve hallotta a szalonból beszűrődő kiáltóást és nevetgélést. Azonnal nekilátott az előkészületeknek. Rátolta a reteszt az ajtóra, nehogy bárki is benyisson, aztán a ládája mellé térdelt, és a láda aljából előbányászott egy bársony férfinadrágot, egy flanelinget a hozzávaló nyakendővel, egy magas gombolású, rövid szárnyú zekét és egy viseltes rövid csizmát. Ez volt az öltözeke, egyben áruhája, amikor a St. Matthew kórházban tanult.

Miután öltözkét összeszedte, meztelenre vetkőzött. Rövid ideig élvezte azt az érzést, amit a ruhátlanság nyújtotta szabadság okozott, és még azzal is fokozta, hogy elgyönyörködött csupaszságában. Nem volt benne biztos, hogy vajon bűnnek számít-e, ha a saját testében gyönyörködik, de gyanította, hogy igen. Mindazonáltal nem hagyta abba.

Lába egyenes és erős volt, csípője kecsesen gömbölyű és hirtelen keskenyedett össze a derekánál. Hasa majdnem teljesen lapos volt, csak a köldöke alatt gömbölyödött ki egy kisse. Szeme most határozottan bűnös területre tévedt - ebben egy pillanatilag sem kételkedett -, de mégsem tudott ellenállni a csábításnak, hogy tekintete egy darabig elidőzzön rajta. Tökéletesen értette teste rendkívül komplikált - látható és rejtett - mechanizmusainak működését és a működés célját. Csak az ebből a forrásból származó érzések és érzéknek kavarták fel és aggasztották, mert róluk nem tanult semmit a St. Matthew kórházban. Sietve biztonságosabb területre siklott. Mindkét karját felemelte, hogy a feje tetejére tornyozza hajfűrtjeit, melyeket végül egy puha szövetsapkával rögzített.

Két melle kerek és formás volt, mint két érett alma, és olyan kemény, hogy szinte meg sem változott az alakjuk, amikor karját megmozdította. Gyümölcsheő való hasonlatosságuk örömet okozott neki, és a szükségesnél kissé hosszabb ideig igazgatta a sapkát a fején, közben pedig gyönyörködött bennük. De aztán megelégtelt az önmagában való gyönyörködést, és fején keresztül magára húzta a flanelinget, belebújt a bricseszbe - micsoda nagyszerű érzés is volt a szoknyák béklyója után -, aztán a fekvőhelyen ülve felhúzta a rövid csizmát, és a nadrág talpszalagjait áthúzta talpának boltozata alatt. Végül felállt és bekapcsolta az övet a derekán.

Kinyitotta fekete orvosi táskáját, kivett belőle egy orvosi műszerekkel teli tekercset, és kiválasztotta a legerősebb szikét. Kihajtotta a pengéjét, és hüvelykujja hegyén kipróbálta. Borotvaéles volt. Visszacukta a pengét, és a zsebébe csúsztatta. Ez volt az összes fegyvere.

Ezzel el is készült. Lezárta a kerek lámpa fedelét, és amikor a kabin teljes sötétségbe borult, felöltözve bebújt az ágyába, álláig húzta a durva szövésű takarót és várt. A szalonból behallatszó nevetgélés egyre hangosabb lett, alaposan a nyakára hághattak a brandynek. Jóval később felismerte bátyja bizonytalan, nehéz lépteit a kabinja előtt vezető lépcsősoron, aztán már csak a szélben megdőlt hajó gerendázatának nyirkosága és ropogása, valamint - messzebről - valami elszabadult felszerelés rendszeres kopogása hallatszott.

Robyn annyira fel volt csigázva a félelemtől és a várakozástól, hogy egy pillanatra sem kellett az elalvástól tartania. Mindazonáltal az idő csigalassúsággal vánszorgott előre. Akárhányszor csak kinyitotta lámpája fedelét, hogy megnézzze zsebóráját, úgy találta, mintha a mutatók meg sem mozdultak volna.

Aztán elérkezett a hajnali két óra, az az idő, amikor az emberi test és szellem egyaránt legmélyebb álmát alussza. Robyn csendben kimászott a hálólhelyéről, felvette az elsötétített lámpást, és a kabin ajtajához ment. A záróretesz akkorát szólt, mint egy puskalövés, de az ajtó kinyílt, ő pedig kisurrant rajta.

A szalonban még füstölögve pislákolott egy olajlámpás, zavaros árnyakat vetve a válaszfalakra. Az üres brandysüveg

a padlón hevert, és a hajó mozgását követve ide-oda gurult. Robyn leguggolt, hogy lehúzza a csizmáját. A lábbelit a bejáratnál hagyta, és mezítláb haladt tovább. Áthaladt a szalonon és belépett a hajó végében lévő kabinokhoz vezető átjáróba.

Zihálva lélegzett, mintha futott volna. Megállt, hogy a lámpa fedelét résnyire nyitva belevilágítson az előtte falként emelkedő sötétségbe. Mungo St. John kabinjának ajtaja be volt csukva.

Robyn az ajtó felé lopakodott, kezével tapogatta az utat a választófalon, aztán keze az ajtó rézkilincsére kulcsolódott.

- Kérlek, Istenem! - suttogta, és lassan - nagyon lassan - lenyomta a kilincset. Az könnyen mozgott, és az ajtó résnyire nyílt, éppen annyira, hogy be tudott kukucskálni a kabinba.

Bent elégséges fény volt ahhoz, hogy lásson, mert a kabin mennyezetét átfúrták egy jelzésismétlő kompasz számára, méghozzá úgy, hogy a kapitány a fekvőhelyéről egyetlen pillantással ellenőrizni tudta a hajó haladási irányát. A kompaszt a kormányos lámpásának tompa, sárga fénye világította meg, és visszatükröződő fényében Robyn meg tudta különböztetni a kabin főbb vonalait.

A fekvőhelyet egy sötét függöny választotta el az egyszerűen berendezett kabin többi részétől. Bal oldalon állt a lezárt fegyverszekrény, amely mögött egy fogassoron egymás mellett lógott tengerészköpenye és az a ruha, amelyet este a vacsoránál viselt. Az ajtóval szemben egy szilárd, tikfából faragott polcos asztal állt, amelyben rézből készült navigációs műszereit - sextánsát, szintezővonalzóját, mérőkörfőjét tartotta. Az asztal fölött lévő választófalon függött a barométer és a hajó kronométere.

A kapitány nyilvánvalóan az asztalra üritette zsebeinek tartalmát, mikor vacsorához átöltözött, mert ott hevert az asztalon, a térképek és a hajó iratai között, a zsebkése, ezüst szivartárcája, apró, arannyal berakott pisztolya - az a típus, amely annyira népszerű a hivatásos szerencsejátékosok körében, egy pár jókora elefántcsont kocka - Zouga és St. John nyilván játszottak, miután ő eltávozott a szalonból -, és végül a legfontosabb, egy kulcscsomó, amelyet St. John az övére akasztva mindig magánál tartott.

Robyn óvatosan kijebbb nyitotta az ajtót, közben szemét egy pillanatra sem vette le a kabin jobb oldalán lévő sötét beugróról. A függöny lebegése követte a hajó imbolygását, és Robyn idegei megfeszültek, mert minden egyes lebbenésre azt képzelte, hogy St. John szökken ki az ágyból és veti rá magát.

Amikor az ajtó már akkora résre nyílt, hogy be tudott férni rajta, hatalmas akaraterőre volt szüksége, hogy megtegye az első lépést.

A kabin közepén dermedten megállt; csak néhány hüvelykre volt a fekvőhelytől. A résre nyílt függönyök mögé kukkantott, és felismerte a meztelen test világosabb foltját, és hallotta az alvó férfi mély és rendszeres lélegzését. Ettől megnyugodott, és gyorsan az asztalhoz lépett.

Arra sem volt módja, hogy megtudja, melyik a betegszoba és a központi raktárhelyiség nyílásának a kulcsa, ezért az egész nehéz kulcscsomót magához kellett vennie, ami annyit jelentett - ismerte fel -, hogy később még egyszer vissza kell jönnie a kabinba. Nem tudta előre, hogy lesz-e hozzá bátorsága, és amikor remegő kézzel felemelte a kulcscsomót, az élesen megcsörrent. Ijedten a melléhez szorította, és az alkóv felé sandított. Nem hallott mocorgást a függöny mögül, és az ajtó felé surrant.

Csak miután elhagyta a szobát, lendült félre az alkóv függönye. St. John felkönyökölt, majd rövid várakozás után kiu-grott az ágyból. Két lépéssel az asztalnál termett, és megvizsgálta a tetejét.

- A kulcsok! - sziszegte. A mellette lógó nadrágjáért nyúlt, és gyorsan belebújt. Aztán lehajolt, kihúzta az egyik fiókot, kinyitotta a rózsafából faragott doboz tetejét, és kivette belőle mindkét hosszú csövű revolverét, majd a fegyvereket az övére dugta, és kilépett a kabinból.

Robyn a harmadik próbálkozásra megtalálta a betegszoba ajtajának kulcsát. Az ajtó nehézkesen kinyílt, és a hangos nyikorgás, amellyel sarokvasán elfordult, a nehézlovasságot rohamra hívó kürt szavára emlékeztette Robynt.

Bezárta maga mögött az ajtót, és megnyugvással töltötte el az a tudat, hogy most már senki sem tudja követni. Felnyitotta a lámpa fedelét, és gyorsan körülnézett.

A betegszoba nem volt más, mint egy jókora szekrény, amelyet a tisztek személyes készletének tárolására szolgáló éléskamraként használtak. Füstölt sonkák és szárazkolbászok lógtak a mennyezetbe erősített kampókon, a sarkokban nagy kerek sajtok, konzervdobozokkal teli ládák, lisztes- és rizseszsákok voltak feltornyozva, középen leviaszolt tetejű, fekete üvegekkel teli állvány állt. Az ajtóval szemben egy másik nyílást pillantott meg, melynek ajtaja egy Robyn öklénél kétszer nagyobb lakattal biztosított tolóretesszel volt lezárva.

Megtalálta a kulcsot, amely olyan vastag volt, mint a középső ujj, és minden erejére szüksége volt, hogy a nehéz fedelet félre tudja tolni. Lekuporodott, mert csak kétrét gőryedve fért be az alacsony nyíláson.

Mögötte Mungo St. John hallotta a halk kaparászást, és csendesen leszaladt a lépcsőn a betegszobához. Felhúzott pisztollyal a kezében a tölgyfa palánkhöz nyomta a fülét, és hallgatózott, aztán megpróbálta kinyitni az ajtót.

- Az istenfáját! - káromkodta el magát, amikor észrevette, hogy zárva van. Megfordult, és a lépcsőn meztőláb az első tiszt kabinjához futott.

Gyengén megérintette Tippoo izmos vállát, és az első tiszt azonnal teljesen éber volt. Szeme úgy csillogott a félhomályban, mint a vadállatoké.

- Valaki betört a hajóúrbé - sziszegte St. John, és a hatalmas méretű Tippoo hátrahőkölt a fekvőhelyén.

- Megtaláljuk - mormogta, miközben ágyékkötőjét a dereka köré kötötte -, aztán a halak közé vetjük.

A központi raktár olyan nagy volt, mint egy katedrális. A lámpa fénye nem jutott el mindenhova, és a hatalmas mennyiségű rakomány magasra volt tornyozva, néhol még a tizenöt lábbal feljebb lévő főfedélzetet is elérte.

Első pillanatra megállapította, a rakományt úgy helyezték el, hogy darabonként lehessen kirakodni, és bármelyik darabot anélkül lehessen a fedélzeti nyílásokon át kiemelni, hogy az egészet meg kelljen bolygatni. Ez természetesen szükség-szerű megoldásnak számított a több kikötőbe szállító hajók esetében. Azt is látta, hogy a rakományt gondosan csomagolták, és minden egyes darabját külön felcímkézték. Körbevilá-

gított a lámpával, és megpillantotta saját poggyászukat. „Ballantyne Afrika Expedíció” - állt fekete betűkkel a nyers, fehér színű lécekből tákolat ládákön.

Felmászott a láda- és bálahegyek tetejére, és a tetejükre érve megkapaszkodott. Lámpáját felfelé, a szögletes fedélzeti nyílás felé tartotta, hogy megállapítsa, van-e rács rászerezve. De rögtön el is öntötte a méreg, mert a fehér vászonhuzat a nyílás alsó felületét is beborította. Nyújtózkodva próbálta elérni a nyílást, hogy kitapogassa a vászonhuzat alatt, de még így, kinyújtott ujjhegyekkel is néhány hüvelykkel rövidebb volt a kelleténél. Ekkor a hajó hirtelen egy nagyot lendült, és ő a csomaghegyek közötti szakadékba zuhant. Sikertelenül a kezében tartani a lámpást, de a tartályban lévő forró olaj a kezére ömlött és megégte.

Ismét felkapaszkodott a rakomány tetejére, és kereste a bizonyítékot, amiről remélte, hogy nincs. A rakodóteret nem osztották meg válaszfalak, csak a fedélzetet is átdőfő főárboc hatolt keresztül rajta, le a hajógerincig, amelyen nyugodott. A vastag, norvég fenyőoszlophoz lépcsőzetes ékek voltak illesztve.

Lehet, hogy ezeknek kellett a rabszolgák fedélzeteit megtartaniuk? Robyn az árboc mellé térdelt, és a rakodótérn át a hajó külső, hajlított részét nézte. A árbochoz erősített ékekkel egyvonalban erős faperemeket látott, mintha keskeny polcok lettek volna, és arra gondolt, hogy azok lehetnek a rabszolgák fedélzeteinek külső támaszai. Becslése szerint két és fél, három lábra lehettek egymástól - ami megfelelt az olvasmányában a rabszolgaszállító hajók köztes fedélzeteinek belmagasságáról megadott adatoknak.

Megpróbálta elképzelni, hogyan nézhet ki ez a hely, amikor a fedélzetek a helyükön vannak - polcsorokkal tömött folyosók, amelyen egy ember csak négykézláb haladhatott végig. Öt polcot számolt össze, és öt egymásra zsúfolt fedélzetet látott lelki szemei előtt - öt réteg, szardínia módjára kiterített, meztelen, fekete embert, mindkét oldalról szomszédjához préselődve, saját, valamint a felettük lévő fedélzeten heverő sorstársuknak a gerendák illesztésein átszivárgó szennyében fekvő! Megpróbálta elképzelni a hőséget, amikor a hajó az égető szélcsendben áll; megpróbálta elképzelni,

amint kétezren háynak és ürítenek maguk alá, amikor a hajó felágaskodik és alázuhan a viharos tengeren, ott, ahol a Mozambique-áramlat az Agulhas-zátonnyal találkozik; megpróbálta elképzelni, amikor a kolera és a himlő rátámad e tömeges nyomorúságra. De képzelete meg sem tudta közelíteni a valóságot, ezért kiverte fejéből a szörnyűséges képeket, és tovább mászott felfelé a rakományon. Mászás közben a létező összes szegletbe bevilágított, meggyőzőbb bizonyítékokat akart látni a keskeny párkányoknál.

Ha volt is padlózat a hajón, nyilván a rakomány alatti fedélzetre fektették, és Robyn semmi esetre sem tudott volna hozzáférti.

Elöl egy tucatnyi, hatalmas hordót látott az elülső válaszfalhoz erősítve. Vízeshordók lehettek, vagy esetleg kereskedelmi célokra rum volt bennük, vagy a rum helyére vizet lehet tölteni, ha a rabszolgák már a fedélzeten vannak. Nem volt rá mód, hogy a tartalmukat ellenőrizze. Mindenesetre szikéje nyelével megkocogtatta az oldalukat, és a válaszul érkező tompa hang arra utalt, hogy valami van bennük.

Az egyik bálára guggolt, és szikéjével felhasította. Beleenyúlt, és kivett egy maroknyit a tartalmából, hogy a lámpafénynél megvizsgálja.

Pamutcérnára fűzött porcelángyöngyfűzések voltak; egy porcelángyöngy *bitil* olyan hosszú volt, mint az ujjhegy és a csukló közötti távolság, négy bitil tett ki egy *khetet*. A fűzések piros porcelánból készültek, és ezek voltak a legértékesebb változatok, a *sam-samok*. A primitívebb afrikai törzsekből való ember egy ilyen *khetéért* hajlandó volt eladni a húgát, kettőért pedig az öccsét.

Robyn tovább mászott, és a ládákat meg a bálákat kezdte vizsgálni. A salemi gyárakból származó pamutvégeket, afrikai nevén *merkanit* - ez az „amerikai” szó torz változata volt - és Manchesterből való kockás manchesteri anyagot, *kanikit* talált, valamint mindössze öt darab, felirattal ellátott hosszú fadobozt, amelyekben nyilvánvalóan muskéták voltak. De hát a lőfegyverek megszokott kereskedelmi árucikkeknek számítottak az afrikai partok mentén, és nem bizonyították a rabszolgavásárlás szándékát, elefántcsontot és gumicserjét lehetett értük vásárolni.

Egyre inkább elfáradt a rakományhegyek megmászásától, és a kutatás okozta feszültség kezdte megviselni az idegeit. Megállt, hogy egy pillanatig megpihenjen, és amikor neki-dőlt az egyik *merkani*-bálának, valami kemény dolog nyomódott fájdalmasan a hátába, és arra kényszerítette, hogy helyet változtasson. Aztán rájött, hogy a szövetben nem szoktak kemény kidudorodások lenni. Megfordult és felhasította a bála borítását.

Fekete és hideg tapintású dolog állt ki az összehajtott szövet rétegei közül. Kihúzta, és azonnal felismerte az összehurkolt és összeláncolt nehéz vasdarabot. Afrikában „a halál karperece” néven ismerték. Végre megtalálta a cáfolhatatlan bizonyítékot, mert ezek a könnyű, meneteléskor használatos láncokkal felszerelt acélmandzsetták a rabszolga-kereskedelem félreismerhetetlen stigmái voltak.

Robyn tovább hasította a bála borítását; a szövet rétegei között százával voltak ezek az acélbilincsek. Még ha lehetőségük is lett volna rá, teljesen valószínűtlen, hogy a haditengerészet ellenőrző tisztjei egy felületes vizsgálat folyamán rábukkantak volna erre a baljóslatú készletre.

Magához vette az egyik bilincset, hogy a bátyjának megmutassa, és visszafelé indult a betegszobához. Egyszerre nagyon szeretett volna kikerülni ebből a fenyegető árnyakkal teli, sötét barlangból, és elterülni fekvőhelyén, a kabinja biztonságában.

Már majdnem odaért a betegszoba ajtajához, amikor hangoz, kaparászó hangot hallott a feje feletti fedélzet felől. Ré-műlten mozdulatlanra merevedett. Amikor a hang megismétlődött, volt annyi esze, hogy a lámpás kanócat kioltsa. De azonnal meg is bánta, hogy megtette, mert úgy érezte, hogy a rázuhanó sötétség menten agyonnyomja. Érezte, hogy hatalmába keríti a pánik.

Hirtelen, ágyúörgésszerű csattanással felcsapódott a legnagyobb fedélzeti nyílás. Miközben Robyn hátrahőkölt, a négyzögletű nyíláson keresztül megpillantotta a pislákoló csillagokat. Ekkor egy hatalmas, sötét alak ugrott be rajta, és könnyedén landolt a bálahalom tetején, és szinte ugyanabban a pillanatban lecsapódott a nyílás teteje.

Robyn szinte kővé vált a rémülettől. Össze volt zárva vala-

kivel a raktárhelyiségben, és e felismeréstől jó darabig földbe gyökerezett a lába. Drága másodpercek múltak így el. Végül sikerült a torkából kikíváncozó sikoltást elnyomni, és a betegszobába vezető nyílás felé rohant.

Csak egy pillanatra látta az árnyat, de azonnal felismerte. Tudta, hogy Tippoo is a hajótérben van, és ez a tudás megdermesztette a vérét. Elképzelte, amint a hatalmas, kopasz, teknőcszerű alak undorító, csúszómászószerű fürgeséggel közeledik hozzá a sötétségben – szinte még két vastag és kegyetlen ajka közül elővillanó rózsaszín nyelvét is látta, és fékevesztett menekülésbe kezdett. A sötétségben elvesztette a lába alól a talajt, és hátrafelé belezuhant a rakományhegyek között húzódó egyik szakadékba. Estében beleütötte tarkóját egy faládába, ettől elkábult, és kiejtette kezéből a kioltott lámpást. Megpróbálta tapogatózva megkeresni, de nem találta. Feltérdelt, és ráeszmélt, hogy a sötétségben elvesztette tájékozódóképességét.

Tudta, hogy csak egyféleképpen védekezhet: ha mindaddig nem mozdul és teljes csendben marad, amíg meg nem tudja állapítani a rá vadászó férfi helyét, ezért két láda közé kuporodott. Pulzusa fülsiketítő hangerővel dobolt a fülében, és minden levegővételért meg kellett küzdenie.

Jó néhány percre és minden akaraterejére szüksége volt, hogy erőt vegyen magán és ismét gondolkozni tudjon.

Megpróbálta eldönteni, melyik irányba eshet a betegszobába vezető nyílás, menekülésének egyetlen útja, ugyanakkor tudta, hogy csak a hajó oldala mentén végigtapogatózva találhatja meg. De ez a kilátás, a sötétségben őt üldöző groteszk lénnel a háta mögött, rémülettel töltötte el. Amennyire csak tudta, összehúzta magát a keskeny résben, és hallgatódzott.

A raktárhelyiséget halk neszek töltötték meg, amelyekről mindaddig nem vett tudomást – a hajó gerendázatának nyirkosága, a rögzítőköteleknek és -hálóknak feszülő rakomány zaja, aztán egész közeli, a háta mögül élőlény mozgását hallotta. Éppen csak sikerült visszatartania a torkából kitörni készülő sikolyt, és karjait védekezőleg a feje fölé emelte. E mozdulatba merevedve várta az ütést, amely elmaradt.

Helyette ismét mozgást hallott a válla mögül, alig hallható,

mégis dermesztő hangot, és érezte, hogy minden ereje elhagyja. Ott lapult, egész közel hozzá a sötétségben, és gonoszul játszott vele, mint egy macska. Kiszimatolta. Valamiféle állati ösztönnel, csalhatatlanul rátalált, és készen arra, hogy lecsapjon, ott görnyedt fölötte, ő pedig nem tehetett mást, csak várt.

Ekkor valami megérintette a vállát, és mielőtt elránthatta volna magát előle, felmászott a nyakán, végigsepert az arcán. Robyn hátravetette magát és felsikoltott, közben vadul csapkodott maga körül az acélláncra erősített bilincessel, amit még mindig a jobb kezében szorongatott.

Az a dolog szőrös és gyors volt, és élesen sivítozott, mint egy mérges kismalac, miközben Robyn újra meg újra felécsapott. Aztán elment, és Robyn hallotta a szaladó apró lábak zaját a faláda durva felületén. Ekkor jutott el a tudatáig, hogy valószínűleg egy macska méretű hajópatkány rémítette meg.

Undorodva összeborzongott, de megkönnyebbülése nem volt hosszú életű.

Hirtelen fény szakította szét a sötétséget, olyan váratlanul villant fel, hogy szinte megvakította, és egy fénycsóva pásztázta végig a raktárhelyiséget. Aztán a fény kihunyt, és a beálló sötétség még nyomasztóbb volt, mint azelőtt.

Üldözője meghallotta sikoltását, a hang irányába villantotta lámpását, és valószínűleg meg is látta, mert Robyn kímászott a ládák közötti mélyedésből.

De Robyn most legalább már tudta, merre kell mozognia. A felvillanó lámpafény útbaigazította, megmutatta, hol találja a nyílást.

Egy bála puha anyagra vetette magát, és a nyílás felé mászott. Majd megtorpant, és gondolkozni kezdett. Tippoonak tudnia kell, hogyan jutott be a hajóúrrbe, és biztosan kitalálja, hogy ugyanarra próbál elmenekülni. Ezért óatosan kell mozognia, lopakodnia kell, fel kell készülnie arra a pillanatra, amikor ismét felvillantja a lámpát, nehogy egyenesen belerohanjon a csapdába, amit minden valószínűség szerint állított neki.

Fogást változtatott a bilincsen, és csak akkor ébredt tudatára, hogy alkalmas fegyver a kezében. Sokkal hatékonyabb,

mint a zsebében lapuló, rövid pengéjű szike. Fegyver! Most először jutott eszébe, hogy megvédheti magát, nem kell összekuporodva várnia, hogy üldözője lecsapjon rá. Szinte hallotta, amint anyja büszkén mondja: „Robbie mindig is bátor volt”, amikor megvédte magát az útonállóktól, vagy részt vett bátyja valamelyik hajmeresztő csínytevéseiben. Tudta, hogy most aztán igazán szüksége van az összes bátorságára.

Jobb kezében a láncsal lopakodni kezdett visszafelé a nyílás irányába. A hasán csúszott, és néhány másodpercenként megállt hallgatózni. Kész örökkévalóságnak tűnt, mire kinyújtott ujjai megérintették a hátsó választófal gerendázatát. Már csak néhány lábnyira volt a nyílástól, és Tippootól, aki ott várakozik rá.

Lekuporodott, és hátát nekifeszítette a gerendafalnak. Várta, hogy szívdobogása alábbhagyjon, és ismét halljon, de az üldözője által keltett zajokat elnyomta a hajótörzs gerendázatának nyikorgása és pattogása, a hajónak csapódó víz tompa puffanása és csobogása.

Aztán megszimatolta az új szagot, amely elfedte a hajóúr alján összegyűlt aljvíz átható bűzét. Forró olaj szaga volt, amely egy közelben égő, leárnyékolt olajlámpástól származott, és most, amikor a fülét hegyezte, mintha hallotta volna a lámpa felforrósodott fémjének halk pattogását. Tippoonak nagyon közel kellett lennie, nyilván a nyílást őrizte, és készen állt rá, hogy a lámpát felvillantsa, amint az ő hollété-ről megbizonyosodik.

Robyn az áthatolhatatlan sötétségben, a csordogáló olaj lassúságával, arccal abba az irányba fordult, amerre Tippoot sejtette; bal tenyerébe csúsztatta a szikét, és a láncra fűzött bilincset tartó jobbját ütésre készen hátrahúzta.

Aztán alulról felfelé előrehajította a szikét. Úgy becsülte meg a távolságot, hogy elég közel essen le Tippoohoz, és ezzel mozgásra készítse, de elég távol ahhoz, hogy ne az ő irányába mozduljon.

Az apró lövedék valami puhának ütközött, az ütközés hangja elhalkult, szinte beleveszett a többi apró neszbe. De aztán halkan, mintha valaki bizonytalan lépésekkel járkált volna, végigsiklott a deszkákon.

Abban a szempillantásban fény árasztotta el a raktárhelyiséget, és egészen a közeléből a szörnyűséges Tippoo hatalmas, fenyegető alakja pattant elő a sötétségből. Bal kézzel magasan a feje fölé tartotta a fedetlen lámpát, és a sárga fény megcsillant kopasz koponyáján. Széles hátán megfeszültek az izmok, amikor bivalynyakán ülő fejét előreszegve, jobb kezét a benne lévő nehéz rúddal, ütésre készen hátrafesztette. Az ellenkező irányba nézett, de csak egy pillanatig. Amint észrevette, hogy senki sincs előtte, egy állat fürgeségével reagált, és hatalmas kerek fejét a mellére szegve hátrapördült.

Robyn ösztönösen cselekedett. Előrelendítette a nehéz acélbilincset, amely a fényben megcsillanva suhogva szelte a levegőt, és egy hang kíséretében - mint amikor egy ág elroppan a viharos szélben -, pontosan halántékon találta Tippoot. Vékony, sárga fejbőre szétnyílt, mint egy bíborszínű bársonnyal bélelt erszény szája. Tippoo dülöngélni kezdett, mint egy részeg, és szétterpesztett lába kezdett összecuklani alatta. Robyn láncánál fogva visszahúzta a bilincset, és teljes erejét beleadva még egyszer lesújtott vele. Újabb vörös vonal nyílt a fényes sárga koponyán, és a hatalmas test lassan térdre ereszkedett. Robyn már ismerte ezt a mozdulatát - ugyanezzel a mozdulattal ereszkedett térdre nap mint nap a tatfedélzeten, hogy Mekka felé fordulva elmondja a napi imáját. Homloka most is megérintette a fedélzetet, de ez alkalommal a vér kis tócsát képezett alatta.

A még égő lámpás a földre esett, és fényében Tippoo néhezkesen az oldalára gördült. Hörögve lélegzett, szeme kifordult, és két vastag lábával görcsösen kirúgott.

Robyn a tehetetlenül fekvő óriásra bámult. Megdöbbenet az általa okozott sérülés mértéke, és máris hatalmába kerítette a segíteni akarás érzése, ahogy az a sérült, megnyomorodott élőlények láttán mindig is megtörtént vele; de mindez csak másodpercekig tartott. Észrevette, hogy Tippoo szeme visszafordul a helyére, és látta, hogy pupillája fókuszba áll. Sárga csillogó teste emelkedni kezdett, lábának görcsös vonaglása abbamaradt, mozgása egyre összeszedettebbé vált, és kábán lógó fejét lassan felemelte.

Hihetetlen, de nem tette ártalmatlanná a fejét ért két hatal-

mas csapás, csak másodpercekre kábult el tőlük. Még néhány másodperc, és teljesen magához tér. Akkor pedig még veszélyesebbé válik.

Robyn zokogva vetette magát a betegszobába vezető nyílás felé. Miközben elhaladt Tippoo mellett, kegyetlen ujjak ragadták meg a bokáját. Kis híján elveszítette egyensúlyát, mire nagy nehezen ki tudta szabadítani a lábát. De végül sikerült átmásznia a nyíláson.

A leesett lámpa fényében Tippoo négykézlábra állva igyekezett utána. De amint Robyn átjutott a nyíláson, becsapta a fedelét, és ráhajtotta a tolózárat. Abban a pillanatban a túloldalon Tippoo válla nekivágódott a nyílásfedélnek, és az ütközés ereje megrengette a nyílás keretét.

Robyn annyira ideges volt, hogy csak a harmadik próbálkozásra tudta az ajtót a láncsal és a lakattal bebiztosítani. Csak azután rogyott le a fedélzetre és zokogta ki magából rettegését. De rövid idő alatt megnyugodott, és ismét olyan elszánt volt, mint annak előtte.

Lassan feltápáskodott. Könnyednek, mámorosnak érezte magát. Lelke vad ujjongással - egy eddig még nem tapasztalt érzéssel - telt meg, amiért kiverelkedte magát a veszélyből, és mert megbüntettet egy gyűlölt ellenfelet, ugyanakkor tudta, hogy később lelkiismeret-furdalást fog érezni miatta. De ennek most még nem volt itt az ideje.

A betegszoba és a szalon közötti ajtó kulcsa még mindig az ajtóban volt, pontosan úgy, ahogy hagyta. Kinyitotta az ajtót, és egy pillanatra megállt, mert lelkében a lelkesedést veszélyérzet váltotta fel.

Csak egy pillanat állt a rendelkezésére, hogy felfogja, valaki meggyújtotta a szalon lámpáját, máris kezek ragadták meg hátulról a csuklóját, és lerántották a földre. Hátracsavart kézzel feküdt a fedélzeten.

- Maradj csendben, hogy a fene essen beléd, különben lecsavarom a fejed a nyakadról - suttozta vad hangan a fülébe Mungo St. John.

Láncot szorongató keze a hasa alá került. Foglyul ejtője a hátára térdelt, és olyan erővel nehezedett a veséjére, hogy legszívesebben felsikoltott volna a fájdalomtól.

- Tipponak egész gyorsan sikerült kikergetnie téged - mor-

mogta bösz elégedettséggel a hangjában Mungo St. John. - Na, hadd lássalak, ki vagy, mielőtt kiterítenénk a rácson.

Előrenyúlt, és lehúzta a Robyn fejét borító sapkát. Robyn hallotta, amint meglepetten felmordul, amikor kibomló, dús hajfürtjei megcsillantak a lámpás fényében. A férfi szorítása elernyed, gerincoszlopa tövére nehezedő térdének nyomása csökkent. De durván megragadta Robyn vállát, hogy a hátára fordítsa és láthassa az arcát.

Robyn könnyedén a hátára fordult, és amint jobb karja kiszabadult, a bilincset Mungo St. John arcába vágta. A férfi mindkét kezét az arca elé kapta, hogy kivédje az ütést, közben Robyn, mint egy angolna, kicsúszott alóla és a szalon ajtaja felé rohant.

De Mungo St. John gyorsabb volt nála, és ujjai erősek voltak, mint az acél; megragadta viseltes flanelingét, amely a gallérjától a szegélyéig végighasadt. Robyn megfordult, és ismét felé sújtott a láncsal, de a férfi már várta a támadást, és megragadta a csuklóját.

Robyn vadul a sípcsontja felé rúgott, és sikerült elgáncsolnia a férfit. Összegabalyodva végigzuhanak a fedélzet deszkáin, és Robyn érezte, hogy őrzöngő dühroham keríti a hatalmába. Mint egy macska, sziszegve és morogva kapott körmeivel a férfi szeme felé, és véres csíkot karmolt a nyakába. Ingének szárnyai szétnyíltak, és a férfi erős és sötét szőrzete dörzsölte fedetlen keblének kényes bőrét. Dűhtől elhomályosult agyába csak akkor jutott el a felismerés, hogy Mungo St. John mindössze egy nadrágot visel. A férfi testének illata, miközben minden erejével őt próbálta lecsillapítani, megtöltötte az orrát.

Megpróbált beleharapni a férfi kivörösödött, szép arcába, de Mungo St. John megragadta a haját a tarkóján, és oldalra csavarta a fejét. A fájdalom elárasztotta a testét, és egy meleg, lágy görcsben robbant ki a hasa aljában. Zihálva kapkodott levegőért,

A rajta fekvő Mungo St. Johntól mozdulni sem tudott. Érezte, hogy minden ereje elhagyja, és valamiféle bágyadság vesz rajta erőt. Olyan csodálkozással nézett fel a férfi arcába, mintha akkor látta volna először. Látta ragyogóan fehér fogait, az érzelmektől vicsorra húzódó ajkát, két vad, sárga

szemét és az övéhez mérhető őrületől elhomályosult tekintetét.

Még egy utolsó gyenge erőfeszítést tett, hogy Mungo St. John-t letaszítsa magáról. Felhúzott térdével megcélozta a lába közét, de a férfi két combja közé fogta rúgásra lendülő térdét, és hátrahajolva csupasz kebleit bámulta.

- Te jó isten! - krákogta, és Robyn látta, hogy nyakán megfeszülnek az inak, látta a sárga fényt a szemében, és képtelen volt megmozdulni - még akkor sem, amikor a férfi kiszabadította ujjait összezsavarodott hajfonatai közül, és kezével lassan végigsimította a testét, tenyerébe fogta először a bal, majd a jobb mellét.

Aztán érezte, hogy az érintés megszűnik, de emlékét bőre még sokáig őrizte. A férfi ujjai most nadrágja derekán babráltak. Robyn lehunyta a szemét, és nem engedte meg értelmének, hogy az elkövetkezendők felett töprengjen. Tudta, hogy nincs számára menekvés, és egy mártír emelkedettségével a hangjában felkiáltott.

De mintha kiáltása megérintett volna valamit Mungo St. Johnban, mert a férfi elhomályosult sárga szeme egy pillanatra kitisztult, arcáról leolvadt az a ragadozó arc kifejezés, és amikor lenézett az alatta elterülő fehér testre, bizonytalanság és rémület ült ki az arcára.

Fürgén legördült a lányról, és nyersen rákiabált: - Hozza rendbe az öltözékét! - Robynt lavinaként árasztotta el a veszteségérzet, amelyet gyors egymásutánban a szégyenérzet és a lelkiismeret-furdalás követett.

Feltérdelt, rendbe hozta az öltözékét, és hirtelen dideregni kezdett, de nem a hidegtől.

- Nem kellett volna küzdenie - mondta Mungo St. John, és bár hallhatóan megpróbált uralkodni a hangján, az ugyanúgy remegett, mint Robyné.

- Gyűlölöm magát - suttogta Robyn bután, aztán egyszerre már úgy is érezte. Gyűlölte azért, amit felébresztett benne, és az azt követő rossz érzés és lelkiismeret-furdalás miatt, meg a veszteségérzet és szomorúság miatt, amivel magára hagyta.

- Meg kellett volna ölnöm - mormogta a férfi. - Tippooval kellett volna megöletnem.

Robynt nem ijesztette meg a fenyegetés, amennyire csak tudta, rendbe hozta öltözkését, de még mindig szemben térdelt vele.

- Menjen! - Mungo St. John majdnem kiabált. - Tűnjön el a kabinjában!

Robyn lassan felemelkedett, egy pillanatig habozott, aztán a lépcső felé fordult.

- Dr. Ballarntyne! - Mungo St. John megállította, és Robyn visszafordult. A férfi egyik kezében a kulcsokkal, másikban a rabszolgabilinccsel és láncsal már a betegszoba ajtaja mellett állt. - A legjobb, ha nem mondja meg a bátyjának, mit fedezett fel ma éjszaka. - Hangja nyugodt, halk és hűvös volt. - Vele szemben nem lennének meg ugyanezek a skrupulusaim. Négy nap múlva Cape Townba érünk - folytatta. - Azután azt csinál, amit akar, de addig jobb, ha nem provokál még egyszer. Már ez az egy alkalom is túl sok volt.

Robyn némán rábámult, kicsinek és tehetetlennek érezte magát.

- Jó éjszakát, dr. Ballantyne!

Alig pakolta vissza nadrágját és szétszaggatott ingét a láda aljába, ellenőrizte és kente be a sebeit, bújt bele hálóingébe és mászott be keskeny fekvőhelyére, amikor megdöngötték a kabin ajtaját.

- Ki az? - kiáltotta rekedtesen fojtott hangon, egy kissé még mindig az éjszakai izgalmak hatása alatt.

- Én vagyok az, húgom - hallatszott Zouga hangja. - Valaki betörte Tippoo koponyáját. Csorog belőle a vér. Légy szíves, gyere.

Robynon valamiféle vad, pogány vidámság áradt végig, amit gyorsan megpróbált elnyomni.

- Jövök.

Három ember volt a szalonban. Zouga, a másodtiszt és Tippoo. Mungo St. John nem volt ott. Tippoo egykedvűen ült egy széken a lámpa alatt. Csupán vászon ágyékkötője volt rajta. Nyakát és vállát vastagon borította a vér.

A másodtiszt egy piszkos vattacsomót nyomott a fejéhez, és amikor Robyn levette róla, a sebekből spriccelni kezdett a vér.

Brandyt kért. Az itallal leöblítette a kezét és a műszereket - hitt Janner és Lister tanításaiban -, aztán csipeszének hegyét a nyitott sebbe dugta. Megfogta a véredényeket és egy csavarással elzárta őket. Tippoo meg sem mozdult, még arc kifejezése sem változott - Robynt továbbra is hatalmában tartotta a pogány hangulat, és ellenszegült hippokratészi esküjének.

- Ki kell tisztítanom a sebet - mondta, és gyorsan, még mielőtt lelkiismerete megálljt kiálthatott volna, a nyers brandyt a sebekbe lötytyintette, majd kitörölgette a sebeket.

Tippoo mozdulatlanul ült, mint egy kőbe faragott hindu ördög, tudomást sem vett az égő fájdalomról, amit az alkohol a nyílt sebben okozott.

Robyn selyemcérnával elkötötte a véredényeket; hagyta, hogy a cérna egyik vége kilógjon a sebből, aztán precíz, apró öltésekkel összevarrta a sebeket, és olyan szorosan húzta össze a varratokat, hogy a művelet végén a sima, kopasz fejbőrön mindössze egy éles kis vonal látszott.

- Ha majd a véredények elhalnak, kihúzom a cérnát - mondta neki. - Az öltéseket egy hét múlva ki lehet szedni. - Úgy döntött, hogy nem használja fel az ópiumoldatkészletét. Ez az ember nyilván érzéketlen a fájdalomra. Robynt még mindig hatalmában tartotta a keresztényietlen harag.

Tippoo felemelte a fejét. - Maga jó orvos - mondta Robynnak komolyan, aki ekkor tanulta meg azt a leckét, amelyet élete végéig nem felejtett el, éspedig: minél jobban csíp vagy rosszabb ízű az orvosság, minél radikálisabb a műtéti beavatkozás, annál mélyebb benyomást tesz tudományával afrikai páciensére a sebész.

- Úgy bizony - bólintott komolyan Tippoo. - Maga átkozottul jó orvos. - Azzal kinyitotta hatalmas tenyerét, amelyben ott feküdt a szike, amelyet Robyn elhajított a *Huron* raktárhelyiségében. Kifejezéstelen arccal Robyn tenyerébe tette, majd háborzongató sebességgel elhagyta a szalont. Robyn álmélkodva bámult utána.

A *Huron* dél felé haladt. Sebesen szelte, karcsú testével gondtalanul taszította két oldalra a hosszú dél-atlanti hullá-

mókát, amelyek a tatja mögött felhabozva hosszú és folyamatos nyomdokvíz-csíkká álltak össze.

Sárga nyakú, szemük körül feketén csillogó, gyönyörű tengeri szula csapatok szegődtek a hajó köré. Kelet felől jöttek, és a hajó nyomdokvize fölött repkedtek. Rikoltozva vetették magukat a fedélzetről a vízbe hajított ételmaradéokra. Aztán előbukkantak a fókák. Kidugták bajuszos fejüket a vízből, és kíváncsian bámultak a magasba tornyosuló klipper után, amint az dél felé tartva, éles orrával a tengert hasította.

A viharok által a sziklás tengerparttól, leszaggatott tengeri bambusz kígyózott hosszan a ragyogóan kéklő tengerben.

Mindez a még mindig a keleti horizont alá merülő part közelségét jelezte. Robyn mindennap, órákon keresztül a hajó bal oldali korlátjánál álldogált, és a még láthatatlan part irányába nézett. Már alig várta, hogy megpillantsa; hogy orrába szippanthassa füveinek és növényzetének fűszeres illatát; hogy láthassa porfelhőit a csodálatos, vörösösen és aranylóan ragyogó naplementében - de mindettől megfosztotta a fedélzeten megjelenő Mungo St. John, aki visszajött, hogy elvégezze a Table Baybe való behajózáshoz szükséges utolsó jobb oldali manővert.

Amint Mungo St. John megjelent a tatfedélzeten, Robyn, többé a part irányába sem nézve, elrohant, és a kabinjába zárkózott. Ott tépelődött egyedül. Még a bátyjának is feltűnt, hogy valami bántja, mert vagy egy tucatszor megpróbálta kicsalni. De Robyn mindannyiszor elküldte - még ajtót sem nyitott neki. - Nincs semmi bajom, Zouga. Csak szeretnék egyedül lenni - mondta ilyenkor. Amikor pedig megpróbált csatlakozni hozzá a hajó korlátjánál, Robyn kimért és hajthatatlan volt, amivel annyira felbőszítette, hogy Zouga hátat fordított neki, és otthagya.

Robyn nem mert Zougával beszélni. Attól tartott, hogy még kiböki, mit fedezett fel a *Huron* raktárában, és ezzel veszélybe sodorja. Ismerte annyira bátyját, hogy ne nagyon bízson a vérmérsékletében, és ne kételkedjen a bátorságában. És Mungo St. John figyelmeztetését is komolyan vette. Képes lenne megölni Zougát, hogy magát megvédje. Meg tudná tenni - Robyn már látta, hogyan bánt a pisztollyal. De akár Tippooval is megöletheti valamelyik éjszaka. Meg kell véde-

nie Zougát, amíg Cape Townba nem érnek, vagy amíg ő maga meg nem teszi, amit meg kell tennie.

„Enyém a bosszú” - mondta az Úr. Robyn megtalálta ezt a szakaszt a Bibliában, és alaposan áttanulmányozta. Aztán tanácsért imádkozott, de imájára nem érkezett válasz, és végül még zavarosabb lett minden, mint amilyen annak előtte volt.

Ismét térdre vetette magát a csupasz deszkákon a fekvőhelye mellett, és addig imádkozott, amíg térde sajogni nem kezdett. Lassan megvilágosodott előtte a kötelessége.

Háromezer rabszolgát adott el az előző évben - ezzel váltotta a Királyi Flotta kapitánya. S hány ezret annak előtte? S hány ezer lesz még ezután, ha a *Huron* és kapitánya tovább folytathatja átkozott tevékenységét; ha senki nem akadályozza meg, hogy végigpusztítsa Afrika keleti partját, az ő hazáját és az ő népét - azokat az embereket, akiknek védelmére és szolgálatára felesküdt, és akiket a Megváltó nyájába kellett terelnie?

Apja, Fuller Ballantyne egyike volt a szabadság rendíthetetlen bajnokainak. Kérlelhetetlenül küzdött e förtelmes kereskedelem ellen, amelyet egyszerűen „a civilizált világ lelkiismeretén élősködő, nedvedző kelevénynek” nevezett, „amelyet a rendelkezésre álló minden eszközzel ki kell irtani”. Ő az apja lánya volt, és Isten színe előtt fogadalmat tett.

Ez az ember - Mungo St. John -, ez a szörnyeteg magában egyesítette az egész mocskos üzlet undorító gonoszságát és szörnyű kegyetlenségét.

- Kérlek, Uram, mondd meg, mi a kötelességem! - imádkozott. De mindig eszébe jutott saját szégyene és bűnössége - szégyene amiatt, hogy az az ember látta félig meztelen testét, és keze megérintette, megcírógatta, amiért még azzal is megalázta, hogy lemeztelenítette magát. Robyn sietősen elkergette fejéből a képet, amely túl tiszta, túl ellenállhatatlan volt. - Segíts, hogy erős legyek - imádkozta gyorsan.

Volt hát a szégyen, és ott volt a lelkiismeret-furdalás, a szörnyen mardosó lelkiismeret-furdalás a miatt a tény miatt, hogy a férfi nézése, érintése, teste nem töltötte el undorral, hanem inkább bűnös gyönyörűséget okozott neki. Huszonhárom évének folyamán először találta szembe magát az igazi bűn-

nel, és nem bizonyult elég erősnek vele szemben. Ezért is gyűlölte a férfit.

- Ó, Uram, mutasd meg, mi a kötelességem! - imádkozott fennhangon. Elmerevedett lábbal felállt, leült a fekvőhelye szélére, és ölébe fogta sokat forgatott, bőrkötéses Bibliáját.

- Kérlek, adj hűséges szolgálódnak tanácsot. - Azzal vak-tában felütötte a könyvet, és csukott szemmel a szövegre bö-kött. Amikor újra kinyitotta a szemét, ugyancsak meglepő-dött: a kis szertartásai során kapott tanácsok rendszerint nem voltak ilyen egyértelműek. A Biblia Mózes IV. Könyvének 35:19 fejezeténél nyílt ki: „A vérbosszuló rokon ölje meg a gyilkost; mihelyt találkozik vele, ölje meg azt.”

Robynnak nem volt illúziója azt illetően, micsoda nehézsé-gekkel fogja szembetalálni magát, amikor majd végre akarja hajtani az Istentől kapott nyílt parancsot, vagy hogy milyen könnyen felcserélődhetnek a szerepek, és válhat bosszúálló-ból a bosszú áldozatává.

Mungo St. John ugyanolyan veszélyes volt, mint amilyen gonosz, az idő pedig ellene dolgozott. Zouga délben pontos méréseket végzett, és a nap magasságából kiszámította, hogy a hajó már kevesebb, mint százötven mérföldre van Table Baytól, és tartós, heves szél fújt.

Másnap hajnalra a nagy, lapos tetejű hegyek ki fognak emelkedni a tengerből. Robynnak nem maradt ideje a gondos tervezésre. Gyorsan kellett cselekednie.

Vagy egy fél tucat üveg volt az orvosságoszekrényében, amelyek tartalma megtette volna - de nem, a mérég volt a legundorítóbb halált okozó eszköz. Amikor a St. Matthew kórházban dolgozott, látott egy embert sztrichninmérgezés-ben meghalni. Soha nem fogja elfelejteni, hogyan alkotott boltívet gerincoszlopa és állt végül megfeszített íjként a fejére és a sarkára, miközben hátizmai vonaglottak.

Valami más eszközön törte a fejét. Zouga kabinjában ott volt a nagy haditengerészeti colt - meg is tanította megtölteni és kiüríteni - vagy a Sharps puska, de mindkettő a bátyjáié volt, és Robyn nem akarta Zougát a Cape Town-i vár alatt lévő felvonulási tér egyik akasztófáján lógni látni. Minél egy-szerűbb és nyíltabb egy terv, annál nagyobb esélye van a sike-

res megvalósulásra, ismerte fel, és abban a pillanatban tudta, hogyan kell megtennie.

Ekkor udvariasan kopogtattak kabinja ajtaján, és Robyn megriadt.

- Ki az?

- Jackson. - A kapitány inasa volt. - A vacsora tálalva van a szalonban.

Robyn észre sem vette, milyen késő van.

- Ma nem vacsorázom.

- Le fog gyengülni, hölgyem - kérlelte Jackson az ajtó túloldaláról.

. - Maga is orvos? - kérdezte csípősen Robyn, mire az inas csoszogva elment.

Reggel óta nem evett, de nem volt éhes. Gyomrának izmai merevek voltak a feszültségtől. Rövid időre ledőlt a fekvőhelyére, hogy erőt gyűjtsön, aztán felállt, kiválogatta egyik régebbi ruháját, a nehéz gyapjúszövetből készült sötétet. Azt sajnálta a legkevésbé, és jól elvegyül a homályban. Aztán kilépett a kabinból, és felment a főfedélzetre. A fedélzet üres volt, csak a kormányos tartózkodott a tatfedélzeten. Az időjárástól cserzett arcát csak halványan világította meg az iránytűtartó lámpája.

Robyn csendesen átment a szalon tetőablakához és lenézett.

Mungo St. John az asztal fejénél ült, tányérjában egy darab sózott hús gőzölgött. Vékony szeleteket nyesett le a húsból, és közben Zouga valamelyik viccén nevetett. Egy gyors pillantás elegendő volt. Hacsak nem hívják a figyelőből, vagy nem kell állítani a vitorlákon, Mungo St. John legalább még egy fél óra hosszágig nem fog elmozdulni a helyéről.

Robyn lemászott a létrán, elhaladt a kabinja mellett és lement a lépcsőn a hátsó kabinok felé. Mungo St. John lakosztályához érve lenyomta a kilincset, és az ajtó megint könnyedén nyílt. Belépett a kabinba, és becsukta maga mögött az ajtót.

Néhány pillanat alatt megtalálta a pisztolyok dobozát a tikkából készült asztal fiókjában. A dobozt az asztal tetejére tette, kinyitotta, és kivette belőle az egyik gyönyörű fegyvert. A tarka, damaszkuszi acélból készült csövek fényes arannyal

voltak díszítve, és a díszítés egy vadászjelenetet ábrázolt lovakkal, kutyákkal és vadászokkal.

Robyn leült az ágy szélére, a fegyvert torkolatával felfelé a két térd közé szorította. Aztán lecsavarta az ezüst lőporos szaru tetejét, és kimérte a finom port. Ismerős művelet volt, mert Zouga órákon át tanította neki. Aztán a töltést beletömte a hosszú, elegáns csőbe a nemezfojtás alá, majd kiválasztott egy tökéletes golyót a ládika lövedékek tárolására szolgáló részéből, egy olajjal átitatott nemezdarabba burkolta, hogy szorosan illeszkedjen a huzagolt csőbe, végül rátömte a puskaporra.

Ezt követően megfordította a pisztolyt, és csövét a fedélzet felé irányította. Az egyik vörösréz gyutacsot a závarzat gyújtólukára helyezte, kattanásig húzta a kakast, és a fegyvert maga mellé fektette a hálöhelyre. Aztán ugyanezt elvégezte a másik pisztollyal is, majd mindkét megtöltött és felhúzott pisztolyt az asztal szélére fektette.

Felállt és a kabin közepére ment. Felhúzta szoknyáját a derekáig, kioldotta alsónadrágja zsinórját, és hagyta az alsóneműt a padlóra csúszni. A kabinban hűvös volt, és érezte, hogy libabőrös lesz a fenéke. Ledobta szoknyáit, felvette a padlóról pamut alsóját, a melléhez szorította, és félig kettéhasította, majd eldobta a kabinban. Ezután két kézre fogta fűzőjét, és a kapcsoknál majdnem a derekáig hasította, úgy, hogy a hurkok és a kapcsok az elszakadt cérnaszálakon lógtak.

Az ajtó melletti falon lévő fémtükör elé lépett, és belenézett. Zöld szeme csillogó, orcája piros volt.

Életében most először tartotta magát szépnek - nem szépségnek, javította ki magát, hanem büszkének, vadnak és erősnek, amilyennek egy bosszúállónak lennie kell. Boldog volt, hogy Mungo St. John, mielőtt meghal, így fogja látni, és felemelte karját, hogy néhány rakoncátlan hajfürtjét megigazítsa.

Aztán visszaült az ágy szélére, egy-egy pisztolyt fogott mindkét kezébe, és egymás után megcélozta az ajtó rézkilincset, majd a fegyvereket az ölébe fektetve várakozott.

Saját óráját a kabinjában hagyta, így nem tudta, meddig várakozott. A tiszti szalonban folyó beszélgetés és nevetgélés

hangjait teljesen felfogta a zárt ajtó, de akármikor megnyírkordult egy gerenda vagy megzörrent a hajó valamelyik szerelvénnyel, idegei megfeszültek, és a pisztolyokat felkapva megcélozta az ajtót.

Aztán meghallotta a lépéseket - a hajón senki máséval nem lehetett volna összetéveszteni. A gyors, könnyed és óvatos léptek egy ketrecbe zárt leopard lépteire emlékeztették, de a léptek olyan közelről hallatszottak, mintha gazdájuk máris ott lett volna vele a kabinban. Felnézett a mennyezetre, és fejével a tatfedélzet egyik oldalától a másikig követte a léptekeket.

Tudta, hogy Mungo St. John mit csinál - már jó néhány este kifigyelte. Először halkán beszél a kormányossal, és megnézi a palatáblát, amelyre a hajó útvonala van felrajzolva; aztán visszamegy a hajó végébe, és ellenőrzi a sebességmérő orsót. Ezt követően rágyújt egy vastag, fekete havannaszivarra, és háta mögé kulcsolt kezekkel sétálni kezd a fedélzeten. Séta közben sűrű pillantásokat vet a vitorlák helyzetére, a csillagokat meg a felhőket vizsgálgatja, nem jeleznek-e időjárás-változást, és meg-megáll, hogy érzékelje a hullámok nyomását, valamint a hajó mozgását.

Hirtelen a lépések abbamaradtak, és Robyn megdermedt; elérkezett a pillanat. St. John megállt, hogy a szivarvéget a korlát felett a tengerbe dobja, és megnézzze, amint a sötétben a tenger felszínére ér.

Még volt ideje rá, hogy elmeneküljön, és érezte, hogy eltökéltsége meginog. Félig felemelkedett. Ha most rögtön elindul, még eléri a kabinját, de ha megfutamodna, lábai nem engedelmeskednének neki. Ekkor meghallotta a férfi lépteit a feje felett, de ezek a léptek már máshogyan hangzottak, elindult lefele. Késő volt elmenni.

Robyn vadul zihálva visszaroskadt a fekvőhely szélére és felemelte a pisztolyokat. A pisztolyok ingadoztak a kezében, és ráébredt, hogy remeg a keze. Hatalmas erőfeszítéssel megállította remegésüket. Ekkor kivágódott az ajtó, és Mungo St. John behajolt a kabinba. A sötét alakot és a rászegeződő két pisztolycsővet meglátva megtorpant.

- A pisztolyok meg vannak töltve és fel vannak húzva - mondta rekedtes hangon Robyn. - Nem fogok tétovázni.

- Értem. - A férfi lassan felegyenesedett, és sötét feje elérte a mennyezetet.

- Csukja be az ajtót - mondta a lány, és a férfi a sarkával berúgta. Két karját összefonta a mellén, és arcára kiült az a csúfondáros mosoly. Ettől Robyn elfelejtette gondosan bepróbált szavait, és kissé dadogni kezdett, amitől viszont szörnyen dühös lett önmagára.

- Maga egy rabszolga-kereskedő - bökte ki, mire a férfi még mindig mosolyogva lehajtotta a fejét -, és nekem meg kell állítanom.

- S hogyan szándékozik megtenni? - kérdezte udvariasan érdeklődve.

- Meg fogom ölni.

- Az megfelelő megoldás lesz - ismerte be, és miközben mosolygott, fehér fogsora ragyogott. - Sajnálatosan fel fogják akasztani érte, amennyiben a legénységem nem tépi darabokra annak előtte.

- Maga rám támadt - mondta Robyn a lábánál a padlón heverő, szétszaggatott alsónadrágra pillantva, aztán a pisztoly tusával megérintette széttépett fűzőjét.

- Atyaúristen! Erőszak! - A férfi már hangosan kuncozott, és Robyn érezte, hogy a szótól elvörösödik.

- Semmi nevetnivaló nincs ezen, St. John kapitány. Maga emberek ezreit juttatta a leghitványabb sorsra.

A férfi egy lassú lépést tett felé, mire Robyn félig felemelkedett és ijedt hangon rákiáltott.

- Ne mozduljon! Figyelmeztettem!

St. John még egy lépést tett. Robyn mindkét kezét kinyújtva, nekiszegezte a pisztolyokat.

- Lőni fogok.

A férfi csak mosolygott, sárga pettyes szembogarának tekintetét Robyn szemébe mélyesztette, és egy újabb lassú lépést tett a lány felé.

- Neked van a legszebb zöld szemed, amit valaha is láttam - mondta, és Robyn kezében megremegtek a pisztolyok. - Add ide a pisztolyokat - folytatta kedvesen.

Megfogta az arannyal berakott csöveket, és a kabin mennyezeté felé tolta őket. Másik kezével gyengéden lefejtette Robyn ujjait a fegyverek ravaszáról és tusáról.

- Nem ezért jöttél ide - mondta Mungo St. John, és a lány ujjai elernyedtek. St. John kivette kezéből a pisztolyokat, kibiztosította, majd visszatette a bársonnyal bélelt rózsafa dobozba.

Mosolya már nem volt gúnyolódó, és hangja halkan, szinte már lágyan csengett, miközben a talpára állította Robynt.
- Örülök, hogy eljöttél.

Robyn megpróbálta elfordítani a fejét, de a férfi megfogta az állat és felemelte a fejét. S miközben szájával az övéhez közeledett, Robyn látta, hogy ajka szétnyílik, és a meleg nedves érintés fizikai megrázkódtatásként hatott rá.

A férfi szájának íze kissé sós volt, és szivarfüst érződött rajta. Robyn megpróbálta ajkát összezárva tartani, de St. John a sajátjával gyengéden szétfeszítette, és nyelve belefura-
kodott a szájába. A férfi ujjai még mindig az arcát simogatták, és hátrasimították a haját a halántékáról, majd gyengéden megérintették lezárt szemhéját - és Robyn feljebb emelte a fejét.

Amikor pedig lassú mozdulatokkal fűzője utolsó kapcsait nyitogatta és a fűző pántját leakasztotta a válláról, Robynnak válaszként maradék ereje is kiment a combjából, és támogatást keresve St. John kemény mellkasának kellett dőlnie.

Ekkor St. John elvette száját az övéről, üresen és hűvösen hagyva a kellemes meleg érzés után, és Robyn kinyitotta a szemét.

Hitetlenkedve látta, hogy a férfi feje a keblére hajlik, ő pedig lenézett a St. John nyakszirtjére lógó sűrű, sötét, göndör hajfürtökre. Robyn tudta, hogy most kell abbahagynia, még mielőtt a férfi megteszi azt, amiről ő alig akarta elhinni, hogy megtenni szándékozott.

Tiltakozni próbált, de mindössze csak egy nyöszörgés hagyta el a torkát. Amikor megpróbálta St. John fejét eltolni magától, ujjai csupán a férfi ruganyos, fekete fürtjeit kényeztették - ahogy egy macska simogat egy bársony vánkost. Ahelyett, hogy eltolta volna magától a férfit, lenyomta a fejét, és saját testét egy kissé hátragörbítette, hogy keble a férfi szájával találkozzék.

De nem volt felkészülve a terfi szája által keltett érzésre. Mintha a lelkét szívta volna ki a megduzzadt, sajgó bimbó-

kon keresztül. Túl erős volt az érzés, de megpróbált nem felkiáltani, emlékezve rá, hogy legutóbb, amikor megtette, a kiáltás megtörte a varázst - de túl erős volt az érzés.

Robynnak csak egy zokogó, fuldokló nyögésre futotta, és lába kiszaladt alóla. St. John fejét fogva az alacsony fekhely felé hátrált, és a férfi - anélkül, hogy száját elemelte volna a testétől - eléje térdelt. Robyn hátradőlt, felemelte a fenekét, és hagyta, hogy a férfi feltornyosuló szoknyáját kihúzza alóla és a földre dobja.

St. John hirtelen elhúzódtott, és Robyn majdnem felkiáltott, hogy ne menjen el - de a férfi csak az ajtóhoz ment és bezárta. Aztán, miközben visszajött Robynhoz, úgy hullott le róla a ruhája, mint a reggeli köd a hegycsúcsokról, és Robyn felkőnyökölve, nyíltan bámulta. Még soha nem látott ehhez fogható szépet, futott át az agyán.

- Az ördög is gyönyörű - próbálta figyelmeztetni egy halk belső hang, de olyan messziről jött és olyan halk volt, hogy Robyn figyelmen kívül hagyhatta. Különben is már túl késő - túlságosan is késő volt ahhoz, hogy odahallgasson a figyelmeztetésekre -, mert St. John már rajta feküdt.

Tudta, hogy fájni fog, de nem számított erre a mély, feszítő nyilallásra, amely beléhasított. Feje hátrahanyatlott és szemét előntötték a könnyek. De még a szűró fájdalom közepete se jutott egy pillanatra sem eszébe, hogy kitérjen e feszítő, szétszakító behatolás elől, és mindkét karját St. John nyaka köré fonta. Mintha ő is vele együtt szenvedett volna, mert ama egyetlen gyors és mélyre hatoló lökés kivételével nem mozdult. Mozdulatlanságával próbálta meg enyhíteni a lány fájdalmát; az ő teste is olyan merev volt, mint a lányé - Robyn érezte szakadásig feszülő izmait -, és a karjaiban ringatta.

Aztán egyszerre megint tudott lélegezni, és a levegő hangos, zokogó hang kíséretében áramlott a tüdejébe. A fájdalom enyhülni kezdett, és valami olyan érzéssé formálódott át, amelyet nem volt képes magának leírni. Teste legmélyéből jövő, forró szikraként kezdődött, majd lassan fellobogott, éserotikuscsipőmozgásra kényszerítette. Úgy érezte, teste elválik a földtől, és összeszorított szemhéján átsütő, vörös lángokkala magasba száll. Csak egyetlen valóság létezett a számára - a fölötte ringatózó, kemény test. Egyre jobban

elárasztotta a meleg, végül már nem tudta elviselni. Aztán az utolsó pillanatban, amikor már azt hitte, belepusztul, kitört a belsejében, és ő érezte, hogy falevélként hull alá - lejjebb, egyre lejjebb, a szél által korbácsolt hajó sötét kabinjában lévő kemény, keskeny fekvőhelyre.

Amikor képes volt kinyitni a szemét, a férfi arca nagyon közel volt az övéhez, és elgondolkozó, ünnepélyes arckifejezéssel nézte.

Robyn megpróbált mosolyogni, de mosolya csupán bizonytalan, nem meggyőző erőfeszítésnek sikeredett.

- Kérlek, ne nézz így rám. - Hangja még a szokásosnál is mélyebb és rekedtebb volt.

- Nem hinném, hogy valaha is láttalak volna azelőtt - sutogta Mungo St. John, és ujjával végigsimogatta Robyn ajkát. - Annakra másmilyen vagy.

- Másmilyen?

- Nem olyan, mint a többi nő. - Válasza fejbe kólintotta Robynt.

Mungo St. John tette meg az első mozdulatot a szétválásra, de Robyn szorosan magához húzta - megrettent a gondlattól, hogy elveszíti.

- Csak ez az egy éjszakánk van - mondta a férfinak, de az nem válaszolt. Felhúzta a szemöldökét, és várta, hogy ismét megszólaljon.

- Nem is tiltakozol - mondta neki kihívóan. St. John ajkára ismét kiült az a gúnyos mosoly, s ez felbosszantotta Robynt.

- Tévedtem, nem volt igazam, ugyanolyan vagy, mint a többi nő - mondta mosolyogva. - Muszáj beszélned. Mindig muszáj beszélned.

Szavaiért büntetésből Robyn elengedte, de amikor St. John kibontakozott a karjaiból, szörnyű ürességet érzett. Rettentően sajnálta, amiért elmegy, ugyanakkor gyűlölni is kezdte érte.

- Nincs istened - vádolta.

- Hát nem furcsa - korholta Mungo St. John kedvesen Robynt -, hogy az emberek Isten nevével az ajkukon követték el a történelem legszörnyűbb bűneit?

Szavainak igazsága hirtelen kedvét szegte Robynnak, és felült.

- Te egy rabszolga-kereskedő vagy.

- Tudod jól, hogy nem akarok veled vitatkozni - mondta, de Robyn nem fogadta el a választ.

- Embereket veszel és adsz el.

- Mit akarsz bebizonyítani nekem? - Nevetett, tovább bőszítve Robynt.

- Azt mondom, hogy kettőnk között van egy úr, amit soha nem lehet áthidalni.

- Éppen most hidaltuk át, még hozzá elég meggyőzően. -

S Robyn az arcától a kebléig elvörösödött.

- Arra tettem fel az életemet, hogy mindazt leromboljam, amit te képviselsz - mondta vadul Robyn, és arcát közel tolta a férfiéhez.

- Hölgyem, maga kissé sokat beszél - mondta neki tunyán, és szájszeccként Robyn ajkára tapasztotta a sajátját. A lány megpróbálta kiszabadítani a fejét, de a tiltakozó szavak helyett csupán érthetetlen motyogás hagyta el száját. Aztán ellenkezése gyengülni kezdett, és Mungo St. John könnyedén visszadöntötte az ágyra.

Reggel, amikor felébredt, a férfi már nem volt a kabinban, de a Robyn melletti párnán még látszott fejének nyoma. A lány a mélyedésbe nyomta az arcát, amelyben még érződött hajának és bőrének illata, de a vászon ágynemű érintése már hideg volt.

A hajón nagy volt a felbolydulás. Miközben Robyn az üres folyosón a kabinja felé igyekezett, hallotta a fedélzetről leszűrődő hangokat. Nagyon sietett, hogy elkerülje a legénység bármelyik tagjával, de leginkább a bátyjával való találkozást. Ugyan mivel tudná megmagyarázni, hogy mit csinál ilyen korán kialvatlanul és széttépett ruhában a kabinján kívül?

Csak másodpercekkel került el a lebukást, mert ahogy a kabinjába érve bezárkózott és hálálkodva az ajtónak dőlt, Zouga dörömbölt az ajtó túloldalán.

- Robyn, ébredj! Öltözz fel. Föld a láthatáron. Gyere fel és nézd meg!

Robyn egy flanel mosdókesztyűt mártogatott a zománco-

zott kancsóban lévő hideg tengervízbe, és gyorsan lemosta a testét, amely duzzadt és fájóan érzékeny volt. Mosakodás után egy vérnyomót talált az anyagon.

- A szégyen nyoma - mondta komolyan, de nem tudta beleélni magát ebbe az érzésbe. Nagyszerűen érezte magát, és rettenetesen éhes volt.

Könnyed léptekkel, szinte szökdécselve ment fel a főfedélzetre vezető lépcsőn, és a szél belekapott a szoknyájába.

Elsőnek a férfit kereste tekintetével. Mungo St. John a szél felőli korlátnál állt, ingujjban. Robynt azonnal ellentétes érzések és gondolatok rohanták meg. Elsősorban az, hogy olyan karcsú, sötét és féktelen, és a női nemre való veszélyessége miatt rácsok mögött kéne tartani.

St. John leeresztette messzelátóját, megfordult, és meglátta Robynt a lépcsőnél. Kissé meghajolt felé, amit a lány egy apró, méltóságteljesen hűvös bólintással viszonzott. Máris odarohant hozzá Zouga. Izgatottan nevetve belekarolt, és a hajó korlátjához vezette.

Tömör, szürke, mély szakadékokkal és sűrű, sötétzöld növényzettel benőtt vízmosásokkal szabdalta, meredek sziklatömbök tornyosultak a szürkészöld Atlanti-óceán fölé. Robyn nem emlékezett rá, hogy ilyen hatalmasak lettek volna. Szinte betöltötték az egész keleti horizontot, és az eget ostromolták. Csúcsaikat fehéren csillogó, vastag felhőtakaró borította. A felhő megállás nélkül ömlött alá a hegyek szélénél - mint a forrásban lévő tej a lábasból -, de miközben süllyedt, el is tűnt, mert az alacsonyabb lejtők tisztának és közelinek látszottak. Élesen kirajzolódtak a sziklák bemaródásai, és lábuknál az apró épületek fehéren ragyogtak, mint a klippert körülszálldosó sirályok szárnytollai.

- Ma este Cape Townban vacsorázunk - kiabálta felé Zouga, és az étkezés szó hallatán Robyn szájában összefutott a nyál.

Jackson, az inas kifeszített egy kátrányos ponyvát, és annak a szelárményékában reggeliztek a napfényben. Ünnepeyes étkezés volt, mert Mungo St. John pezsgőt hozatott, és a habzó sárga borral koccintottak a sikeres utazásra és kikötésre. Aztán így szólt: - A szél ott jön keresztül a hegyek közötti hasadékon. - Előremutatott, az öböl bejáratánál kavargó

vízre. - Sok hajót fosztott már meg árbocától az az áruló széllokés. Néhány perc múlva reffelni fogjuk a vitorlákat. - Intett Jacksonnak, hogy távolítsa el az asztalként szolgáló állványokat és a reggeli maradékát, majd egy meghajlással elnézést kért, és visszament a tatfedélzetre.

Robyn figyelte, hogyan vonatja be a főárboc felső keresztvitorláját és huzatja fel a vihar-orrvitorlát. A *Huron* felkészülve várta a szeszélyes széllokéseket, és nyugodtan futott be a Table Baybe, majd kikötőhelye, a Robben Island felé fordulva folytatta az útját. Mihelyt a hajó felvette az új irányt, Robyn felment a tatfedélzetre.

- Beszélnem kell magával - mondta St. Johnnak. Az felhúzta a szemöldökét.

- Jobb időt nem is választhatott volna - mondta, és kezét ékesszólóan széttárva, a szél, az áramlat és a veszélyesen közeli part felé mutatott.

- Ez a legutolsó lehetőség - vágta rá gyorsan Robyn. - Bátyámmal azonnal elhagyjuk a hajót, amint horgonyt vet Table Bayben.

A gúnyos mosoly lassan leolvadt St. John arcáról.

- Ha ennyire eltökélt, nem hinném, hogy bármi beszélnivalónk máradna egymással.

- Azt akarom, hogy megtudja az okát.

- Én tudom, hogy miért. De kétlem, hogy maga is tudja.

Robyn rábámult, de Mungo St. John elfordult, hogy irányváltoztatásra utasítsa a kormányost, rnajd a főárboc tövében álldogáló alak felé kiáltott:

- Mr. Tippoo, ismét reffelni fogok.

Aztán visszajött Robyn mellé, de nem nézett rá, hanem a magasban, a keresztrudakon tevékenykedő legénységet figyelte.

- Látott már valaha is tizenhatezer acre szüretelésre érett, gubóval teli gyapotföldet? - kérdezte halkan. - Látta már valaha is, hogyan úsztatják le uszályokon a bálákat a gyárákhoz?

A lány nem válaszolt, és St. John folytatta. - Én már mindkettőt láttam, dr. Ballantyne, és senki ne merje nekem azt mondani, hogy úgy bánok a gyapotmezőimen dolgozó emberekkel, mintha állatok lennének.

- Gyapotültetvényes?
- Igen. És ez után az út után cukornádültetvényem is lesz Kubában - fél rakományomért a földet veszem meg, másik feléért pedig a munkásokat.

- Maga rosszabb, mint gondoltam - suttogta Robyn. - Azt hittem, hogy pusztán az ördög egyik végrehajtója, és most megtudtam, hogy maga az ördög.

- Maga a belső vidékekre igyekszik - nézett rá most Mun-go St. John. - Ha odaér - ha eljut odáig -, akkor majd meglátja, mi az igazi emberi nyomorúság. Olyan kegyetlenkedéseket fog látni, amilyenről egy amerikai rabszolgatartó még álmodni sem merne. S ha majd meglátja, hogyan mészárolják le egymást az emberek a háborúkban, hogyan végeznek velük a betegségek és a vadállatok, még a mennyországba vetett hite is megrendül. Ehhez a barbarizmushoz képest egy rabszolgatelepe vagy egy rabszolganegyed maga a földi paradicsom.

- Csak nem azt akarja bebizonyítani, hogy azzal, hogy összefogdossa és láncra fűzi ezeket a szerencsétleneket, szíveséget tesz nekik?

- Volt már valaha is egy louisianai ültetvényen, doktor-nő? - kérdezte, aztán maga meg is válaszolta a kérdést. - Nem. Természetesen nem. Nos, én meghívom. Legyen a vendégem egyszer Bannerfieldben, és hasonlítsa össze az én rabszolgáim helyzetét az Afrikában élő vadakéval, vagy akár azoknak a szerencsétleneknek a sorsával, akik a maga kedves szigetének nyomorgyeदेiben és szegényházaiban tengetik az életüket.

Robyn előtt felderengett azoknak a szerencsétleneknek az arca, akikkel a misszió kórházában foglalkozott, és egy darabig nem tudott megszólalni. Ekkor St. John arcára ismét kiült szokásosan komisz vigyorgása. - Fogja fel a dolgot a pogányok erőszakos felvilágosításának. A sötétségből Isten útjára és a civilizációba vezetem őket - amit maga is tenni szándékozik -, de az én módszereim hatékonyabbak.

- Maga, uram, javíthatatlan.

- Nem, hölgyem. Én hajóskapitány és ültetvényes vagyok. Ezenkívül rabszolga-kereskedő és rabszolgatartó is - és a halálomig fogok küzdeni azért a jogomért, hogy mindez meg is maradhasson.

- Miféle jogról beszél? - kérdezte Robyn.
- A macskának az egér feletti jogáról - az erősebbnek a gyengébb feletti jogáról, dr. Ballantyne. A létezés természeti törvényéről.
- Akkor csak azt ismételhetem meg, St. John kapitány, hogy a létező legelső alkalommal elhagyom ezt a hajót.
- Sajnálom, hogy így döntött. - Vad tekintete egy kissé megenyhült. - Bárcsak máshogy történe.
- Egész életemet a maga és a magához hasonló emberek elleni küzdelemre teszem fel.
- S micsoda kár lesz egy ilyen bájos hölgyért. - St. John sajnálkozva megrázta a fejét. - De az eltökéltsége okot adhat egy újabb találkozásra; én legalábbis ezt remélem.
- Még egy utolsó szó, St. John kapitány: soha nem fogom megbocsátani az elmúlt éjszakát.
- Én pedig, dr. Ballantyne, soha nem fogom elfelejteni.

Zouga Bailantyne megállította a lovát az út szélén, nem messzire attól a helytől, ahol az út a Table Mountaint és egyik hegyfokát, a Signal Hillt egymástól elválasztó, sziklás szoros-sá szűkül össze.

Leugrott a nyeregből, és a kantárt odadobta a második lovon lovagló hottentotta inasának. Ráfért egy kis pihenés a hátasára, mert erősen igénybe vette a városból odáig vezető meredek emelkedő. Zouga egy kissé izzadt, és feje még mindig lüktetett az előző éjszaka elfogyasztott bor utóhatásaként. A csodálatos, sűrű Contantia, a világ egyik legjobb bora ugyanúgy leverte az embert a lábáról, mint a vízparti kocsmákban árult olcsó grogok.

A partraszállásuk óta eltelt öt nap folyamán a barátságos Cape Town-i polgárok szinte elárasztották őket kedvességükkel. Csak az első éjszaka aludtak szállodában a Buitengracht Streeten, aztán Zouga meglátogatta a Cape gyarmat egyik legnevesebb kereskedőjét, Mr. Cartwrightot. Átadta neki az Afrikával Kereskedő Londoni Kereskedők Tiszteletre Méltó Társasága igazgatóitól kapott bemutatkozó levelet, és Mr. Cartwright azonnal a rendelkezésükre bocsátotta az egykori Kelet-indiai Társaság kertjei felett emelkedő hegyoldalra épült nagy és barátságos háza kertjében álló vendégházat.

Azóta minden este vidám vacsorákkal és táncestélyekkel telt el. Ha Robyn és Zouga nem akarták volna máshogyan, a napok is hasonlóan haszontalanul teltek volna el - a piknik, a vitorlázás, a halászás, az erdei lovaglás, a hatalmas tölgyek árnyékában elfogyasztott ebédek élénken emlékeztették Angliára.

De Zouga kimentette magát ezen időtöltések alól, és sikerült jó sokat elvégeznie az expedícióhoz szükséges munkálatokból. Először is ellenőrizte felszerelésük kirakódását a *Huronból* - ami önmagában véve is komoly vállalkozás volt, mivel a ládákat a hajóúrból át kellett emelni az átrakóhajóra, amely aztán a veszélyes hullámverésen át a Roger Bay homokos partjára szállította azokat.

Aztán meg kellett szerveznie a rakományátmeneti berakozását. Ebben is Mr. Cartwright sietett a segítségére. Zouga még mindig neheztelt húgára hajthatatlansága miatt, ami ezt a nehéz munkát szükségessé tette.

- A szentségit, húgocskám, apa is arab rabszolga-kereskedővel utazott, ha rávitte a szükség, és amennyiben ez a St. John rabszolga-kereskedő, egy csomó dolgot megtudhatunk tőle a módszereiről, utánpótlási forrásairól. Senki sem adhat pontosabb leírást erről a társaságról.

Egyik érve sem hatott, és Zouga csak akkor adta be - nagyon is vonakodva - a derekát, amikor Robyn azzal fenyegetődzött, hogy hazaír Londonba a Társaság igazgatóságának, utána pedig elbeszélget a Cape Times szerkesztőjével.

Zouga most vágyakozva nézett le a part előtt horgonyzó *Huronra*, amint az a horgonyláncon vergődve, orrával szembefordult a szilaj délkeleti széllel. Még így, lecsupaszított árbocokkal is repülni látszott.

Zouga úgy gyanította, hogy Mungo St. John napokon belül vitorlát bont, ők pedig ki tudja meddig várhatnak a következő, az arab és portugál partok felé tartó hajóra.

Már bemutatta a külügyminisztertől kapott ajánlólevelet a Királyi Flotta cape-i egysége admirálisának, akitől mindenféle ígéretet kapott. Mindazonáltal reggelente végigjárta az összes szállítási ügynökséget és hajótulajdonost egy korábbi indulás reményében.

- A fene vinné ezt a bolond nőszemélyt - szitkozódott,

húga főbiájára gondolva. - Szeszélye hetekbe, ha nem hónapokba kerülhet nekünk.

Természetesen az idő volt a legfontosabb tényező. Még a monszun beállta előtt el kellett hagyniuk a láz által gyötört partvidéket, mert a malária végzetes lehetett.

Ebben a pillanatban agyúlövés dörrenése visszhangzott a Zouga felett emelkedő hegyoldalról, és Zouga feltekintve látta, hogy füst száll fel a Signal Hillen lévő úrállomásról.

Agyúlövessel hívták fel a település lakosságának figyelmét a Table Baybe beérkező hajókra. Zouga sapkájával leárnýkolt a szemét, és a felbukkanó hajó felé nézett. Nem volt tengerész, de azonnal felismerte a Királyi Flotta hajójának csúf sziluettjét és magasba nyúló kéményét. A *Huront* oly makacsul üldözö *Black Joke* volt az. Már tényleg két hét telt volna el találkozásuk óta? - csodálkozott Zouga. - Gyorsan elszaladt az idő. Az ágyúaszád kazánja fel volt fűtve, mert fekete füstcsíkot vont maga után. Szélbe fordított vitorlarudakkal közeledett az öbölben. Fél mérföldnyire haladt el a lehorgonyzóit *Huron* mellett. A két hajó közelsége, a kapitányaik közötti ellenségeskedést figyelembe véve érdekes lehetőségeket vetett fel Zouga gondolataiban. De a következő gondolata a csalódás volt, mert azt remélte, hogy egy kereskedelmi hajó érkezik, és ök folytathatják rajta az útjukat a keleti part mentén. Mérgesen hátat fordított az öbölnek, elvette az inástól a kantárszárat, és könnyedén nyeregbe pattant.

- Merre? - kérdezte a szolgálot, és Cartwright-ház szilvákék libériáját viselő, apró termetű, sárga bőrű legény az elágazástól balra tartó ösvényre mutatott, amely a földnyelv túloldalán, a Cape félsziget sárkányhátán keresztül az óceán partjához vezetett.

Még két órát kellett lovagolniuk - az utolsó húsz percert egy kocsikerekek által felszántott, göröngyös úton - a hegy egyik lejtös vízmosásában, sűrű tejfaliget mögött rejtőzködő terebélyes, zsúpfedeles házíg. A ház mögötti lejtőket virágba borult, sűrű csodafenyőbokrok borították, és virágzó lombjaik között hangosan csiviteltek a hosszú farkú mézmadarak. Az egyik oldalon egy vízesés zuhant alá a meredek sziklákön, és az alatta kialakult mély, sötétzöld tavacsák vadkacsacsapat népesítette be.

Az épület elég roskatag állapotban volt, a falakra már ráfért volna egy meszelés, és a zsúptető rendetlen halmokban lógott rá az ereszekre. A tejfák alatt különböző régi felszerelési tárgyak heverték szétszórva, köztük egy hiányzó kerekű és a férgek által szinte teljesen szétrágott fájú szekér, valamint egy rozsdás kézi kovácstűzhely, amelyben egy vörös tojó ült egy fészekalj tojáson, és a fák ágain málladozó lószerszámok, kötelek lógtak.

Amint Zouga leugrott a nyeregből, vagy egy fél tucát vicsorgó kutya rohant elő a tornácról, és hangos morgással, ugatással ugráltak a lába körül. Zouga a lovaglóostora és a csizmája segítségével elhajtotta őket, mire az állatok meglepetten csaholva és vonítva visszakoztak.

- Ki a fene maga és mit akar? - kiáltotta egy hang, túlharogva a kutyák okozta lármát. Zouga még egy utolsót oda-csapott egy nagy, bozontos szőrű búr vadászkutyának. Az ütés pont az orrán érte az állatot, és az vicsorgó fogakkal, fenyegetően morogva meghátrált.

Zouga csak most nézett fel az épület verandáján álló emberre, aki egy lövésre kész, kétsövű vadászpuskát szorongatott a kezében. Olyan magas volt, hogy be kellett húznia a nyakát a tető alatt, ugyanakkor vékony volt, mint egy eukaliptuszfa, mintha a trópusi nap az összes húst és zsírt leégette volna a csontjairól.

- Mr. Thomas Harknesshez van szerencsém? - kiáltotta túl a kutyafalka vonítását Zouga.

- Itt én kérdezek - bömbölte vissza a sovány és nyurga óriás. Szakálla, amely fehér volt, mint a nyári viharfelhők a fennsík prérijének égboltján, leért egészen övének csatjáig. Fejét ugyanolyan ezüstös színű haj borította, és rálógott bőrmellényének gallérjára.

Arcát és két karját dohányszínűre égette a heves afrikai nap, és kis anyajegyek, valamint szeplők borították azokon a helyeken, ahol az erős sugárzás szétroncsolta a bőr felső rétegeit. Szembogara feketén csillogott, mint a friss kátrány, de szemfehérje sárga volt, mint a malarias lázban vagy pestisben szenvedőké.

- Mi a neved, fiam? - kérdezte zengő, mély hangon. Szakáll nélkül ötvenévesnek látszott volna, de Zouga biztosan

tudta, hogy hetvenhárom éves. Egyik vállát magasabban hordta a másikinál, és karja azon az oldalon egyetlen szögben kapcsolódott a vállizületéhez. Zouga tudta, hogy egy orosz-lán, mielőtt Harkness vadászkesével szíven szúrta volna, átharapta a vállát és a felsőkarcsontját. Ez negyven évvel korábban történt, és a sérülés Harkness fémjele lett.

- Ballantyne-nak, uram - kiabálta vissza a csaholó kutyák okozta hangzavarban Zouga. - Morris Zouga Ballantyne.

Az öregember füttyentett egyet, mire a kutyák elhallgattak és a lába köré heveredtek. Nem eresztette le a puskát, és összeráncolta szemöldökét.

- Fuller Ballantyne kölyke, nem igaz?

- Igen, uram.

- Istenemre mondom, Fuller Ballantyne bármelyik fia jó arra, hogy egy golyót eresszek a hátsójába. Nehogy erre mutasd a seggedet, fiam, amikor visszamászol arra a lóra, mert én olyan ember vagyok, aki nehezen tud ellenállni a kísértésnek.

- Hosszú utat tettem meg, hogy meglátogassam önt, Mr. Harkness - villantotta rá őszinte és megnyerő mosolyát Zouga. - Egyike vagyok a maga csodálóinak. Mindent elolvas-tam, amit magáról írtak és amit maga írt.

- Azt kétkem - dörmögte Harkness -, a legtöbbet elégették. Megfeküdte a gyöngye gyomrukát. - De szeméből elmúlt az ellenséges csillogás, és félrehajtott fejjel méregette az előtte álló fiatalembert.

- Semmi kétségem afelől, hogy ugyanolyan tudatlan és arrogáns vagy, mint az apád, de legalább szebb szófordulatokat használsz - mondta és ismét Zouga csizmájára bámult. Aztán tekintete lassan felfelé indult.

- Pap vagy, mint az apád? - kérdezte.

- Nem, uram, hanem katona.

- Ezreded?

- Tizenharmadik Madrasi Gyalogos.

- Beosztásod?

- Őrnagy.

Harkness arckifejezése minden válasszal fokozatosan enyhült, aztán még egyszer rámeredt.

- Antialkoholista vagy? Mint az apád?

- Verje ki a fejéből ezt az ötletet! - biztosította vehemensen Zouga, és Harkness - most először - elmosolyodott. Aztán lassan leengedte a puskát, mígnem két csöve a föld felé mutatott. Egy pillanatig a szakállát babrálta, aztán döntött.

- Gyere. - Intett a fejével, és belépett a házba. A ház egyetlen hatalmas központi helyiségből állt, amelyet a száraz nád-szárakból készült, magas mennyezet hűvösen tartott. Keskeny ablakai miatt félhomály uralkodott benne. Padlózata sárba és tehéntrágyába döngölt őszibarackmagból készült, falai három láb vastagok voltak

Zouga megállt a küszöbön, és csodálkozva pislogott a falakat elborító, az asztalokon és székeken heverő és a sötét sarkokban egészen a tetőgerendáig felhalmozott furcsa tárgyra.

A helyiséget szinte elborították a vászon- és bőrkötéses könyvek, brosúrák, folyóiratok, atlaszok és lexikonok. Egy-másra halmozva vagy a falaknak támasztva fegyverek - zulu lándzsák, matabele pajzsok, busman íjak, mérgezett hegyű nyílveszők és természetesen puskák - heverték tucatiával szertesztét. Vadásztrófeákat látott: gyönyörű csíkos zebra-bőrt, sűrű, sötét oroszlánsörényt, Harrisantilop elegánsan hajlított szarvát, víziló- és varacskosdisznó-fogakat, és női combnál vastagabb, embernél magasabb, sárga elefántagyarat. Aztán ott voltak a kövek, rengeteg kő, és sok-sok csillogó, ragyogó kristály - bíborszínűek, zöldek -, fémes göröngyök, az aranynál vörösebb természetes vörösréz, hajszálvékony azbesztfonalak. Mindez vékony porréteggel borítva hevert szertesztét.

A helyiségben bórszag, kutyaszag, dohszag, áporodott brandy és terpentín szaga keveredett. Halomban álltak a fakeretre feszített új vásznak; az állványokon szénnel rajzolt vázlatok vagy más félig elkészült, élénkszerű olajfestmények vártak a folytatásra. A falakon kész festmények lógtak.

Zouga odalépett az egyikhez, hogy megnézzze, közben az öregember inge szárnyával megtörölt két poharat.

- Mi a véleményed az oroszlánjaimról? - kérdezte, miközben Zouga az „Oroszlánvadászat a Gariep folyónál, 1846 februárja” címet viselő képet tanulmányozta.

Zouga elismerően megköszönte a torkát. Ő maga is pro-

bálkozott a rajzolóással és a festéssel, de úgy vélte, egy festő feladata a téma aprólékos reprodukálása. Ugyanakkor e festmények minden egyes primitív vonala gyerekesen őszinte örömről tanúskodott. Színeik élénkek voltak, meg sem kísérelték reprodukálni a természetes színeket. Ábrázolási perspektívájuk teljességgel valószínűtlen volt. A háttérben lobogó szakállal lovagoló lovas szinte agyonnyomta az előtérben heverő oroszlánokat. De Zouga tudta, hogy ezek a furcsa alkotások figyelemre méltó értéket képviselnek. Cartwright tíz fontot fizetett egy színes tájképért. Zouga nem gondolhatott mást, mint hogy ez volt a gyarmat mértékadó köreinek a hőbortja.

- Azt mondják, hogy az oroszlánjaim az angol juhászku-
tyákhoz hasonlítanak - ráncolta össze a homlokát a képet
nézve Harkness. - Mi a véleményed róla, Ballantyne?

- Lehet - kezdte Zouga, de az öregember arckifejezésének
változását látva gyorsan hozzátette -, de roppant méretű, vad
juhászku-tyákhoz. - Mire Harkness most először hangosan
felnevetett.

- Komolyan mondom, még viszed valamire! - ingatta a
fejét, azzal félig töltötte sötétbarna, helyi brandyvel - a félel-
metes „Cape Smoke”-kal - a poharakat, és az egyiket odakí-
nálta Zougának.

- Szeretem az olyan embereket, akik elmondják a vélemé-
nyüket. A hipokriták pedig rohadjanak meg - poharát kö-
szöntésre emelte -, főleg a képmutató prédikátorok, akik
tesznek Istenre, az igazságra és embertársaikra.

Zouga sejtette, kit illet a célzás, de ő is felelt a poharát.

- Rohadjanak meg! - mondta egyetértőleg, és sikerült el-
nyomnia egy kiáltást, mert a likőr marta a torkát és könnybe
lábasztotta a szemét.

- Nagyszerű - mondta rekedten. Harkness jobbról-balról
megtörölte ezüstsínű bajuszát, aztán megkérdezte:

- Miért jöttél ide?

- Meg akarom találni az apámat, és gondolom, hogy maga
meg tudja mondani, merre keressen.

- Megtalálni? - dörrent fel az öregember. - Mindnyájunk-
nak boldognak kéne lennünk, hogy eltűnt, és naponta azért
kéne imádkoznunk, hogy ott maradjon, ahol van.

- Én megértem, hogyan érez, uram - mondta Zouga. - Olvastam a könyvet, amelyet a Zambézi-expedíció után adtak ki.

Harkness parancsnokhelyettesi, expedícióvezetői és feljegyzéskészítői minőségben maga is részt vett Fuller Ballantyne sikertelen vállalkozásában. Ő is belekeveredett a vállalkozást már kezdettől kísérő civakodásba és a vádaskodásba. Fuller Ballantyne elbocsátotta az expedícióból. Azzal vádolta, hogy lopott az expedíció raktárából, saját zsebére kereskedett, elhanyagolta kötelességét az elefántvadászaton, fogalma sem volt a vidékről és az útjairól, a törzsekről és szokásaikról, kétségbe vonta művészi képességeit, és ezeket a vádakot belefoglalta a vállalkozásról írt beszámolójába, azt a benyomást keltve, hogy a felelősség az expedíció sikertelenségéért Thomas Harkness aszimmetrikus vállain nyugszik.

Már a könyv említése sötétebb árnyalatot kölcsönzött az öregember napégette arcának és vastag pofaszakállá rángatózni kezdett.

- Abban az évben keltem át először a Limpopón, amikor Fuller Ballantyne megszületett. Én rajzoltam azt a térképet, amelynek segítségével eljutott a Ngami-tóhoz. - Harkness elhallgatott, és legyintett egyet. - Ezzel az erővel akár a dombtetőkön ugató páviánoknak is megpróbálhatnám elmagyarázni. - Aztán ismét Zougára meredt.

- Mit tudsz te Fullerről? Milyen gyakran találkoztl vele azután, hogy visszaküldött az Óhazába? Mennyi időt töltöttél el vele?

- Egyszer jött haza.

- Mennyi időt töltött el veled és az anyáddal?

- Néhány hónapot - de egyfolytában William bácsi dolgozószobájában írt, vagy pedig Londonba, Oxfordba és Birminghambe utazott előadást tartani.

- De téged ezzel együtt elárasztott a szent és ünnepelt atyád iránt érzett égő gyermeki szeretet és kötelességtudás.

Zouga megrázta a fejét. - Én gyűlöltem - mondta halkan. - Alig tudtam kivárni a napját, amikor ismét útra kelt.

Harkness meglepődve, szótlánul oldalra hajtotta a fejét, közben Zouga felhajtotta italának maradékát.

- Ezt még soha, senkinek nem mondtam el. - Látszott,

hogy zavarban van. - S még magamnak is alig akartam beval-
lani. Gyűlöltem mindazért, amit velünk tett - velem, a hú-
gommal, de főleg az anyánkkal.

Harkness kivette az üres poharat Zouga kezéből, újra töl-
tötte és odanyújtotta neki, aztán halkán beszélni kezdett.

- Elmondok neked valamit, amit még soha senkinek nem
mondtam el. Találkoztam anyáddal Kurumanban - te jó ég,
de régen is volt! Tizenhat vagy tizenhét éves volt, én meg
majdnem negyven. Bájos volt, de szégyenlős, és mégis tele
volt valamiféle különleges vidámsággal. Megkértem a kezét.
Ő volt az egyetlen nő, akit erre kértem. - Harkness elhallga-
tott, a festményei felé fordult, és rájuk bámolt. - Átkozott
juhászkutyák! - csattant fel, aztán anélkül, hogy Zouga felé
fordult volna, megkérdezte: - Szóval, miért is akarod megta-
lálni az apádat? Miért is jöttél Afrikába?

- Két okból - válaszolta Zouga. - Mindkettő elégséges in-
dok - hogy híressé és gazdaggá váljak.

Harkness felé fordult. - Akármilyen legyek, te aztán egyenes
vagy! - Némi tisztelet ült ki az arcára. - Hogy akarod elérni
e kívánatos céljaidat?

Zouga beszélt neki az újságtól és a Rabszolgakereskedelem
Megszüntetéséért Társaságtól kapott segítségről.

- Lesz dolgod elég - vetette közbe Harkness. - Minden
híresztelés ellenére, amit London városában hallottál, a par-
ton virágzik a kereskedelem.

- Ezenkívül még az Afrikával Kereskedő Londoni Kereske-
dők Tiszteletre Méltó Társaságának is az ügynöke vagyok,
de megvannak a saját árucikkeim a kereskedéshez, és ötezer
lövedékem a Sharps puskához.

Harkness a félhomályos helyiség túloldalához ment, és
megállt a falnak támasztott egyik hatalmas elefántagyar
előtt. Olyan öreg és súlyos volt, hogy a gyökerétől a csúcsáig
jóformán alig vékonyodott, a hegye tompára és kerekre volt
kopva. Hosszának egyharmadáig sima volt és szép, vajsárga
színű, azon a helyen, ahol az állat állkapcsába illeszkedett.
A többi részét sötétre festették a gyümölcslevek, és hatvan
év harcainak, valamint táplálkozásának eredményeképpen
tele volt karcolásokkal.

- Ennek itt százhatvan font a súlya; Londonban fontjáért

hat shillinget fizetnek. - Hatszor összecsapta a kezét. - Még mindig ezrével szaladgálnak az ilyen bikákból. De fogadj el egy jó tanácsot egy öreg, kivert kutyától: felejtsd el a díszes Sharps puskádat, és használj tízes kaliberű elefántlövőt. Egy ilyen negyedfontos golyót repít ki, és bár akkorát rúg, mint egy ló, sokkal jobb bármelyik újmódi karabélynál. - Öreg, elnyúlt vonásai megenyhültek, és sötét szeme ragyogott. - Még egy jó tanács: Közelítsd meg, negyven lépésnyire, és a szívére célozz. Felejtsd el, amit a fejlövésről hallottál, a szívét vedd célba... - Hirtelen elhallgatott, a fejét csóválta, és bánatosan Zougára nézett. - Istenemre mondom, ennyi elég ahhoz, hogy az ember ismét fiatal akarjon lenni!

Visszajött és egyenesen Zouga szemébe nézett, majd hirtelen, mint egy ütés, egy gondolat suhant át az agyán, amitől annyira meglepődött, hogy kis híján kimondta.

- Ha Helen mást választ adott volna, az én fiam lehetnél. - De nem mondta ki, hanem inkább megkérdezte: - Szóval, hogyan tudnék segíteni neked?

- Megmondhatja, hol kezdjek hozzá a Fuller Ballantyne utáni kutatáshoz.

Harkness az égnek emelte a kezét. - Ez egy hatalmas föld-rész - akkora, hogy életed végéig utazhatsz benne.

- Ezért jöttem el magához.

Harkness a hosszú, sárga fokföldi fenyőből ácsolt asztalhoz lépett, amely majdnem végigért az egész helyiségen, és sérült kezével üres helyet söpört rajta a könyvek, papírok és festékesedények között.

- Hozz ide egy széket - utasította Zougát, és amikor egymással szemben ültek a tisztára seprét rész két oldalán, italt töltött mindkettőjük poharába, és a palackot a megmaradt brandyvel maguk elé rakta az asztalra.

- Hová ment Fuller Ballantyne? - kérdezte Harkness, azal kitépett egy ezüstszerű szálát a sűrű szakállából, és elkezdte a mutatójuk köré tekerni. Hosszú és csontos ujját régi hegesedések borították, mert egy túlhevült és túltöltött lőfegyver visszarúgás közben a csontjáig belevágta a fegyver ravaszvédő kengyelét.

- Hova ment Fuller Ballantyne? - ismételte meg - most már Zouga is megértette - a költői kérdést.

- A Zambézi-expedíció végére vagyona elfogyott, hírneve romokban hevert - és ez egy olyan ember számára, amilyen Fuller Ballantyne is volt, elviselhetetlen. Egész életét a dicsőség utáni hajsza töltötte ki. Semmilyen kockázat, semmilyen áldozat - ő vagy mások részéről - nem volt drága érte. Képes lett volna lopni vagy meghalni - akár még ölni is érte.

Zouga éles tekintettel nézett Harknessre.

- Igen, ölni - bólintott az öregember. - Bárkit, aki az útját állja. Én láttam őt, de hát ez egy másik történet.

Harkness előrenyúlt és kiválasztott egy pergamentekercset a telezsúfolt asztalról. Gyorsan átfutotta, aztán helybenhagyó morgással kiterítette közöttük.

Közép-Afrika tussal megrajzolt térképe volt kelettől nyugatig, a Limpopótól délre elterülő vidéktől fel északra, a tavakon túl, és a határokat Harkness jellegzetes ember- és állatfigurái jelezték.

Zouga lelke szinte egy csapásra megtelt vágyakozással. Mindazt, amivel Harkness az apját vádolta, ott érezte a szívében. Kell neki ez a térkép, és ha muszáj, ellopja, vagy - úris-ten! - ölni fog érte. De meg kell szereznie.

A térkép hatalmas volt - legalább öt négyzetlábnyi -, és első osztályú, vászonra dolgozott papírra volt rajzolva. Teljesen egyedülálló és rendkívül részletes alkotás volt, bőségesen megtűzdelve magyarázatokkal - amelyek azonban szüksé-vúak voltak - és első kézből való feljegyzésekkel, precíz részletekkel. Mindezt elegáns, de olyan apró betűs írással írták, amelynek megfejtéséhez az olvasónak nagyítóüvegre volt szüksége.

- Itt hatalmas elefántcsordák szoktak összegyűlni június és szeptember között.

- Ezen a helyen, egy ősi fejtésben egy tonna kőzetből két uncia aranyat nyertem ki.

- Itt Gutus emberei dús rézteléreket bányásznak ki.

- Erről a helyről júniusban rabszolgakonvojok indulnak a part fele.

Százával álltak az ilyen megjegyzések, mindegyik egy takarosanmegszámozott dobozban, amely pontosan kapcsolódott a térképen levő valamelyik helyhez.

Harkness ravasz félmosollyal az arcán Zougát figyelte,

majd odanyújtott neki egy szemüveget, hogy folytassa a térkép tanulmányozását.

Jó néhány percig eltartott Zougának, amíg felfogta, hogy a rózsaszínűre színezett részek a magas afrikai fennsík „légyfolyosóit” jelölik, azokat a biztonságos területeket, amelyek elkerülik a cecelegyek övezetét, és alkalmasak a háziállatok költöztetésére. A cecelegyek által terjesztett Ngana betegség képes megtizedelni a csordákat. E folyosók létezésével kapcsolatos ismeretek az afrikai törzsek évszázadokon át folytatott megfigyelésin alapultak, és e felmérhetetlen értéket jelentő tudást Thomas Harkness pontosan papírra vetette.

- Ezen a helyen Mzilikazi határőrezredei minden utazót megölnek.

- Itt május és október között nincs víz.

- Itt az októbertől decemberig tartó időszakban veszélyes maláriás kigőzölgések vannak.

Meg voltak jelölve a legveszélyesebb területek, a földrész belsejébe vezető, csekély számú, ismert útvonal, az afrikai királyok városai és katonai falvaik helye, és a befolyásuk alá tartozó területek a helyi főnökök nevének megjelölésével.

- Itt az elefántvadászathoz a megbízhatatlan Mafa főnököktől kell engedélyt kérni.

Harkness a felbecsülhetetlen értéket képviselő dokumentum fölé hajló lelkes fiatalembert nézte. Arckifejezése büszke volt, és a feltoluló emlékek hatására bólintott egyet, majd megszólalt.

- Az apád nyilván egyetlen húzással próbálja meg visszaszerezni jó hírét. - Harkness eltűnődött. - Ki kell elégítenie mérhetetlen egoizmusát, és erre két terület lehet számára a legalkalmasabb. Itt ni!

Nyitott tenyerét a Maravi-tótól északra és nyugatra lévő hatalmas területre fektette. Ezen a területen a terjengős és ellentmondást nem tűrő magyarázatokat bennszülettektől származó szóbeszédek és legendák, valamint kérdőjellel megjelölt feltételezések váltották fel.

- Az ománi arab Asszab sejk közlése szerint a Lulaba folyó északnyugatiiránybafolyik. Valószínűleg a Tanganyika-tóba ömlik. - A folyókat összefüggő vonalak helyett pontok jelölték. - A marakanok főnöke, Pemba hatalmas, pillangó for-

májú tóról számolt be, Khotó Khotától huszonöt napi járóföldre. A tavat Lomaninak hívják. Lehetséges, hogy belőle táplálkozik a Luapula és a Herodotus-forrás. - Ez a tó is rajta volt a térképen. - A kérdés: vajon a Tanganyika-tó kapcsolatban van-e az Albert-tóval? S ha igen, akkor a Lomani lenne a Nílus legtávolabbi forrása?

Harkness csontos, bütykös ujjával megérintette a kérdőjeleket. - A nagy kérdés a Nílus folyó. Az vonzhatja Fullert. Gyakran beszélt róla - mondta kuncogva. - Mindig ugyanazokkal a bevezető szavakkal: „Természetesen a hírnév egyáltalán nem érdekelt.” - Az öregember a fejét ingatta. - Nem érdekelt kevesbé, mint a levegő, amit belélegzett. Hát igen, a Nílus forrása, és a hírnév, amire a felfedezés révén szert tette, igazán elbűvölné.

Harkness hosszú ideig az üres területeket bámulta - talán álmódzott, és látomások jelentek meg a csillogó fekete szemek előtt. Végül felállt, és megrázta bozontos fejét, mintha meg akart volna szabadulni tőlük.

- Még egy hőstetről lehet szó, amellyel ugyanakkora figyelmet keltene, és ugyanolyan helyesléssel találkozna. - Harkness déli irányban végigfutott a térképen, aztán megállapodott egy másik üres részen a hegyek és folyók szövedékében. - Ez az - mondta halkan. - A Monomatapák tiltott királysága.

Már magában a névben volt valami hátborzongató. Monomatapa. Hangzása felborzolta a szőrt Zouga nyakán.

- Hallottál már róla? - kérdezte Harkness.

- Igen - bólintottá Zouga. - Azt mondják, az a bibliai Ophir, ahol Sába aranyat bányászott. Járt már arra?

Harkness a fejét rázta. - Kétszer is nekiindultam. - Megvonta a vállát. - Fehér ember még nem járt arra. Még Mzilikazi ezredei sem portyáztak annyira keletre. A portugálok egyszer megpróbálták eljutni a Monomatapa Császárhoz. Ez 1569-ben történt. A különítmény elpusztult; egyetlen túlélő sem maradt. - Harkness utálkozó hangot hallatott. - S ahogy a portugáloktól várható, felhagytak minden további próbálkozással, hogy eljussanak Monomatapába. Az azóta eltelt kétszáz év folyamán ők elégedetten üldögélnek Tetében és Quelimane-ban lévő szerájaikban, nemzik a félvéreket, és

gyűjtögetik a belső területekről érkező rabszolgákat és elefántcsontot.

- De hát ott vannak a legendák a Monomatapáról. Apám-tól hallottam őket. Az aranyról és a magas falú városokról.

Harkness felállt, és egy fele olyan korú férfira jellemző léptekkel a széke mögötti falnál álló, megvasalt ládához ment. A láda nem volt bezárva, de fedelének felnyitásához az öregembernek mindkét karjára szüksége volt.

Amikor visszatért, egy zsinórral összehúzott, puhára cserzett bőrzacskó volt nála. Nyilvánvalóan nehéz lehetett, mert két tenyerébe fogta. Kinyitotta a zacskó száját, és tartalmát a vászonhátú térképre borította.

A sárga színű fém, amelynek mély ragyogása évezredek óta megbabonázta az emberiséget, semmivel sem lehetett összetéveszteni. Zouga nem tudott ellenállni a csábításnak, hogy kinyújtsa kezét és megérintse. Csodásan síkos volt az érzete. Az értékes fém Zouga kisujja legfelső ujjpercének megfelelő méretű, kerek gömbökké volt megmunkálva, és a golyók nyakláncként egy állati ínra voltak felfűzve.

- Ötvennyolc uncia - mondta Harkness -, és szokatlanul tiszta. Megvizsgáltattam.

Az öregember a fején keresztül belebújt a nyakláncba, amely most fehér szakállán feküdt. Zouga csak akkor vette észre az aranygömbökből álló, láncon függő nyakéket.

A madár alakú nyakék leginkább egy összezárt szárnyú sólyomra hasonlított. Cápa fogakhoz hasonlító háromszögekkel mintázott talpazaton ült, és akkora volt, mint egy ember hüvelykujja. Az aranyból készült alakot az idők folyamán annyira megkoptatta az emberi bőr érintése, hogy egyes részei hiányoztak. A madár két szemét üvegszerű, zöld kövecskék jelképezték.

- Mzilikazitól kaptam ajándékba. Számára nem érték az arany és a smaragd - igen, a kövek smaragdok. - Harkness bólintott. - Mzilikazi egyik harcosa megölt egy öregasszonyt a Felperzselt Földön, és nála volt ez a bőrzacskó.

- Hol van az a Felperzselt Föld?

- Bocsánat, el kellett volna magyaráznom - mondta Harkness, miközben a kis aranymadárral játszadozott. - Mzilikazi király ezredei - néhol száz mérföldnél is nagyobb mélység-

ben - felperzselték a földet a határ mentén. Minden ott élőt megöltek, és ütközőzónát hoztak létre belőle az ellenséges erőkkel - főleg a délről érkező búr kommandókkal, de más betolakodókkal szemben is. Ezt a területet nevezi Mzilikazi Felperzselt Földnek, és itt, királyságától keletre ölték meg katonái azt a magányos, furcsa öregasszonyt. Nagyon különös öregasszonyként írták le, aki olyan nyelven beszélt, amit ők nem értettek meg.

Harkness kibújt a nyakláncból és hanyagul visszajettette a zacskójába. Zouga valamiféle veszteségfélét érzett. Szerette volna, ha egy kis ideig a kezében tarthatja a láncot.

Harkness halkan folytatta: - Hát persze, hogy hallottál az aranyról és a fallal körülvett városokról, mint ahogy sokan mások is, de ez a legerősebb bizonyíték, amiről valaha is hallottam.

- Tudott az apám erről a nyakláncról? - kérdezte Zouga.

Harkness bólintott. - Fuller meg akarta venni, majdnem az aranyértékének a kétszeresét ajánlotta fel érte.

Egy darabig mindketten hallgattak, elmerültek saját gondolataikban, végül Zouga törte meg a csendet.

- Hogyan próbálna meg egy olyan ember, mint az apám, eljutni Monomatapába?

- Nem délről, de nem is nyugat felől. Mzilikazi, a matabelék királya senkit nem enged át a Felperzselt Földön. Úgy érzem, Mzilikazi valamiféle babonával viseltetik a keleti határain túl elterülő vidék iránt. Nem merészkedik oda, és másoknak sem engedi meg. - Harkness a fejét rázta. - Hát igen, Fullernek kelet felől, a portugál partok irányából, valamelyik településükről kiindulva kéne megpróbálnia. - Harkness nekilátott, hogy felvázolja a térképen a valószínű megközelítési módokat. - Errefelé magas hegyek vannak. Messziről láttam őket, félelmetes akadálnak látszottak. - Kint közben beállt az éjszaka, és Harkness megszakította gondolatmenetét. - Mondd meg az inasodnak, hogy nyergeijen le, és a lovakat vigye az istállóba - utasította Zougát. - Már késő van.ahhoz, hogy visszainduljatok. Jobb, ha itt éjszakázatok.

Miután Zouga visszatért, egy maláj szolgáló behúzza a függönyöket, meggyújtotta a lámpásokat és rizst, valamint csípős currys csirkét szolgáltat fel. Harkness felnyitott egy

újabb üveg Cape brandyt, aztán - mintha abba sem hagyta volna - tovább beszélt. Megvacsoráztak, majd eltolták maguk elől a zománcozott edényeket és ismét a térkép fölé hajoltak. Észre sem vették az idő múlását.

A lámpások intim fényében mindkettőjüket hatalmába kerítette valamiféle izgatottság, és az érzést az elfogyasztott brandy csak tovább erősítette. Harkness időnként felállt és állításai igazolására odahozott egy-egy tárgyat az utazásai során összegyűjtött emléktárggyűjteményéből - például egy kvarckristálydarabot, amelynek rétegeiben - a lámpafényben - tisztán látható volt a benne lévő arany.

- Ha az arany látható, az gazdag tartalomra utal - mondta Zougának Harkness.

- Miért nem bányásztá ki soha a felfedezett aranyat?

- Soha nem tudtam elég hosszú ideig maradni egy helyen - mosolyodott el bánatosan Harkness. - Mindig volt egy újabb folyó, amelyen át kellett kelni, egy hegy, amelyet meg kellett mászni és egy tó, amelyhez el kellett jutni - vagy pedig éppen egy elefántcsordát követtem. Soha nem volt arra időm, hogy megnyissak egy tárnát, felhúzzak egy házat vagy állatokat tenyészek.

Amikor hajnalodni kezdett, Zouga végignézett a függönyökkel elsötétített, hatalmas helyiségen és izgatottan felkiáltott: - Jöjjön el velem! Keressük meg együtt Monomapatát! - S Harkness elnevette magát.

- Azt hittem, az apádat akarod megtalálni.

- Maga is tudja! - Zouga is elnevette magát. Valahogy nagyon otthonosan érezte magát az öregember társaságában; mintha egész életében ismerte volna. - El tudja képzelni apám arcát, amikor maga megjelenne, hogy megmentsen?

- Az bizony szép látvány lenne - ismerte be Harkness. Aztán a nevetés elhalkult, helyét mély sajnálkozás foglalta el, és Zouga kényszert érzett, hogy az asztal felett átnyúlva megérintse az öregember eltorzult vállát.

Harkness elhúzódtott az érintés elől. Túl régóta élt egyedül. Már nem volt képes embertársaitól vigasztalást elfogadni.

- Jöjjön velem - ismételte meg Zouga.

- Én már túl vagyok a kontinens belsejébe vezető utolsó utazásomon - válaszolta szintelen hangon Harkness. - Mos-

tanra már csak a festékesedényeim és az emlékeim maradtak nekem. - Tekintete a vidám színekkel telepingált festményeire siklott.

- De hiszen még mindig erős, és tele van életkedvvel! - erősködött Zouga. - S milyen friss a szelleme!

- Elég! - csattant fel Harkness. Hangja nyers és keserű volt. - Elfáradtam. Jobb, ha elmész. Most rögtön.

Zouga érezte, hogy előnti a harag a hirtelen visszautasítástól, hangulatváltozástól. Gyorsan felállt és néhány másodpercig az öregembert nézte.

- Menj! - mondta Harkness.

Zouga bólintott. - Hát jó. - Szeme a hőn áhított térképre siklott. Tudta, hogy Harkness semmi pénzért nem válik meg tőle. Valamilyen tervet, cselszövést kellett kieszelnie, hogy megszerezhesse.

Megfordult, és a bejárati ajtóhoz ment. A kutyák, amelyek addig a lábuknál aludtak, felkeltek és követték.

- Garniet! - kiáltotta mérgesen Zouga. - Hozd a lovakat! - Merev vállakkal, háta mögött összekapcsolt kezekkel, a talpán előre-hátra hintázva állt az ajtóban. Nem nézett vissza az asztalnál a lámpafényben ülő előregörnyedt alakra.

Végre az inas elővezette a lovakat, és Zouga, anélkül, hogy megfordult volna, felkiáltott: - Jó napot, Mr. Harkness.

Zouga alig ismerte fel a törékeny öregember reszketeg hangját.

- Gyere le újra. Még sok megbeszélnivalónk van. Gyere vissza - úgy két nap múlva.

A merevség kiszállt Zouga testéből. Megfordult, de az öregember rideg kézmozdulattal elbocsátotta. Letrappolt hát a lépcsőkön, nyeregbe vetette magát, és elindult. Hátsólovát galoppra fogta a keskeny, kerék által felszabdalt úton.

Már rég elhalt a lódobogás, de Harkness még sokáig ült az asztalnál. Furcsa, de teljesen megfeledkezett a fájdalomról a fiatalember társaságában töltött hosszú órák alatt. Fiatalnak, erősnek érezte magát, mintha magába szívta volna az erejét.

Aztán Zouga Ballantyne hívó szavait követően vad rohammal tört rá ismét a fájdalom, mintha csak arra akarta volna emlékeztetni, hogy saját élete többé már nem az övé, hanem

a hasában lakozó, életerejéből táplálkozó napról napra erősödő, növekedő hiénáé. Amikor pedig lehunyta a szemét, megjelent a lelki szemei előtt. Olyan volt, amilyennek a több ezer tábortűz fényében látta ott fenn, azon a csodálatos vidéken, amelyet már soha többé nem láthat. Ennek a benne élősködő dolognak ugyanolyan titokzatos, alattomos volt a megjelenése, és a torkában érezte bűzös leheletét. Most zihálva fogadta a teljes erővel rátörő fájdalmat, amint a bestia egyre mélyebbre vágta fogait a beleibe.

A vitrin mélyén lévő, becses palackért igyekezve belebotlott egy székbe. Majd anélkül, hogy kanállal méricskélte volna, nagyot húzott az átlátszó, csípős folyadékból. Tudta, hogy túl sokat ivott belőle, de napról napra többre volt szüksége ahhoz, hogy féken tartsa a hiénát, és napról napra hosszabb ideig tartott, amíg megérkezett a várva-várt megkönnyebbülés.

A vitrin sarkába kapaszkodva várta az enyhülést. - Kérlek - mondta -, add, hogy mielőbb vége legyen.

A Cartwright-birtokra visszatérő Zougát azon a reggelen vagy egy tucat üzenet és meghívás várta, de legjobban az az Admiralitástól érkezett hivatalos papír hozta izgalomba, amelyben udvariasan felkérték, hogy keresse fel Ernest Kemp ellentengernagy őméltóságát, a Térdszalagrend lovagját, a Cape-flotta parancsnokát.

Zouga megborotválkozott, átöltözött, kiválasztotta az alkalomnak leginkább megfelelő, legjobb zakóját, habár hosszú, poros út vezetett az Admirális épületéhez. Az átvirrasztott éjszaka ellenére frissnek és ébernek érezte magát.

Az admirális titkára csak néhány percre várakoztatta, majd bevezette az admirálishoz. Kemp az asztalt megkerülve Zouga elé sietett, és barátságosan üdvözölte, mert a fiatal embert magas helyről ajánlották, és Fuller Ballantyne nevét még mindig övezte némi tisztelet Afrikában.

- Olyan híreim vannak az ön számára, Ballantyne őrnagy, amelyek remélhetőleg megörvendeztetik. De mindenekelőtt hadd kínáljam meg egy pohárka madeirával.

Zouga visszafojtotta türelmetlenségét, és az admirális kitöltötte a szirupszerű bort. Az admirális dolgozószobáját bársonnyal bevont bútorok, a legdivatosabb díszek, apró szobrok és régiségek, üvegvitrinekkel védett kitömött ma-

darák, díszes keretbe foglalt családi képek, kerámiák, cserpes virágok és Zouga által is kedvelt festmények díszítették.

Az admirális magas, görnyedt tartású ember volt, mint aki hozzászokott Őfelsége hajóin a fedélzetek korlátozott belmagasságához. Túl öregnek tűnt a rábízott felelősségteljes állás számára, amelybe beletartozott a Birodalom Indiába és Kelet felé vezető utánpótlási vonalainak őrzése, de az öreges külsőt inkább rossz egészségi állapota, mint életkora kölcsönözte neki. Szeme alatt a bőr sötét színű táskát képzett, a szája körüli ráncok és keze fején a megduzzadt kék erek is rossz egészségre utaltak.

Átnyújtotta a borospoharat Zougának. - Egészségére, Ballantyne őrnagy - köszöntötte, majd miután belekóstolt a saját poharába, így folytatta: - Azt hiszem, találtam egy helyet magának. Flottám egyik hajója tegnap horgonyt vetett Table Bayben, és amint feltöltötték szénnel és élelemmel, önálló szolgálatra küldöm a Mozambique-csatornába.

Zouga a Társaság a Rabszolga-kereskedelem Megszüntetéséért igazgatóitól hallott az Admirális által kiadott egyik állandó parancsról:

- Kérjük és elvárjuk öntől, hogy a lehető legcélravezetőbb módon rendelkezzen hajórajával annak érdekében, hogy képes legyen megakadályozni bármilyen keresztény nemzet hajójának részvételét az Afrika Egyenlítőől délre eső partjai mentén folyó rabszolga-kereskedelemben.

Kemp hajóival ellenőrizni akarta a keleti partot, és Zouga el volt ragadtatva az admirális zseniális tervétől. - Nem nagy kerülő a hajómnak, ha rövid időre kiköt Qualimane-ban, és partra teszi önt az expedíciójával.

- Nem is tudom, hogyan köszönjem meg önnek, admirális. - Zouga arcán szétáradt az öröm, és Kemp admirális együttérzően vele mosolygott. Szimpatikusnak, szeretetre méltónak tartotta ezt a fiatal embert, és úgy gondolta, kiérdemli a segítségét. De még számos egyéb teendő is várt rá. Előhúzta arany, dupla fedelű zsebóráját, rápillantott, és így folytatta:

- Készüljön fel rá, hogy a hajó öt napon belül kifut. - Az órát visszacsúszttatta az órazsebébe. - Remélem, látjuk

pénteken. Ugye magkapta a titkárom által küldött meghívót? Remélem, a hűgát is elhozza.

- Hogyne, uram. - Zouga felállt és várta, hogy az admirális elbocsássa. - Húgom és én megtisztelve érezzük magunkat.

A valóságban Robyn azt mondta: - Nem fecsérelem el az estéimet, Zouga, és nincs szándékomban elviselni egy rakás pityókás tengerész társaságát, sem pedig feleségeik be nem álló száját.

A cape-i feleségek izgatottan várták, hogy megjelenjen közöttük a hírhedt Robyn Ballantyne, aki a férfiszeretettel vállalta sikeresen nyomult be egy kizárólagosan férfiaknak fenntartott területre. A helybeli nők egyik fele élvezte a botrányt, a többit pedig bámulattal és csodálattal töltötte el.

- Nagyszerű - mondta Kemp admirális. - Köszönöm, hogy meglátogatt. - S amikor Zouga az ajtó felé indult, utána szólt: - Majd elfelejtettem, Ballantyne. A hajót *Black Joke*-nak hívják, és a kapitány neve Codrington. A titkárom ad magának egy neki szóló levelet. Javaslom, hogy látogassa meg és mutakozzon be neki. Tőle fogja megtudni az indulás pontos időpontját.

Zouga megdöbbenve torpant meg a név hallatán. Átsuhant agyán az összes komplikáció, amelyet a választott hajó okozhat. Érzékeny volt mindenre, ami az expedíciót veszélyeztethette, és Codrington túl forrófejűnek, már-már fanatikusnak találta - olyan embernek, aki nem viselne el semmiféle, a hajóját ért gyalázatot, vele - Zougával - pedig egy feltételezett rabszolga-kereskedő társaságában találkozott. Nem volt benne biztos, mit fog tenni Codrington.

Zouga kényes döntés előtt állt: elfogadja a helyet, és megkockáztatja Codrington vádaskodását, vagy visszautasítja, és esetleg hónapokig várakozik Cape Townban, amíg egy újabb alkalom adódik.

Ha olyan sokáig késlekednének, elmulasztanák a monszunok közötti hűvösebb és szárazabb időszakot, és a legveszélyesebb évszakban haladnának át a pestis és láz által gyötört parti alföldön.

Zouga döntött: - Köszönöm, Kemp admirális. Amilyen hamar csak tudom, meglátogatom Codrington kapitányt.

Thomas Harkness arra kérte Zougát, hogy két nap múlva ismét látogassa meg, és a térkép még annál is fontosabb volt, hogy gyorsan eljussanak Quelimane-ba.

Zouga Garnietet, Cartwright szolgáját küldte le egy lezárt levéllel Codrington kapitányhoz, és a lelkére kötötte, hogy evezzen ki a *Black Joke*-hoz, és személyesen Codrington kapitánynak adja oda. A levél tartalma udvarias formában megfogalmazott figyelmeztetés volt arra vonatkozólag, hogy másnap Robynnal együtt meglátogatja. Zouga észrevette, hogy húga nagy, megjelenésével arányban nem lévő befolyással van a férfiakra - még Kemp admirális is személyesen érdeklődött utána -, és nem érzett lelkiismeret-furdalást, amiért Codrington indulatainak letompítására használja. Figyelmeztetnie kéne, hogy vesse be a báját, de most fontosabb dolga is volt annál.

Felnyergelte Cartwright nagy herélt pejlovát és útnak indult. Már félúton volt a tölgyek között vezető köves úton, amikor eszébe jutott valami. Megfordította a lovát, és visszautetett a vendégházhoz. Bedugaszolt csöví, megtöltött tengerézpisztolya a komód tetején hevert. A kabátja szárnya alá dugta, majd kiment a kipányvázott lóhoz, és a pisztolyt a nyeregtáskájába csúsztatta. Aztán nyeregbe pattant.

Bármilyen áron meg kellett szereznie Harkness térképét, de szándékosan nem gondolt arra, mi lehet az az ár.

Sebesen hajtotta lovát a meredek ösvényen a hegycsúcsok között vezető szoros felé, és fenn csak néhány percnyi pihenőt hagyott neki, mielőtt ereszkedni kezdett volna a túloldali lejtőn.

Mintha még nyomasztóbb lett volna a pusztuláshangulat, amely a tejfaligetben álló zsúptetős épületet körüllepte. A ház lakatlannak, elhagyatottnak látszott.

Zouga leugrott a lováról, és a kantárt az egyik tejfa ágai közé vetette. Aztán előrehajolt, meglazította a hevedert, és csendben kinyitotta a nyeregtáska csatját. Kivette belőle a pisztolyt, a derékszíjába csúsztatta, majd fölé húzta a kabátját.

Amint elindult a veranda felé, a nagy búr vadászkutya felkelt az árnyékból, ahol feküdt, és odament hozzá. Első találkozásukkor mutatott vadságával ellentétben most szelíd volt.

Lekonyult fülekkel és farokkal, halkan vinnyogva üdvözölte Zougát.

Zouga fellépett a verandára, öklével dörömbölt az ajtón, és hallotta, hogy a dörömbölés hangja végig visszhangzik az ajtó túloldalán lévő helyiségen. Mellette a kutya félrehajtott fejjel, várakozóan nézett fel rá. A dörömbölés hangja elhalt, és ismét csend telepedett az öreg házra.

Zouga még kétszer dörömbölt, majd a kilincsel próbálkozott. Az ajtó zárva volt. Megrázta a rézkilincset, aztán vállával próbálta benyomni az ajtót, de az nem engedett, erős tölgyfaajtó volt. Zouga leugrott a verandáról, és körbejárta a házat. A vakító napfényben hunyorogva fürkészte a fehérre meszelt falakat. Az ablakok be voltak zárva.

Az udvar mögött állt a régi rabszolga-lakóhely, amelyet most Harkness szolgálója használt. Zouga kiáltozva hívta, de az ő lakhelye is üres volt, tűzhelyének hamuja már kihűlt. Zouga visszament a főépülethez, a bezárt konyhaajtóhoz.

Tudta, hogy vissza kéne mennie a lovához, és el kéne lovagolnia innen, de szüksége volt a térképre - legalább annyi időre, hogy másolatot készítsen róla. Harkness nem volt itt-hon, ő pedig három nap múlva, talán még előbb is kihajózik a Table Bayból.

A veranda sarkában egy halom rozsdás kerti szerszámot látott. Kiválasztott közülük egy sarlót, és hegyét óvatosan az ajtótok és az ajtó közötti hasadékba dugta. A zár régi volt és engedett, nyelve visszacsúszott, és Zouga szabadon lévő kezével belökte az ajtót.

Még nem volt késő. Néhány másodpercig az ajtóban álldogált, aztán mély lélegzetet vett, és csendben belépett a sötét helyiségbe.

Csukott ajtókkal szegélyezett, hosszú folyosó vezetett a ház főhelyiségébe. Zouga haladtában egymás után benyitott a szobákba. Az egyikben egy széthúzott függönyű, baldachinos ágyat látott, amelyen rendetlenül hevert az ágynemű.

Zouga a ház központi helyiségébe sietett. A küszöbön megállt, hogy szeme hozzászokjon a félhomályhoz, és szinte abban a pillanatban figyelmes lett valami mély hangra. Az egész helyiséget rovarok zümmögése töltötte be. Zavaró, már-már fenyegető hang volt, és Zouga karja libabőrös lett.

- Mr. Harkness! - kiáltotta rekedten, és a zümmögés hangos dongássá erősödött. Valami az arcára szállt, és végigmászott a bőrén. Undorodva elhessegette, és a legközelebbi ablakhoz tapogatózott. Ujjaival a zsalugáter kilincsén ügyetlenkedett, végül ragyogó fénysugár kíséretében feltárult az ablak.

Thomas Harkness a rendetlen asztal túloldalán álló, faragott támlájú székben ült, és közönyösen bámult Zougára. Fémesen kék és zöld színű legyek szárai duruzsoltak körülötte. Látható elégedettséggel nyüzsögtek a mellkasa közepén tátongó sebben. Az öregember hószerű szakállán alvadt vér feketéltett, és a széke alatt alvadt vértócsa csillogott.

Zouga másodpercekig mozdulni sem tudott a megdöbbenéstől, aztán kelletlenül közelebb lépett. Az öregember az asztal lábához támasztotta egyik elefántlövő puskáját, aztán mellkasával nekidőlt a széles furatú cső torkolatának. Két keze még mindig a fegyver csövét markolta.

- Miért tette ezt? - kérdezte bután Zouga. Hangosan beszélt a rábámuló Harknesshez.

Az öregember lehúzta jobb lábáról a csizmáját, és mezetlen lábujjával sütötte el a ravaszt. A nehéz ólomlövedék ütése egészen a falig lökte hátra a székben ülő öregembert, aki még halálában is a fegyver csövét szorongatta.

- Hát nagy butaságot csinált - mondta fennhangon Zouga. A halál szaga betöltötte a szobát, és megtelepedett a torkában meg a szájpadról. Elővett egy szivart, rágyújtott, és mélyen leszívta a füstöt.

Semmi oka nem volt a szomorúságra. Mindössze egy napon és éjszakán át ismerte az öregembert. Idejövételének is csak egyetlen oka volt, hogy a térképet megszerezze. Ehhez képest nevetséges, hogy a szomorúságtól elnehezült a lába és könnyezni kezdett a szeme. Lehet, hogy inkább egy korszak, mintsem az öregember elmúlását gyászolta? Harkness és az Afrikával kapcsolatos legendák összefonódtak. Az öregember maga volt a történelem.

Zouga lassan a székben ülő alak felé közeledett, majd kezét lassan a fájdalomtól eltorzult öreg arc felé nyújtva, lezárta a sötétben csillogó szemeket.

Az öregember sokkal békésebben nézett ki így.

Zouga a tömött asztalra tette egyik lábát, és a szinte barátságos csendben a halott Tom Harkness társaságában végigszívta a szivart. Aztán a csikket az asztal mellett álló rész köpöcsészébe dobta, és a hálósobába ment. Felkapta az ágyról az egyik pokrócot.

A nagyszobába visszatérve elhessegette a legyeket, és a pokrócot a székekben ülő alakra dobta. Miközben a halott fejét letakarta, halkan a búcsúzóul tőle kapott tanácsot mormogta: „Közelítsd meg, és a szívére célozz.” Ezt követően függőlegesen a megrakott asztal felé fordult, és nekilátott, hogy átkutassa a festővászon- és papírhegyeket. Türelmetlensége lassan riadalmommá, majd pánikká változott, mert a térképet sehol sem találta.

Lihegve egyenesedett fel az utolsó papírhalmaz után, és a pokróccal letakart alakra bámult.

- Tudta, hogy eljövök érte, nem igaz?

Othagyta az asztalt és a ládához ment. Felhajtotta a fedelét - az hangos nyikorgással feltárult -, és látta, hogy az aranyláncot tartalmazó bőrzacskó is eltűnt. Tűvé tette érte az egész ládát, le egészen az aljáig, de nem találta. Nekilátott, hogy alaposan átkutassa az egész zsúfolt helyiséget és rábukkanjon az esetleges rejtékhelyekre. Egy óra múlva még egyszer átkutatta az asztalt.

- Az ördög vigyen el, te ravasz öregember - mondta halkán. Tekintetével még egyszer végigpásztázta a szobát, hogy meggyőződjön róla, minden csücskét átkutatta. Észrevette, hogy az oroszlanvadászatot ábrázoló festmény már nem volt a festőállványon.

Egyszerre felismerte a helyzet humorát, mogorva arckifejezése megenyhült, és bánatosan kuncogni kezdett.

- Még utoljára megviccelte a Ballantyne-okat, nem igaz? El kell ismerni, hogy maga mindig is a saját útját járta, Tom Harkness.

Lassan felegyenesedett, és kezét a pokróccal letakart figura vállára helyezte. - Nyert, öregember. Vigye csak magával a titkait. - A szöveten keresztül is érezte az öreg, eldeformálódott csontokat, és gyengéden megrázta a halottat. Aztán gyorsan kiment, és lóra pattant. Sok dolgot kellett még elintéznie. A nap hátralévő része elment arra, hogy átkelt a föld-

szorosan, felkereste a rendőrbíró, majd a halottkémmel és segédeivel visszatért Harkness házába.

Még aznap este eltemették a tejfaligetben a pokrócba csavart Tom Harknesst, mert szörnyű hőség volt, és nem várhatták meg, amíg egy kordén kihoznak egy koporsót a városból.

Zouga magára hagyta a halottkémet, aki gondjaiba vette a birtokot. Listát készített a felszerelési tárgyakról és az állatállományról, lepecsételte az öreg épület ajtajait, amíg a ház tartalmát el nem tudják szállítani.

Zouga hazalovagolt. Csizmáját és veritéktől áztatott ingét belepte az aranyszínű cape-i por. Hosszú, kimerítő nap állt mögötte, leverlt volt. Továbbra is lehangolta az öregember halála, ugyanakkor haragudott is rá, amiért utoljára még így rászedte.

Bungalója előtt inasa elvette tőle a lovat. - Elvitted a levelet Codrington kapitánynak? - kérdezte tőle, de a választ meg sem várva bement a házba. Italra volt szüksége. Éppen whiskyt töltött a kristálypohárba, amikor belépett a hűga. Robyn felnyúlt, hogy arcon csókolja Zougát, és elfintorodott a bátyjából áradó izzadságszag miatt.

- Át kéne öltöznöd. Ma este Cartwrightékkel vacsorázunk. Nem tudtam kivédeni - mondta Robyn. Aztán mintegy utógondolatként még hozzátette: - Zouga, reggel, nem sokkal azután, hogy elmentél, egy színes bőrű szolgáló hozott neked valamit. A dolgozószobába tettem.

- Kitől jött?

Robyn megvonta a vállát. - A szolgáló mindössze a holland konyhanyelvet beszélte. Nagyon rémültnek látszott. S még mielőtt találtam volna valakit, aki segít kifagatni, elmentek.

Zouga, kezében a whiskypohárral, a dolgozószoba felé sietett. Az ajtóhoz érve hirtelen megállt, arcifejezése megváltozott, majd belépett a szobába.

Percekkel később Robyn hallotta boldog kiáltozását és nevetését, és kíváncsian belépett a nyitott ajtón.

Zouga a nehéz, faragott ostorfa asztal mellett áll. Az asztal tetején egy cserzett bőrből készült, piszkos zacskó hevert, amelyből egy csillogó, nehéz arany nyakláncot öntött ki az asztalra. A zacskó mellett egy vászon hátlapra feszített, győ-

nyörűen illusztrált térkép hevert kiterítve. Zouga háttal állt neki, és éppen egy bekeretezett, lángoló színű olajfestményt tartott maga elé. A kép egy lóháton ülő alakot ábrázolt, előtérben egy csapat vadállattal.

Miközben Robyn nézte, Zouga megfordította a képet. A keret fájába egy üzenet volt belefaragva.

„Zouga Ballantyne-nak. Kívánom, hogy találj rá a monomatapáidhoz vezető útra - bárcsak veled mehettem volna.”

Tom Harkness

Zouga még mindig nevetett, de volt valami furcsa a nevetésében, és amikor Robyn felé fordult, a lány megdöbbenve látta, hogy könnyek csillognak a szemében.

Zouga megtörölte száját a damasztyszalvétával, kuncogva kézbe vette az újságot, és ismét kinyitotta a második oldalon.

- A fene a fejemet, húgocskám. Tudhattam volna, hogy nem szabad téged egyedül hagyni. - Tovább olvasott, és teli szívvel nevetett. - Tényleg ezt mondtad neki? Komolyan?

- Nem emlékszem a pontos szavakra - mondta szemérmeskedve Robyn. - Emlékezz csak rá, a csata hevében történt.

A bungáló teraszán ültek a kerti lugas alatt, és a szőlőlevelek között a korai napfény arányló foltokat vetett a reggelizőasztalra.

Az előző napon a Cape Times szerkesztője, arra spekulálva, hogy hasznót húz dr. Robyn Ballantyne hírnevéből, meghívta egy túrára az Obszervatóriumnál lévő katonai kórházba. Robyn ártatlanul azt hitte, hogy a meghívás a gyarmati kormányzattól érkezett, és boldogan beleegyezett, hogy bővítse szakmai ismereteit.

A látogatás sikere a szerkesztő legtúlzottabb elvárásait is fölülmúlta. A gyarmat fősebésze ugyanazon a napon látogatott oda, és vezérkarának kíséretében éppen abban a pillanatban lépett be a kórház legfőbb műtőtermébe, amikor Robyn a szivacsok tárolásáról mondta el a véleményét a főnővérnek.

A sebész törlőruháit vizescsöbrökben tartották, amelyekbe az épület mögött álló galvanizált esővíztárolókból töltötték

a vizet. A csöbrök a műtőasztal alatt álltak, hogy az operáló orvos könnyen hozzájuk férhessen. A törlóruhákat, miután felhasználásra kerültek a vér, a genny és egyéb anyagok letörlésére, egy gyűjtőtálba dobták, később kimosták, végül visszavitték a friss vízzel töltött csöbrökbe.

- Biztosíthatom, doktornő, hogy a nők a lehető legalaposabban kimossák a tamponokat - mondta a főnővér, egy lapos arcú, ijesztő nőszemély, aki előreálló állkapcsával leginkább egy buldognyú farkára emlékeztetett, azzal előrehajolva kihalászott egy szívacsot a csöbörből, és odanyújtotta Robynnak.

- Győződjön meg róla, milyen puha és fehér.

- Mint a benne nyüzsgő hófehér baktériumok. - Robyn arca vörös volt a méregtől. - Egyikük sem hallott Joseph Listerről?

A kérdésre az ajtóban álló fősebesz adta meg a választ.

- A válaszom: NEM, Ballantyne doktornő. Soha nem hallottunk arról a személyről, bárki legyen is az. Miből gondolja, hogy van időnk minden bolond - jelen esetben egy alférfin - véleményével foglalkozni!

A fősebesz nagyon is tisztában volt az előtte álló fiatal nő kilétével. Odafigyelt a pletykákra, amelyek a gyarmat legfőbb szórakozását jelentették, és nem volt jó véleménye Robynról.

Másrészt viszont Robynnak fogalma sem volt arról, ki ez a bozontos és őszülő pofaszakállas, kiugró szemöldökű, idősebb úriember, bár a köpenyére száradt vérfoltokból kikövetkeztette, hogy a régi iskolából való sebészek közé tartozott - azok közé, akik utcai ruhában operálnak, és hagyják, hogy a ruhájukat szennyező foltok hirdessék hivatásukat. Sokkal értékesebb ellenfél volt, mint a főnővér. Robyn tehát felé fordította harci dühben égő tekintetét:

- Én pedig csodálkozom, hogy uraságod ilyen készségesen beismeri tudatlanságát és bigottságát.

A fősebesz levegő és megfelelő válasz után kapkodott.

- Asszonyom, remélem nem várja el tőlem, hogy veszélyes mérgek után kutatva átvizsgáljam a kezemen lévő összes foltot és vízcseppet? - Két kezét Robyn arca elé dugta. Körmei feketék voltak az alvadt vértől, mert azon a reggelen már

operált. Arcát közel tolta Robynéhoz, aki hátrahúzódott, mert a mérges fősebész szájából fröcskölt a nyál beszéd közben.

- De igen, uram - mondta Robyn hangosan. - Csak vizsgálja át, és a levegőt is, amit a magán lévő piszkos ruhára lehel.

A szerkesztő élvezettel jegyzetelte gyorsíró noteszébe az egyre hevesebb, egyre több személyes sértést tartalmazó vitát. Nem számított ilyen nagyszerű előadásra. Amikor Robynnak sikerült annyira felbőszíteni ellenfelét, hogy az mérgeiben elkáromkodta magát, a vita a csúcspontjához érkezett.

- Az ön szavai ugyanolyan piszkosak, mint ezek a kis fehér tamponok - mondta Robyn, azzal az egyik törlőruhát teljes erővel vitapartnere arcába hajította. A víz a fősebész pofaszkálláról a köpenyére csörgött, Robyn pedig sarkon fordult, és kiment a teremből.

- Megütötte? - kérdezte Zouga, miközben leengedte az újságot és a hűgára bámolt. - Húgocskám, te néha tényleg nem viselkedsz úrhölgyhöz méltóan.

- Ez igaz - mondta Robyn dacosan -, de te nem először teszed ezt a megfigyelést. Különbözik meg fogalmam sem volt róla, hogy ő a fősebész.

Zouga rosszallást színélve ingatta a fejét, és így folytatta:

- Az a megfontolt véleménye rólad - amint azt a szerkesztőnek kifejtette -, hogy te egy zöldfülű orvos vagy, aki felettébb gyanús körülmények között csak nemrégiben szerezte meg kétes értékű képesítését egy kétes hírű iskolában.

- A mindenit! - csapta össze a tenyerét Robyn. - Mennyivel jobb szónok, mint sebész!

- Még azt is mondja, hogy mérlegeli, ne forduljon-e jogorvoslatért a bírósághoz.

- Törlőruhával ellene elkövetett támadás miatt - nevetett vidáman Robyn, és felállt a reggelizőasztal mellől. - Le van ejtve. De nekünk sietnünk kell, ha nem akarunk elkésni a Codrington kapitánnyal való találkozáshoz.

Robyn még akkor is jó hangulatban volt, amikor Zouga mellett állt az átrakóhajó tatjában, miközben az az ágyúasztad páncélozott oldala mellé fordult.

A délkeleti szél fehér fodrokkal szórta teli a Table Bay vi-

zét, és vastag, fehér felhőtakaróba burkolta a lapos tetejű hegyeket. A gyarmat népe „Cape doktornak” nevezte ezt a szelet, mert nélküle a nyarak tikkasztóak és kimerítőek lettek volna. Ugyanakkor állandó fenyegetést is jelentett a hajózás számára, és az öböl fenéke tele volt hajóroncsokkal. A szélben himbálódzó *Black Joke*-on két ember őrizte a horgonyláncot. Amint az átrakóhajó a naszádhoz ért, onnan vastag vászoncsöveket engedtek alá, és egy tucat ember nekilátott, hogy a kis hajó rakományát a naszád kazánjának víztartályába pumpálja. Csak ezután engedték a fedélzetre a látogatókat.

A főfedélzetre lépő Robyn azonnal a tatfedélzet felé nézett. Codrington ingujjban volt, és egy fejfelé emelt kezével körölköztette a körülötte álló altisztek közül. Naptól fakószínű haja jelzőfényként világított a napfényben.

A csoport a hajó bal oldalához rögzített szénszállító hajóval volt elfoglalva.

- Takarják le a kátrányos ponyvával a vödöröket - kiáltott lé az átrakóhajó hajósmesterének Codrington -, különben úgy fogunk kinézni, mint egy csapat kéményseprő.

A fedélzeten a raktárak, a szén- és víztartályok feltöltése által okozott célszerű zűrzavar uralkodott. Robyn, Zouga mellett haladva, átküzdötte magát a rendetlenségben. Amikor a korlátnál álló Codrington megpillantotta őket, feléjük fordult.

Fiatalabbnak látszott, mint ahogy Robyn emlékezett rá, mert arca nyugodt, modora könnyed volt. Szinte gyereknek látszott a körülötte álló ősz, napbarnított tengerészek között, de ez az illúzió abban a pillanatban szertefoszlott, amint látogatóit felismerte. Arcvonásai hirtelen megkeményedtek, szája egyetlen vonallá szűkült össze, és fakó, zafírszínű szeme fagyosan csillogott.

- Codrington kapitány - üdvözölte mesterkélt kedvességgel Zouga -, Ballantyne őrnagy vagyok.

- Már találkoztunk, uram - válaszolta Codrington, anélkül, hogy Zouga mosolyát vizsgálgatná.

Zouga higgadtan folytatta: - Engedje meg, hogy bemutassam a hűgömat, Ballantyne doktornőt.

Codrington Robynra pillantott. - Állók rendelkezésére,

asszonyom. - Szavait inkább biccentéssel, mint meghajlással kísérte. - A mai lapban olvastam valamit az ön legújabb hőstettéről, amit legutolsó találkozásunk óta követett el. - Szigorú arcvonásai egy pillanatra megenyhültek, és szeme pajkosan megcsillant. - Határozott nézetei vannak, hölgyem, de a keze még határozottabb.

Visszafordult Zougához. - Parancsot kaptam Kemp admirálistól, hogy önt és expedícióját Quelimane-ba szállítsam. Semmi kétségem afelől, hogy társaságunkat a korábbi útítársaihoz képest unalmasnak fogja találni. - Codrington megfordult, és a szél által felkorbácsolt zöld víz felett abba az irányba nézett, ahol a *Huron* még mindig horgonyozott. Zouga követte Codrington tekintetét, és most először kényelmetlenül fészkelődött. - Legyen, aminek lennie kell. Hálás lennék, ha holnapután délelőtt megjelennének a hajó fedélzetén, mert a dagály akkora lesz a legalkalmasabb arra, hogy a Table Bayból kihajózzunk. Most pedig bocsásson meg, de a hajómat kell felügyelnem - tette még hozzá Codrington, majd kezét sem nyújtva biccentett egyet, és ismét várakozó altisztjei felé fordult. Zougából elpárolgott minden kedvesség, és tekintete elsötétült a haragtól, amelyet a kapitány rideg modora miatt érzett.

- Micsoda egy arcátlan fickó - morogta dühösen Robynnak Zouga. Aztán még egy pillanatig tétozva, majd oda-szólt a hűgához: - Gyere, menjünk. - Azzal megfordult, keresztülment a fedélzeten, és a kötélhágcsón lemászott az átrakóhajóba. De Robyn meg sem moccant. Türelmesen megvárta, amíg Codrington befejezi a beszélgetést a hajósmesterrel, feltekint, és meglepődve konstatálja, hogy még mindig ott van.

- Codrington kapitány, az én kérésemre szálltunk le a *Huronról*. Ezért kell most másik hajót keresnünk. - Robyn halk, rekedtes hangon beszélt, de heves hanglejtése hatására Codrington vonásai enyhülni látszottak.

- Igaza volt. Az a hajó rabszolgaszállító hajó, és St. John rabszolga-kereskedő. Megbizonyosodtam róla.

- Micsoda? - kérdezte a kapitány, és modora egy szempillantás alatt megváltozott.

- Most nem beszélhetek. A bátyám... - Bátyja megjelené-

sétől tartva Robyn a belépőnyílás felé sandított. Zouga szigorúan kioktatta, milyen viselkedést vár el tőle Codrington kapitánnyal szemben.

- Délután a Roger Bay-i kikötőnél leszek - mondta gyorsan.

- Mikor?

- Háromkor - mondta, azzal elfordult, és bokája fölé húzott szoknyával a hajó oldalához szaladt.

Kemp admirális türelmetlenül ült hatalmas, faragott székében, amelyet fiatal tisztjei „trón” néven illettek. A szék mérete kihangsúlyozta az öregember soványságát. Úgy tűnt, két válla nem elég erős ahhoz, hogy megtartsa a kék egyenruháját díszítő aranypaszományokat. A szék karfáját szorongatva, hogy nyugtalanságát palástolja, mert ezek a fiatal tisztek mindig zavarba hozták.

Clinton Codrington odahajolt hozzá, és szinte hadarva győzködte, finom formájú kezével adva hangsúlyt minden egyes érvének. Az admirális ennyi energiát és lelkesedést már fárasztónak talált. Jobban szerette a kevésbé temperamentumos tiszteket, akik meglepő rögtönzések nélkül, betű szerint végrehajtották a parancsokat.

Gyanakvással tekintett az éles elméjű hírnévre szert tett tisztekre. Fiatal korában ő nem tartozott közéjük. Ezért kapta a „güzü” Kemp becenevet. Az éleselméjűséget az állhatatlanság fedőnévének tartotta..

Ezen az állomáshelyen a szolgálat természete szükségessé tette az olyan fiatal tisztek számára, amilyen Codrington is volt, hogy hónapokon át önálló feladatokat végezzenek. Nem tartotta rajtuk a flotta valamelyik magasabb rangú tisztje a szemét, hogy egyetlen rendreutasító jeladással mindenfajta forrófejűségnek elejét vegye.

Kempnek volt egy nyugtalanító meggyőződése, éspedig, hogy - még mielőtt kinevezése a Cape-flotta élén lejárna és frissen megszerzett lovagi címe birtokában nyugdíjas napjait élvezné surrey-beli otthonának békéjébe és magányába visszavonulhatna - ez a fiatal tiszt kínos helyzetbe fogja hozni. S hogy jövőre vonatkozó terveit a fiatal Codrington mind- eddig még nem befolyásolta, csupán csak a jó szerencsének

volt köszönhető. Kempnek nem kis erőfeszítésébe került, hogy a Calabash-esetre emlékezve arckifejezése közömbös maradjon.

Codrington egy tiszta júniusi reggelen úgy támadta meg a Calabashnál lévő rabszolgatelepeket, hogy az öt argentin rabszolgaszállító hajón már harminc mérföldről kiszúrták csúcsvitorláit, és eszeveszett sebességgel azonnal nekifogtak, hogy visszaszállítsák a tengerpartra rabszolga rakományukat.

Mire a *Black Joke* odaért hozzájuk, az öt kapitány már önelégülten vigyorgott. Rakodóterük üres volt, és majd kétezer szerencsétlen rabszolga guggolt hosszú sorokban, látótávolságon kívül a tengerparti homokban.

A rabszolgaszállítók további meglegedésére jó húsz tengeri mérfölddel az Egyenlítőtől délre voltak, ezért kívül estek a Királyi Flotta hatáskörén. Azért telepítették a rabszolgatelepeket Calabashhoz, hogy maximálisan megfeleljenek a nemzetközi egyezmények eme kikötésének.

A rabszolgaszállítók elégedettsége azonnal felháborodásba csapott át, amint a *Black Joke* szabaddá tette ágyúit, és azok fedezékében csónakokban fegyveres tengerészeket küldött át az öt argentin hajóra.

A spanyol kapitányok, akik a kényelem kedvéért argentin lobogó alatt hajóztak, hevesen és beszédesen tiltakoztak a hajókat elfoglaló fegyveresek ellen.

- Nem vagyunk fegyveres hajófoglalók - magyarázta nyugodt hangon Codrington a legidősebb kapitánynak -, mindössze fegyveres tanácsadók, és azt tanácsoljuk, hogy vegyék fedélzetre a rakományukat - méghozzá nagyon gyorsan.

A spanyolok folytatták a tiltakozást, míg a *Black Joke* egyik hajóágyúja nem hívta fel a figyelmet a naszád vitorlarúdvégén himbálódzó öt hurokra. A spanyolok le merték volna fogadni, hogy a hurkok nem lesznek felhasználva arra, amire kitalálták őket, de amikor a fiatal, ezüst hajú angol tisztre néztek, úgy döntöttek, hogy mégsem fogadnak.

Miután a hajók megteltek rabszolga rakományukkal, angol önkéntes fegyveres tanácsadójuk megadta nekik a következő kérést: tanácsot, miszerint húzzák fel a horgonyt, és olyan irányba hajózzanak, amelyet tartva öt órával később keresztezik az Egyenlítőt.

Miután ez bekövetkezett, Codrington kapitány nagyon pontosan megmérte a nap magasságát, belenézett a naptárjába, aztán odahívta a rangidős spanyol kapitányt, hogy ellenőrizze le méréseit és igazolja, hogy az északi szélesség 0 fok 05' percén vannak. Ezt követően azonnal letartóztatta, és az öt hajót lefoglalta; a fegyveres tanácsadók minden látható nehézség nélkül elkobzó legénységé alakultak át.

Miután Codrington az öt elkobzott hajóval Table Baybe ért, Kemp admirális döbbenet hallgatta végig a spanyol beszámolóját foglyul ejtésükről, majd bélgörcsökkel és migrénes fejfájással ágynak dőlt. Besötétített hálósobájából először lediktált egy parancsot, amelyben megtiltotta Codringtonnak, hogy a hajót és a hajóval horgonyhelyét elhagyja, aztán megdöbben beszámolót küldött az Admiralitás Első Lordjának.

Az epizód, amely könnyen Codrington haditörvényszék elé állításával és szolgálatból történő elbocsátásával végződhetett volna, egyidejűleg véget vetett volna Kemp admirális lovagi címért és nyugdíjaztatásért folyó makacs harcának, a valóságban gazdagságot és előléptetést hozott mindkettejük számára.

A naszád, amely Kempnek az Első Lordhoz küldött jelentését szállította, az óceán közepén elhaladt egy dél felé haladó másik naszád mellett, amely viszont az Első Lordtól és a külügyminisztertől vitt üzenetet a Cape-flotta parancsnokoló admirálisa számára.

Az üzenetben arra kérték és utasították Kempet, hogy a jövőben - az Egyesült Államok kivételével - minden keresztény nemzet hajójának esetében alkalmazza a Felszerelési Záradékat az összes földrajzi szélességen, az Egyenlítő vonalától északra és délre egyaránt.

A parancsokat, dátumozásuk tanúsága szerint, négy nappal azelőtt adták ki, hogy Codrington a calabashi rabszolgatelepeken rajtaütött, ez pedig nemcsak legalizálta akcióját, hanem egyenesen dicséretes cselekedetté tette.

E véletlen jóvoltából Kemp admirális elkerülte a hivatását katasztrófával fenyegető szakadékat, helyette biztosították róla, hogy megkapja a lovagi címet, és jókora jutalomösszeget utaltak át a strandbeli Messrs Couttsnál vezetett számlá-

jára. Az öt spanyolt a Cape Town-i Vegyes Megbízatusú Bíróság következő ülésén elítélték. Kemp jutalma néhány ezer fontra rúgott, fiatal kapitánya majd kétszeresét vette kézhez, és mindkét tiszt személyes dicsérőlevelet kapott az Első Lordtól.

De mindez kevés volt ahhoz, hogy Kemp megkedvelje a fiatal tisztet, bizalma megnövekedjen iránta, és most egyre növekvő rémülettel hallgatta javaslatát, hogy ő, Kemp rendelkezje el a kikötő vendégszeretétét élvező amerikai kereskedelmi klipper átkutatását.

Zavarosabb pillanataiban Kemp elképzelte saját történelmi szerepét, mint olyan tisztét, aki Angliát másodszor is háborúba sodorja egykori amerikai gyarmataival. Semmi nem volt kétértelműbb az amerikai kormány hajózással kapcsolatos nézeteinél, és az Admiralitás Kempnek küldött parancsaiban speciális bekezdések foglalkoztak ezzel a problémával.

- Admirális - Codringtont szemmel láthatólag fellelkesítette a vállalkozás gondolata -, a *Huron* minden kétséget kizáróan rabszolgaszállító hajó, és mint olyan, az összes szükséges felszereléssel el van látva. Nincs a nyílt tengeren, hanem brit vizeken horgonyozik. Pártatlan tanúk vagy akár a Legfelsőbb Bíróság egyik bírójának jelenlétében két órán belül a fedélzetén lehetek.

Kemp hangosan köszörülte a torkát. Valójában beszélni próbált, de annyira meg volt rémülve, hogy képtelen volt megszólalni. Krákogását Codrington biztatásként értelmezte.

- Ez az ember, ez a St. John az újabb kor egyik leggyalázatosabb rabszolga-kereskedője. Nevét ismerik a partokon. Azt mondják, egy év alatt több mint háromezer rabszolgát szállított át az óceánon. Nagyszerű lehetőség nyílt a számunkra.

Kemp végre képes volt megszólalni. - Szerdán a Kormányzósági Palotában vacsoráztam. Őxellenciája vendégeként Mr. St. John is megjelent. Véleményem szerint Mr. St. John egy úriember, és tudom, hogy hazájában figyelemre méltó vagyonnal és befolyással rendelkezik - mondta határozottan és minden érzelem nélkül. Önuralma még saját magát is meglepte.

- St. John egy rabszolga-kereskedő. - Robyn Ballantyne

most először szólalt meg. Az admirális dolgozószobájának ablakánál ült. A két férfi már el is feledkezett a jelenlétéről, és most meglepődve fordult felé.

- Lenn voltam a *Huron* fő raktárhelyiségében. A hajón minden szükséges felszerelés megtalálható a rabszolgaszállításhoz - mondta halk, de érthető hangon. Kempet hatalmába kerítette az elkeseredés - és ő még elbűvölő teremtnésnek tartotta ezt a fiatal nőt az első találkozásukkor. Szerette a fiatal nőt, és személyesen utasította a titkáráját, hogy meghívót küldjön a Ballantyne-oknak, fivérnek és húgnak egyaránt. De mostanra már megbánta. Már látta, hogy amit szellemnek tartott, egy született bajkeverő gonoszsága volt csupán. S még csinos sem volt - nagy orrával és súlyos állkapcsával egyenesen rútnak lehetett mondani. Mindaddig frissítő változásnak tartottá a gyarmat bárgyúan vigyorgó fiatal hölgyei után - és most rájött, mekkorát tévedett. Azon morfondírozott, hogyan tudná titkárával visszavonadni a meghívást.

- Kemp admirális, azt hittem, hogy az ön kötelessége vizsgálobizottságot küldeni a *Huron* fedélzetére - mondta Robyn. Kemp hátradőlt a nagy székekben, és hatalmasat sóhajtott.-

Térdszalagrenddel kitüntetett admirálisként már jó néhány év eltelt azóta, hogy valaki a kötelességeire merte volna figyelmeztetni. Önuralma kezdte elhagyni.

A fiatal nőre bámult. Mintha valami sajátságos gonoszságot hallott volna ki a hangjából. Ezen eltöprengett. A *Huron* utasa volt, és azonnal elhagyta, amint az horgonyt vetett a Table Bayben. Semmi kétség afelől, hogy „könnyűvérű” nőcske, St. John kapitány pedig egy jóképű férfi.

Remek kis történetről van itt szó, vont a végkövetkeztetést, és szárazon megkérdezte: - Miss Ballantyne, igaz hogy kontrollálhatatlan dührohamában rátámadt a fősebészre?

Robynnak egy darabig tátva maradt a szája. Teljesen váratlanul érte a hirtelen irányváltás, de még mielőtt válaszolni tudott volna, az admirális így folytatta: - Ön láthatóan egy érzelmes fiatal hölgy. Én bizony nagyon is fontolóra venném, hogy az ön alátámasztatlan tanúvallomása alapján eljárást kezdeményezzek egy baráti állam tiszteletre méltó polgárával szemben.

Előhúzta az arany zsebóráját az órazsebéből, és figyelmesen megnézte.

- Köszönöm a látogatását, Miss Ballantyne. - Ismét nem használta a Robyn hivatásának járó titulust. - Előre örülök a holnap esti viszontlátásnak. Most azonban szeretnék négy-szemközt néhány szót váltani Codrington kapitánnyal.

Robyn elvörösödve állt fel az ablaknál álló székből.

- Köszönöm a kedvességét és a türelmét, tengerenagy úr - mondta kimérten, azzal kiviharzott a szobából.

Kemp nem volt olyan barátságos Codringtonnal. Olyan erősen szorította a trón karfáját, hogy kézfejen kidagadtak az erek, és előrehajolva az előtte vigyázban álló Codrington-ra meredt.

- Nagy hibát követett el, hogy idehozta és belevonta a tengerészeti ügyekbe ezt a fiatal nőt - csattant fel.

- Uram, én meg akartam győzni önt.

- Elég, Codrington. Mindent elmondott, amit hallanom kellett. Most maga figyeljen rám.

- Igenis, uram.

- Maga túl naiv, hogy figyelmen kívül hagyja az amerikai kormányzatban bekövetkezett változásokat. Hát nem tudja, hogy minden valószínűség szerint Mr. Lincolnt fogják elnök-ké választani?

- De igen, uram.

- Ez esetben kell, hogy némi fogalma legyen arról, milyen kényes szempontokat kell mérlegelni. A Külügyminisztérium meg van róla győződve, hogy az új kormányzat egészen más-hogy fog viszonyulni a rabszolga-kereskedelemhez.

- Igenis! - szólt közbe egyetértőleg Codrington.

- El tudja képzelni, mit fog számunkra jelenteni, ha megkapjuk a jogot az amerikai hajók nyílt tengeren történő átku-tatásához?

- Igen!

- Meg fogjuk kapni - amint Mr. Lincoln leteszi az esküt, és ha fiatal tisztek nem kezdenek olyan önálló akciókba, amelyekkel a jövőbeli amerikai hozzáállást befolyásolnák.

- Uram. - Codrington merev testtel állt. Tekintete az admi-rális feje felett, a háta mögötti falon függő, lefátyolozott Vé-nuszt ábrázoló képre szegeződött.

- Codringtoni! - Kemp hangja fenyegetően rideg volt. - Éppen csak sikerült megúszni a calabashi affért. Esküszöm, hogy ha hagyja, hogy vad természete még egyszer diadalmaszkodjon, kirúgatom a flottából.

- Uram.

- A legszigorúbban megtiltom, hogy egy kötélhossznyiánál jobban megközelítse a *Huront*. S amennyiben a nyílt tengeren találkozna vele, üdvözlí és nagy ívben elkerüli. Elég érthetően beszéltem?

- Igen, uram. - Codringtonnak csak a szája mozgott.

A tengernagy két mély lélegzetet vett, mielőtt folytatta volna. - Mikor fut ki a Mozambique-csatorna felé? - kérdezte kissé megenyhülve.

- Szombaton a dagállal, ahogy ön parancsolta, uram.

- Nem tudná előrehozni az indulás időpontját?

- De igen, csak az annyit jelentene, hogy nem lennének teljesen feltöltve a raktárak; a lőporszállító bárkát szombat hajnalra várjuk.

Kemp a fejét ingatta, aztán felsóhajtott. - Nyugodtabb lennék, ha már a tengeren lenne, de hát nincs mit tennünk - mormogta. - Mindenesetre, mielőtt szombaton derengeni kezd, indulásra jelző zászlóját az árbocon szeretném látni!

Robyn Ballantyne a Cartwrightéktől kölcsönzött hintóban várta az Admirális épületének oszlopcsarnoka alatt.

Codrington, hóna alatt háromszögletű kalapjával lejött a lépcsőnkön, és merev testtel bemászott Robyn mellé a bőrülésre. A hottentotta kocsis a lovak fényes tompora közé csapott, és a hintó a fákkal határolt kociút felé lódult. Csak akkor szólaltak meg, amikor az Admirális területét elhagyták, és a kocsis enyhén fékezve, a dombtetőről a Liesbeech híd felé irányította a sebesen gördülő hintót.

- Mit tudunk most tenni? - kérdezte Robyn.

- Semmit - válaszolta Clinton Codrington.

Húsz perccel később, amikor a hegyet megkerülve az öböl fölé értek, és lenéztek arra a helyre, ahol a *Huron* horgonyzott, Robyn megszólalt.

- Nincs semmiféle eszköze arra, hogy megállítsa ezt a szörnyeteget?

- És magának? - kérdezett vissza élesen Codrington. Aztán úticéljukig, a rakpartig már nem szólaltak meg ismét.

A halászok már visszatértek, és csónakjaikat a partra húzták. Zsákmányuk ezüstösen és rubinvörösén csillogó hal-mokba hányva ott hevert a homokon, és a háziasszonyok szolgálók kíséretében alkudoztak a barnára sült, mezítlábas halászsokkal. Közben harsogtak a halászkürtök, hogy még több vásárlót csaljanak le a partra a városból. A hintó két utasa egymás tekintetét elkerülve, eltúlzott figyelemmel bámulta a nyüzsgést.

- Ugye, holnap éjjel ott lesz az admirális bálján? Güzü Kemptől hallottam.

- Nem. - Robyn vadul megrázta a fejét. - Képtelen vagyok elviselni az ilyen alkalmakra jellemző komolytalan fecsegést és viselkedést. Aztán meg nagyon nem szeretnék még egyszer annak az embernek a vendége lenni.

Codrington most először fordult Robyn felé, amióta a rak-partra értek. Csinos nő, gondolta, miközben tisztán fénylő bőrét és sötét szemöldöke alól elgondolkozva merengő zöld szemét nézte. Kedvelte ezt a magas, erős nőt, és már eléggé ismerte a lelkiségét ahhoz, hogy tisztelje - a tisztelet pedig könnyen átalakulhat elragadtatássá, ismerte fel.

- Rá tudnám bírni, hogy megváltoztassa a szándékát? - kérdezte halkán. Robyn meglepődve bámult vissza rá. - Vállalnám a józan társalgó- és méltóságteljes táncpartner szerepét.

- Én nem táncolok, kapitány.

- Ez nagy megkönnyebbülés a számomra - ismerte be mosolyogva Codrington -, mert amennyiben rajtam múlik, én sem táncolok. - Robyn nem emlékezett rá, hogy látta volna már mosolyogni. A mosoly teljesen megváltoztatta. Halványkék szeméből eltűnt a ridegség, elsötétítette a vidámság. Szája sarkából két nevetőránc futott fel vékony, egyenes orráig.

- Güzü Kempnek kiváló szakácsa van. - Codrington most már kérlete. - Nagyszerű ételek és komoly beszélgetés.

Szabályos, porcelánfehér fogsora világított napbarnított arcában. Robyn érezte, hogy az ő szája is mosolyra húzódik.

Codrington azonnal észlelte a változást, és tovább ütötte a vasat.

- Lehet, hogy újabb hírekkel szolgálhatok, újabb tervekkel a *Huron* kapcsolatban, amelyeket meg tudnánk beszélni.

- Ez esetben nem lennék képes ellenállni. - Robyn hangosan felnevetett. Maga is meglepődött saját mesterkéletlen vídamságától. A közelben szemlélődők közül néhányan rápillantottak, és együttérzően vele mosolyogtak.

- Majd elmegyek magáért. Csak hát hova és mikor? - Codrington csak most, miután Robyn nevetett, vette igazán észre, milyen vonzó is valójában.

- Nem. - Robyn a kezét Codrington alkarjára tette. - Majd a bátyám elkísér, de ha ön ott lesz, örömmel fogok rendelkezésre állni a nagy jelentőségű beszélgetéshez. - Ismét incselkedni kezdett vele az ördög, és megszorította a férfi karját. Örömmel konstataálta az azonnali választ, a férfi alkarján az izmok megfeszülését.

- Várjon! - szolt oda a kocsisnak, és figyelte, hogy a magas és karcsú alak a parton a *Black Joke* várakozó csónakjához megy.

A parancsnokánál tett látogatás okán díszegyenruhát viselt. Aranyzsinórokból álló vállbojtja kihangsúlyozta váll szélességét. Kardszíja belevágott csípőjébe. Robyn hirtelen tudni szeretete volna, vajon máshol is olyan szőke-e, mint a tarkóján felkunkorodó hajtincs. Aztán elszégyellte magát. Azelőtt ilyen gondolat az eszébe sem jutott volna. Mielőtt is? - kérdezte magától, de rögtön készen is állt a válasszal: ama nevezetes éjszaka előtt ott a *Huronon*. Mungo St. John a felelős érte. Miután megtalálta a vétkest, és kényelmesen rá hárította a felelősséget, levette tekintetét Clinton Codrington karcsú alakjáról, előrehajolt, és odaszólt a kocsisnak: - Kérem, vigyen haza.

Úgy döntött, hogy mégsem megy el az admirális báljára, aztán halkán imádkozni kezdett.

Azonban Zouga győzedelmeskedett Robyn jó szándéka felett, és a legidősebb, még férjezetlen Cartwright lány társaságában nyitott hintóba ültek. A Cape-en egyáltalán nem ritka, bársonyos őszi este volt.

Cartwright és a felesége zárt hintón követte őket. A házaspár az egész út folyamán elmélyülten beszélgetett.

- Biztos vagyok benne, hogy tetszik neki Aletta - mondta Mrs. Cartwright.

- Drágám, ennek a fickónak semmi vagyona sincs.

- S a kilátások? - válaszolta Mrs. Cartwright jóindulatúan. - Vagyont fog csinálni az expedíciójával. Azok közé a fiatal emberek közé tartozik, akik boldogulnak az életben. Erről meg vagyok győződve.

- Jobb szeretem, ha a pénz a bankban van, drágám.

- Jókor a kavargást csinált, nem gondolod? Komoly és értelmes fiatal ember, erről biztosíthatlak. Ráadásul még vonzó is. Aletta büszke lehetne rá, te meg csinálhatnál neki egy helyet a cégnél.

Az Admiralitás háza teljesen ki volt világítva, és aranyló fényáradat fogadta az egymás után érkező vendégeket. A fákra színes lámpásokat aggattak, így világították meg a kertet.

A vörösbe és aranyba öltözött tengerész-zenekar egy nyitott emelvényen játszott. Előttük a táncparketten néhány pár már lendületesen pörgött a nyitó keringő ritmusára, és közben integetve, kiabálva üdvözölték a későn jövőket, akik egymás után gördültek hintóikkal a főbejárat oszlopcsarnoka alá.

A ház uniformisát - selyemnadrágot és csatos cipőt - viselő parókás lakájok álltak a lépcsőknél, és segítették le a hölgyeket a piros szőnyegre. A lépcsősor tetején álló főkomornyik mély torokhangon bömbölve jelentette be az érkező társaságokat.

- Ballantyne őrnagy, Ballantyne doktornő és Miss Cartwright.

Robyn még mindig nem szokta meg a helybeli nők szinte már botrányos formában megnyilvánuló érdeklődését - a gyors összenézéseket, bólintásokat, legyezők mögött elutott megjegyzéseket -, amely itt a gyarmaton minden nyilvános megjelenését kísérte. Ilyenkor még mindig felgyorsult a pulzusa, és keserű megvetést érzett a helybeli nők iránt.

- Elhoztad a törölőruhát húgocskám? Ezek azt várják, hogy valakit képen törölj vele - mormogta Zouga. Robyn megrángatta a karját, hogy elhallgattassa, de Zouga foly-

tattá: - Vagy hogy ledobd a szoknyádat, és nadrágba szaladj fel a lépcsőn.

- Komisz vagy - suttogta Robyn. Érezte, hogy elpárolog belőle a feszültség, és hálásan mosolygott bátyjára. Aztán elvegyültek az aransujtásos kék és skarlátvörös tengerészegeyruhákat tengerében, amelyet csak itt-ott tört meg néhány, magas nyakú és csipkefodros fehér selyemíggel ellenpontozott, koromfekete estélyi öltözék.

A nők alsószoknyákból álló piramisra feszített taft- és fodros selyemszoknyát hordtak. De legalább két évvel el voltak maradvá a londoni divattól, mert csak a legbátrabb hölgyek merték vállukat szabadon hagyni és fehérre púderezni.

Robyn nem tett engedményt a divatnak, mert a rajta lévő ruhát már jó pár éve hordta, de ez volt az egyetlen olyan holmija, amely úgy-ahogy megfelelt egy ilyen alkalomra. A ruha anyaga gyapjú volt, szoknyája szűk, mellényét nem díszítették gyöngyök vagy klipszek. Hajában nem hordott strucctollat, sem pedig diadémot. Akár slamposnak is lehetett volna mondani, de ehelyett feltűnően másílyen volt.

Igazat mondott Codringtonnak. Tényleg nem tudott táncolni, mert soha nem volt rá alkalma, és most, ahogy elnézte, hogyan vezeti Zouga Aletta Cartwrightot a táncparketre és pördülnek kecsesen tova a valcer ritmusára, igazán sajnálta.

Tudta, hogy senki nem kéri fel táncolni, és ha mégis, ügyetlen lenne. Gyorsan elfordult a táncolóktól és egy ismerős, egy baráti arc után nézett. Nem akart egyedül álldogálni a tömegben. Egyre inkább sajnálta, hogy nem tartott ki elhatározása mellett, és eljött.

Aztán oly gyorsan érkezett a megkönnyebbülés, hogy legszívesebben a nyaka köré fonta volna a kezét és átölelte volna. Ehelyett színtelen hangon így szólt: - Á, Codrington kapitány. Jó estét.

A kapitány a jóképű férfiak közé tartozik a teremben, gondolta Robyn. Már is magán érezte néhány fiatalabb hölgy irígy tekintetét, ezért szándékosan elfogadta a férfi felajánlott karját. De ugyancsak meglepődött, amikor az egyenesen kivezette a kertbe.

- Itt van - mondta halkan, amint kikerültek a többiek halótávolságából.

Robynnak meg sem kellett kérdeznie, kicsoda, és egy kissé összerázódott a megdöbbenéstől. Egy darabig hallgatott.

- Látta?

- Öt perccel maga előtt érkezett - a kormányzó hintójában.

- S most hol van?

- Güzü dolgozószobájában, a kormányzóval. - Clinton arca kifejezéstenen volt. - A fickó parádézik.

Egy pincér érkezett egy tálcával, amelyen pezsgőspoharak álltak. Robyn megrázta a fejét, de Clinton levett egy poharat, és két hajtásra kiitta.

- A legbosszantóbb, hogy senki nem nyúlhat hozzá - dohogott.

Amikor az idő hűvösebbre fordult, a zenekar bevonult a bálteremben lévő zenekari emelvényre, és lendületes muzsikájával őrült pörgésre és ugrándozásra inspirálta a táncosokat.

Egyik táncos kiemelkedett a többiek közül, és nem csupán magassága miatt. Mungo St. John volt az. Miközben a többiek kivörösödött arccal, zihálva szökdécseltek, ő kimért mozdulatokkal és nyugodt eleganciával fordult, hajlongott, suhant, és mégis, a többi táncosnál gyorsabban rótta le köreit a bálterem táncparkettjén. Mindig a jelenlevő legcsinosabb hölgyek valamelyike hajladozott a karjai között, és nevetett fel rá izgalomtól kipirult arccal, míg a többiek, saját táncosaik válla felett kilesve, alig palástolt irigységgel méregették szerecsés vetélytársukat.

Clinton és Robyn a táncparkettet körülvevő oszlopsorok alól figyelte Mungo St. John-t. Clinton tisztársainak és azok hölgyeinek körében álltak, és csak felületesen vettek részt a körülöttük folyó könnyed csevegésben.

Robyn azon kapta magát, hogy azt reméli, St. John felnéz és tekintetük találkozik, ő pedig rávillanthatja gyűlöletet sugárzó szemét; de St. John egyetlenegyszer sem nézett az ő irányába.

Már azon volt, hogy felajánlja Codringtonnak, korábbi ellenvetései ellenére elviheti táncolni, de aztán gyorsan meg gondolta magát. Tudta, hogy a flottakapitány táncosként nem vehetné fel a versenyt az elegáns amerikaival.

Amikor Clintonnal vacsorázni ment, látta maguk előtt

St. Johnt, karján egy szőke nővel - aki természetesen a gyarmat legcsinosabb, leggazdagabb és legtelhetetlenebb özvegye volt. Frizurája gondosan kidolgozott, strucc tollal és diadém-mal ékesített hajköltemény volt, fedetlen válla és dekoltázs-a többet mutatott kebleiből, mint amennyit a ráhímzett gyön-gyöktől szinte merev brokát mellénye eltakart.

Mungo St. John egyszerű, fekete-fehér frakkot viselt, ame-lyet nagyobb tollbokréta díszített, mint amekkora akár a leg-bonyolultabb katonai egyenruhán látható volt a teremben.

Robyn figyelte, amint a nő legyezőjével megveregeti St. John vállát, hogy magára vonja a figyelmét, majd lábujj-hegyre állva valamit a figyelmesen hallgató férfi fülébe súg.

- Micsoda egy arcátlan ringyó! - sziszegte Robyn. A mel-lette álló Clinton először megdöbbsen a szó hallatán, majd egyetértőleg bólintott.

- A férfi pedig maga az ördög.

Mintha St. John meghallotta volna őket, mert felnézett, és észrevette a terem túloldaláról őt figyelő két embert. Meg-hajította a fejét, és Robynra mosolygott.

Olyan intim és mindentudó volt a mosolya, hogy Robyn úgy érezte, mintha ismét meztelenre vetkőztette volna, ahogy a *Huron* tatkabinjában tette, és ismét érezte, hogy elborítja a már ismert tehetetlenség.

Erőt vett magán, és sikerült fejét elfordítania. De Clinton figyelte, és Robyn pedig nem mert a szemébe nézni, mert attól tartott, hogy a férfi olvasni tud a tekintetéből.

Éjjel kettő után a zenekar kevésbé lendületes számokat ját-szott a táncparketten fáradhatatlanul köröző szerelmeseknek és a romantikusoknak. De a társaság nagyobb része már az emeleti kártyaszobák asztalai mellett ült. Akik nem játszo-tak, az asztalok köré gyülekezve néma figyelemmel kísérték a játékot, és időnként kitérő tapssal jutalmazták valamelyik szellemes vagy sikeres húzást.

A legnagyobb szobában Güzü Kemp és a legidősebb ven-dég whistezett. A másik szobában a fiatalabb vendégek a vidám chemin-de-fert játszották, és az asztaltól Zouga mo-solygott az elhaladó Robynra. Ő és Aletta Cartwright egyéni

partit játszott, és a lány vidáman sikoltott, amikor egy marék ezüsthillinget nyert.

Robyn és Clinton elhaladt a harmadik, egyben legkisebb szoba mellett. Itt az egykor kizárólag Amerikában népszerű játékot játszották, amely az utóbbi időben hirtelen az udvarnál is divatba jött, miután a királynő izgalmasnak találta. Azóta már az egész Birodalomban bolondultak érte. A játéknak a furcsa „póker” volt a neve.

Őfelségének a játék iránt mutatott érdeklődése ellenére sem tartották hölgyekhez méltó játéknak. Most is csak férfiak ültek a zöld posztóval bevont asztalnál, és a hölgyek színes pillangókként nyüzsögtek körülöttük.

Mungo St. John az asztallal szemben ült, így amint Robyn a szobába lépett, azonnal megpillantotta. Kényelmesen hátradőlt székében; fényes-fekete haja hullámokban omlott alá a vállára, mintha fényesre csiszolt ébenfából faragták volna ki. Legyezőszerűen kinyitott kártyáit alacsonyan tartotta fehér csipkés inge előtt. Fogai között egy meggyújtatlan, hosszú fekete szivart szorongatott, és pont amikor Robyn odanézett, a szőke özvegy a két keble közötti krémszínű vágást elővilantva a váll felé hajolt, és viaszgyufával tűzzel kínálta.

St. John megszívta a szivar végét, és hatalmas, kék füstfelhőt fújt ki a levegőbe. Aztán egy kacsintás kíséretében köszönetet mondott a nőnek, és megtette a következő tétet.

Szemmel láthatóan nyerésben volt, mert egy halom arany-pénz hevert előtte az asztalon szétszórva. Az érméken Viktória királynő görög stílusban megmintázott feje volt látható. Sokkal fiatalabbnak látszott, mint amennyi - negyvenegy éves - volt. Időközben Mungo St. John ismét nyert.

Szinte anyagiassult a belőle áradó izgalom, és megfertőzte az asztal körül álló nőket, akik minden St. John által megtett tétnél felkiáltottak, és csalódottan sóhajtottak, ha összecsukta lapjait és passzolta a licitet. Az izgalom az asztalnál ülő öt másik emberre is áterjedt. Erre utaltak a csillogó tekintetek, a kártyát szorongató kezek elfehéredett ujjpercei, elhamarkodott tromfok és a meggondolatlanság, amely arra készítette őket, hogy még akkor is tovább játsszanak, amikor nyilvánvalóvá vált, hogy rosszak az esélyeik. Látható volt, hogy mindnyájan Mungo St. Johnt tartják legfőbb ellenfe-

lüknek, és a feszültség rögtön kiment a kezükből, ha ő kimaradt egy játékból.

Robynt is rabul ejtette ugyanez a bűvölet, és öntudatlanul megszorította Clinton karját. Bosszúsan sóhajtott fel, amikor a parti végén a játékosok kiterítették lapjaikat. Közben az izgalom minden egyes játszmával tovább fokozódott, és csörrenve hullottak az aranypénzek az asztal közepére.

Robyn Clintont is magával húzta, önkéntelenül közelebb lépett az asztalhoz. Ekkor az egyik játékos mérgesen felkiáltott, hogy: „Ugye megbocsátanak, uraim, de ötven guinea elég lesz ma éjszakára”, majd megmaradt aprópénzét beseperve felállt az asztaltól, és nekik félre kellett állniuk, hogy utat engedjenek neki.

Robyn meglepődve érezte, hogy Clinton lefejtí ujjait a karjáról, aztán belecsúszott a megüresedett székbe.

- Beszállhatok, uraim?

Válasz helyett morgás jelezte a tudomásulvételt, egyedül St. John nézett fel és kérdezte meg udvariasan:

- Tisztában van a tét nagyságával, kapitány?

Clinton nem válaszolt, mindössze elővett a belső zsebéből egy ötfontos bankjegycsomót, és letette maga mellé az asztalra.

A pénzmennyiség meglepte Robynt, legalább száz font lehetett. Aztán eszébe jutott, hogy Clinton Codrington évek óta az egyik legsikeresebb blokádparancsnok a rabszolga-kereskedelemmel fertőzött afrikai partokon. Bátyja említette, hogy a szóbeszéd szerint eddigi szolgálata alatt több mint tízezer font jutalmat kapott az elkobzott hajók után, de Robyn valahogy soha nem úgy gondolt rá, mint egy gazdag emberre.

Hirtelen ráébredt, hogy a mozdulat, amellyel Clinton a pénzt az asztalra tette, csendes kihívás volt, és Mungo St. John egy félmosollyal elfogadta.

Robynra rátört az aggodalom. Meg volt róla győződve, hogy Clinton egy túlságosan tapasztalt, gyakorlott ellenfelet választott. Emlékezett rá, hogy Zouga, aki azért űzte kis tétekben a szerencsejátékokat, hogy fizetését kiegészítse, sem volt ellenfele ennek az embernek. Robyn biztosra vette, hogy a frusztrált Clintonnak, miután végigitta az egész éjszakát,

még akkor sincsenek esélyei St. Johnnal szemben, ha történetesen a játék minden csínját-bínját ismeri.

St John szinte azonnal finoman változtatott játéktílusán. Már húzás előtt megduplázta a tétet, gyorsította a játék tempóját - tetemes nyereségének biztonságából játszott -, és úgy tűnt, mintha ezzel elbizonytalanította volna Clintont, aki láthatóan tétovázott elfogadni a duplára emelt téteket, és inkább bedobta kártyáit, mintsem hogy néhány guineánál többet kockáztasson. Nem merte felvenni a St. John által odavetett kesztyűt.

Robyn úgy helyezkedett el, hogy mindkét férfit szemmel tudja tartani. A napbarnított Clinton sápadt volt. Orrlyukának széle elfehéredett, szája egyetlen vékony vonallá szűkült össze, és Robynnak ismét eszébe jutott, hogy legalább egy tucat pohár pezsgőt megivott az este folyamán.

A kibicek érzékelték Clinton idegességét és határozatlanságát, és csalódottak is voltak. Drámai összeecsapást vártak azok után, hogy Clinton hivalkodóan az asztalra dobta a száz fontot, de az összeg az unalmasan és túlzott óvatossággal vívott kártyacsata folyamán lassan apadni kezdett, figyelemüket Mungo St. John és a szőlőskertjeiről híres Constantia-völgy felét birtokoló Cloete család egyik sarja közötti vidám eszmecsere kötötte le.

Nevettek a könnyed heccelődésen, amellyel a két ember a tétjeit megtette; csodálták a vesztes méltóságát és a győztes könnyedségét. Szinte megfedkeztek az érdektelen kezdő tétet megtevő és a vezető pár agressziójának áldozatául eső többi játékosról.

Robyn csak sajnálni tudta az ideges és sápadt Clintont, amikor az esetlen mozdulattal, idő előtt kiterítette ritkán előforduló jó lapjait, és a nézők kuncogásától kísérve besepert néhány guineat, amikor akár ötvenet is nyerhetett volna, ha jól játszik.

Robyn megpróbálta elkapni a tekintetét, hogy rábírja, hagyja abba a játékot, mielőtt még további megaláztatások érnék, de Clinton nem nézett fel rá, hanem makacsul tovább játszott.

Cloete négy egyenlő értékű lappal nyert, és a tét emelésével megünnepelte jó szerencséjét.

- Három egyforma a nyitás és egy guinea az édesítő - jelentette be, és az asztal túloldalán ülő Mungo St. Johnra vigyorgott. - Megfelel önnek, uram?

- Nagyon is - mosolygott vissza St. John. A többi játékos megpróbálta elpalástolni bosszúságát. Veszélyes játék volt - csak három egyforma lappal lehetett elkezdeni a játékot, de minden sikertelen osztás után a játékosnak egy guineával kellett hozzájárulnia a téthez. S ha egy szerencsés játékos elérte a minimális előfeltételt, akár az asztal közepén halmozódó összeggel is megemelhette a tétet. Ily módon a tét nagyon hamar magas összegre emelkedhetett, és nem lehetett kiszállni a játékból. Nagyon veszélyes játék volt.

Tíz osztáson keresztül nem jött össze a nyitáshoz szükséges három egyforma lap, aztán hetvenfontos licitnél Mungo St. John halkán megszólalt: - Nyitva van, uraim, mint az anyósom szája. - A helyiség többi asztalánál abbamaradt a játék, amikor folytatta: - És újabb hetven katonába kerül önöknek, hogy benn maradhassanak. - Megduplázta a tétet, és várakozóan a többi játékosra nézett. A nézők tapssal jutalmazták.

- Én az ön embere vagyok - mondta Cloete, de hangja most már izgatott volt. Kiszámolta a bankjegyeket meg az aranypénzeket, és az egészet egy halomban az asztalra öntötte.

Három másik játékos vidáman bedobta kártyáit. Fellélegeztek, amiért tíz guinea feláldozásával sikerült megszabadulniuk a veszélytől. Clinton Codrington azonban továbbra is szánszalmasan a kártyái fölé görnyedt, és St. Johnnak kellett gyengéden ösztökélnie.

- Ne kapkodja el, kapitány, előttünk az egész éjjel.

Clinton felnézett rá, és nem bízva hangjában, görcsösen bólintott. Aztán egy csomó bankjegyet tett az asztal közepére.

- Három játékos - mondta St. John, és sebesen összeszámolta a tétet. - Annyi, mint kétszáz tíz font!

A következő megduplázhatta a tétet, és a rákövetkező tovább duplázhatta. A szobában teljes volt a csend. A többi asztal játékosai felálltak helyükről, hogy megnézzék, amint az osztó két kártyát ad Mungo St. Johnnak azok helyett, amelyeket az asztal közepére dobott. St. John nem blöffölt,

megpróbált hozzátenni a terchez, amellyel indította a tétet. Nem játszott „flush”-re vagy „full”-ra. Cloete három kártyát kért, nyilvánvalóan egy harmadikat keresett egy meglévő magas párhoz - aztán Clintonon volt a sor, hogy lapot kérjen.

- Egyet - mormogta, és feltartotta egyik ujját. Az ujj egy kissé remegett. Az osztó odacsúsztatta neki a kártyát, és Clinton, mint aki nem képes rávenni magát, hogy megnézzé, letakarta a kezével. Nyilvánvalóan látszott, hogy egy flushhöz vagy egy sorhoz próbálta megtalálni a hiányzó kártyát.

- A nyitóé a licit - mondta az osztó. - Mr. St. John.

Rövid csend következett, majd St. John legyezőszerűen szétnyitotta kártyáit, és közönyös arckifejezéssel így szólt: - Megduplázom a tétet.

- Négyszázhusz guinea - jegyezte meg valaki hangosan, de most senki sem tapsolt, hanem minden tekintet Cloete felé fordult, aki a lapjaiba merült. Aztán hirtelen megrázta a fejét, és az asztal közepére dobta őket. Nem kapott újabb királyt a már meglévő kettőhöz.

Most mindenki az utolsó játékos felé fordult. Clinton Codrington átváltozáson ment keresztül, amelyet nehéz volt meghatározni. Napbarnított arca kissé kipirult, szája résnyire nyílt. Most először nézett nyíltan Mungo St. Johnra, és magabiztosság, valamint alig titkolt mohóság sugárzott róla. Ezt nem lehetett félreérteni. A férfi határozottan ragyogott.

- Megduplázom - mondta. - Nyolcszáznegyven guinea. - Alig tudta türtőztetni magát, és a helyiségben minden ember tudta, hogy megkapta azt a kártyát, amely értéktelen lapjaiból győztes lapokat csinált.

St. Johnnak nem volt néhány másodpercnél többre szüksége, hogy határozzon.

- Gratulálok - mosolygott. - Elfogadom, hogy megtalálta, amit keresett.

Ledobta és eltolta magától a kártyáit.

- Megnézhetnék a lapjait, amelyekre szüksége volt a licitáláshoz? - kérdezte szégyenlősen Clinton.

- Tessék - válaszolta St. John némi iróniával a hangjában, és felpöccintette a lapjait. Három hetes és két egyéb lap volt.

- Köszönöm - mondta Clinton. Viselkedése ismét megvál-

tozott. Nyoma se volt már rajta a mohóságnak és az ideges határozatlanságnak. Nyugodt, szinte már jegesen kimért volt, amikor hozzálátott a bankjegy- és fémpénzhalom besöpítéséhez.

- Milyen lapjai voltak? - kérdezte makacsul egy női hang.

- Nem szükséges megmutatnia - magyarázta partnere. - A kártyák felfedése nélkül győzte le a többieket.

- De én nagyon szeretném látni - cincogta a nő.

Clinton abbahagyta a pénz begyűjtését, és felnézett rá.

- Kérem, hogy ne tegye, hölgyem. - Elmosolyodott. - Nem tudnám elviselni, ha a halála az én lelkemen száradna.

Felfordította lapjait, és a társaságnak jó néhány másodpercre szüksége volt, hogy felfogja, mit is lát. Minden kártyája különböző volt.

Elragadtatott kiáltások hallatszottak, mert a lapok teljesen értéktelenek voltak. Egy hetes párral simán le lehetett volna győzni, a St. John kezében lévő három hetesről nem is beszélve.

A haditengerészet fiatal kapitánya teljesen értéktelen lapokkal győzte le az amerikaiakat. Majdnem kilencszáz fonttal rövidítette meg. Látványos csíny volt. A társaság lassan ráébredt, milyen gondosan vitte keresztül; hogyan csalogatta Clinton kelepcébe az ellenfelét, hogyan színlelt bizonytalanságot a legmegfelelőbb pillanatig, amíg arcátlanul és határozottan le nem csapott. Spontán tapsvihar tört ki, és a hölgyek hangos „ó”-t kiabáltak, a férfiak gratuláltak.

- Nagyszerű játék volt, uram!

St. John továbbra is mosolygott, de szája összeszűkülte az erőfeszítéstől. Csak szemében tükröződött valami vad ragyogás, amikor a kártyákat megpillantva rájött, hogy alaposan rászédtek.

A taps elhalkult, és a nézőközönség még mindig a lapokat tárgyalva kezdett szétszéledni. St. John összeszedte a kártyalapokat, és nekifogott a keverésnek, amikor Clinton Codrington megszólalt. Halkan, mégis érthetően beszélt, és a szobában tartózkodók minden szavát hallhatták.

- Még egy rabszolga-kereskedő is kifogyhat a szerencséből - mondta. - Az igazat megvallva, szívesebben csíptem volna

rajta piszkos rabszolgakereskedő-játszmája közepette, e néhány guinea helyett, amit ma éjjel elnyertem öntől.

A társaság tagjai dermedt, egyben komikusan csodálkozó arckifejezéssel meredtek Clintonra. Áthatolhatatlan csend zuhant a helyiségre, mindössze a kártya pakli okozta zaj hallatszott, amint Mungo St. John szétválasztotta, hüvelykujjával egymásba pörgette, majd ismét összetolta a kártyalapokat.

E művelet közben nem nézett le a kezére, hanem továbbra is Clinton arcát bámulta, és egyre csak mosolygott. Mindössze napbarnított arca vett fel egy kissé sötétebb árnyalatot.

- Maga szereti a veszélyes életet, nem igaz? - tette fel mosolyogva a kérdést.

- Ó, dehogy - rázta meg a fejét Clinton. - Én nem vagyok veszélyben. Tapasztalataim szerint a rabszolga-kereskedők mind gyávák.

Egyszerre leolvadt a mosoly Mungo St. John arcáról, és helyét gyilkos indulatok töltötték be. De ujjai változatlan ritmusban választották szét és keverték a kártyát. A lapok szinte folytak a kezében. Közben Clinton tovább beszélt: - Úgy hallottam, hogy az úgynevezett louisianai úriemberek híresen becsületesek. - Megvonta a vállát. - Az a gyanúm, hogy ön, uram, az élő cáfolata ennek az állításnak.

A hallgatóság megdöbrent. Senki nem kételkedett benne, miről is van szó: rabszolga-kereskedelemmel vádoltak valakit. Egy angol ember számára nem létezett ennél nagyobb sértés.

A két utolsó angol párbajra 1840-ben és 1843-ban került sor, az elsőn Lord Cardigan lőtte le Tuckett kapitányt, az utóbbin Munro lőtte le sógorát, Fawcett ezredesét. E párbajok következményeképpen a királynő kíváncsúnak tartotta néhány reform bevezetését. A következő évben módosították az idevonatkozó törvényeket, és a párbajt törvényellenesnek nyilvánították. Természetesen az úriemberek mindig hajlandók voltak külföldre - főleg Franciaországba - utazni, hogy pisztollyal vagy karddal védjék meg becsületüket. De ez itt a Cape gyarmat volt, a Birodalom egyik ékköve, és a kapitány kinevezését Ófelségétől kapta. Az est minden várakozást fölülmúlt, s most vér és erőszakos halál árnyéka borult a játékszobára.

- Uraim! - szakította félbe őket egy sürgető, rábeszélő hang. Az admirális zászlóskapitánya jött át az admirális parancsára a whistszobából. - Valami félreértésről lehet szó.

De a két ellenfél egyike sem nézett fel a hang irányába.

- Nem hinném, hogy bármiféle félreértésről van szó - mondta ridegen Mungo St. John, miközben tekintete egy pillanatra sem siklott félre Clintonról. - Codrington kapitány sértéseit nem lehet félreértelmezni.

- Mr. St. John, szabad legyen figyelmeztetnem, hogy angol felségterületen van, és magára is vonatkoznak Őfelsége törvényei. - A zászlóskapitány egyre elkeseredettebb lett.

- Mr. St. John nem sokat ad a törvényre. Rabszolgaszállításra előkészített hajójával bátran befut egy brit kikötőbe. - Clinton hideg, két szemét az amerikaira meresztette. Tovább is folytatta volna, de St. John nyersen félbeszakította. A zászlóskapitányhoz beszélt, de szavait Clinton Codringtonnak szánta. - Eszem ágában sincs megsérteni Őfelsége vendégszeretetét. Mindenesetre ma délben a dagállyal elvitorlázok, és négy nap múlva már jócskán Őfelsége területének határain kívül leszek a déli szélesség 31. szélességi fokának 38. percénél. Ott magas hegyfokok között egy széles folyótorkolat található - jó partraszállási lehetőséggel és széles parttal. - St. John felállt. Már teljesen visszanyerte nyugalma. Megigazította a fodrokat az ingmellén, és karját a szép özvegynek kínálta. Aztán megállt, lenézett Clintonra. - Ki tudja, talán még összehoz bennünket a sors, és akkor még egyszer meg kell vitatnunk ezt a becsületdolgot. Addig is a legjobbakat kívánom, uram - mondta, azzal sarkon fordult. A közönség utat engedett neki; szinte sorfalat képeztek körülötte, amint hölgyével a karján, könnyed léptekkel elsétált közöttük.

A zászlóskapitány dühödt pillantást vetett Clintonra.

- Az admirális beszélni óhajt önnel - mondta, és a távozó pár után sietett, amely már a kör alakú lépcsősoron ment lefelé. A kétszárnyú, faragott tikfaajtóban érte be őket.

- Mr. St. John, Kemp admirális megkért, hogy adjam át önnek az üdvözlését. Nem sokat ad fiatal tisztje vádaskodására. Ha nem így lenne, már vizsgálóbizottságot küldött volna fel a hajójára.

- Egyikünknek sem lenne ez jó - bólintott egyetértőleg St. John. - Még kevésbé a következményei.

- Valóban nem - helyeselt a zászlóskapitány. - Mindazonáltal az admirális úgy érzi, hogy a körülményeket figyelembe véve nem lenne baj, ha kihasználná az első kedvező szelet, valamint a dagályt, és folytatná az útját.

- Kérem, adja át üdvözetemet az admirálisnak - és tudassa vele, hogy még dél előtt elhagyom az öblöt.

Ebben a pillanatban előállt az özvegy hintója. St. John udvariasan a zászlóskapitány felé bólintott, és felsegítette a hölgyet a lépcsőkön.

A *Black Joke* fedélzetéről figyelték, amint a klipper felszedi a horgonyát. Parancsnoka szakszerűen hátratulatott és kibontotta a csúcsvitorlákat, hogy majd felhúzássá őket - közben a horgony kiszakadt az öböl alját borító sárból és homokból -, és amint a hajó szabad lett, kibontotta a vásznakat. A vitorlák, mint megannyi nyíló fehér virág, gyors egymásutánban kipattantak, és a *Huron* a délkeleti szélről hajtva máris sebesen repült kifelé az öbölből.

Már négy órája eltűnt a Mouille Pointnál lévő világítótorony mögött, mire a *Black Joke* felkészült, hogy kövesse. De a naszádon még csak most kezdtek hozzá a lőpor berakodásához. Az Admirális lőporszállító barkedő már a hajó mellé érkezett, és a robbanóanyag berakodásánál nélkülözhetetlen összes körülményes óvintézkedés érvényben volt: felhúzták a vörös, fecskefarok alakú figyelmeztető zászlót a főárboc csúcsára, a kazánokat kioltották a gépházban, a legénységgel levetették a lábbelit, a fedélzeteket folyamatos locsolással nedvesen tartották, hogy a szikrának még lehetőségét is elkerüljék, és berakodás előtt minden egyes lőporos hordót gondosan átvizsgálták, vajon nem lyukasak-e.

Amikor a gépész felfűtötte a kazánokat, a Ballantyna-expedíció utolsó résztvevői is megérkeztek. Zouga ajánlólevelei ismét felbecsülhetetlen értékűnek bizonyultak, és rábeszélőképességével együtt hozzájuttatták az expedíció eddigi legértékesebb kiegészítéséhez.

Emlékezett öreg Tom Harkness figyelmeztetésére, amelyet hosszú éjszakai beszélgetésük során mondott: „Képzett emberek nélkül meg se próbáld az átkelést a Chimanimani-

hegységen. A keskeny part menti sávon túl csak egyetlen törvény létezik, azt pedig a fegyverek csöve hirdeti.”

A levelek hatására Cape Town helyőrségének parancsnoka megengedte Zougának, hogy önkénteseket válasszon a hottentotta gyalogos ezredből. „Az afrikai bennszülöttek értenek egyedül a tűzfegyverek használatához” - mondta Harkness. „Maguk az ördögök, ha ivásról és nőkről van szó, de tudnak harcolni és menetelni, és többségük fel sem veszi a lázat és a koplalást. Gondosan válaszd ki őket, éjjel-nappal, minden pillanatban tartsd rajtuk a szemedet.”

Zouga önkéntesek iránti igénye lelkes fogadtatásra talált. Hírük szerint a hottentották akár ötven mérföldről is kiszimatolták a zsákmányt vagy a készséges nőt, és a Zouga által felajánlott fizetség és részesedés majdnem háromszorosa volt a brit hadseregben kapott fizetésüknek. Annyian jelentkeztek, hogy Zougának problémát okozott a számára szükséges tíz kiválasztása.

Zouga azonnal megkedvelte ezeket a vágott szemű, kiálló arccsontú, már-már keleties arcvonású, szívós kis embereket. Megjelenésük dacára afrikaiabbak voltak bármely másik fajtánál. Ők voltak az őslakók, akiket az első hajósok a Table Bay partján találtak. Készségesen átvették a fehér emberek szokásait, és még készségesebben a bűneit.

Zouga úgy oldotta meg a problémáját, hogy mindössze egyetlenegy embert választott, egy kortalan férfit, aki ugyanúgy lehetett negyven, mint nyolcvan éves, mert arcának színe és állaga papiruszra hasonlított, és mintha minden egyes ráncot a szél által kergetett por mart volna az arcára. De fejét borító göndör haját még nem tarkították ősz tincsek.

- Én tanítottam meg Harris kapitányt elefántra vadászni - dicselkedett.

- Hol? - kérdezte Zouga, mert Cornwallis Harris volt az egyik leghíresebb afrikai vadász a régiek közül, és könyve, a *Vadászat Afrikában* az e témával foglalkozó írások nagy klasszikusának számított.

- A Cashan-hegységbe vittem. - Harris 1829-ben, harmincegy évvel azelőtt indított expedíciót a búrok által most Magaliesbergnek nevezett Cashan-hegységbe. Ez pedig annyit jelentett, hogy a hottentotta valahol az ötvenes és hatva-

nas évei között járhatott - amennyiben egyáltalán igazat mondott.

- Harris nem említi a nevét - mondta Zouga. - Pedig én gondosan átolvastam a beszámolóját.

- Jan Bloom - akkoriban úgy hívtak - mondta, és Zouga bólintott. Bloom volt Harris egyik legmerészebb vadásza.

- Miért hívják most Jan Cherootnak? - kérdezte Zouga. A hottentotta két vidám, sötét szeme ártatlanul hunyorgott.

- Az ember néha megunja a nevét, mint ahogy egy nő is, és egészsége vagy élete érdekében lecseréli mindkettőt.

A hosszú Enfield katonapuska olyan magas volt, mint maga Jan Cheroot, és mintha töpörödött testének része lett volna.

- Válasszon ki kilenc másik embert, de a legjobbak közül - utasította Zouga, és mire az ágyúasztád felfutotta a kazánjait, Cheroot őrmester meg is jelent velük.

Mindegyikük vállán ott lógott az Enfield, derékszíjuk övzebeiben ott volt az ötven lövedék, és hátukon egy hátizsákban személyes holmijukat cipelték.

Csak a „Roque's March” hiányzik a fogadtatáshoz, gondolta fintorogva Zouga, miközben a fedélzetre lépő hottentotta katonákat nézte. Azok átszellemülten mosolyogtak, és akkora lendülettel szalutáltak, hogy kis híján hanyatt estek.

Cheroot őrmester felsorakoztatta őket a hajókorlátnál. Eredetileg skarlátszínű egyenruhájuk legalább tíz különböző színárnyalatban játszott, a napszítta rózsaszíntől a poros vörösesbarnáig, és minden egyes gyapjas fejen eltérő szögben állt a karimátlan gyalogsági sapka. Vékony lábszáruk piszkos lábszárvédőbe volt tekerve, és meztelen lábuk egyszerre csatant a hajó tölgyfagerendából ácsolt fedélzetén, amikor Cheroot felsorakoztatta őket. Enfieldjüket leeresztve pajkos arcukon boldog vigyorral váraakoztak.

- Jól van, őrmester - mondta Zouga, válaszul a tisztelgésre. - Most pedig nyissák fel a zsákokat és az üvegeket dobják a tengerbe.

A vigyorgás lehervadt az arcokról, és a katonák csüggedt pillantásokat vetettek egymásra; az őrmester olyan fiatalnak és hiszékenynek látszott.

- Halljátok az őrnagyot, ti *julle klomp dóm skaape!* - Jan

Cheroot holland konyhanyelven „buta birkacsordának” nevezte őket, és amikor visszafordult Zouga felé, fekete szemében először csillant meg a tisztelet.

Az Afrika délkeleti partjainál közlekedő hajó két útvonal közül választhat. A kapitány a kontinentális alapzat szélét jelentő száz öl vonalon kívül maradhat, mivel itt az ellentétes irányú Mozambique-áramlat ereje és az uralkodó szelek olyanná változtathatják a tengert, amit a tengerészek tiszteltteljesen „száz év hullámnak” neveznek. Ezek a hullámok akár a kétszáz láb magasságot is elérhetik, és még a legerősebb hajót is falevélként dobálják. Az alternatíva, az alig valamivel kevésbé veszélyes másik útvonal a partközeli sekély vizekben vezet, ahol sziklás zátonyok lesekednek az óvatlan utazókra.

A gyorsaság érdekében Clinton Codrington a part menti útvonalat, választotta, méghozzá úgy, hogy a part mindvégig látótávolságon belül maradt, miközben északi irányba haladtak. Nap nap után fehéren ragyogó homokpartok és sötét sziklás hegyfokok váltogatták egymást a *Black Joke* orra előtt. Néha szinte beleolvadtak a füstszínű tengervízbe, máskor viszont élesen kirajzolódtak a ragyogó afrikai napfényben.

Clinton felfűttette a kazánokat, kibontatta a teljes vitorlázatot, és a *Black Joke* sebesen pörgő hajócsavarral, a legkisebb szélfuvallatot is kihasználva repült a Mungo St. Johnnal megbeszélt találkára. Sietsége egyfajta belső kényszerből fakadt, amit Robyn Ballantyne csak ama napok és éjszakák folyamán kezdett teljesen megérteni, amikor keleti, majd északi irányba haladtak, ugyanis Clinton Codrington folyton a társaságát kereste, ő pedig nap mint nap számos órát töltött el vele - mindazt az időt, a reggeli istentiszteletet is beleértve, amit a férfi a hajó irányításából meg tudott spórolni.

A flotta kapitányainak többsége hetente legalább egyszer istentiszteletet tartott, de Codrington kapitány minden reggel imát mondott, és Robyn hamarosan ráébredt, hogy a férfi vallásos hite és keresztényi elkötelezettsége erősebb az övéénél. Nem úgy tűnt, mintha megtapasztalta volna azokat a szörnyű kétségeket és csábításokat, amelyeknek ő mindig prédájává

vált, és ha nem lett volna keresztényietlen, még irigylte is volna szilárd hitéért.

- Pap akartam lenni, mint az apám és a bátyám, Ralph - mondta Robynnak.

- És miért nem lett pap?

- A Mindenható az Őáltala kijelölt útra vezetett - válaszolta egyszerűen Clinton, és egyáltalán nem tűnt nagyképűségnek, amikor így folytatta: - Most már tudom, hogy e földön élő nyája pásztorának akar. - Az ezüstös part és a kéklő hegyek felé mutatott. - Akkoriban még nem fogtam fel ezt, de az Ő útjai csodálatosak. Ezt a feladatot jelölte ki a számomra.

Robyn egyszerre felfogta, milyen mély volt az elkötelezettsége, amellyel a rabszolga-kereskedelem elleni háborúját vívta. Szinte egyszemélyes keresztes hadjáratot folytatott. Egész lényével küzdött ellene, mert őszintén az isteni akarat végrehajtójának hitte magát.

Mégis, a mélységesen vallásos emberekhez hasonlóan, hitét szigorúan megtartotta magának. Soha nem tetszelgett egy szent pózában vagy idézgetett a Bibliából. Istent csak a napi imák folyamán emlegette, vagy amikor egyedül volt Robynnal a tatfedélzeten. Szinte magától értetődően feltételezte, hogy Robyn hite olyan erős volt, mint az övé, hacsak nem még erősebb, Robyn pedig nem tett semmi olyasmit, amivel ettől az illúziójától megfoszthatta volna. Élvezte a férfi nyílt csodálatát, tiszteletét amiatt, hogy misszionáriusnak nevezték ki. Ha pedig őszinte volt magához - és ez egyre gyakrabban fordult elő ezekben a napokban -, be kellett ismernie, hogy tetszik neki ez a férfi, szereti a hangját, mi több, még az illatát is. Férfias illata volt, mint a cserzett bőrnek vagy ama vidra szőrének, amely kedvenc háziállata volt a Kings Lynnen.

Szerette, ha a közelében van egy férfi, mert a sápadt misszionáriusokat és a medikusokat nem tartotta annak. Szeretett vele lenni, nem érezte azt a bűnös izgatottságot, mint Mungo St. John közelében. Annál jóval mélyebb és bensősebb érzést váltott ki belőle. Úgy nézett rá, mint a pártfogójára. Mintha a beteljesülésre, amelyre a férfi annyira vágyott, őérte került volna sor - azért, hogy kitörölje belőle a bűntudatot és jóvátegye a rajta esett méltánytalanságot.

A harmadik napon elhaladtak az Algoa Bay nevű település mellett, ahol a Somerset kormányzó által vezetett ötezer brit telepes 1820-ban partra szállt, és azóta is kemény küzdelmet folytatott a megélhetéséért az engesztelhetetlen afrikai földdel. A fehérre festett falak faltjai szálamomra méltóan jelentéktelennek tűntek a tenger, az ég és a föld együtteséhez képest, de legalább Robyn valamennyire fel tudta fogni a földrészt hatalmasságát, és megértette, mennyire aprók a karcolások, amelyeket az ember ejtett rajta. Most először rettent meg saját vakmerőségétől, amely ennyire fiatalon és tapasztalatlanul ilyen messzire hozta. A vállára húzta a kendőjét, és összerázkódott a metsző szélben, amely a zöld tenger felől rontott rá a hajóra. Afrika, amelyről annyit álmodott, nyers és barátságtalan volt.

Minél közelebb került a *Black Joke* a St. John által megnevezett helyhez, Clinton Codrington annál csendesebb lett, és töltött egyre több időt a kabinjába zárkózva. Teljesen tisztában volt a rá váró istenítélettel. Zouga Ballantyne majd minden rendelkezésére álló alkalommal felhívta rá a figyelmét. Zouga rendületlenül ellenezte a találkozót.

- Félelmetes ellenfelet választott, uram - mondta nyersen Clintonnak -, és nincs szándékomban megsérteni azzal, ha kétlem, hogy akár pisztollyal, akár karddal felvehetne vele a versenyt -, de ő a pisztolyt fogja választani, arra mérget vehet.

- Ő a kihívó - mondta halkan Clinton. - Az én fegyverem a rövid tengerészkard. Azzal fogunk megküzdeni.

- Ebben nem értek egyet önnel - rázta meg a fejét Zouga. - Ha volt egyáltalán kihívás, akkor az öntől származik. Ha vállalja a küzdelmet, akkor pisztoly lesz a fegyver.

Nap mint nap megpróbálták lebeszélni arról, hogy elmenjen a találkozóra.

- A francba az egészszel, ember. Manapság már senki sem párbajozik, főleg nem olyasvalakivel, aki bármelyik kezével húsz lépésről kilövi a szívat a szájából. - Vagy: - Nem volt kihívás, Codrington kapitány, én ott voltam, és a szavamat adom rá. - Máskor pedig: - Meg fogják fosztani tisztí rangjától, uram. Kemp admirális megparancsolta önnek, hogy kerülje el a találkozást, és teljesen nyilvánvaló, hogy csak az

alkalmat lesi, hogy haditörvényszék elé állíthassa. - Aztán megint máskor: - Istenemre mondom, uram, hogy senkinek sem használ vele - legkevésbé önmagának -, ha lelöveti magát valami elhagyatott, isten háta mögötti helyen. Amennyiben St. John rabszolga-kereskedő, akkor később sokkal kedvezőbb alkalmat lesz arra, hogy lefogassa.

Amikor Zouga látta, hogy legjobb érvei is leperegnek Clintonról, Robyn kabinjába ment.

- Húgocskám, úgy tűnik, egyedül te tudsz hatni erre a fikóra. Nem tudnád meggyőzni?

- Zouga, miért akarod annyira megakadályozni, hogy Clinton Codrington kapitány megvédje a becsületét?

- Túl kedves fickó ahhoz, hogy szeretném kinyúlva látni.

- S ha mégis megtörténne, az esemény megnehezítené számodra, hogy Quelimane-ba érj, nem igaz? - kérdezte kedvesen Robyn. - Igazán keresztényies aggodás.

- St. John még azt is ki tudja választani, melyik szemébe lője a golyót. Láttad már lőni! - Zouga elengedte a füle mellett húga vádját.

- Én hiszek abban, hogy Codrington kapitány kötelessége annak a szörnyetegnek az elpusztítása. Isten pedig megvédi az erőnyeseket.

- Az én tapasztalatom szerint csak a gyorsabb és jobb lövőt védi meg - dörmögte bosszúsan Zouga.

- Ez istenkáromlás - mondta Robyn.

- Te bizony rászolgáltál, hogy hallj egy kis igazi istenkáromlást a makacsságod miatt - vágta rá Zouga, azzal elhagyta a kabint. Tapasztalata azt súgta neki, hogy csak vesztegeti az idejét.

Elhaladtak a Kei folyó torkolata előtt, amely a brit befolyási övezet határát is jelentette. Utána már a gazdátlan és megszelídíthetlen vadon következett, amelyet az előrenyomuló fehérek, a bandákba tömörült hitehagyottak és törvényenkívüliek, a vándorló vadászok, vakmerő utazók és kereskedők által kiszorított törzsek népesítették be.

Még a belső területek felé szekerező búrok is kikerülték ezt a vidéket, és inkább a partvidéket a fennsíktól elválasztó hegytömb mögött haladtak. Aztán messze fenn északon visszafordultak, ismét átkeltek a hegységen, a zulu ezredek

felett győzelmeskedve kiverelkedtek magukat a partra, és elkezdték betelepíteni a termékeny partvidéket. De hamarosan behajóztak Port Navalba a brit hajók, amelyek a Cape gyarmattól követték őket, ahonnan a hosszú fáradtságos utat vállalva azért szekerestek el, hogy kikerüljenek a brit fennhatóság alól. Ekkor ismét megpakolták szekereiket, eléjük fogták állataikat, és átkeltek az általuk Sárkány-hegységnek nevezett hegyláncra. Elhagyták azt a területet, amelyet muskétáik segítségével hódítottak el Dingaantól, a zuluk királyától.

Szóval a Cape és a Natal gyarmatok közötti partszakaszra, amely mellett most a *Black Joke* is haladt, csak a törzsi emberek formáltak jogot, akik a partról nézték a tőlük alig nyíllóvénysnyire haladó, fekete törzsi hajót.

Clinton Codrington a térképen megjelölte azt a pontot, ahol a déli szélesség 31. fokának 38. perce metszi a partot; a torkolathoz a térképen a „St. John folyó” név volt írva - valószínűleg valamelyik portugál utazótól kapta, mindenestre ironikus volt, hogy ugyanazt a nevet viselte, mint az az ember, akivel találkozója volt. Amikor a *Black Joke* megkerülte az utolsó hegyfokot, azonnal felismerhetővé vált a leírás, amelyet St. John a névrokonáról adott.

Meredek, fával sűrűn benőtt dombok emelkedtek majdnem függőlegesen egy széles lagúna körül. A mélyzöld, magas lombozata fákat liánok nőtték be. Távcsővel még a kistermetű cerkófmajmokat és a legfelső ágak között repkedő, színpompás tollazatú egzotikus madarakat is ki lehetett venni.

A folyó az egyik környező dombba vájt mély, sziklás szurdokon keresztül ömlött a piros szélű lagúnába, és onnan a part két fehér homokbuckája közötti zátonyon át belefolyt a tengerbe. S hogy semmi kétség ne maradjon az iránt, hogy ez a találkozó helye, a *Huron* egy kötélhossznyira horgonyzott a hullámtörők első sora mögötti mély vízben - ott, ahol a sekély víz halványzöld színe kékre változott.

Clinton Codrington távcsővén keresztül tüzetesen szemrevételezte a partot, majd a műszert egyetlen szó nélkül átnyújtotta Zougának. Miközben Zouga a nagy klippert fürkészte, Clinton halkán megkérdezte: - Elvállalná, hogy a segédem lesz?

Zouga meglepetten leeresztette a távcsövet: - Azt hittem, egyik tisztjét kéri fel.

- Nem tehetem - rázta még a fejét Clinton. - Ha Güzü Kemp tudomására jutna, bejegyezné a szolgálati könyvükbe.

- Az én karrieremmel kapcsolatban persze nincsenek ilyen aggályai - jegyezte meg Zouga.

- Ön meghosszabbított eltávozáson van, ezenkívül nem kapott határozott tiltó parancsot, mint én és a tisztjeim.

Zouga sebesen gondolkozott: a párbajt nem vették olyan komolyan a hadseregben, mint a flottánál; valójában a hadsereg kézikönyvei nem tartalmaztak konkrét tiltást, és a St. Johnnal való találkozás egyben az utolsó lehetőség volt arra, hogy elhárítsa ezt, az expedíciója jövőjét komolyan veszélyeztető, nevetséges összecsapást.

- Elvállalom - mondta röviden Zouga.

- Elmondhatatlanul hálás vagyok ezért önnek, uram - válaszolta Clinton.

- Hadd reméljük, hogy az ügy befejezése után is ugyanilyen hálás lesz - mondta szárazon Zouga. - Legjobb lesz, ha most rögtön átmegyek a *Huronra*. Egy órán belül besötétedik.

Tippoo elkapta a naszád csónakjáról feldobott kötelet, és mindaddig tartotta, amíg Zouga összeszedte a köpenyét, és még mielőtt a következő hullám eláztatta volna a csizmáját - a háborgó zöld víz felett átugrott a *Huronról* leeresztett létrára.

Mungo St. John komoly, zárkózott arckifejezéssel állt a főárboc tövénél, de amikor Zouga odasietett hozzá és kezét nyújtott neki, arca felderült és viszonzta a mosolyát.

- A fenébe is, Mungo, nem tudnánk véget vetni ennek az örültségnek?

- Már hogyan tudnánk, Zouga - mondta egyetértőleg Mungo St. John. - Csak egy bocsánatkérés kell hozzá az emberedtől.

- Ó bolond - rázta meg a fejét Zouga. - Kár miatta vállalni a kockázatot.

- Én nem látok semmilyen kockázatot, és hadd emlékeztesselek rá, hogy gyávának nevezett.

- Szóval semmi esély sincs? - A két férfi összebarátkozott

az együtt töltött hetek folyamán, és Zouga úgy érezte, hogy még érdemes tovább próbálkoznia. - Elfogadom, hogy a fickó egy szentfazék, de ha megölöd, szörnyen kellemetlen helyzetbe hozol engem. Hát nem érted?

Mungo St. John hátravetette a fejét, és jóízűen hahotázott. - Te és én jól együtt tudnánk dolgozni, tudod-e, Zouga? Gyakorlatias ember vagy. Megjósolhatom, hogy messzire fogsz jutni ezen a földön.

- Nem túl messzire, ha megölöd azt az embert, aki szállít.

Mungo St. John ismét nevetett, és barátságosan hátba veregette Zougát. - Sajnálom, barátom, de ez alkalommal tényleg nem.

- Te választhatsz fegyvert.

- Pisztoly - mondta St. John.

- Természetesen. - Zouga bólintott. - Hát akkor holnap hajnalban ott, a parton. - Fejével a vélt irányba biccengett. - Így megfelel neked?

- Csodálatosan. Tippoo lesz a segédem.

- Ismeri a szokásokat? - kérdezte kételkedve Zouga, és a közelben várakozó félmeztelen alakra nézett.

- Elég jól ahhoz, hogy ledurrantsa Codrington fejét a válláról, ha a jeladásnál csak egy pillanattal is korábban felemelné a pisztolyát. - Mungo St. John gonoszul elmosolyodott. - S ami engem illet, elég, ha ennyit tud.

Robyn Ballantyne egy pillanatra sem hunyta le a szemét az éjszaka folyamán, és még mindig két óra volt hátra napfelkeltéig, amikor megfürdött és felöltözött. Ösztönösen régi gyapotbársony nadrágját és gyapjú férfizakóját vette fel, mert arra gondolt, hogy esetleg a hullámverésben kell elhagynia a hajó csónakját, és akkor a szoknya csak gátolná, arról nem is beszélve, hogy a reggel nyirkos és hűvös volt, és a zakó jó vastag skót tweedből készült.

Elővette fekete bőrtáskáját és átvizsgálta a tartalmát, hogy meggyőződjön róla, minden benne van, amire egy lőtt seb kitisztításához és elkötéséhez, feltépett hús visszavarrásához, szétzúzott csont rögzítéséhez és bármelyik férfi szenvedésének csökkentéséhez szüksége lehet.

Mindenki biztos volt benne, hogy Robyn kérés nélkül a

parton lesz reggel. Sem a naszádon, sem pedig a *Huronon* nem volt sebész. Amikor az összes előkészülettel végzett, még mindig volt hátra egy órája. Elővette hát a naplóját, hogy lejegyezze az előző napon történeteket. Ekkor halk kopogást hallott az ajtón.

Kinyitotta, és Clinton Codrington állt az ajtó előtt. Arca sápadtnak és feszültnek tűnt a kormos lámpa fényében, és Robyn azonnal tudta, hogy a férfi sem aludt többet nála. Gyorsan magához tért a meglepetéstől, hogy Robynt nadrágban látja, és tekintete ismét az arcára siklott.

- Reméltem, hogy beszélhetek önnel - motyogta szégyenlősen. - Ez lenne az utolsó lehetőség, mielőtt...

Robyn megfogta a karját, és bevezette a kabinba. - Nem reggelizett? - kérdezte tőle szigorúan.

- Nem, hölgyem. - Clinton megrázta a fejét. Tekintete a lány nadrágjára siklott, majd büntudatosan visszaugrott az arcára.

- Hatott a gyógyszer? - kérdezte Robyn.

A férfi bólintott. Túlságosan zavarban volt ahhoz, hogy válaszoljon. Robyn beöntést adott neki az este, mert sebészként tudta, mivel jár, ha egy pisztolylövedék teli bélbe, vagy reggelivel megfőmött hasba hatol.

Robyn most megérintette a homlokát. - Maga nagyon meleg. Nincs megfázva? - Úgy érezte, védelmeznie kell - szinte úgy, mint egy anya, mert ismét olyan fiatalnak, tapasztalatlannak látszott.

- Tudni szeretném, nem imádkozhatnánk-e együtt. - Olyan halkán beszélt, hogy Robyn alig értette a szavait, és meleg, szinte már fojtó vonzalmat érzett iránta.

- Jöjjön - suttogta, és megfogta a kezét.

Kéz a kézben térdeltek egymás mellett az apró kabin csupasz deszkáin; Robyn beszélt mindkettejük nevében, Clinton pedig halk, de szilárd hangon válaszolt.

Amikor az ima, végeztével elmerevedett lábakkal felemelkedtek, Clinton még egy darabig a kezében tartotta Robyn kezét.

- Miss Ballantyne... izé, dr. Ballantyne... képtelen vagyok most elmondani, milyen mély hatást gyakorolt az életemre az önnel való találkozás.

Robyn érezte, hogy elvörösödik, és megpróbálta kiszabadítani a kezét, de Clinton egyre csak szorongatta.

- Szeretném, ha megengedné, hogy beszélgessek magával - szünetet tartott -, ha ez a reggel úgy végződik, ahogy reméljük.

- Úgy fog végződni - mondta hevesen Robyn. - De még mennyire, hogy úgy fog végződni. - Szinte nem is volt tudatában, hogy mit tesz, amikor testét Clintonénak feszítve szájon csókolta a férfit. Az egy pillanatra megdermedt, aztán esetlenül oly erővel szorította magához, hogy zubbonyának rézgombjai Robyn keblébe nyomódtak, és fogai oly erővel mélyedtek a lány ajkába, hogy felsebezték.

- Kedvesem - suttogta Clinton -, ó, kedvesem.

Clinton reakciójának hevessége megdöbbsentette Robynt, de ugyanakkor nagyon jólesett neki erős ölelése. Megpróbálta kiszabadítani a karját, hogy viszonzozza, de a férfi félreértette mozdulatát, és gyorsan elengedte.

- Bocsásson meg - tört ki belőle. - Nem is tudom, mi ütött belém.

Robyn csalódottsága szinte azonnal a férfi féltékenysége felett érzett bosszúsággá változott. Gombjai és fogai ellenére nagyon kellemesen érezte magát.

A csónakok egyszerre hagyták el mindkét hajót, és egymás felé tartottak az áttetsző hajnali ködben. Legénységük az alacsony hullámverés és a halványan kirajzolódó part felé irányította őket.

A csónakok egymástól nem egészen száz yardra értek partot, és ugyanannak az alacsony, zöld hullámok a taraján himbálództak. Az evezősök kiugrottak a derékig érő vízbe, és a csónakokat felrángatták a fehér homokkal borított partra.

A két ellenfél egymástól elkülönülve mászta meg a homokbuckát, és ereszkedett le a túloldalán a lagúnához, amelyet a homokdűnék és a magas, bolyhos tetejű nádas takart el a csónakok legénységétől. A nádas egyik szélénél egy nedves homokkal borított, sík terület húzódtott.

Mungo St. John és Tippoo megállt az egyik végénél. Mungo szivarra gyújtott, és csípőre tett kézzel a dombok taréja felé bámult. Nem vett tudomást a körülötte folyó sürgés-

forgásról. Szűkre szabott, fekete nadrág és hosszú ujjú, fehér selyeming volt rajta, amelynek nyakkivágása látni engedte sötét mellszőrét. Fehér ingében kiváló célpontot nyújtott ellenfele számára. Szigorúan betartotta az előírásokat.

Robyn a kis sík terület túlsó végénél állt Clinton Codrington mellett, és titokban Mungót nézte. Megpróbálta feleleveníteni magában a Mungo St. John iránt érzett gyűlöletét, belekapaszkodni haragjába, amiért az amerikai oly csúfosan visszaélt érzelmeivel, de ez olyan problematikus érzelm volt, amelyet nehéz volt életben tartani. Inkább izgatott volt, furcsa emelkedettséget érzett, és e sátáni ember jelenléte csak fokozta ezt az érzést. Azon kapta magát, hogy már nyíltan bámulja, és szinte le kellett tépnie róla a tekintetét.

Clinton merev testtel állt mellette. Kék egyenkabátja volt rajta, amelyen a rózsaszín hajnali fényben megcsillantak a rangját jelző arany zsinórok. Napszitta haját hátrafésülte a homlokából és hátul a tarkóján összefogta, ami kihangsúlyozta állkapcsának vonalát. Zouga előrement, hogy Tippooval találkozzon, aki a hóna alatt tartotta a pisztolyokat tartalmazó rózsafa dobozt. Amikor a sík terület közepénél találkoztak, Tippoo kinyitotta és odanyújtotta Zougának a dobozt, aztán terpeszállásban állva, figyelmesen végignézte, amint Zouga egyenként kiveszi a pisztolyokat bársonnyal borított ágyukból és gondosan kimért mennyiségű fekete lőport tölt beléjük, majd helyükre tömi a sötétkék ólomgolyókat, végül visszahelyezi a fedelet a gyújtólukakra.

Robynt a hosszú csöví pisztolyok látványa „arra” az éjszákára emlékeztette a *Huronon*, és kényelmetlenül fészkelődön.

Clinton félreértelmezte Robyn érzelmeit, és miközben kibolto kabátját és kibújt belőle, nyugtatólag odasúgta neki: - Ne idegeskedjen, Miss Ballantyne.

Most már rajta is egy szál fehér ing volt, és szintén kiváló célpontot szolgáltatott. Odanyújtotta zakóját Robynnak, és ismét megszólalt volna, de Zouga elkiáltotta magát.

- A párbajozó felek lépjenek elő!

Clinton még egyszer Robynra mosolygott, majd előrelépett. Csizmájának sarka mély nyomokat hagyott a nedves homokban.

Szemben állt Mungo St. Johnnal, és merev tekintettel nézte. Mindkettejük arca kifejezésten volt.

- Uraim, arra kérem önöket, hogy vérontás nélkül rendezék el az ügyet. - Zouga belefogott a kibékülési ceremóniába, - Codrington kapitány, mint kihívó, hajlandó bocsánatot kérni?

Clinton egyetlenegyszer, röviden megrázta a fejét.

- Mr. St. John, lát valamilyen módot arra, hogy elkerülhessük a vérontást?

- Attól tartok, hogy nem, uram - mondta vontatottan St. John, és közben egy fél hüvelyknyi hamut vert le a szivarjáról.

- Rendben van - bólintott Zouga, és rögtön belekezdett az összecsapás körülményeinek taglalásába. - A „rajta” parancs elhangzásakor mindegyikük tíz lépést tesz előre, amelyeket én fogok hangosan számolni. A tíz lépést követően azonnal kiadom a parancsot, hogy „tűz”, azt követően önök megfordulhatnak és leadhatják a lövést.

Zouga elhallgatott és Tippooa nézett, akinek buggyos nadrágja övébe egy hosszú csövű pisztoly volt dugva.

- Mindkét segéd fel van fegyverezve. - Zouga jobb kezével a derékszíján függő Colt tusára ütött. - Amennyiben bármelyik fél megpróbálna a tűzparancs elhangzása előtt löni, a segédek azonnal leterítik.

Ismét szünetet tartott, és egyikről a másikra nézett. - Megértették, uraim? - Azok ketten bólintottak. - Van bármelyiküknek kérdése? - Zouga néhány másodpercig csendben várakozott, majd így folytatta: - Nos, akkor továbbmegyünk. Mr. St. John, ön választhat elsőnek fegyvert.

Mungo St. John eldobta a szivart, és sarkával beletaposta a homokba, aztán előrelépett. Tippoo odatartotta elé a rózsafa dobozt, és St. John rövid töprengés után kivette az egyik gyönyörű pisztolyt. Aztán az ég felé fordította, és szabadon lévő kezének egyetlen simító mozdulatával felhúzta a kakasát.

Clinton kivette a másik fegyvert, és a súlyát próbálgatta, aztán a tusát jól hátranyomta a hüvelyk- és mutatóujja közé és félig elfordulva, teljesen kinyújtott karral célba vette a közeli nádas felett csicsergő fekete-fehér püspökmadarat.

Robyn megkönnyebbülve figyelte, milyen otthonosan bánnik pártfogoltja a pisztollyal, és most már teljesen biztos volt a párbaj kimenetelében. A jónak győzedelmeskednie kell, és csendesen ismét imádkozni kezdett. Csak az ajka mozgott, miközben a 23. zsoltárt idézte: „Habár a halál árnyékának völgyében sétálok.”

- Uraim, foglalják el a helyüket. - Zouga hátralépett, és odaintett Robynnak. Húga még mindig imádkozva hozzárohant, és néhány lépéssel mögötte, messze oldalra a két párbajozó tűzvonaltól térdre zuhant.

Zouga mellett Tippoo kihúzta selyemövéből az esetlen kinézetű pisztolyt, és felhúzta nagy, díszes kakasát. Felemelte a fegyvert, és a cső torkolata tátongya állapotodott meg végleges pozíciójában. Zouga is kihúzta Coltját, és csendesén várakozott, amíg az ellenfelek megtették az utolsó lépéseket egymás felé, majd egymásnak háttal megálltak.

Mögöttük a korai napsugarak aranyszínűre festették a dombok tetejét, de a lagúna továbbra is árnyékban maradt, és a csendes, sötét víz felett még mindig köd gomolygott. A csendet csak egy szellemszerű, szürke kócsag rekedtes krákgósa törte meg. Lassú szárnycsapásokkal elemelkedett a nádas szélétől, és nyakát „S” alakban hátragörbítve egyensúlyozta ki hosszú csőrét.

- Rajta! - kiáltotta Zouga akkora hangerővel, hogy Robyn összerázkódott.

A két férfi egymásnak háttal elindult. Nehézkesen léptek a laza homokban, és a Zouga által diktált tempóban távolodtak.

- Öt. - Mungo St. John mosolygott, mintha egy jó vicc jutott volna az eszébe. Bő ingujja pillangószárnyként csapkodott felemelt karján, amelyben az égnek irányított, hosszú, acélkék csövet tartotta.

- Hat. - Clinton előrehajlított testtel, fehér egyennadrágba bújtatott lábakkal lépkedett. Maszkszerűen sápadt arca merov volt, szája egyetlen eltökélt vonallá szűkült össze.

- Hét. - Robyn szíve egyre erősebben vert, alig tudott lélegezni.

- Nyolc. - Most először vette észre az izzadságfoltokat Clinton hóna alatt, holott a hajnal hűvös volt.

- Kilenc. - Egyszerre rettenetesen félteni kezdte. Minden hite szerteolvadt abban a hirtelen rátörő előérzetben, hogy valami szörnyű szerencsétlenség leselkedik rá.

- Tíz. - Fel akart sikoltani, hogy megállítsa őket. Közéjük akarta vetni magát. Nem akarta, hogy bármelyikük is meghaljon. Megpróbálta teleszívni a tüdejét, de torka összeszorult és kiszáradt; megpróbált elindulni, de lába nem engedelmeskedett akaratának.

- Tűz! - kiáltott Zouga. Hangja rekedt volt az izgalomtól, amely az összes jelenlevőt is a hatalmában tartotta, és a két férfi, mint a halál balettjének aprólékosan bepróbált koreográfiját követő táncospár, megfordult a sárga homokban.

Jobb kezük egymás felé lendült, mint az egymástól elszakított szeretőké, baljuk egyensúlyozó szerepben - a lövések klasszikus tartásában - a csípőjükön nyugodott.

Mintha megállt volna az idő. A két bajvivő mozdulatai méltóságteljesen kimértek voltak, nem siettették a halált.

A csend teljes volt, a levegő meg sem mozdult, hogy megsuhogtassa a nádat, nem hallatszott állat- vagy madárhang a lagúna túloldalán sötétlő erdőből, lépteik zaját elnyelte a homok, mintha az egész világ visszatartotta volna a lélegzetét.

Aztán eldőrdültek a lövések, bömbölő hangjuk betöltötte a szurdokot, és a szikláról sziklára szökkenő visszhang riadt repülésre készítette a madarakat.

A két lövés századmásodpercnyi különbséggel követte egymást, ezért szinte egyszerre dörrentek. Halálosan fehér lőporfüst tört elő a vízszintesen előremeredő, acélszürke csövekből, és a lövés ereje szinte egyszerre lendítette a magasba a két fegyvert tartó kezet.

Anélkül, hogy lábuk a homokon megmozdult volna, mindkét férfi hátratántorodott. Robyn azonban látta, hogy Mungo St. John pisztolycsövéből a másodperc törtrészával előbb tört elő a füst. Aztán egy pillanattal később Mungo nagy, sötét feje megrándult, mintha egy pofont kapott volna.

Miután egy lépést tett tántorogva hátrafelé, összeszedte és kihúzta magát, a füstölgő pisztollyal a kezében ellenfelére bámult. Robyn megkönnyebbülést érzett, Mungo nem sérült meg. Oda akart rohanni hozzá, de öröme hirtelen semmivé

foszlott. Sűrű, fekete hajjal borított halántékáról piros vérkígyó csörgött alá frissen borotvált, olajbarna színű arcára, és onnan lassú csöppekben tovább fehér selyemingére.

Robyn a szája elé kapta a kezét, hogy elfojtsa a belsejéből kitörni készülő kiáltást, amikor szeme sarkában egy mozdulatot észlelt, és fejét hirtelen rántással Clinton Codrington felé fordította.

Mindaddig Clinton is egyenes testtel, szinte katonás tartásban állt, de most elkezdett derékból előredőlni. Pisztolyt tartó jobb keze az oldalánál lógott, de most ujjai kinyíltak, és a díszes fegyver a lába mellé hullott a homokra.

Széttárt ujjú, üres tenyerét egy áhítatban lévő ember pózában a mellére szorította, és lassan előredőlt. Lába megroggyant, végül térdre zuhant, mintha imádkozni akart volna. Térden állva emelte bal kezét a mellkasától, és az ujjait pirosra festő vér láttán meglepetve felkiáltott, majd arccal előre a homokba bukott.

Robyn végre képes volt megmozdulni és előrerohant. A homokban fekvő Clinton mellé érve térdre vetette magát, és kétségbeesett erőfeszítéssel a hátára fordította. Kis, véráztatta folt látszott a férfi fehér vászoningén, úgy hat hüvelyknyire balra a gyöngyház gombok sorától.

Félig oldalra fordulva állt fel a lövéshez, és Mungo golyója balról és alacsonyan érte, a tüdő magasságában. Ezt Robyn azonnal látta. A tüdő! Robynt hatalmába kerítette a kétségbeesés. Ez halált jelenthetett, méghozzá lassú és fájdalmas halált. Ő pedig tétlenül nézheti, amíg ez a férfi menthetetlenül a saját véérébe fullad.

Ekkor homokcsikorgást hallott, és feltekintett.

Mungo St. John állt felette. Inge egy merő vér volt, és hogy a bőséges vérzést elállítsa, selyem zsebkendőjét a füle felett a halántékára szorította, ahonnan a pisztolygolyó egy jókora bőrdarabot szakított le.

Tekintete üres, arckifejezése fenyegető volt. Halkan, rideg és tartózkodó hangon beszélt.

- Remélem, most elégedett, hölgyem. - Aztán megfordult, és a fehér homokdűnék felé vette az irányt. Robyn utána akart rohanni, hogy megállítsa, hogy elmagyarázza neki - maga sem tudta, mit, de kötelessége ideszólitotta ehhez a

súlyosan sérült férfihoz. Remegő ujjakkal kigombolta Clinton ingét, és a halvány bőrön megpillantotta a sötétkék lyukat, amelyből a kis vérpatak szivárgott. Az, hogy a seb szájánál nagyon kevés volt a vér, nem sok jóval kecsegtetett. Arra utalt, hogy a vérzés a mellkason belül erősebb.

- Zouga, a táskámat! - kiáltotta élesen.

Zouga megjelent a táskával, és húga mellé térdelt.

- Csak könnyű sérülésem van - mormolta Clinton. - Semmim se fáj, csak itt egy kicsit zsibbad.

Zouga nem válaszolt. Elég sok lőtt sebet látott Indiában, hogy tudja: a fájdalom nem jelenti egyben a seb súlyosságát. A lőtt kéz- vagy lábseb szörnyű szenvedést okoz, míg a tüdőlövés alig jár fájdalommal.

Mindössze egy dolgot nem értett: miért tévesztett Mungo St. John lövése célt. Húsz lépésről bizonyosan a fejre, a két szem közé célzott, beleszámítva, hogy a golyó egy hüvelykkel célt téveszthet. A lövés mégis Clinton mellkasát érte.

Miközben Robyn kötést nyomott a gonosz kis sebnyílásra, Zouga felvette a homokból a pisztolyt. A fegyver csöve még mindig meleg volt, és égett lőpor szaga áradt belőle. A fegyvert vizsgálgatva azonnal megértette, miért ment annyira mellé a lövés. Friss ólomnyomot látott a pisztoly ravaszának védőkengyelén.

Mungo St. John valóban a fejre célzott, de Clinton ugyanabban a pillanatban emelte a szeméhez a pisztolyt, és Mungo golyója a védőkengyelnek ütközve lefelé irányt változtatott.

Ez magyarázza a tényt, hogy Clinton golyója olyan magasra ment, holott kevésbé gyakorlott lövészként nyilván a mellkasra célzott. Mungo lövedékének ütése azonban éppen a lövés pillanatában érte és csapta fel Clinton pisztolyát.

Zouga felnézett és odanyújtotta a pisztolyt az egykedvűen várakozó Tippoona. Tippoo szó nélkül elvette a fegyvert, megfordult, és követte kapitányát a dűnék felé.

Mire a naszád négy tengerésze, Clinton Codrington saját tengerészkabátját használva hordágyként, levitte a partra a kapitányt, St. John már felmászott a csónakból a *Huron* fedélzetére. És mielőtt a naszádon felszerelték volna a csigasort, hogy a sebesült kapitányt a *Black Joke* fedélzetére emeljék, a kora reggeli napsugarak arany fényében fürdő *Huron*

kitépte horgonyát a tengerfenékből, kibontotta vitorlázatát, és a délnyugati szélbe fordulva távolodni kezdett.

Clinton Codrington állapota az első huszonnég órában meglepte Robynt. A lány vért keresett az ajkán, és azt várta, hogy sérült tüdeje miatt szörnyű kinnal tud csak lélegezni. Néhány óránként a mellkasára tapasztotta a hallótölcsérét. Sípoló, hörgő lélegzés, bugyborékoló vér, bordákhoz súrlódó tüdő hangját várta, és alaposan megzavarta, hogy e szimptómák egyikével sem találkozott.

Ahhoz képest, hogy golyó hatolt a mellkasába, Clinton rejtélyesen ellenálló páciensnek bizonyult. Csak félig bénult bal karjára panaszkodott - és a legkülönbözőbb tanácsokat adta orvosának.

- Természetesen meg fog köpölyözni, nem igaz? - kérdezte.

- Nem - vágta rá röviden Robyn, miközben a seb környékét tisztogatta. Aztán felültette, hogy bekötözze.

- Legalább egy pinttel le kéne vennie - makacskodott Clinton.

- Még nem vesztett elég vért? - kérdezte lesújtó pillantás kíséretében Robyn, de Clinton hajthatatlan volt.

- A sötét, romlott vért el kell távolítani. - Clinton a mellén lévő kékes foltra mutatott, amely úgy terjedt szét a mellkasán, mint valami élősködő növény egy sima, halványszínű fatörzsön.

- Meg kell köpölyözni - makacskodott továbbra is Clinton, mert egész életében a flotta orvosai kezelték. - Ha nem teszi, hamarosan megérkezik a láz.

Odatartotta Robynnak a könyökhajlatát, ahol a kék ereken látható vékony forradások jelölték a korábbi érvágások helyeit.

- Már nem élünk a középkorban - mondta neki csípősen Robyn -, 1860-at írunk. - Azzal visszafektette a vánkosra, és betakarta a szürke tengerésztakaróval, mert tudta, hogy hamarosan jelentkezik az ilyen sérüléseknél elmaradhatatlan hidegrázás. De az csak nem jelentkezett, Clinton pedig a következő húsz órában az ágyából irányította a hajót, és bosszankodott a Robyn által ráerőltetett korlátozások miatt.

Robyn azonban tudta, hogy a pisztolygolyó még mindig Clinton testében van, és ez drasztikus következményekkel fog járni. Azt kívánta, bárcsak lenne valami olyan technika, amely lehetővé tenné a sebész számára, hogy pontosan meghatározza az idegen test helyét. Aztán már csak ki kéne venni a mellkasból.

Azon az estén elaludt a Clinton fekvőhelye melletti fonott székben, és csak egyszer ébredt fel, hogy a szomjúságra panaszkodó férfi ajkához tartsa a vízzel teli, zománcozott bögrét és érzékeli bőre szárazságát és forróságát.

Reggelre aztán félelmei mind beigazolódtak. Clinton csak félig tért magához, és szörnyű fájdalom gyötörte. A legkisebb mozgásra is jajgatott és kiabált. Két szeme helyén szilváké gödrök látszottak, nyelvét vastag, fehér lepedék borította, ajka száraz és repedezett volt. Vízért könyörgött, és bőre tüzelt. Hőmérséklete óráról órára emelkedett, mígnem úgy tűnt, hogy kiégeti a belsejét. Nyugtalan és vörös volt, ide-oda dobálta magát a keskeny fekvőhelyen; lerángatta magáról a takarót, amellyel Robyn megpróbálta melegen tartani, és nyöszörgött a mozgás okozta fájdalom delíriumában. Duzzadt és sebes mellkasából fájdalmasan zihálva tört elő a levegő, szeme fényesen csillogott, és amikor Robyn levette róla a kötést, hogy hűvös vízzel lemossa a testét, csak egy kevéske, fakószínű folyadék szennyezte a kötőanyagot, de azonnal felismerte a szagot, amelyre mindig csak úgy gondolt, mint a halál bűzös leheletére.

A seb összehúzódott, de a rajta képződött var olyan vékony volt, hogy Clinton egyik nyugtalan mozdulatára felszakadt, és egy csepp krémszínű anyag szivárgott ki belőle. A bűz azonnal felerősödött. Nem az üdvös, gyógyulást jelentő genny volt, hanem rosszindulatú fajtája. Az, amelytől - ha egy seben megpillantotta - mindig elfogta a rettegés.

Gondosan letörölte, aztán hideg tengervízzel lemosta mellkasát és a kemény, forró, duzzadt húst a hónalja alatt. A seb kiterjedt volt, és színe megváltozott. Most már sötétkék volt, mint a viharfelhők, kénsárga, és magából a pokol kertjéből származó mérgesvörös árnyalattal színezve.

Háta a lapockacsontja alatti részen különösen érzékeny volt, mert akárhányszor Robyn megérintette ott, hangosan

feljajdult, és veritékcsöppek törtek elő homlokáról, valamint aranyszínű borostával teleszórt arcáról.

Robyn friss kötést helyezett a sebre, aztán meleg hashajtó oldatba kevert négy gramm ópiumoldatot kényszerített két kiszáradt ajka közé. Végül megvárta, amíg nyugtalan, altatószer által előidézett álomba zuhant.

- A második huszonnégy óra - suttogta Robyn fennhangon, miközben a motyogó, hánykolódó férfit nézte. Oly gyakran tanúja volt már. A genny hamarosan elborítja az egész testét, folyamatosan felszaporodik a mélyen a mellkasában ülő golyó körül. Robyn tehetetlen volt. Nincs olyan sebész, aki be tudna hatolni a mellkasba. Még soha senki nem tette meg.

Zouga lépett be a kabinba, és Robyn felnézett. Bátyja ünnepélyesen csendes volt. Odaállt a széke mellé, és Robyn vállára tette a kezét.

- Javul? - kérdezte halkán.

Robyn a fejét rázta, és Zouga bólintott, mint aki ezt a választ várta.

- Enned kell. - Egy fémpoharat nyújtott oda a hűgának. - Hoztam egy kis borsólevest. Szalonna is van benne. Nagyon finom.

Robyn csak most vette észre, mennyire éhes. A kemény hajóskenyeret a sűrű levesbe aprította, és hatalmas falatokban nyelte az ételt.

Zouga tovább beszélt. - Olyan kevés puskaport tettem a pisztolyokba, amilyen keveset csak mertem. - Mérgesen rázta a fejét. - Átkozott balszerencse. Miután Mungo eltalálta a ravaszvédő kengyelt, nem gondoltam volna, hogy a golyó képes behatolni a mellkasba; nem sok erő maradhatott benne.

Robyn gyorsan felpillantott. - Eltalálta a ravaszvédő kengyelt? Miért nem mondtad?

Zouga vállat vont: - Már egyáltalán nem fontos. De eltértette a golyó pályáját.

Miután Zouga elment, Robyn jó tíz percig csendben ült a székében, majd a fekvőhely fölé hajolt, visszahajította a takarót, kibontotta a kötést, és ismét megvizsgálta a sebet.

Nagyon óvatosan elkezdte nyomkodni a seb alatt lévő bor-

dákat. Hüvelykujjával próbálgatta, hol enged a szétzúzott csont. A bordák mind épek voltak, mégsem bizonyította semmi, hogy a golyó nem hatolt közéjük.

Most a duzzanatba nyomta az ujját a mellkas széle felé, és bár a férfi gyengén csapkodott, Robyn úgy gondolta, érezte az egymáshoz érő csontok recsegését - mintha egy szilánk vagy egy hosszú forgács tört volna le a bordából.

Vibráló izgatottság vett rajta erőt, és a vizsgálódást a hátsó bordákra is kiterjesztette. Clinton önkívületben elhangzó kiáltásai irányították. Aztán megint a lapocka alatti részhez ért, és Clinton fájdalmas, vad kiáltást hallatva felegyenesedett. Ismét kiverte a lázas veríték. Robyn azonban úgy érezte, ujjbegyével kitapintott valamit - valamit, ami nem volt sem csont, sem pedig összecsomósodott izom.

Az izgalomtól kapkodva szedte a levegőt. Úgy találta, hogy abból a szögből, amelyben Clinton Mungo St. Johnról félig elfordulva állt, a golyó más útvonalon is repülhetett, mint amit korábban feltételezett.

Amennyiben a pisztolyba kevés lőpor volt tömve, és a golyó valóban eltalálta a ravaszvédő kengyelt, elképzelhető, hogy nem volt meg a kellő sebessége ahhoz, hogy behatoljon a mellkasba. Irányt változtathatott egy csonton, és a bőr alatt, két borda között végigszánkázva, azt az utat követve, amit csak az előbb tapogatott ki, beágyazódhatott a *latissimus dorsi* és a *tenes major* izmokba.

Robyn visszalépett az ágytól. Lehet, hogy nagyot téved, ébredt a tudatára, de ha így van, mindenképpen meghal, még hozzá nagyon hamar.

- Vágni fogok - határozta el villámgyorsan. A kabin mennyezetén keresztül az égre nézett. Még egy-két óra volt hátra jó nappali fénnel.

- Zouga! - kiáltotta, amikor kirohant a kabinból. - Zouga! Gyere gyorsan!

Robyn újabb öt milligramm ópiumoldatot adott be Clintonnak, mielőtt megmozdították volna. Ez volt a maximális adag, amit még be mert adni neki, mivel a megelőző harminchat órában összesen már majdnem tizenöt grammot kapott. Az egyre gyengülő fényben, ameddig csak lehetett, várta, hogy a nyugtatószer hasson. Aztán megkérte Denham

hadnagyot, hogy a vitorlázat kurtításával és a hajógépek fordulatszámának visszavételével csökkentse a hajó mozgását.

Zouga két tengerészt választott ki asszisztensnek. Egyikük a természetes, őszülő hajú hajósmester, a másikuk a tisztek inasa volt, aki csendes, visszafogott modorával jó benyomást tett Robynra.

Hárman együttesen felemelték Clintont, és az oldalára fordították. A hajósinas friss, fehér vászonlepedőt terített a fevőhelyre, hogy felfogja majd a vért, aztán Zouga tengerész-csomóval puha pamutcsinórokat kötött Clinton két csuklójára és bokájára. Azért választotta a pamutot a durva kender helyett, hogy ne dörzsölje fel a bőrét.

A hajósmester segítette Zougának az ágy két végéhez kötni Clintont. Az ágyon heverő, szinte teljesen meztelen fehér test Robynt a William bácsi Kings Lynn-i dolgozósobája falát díszítő festményre emlékeztette, amely a keresztre kiterített Jézust ábrázolja, még mielőtt a rómaiak a szögeket végtagjaiba verték volna. Robyn ingerülten rázta meg a fejét, hogy kikergesse belőle az emlékképet, és minden figyelmét az előtte álló feladatra koncentrált.

- Mosd meg a kezed! - utasította Zougát, és a hajósinas által készített forró vizes üstre és lúgkőre mutatott.

- Miért?

- Csak mosd meg - kiáltott rá. Az ő keze már vörös volt a forró víztől és a durva szappantól. A hajó méregerős rumjába áztatott ronggyal letörölgette, majd az ágy feletti polcra fektette műszereit, majd ugyanazzal a ronggyal lemosta Clinton elszíneződött húsát a lapockája alatt. Clinton nekifeszült a béklyóinak, és tiltakozásul összefüggéstelenül motyogott, de Robyn nem reagált rá, hanem a hajósmester felé bólintott.

Az megragadta Clinton fejét, kissé hátrafesztette, és egy jókora, a főfedélzet ágyújának fojtásából származó nemezdarabot erőltetett a fogai közé.

- Zouga!

Zouga erős ujjával megragadta, és szilárdan tartotta Clinton két vállát. Így akadályozta meg, hogy összegörnyedjen.

- Jól van.

Robyn levette a polcra az egyik borotvaéles szikét, és másik kezének mutatóujját brutálisan belenyomta abba a

részbe, ahol az idegen testet sejtette. Clinton háta megfeszült, és hatalmasat ordított, de hangját letompította a fogai közé szorított szájszecek. Robyn most tisztán érezte azt a kemény dolgot a megduzzadt húsbán.

Gyorsan, habozás nélkül vágott. Felhasította a bőrt, és az izomrostok irányát követve egymás után átvágta az izomszöveteket. Szikéje nyelével elválasztotta az izmokat borító kékes hártlyaburkolatot, és ujjait egyre mélyebbre nyomta ama nehezen megfogható kidudorodás felé.

Clinton vonaglott és rángatódzott bilincseiben. Hörögve lélegzett, és fogait oly vadul vágta belé a szájában lévő nemzedarabba, hogy az állkapcsát mozgó izmai kidagadtak, és fehér hab tört elő a szájából.

Clinton vad rándulásai megnehezítették Robyn feladatát, és ujjai csúszósak voltak a vértől, de megtalálta a rugalmasan lüktető mellkasi artériát, és ujjával óvatosan mögé hatolt. Csipeszével elcsipkedte és bélhúrból készült hurkokkal elköttözte a kisebb, vérző véredényeket. Szeretett volna gyorsan haladni, ugyanakkor nem akart még nagyobb bajt csinálni.

Végül ismét a pengéhez kellett folyamodnia. Megfordította a szikét, és egy pillanatra megállt, hogy mutatóujja hegyével kitapogassa a kidudorodást.

Érezte, hogy veríték csorog végig az arcán, és látta maga körül a Clintont tartó férfiak feszülten figyelő arcát.

Szikéjével mélyebbre hatolt a nyílt sebbe, és határozott mozdulattal vágott. Egyszerre világossárga váladék vette körül az ujjait, és a rohadás gyomorforgató bűzétől, amely teljesen betöltötte az apró, forró levegőjű kabint, levegőért kellett kapkodnia.

A gennykitörés mindössze egy másodpercig tartott, aztán valami fekete és átázott dolog zárta el a sebet. Robyn kipiszkálta a csipeszével, és utat nyitott a következő adag sűrű, sárgás anyagnak.

- A fojtás - mordult fel Zouga. Minden erejére szükség volt, hogy leszorítsa a meztelen testet. Mindnyájan a Robyn csipeszének fogai között lévő puha, rohadt anyagra bámultak.

A golyó a szövetdarabot is magával vitte a mély sebbe, és Robyn megkönnyebbült. Bebizonyosodott, hogy igaza volt.

Gyorsan Clinton fölé hajolt, és folytatta a munkát. Mutatóujját beledugta a golyó által szakított sebbe, és ujjbegyével egyszerre megérezte a golyót.

- Megvan! - Most először szólalt meg, amióta nekikezdt az operációnak. Azonban a fémgömböcske nehéz és sikamlós volt, és Robyn nem tudta kiemelni, ezért tovább kellett vágnia, mígnem sikerült fogójával megragadnia. Vonakodó cuppanással jött ki a körülötte lévő szövetek közül, és Robyn türelmetlen mozdulattal a polcra dobta. A golyó nagyot koppan a polcon. Csábítást érzett, hogy kijöjjön a sebből és azonnal összevarrja, de ő ellenállt, és nekilátott, hogy még egyszer átvizsgálja a sebet. Gyanúja szinte azonnal beigazolódott, újabb bűzös rohadó rongydarabot emelt ki a sebből.

- Az ing egy darabja - ismert Robyn a fehér foszlányra, és Zouga undorodva elfintorodott. - Most már befejezhetjük - tette még hozzá Robyn.

Egy sörtét hagyott a sebben, hogy lehetővé tegye a még benn maradó genny eltávolítását. A sörte mereven állt ki a záró öltések között.

Miután befejezte, elégedetten hátralépett. A St. Matthew-nál senki sem volt, aki ilyen szép és szabályos öltésekkel tudott varrni. Még az idősebb sebészek sem értek a nyomába.

Az operáció okozta fájdalom következtében Clinton elájult. Teste nedves és síkos volt a verítéktől. A kötések lemaradták a bőrt a csuklójáról és bokájáról.

- Oldják le a kötéseit - mondta csendesén Robyn. Szinte már tulajdonosi büszkeséget érzett, mintha Clinton az ő kreációja lett volna. Úgy érezte, hogy ő hozta vissza a szakadékból. Tudta, hogy a büszkeség bűn, de ez a tudás semmivel sem csökkentette az érzés kellemességét. A körülményeket figyelembe véve úgy határozott, hogy megérdemel egy kis bűnös örömet - amennyiben Clinton felgyógyul.

Clinton csodálatos gyorsasággal gyógyult. Másnap reggel már teljesen magához tért. Láza enyhült, de sápadt és gyenge volt. Csak arra volt ereje, hogy elkeseredetten vitatkozzon Robynnal, amikor a lány felvitette a napfényre, és a hajóács által a hajó tatjára eszkábált, vászon szélfogó alá fektette.

- A hideg levegő nem tesz jót a lőtt sebeknek, ezt mindenki tudja.

- Én meg azt hiszem, hogy mielőtt a sebet bevarrtam, mégis eret kellett volna vágnom magán abban a pokoli lyukban, amit képes kabinnak nevezni.

- A flotta sebésze bizony megköpölyözött volna - mormogta Clinton.

- Akkor adjon hálát a Teremtőnek, hogy én nem vagyok a flotta sebésze.

Clinton a második napon egyedül felült, és farkasétvágygal evett. A harmadik napon már a fekvőszékéből irányított a hajót, és a negyedik napon újra a tatfedélzetén volt. Habár karja fel volt kötve, és arca beesett volt, majdnem egy óra hosszat talpon tudott maradni, de aztán ismét visszarozkodt a függőágyba, amelyet a hajóács szerelt fel számára a korlátra. Ezen a napon Robyn kihúzta a sörtét a sebből, és megkönnyebbülve látta, hogy csak csekély mennyiségű, jóindulatú genny távozik vele együtt. Előttük felbukkant a kis Port Natal kikötő. Primitív épületei úgy heverték a Bluff-nak nevezett, leginkább bálnahátra hasonlító hegy lábánál, mint kiscsirkék a kotlós szárnyai alatt. A *Black Joke* nem kötött ki, holott ezen a parton ez volt a Brit Birodalom legészakibb pontja, hanem fürgén tovább pöfékelt észak felé. Az idő napról napra érezhetően melegebb lett, és a tenger vizének színe a trópusok mélykéjére változott a *Black Joke* orra alatt. Előttük ismét feltűntek az ezüsthártyás szárnyú repülőhalak. A mély vízű Delagoa Bay partján fekvő portugál településhez, Lourenco Marqueshoz érkezésüket megelőző estén Robyn átkötötte a Clinton oldalán lévő öltéseket, és a nagyszerűen gyógyuló sebek láttán elégedetten felsőhajtott.

Majd amikor gyermekét öltöztető anyaként rásegítette és begombolta az ingét, Clinton komoly hangon így szólt hozzá: - Tisztában vagyok vele, hogy megmentette az életemet.

- Úgy véli, miközben nincs jó véleményem a módszereimről? - kérdezte mosolyogva Robyn.

- Kérem, bocsásson meg a szemtelenségemért - mondta Clinton, és lesütötte a szemét. - Bebizonyította, hogy valóban nagyszerű orvos.

Robyn szerény mormogással visszautasította a bókot, de amikor Clinton továbbra is kitartott álláspontja mellett, és

azt mondta: „Komolyan az a véleményem, hogy nagyon tehetséges”, Robyn nem tiltakozott tovább, hanem úgy helyezkedett el, hogy Clinton egészséges kezével elérhesse, de a discsérettel a férfi bátorsága egyelőre kimerülni látszott.

Azon az estén Robyn - bosszúságát enyhítendő - a következőket jegyezte le a naplójában: „Codrington kapitány egyértelműen az a férfi, akiben egy nő minden körülmények között megbízhat - mindazonáltal egy kis merészség sokkal vonzóbbá tenné.”

Összecsukta a naplóját, és készült elzárni a ládájába, amikor egy újabb gondolat jutott az eszébe. Az apró gyöngybetűivel telerótt oldalakon visszalapozott addig a napig, amely mérföldkő volt az életében. Annak idején a *Huron Cape Townba* való megérkezését megelőző lapot üresen hagyta. Mit is írhatott volna bele, amikor annak a napnak minden pillanatát örökre belevészte az emlékezetébe? Hosszú percekig ült az üres oldal előtt, aztán csendesen számítást végzett, kivonta egyik dátumát a másikból. Miután végzett, rossz előérzete támadt. Újra kezdte hát a számolást, de ismét ugyanarra az eredményre jutott.

Lassú mozdulattal összecsukta a naplót és a gyertyafénybe bámolt.

Már majdnem egy hetet késett a havi vérzése, és a rémület-től felborzolódot a szőr nyakán. A hasára szorította a kezét, mintha lett volna ott valami, amit meg kell éreznie - mint Clinton testében a pisztolygolyót.

A *Black Joke* kikötött a hírhedten lázveszélyes Lourenco Marquesban, hogy szemet vegyen fel. A települést dél felől félkörívben körülvevő mocsarak és mangroveerdők miazmás levegővel árasztották el a kikötőt.

Robyn csak nagyon csekély tapasztalattal rendelkezett a sajátságos afrikai lázak témakörében, de alaposan áttanulmányozta a velük kapcsolatos írásokat, amelyek közül a legfigyelemreméltóbbak valószínűleg apja tollából születtek. Fuller Ballantyne hosszú értekezést írt a Brit Orvosi Társaság számára, és ebben négy különböző típusú afrikai lázfajtat különböztetett meg - a meghatározott ciklusokban visszatérő lázakat a ciklus hosszának megfelelően három kategóriára

osztotta: mindennapos, harmadnapos és negyednapos. E lázakat közös néven malarias láznak nevezte. A negyedik volt a fekete hányás, másnéven sárgaláz.

Szokásos, tévedhetetlen stílusában Fuller Ballantyne azt állította, hogy ezek a betegségek sem nem mérgezőek, sem nem fertőzőek. Bizonyítékul egy megdöbbenő, ugyanakkor rendkívüli bátorságról tanúskodó bemutatót tartott kételkedő orvoskollégái számára az Algoa Bay-beli katonai kórházban.

Összegyűjtött egy pohárnyit a sárgalázban szenvedő betegek friss hányásából, és egy slukkra felhajtotta az undorító folyadékot. Kollégái sóvárgással spékelt kíváncsisággal várták kimúlását, és alig tudták eltitkolni csalódottságukat, amikor a betegség semmiféle tünete nem mutatkozott rajta. Mi több, egy héttel később újabb utazásra indult. Fuller Ballantyne az az ember volt, akit könnyebb volt csodálni, mint szeretni. Ez az epizód is az őt körüllegő legendák részévé vált.

Írásaiban apja kitartott amellett, hogy e betegségeket kizárólag a trópusi vidékek éjszakai levegőjének belélegzése útján lehet megkapni, főleg a mocsarak és egyéb, nagyobb kiterjedésű pangó vizek környékén. De bizonyos személyek természetes - minden valószínűség szerint örökletes - ellenálló képességről tettek tanúságot a betegséggel szemben. Azokra az afrikai törzsekre hivatkozott, akik a maláriával fertőzött vidékeken éltek, és saját családjára meg a feleségére, akik már hatvan éve Afrikában dolgoztak, és mindössze könnyű lefolyású betegségeken estek át.

Fuller a „klíma okozta lázról” is írt, amelynek első dózisa vagy megöli a beteget, vagy pedig részleges immunitást biztosít neki. Példaként az Európából újonnan érkezettek közötti magas halálozási arányt hozta fel. Nathaniel Isaac esetére hivatkozott, aki 1832-ben huszonegy újonnan érkezett fehér társával Port Natalból vízilóvadászatra ment a St. Lucia torkolatánál lévő mocsarakba. Négy héten belül tizenkilencen elpusztultak - ugyanakkor Isaacot és a többi túlélőt annyira megviselte a betegség, hogy utána még majdnem egy évig gyengélkedtek.

A veszteségek szükségtelenek voltak, mutatott rá Fuller

Ballantyne, ugyanis létezett egy megelőzésre is alkalmas gyógyszer, amely különböző neveken - perui kéregként, vagy chinchona-kéregként, vagy pedig, amióta nemrégiben a két kvéker fivér, Luke és John Howard por formában elkészítette, kininkivonatként - már évszázadok óta ismert volt. Napi öt grainos dózisokban szedve rendkívül hatásos megelőző szernek bizonyult, és még ha valaki később meg is kapta a betegséget, az olyan enyhe lefolyású volt, hogy nem jelentett nagyobb veszélyt egy közönséges megfázásnál.

Természetesen Robyn hallotta azokat a vádaskodásokat, melyek szerint apja azért bagatellizálta el a betegség veszélyességét, hogy még jobban alátámassza elgondolásait. Fuller Ballantyne-nak az volt a víziója, hogy Afrikát egyszer majd a brit gyarmatosítók népesítik be, a vad földrészt Isten zászlaja alá térítik, és biztosítják számára a brit igazságszolgáltatás és leleményesség összes előnyét. A Zambézihez vezetett és katasztrofális eredménnyel járó expedíciója is e víziója jegyében fogant. Ezt a nagy folyót szánta főútvonalnak a kontinens belsejében lévő egészséges fennsíkokhoz, ahol majd az angolok letelepednek, kikergetik a rabszolga-kereskedőket, megrendszabályozzák az egymással állandóan háborúskodó istentelen, vad törzseket, és termékennyé teszik, megművelik a vad földet.

Nagyszabású tervei részben a Kaborra-Bassa-szurdok szörnyűséges zuhatagain és zúgóin futottak zátonyra.

Robyn, a hűtlenséget is vállalva, kénytelen volt bevallani magának, hogy minden valószínűség szerint volt némi igazságalapja a vádaskodásoknak, hiszen gyermekként maga is látta, micsoda malarias lázrohamokat váltott ki a hideg angolai tél az apjában. Egyáltalán nem tűnt olyan enyhe lefolyásúnak, mint egy egyszerű megfázás. Ennek ellenére sem volt olyan orvos, aki kétségbe vonta volna, hogy valószínűleg Fuller Ballantyne az egyik leghíresebb szaktekintélye ennek a betegségnek a világon, hogy rendkívüli érzéke van a diagnosztizálásához és a kezeléséhez. Így hát Robyn hűségesen követte a parancsait, és mindennap beadott öt grain kinint Zougának és a váltig tiltakozó Codrington kapitánynak, és ő maga is bevett ugyanannyit. Nem volt azonban sikere vele Zouga hottentotta muskétásainál. Az első adag bevétele után

Jan Cheroot elkezdett támolyogni, a torkát markolászta, szemét forgatta, közben az összes hottentotta istennek elpanaszolta, hogy megmérgezték. Csak egy kis pohárka rummal hagyta magát megmenteni. De attól fogva egyik hottentotta sem érintette meg a fehér port. Még egy pohárka rum ígéretével sem lehetett rávenni őket a gyógyszer bevételére. Robynnak nem maradt más hátra, mint remélni, hogy rendelkeznek azzal az ellenálló képességgel a lázzal szemben, amelyről apja beszélt.

Az expedíciót kétévesre tervezték, és Robyn ennyi időre elegendő kinint hozott magával, ezért vonakodva ugyan, de lebeszélte magát arról, hogy adjon belőle a *Black Joke* legénységének. Azzal nyugtatta lelkiismeretét, hogy közülük senki nem fog egyetlen éjszakát sem eltölteni a parton, ennél fogva nem kell attól tartaniuk, hogy a rossz levegő által megfertőződnek. Rávette Clinton Codrington, hogy a település külső részénél vessen horgonyt, ahol a part felé fúvó szelek frissen tartották a levegőt, és a part távolsága megakadályozta, hogy az éjszaka folyamán a moszkító- és egyéb rovarrajok elárasszák a hajót.

Az első horgonyon töltött éjszakán a zene hangjai, a részek kiáltozása és a játékasztalokat körülvevő nők sikongatásai egészen az előfedélzetnek a kilenc hottentotta muskétás által lakott csücskéig elhallatszottak, és a tengerparton sorakozó bárók és bordélyházak olyan ellenállhatatlan erővel vonzották őket, mint az éjszakai lepkét a gyertyafény. A csábítást csak tovább növelte a Ballantyne őrnagytól fizetési előlegként kapott súlyos aranypénz, amely ott lapult mindegyikük titkos zsebében.

A dühtől eltorzult arcú Cheroot őrmester röviddel éjfél előtt ébresztette fel Zougát.

- Elmentek - mondta. Szinte remegett a méregtől.
- Hova? - Zouga még nem ébredt fel teljesen.
- Úsznak, mint a patkányok - dühöngött Cheroot. - Elmentek inni és kurvázni. - Képtelen volt elviselni ezt a gondolatot. - El kell kapnunk őket. Eszméletlenségig be fognak rúgni és még a lázat is megkapják... - De legalább annyira irigyelte is őket, mint amennyire dühös volt rájuk. Lelkesedése, amellyel üldözésükre indult, már-már őrjöngésig fokozó-

dott, és csalhatatlan ösztöne egyenesen a tengerpart legócskább lebujaiba vezette.

- Maga menjen be, főnök, én pedig az épület mögött várok - mondta Zougának, és elégedett arccal suhintott a kezében szorongatott tölgyfahusággal.

A dohányfüst, valamint az olcsó rum és gin párolgó szaga szinte szilárd falat képezett a sárga lámpással megvilágított helyiségben, de a muskétások abban a pillanatban észrevették Zougát, amint bedugta a fejét az ajtón. Négyen voltak, és a hátsó ajtó felé igyekezve felborítottak két asztalt és szét-törtek vagy egy tucat palackot. Aztán a kocsmá mögötti sikátorra nyíló ajtóban egymásba gubancolódtak, és kizuhantak az éjszakába.

Zougának fél perc alatt sikerült átverekednie magát a tömegen. Közben az arany és az ébenfekete között legalább tucatnyi színárnyalatban fellelhető nők szégyentelenül nyúlókák intímebb testrészei felé, és készítették ezáltal folyamatos védekezésre. A férfiak szándékosan elálltak az útját, és csak miután kabátszárnya alól előrángatta a Coltját, nyitottak kelletlenül folyosót előtte. Mire a hátsó ajtóhoz ért, Cheroot őrmester leterítette a négy muskétást, akik most sorban feküdtek a sikátor mocskos földjén.

- Remélem, nem ölted meg őket? - kérdezte aggodalmaskodva Zouga.

- *Nee wat!* Jó erős kobakjuk van. - Cheroot visszadugta a botot az övébe, és előrehajolt, hogy talpra állítsa az egyik földön fekvőt. Ennek az inas kis emberkének természetéhez képest aránytalanul nagy volt az ereje. Az eszméletlen katonákat, mintha csak szalmazsákok lettek volna, egyenként lecipelte a tengerpartra, és fejjel előre behajigálta a várakozó csónakba.

- Menjünk és keressük meg a többieket - mondta Cheroot, és elindultak, hogy felkutassák a többieket. Egyenként és párosával akadtak rájuk a szalonokban és a kocsmákban. A kilencediket, egyben az utolsót egy hatalmas, meztelen szómáliai nő karja között találták meg az egyik sárból tapasztott, hullámlemez tetejű viskóban.

Már majdnem hajnalodott, amikor a kimerült Zouga a csónakból a *Black Joke* fedélzetére kapaszkodott, és lerug-

dosta a kilencedik hottentottát a szálláshelyükre vezető lépcsőn. Ezt követően kialvatlanságtól vörös szemmel, kimerültén és dühösen a saját kabinja felé vette az irányt, amikor rájött, hogy Cheroot őrmestert nem látta a csónakban kuporgó sötét alakok között, és nem hallotta harsogó hangját, ironikus szavait a partról visszafelé jövet.

Zouga legszívesebben ölni tudott volna, amikor másodszor is partra szállt, és a mocskos sikátoron a sárfalú, hullámlémmel borított viskó felé tartott. A nőből legalább négy Jan Cheroot kiteltetett volna. Szétvetett combokkal feküdt az ágyon; olyan volt, mint egy olajtól fénylő, fekete bőrű hústorony. Combja egyenként vastagabb volt, mint a kis hottentotta dereka, két hatalmas emlője pedig akkora, mint a feje. Jan Cheroot a hatalmas keblek közé fúrta a fejét, mintha bele akart volna fulladni a kiadós, egzotikus húsba, amely szinte teljesen elnyelte elragadtatott kiáltásait.

A nő szeretettel nézett le rá, és kuncogva gyönyörködött Cheroot őrmester meztelen fenekében. A két sovány gömb, amely sárga volt, mint egy boglárka, oly sebesen mozgott, hogy szinte elmosódott, és mozgás által keltett lökeshullámok átterjedtek az alatta fekvő hústoronyra. A keletkező fodrok és hullámok végigvonultak a nő hasán és elefántszerű combján, fel egészen a felsőkarján lógó gyűrődésekig, és végül ringó, ziháló, fényes, fekete hullámverésként megtörttek Cheroot őrmester feje körül.

A naszád felé tartó utolsó úton az apró termetű Cheroot őrmester lehangoltan kuporgott a csónak végében. Koitusz utáni melankóliáját jelentősen fokozta fülének zúgása és fejének nyilallása. Csak az angolokra volt jellemző az ijesztő szokás, hogy hirtelen ökölbe szorul a kezük, s ökölrel nagyobb tudtak ütni, mint egy bottal vagy egy téglával. Cheroot őrmester napról napra növekvő tiszteletet érzett új parancsnoka iránt.

- Magának kéne jó példával előljárnia - morgott rá Zouga, miközben egyenruhája gallérjánál fogva a fedélzetre segítette.

- Tudom, uram - mondta egyetértőleg Cheroot -, de szerelmes voltam.

- Még mindig szerelmes vagy? - kérdezte élesen Zouga.

- Már nem, uram. Nálam a szerelem nem tart sokáig.

- Mérsékeltén vagyonos ember vagyok - mondta komolyan Robynnak Codrington. - Tengerészkadét korom óta megspórolom az összes pénzt, ami nem szükséges a megélhetésemhez, és az utóbbi években az elkobzott hajók után járó díjakkal is szerencsém van. Ez és az anyámtól rám maradt örökség lehetővé teszi számomra, hogy kényelmes életet biztosítsak a feleségemnek.

A portugál kormányzó meghívta őket ebédre, és a *vinho verde*, amely az ízes tengeri falatokból álló ételsort és az ízetlen, inas marhasültet” követte, felbátorította Clintont.

Rávette Robynt, hogy az ebédet követően ne térjenek rögtön vissza a hajóra, hanem tekintsék meg az afrikai kontinens keleti partján lévő portugál gyarmat fővárosát.

A kormányzó rozoga hintója végigzötykölődött velük a göröngyös utakon, áttocsogott a nyitott csatornákból kiáradó szennyvíztócsákon. Harsányan rikoltozó, rongyos gyermekekből álló kolduscsapat követte őket, lépést tartva a hintó elé fogott csontos, csapott hátú öszvérrel. Apró rózsaszínű tenyerüket feléjük nyújtva alamizsnáért könyörögtek. A nap hevesen sütött, és mindent belengett az átható bűz.

Nem volt éppen a legmegfelelőbb környezet ahhoz, amit Clinton a fejében forgatott, és a római katolikus templomhoz érve nagy megkönnyebbüléssel segítette le Robynt a hintóról. A poros útra hajított maroknyi rézpénzzel lerázta a kolduló gyermekhadat, és Robynnal együtt eltűnt a katedrális homályában. A katedrális volt a település legnagyobb épülete. Tornyai és spiráljai magasan kiemelkedtek a környező viskóerdőből.

Mindazonáltal Robynnak nehezére esett Clinton vallomására koncentrálnia ebben a pápista környezetben, a bíborba és aranyba öltöztetett hivalkodó bálványok, szentek és szüzek között. A tömjénillat, a pislákoló gyertyák erdeje elvonta a figyelmét - még akkor is, ha Clinton azt mondta, amit hallani akart. Bárcsak másik helyet választott volna - gondolta.

Reggel hirtelen hányinger fogta el - amelyből mostanáig visszamaradt egy enyhe kis rosszullet -, és amelyről orvosként pontosan tudta, minek az előhírnöke.

Már a portugál kormányzó omladozó palotájában tett udvariassági látogatást megelőzően eldöntötte, hogy elhang-

zása esetén el fogja fogadni az ajánlatot. A rátörő idegesség ráébresztette a helyzet sürgősségére, és azon tűnődött, hogyan fogja Clinton Codringtont rábírní, hogy bejelentse igényét arra a teherre, amelyet - saját meggyőződése szerint - a hasában hordott.

Amikor még Zouga William bácsi Kings Lynn-i házában élt, Robyn egy olcsó nyomású, rossz hírű regényt talált az asztalán a katonai témájú könyvei közé rejtve. E tanulmányi titokban történő olvasgatása révén megtanulta, hogy egy nő is elcsábíthat egy férfit, nem csak fordítva. Sajnálatos módon a mű írója nem közölt részletes műveleti leírást. Robyn még abban sem volt biztos, hogy egy hintóban meg lehet tenni, vagy hogy kell-e valamit mondani a folyamat alatt, de most Clinton azzal, hogy vallomást tett, elejét vette a kísérlet szükségességének. Megkönnyebbülésére csupán az vetett némi árnyat, hogy miután arra kényszerült, hogy Clintont elcsábítsa, alig tudta kivárni a dolog tapasztalati részét.

Most azonban kénytelen volt figyelmes arckifejezést erőltetni magára, és amikor a férfi habozott, egy-egy bólintással vagy taglejtéssel bátorította.

- Még ha nincsenek is nagy hatalmú barátaim a szolgálatban, olyan a személyi lapom, hogy valószínűtlennek tartom a nyugdíjaztatásomat, és még ha szerénytelenségnek is hangzik, biztosra veszem, hogy még ötvenéves korom előtt zászlóskapitány leszek.

Ez jellemző volt rá; huszonöt évre előre gondolkozott. Robynnak nem kis erőfeszítésébe került, hogy ingerültségét eltitkolja, mert ő szívesebben élt a jelenben, vagy legalábbis a belátható közeljövőben.

- Megjegyezném, hogy az admirális felesége komoly társadalmi megbecsülésnek örvend - folytatta komótosan, és Robyn ettől még ingerültebb lett. Számára is a megbecsülés volt a legfontosabb - a rabszolga-kereskedelem ellen küzdő keresztes lovagnak, a trópusi betegségek ünnepezt orvosának, az afrikai utazásokról írt könyvek csodált szerzőjének kijáró megbecsülés.

Robyn tovább már nem tudta türtőztetni magát, de a hangja nyugodt volt. - Egy nőnek lehet élethivatása amellet, hogy feleség.

Clinton kihúzta magát. - A nő helye otthon van - mondta hangsúlyosan. Robyn kinyitotta a száját, aztán lassan összecsuksa. Tudta, hogy gyengeségből alkudozik, és mialatt hallgatott, Clinton tovább beszélt. - Kezdetben megteszi egy kényelmes kis ház a portsmouthi kikötő közelében. Persze, ha megszületnek a gyerekek, akkor nagyobb ház után kell nézni.

- Maga több gyereket akar? - kérdezte még mindig kedves hangon Robyn, de arca fokozatosan elvörösödött.

- Ó, igen. De még mennyire. Évente egyet. - Robynnak eszébe jutottak szerencsétlen páciensei; nők, akiknek mindkét mellén és az összes végtagján porontyok csüngtek, miközben a következő már ott volt a hasukban. Összerázkódott, mire Clinton azonnal aggodalmaskodni kezdett.

- Fázik?

- Nem, dehogy. Kérem, folytassa. - Robyn csapdában érezte magát. Nem először tiltakozott a neme által rákényszerített szerep ellen.

- Miss Ballantyne... izé... dr. Ballantyne - csak azt próbáltam elmondani önnek, mennyire meg lennék tisztelve, ha beleegyezne abba, hogy a feleségem legyen.

Robyn még nem volt igazából felkészülve erre, és zavarodottsága őszinte volt.

- Codrington kapitány, ez annyira meglepett...

- Nem értem, miért. Tisztában kellett lennie az ön iránt érzett csodálatommal, és valamelyik nap ezt el is hitette velem... - Habozott, aztán szinte kiömlött belőle: - Még azt is megengedte, hogy megöleljem.

Robyn egyszerre úgy érezte, hogy nem tudja visszatartani kitörő nevetését - ha a férfi tisztában lett volna a további szándékaival - és más irányba terelte a beszélgetést. De arckifejezése ugyanolyan ünnepélyes volt, mint a férfié.

- Mikor tudnánk összeházasodni?

- Hát, amikor visszatérek.

- Zanzibárban van brit konzul, maga pedig éppen odatart, nem igaz? - szakította sietve félbe Codringtont Robyn. - S ő el tudná végezni a szertartást.

Clinton arca fokozatosan felragyogott. - Miss Ballantyne, ez azt jelenti - felfoghatom úgy... - Egy lépést tett Robyn felé. Robyn szeme előtt megjelent egy apró házikó valahol a

portsmouthi kikötő közelében, ahol egymás után potyogtatja a világra a férfi szőke hasonmásait, és egy gyors lépést tett hátrafelé.

- Időre van szükségem, hogy átgondoljam a dolgot.

A férfi megállt, a boldog mosoly leolvadt az arcáról. - Természetesen - mondta keserűen.

- Hatalmas változást jelentene az életemben. Le kellene mondanom az összes tervemről. Az expedícióról - igazán komoly döntésről van szó.

- Egy évig is várhatok - ha kell, még tovább is. Megvárhatom az expedíció végét. Addig várok, ameddig akarja - mondta komolyan, és a pániktól görcsölni kezdett Robyn hasa.

- Ugyan. Mindössze néhány napra gondoltam. Ennyi az egész - mondta, és kezét Clinton alkarjára fektette. - Megígérem, hogy még mielőtt megérkezőnk Quelimane-ba, megadom a választ.

Juszuf sejk aggodalmaskodó ember volt. A nagy egyárbocos nyolc napon át hányódott látótávolságra a parttól. Egyetlen háromszögletű vitorlája hervadtan csapdosott a hosszú keresztrúdon. Körös-körül a tenger bársonysímaságú volt nappal és foszforeszkálva világított a hosszú, holdfényes, szélcsendes éjszakákon.

Olyan tökéletes volt a szélcsend, hogy a tenger felszíne teljesen mozdulatlan volt. A hajó, mozdulatlanságáról ítélve, akár egy zátonyon is ülhetett volna.

A sejk, ez a kiváló tengerész, akinek egy flottára való kereskedelmi hajó volt a birtokában, már negyven éve hajózott az Indiai-óceánon. Úgy ismerte minden szigetét, minden hegyfokát és az azokat körülörvénylő árapályokat, mint a saját tenyerét. Úgy ismerte a tengeri áramlatokat, ahogy a postás ismeri a postaállomásokat összekötő utak kanyarjait, és szextáns vagy kompasz nélkül, mindössze az égitestek állását követve képes volt megtenni a nyílt óceánon átvezető sok ezer mérföldes utat, megkerülni Afrika Szarvának semmi mással össze nem téveszthető partvidékét, végighajózni az indiai partok mentén és visszatérni *Zanzibar* szigetére.

Negyven év óta nem volt rá példa, hogy az év eme szakában

nyolc egymást követő napon át elmaradtak volna a monszunszelek. Minden számítását a napokon keresztül éjjel és nappal egyaránt folyamatosan fúvó délkeleti szélre alapozta.

Abban a tudatban vette fel rakományát, hogy hat napon belül ki tudja rakodni Zanzibar szigetén. Természetesen az ember a veszteségekre is gondol, és ő ezt is figyelembe vette számításainál. Legkevesebb tíz százalékos veszteségre mindenképp számítani lehetett, de húsz százalék volt a valószínűbb. Még a harmincat is el lehetett fogadni, és a negyvenet sem lehetett kizárni. De még ötvennél sem volt veszteséges a vállalkozás.

Na de erről nem volt szó. Felnézett a zömök előárbocra, amelyről az ománi arabok mindenható urának, a kelet-afrikai partvidék hatalmas sávját uraló, Allah által olyannyira kedvelt zanzibári szultánnak tizenöt láb hosszú, skarlátvörös zászlója lifegett. A lobogó ugyanolyan fakó és mocskos volt, mint a háromszög alakú vitorla - mindkettő ötven hasonló utazás, szélszendek és hurrikánok, perzselő nap és a hevesen záporozó monszunesők veteránja. A lobogón lévő arab írást már alig lehetett kibetűzni, és Juszuf meg sem tudta számolni, hányszor vették le az árbocról és cipelték fegyveres csapata élén mélyen be, a horizonton látszó sötét kontinens belsejébe.

Hányszor lebegett büszkén a szélben - hosszan kanyarogva, mint egy kígyó, amikor hajóival elhajózott Zanzibár szigetének erődje alatt. Juszuf sejk ismét azon kapta magát, hogy álmodozik. Ez az öregemberek szokása volt. Feltápaszkodott selyemvankosairól és arannyal átszőtt szőnyegeiről, és parancsnoki állásából lenézett a hátsó fedélzetre. Legénysége félájultan hevert a vitorla árnyékában. Mocskos köpenyüket a fejükre hajtva védekeztek a tűző nap ellen. Hadd heverésszenek, határozta el. Halandó ember a várakozáson kívül semmi mást nem tehetett. Most minden Allah kezében volt. - Egy az Isten, és Mohamed az Ő Próféta - mormogta. Eszébe sem jutott, hogy a sorsa felett siránkozzon és imádkozzon ellene. Ez volt Isten akarat, Isten pedig hatalmas.

De nem tudta elkerülni, hogy ne sajnálkozzon. Harminc éve is elmúlt, hogy ilyen nagyszerű rakománya volt, mint a mostani, és még az árak is megfeleltek a harminc év előttinek.

Háromszázharminc fekete gyöngyszem, mindegyik tökéletes formájú és fiatal, Allahra, és egyikük sem múlt még el tizenhat éves. Olyan néphez tartoztak, amellyel mindeddig még nem találkozott, hiszen még soha nem kereskedett ennyire délre. Csak nemrégiben hallott erről az új fekete gyöngyforrásról, a Dzsinn-hegység mögötti tiltott vidékről, ahonnan még nem tért vissza ember.

Egy új nép, nagyon kedvelt és csodálatos formájú, erős és magas, izmos végtagokkal, nem úgy, mint az a botlábú népség a tavak környékéről. Ezeknek itt kerek arcuk volt és jó erős fogazatuk. Juszuf sejk bólintott egyet a pipája felett. A víz minden egyes szippantására gyengén felbugyborékkolt a vízipipa fejében. Kifújta a füstöt, amely fehér szakáilát sárgára színezte a szája sarkánál. Minden egyes szippantásnál érezte, amint az örömteli letargia végigáramlik öreg erein, és elveszi az életkor okozta fagy erejét, amely mostanában oly gyakran lehűtötte a vérét.

Hirtelen egy éles sikoltás hasított bele a hajót beburkoló, mély hangú zsvivajban. Ez a hang is a hajóhoz tartozott, éjjel és nappal hallani lehetett a főfedélzet alatti rabszolgafedélzetről.

Juszuf sejk kivette ajka közül a pipa szopókáját, ujjaival kócos, fehér szakáilát fésülgette, közben félrehajtott fejével hallgatódzott. A sikoly azonban nem ismétlődött meg. Talán egyik nagyszerű fekete gyöngyének utolsó sikolya volt.

Juszuf sejk felsóhajtott, a lenti fedélzetekről felhallatszó moraj lassan vesztett hangerejéből, a hajó mozdulatlanul lebegett a vízen, ő pedig a moraj nagyságából pontosan meg tudta állapítani veszteségének méretét. Tudta, hogy a rakomány felét már elveszítette, és legalább még egy negyedük elpusztul, mire Zanzibárba érnek. Ráadásul még a partraszállás után is sokuk el fog pusztulni. Csak a legerősebbek jutnak el a piacra, és ők is csak gondos ápolás után.

A veszteségeinek másik, jóllehet nem olyan pontosan kiértekelhető jele volt a szag. Néhányan már a szélcsend legelső napján meghalhattak, és a szél nélkül fullasztó volt a hőség. A raktárhelyiségekben még szörnyűbb lehet a helyzet, a hullák a kétszeresükre is megduzzadhatnak. Szörnyű volt a szag, nem emlékezett rá, hogy a negyven év folyamán ilyen rettene-

tes bűzt érzett volna. Kár, hogy a holttesteket nem lehet kido-
bálni, de hát erre csak a kikötőben kerülhet sor.

Juszuf sejk csak fiatal nőkkel foglalkozott. Kisebbek és
szívósabbak voltak a velük egykorú férfiaknál, és sokkal sú-
rűbben lehetett berakodni őket. Ezáltal hat hüvelykkel le tud-
ta csökkenteni az egyes fedélzetek közötti belmagasságot,
ami annyit jelentett, hogy még egy teljes fedélzetet be tudott
építeni a hajóúrbé.

A nőknek megvolt az a figyelemre méltó képességük, hogy
a férfiaknál tovább bírták víz nélkül. A sivatagi tevékhez ha-
sonlóan, képesnek tűntek a csípőjükben, fenékükben és mel-
lükben felhalmozódott zsíron élni. A Mozambique-csator-
nán való átkelés pedig még a legkedvezőbb időjárási viszo-
nyok között is eltartott vagy öt napig víz nélkül.

A másik megfontolás a Kínába és a Távol-Keletre szánt
rabszolgák szükséges operációja miatt jelentkező veszteség
volt. A kínai vásárlók kizárólag kibérelt, hímnemű rabszol-
gákat voltak hajlandók megvenni. Ez logikus elővigyázatos-
ság volt a helyi lakossággal való keveredés elkerülésére, de
további nehézséget jelentett a kereskedő számára, mert neki
kellett az operációt elvégeztetnie.

A végső oka, amiért Juszuf sejk kizárólag jó megjelenésű,
fiatal nőkkel foglalkozott, az volt, hogy a zanzibári rabszol-
gapiacon majdnem kétszer akkora volt az áruk, mint a fér-
fiaknak.

Mielőtt Juszuf sejk berakodta volna az árut, legalább egy
hétig hizlalta a rabszolgatelepen. Annyi ételt és italt adatott
nekik, amennyi csak beléjük fért. Aztán meztelenre vetkez-
tették őket. Mindössze csak egy könnyű láncot hagytak raj-
tuk, és amikor beállt az apály, a homokpadon heverő hajóra
vezették őket.

Az elsőként fedélzetre vezetett lányokat a hajóúr vízvonal
alatti részének csupasz deszkáira fektették, a bal oldalukra.
Térdüket egy kissé felhúzták velük, hogy a mögöttük fekvő
lány térde az előző térdhajlatába, medencéjének eleje pedig
az előttük fekvő fenékéhez simuljon. Has és fenék, és megint
has, és megint fenék - ahogy a kanalakat tárolják.

Bizonyos távolságonként a láncokat a fedélzetbe már előre
beerősített bilincsekhez kapcsolták. Ez nemcsak biztonsági

célokat szolgált, hanem a viharos tengeren megakadályozta, hogy az emberi testek elmozduljanak, és egymásra tornyosulva agyonnyomják az alul lévőket.

Miután a hajóúr alját befedték az emberi testek, föléljük helyezték a következő fedélzetet, de olyan közeire, hogy az alul lévők meg sem próbálhattak felülni vagy megfordulni. Erre a fedélzetre felkerült a következő réteg lány, föléljük a következő fedélzet, és így tovább.

Az alsóbb fedélzetekre csak az egyes emberrétegek fáradtságos kiláncolása majd kirakodása, végül pedig a közbülső fedélzetek leemelése után lehetett lejutni. Ezt a tengeren meg sem lehetett próbálni. Mindazonáltal tartós passzátszélben problémamentes volt az utazás a csatornában, és a ponyva napernyőkön, valamint a hajóablakokon keresztül beáramló szél belélegezhető levegőt és elviselhető hőmérsékletet biztosított az alsóbb fedélzeteken.

Juszuf sejk ismét sóhajtott, és vízenyős tekintetét a keleti horizont folyamatos kék vonalára emelte.

- Ez lesz az utolsó utazásom - döntötte el öregesen maga elé suttogva. - Allah jó volt hozzám. Gazdag ember vagyok, és sok erős fiam van. Talán ez az Ő jele a számomra. Tényleg ez lesz az utolsó utazásom.

Egészen olyan volt, mintha Allah meghallotta volna, mert a vörös lobogó lustán meglebbent, mint egy hosszú hibernálásból magához térő vipera, aztán lassan felemelte a fejét, és Juszuf sejk fonnyadt, ráncos arcán érezte a szelet.

Hirtelen egy fele olyan korú férfi gyorsaságával és rugalmasságával talpra ugrott, és meztelen lábával dobbantóit a fedélzeten.

- Fel - kiáltotta. - Keljetek fel, gyermekeim. Végre megjött a szél. - S miközben legénysége feltápáskodott, kivette hóna alól a hosszú kormányrudat, és hátravetette fejét, hogy a kigömbölyödő vitorlát és a vastag, esetlen főárbocot figyelje, amint lassan megfordul a talpán a rohanó passzátszelektől hirtelen elsötétülő horizont háttére előtt.

Clinton Codringtonhoz az éjszaka folyamán jutott el az első fuvallat, és felébresztette abból a rémálomból, amelyet már oly sok másik éjszakán megálmodott. De miközben ve-

rejtékezve feküdt keskeny hálólhelyén, továbbra is érezte a szagot. Egy tengerészköpenyt dobott hát a meztelen vállára, és felrohant a fedélzetre.

A szag lökésszerűen érkezett a sötétségből. Percekig a meleg és édes passzát csak a tenger só- és jódszagát hozta, aztán jött a következő dermesztő fuvallat. Az a szag volt, amelyet Clinton soha nem tudott elfelejteni - egy ketrecnyi soha meg nem tisztított, húsevő vadállat szaga, ürülék és rohadt hús bűze -, és ismét teljes súlyával ránehezedett a lidércnyomás.

Tíz évvel azelőtt, amikor Clinton még nagyon fiatal kadét volt az öreg *Widgeon*, a rabszolga-kereskedelem leküzdésére létrehozott flotta egyik legelső ágyúnaszádja fedélzetén, elfoglaltak egy rabszolgákat szállító hajót az északi féltekén. Háromszáz tonnás szkúner volt Lisszabonból, de a kényelem kedvéért brazil zászló alatt hajózott. A valószínűtlen *Hiron-delle Blanche*, Fehér Fecske volt a neve. Clinton azt a parancsot kapta, hogy lefoglaló kapitányként vezesse a legelső portugál kikötőbe, és ott elkobzásra adja át a Vegyes Megbízatású Bíróságnak.

A brazil partoktól száz tengeri mérföldre fogták el a hajót, miután a *Hirondelle Blanche* és a rajta lévő ötszáz fekete rabszolga már majdnem az egész rettegett középső átjárót maga mögött tudta. Clinton parancsra visszafordította a *schoonert*, és visszahajózott vele a Zöldfoki-szigetekre. Ehhez ismét át kellett kelniük az Egyenlítőn, és három napig mozdulatlanul álltak a szélcsendzónában.

A központi szigeten, Sao Tiagón lévő Praia kikötőben Clinton nem kapta meg az engedélyt, hogy a rabszolgákat partra rakja, és tizenhat napot vártak a Vegyes Megbízatású Bíróság portugál elnökének döntésére. Végül az elnök a *Hirondelle Blanche* tulajdonosainak kitartó nyomására úgy határozott, hogy az ügyre nem terjed ki a hatásköre, és utasította Clintont, vigye a hajót Brazíliába, ott pedig adja át a brazil bíróságnak.

Clinton azonban nagyon is jól tudta, mit várhat egy brazil bíróság döntésétől, és ehelyett a St. Helen szigetén lévő brit flottabázis felé vette az irányt. Így hát emberi nyomorúságból álló rakományával még egyszer kereszteznie kellett az Egyenlítőt.

Mire horgonyt vetett Jamestownban, a túlélő rabszolgák három egymást követő átkelést csináltak végig a szörnyűséges középső átjáróban. Mindössze huszonhatan maradtak életben, és a rabszolgaszállító hajó bűze része volt annak a lidércnyomásnak, amely még tíz év elteltével is nyomasztotta.

Most ott állt az elsötétített fedélzeten, és belesimatolt a levegőbe. Félreismerhetetlenül ugyanaz a szörnyűséges szag töltötte be a trópusi éjszakát. Erőszakkal kellett elvonszolni magát, hogy kiadja a parancsot a hajókazán felfűtésére.

Juszuf sejk nem akart hinni a szemének, amikor felismerte a körvonalakat, és a végtelenségig elcsüggedt, amiért Allah elhagyta.

A hajó még mindig öt mérföldnyire volt, és csak homályosan látszott a rózsaszín hajnali fényben, de gyorsan közeledett. Törzsének legszélesebb része vastag, fekete füstbe burkolódzott, amelyet egészen a zöld vízü part menti csatorna felszínére nyomott a szilaj passzátszél. Ugyanaz a szél teljes méretére kibontotta a hajó lobogóját, és az élénkvörös vonalakkal áthúzott, hófehér selyem csapkodva lobogott az egyárbocos tatfedélzetén álló Juszuf sejk ódivatú, bőrből foglalt réz távcsövének látóterében.

Ó, mennyire gyűlölte Juszuf sejk ezt a lobogót, annak az arrogáns és pöffeszkedő népnek a jelképét, amely mindenütt ott zsarnokoskodott az óceánokon, és egymás után hódította meg a földrészeket. Ugyanilyen ágyúnaszádokat látott Ádenban és Kalkuttában; ugyanez a lobogó lobogott a világ összes tengerének minden csücskében, amerre élete során csak megfordult. Nagyon is tisztában volt a jelentésével.

A mozdulatban, ahogy a kormányrudat megragadta, benne volt a beletörődés, hogy véget ért ez a szerencsétlen utazás. Az egyárbocos minden eresztékében recsegve lassan megfordult. Vitorlája üresen csapkodott, mielőtt a tat felől érkező szél fogadására beállították volna.

Annymira kis kockázattal járó útnak tűnt, gondolta keserű beletörődéssel Juszuf sejk. Igaz, a szerződés, amelyet a szultán e veszélyes hitetlenek zanzibári konzuljával kötött, megengedte alattvalói számára a fekete gyöngyökkel folytatott kereskedelmet a birtokában lévő területek között. Mindössze

az volt a kikötés, hogy csak a szultánhoz lojális ománi arabok folytathatják e nagy hasznot hajtó tevékenységet. Azonban sem keresztény európai származású, sem pedig áttért mohamedán nem hajózhatott a szultán lobogója alatt, és még az ománi arabok sem kereskedhettek a szultán birtokain kívül.

A szerződés gondosan meghatározta a szultán afrikai birtokait, és most itt volt ő, Juszuf sejk háromszázharminc élő, haldokló és halott rabszolgából álló rakományával, legalább százötven tengeri mérföldnyire délre a szultánság legtávolabbi határáról, szemben egy sebesen közeledő brit ágyúnaszáddal. Tényleg csodálatos, ahogy Allah felülmúlja az ember felfogóképességét, gondolta némi keserű ízzel a torkában Juszuf sejk, miközben bőszen belekapaszkodott a kormányrúdba, és hajójával a part felé iramodott.

Lövés dördült a naszád orrából, és a lőporfüst sirályszerűen szállt tova a felkelő nap első sugarai előtt. Juszuf sejk szenvedélyesen kiköpött a szél alatti oldalfal felett. - El Sheetan, az Ördög - mondta hangosan, először használva azt a nevet, amelyen később Codrington kapitány a Mozambique-csatornától egészen a messze északi Afrika Szarvaíg ismertté vált.

A *Black Joke* tatja alatt sebesen pörgő bronz hajócsavar hosszú és széles nyomdokvizet kavart. A naszád fő- és orrvitorlája is fenn volt még, de amint befejezte a korrekciót a föld felé forduló egyárbocos manőverének ellensúlyozására, Codrington rögtön „harci vitorlázattá” kurtította.

Zouga és Robyn a tatfedélzetről figyelte az üldözést. Annyira megfertőzte őket az egész hajót hatalmába kerítő elfojtott és szakszerű izgalom, hogy amikor az egyárbocos elfordult, Zouga hangosan nevetve felkiáltott: - Gyerünk! Hajrá! - és Clinton cinkosán rámosolygott.

- Rabszolgaszállító hajó. A bűzön kívül menekülési módja is ezt bizonyítja.

Robyn előrehajolva bámulta a kifakult színű és foltozott vitorlájú mocskos kis hajót: törzsének festetlen gerendázatát emberi ürülék és egyéb piszok csíkozta zebamintázatúvá. Most először látott olyan rabszolgaszállító hajót, amely éppen hátborzongató tevékenységét folytatta. Új ötlete támadt:

oly sokat utazott ezért a pillanatért, megpróbálja az események minden részletét megjegyezni a naplója számára.

- Mr. Denham, kérem, durrantson oda neki egyet - adta ki a parancsot Clinton.

A hajóorrban lévő ágyú eldördült, de az egyárbocos nem változtatott új útirányán.

- Készüljenek fel az elfogásra, és hogy abban a pillanatban leküldjük a csónakot. - Clinton izgatottsága magától értetődően aggodalommal változott. Megfordult, hogy megtekintse az átvizsgáló csapatot, amelynek tagjai rövid tengerészkarddal és pisztollyal voltak felfegyverezve, és most egy fiatal zászlós parancsnoksága alatt várakoztak.

Clinton maga szeretne volna vezetni az átvizsgáló csapatot, de a karja még mindig fel volt kötve, és a varratok még mindig a sebében voltak. Felkapaszkodni az egyárbocos fedélzetére a viharos tengeren, és megverekedni a legénységével, két kezét és gyorsaságot igénylő feladat volt, amelynek végrehajtásában sebesülése megakadályozta. Ezért hát - nem szívesen - Ferrisre bízta a csapatot.

Ismét az egyárbocos felé tekintett, és arcára kiült a harag.

- Felfut a homokra.

Mindnyájan hallgattak. Meredten nézték a part felé rohánzó rabszolgaszállító hajót.

- De hiszen az ott egy korallzátony - mondta ki mindnyájuk helyett Robyn, és a fekete sziklákra mutatott, amelyek alig negyed mérföldnyire a parttól megtörték a víz felszínét. Cápa fogakból font nyakláncnak látszottak, és tájékozva örvényletek körülöttek a passzát által felkorbácsolt hullámok.

- Igen - értett egyet Clinton. - Felfutnak a korallzátonyra, és a lagúnán keresztül menekülnek.

- S mi lesz a rabszolgákkal? - kérdezte megrettenve Robyn, de senki sem válaszolt.

A *Black Joke* céltudatosan száguldott, de a gyenge szélben az egyárbocos körbeforgatta hosszú keresztrúdját, hogy megtalálja a számára legkedvezőbb vitorlaállást. Az árboc keresztrúdja hosszabb volt, mint maga a hajótest, és a hatalmas háromszögletű fővitorla oldalirányba messzire kilógott, szinte érintette a vízfelszínt, miközben a hajó a zátony felé igyekezett.

- Elé kell vágnunk - mondta hangosan Zouga, de nem volt tengerésszeme, és nem tudta felbecsülni a hajók helyzetét és sebességét. Clinton Codrington mérgesen megrázta a fejét.

- Nem megy.

Mindenesetre nagyszerű üldözés volt, és Clinton egészen a legutolsó pillanatig tartotta az irányt. Az egyárbocos mindössze kétszáz yarddal előzte meg. Olyan közel voltak hozzá, hogy tisztán ki tudták venni a tatfedélzetén álló kormányost, egy hosszú, lobogó köpenyt viselő sovány, öreg arabot, akinek fején a bojtos fez azt jelezte, hogy tulajdonosa már megtette a mekkai zarándokutat. Övéen ott csillogott a sejkek rövid, görbe törének finom mívés aranymarkolata. Hosszú, loboncos fehér szakálla lobogott a szélben, miközben a kormányrúdra hajolva az egyre közeledő magas, fekete hajótestet nézte.

- Le tudnám durrantani a gazembert - mormogta Zouga.

- Már túl késő - mondta Clinton, mert az egyárbocos elhúzott az orruk előtt, és a naszád már veszélyesen közel volt a zátony fenyegető szikláihoz. - Vitorlákat kiengedni, és szélbe állni! - kiáltotta oda Codrington a kormánynál álló szállásmesternek, aztán a sarkán megpördülve hozzátette: - Átvizsgáló csapat, indulás!

A csónakdaruk megcsikordultak, és a tajtékzó zöld hullámok hátára ereszkedő tömött csónak eltűnt a szem elől. Közben az egyárbocos vadul bukdácsolt a zátony körül kavargó hullámverésben.

Két nap telt el azóta, hogy a nagy szélcsend megtört, és a passzátszél alaposan felerősödött. Most is, redőzőtt hátú, mélyzöld hullámokat kergetve maga előtt, végigsepert a part menti csatornán, és a hullámok, megérezvén a part emelkedését, mohón felágaskodtak - tarajuk, mint zöld zselé, opálossá változott -, aztán megremegtek és széthullottak, végül összeomolva fehérítő víztömegként zuhantak rá a hegyes fekete sziklákra.

Az egyárbocos elkapta az egyik magasabb hullámot, felvevte a tatját, majd mint egy szörfdeszka, lecsúszott róla. A sovány, öreg arab, akárcsak egy betanított majom, a kormányrúdba kapaszkodott. Megpróbálta a hullám hátán tar-

tani hajóját, de azt nem ilyen utazásra építették, és peremét makacsul a nagy robajjal aláomló vízzuhatagba merítette. Aztán vadul a hullámnak csapódott, és a zöld falként rázuhanó víztömeg keresztbe fordította, majd az oldalára döntötte. Az egyárbocos hatalmas erővel csapódott a zátonynak, árbo-ca a tövénél kettéroppant, és kereszttrúdja, vitorlája és kötélzete a hajó oldalpalánkja felett a vízbe zuhant.

Egy pillanat múlva nem volt egyéb összezúzódtott hajóroncsnál, és a *Black Joke* fedélzetén állók tisztán hallották a széttöredező gerendák recsegését.

- Ott vannak! - mormogta haragosan Clinton, amikor látta, hogy a legénység elhagyja a szétroncsolódott egyárbocost. Átugráltak a hajópalánkon, és a hullámokkal a zátony mögötti lagúna csendesebb vizére sodortatták magukat. Onnan pedig kapálódzva és rugdalódzva a part homokjára küzdöttek magukat.

A naszádról felismerték az öreg arab kormányost a túlélők között. Ő is a partra gázolt. Szakállát és köntösét a tengervíz a testére tapasztotta, mire a derekáig felhúzta a köntösét, és vézna lábát és aszott fenekét közszemlére kitéve fűgén, mint egy kecske, végigszökdécselt a fehér homokon, és eltűnt a pálmafák között.

A *Black Joke* csónakja sebesen a sziklasor első vonalához húzott. A végében álló zászlós a válla felett hátratekintve a hullámverést méregette, majd a megfelelő hullámmal a csónakot a zátonyra futott egyárbocos törzse mellé vitette, ahol a szélárnyék miatt már nyugodtabb volt a víz.

A naszád fedélzetéről figyelték, amint a zászlós négy emberével, fegyverrel a kézben, felmászott az egyárbocos oldalán. De addigra az arab legénység legutolsó tagja is feltántorgott a homokparton, és eltűnt a lagúna túloldalától mintegy negyed mérföldre húzódó pálmaligetben.

A zászlós a hajó belsejébe vezette az embereit, és a *Black Joke* fedélzetéről távcsövön figyelték az elhagyott hajóroncsot. Alig telt el egy perc, és a zászlós ismét megjelent a fedélzeten. Gyorsan a roncs oldalához lépett, és a korlát fölött kihajolva hányni kezdett. Aztán felegyenesedett, kabátujjával megtörölte a száját, és lekiáltott a csónakban várakozó evezősöknek.

A csónak azonnal elindult a hajótörzs biztosította szélárnyékból, és a hullámverésen át a *Black Joke* felé húzott.

A hajósmester a fedélzetre lépett, és a kapitányhoz fordult.

- Mr. Ferris hajóácsot kér a rabszolgafedélzetek felnyitásához, és két másik embert fogókkal a láncok elvágásához.

- Mindezt egy szuszra hadarta el, majd szünetet tartott, hogy levegőt vegyen. - S azt üzeni, hogy szörnyűséges állapot van odalent - sokan beszorultak, és orvosra is szükség lenne...

- Én készen állok - vágott közbe Robyn.

- Várjon - csattant fel Clinton, de Robyn összefogta szoknyáját, és már rohant is.

- Ha a húgom megy, én is megyek.

- Jól van, Ballantyne. Szükségem is van a segítségére - mondta Clinton. - Mondja meg Ferrisnek, hogy dagályt várunk. Ma éjjel telihold lesz, és a vízszint megemelkedik. Ezen a parton huszunkét láb az apály és dagály közötti vízszintkülönbség. Tehát kevesebb, mint egy órája van tehát.

Fekete bőrtáskájával a kezében Robyn jött vissza a fedélzetre. Szoknya helyett ismét nadrágját öltötte magára. A fedélzeten álló tengerészek kíváncsian nézegették a lábát, de ő ügyet sem vetve rájuk a hajó oldalához rohant. A hajósmester segítőkészen kezét nyújtotta neki, és ő lemászott a csónakba. A táskáját Zouga cipelte utána.

A hullámverésen átvezető út egyszerre volt ijesztő és izgalmas; a csónak veszélyes szögben előrebukott a zúgó és habzó vízben, majd gyomorszorító suhanás után megállt az oldalra dőlt egyárbocos mellett.

Robyn csak négykézláb tudott felmászni a roncs meredeken megdőlt, vízzel elárasztott fedélzetre. A hajótest minden újabb nekicsapódó hullámtól megremegett és továbbhasadt, és újabb víztömeg ömlött végig a fedélzetén.

A zászlós és tengerészei már feltépték a hajóúr fedélzeti nyílásait, és a négyszögletes nyílásokhoz érve Robyn fuldokolni kezdett a hajó belsejéből áradó szörnyű bűztől. Eddig azt hitte, eléggé edzett már a halál és a rothadás szagának elviseléséhez, de ez a bűz minden képzeletét felülmúlta.

- Elhozták a láncvágó fogókat? - kérdezte a zászlós iszonyattól és undortól elfehéredett arccal.

A fogók erős szerszámok voltak, árboctörés esetén az ár-

bocok merevítő és felvonó kötélzetét szokták elvágni velük. Most két ember kezelte őket. Egymás után emelték ki a fedélzeti nyílásokon át a zörgő fekete láncokkal csuklójuknál és bokájuknál egymáshoz kapcsolt kis fekete testeket. A látvány Robynt gyermekkorának egyik kedvenc játékára emlékeztette, amikor egy összehajtogatott papírlapból egyetlen babát vágott ki, és a lapot széthajtogatva egy sor, teljesen egyforma babát kapott. A láncvágók átharpták a vékony láncokat, és a merev kis testek szétváltak egymástól.

- Hiszen ezek még gyerekek! - kiáltott fel hangosan Robyn. Körülötte az emberek néma dühvel dolgoztak. Egymás után húzták ki a testeket a nyílásokon, vágták le róluk a láncokat, és fektették őket a nedves, megdőlt fedélzetre.

Robyn megragadta az elsőt, egy rászáradt mocsokkal, hányással, ürülékkel borított csontvázszerű alakot. Amikor az ölébe emelte, a szerencsétlen feje élettelenül lehanyatlott.

- Nem él - mondta Robyn. A lány szemürege már száraz volt. Robyn letette, és az egyik tengerész félrerángatta.

„Nem él” és „nem él”, és megint „nem él”. Némelyik kis hulla már bomlásnak indult. A zászlós parancsára a tengerészek elkezdtek vízbe hajigálni a holttesteket, így csinálva helyet a hajó mélyéből egymás után felhúzott többi szerencsétlennek.

Végre Robyn megtalálta az első élő. Alig vert a pulzusa és szabálytalanul lélegzett. Egy laikus is megállapíthatta, hogy már alig van benne élet. Robyn sebesen dolgozott, úgy osztva be idejét, hogy minél többet megmenthessen azok közül, akiknek még volt esélyük az életben maradásra.

Újabb magas hullám zuhant az egyárbocos roncsára, és még jobban megdöntötte. A belsejében hangosan ropogtak a gerendák.

- Gyorsabban dolgozzatok. Emelkedik a víz - kiáltotta a zászlós. A matrózok már lenn voltak a hajótestben. Robyn hallotta a kalapácsok csapásait és a hangos recsegést, ahogy a rabszolgafedélzeteket kifeszgették.

Zouga is lent volt. Derékig meztelenre vetkőzve irányította a fabarikádok elleni támadást. Katonatiszt volt, és értett a parancsnokoláshoz. Természetes vezetőképességét gyorsan elismerték a körülötte munkálkodó tengerészek.

A lárma Robynt egy varjútanyára emlékeztette naplementekor, amikor a visszatérő madarak rikoltozva válaszolnak a fészkekben kiáltozó fiókáiknak. A hajóroncs vad himbálódzása, a gerendák hangos recsegése és az emelkedő hideg tengervíz jó néhány fekete lányt magához térített a fásult halálvárásból.

A hajófenéken fekvők közül sokan már fuldokoltak a hajóúrt elárasztó vízben, sokan megértették, hogy egy csapat ember a megmentésükön fáradozik, és az egyre halványuló remény kétségbeesésével hangosan kiabáltak.

A naszád csónakja a rabszolgaszállító hajó mellett horgonyzott, és színültig megtelt azokkal a szerencsétlenekkel, akikben még pislákkolt némi élet, de a lagúna vizében legalább száz, felpuffadt hasú tetem lebegett, mint a parafa bólyák a halásháló körül.

- Vigyék őket a hajóra, aztán gyertek vissza a többiért - kiáltott le evezőseinek a zászlós. Miközben beszélt, újabb fehér tarajos hullám csapódott a roncsnak, és az megdőlt. De az aljába fúródott koralltüskék megtartották, különben felborult volna.

- Robyn! - kiáltotta az egyik nyílásból Zouga. - Szükségünk van rád.

A lány nem nézett vissza rá, hanem a mellette álló tengerész felé rázta a fejét. - Nem él - mondta neki, mire az kifejezéstelen arccal felkapta a törekeny testet, és a hajó oldala felett a tengerbe dobta.

Ekkor Robyn a fedélzeti nyíláshoz mászott, és beugrott rajta.

Mintha a pokolba szállt volna le. Megállt, hogy a vakító napfény után szeme hozzászokjon a sötétséghez. A megdőlt fedélzet iszamos volt az emberi szennytól, és valami kapaszkodó után kellett néznie. A sűrű levegőben kis híján pánikba esett, mert úgy érezte, mintha egy bűzlő párnát szorítottak volna a fejére. Vissza akart kapaszkodni a drága napfényre, de aztán erőt vett magán, és lélegzetet vett. Habár zsigerei tiltakoztak, elfojtotta hányingerét.

Mihelyt a körülötte lévő káoszt megpillantotta, kényelmetlen érzése rögtön elmúlt.

- A legutolsó hullám tette - mondta Zouga, miközben karját húga vállára tette.

A fedélzetek kártyavárként omlottak egymásra, és mindenhol szilánkosra tört éles szálfa- és gerendadarabok meredeztek a félhomályban. Sok szerencsétlen a lehulló gerendák közé szorult, amelyek a felismerhetetlenségig összelapították némelyiküket. Mások a lábukra erősített láncon fejfelé lógva vonaglottak, mint a megnyomorodott rovarok, megint mások a hajóroncs mozgását követve csendben himbálództak.

- Ó, édes Istenem, hol is kezdjek hozzá? - suttogta Robyn. Elengedte a kapaszkodót, és elindult. De lába megcsúszott a sikamlós deszkákon, és előrezuhan a hajóúrbé.

Nagyon megütötte magát. Fájdalom nyilallt a hátába és az alsótestébe, de térdre emelkedett. Saját fájdalma jelentéktelen volt ebben a szörnyűséges börtönben.

- Rendben vagy? - kérdezte aggódva Zouga, de Robyn ellökte a kezét.

Nem messze tőle egy lány sikongatott, Robyn odamászott hozzá. A lány mindkét lábát térdé alatt összeroncsolta egy rázuhanat gerenda.

- Le tudod venni róla? - kérdezte Robyn Zougától.

- Nem. Neki már annyi. Gyere, vannak még mások is.

- Nem. - Robyn visszamászott a táskájáért. Mindene sajtogott, de elnyomta fájdalmát.

Csak egyszer látott lábamputációt: amikor belekezdett, a lány ellökte magától a tengerészeket, akik tartották, és megkínzott vadmacskaként támadt Robynra. Körmeit Robyn arcába mélyesztette, de addigra Robyn térd alatt levágta az egyik lábát. A gyerek most már néma mozdulatlanságban feküdt, és mire Robyn elérte a csontot a másik lábában, meghalt. Robyn zokogva hagyta ott a gerenda alá szorult testet.

Összedörzsölte könyökig véres, ragacsos kezét. Gyötörte a lelkiismeret-furdalás a kudarc miatt, és képtelen volt megmozdulni. Eltompult tekintettel körülnézett.

A hajó belsejét már több mint a feléig elárasztotta a dagály, és a víz továbbra is könyörtelenül ostromolta a hajótestet.

- Ki kell másznunk innen - sürgette Zouga, és amikor látta, hogy Robyn nem reagál, megragadta és durván megrázta a vállát. - Már semmit sem tehetünk. A roncs pedig bármelyik pillanatban felborulhat.

Robyn lebámult a hajóúrbn ide-oda csapkodó fekete vízre, és közvetlenül alatta egy kéz nyúlt ki a víz alól. Rózsaszín tenyerű gyerekkez volt, és kérlelően tárta szét kecsesen vékonyodó ujjait. A súlyos vasbilincs lötyögött a keskeny csuklón, és lassan lehúzta a kezét, amely hamarosan el is tűnt a vízben. Robyn végtelen sajnálattal nézett arra, ahol az előbb a kezét látta, de Zouga durván talpra rángatta.

- Gyere már, az istenfáját. - Arca vad volt, beárnyékolta a sok szörnyűség, amit ebben a bűzös, félig elárasztott hajótestben tapasztalt.

A következő hullám olyan erővel zúdult a hajóroncsra, hogy az kiszabadult a korall fogságából. Recsege törtek szét a gerendák, és a roncs dőlni kezdett. A mocskos víz meredeken emelkedett, és hamarosan a vállukig ellepte őket.

A sérült rabszolgafedélzetek kiszakadtak a helyükről, és egymásra csúsztak, szabad utat engedve a következő összezsúfolt emberrétegnek, hogy az elárasztott mélységbe hulljon.

- Robyn! Benn rekedünk! - Zouga a gerendákon és testen taposva a felettük lévő fényes nyílás felé cibálta a hűgát.

- Nem hagyhatjuk itt őket - ellenkezett Robyn.

- Nekik már végük, az istenfáját. Az egész össze fog omolni. Ki kell mennünk innen.

Robyn kiszabadította a karját, de megtántorodott, és hátrazuhan. Ismét nekicsapódott valaminek, és a fájdalomtól felkiáltott. Az oldalán feküdt egy csomó összeláncolt test tetején, és alig egy lábnyira az arcától egy másik arcot pillantott meg. Az arc élt. Robyn még soha nem látott ilyen szemekeket. Vadak voltak, mint egy macskáé, élesek, mint egy sólyomé, és színük olyan volt, mint a friss méz.

- Ez a lány elég erős - gondolta Robyn, és felkiáltott. - Zouga, segíts!

- Az Istenre kérlek, Robyn.

Robyn előremászott, és elérte a gyereket. A fedélzet gonoszul megdőlt alatta, és friss, hideg tengervíz ömlött a roncs belsejébe.

- Hagyd már! - kiáltotta Zouga.

A víz elborította Robyn fejét, és a megláncolt lány eltűnt a víz alatt.

Robyn vaktában a gyerek után nyúlt a vízbe, és amikor nem találta, érezte, hogy hatalmába keríti a pánik.

A víz alá dugta a fejét, és bár a hasába nyilalló fájdalomtól fulladozott és vizet is nyelt, végül sikerült kitapogatnia a lány vállát. Rögtön érezte, hogy az is ugyanolyan elkeseredetten küzd, mint ő maga.

Együtt emelkedtek a felszínre, együtt kapkodtak levegőért, és együtt köhögtek. Robynnak sikerült a lány száját a víz felszín fölött tartania, de amikor feljebb próbálta emelni, a lánc nem engedte, és rémülten felsikoltott.

- Zouga, segíts!

Újabb szennyvízszagú áradat töltötte meg a száját, és mindketten ismét alámerültek.

Robyn azt hitte, többé már nem kerül ki innen, de azért makacsul tovább küzdött. Egyik karját a lány hónalja alá dugta, másikkal megfogta az arcát, és úgy emelte fel a fejét, hogy amikor ismét a víz fölé kerültek, a lány újabb adagot be tudott szívni a szörnyűségesen bűdös, de kincset érő levegőből.

Addigra már Zouga is ott volt velük. A láncot kétszer a csuklójára tekerte, és minden erejével feszíteni kezdte. A hajótest homályában följük tornyosult; a lejáraton át beszűrődő fény élesen megvilágította kidagadó kar- és vállizmait, a nyakán megfeszülő inakat, amint száján az erőfeszítés néma kiáltásával nekiveselkedett a láncnak.

Ismét elborította őket egy hullám, most azonban Robyn nem volt felkészülve rá. Érezte, hogy víz ömlik a tüdejébe, és menten megfullad. Csak el kellett volna engednie a lányt, és máris lélegezhetett volna, de ő makacsul kitartott. Hirtelen elhatározással úgy döntött, nem engedi elpusztulni. Látta a szemét, és szemében a vad élni akarást. Ezt az egyet meg tudja menteni - ezt az egyet a háromszázból vagy még többől. Erre eltökélte magát.

A hullám visszavonult, és Zouga még mindig itt volt. Haja csurom víz volt, és a víz végigcsorgott a homlokán, bele a szemébe. Lábát az egyik nehéz gerendának feszítve kissé helyzetet változtatott, és még egyszer nekifeszült a láncnak. Az iszonyatos erőfeszítéstől egy mély hangú üvöltés hagyta el a torkát.

A gyűrű, amely a lánc karikáját a fedélzethez rögzítette, jól hallható reccsenéssel kiszakadt, és Zouga mindkét nőt kiemelte a vízből. A lánc jó tízlábnyit vagy még többet kigyózott utánuk, aztán megakadt a következő rögzítőgyűrűben.

Robyn sosem hitte volna, hogy Zouga képes ekkora erőfeszítésre; soha nem látta meztelen felsőtestét - legalábbis gyerekkora óta nem -, és nem tudta, hogy ilyen erős és szívós, profibokszoló-izmai vannak. A korábbi erőfeszítést azonban mégsem volt képes megismételni, és a lány még mindig a lánc foglya volt. Csak átmeneti győzelmet arattak. Zouga most már üvöltött, mire a fiatal tengerész zászlós lemászott a fedélzeti nyíláson. Már maga a halálra ítélt hajótörzsbe való visszatérés is bátor cselekedet, futott át Robyn agyán, amikor a fiatal tisztet megpillantotta. A zászlós kezében a nehéz láncvágó szerszámmal botladozva közeledett a hajófenéken küzdő csoporthoz.

A hajó törzse újabb öt fokkal megdőlt, és a víz tovább emelkedett. Ha Zouga nem tépte volna ki az első gyűrűt, már rég a víz alá kerültek volna.

Most Robyn fölé hajolt, és segített neki a vízszint fölé tartani a lány fejét. Közben a zászlós kitapogatta és a szerszám vágóélei közé helyezte a láncot. De az élek már kicsorbultak, a zászlós pedig még kölyök volt.

Ezért Zouga félretolta, és maga feszült neki a szerszámnak. Ismét megfeszültek az izmai, és a lánc hangos roppanással szétszakadt. Kétszer vágott, egyszer a csuklónál és egyszer a bokánál, aztán a törékeny, meztelen testet a melléhez szorítva sebesen a fedélzeti nyílás felé mászott.

Robyn megpróbálta követni, de valami mélyen benn a hasában megszakadt. Olyan érzés volt, mint amikor a régi pergamen elhasad, megszakadt, és a belé nyilalló fájdalom szinte odaszegezte. Összegörnyedve átölelte magát, képtelen volt megmozdulni. Ekkor tört rá a következő hullám, és a törött fadarabokkal együtt elsodorta. Érezte, hogy elájul, és valami arra csábította, hogy elhagyja magát - milyen könnyű is lett volna átadni magát a víznek és a sötétségnek -, de végül haragja és konok természete kerekedett felül, és folytatta a küzdelmet. Zouga sietett a segítségére, és felhúzta a napfényre.

Alighogy kimásztak a fedélzeti nyíláson, az egyárbocos teljesen az oldalára fordult, és a palánkon keresztül a dermesztően hideg, zöld vízbe katapultálta őket.

A roncs borulásával egyidejűleg a belsejéből hallatszódó, utolsó kétségbeesett kiáltások is abbamaradtak, és a tenger kíméletlen pörölycsapásai alatt a hajó teste lassan a darabjaira hullott. Amikor Zouga és Robyn még mindig összekapaszkodva a felszínre bukkant, a csónak felettük lebegett. A zászlós hatalmas kockázatot vállalva áthozta a zátonyon, hogy felszedje őket.

Erős kezek nyúltak le értük, és miközben a fedélzetére húzták őket, a túlterhelt csónak veszélyesen megbillent. Aztán a zászlós a csónak orrát a következő, vadul pezsgő hullám felé fordította, és a vízhegy meredek oldalán felkapaszkodva nekiütköztek a tetejének. A tengerészek minden erejüket megfeszítve eveztek, hogy a megfelelő irányban tartsák a csónak orrát.

Robyn a csónak alján lévő emberkupachoz mászott, ahol a lány is hevert, és a megkönnyebbülés, hogy ott találta, feledtette vele a lenyelt víz okozta égő fájdalmat a tüdejében és hasának nyilallását.

Hátára fektette a lányt, és kitámasztotta élettelenül lógó fejét, nehogy a meredek hullámokon vergődő csónak padlódeszkáin összetörje.

Rögtön látta, hogy a lány idősebb, mint amilyennek gondolta. Jóllehet teste kiszáradt és csonttá-bőrré soványodott, alteste asszonyosan fejlett volt. Legalább tizenhat éves lehet, gondolta Robyn, és ráhúzta a kátrányos ponyvát, hogy a férfiak pillantásától eltakarja.

A lány kinyitotta a szemét, és komoly tekintettel Robynra bámult. Szeme még mindig sötét mézszínű volt, de miközben Robynt nézte, eltűnt belőle a vadság, és valamiféle más érzés jelent meg benne.

- *Ngí ya bongá* - suttogta a lány, és Robyn megdöbbenve vette észre, hogy érti a szavakat. Emlékei egy szempillantás alatt abba a másik országba repítették, ahhoz a másik nőhöz - az anyjához, Helen Ballantyne-hoz, mert ő ismételtette vele mindaddig ezeket a szavakat, amíg tökéletesen meg nem tanulta őket.

- *Ngi ya bongo*, nagyra becsüllek!

Robyn megpróbálta megtalálni a helyes választ, de elméje ugyanolyan kimerült volt, mint a teste, és olyan régen, annyira más körülmények között tanulta ezt a nyelvet, hogy akadva jöttek ki a száján a szavak.

- *Velapi vena*, ki vagy, és honnan származol?

A lány szeme tágra nyílt a megrökönyödéstől.

- Te beszéled a népem nyelvét - suttogta.

Huszonnyolc élő fekete lányt vettek a fedélzetre. Mire a *Black Joke* felszedte a horgonyt, és a szárazföld felől a tenger irányába fordult, az egyárbocos roncsa elemeire hullott; gerendázata és deszkái egymásnak csapódva lebegtek a zátony sziklái között.

Egy csapat rekedt hangon rikácsoló tengeri madár pörlekedett a zátony fölött. Lebegve köröztek a víz színén úszkáló szörnyűséges maradványok és hajóroncsdarabok fölött, és időnként zuhanórepülésben rávetették magukat egy-egy ínyencfalatra, majd gyöngyszínű szárnyaikkal verdesve ismét a magasba emelkedtek. -

A zátony tenger felőli oldalán lévő mélyebbb vízben cápacsapat gyülekezett. A ragadozók önmagukat izgatva úszkáltak fel-alá, és vaskos, lekerekített háromszög alakú hátuszonyuk cikázva kavargott a víz felszínén. Néhány másodpercenként egy-egy hosszú, torpedó alakú test vágódott a kapzsi mohóság eksztázisában a tenger felszíne fölé, és zuhant távoli ágyúdörgésre emlékeztető hatalmas csattanással vissza a vízbe.

Huszonnyolc a háromszáz-egynéhányból nem túl jó arány, gondolta Robyn, miközben végigtántorgott az alig élő testek mellett. Felsebzett végtagjai nyilalló fájdalommal tiltakoztak minden egyes mozdulata ellen, és a megmenekült gyerekek rossz állapotát látva elkeseredése egyre növekedett. Könnyen felismerte, melyikük adta fel az életért folytatott küzdelmet. Apjának a beteg afrikaiak témájában írt értekezéséből tudta, milyen fontos az élni akarás. Egy tökéletesen egészséges ember is kívánhatja a halált, és ez esetben semmi sem tarthatja életben.

Azon az éjszakán Robyn minden fáradozása dacára

huszonketten meghaltak. A holttesteket a matrózok a hajó végébe cipelték, és onnan a tengerbe hajították. Reggelre a még életben lévők is belázasodtak, és veseelégtelenség miatt bekómáltak. A folyadékhiánytól összezsugorodott és elsorvadt veséjük már képtelen volt megszűrni a szervezetük által kiválasztott folyékony salaktermékeket. Csak egyetlen gyógymód segíthetett, éspedig ivásra kényszerítésük.

A kis nguni lány erősen ellenállt. Robyn abban biztos volt, hogy a nguni népcsoporthoz tartozik, csak azt nem tudta megállapítani, melyik törzshöz, mert legtöbbjük a zulu különböző dialektusát beszélte, és a lány kiejtése nem tűnt ismerősnek Robyn füle számára.

Robyn megpróbált beszélgetni vele, hogy ezzel is eszméleténél tartsa, és felélessze benne az életösztönt. Szinte már anyai érzelmeket táplált iránta, és bár megpróbálta gondoskodását egyenlő mértékben megosztani az összes többi túlélő között, mindig visszatért arra a helyre, a keskeny ponyvaerőnyő alá, ahol a lány feküdt egy ponyvadarabbal letakarva, és az ajkához tartotta a gyenge cukros oldattal teli fém poharat.

Csak néhány száz szóval tudtak társalogni, amikor a lány minden egyes kínkeservesen lenyelt korty riumbafolyadék után megpihent.

- Jubának hívnak - suttogta válaszul, amikor Robyn megkérdezte a nevét. A név hangzása a születési helyét jelentő misszionárius telep vadfügefáin üldögélő kövér, kékesszürke, gyűrűs nyakú galambok turbékolására emlékeztette.

- Kis Galamb, nagyon szép név - mondta Robyn. A lány szégyenlősen elmosolyodott, és száraz, kínlódó hangon tovább suttogott. Robyn nem nagyon értette, de azért hallgatta, és nagyokat bólintott. Észrevette, hogy a gyermek lassan visszasülyed a delíriumba, és valamiféle múltbéli fantomokhoz beszél. Robyn italt erőltetett a szájába, és a lány megpróbált ellenkezni. Kis kortyokkal teli szájával félelmében, talán mérgében motyogott és kiabált.

- Pihened kell - dörrent rá Robynra Zouga. - Két napja megállás nélkül talpon vagy. Meg fogsz betegedni.

- Egész jól érzem magam - mondta bátyjának Robyn, de arca szürke volt a kimerültségtől és a fájdalomtól.

- Legalább hadd vigyelek le benneteket a kabinodba.

Addigra már csak egyedül Juba volt életben, a többiek mind a hajót követő cáparaj táplálékává váltak.

- Nagyszerű - egyezett bele Robyn, és Zouga lecipelte Jubát a hajótaton lévő alkalmi építményből, amelyet Robyn ideiglenes kórháznak használt.

A hajósinas egy szalmazsákot vitt le Robyn kis kabinjába, és leterítette a padlóra, ahova éppen csak elfért. Zouga erre a matracra fektette rá a meztelen Jubát.

Robyn csábítást érzett, hogy végignyúljon keskeny fekvőhelyén, és egy darabig pihenjen, de tudta, hogy amennyiben akárcsak egy pillanatra is elhagyná magát, azonnal mély álomba zuhanna, ápoltja pedig belehalna az ápolás hiányába.

Ezért törökülésben leült a matracra, hátát a hajósládának feszítette, és az ölébe emelte Jubát. Makacsul folytatta a magára vállalt feladatot, hogy cseppenként folyadékot erőltessen a lány ajka közé.

Az egyetlen kabinablakon keresztül beszűrődött a rubinszínű trópusi naplemente, aztán gyorsan besötétedett. Már majdnem teljesen sötét volt a kabinban, amikor Robyn érezte, hogy erős ammóniaszag kíséretében bőséges meleg folyadék áztatja át a szoknyáit. A lány az ölébe vizeit.

- Köszönöm, Istenem - suttogta -, hála legyen neked, Istenem! - A lány két veséje ismét működött; most már biztonságban volt. Robyn az ölében ringatta Jubát: nem zavarta, hogy szoknyái teljesen átáztak, inkább az élet jelének tekintette.

- Megtetted - suttogta. - Igazán bátor tett volt, kis galambom.

Csak annyi ereje maradt, hogy egy tengervízbe mártott ronggyal lemossa a gyermek testét, aztán kilépett átázott ruhájából, és hasra vetette magát a kemény, keskeny fekvőhelyen.

Tíz órát aludt, akkor is csak a görcsök ébresztették fel. Térdét a hatalmas fájdalom a mellkasa elé rántotta, és hasizmai kőkemények voltak. Úgy érezte magát, mint akit bottal megvertek. A hátát hasogató mély fájdalom komolyan megremítette.

Ébredése után hosszú percekig azt hitte, komolyan megsebesült, aztán hatalmas megkönnyebbüléssel és boldogsággal, amely sokkal erősebb volt, mint a fájdalom, felfogta, mi is történik vele. Átvánszorgott a kabinon, fájdalmasan összehörnyedt, és lefürdött egy vödör hideg tengervízben. Aztán Juba mellé térdelt a matraca.

A lány láza csökkent. Bőrének érintése hűvösebb volt. Állapotának javulása további megkönnyebbülést okozott Robynnak. Most már csak a megfelelő pillanatot kellett megtalálnia, hogy megmondja Clinton Codringtonnak, mégsem megy hozzá. A portsmuthi kikötő melletti kis ház képe szertefoszlott. A fájdalom ellenére szabadnak érezte magát. Teste könnyű volt, mint egy kiterjesztett szárnyakkal repülő madaré.

Vizet töltött a fémpohárkába, és felemelte Juba fejét.

- Most már mindketten rendbe jövünk - mondta neki, és a lány kinyitotta a szemét.

- Mindketten rendbe fogunk jönni - mondta újra, és boldogan mosolyogva nézte, amint a lány mohón kortyolja a vizet.

Juba gyorsan gyógyult. Hamarosan már hatalmas étvággal evett.

Szinte napról napra gömbölyödött. Bőre visszanyerte egészséges, fiatalos ragyogását, szeme megtelt élettel, és Robyn szinte tulajdonosi büszkeséggel megállapította, hogy ugyancsak szép lány. Természetes volt a bája és a tartása, és azt az érzéken gömbölyű kebel- és fenékformát, amilyen az övé is volt, a divatot követő nők turnúrral és kitömött mellénnyel próbálták elérni. Kerek és kedves arcával, távol ülő szemével és formás, teli ajkával egzotikusan gyönyörű volt.

Juba nem értette meg, miért akarja Robyn letakartatni vele a keblét és a lábát, de Robyn látta a tengerészek szemét, amikor a lánnyal együtt felment a fedélzetre: Juba testének legéletbevágóbb részeit mindössze egy vászonrongy borította, és ügyet sem vetett rá, amikor a szél azt is félrelebbentette. Robyn Zouga egyik öreg ingét parancsolta rá. A ruhadarab lelógott a térdéig, és Robyn a derekánál egy színes szalaggal

fogta össze, amely láttán a gyermek a szép dolgokra való örök női rácsodálkozás örömeivel nevetett fel.

Juba úgy követte Robynt, mint egy kutyakölyök. Robyn füle egyre jobban hozzászokott a nguni nyelvhez, szókincese gyorsan gyarapodott, és a szalmazsákon egymás mellett ülve éjjelente sokáig beszélgettek.

Clinton Codrington heveny féltékenység jeleit kezdte mutatni. Hozzászokott, hogy sokkal több időt töltsön társaságában, és Robyn a lányt használta fel ürügyként, hogy fokozatosan lazítson a kapcsolatukon, felkészítse arra az újságra, amit még Quelimane-ba való megérkezésük előtt közölni akart vele.

Zouga sem örült a lánnyal való egyre bensőségebb kapcsolatának.

- Hugicám, nem szabad megfélemedezned róla, hogy ő csak egy egyszerű bennszülött. Soha nem fizetődik ki, ha az ember túl közel engedi őket magához - mondta komolyan Zouga. - Túl gyakran tapasztaltam Indiában. Az embernek tartózkodónak kell lennie. Különben is te angol nő vagy.

- Ő pedig zanzi vérű matabele, ami annyit jelent, hogy arisztokrata, mert a családja Mzilikazival jött fel délről. Apja híres tábornok, és egészen Senzangakhonáig, a zuluk királyáig, magának Chakának az apjáig vissza tudja vezetni a családfáját. Másrészt viszont mi csak annyit tudunk, hogy az ükapánk egy marhapásztor volt.

Zouga arckifejezése elkomorult. Nem élvezte különösebben családi eredetük taglalását.

- Angolok vagyunk. A világtörténelem legnagyobb és legcivilizáltabb országának polgárai.

- Moffat nagypapa ismeri Mzilikazit - mutatott rá Robyn -, és úriembernek tartja.

- Meg vagy hibbanva - csattant fel Zouga. - Hogyan hasonlíthatod az angolokat ezekhez a vérszomjas vademberekhez? - De kihátrált a kabinból, mert nem akarta folytatni a vitát. Mint mindig, Robyn tényei most is valóság voltak, és logikája feldühítette.

Nagyapja, Robert Moffat 1829-ben találkozott először Mzilikazival, és az évek folyamán a két ember egymás bizalmas barátja lett. A király megbízott Moffatben, akit Tshedi-

nek nevezett, amiért tanácsokkal látta el a határain kívüli világgal fenntartott kapcsolataiban, és kezelte köszvényét, amely öregkorára megtámadta.

Az észak felé, a matabélékhez vezető út mindig érintette Róbert Moffat kurumani missziós telepét. A körültekintő utas pedig eligazításért az öreg misszionáriushoz fordult, és a Felperzselt Föld felé eső határt őrző matabele ezredek díjazták ezt az eligazítást.

S valóban, az, hogy Fuller Ballantyne a Zambezi folyó mentén élő vad törzsek között bántatlanul eljuthatott egészen a Ngami-tóig, nagyrészt Robert „Tshedi” Moffattal fennálló kapcsolatának volt köszönhető. A védőpajzs, amelyet a matabélék királya öreg barátja fölé tartott, annak közvetlen családtagjait is óvta. Ezt a védelmet a matabele uralom alatt élő összes törzs akceptálta, mert mindnyájan rettegtek az assegaikt, ezt a rettenetes szúrófegyvert, amelyet a zuluk királya, Chaka talált ki, és amellyel az általa ismert világot meghódította.

Afelett érzett bosszúságában, hogy Robyn saját családfájukat a csinos, félmeztelen lányéhoz hasonlította, Zouga először fel sem fogta a húgától hallottak jelentőségét, és amikor bekattant neki, visszarohant húga kabinjába.

- Húgocskám - kiáltotta izgatottan -, ha ő Mzilikazi országából való - hűha! Az majdnem ezer mérföldre van nyugati irányban Quelimane-től. A part felé jövet keresztül kellett jönnie a monomatapák földjén. Próbáld kifaggatni róla.

Sajnálta, hogy gyermekkorában nem figyelt oda, amikor anyja erre a nyelvre tanította őket, és most veszettül koncentrált a két lány élénk csevegésére. Néhány szót megértett, de Robynnak le kellett fordítania a beszélgetés értelmét.

Juba apja híres törzsfőnök volt; harcolt a búrok ellen Moségánál és azóta néhány száz másik ütközetben. Pajzsa telis-tele volt egyes hőstetteit jelképező fekete és fehér tehénfarkakkal.

Még harmincadik nyarát sem töltötte be, amikor megkapta a törzsfőnököknek kijáró fejpántot, és a nép tanácskozási-tületének egyik legrangosabb tekintélye lett. Ötven felesége volt - sokan közülük tiszta zanzi vérűek, mint ő maga -, és száztizenkét fia, valamint számolatlan lánya. Jóllehet az

ország összes szarvasmarhája a királyé volt, közülük ötezret az Juba apjának gondviselésére bízott, ami nagy megtiszteltetést jelentett.

Nagy ember volt - talán túlontúl is nagy a saját biztonsága szempontjából. Valaki belesúgta az „árulás” szót a király fülébe, és a király végrehajtói hajnalban körülvették a faluját.

A nevét kiáltották. Ő kihajolt zsupfedeles kunyhója alacsony ajtaján. Meztelen volt, mert éppen kedvenc felesége öleléséből hívták ki.

- Ki szólít? - kiáltott ki a hajnalba, aztán megpillantotta a fekete alakok gyűrűjét. Tollas fejdíszükben hatalmasnak látszottak, és néma mozdulatlanságba merevedve, fenyegetően álltak.

- A király nevében - mondta egy hang, aztán kilépett valaki a sorból, akiben Juba apja azonnal felismerte a király egy másik törzsfőnökét. Bopának hívták. Alacsony termetű, izmos férfi volt, hatalmas, csupasz mellkassal és súlyos fejjel, és mintha a Nyati folyó menti dombok gránitjából faragták volna ki az arcvonásait.

Nem volt fellebbezés, sem menekülés - nem mintha egyiknek is a gondolata megfordult volna az öreg törzsfőnök fejében.

Az, hogy „a király nevében”, elegendő volt. Lassan kihúzza magát. Ősz haja ellenére még mindig jó felépítésű, széles és izmos vállú harcos volt; mellkasán és oldalain kígyószerűen tekeregtek a harcban szerzett forradások.

- A Fekete Elefánt - kezdte idézni a királyát magasztaló nevet. - Bayete! A Mennydörgő Ég. A Földetrengető. Bayete!

A király nevét szólongatva letérdelt, egyik ítélet-végrehajtója mögé lépett.

Addigra már feleségei és idősebb fiai is előmászta kunyhójukból, és az árnyékban összébújva rettegve figyeltek. Amikor a végrehajtó rövid, vastag fejű lándzsáját a törzsfőnök lapockái közé dőfte, szinte egyszerre kiáltottak fel rémületen és bánatosan. Aztán a végrehajtó visszahúzta a lándzsát, amely hangos cuppanással jött ki a halott testéből, és a törzsfőnök vére fejmagasságig spriccelt, ő maga pedig arccal a földre bukkott.

Véres lándzsáját a magasba tartva a végrehajtó rohamra küldte harcosait, mert a halálos ítélet az öregember feleségeire, összes fiára és lányára, házának rabszolgáira, falujának összes lakójára - összesen több mint háromszáz leiekre - is vonatkozott.

Az ítélet-végrehajtó harcosok sebesen dolgoztak, de valami változott az ősi halálszertartáshoz képest. Először az öregasszonyok és az ősz hajú rabszolgák kerültek sorra. A harcosok nem piszkították be velük a lándzsájukat, hanem a magukkal hordott súlyos bunkósbotjukkal agyonverték őket. Aztán a bokájuknál fogva megragadták a kisgyerekeket és a csecsemőket, és fejüket egy fatörzshöz, a szarvasmarhakarám vastag oszlopaihoz vagy egy kézre eső sziklához csapkodták. Mindez nagyon gyorsan történt, mert a harcosok gyakorlott és fegyelmezett csapatot alkottak, és nem először végeztek ilyen feladatot.

De ez alkalommal valami máshogy történt: a fiatalabb nőket, még azokat is, akik épp csak elérték a serdülőkort, előretaszigálták, és a király végrehajtói szemrevételezték. Aztán véres lándzsájuk egy mozdulatával balra vagy jobbra küldték őket.

A bal oldaliakra gyors halál várt; azokat pedig, akik jobbra kerültek, gyors menetben kelet felé, a felkelő nap irányába vezették.

Mindezt Juba mesélte el Robynnak.

- Sok napon át meneteltünk - folytatta a lány halkuló hangon. Barna szemében ismét ott csillogott a rémület. - Nem is tudom, meddig. Azokat, akik elestek, otthagyták, és mi mentünk tovább.

- Kérdezd meg, mire emlékszik arról a vidékről - kérte Zouga.

- Sok folyó volt arra - válaszolta a lány. - Sok folyó és hatalmas hegyek. - A lány emlékei összekavarodtak, nem tudta megbecsülni a távolságokat. Nem találkoztak emberekkel, nem láttak falvakat vagy városokat, sem marhákat vagy lábon álló termést. Juba csak a fejét rázta Zouga minden kérdésére, és amikor a kétségbeesett reménytől hajtva, hogy talán felismer rajta valamit, Zouga megmutatta Jubának a Harkness-féle térképet, a lány megzavarodva vihogott. A

pergamenre rajzolt jelképek meghaladták értelmi képességét, nem tudta kapcsolatba hozni a táj jellegzetességeivel.

- Mondd meg neki, hogy folytassa - utasította türelmetlenül Zouga a hűgát.

- Végül magas hegyek mély szurdokain mentünk keresztül, ahol a lejtőket magas fák borították, és a folyók fehér vízpermet formájában zuhantak alá, míg oda nem értünk, ahol *bunu* - a fehér ember - várt.

- A fehér ember? - kérdezte Robyn.

- A te néped emberei - bólintott a lány. - Színtelen bőrűek és szeműek. Nagyon sokan voltak, fehérek meg barnák, meg feketék, de ők úgy voltak öltözve, mint a fehérek. És fegyvereik voltak, az *isibamu*, a puskák. - A matabelék jól ismerték a tűzfegyverek hatását. Már legalább harminc évvel azelőtt találkoztak löfegyveres ellenséggel. Némelyik matabele törzsfőnöknek is volt muskétája, habár ők mindig odaadták szolgálóiknak, amikor komoly harcra volt kilátás.

- Ezek az emberek falvakat építettek, olyanokat, mint mi építünk a szarvasmarháinknak, de ezek tele voltak emberekkel, sok-sok emberrel, és minket hozzájuk kötöttek az *insimbivel*, a vasszemekkel. - Az emlékek hatására ösztönösen megdörzsölte a csuklóját. Alkarján még mindig látszottak a rabszolgabilincsek okozta bőrkeményedések.

- Mindennap, amíg ezen a helyen voltunk a hegyek között, egyre csak érkeztek az emberek. Néha csak annyian, mint két kezemen az ujjaim száma, más napon meg annyian, hogy már messziről hallottuk panaszkodásukat. És mindig harcosok őrizték őket.

- Aztán az egyik napon napfelkelte előtt, a szarvak órájában - Robyn emlékezett a hajnalra használt kifejezésre: amikor a marhák szarva először válik láthatóvá a hajnali égbolt előtt -, *insimbiben* elvezettek minket a falvakból, és mi egy hosszú emberkígyót formáltunk - olyan hosszú, hogy az eleje már rég eltűnt előttem az erdőben, amikor a vége még fenn volt a hegyeket borító felhőkben, amikor mi lejöttünk a Hiénák Útján.

„A Hiénák Útja, *Ndlele unfísi*.” Most először hallotta ki-
mondva ezt a nevet. Egy, meztelen lábak tízezrei által kitapo-
sott, árnyékos erdei ösvény képe jelent meg lelki szemei előtt.

Amely körül százával ólálkodtak és vonítottak az undorító döghúsevők.

- Azokat, akik meghaltak, meg azokat, akik elestek, és nem tudtak többé felállni, leoldották a láncról, és az út egyik oldalára vonszolták. Az út mentén ólálkodó *fisik* annyira felbátorodtak, hogy még a mi jelenlétünkben előrohantak az erdőből, és felfalták a testeket. A legrosszabb az volt, amikor a test még élt.

Juba elhallgatott, és a kabinon keresztülhúzódo választófalra meredt. Szemét lassan elárasztották a könnyek. Robyn megfogta, és az ölébe vonta a kezét.

- Nem tudom, meddig követtük a Hiénák Útját - folytatta Juba -, mert minden nap olyan volt, mint az azt megelőző és a rákövetkező. Végül elértük a tengert.

Később Zouga és Robyn megtárgyalta a lány történetét.

- Biztosan keresztülmentek a Monomatapa királyságon, és mégis azt mondja, hogy nem látott városokat, sem bármiféle emberi tevékenységre utaló jeleket.

- A Rabszolga-kereskedők nyilván elkerülték, hogy kapcsolatba kerüljenek a monomatapa néppel.

- Bárcsak többet látott volna és többre emlékezne.

- Rabszolgakaravánban volt - hangsúlyozta ki Robyn. - A túlélés volt az egyetlen gondja.

- Ha ezek az átkozottak legalább térképet tudnának olvasni.

- Ez egy egészen más kultúra - mondta Robyn. Zouga látta húga szemének villanását; érzékelte, hova akar kilyukadni, és témát változtatott.

- Lehet, hogy a monomatapa legenda csupán csak mítosz, talán nincsenek is aranybányák.

- Juba történetének lényege az, hogy a matabelék is részt vesznek a rabszolga-kereskedelemben; azelőtt nem csinálták.

- Butaság! - mordult fel Zouga. - Ők a legnagyobb ragadozók Dzsingisz kán óta! Ők és az összes többi zulu törzs - a shangaan, az angoni, a matabele. Az életük lényege a háború, és a zsákmány a termésük. Az egész társadalom a rabszolgaságon alapszik.

- De korábban soha nem adták el őket - mondta halkan Robyn. - Legalábbis nagyapa, Harris és a többiek nem tesznek említést ilyesmiről az írásaikban.

- A matabelék azelőtt nem találtak piacot - érvelt ésszerűen Zouga. - Most végre kapcsolatba kerültek a rabszolga-kereskedőkkel, és megtalálták a tengerparthoz vezető utat. Azelőtt is csak ez hiányzott.

- Ezt bizonyítanunk kell, Zouga - mondta halk, de eltökélt hangon Robyn. - Tanúbizonytságot kell tennünk erről a szörnyű, emberiségellenes bűnről, és London tudomására kell hoznunk.

- Ha legalább a gyerek látott volna a monomatapák létezésére utaló bizonyítékot vagy aranybányákat - dörmögte Zouga. - Kérdezd meg tőle, voltak-e arra elefántok. - Ismét a Harkness-féle térkép fölé hajolt és az üresen hagyott részek felett bánkódott. - Képtelen vagyok elhinni, hogy nem léteznek. Túl sok dolog bizonyítja. - Zouga felnézett a húgára. - Még valami: úgy tűnik, hogy egy altatódal néhány strófája kivételével minden szavát elfelejtettem annak a nyelvnek, amit anya tanított nekünk.

- „*Muya, mabili zinthatu, Yolala umdade-wthu*”, „Egy, kettő, három, Menj aludni kis húgocskám” - idézte a dalocskát, aztán felnevetett, és a fejét ingatta. - Ismét meg kell tanulnom a nyelvet; Juba és te fogtok segíteni benne.

A Zambezi deltája egy hatalmas mocsáron keresztül ömlik a tengerbe, és vagy száz összevissza tekergő sekély csatorna ágazik szét belőle vagy harmincmérföldnyire a minden jellegzetességet nélkülöző tengerparton.

Lebegő papiruszszigetek szakadnak le a deltavidéket benövő nagyobb táblákból, és a piszkosbarna víz a tengerre sodorja őket. E szigetek némelyike jókora kiterjedésű, és növényzetének gyökerei annyira összegubancolódtak, hogy akár nagyobb testű állatokat is elbírnak. Egy alkalommal egy kisebb bölénycsorda került rá az egyikre, és sodródott ki vele vagy húszmérföldnyire a tengerre. Ott aztán a tenger hullámai szétverték a szigetet, a nagy, lomha állatok pedig a vízbe hullottak, és a piszkos torkolati vizekben tanyázó cápák zsákmányává váltak.

A megfelelő széljárás messzire viszi a szárazföldről a mocsarak sáros szagát és vele együtt a mocsár furcsa rovarjait. Ott van például a delta papirusztábláin élő apró pók - nem

nagyobb, mint egy viaszgyufaszál feje -, amely ökörnál finomságú hálót sző, amivel aztán a szellőre bízta magát. Szóval ezek a kis rovarok hatalmas számban repkedtek a levegőben, hogy hálójuk füstszerű felhőket képez az égen, amilyen a tomboló erdőtűz füstje, és ezek a felhők több száz lábnyi magasságba emelkedve ködszerű oszlopokban örvénylenek, tekeregnek az égen, és a lemenő nap sugarai a rózsza- és mályvaszín gyönyörű árnyalataira festi őket.

Ahol a folyó, megfulladt állatokkal és madarakkal dúsított, sárosbarna, iszapos vizét a tengerbe ontja, krokodilok társulnak a lakmározó cápákhoz.

A *Black Joke* a földtől tízmérföldnyire találkozott az elsővel e visszataszító teremtmények közül. A hulló gerendaként himbálódzott a sekély hullámokon; durva pikkelyei nedvesen csillogtak a napfényben. De amikor a naszád túlságosan megközelítette, erős, tarajos farkának egyetlen csapásával a víz alá merült.

A *Black Joke* rézsútosan haladt a folyó deltája előtt. A deltatorkolat egyik szája volt elég biztonságos egy ekkora hajó számára. Tovább haladt észak felé a Congone-csatornához, amely az egyetlen lehetséges bejárat volt a folyó partján fekvő Quelimane-hoz.

Clinton Codrington úgy tervezte, hogy az éjszakát a torkolat előtt tölti, és csak a következő reggel hajózik be a csatornába. Robyn tudta, hogy el kell távolítania az öltéseket Clinton hónaljából, habár szerette volna néhány nappal tovább benne hagyni. De hát Quelimane volt utazásuk végállomása.

Úgy döntött, hogy egy füst alatt arra is megadja neki a választ, amire oly türelmesen várt. Nyilván rosszul fog neki esni, ha meghallja, hogy nem megy hozzá feleségül, és lelkiismeret-furdalást érzett, amiért felbátorította. Idegen volt a természetétől, hogy fájdalmat okozzon másoknak, és a lehető legenyhébb megfogalmazásban szándékozta vele közölni elhatározását.

Lehívatta a kabinjába, hogy eltávolítsa sebéből a lószőr öltéseket. Derékig meztelenül a keskeny fekvőhelyre ültette, és felemeltette vele a karját. Elégedett volt a seb gyógyulásával, és büszke munkája minőségére. Hegyes ollójával elvágta a csomókat, majd csipeszével óvatosan kihúzta az öltésekből.

Az öltések két apró, de tiszta és száraz lyukat hagytak a forradás duzzadt vonalának két oldalán. Csak az egyikből jött ki egyetlen vércsepp, amit Robyn lágyan letörölt.

Robyn megtanította Jubának az asszisztensi teendőket. A lány tartotta a műszerestálcát, és Robyn neki adta oda a használt eszközöket, valamint a piszkos kötéseket.

Robyn most hátralépett, és a gyógyult sebet nézegette. Aztán anélkül, hogy Jubára tekintett volna, csendesesen így szólt hozzá: - Most elmehetsz. Majd hívlak, ha szükségem lesz rád.

Juba mosolygott, mint egy összeesküvő. - Tényleg gyönyörű. Olyan fehér és sima! - mormogta közös nyelvükön, és Robyn elvörösödött, mert ő is pontosan ugyanezt gondolta. Clinton teste izmos volt, és Mungo St. Johnéval ellentétben szőrtelen, mint egy lányé. Bőre szinte márványszerűen fénylett.

- Olyan a két szeme, mint két hold, amikor rád tekint, Nomusa - folytatta élvezettel Juba. Robyn megpróbált haragosan nézni rá, de ajkáról nem tudta eltüntetni a mosolyt.

- Menj gyorsan - csattant fel, és Juba elnevette magát. - Itt az ideje, hogy egyedül maradjak. - Buján forgatta a szemét.

- Én majd őrzöm az ajtót, és nem fogok hallani semmit, Nomusa. - Robyn lehetetlennek tartotta, hogy haragudjon, amikor a lány ezen a néven szólította, aminek jelentése „könyörületesség lánya” volt - egyébként tetszett neki a név; ő sem tudott volna jobbat kitalálni magának -, és mosolyogva kiteszkolta a kabinból.

Clinton is felfoghatott valamit a beszélgetésből, mert zavartan az ingét gombolta, amikor Robyn visszafordult hozzá.

Robyn mély lélegzetet vett, összefonta a karját, és belekezdett.

- Codrington kapitány, sokat töprengtem a nagy megtisztetésén, amellyel kitüntetett, amikor megkérte a kezemet.

- Mindazonáltal - vágott további mondanivalója elé Clinton, és Robyn elbizonytalanodott, elfelejtette az előre megrágott szavakat, mert a következő szó valóban a „mindazonáltal” lett volna.

- Miss Ballantyne... ízé..., dr. Ballantyne, jobban örülnék,

ha a többi nem mondaná el. - Feszült arca most gyönyörű volt, és Robyn elszomorodott. - Így még táplálhatok némi reményt magamban.

Robyn hevesen megrázta a fejét, de a férfi felemelte a kezét.

- Megértettem, hogy kötelezettségei vannak az apja és ennek a földnek szegény, boldogtalan népe iránt. Csodálom is érte.

Robyn úgy érezte, menten megszakad a szíve. Olyan jó ember volt, és annyira megértette, mi játszódik le az ő lelkében.

- De biztosan érzem, hogy egy napon maga és én...

Robyn meg akarta kímélni a fájdalomtól.

- Kapitány - kezdett bele, és ismét a fejét ingatta.

- Ne - mondta Clinton. - Semmi olyasmit nem tud mondani, amivel megfoszthatna a reménytől. Én türelmes ember vagyok, és megértettem, hogy ez most nem a megfelelő idő. De lelkem mélyéből érzem, hogy a sorsunk összeköt minket, még ha tíz vagy tizenöt évet kell is rá várom.

Az idő nagysága már nem rémítette meg Robynt. Szemmel láthatóan megkönnyebbült.

- Szeretem magát, kedves Ballantyne doktorom, ezt soha semmi sem változtathatja meg, és addig is csak jó véleményére és barátságára tartok igényt.

- Mindkettő a magáé - mondta őszintén és megnyugvással a hangjában Robyn. Könnyebben ment, mint remélte, de furcsa mód a sajnálkozás árnya csak nem akart szertefoszlani.

Nem nyílt több alkalom a magánbeszélgetésre, mert Clintont teljesen lefoglalta, hogy a hajót a változékony partok között húzódó és feltérképezetlen zátonyokkal teli, alattomos csatornába vezesse. A csatorna húsz mérföldön át, egészen az északi partján lévő Quelimane-ig mangroveerdők között kanyargóit.

A deltában uralkodó hőséget szinte elviselhetetlenné tette a sár és a mangroveerdő rothadó vegetációjának nedves kigőzölgése. A furcsa alakú mangrovefák elbűvölték a hajó korlátjánál álló Robynt. Minden egyes fa magányosan állt a csúszós, csokoládészínű sárban. Gúla alakú gyökérzetük valami groteszk rovar lábainak látszott, amint éppen felágaskodik, hogy elérje a kásás szárazakat, amelyek viszont tovább nyújtózkod-

kodtak fel egészen a mérgező zöld lombcsatorig. A gyökerek között aránytalanul nagy ollójukat a magasba tartva - mint-ha fenyegették vagy esetlenül köszöntötték volna a tovahaladó hajót - bíbor- és sárga színű rákok szaladgáltak.

A *Black Joke* nyomdokvize székében betöltötte a csatornát. A kis hullámok elárasztották a sáros partokat, felriasztották a kicsiny zöld és bíborszínű éjjeli kócsagokat, amelyek ijedten a magasba emelkedtek.

A csatorna egyik kanyarja után megpillantották Quelimane omladozó épületeit és a közülük kiemelkedő stukkótemplom szögletes tornyait. Vakolata nagy darabokban hiányzott, és meszelését - mint egy érett sajtot - szürke és zöld penészfoltok és -csíkok tarkították.

Ez a kikötő volt valamikor az egyik legforgalmasabb rabszolgakikötő az egész afrikai parton. A Zambezi szolgált a belső vidékekre vezető országútként a rabszolgakaravánok számára, fő mellékfolyója, a Shire pedig egyenesen a Marawitóhoz és a fennsíkokhoz - a rabszolga-kereskedők kincsesbányájához - vezetett, amely vidékek százezrével árasztották a fekete rabszolgákat.

Amikor brit nyomásra a portugálok is aláírták a Brüsszeli Egyezményt, Quelimane, Lourenco Marques és a Mozambique sziget rabszolgatelepeit bezárták. De az egyárbochos, amelyet a *Black Joke* elfoglalt, azt bizonyította, hogy a főtelmes kereskedelem rejtetten még mindig virágzott a portugál partok mentén. Jellemző ezekre az emberekre, gondolta Clinton Codrington.

Clinton utálkozva húzta el a száját. A sok száz év folyamán, amióta nagy tengerészek felfedezték e partokat, a portugálok ragaszkodtak ehhez az egészségtelen, keskeny parti sávhoz, és mindössze egyszer próbáltak meg - félszível - benyomulni a belső területekre. Azóta csak ücsörögtek széthulló épületeik és összeomló birodalmuk romjain; megelégedtek a kishivatalnoki kar megvesztegetéseivel, zsarolásaival és háremeikkel, és bármilyen bűnt és gonosztettet eltűrtek, ha némi hasznót reméltek tőle.

Miközben a rakparthoz közelítette a hajót, Clinton már látta is őket. Mint díszes keselyűk, gyülekeztek fényüket vesztett aranypaszmányokkal díszített tarkabarka egyenruhát

jukban, és a díszes kard még a legalacsonyabb beosztású vámtiszt derekán is ott lógott.

Jönnek majd végtelen számban az úrlapok és nyilatkozatok, hacsak nem lesz hajthatatlan, no és az elmaradhatatlan nyitott tenyér meg a cinkos kacsintás. Nos, ez alkalommal egyikre sem fog sor kerülni, végül is a királynő flottájának hajójáról van szó.

- Mr. Denham - kiáltott éles hangon Clinton -, osszon ki pisztolyt és kardot a horgonyörségnek, és senki sem léphet a fedélzetre az őrség parancsnokának engedélye nélkül.

Aztán Zougához fordult, hogy röviden kezet rázzanak. Nem sok közös vonást találtak egymásban az utazás folyamán, ezért a búcsú hűvös volt.

- Soha nem tudom elégszer megköszönni, uram - mondta Zouga.

- Csak a kötelességemet teljesítettem, őrnagy. - De Zouga tekintete már Cheroot őrmestert nézte, amint felsorakoztatja embereit a fedélzet elején. Menetkészültségben álltak, alig győzték kivárni, hogy partra szállhassanak a hosszú, unalmas utazás után.

- Az embereim után kell néznem, kapitány - mentegetődzött Zouga, azzal elviharzott.

Clinton Robyn felé fordult, és állhatatosan a zöld szemébe nézett.

- Egy apró emléktárgyat szeretnék kérni öntől - mondta halkan.

Válaszként Robyn felnyúlt, és kiakasztotta az egyik olcsó, strassz fülbevalóját a fülcimpájából, és miközben kezet ráztak, az apró dísz tárgyat a férfi tenyerébe csúsztatta. Clinton az ajkához emelte, aztán a zsebébe rejtette.

- Tíz, de akár ötven évig is várni fogok - mondta újra.

A *Black Joke* a dagállyal jött fel a csatornán; az apály beálltával a rakpartra szállították róla a Ballantyne Afrika-expedíció hatalmas mennyiségű felszerelését; két órával később behúzták rögzítő köteleiket, és a naszád a még mindig sekély vízre lendülve a csatorna felé fordította az orrát.

A tatfedélzeten álló Clinton Codrington az egyre szélesedő úr felett a rakpart legszélén álló magas, karcsú, hosszú szok-

nyás alakot nézte. Mögötte a bátyja fel sem nézett listájából - Cheroot őrmester apró termetű, mopszliképű, fegyveres hottentottáitól őrizve a készleteit és felszerelést vette számba.

A portugál hivatalnokok nagy tisztelettel forgatták Zouga piros viasszal lepecsételt és zsinórokkal díszített felhatalmazását, amelyet a londoni portugál nagykövettől kapott. De még ennél is fontosabbnak bizonyult az a tény, hogy Viktória királynő hadseregének tisztje volt, és hogy a királyi flotta ágyúnaszádjával érkezett. Ez utóbbiból azt a következtetést vonták le, hogy a belátható jövőben a hajó ezen a vidéken marad.

Még Portugál Kelet-Afrika kormányzóját sem fogadhatták volna nagyobb tisztelettel. A nyomorúságos kisváros alacsonyabb beosztású tisztviselői máris szerteszét futottak, hogy biztosítsák számára a legjobb elhelyezést és poggyásának a legmegfelelőbb raktározási lehetőséget, hogy megszervezzék a vízi szállítást a folyó következő szakaszára Tétéig, amely a portugál birodalom legutolsó települése volt a Zambezi vidékén. Parancsokat fogalmaztak meg, hogy hordozókat és kalauzokat biztosítsanak a számára Tétében. Egyszerűen mindent megtettek, amit a fiatal brit tiszt csak kívánt - mint-ha azt Isten is neki rendelte volna.

Robyn Ballantyne magányosan állt ebben a felfordulásban, és a *Black Joke* tatfedélzetén álló kék ruhás alak után bámult. A magas férfi búcsúintésre emelte a kezét, szőke haján megcsillant a napfény. Robyn is integetett neki, mígnem a hajó eltűnt a fák sora mögött, de árboca és füstölő kéménye még hosszú ideig látszott. Robyn megvárta, amíg az árboca és a kémény is eltűnik, és a füst szétterül a zöld mangrovefák fölött.

Clinton Codrington háta mögött lazán összekulcsolt kézzel, majdnem elragadtatott arckifejezéssel állt a fedélzetén. Ilyen hangulatban egy öreg kóbor lovag nyilván kilovagol, gondolta.

Egyáltalán nem találta melodramatikusnak az elképzelést. Úgy érezte, a szerelem megnevesítette, és egy ilyen kincset ki kell érdemelnie, ennek lehetősége pedig nyitva áll előtte. Megérintette a Robyntól kapott fülbevalót, amely egy cérna-

szálon lógott a nyakában, az inge alatt, és türelmetlenül bámult előre a csatornán. Most először érezte úgy, hogy élete egyértelmű és állandó útmutatást kapott, amilyen a tengerész számára a Sarkcsillag.

Ez a hangulata még öt nap múlva is tartott, amikor a *Black Joke* megkerülte a Ras Elat hegyfokot és lehorgonyzót. Nyolc nagy egyárbocos feküdt az apály miatt szárazra került homokon. A vízszint huszonnégy lábnyt csökkent ezen a parton. Ezeket a járműveket úgy tervezték, hogy a be- és kirakodás megkönnyítése érdekében fel tudjanak futni a partra. Éppen a láncra fűzött rabszolgákat hajtották hosszú sorokban a hajókhoz, hogy ott várják ki türelmesen, amíg rájuk kerül a sor, és felmászhatnak a hajók oldalán lévő létrákon. A szerencsétlenek bukácsolva, csúszkálva haladtak át a dagály által hátrahagyott sekély pocsolyákon.

A *Black Joke* váratlan megérkezése pokoli zűrzavart okozott, és a part megtelt futó és tántorgó alakokkal. Hangos sikongatás, a korbáccsattogás és a rabszolgakufárok izgatott kiáltozása egészen a *Black Joke*-ig elhallatszott. A naszád a zátony túloldalán dobta le a horgonyt, és szélbe fordult.

Clinton Codrington olyan vágyakozással nézett a partra futtatott hajókra és a pánikszerűen menekülő emberekre, mint éhező gyerek az élelemmel megrakott kirakatra.

Kemp admirális kínos részletességgel kiadott parancsai egyértelműek voltak. Az admirális rettegve gondolt vissza fiatal kapitányának kalandjára, amikor az Galabashnál egy egész rabszolgaszállító flottát foglyul ejtett, majd rákényszerítette a kapitányokat, hogy felvegyék a rakományukat, és észak felé hajózva keresztezzék az Egyenlítőt.

Kemp nem akarta, hogy ez a kockázatos akció megismétlődjék, és szigorúan a lelkére kötötte a *Black Joke* parancsnokának, tartsa tiszteletben az ománi arabok szultánjának területi sérthetetlenségét, és betű szerint ragaszkodjék a zanzibári brit konzul által Zanzibárban kialakított szerződésben foglaltakhoz.

Clinton Codringtonnak szigorúan tilos volt beleavatkoznia a kereskedelembe, ha azt a szultán alattvalója folytatta a szultán birtokában lévő területek között. Még az omániak vörös és arany lobogója alatt hajózó hajók átvizsgálását sem

engedték meg neki, amennyiben azok a szultán által elismert kereskedelmi útvonalakon közlekedtek. Ezeket az útvonalakat pedig gondosan meghatározták Codrington kapitány számára.

Csak azokat a hajókat vizsgálhatta át, amelyek nem tartoztak a szultán fennhatósága alá - és ezek főleg az európai országok hajói voltak. Természetesen az amerikai hajókat sem ellenőrizhette. E megkötések figyelembe vételével Codrington önállóan cselekedhetett.

Nem elég, hogy nem engedték meg neki, hogy elfoglalja vagy akár csak átvizsgálja a szultán hajóit, a parancs szerint az első adandó alkalommal udvariassági látogatást kellett tennie a zanzibári kikötőben, hogy megtanácskozza a brit konzullal, melyik a legjobb módszer a már meglévő szerződések betartására, és hogyan lehet emlékeztetni a szultánt kötelezettségeire.

Tehát most Clinton Codrington fel-alá járkált a fedélzeten, mint egy ketrecbe zárt oroszlán az etetés idején, és a korallzátony hasadékán át dühödt tehetetlenséggel nézte a legálisan tevékenykedő ománi rabszolgaszállító flottát, mert az Elatöböl a szultán birtokaihoz tartozott, amit Ófelsége kormánya el is ismert.

Az első vad pánik elmúltával a part és az egyárbocosok üresek voltak, de Clinton tudta, hogy szempárok ezrei szegződnek rá, nézik a sárfalú városka falai mögül és a kókuszpálmaligetek árnyékából.

Keserű düh töltötte el a gondolatra, hogy felszedi a horgonyt és elhajózik, és mohó tekintettel bámult az előtte heverő zsákmányra.

Az elati sejk, Mohamed Bin Salim palotája sárból tapasztott falú, festetlen épület volt a város közepén. A mellvéddel körülvett falon a poros belső udvarra vezető nehéz tikfából faragott, rézveretű kapu volt az egyetlen nyílás.

Az udvaron álló dús lombú, öreg takamakafa alatt a sejk, legfőbb tanácsadói és Ófelsége, a zanzibári szultán követei elmélyülten tárgyaltak. Szó szerint élet és halál volt a téma.

Mohamed sejknek az ingyencekre jellemző kövér és sima teste, élénk színű, érzéki ajka és sólyomszeme volt.

Szemmel láthatóan súlyos gondok gyötörték, mert ambi-

ciója szörnyű veszélybe sodorta. Pedig milyen egyszerű is volt a célja: mindössze egymillió rúpiát akart összegyűjteni, és már majdnem sikerült is neki, amikor ura, a mindenható zanzibári szultán követeket küldött hozzá, és elszámoltatásra magához hívatta.

A sejk tíz évvel ezelőtt a szultánnak járó dézsma elsikkasztásával kezdett hozzá célja teljesítéséhez, és azóta minden évben egyre többet lopott. Ahogy a kapzsi embereknel lenni szokott, egyik csínytevést követte a másik. A szultán tudott erről, mert már öreg volt ugyan, de nem buta. Tudta, hogy a neki járó pénz biztonságban van a sejk kincstárában, és bármikor hozzájuthat. Mindössze jóindulatúan figyelmen kívül kellett hagynia a sejk manipulációit, amíg a tisztas férfiú olyan mélyre nem zuhan a csapdába, hogy már semmiféle fickándozás és siránkozás nem tudja onnan kihozni. S tíz év után el is érkezett ez a pillanat, és a szultán nemcsak a neki járó dézsmára tartott igényt, hanem a sejk összes vagyonára.

A további büntetés már unalmas ügylet. Kezdeként addig verik a sejk meztelen talpát, amíg azok a finom kis csontok össze nem törnek, rendkívül fájdalmassá téve számára a szultán elé masírozást. Ott aztán felolvassák a végső ítéletet, amely nem más, mint hogy egy csomókkal teli bölénybőr szíjat tekernek egyre szorosabban a homlokára, amíg súlyomszeme ki nem ugrik szemgödreből, és a feje össze nem roppan, mint egy földre ejtett görögdinnye. A szultán igazán élvezte az ilyesfajta látványosságokat, erre a mostanira pedig már tíz éve várt.

Mindkét férfi ismerte a szertartást, amely a szultán követinek udvarias látogatásával kezdődött.

A követek most ott ültek a sejkkal szemben a takamakafa alatt. A kókuszos édességeket majszolták, s rézpohárkákból nagyokat kortyoltak a sűrű feketekávéból, közben rideg, szenvedélytelen tekintettel nézték a sejket.

Ebben a dermesztő légkörben robogott be a kikötői küldönc, hogy elűjságolja a megsemmisítő hírt, miszerint egy brit csatahajó érkezett a kikötőbe, és ágyúja a várost meg a kikötőt fenyegetik.

A sejk végighallgatta a küldöncöt, aztán egyetlen mozdulattal elbocsátotta, majd visszafordult vendégeihez.

- Ez komoly dolog - kezdte megkönnyebbülve, amiért módja nyílt témát változtatni. - Nem ártana megtekinteni az idegen hajót.

- A Ferenginek szerződése van urunkkal - mondta az egyik ősz szakállú -, és ők nagyra tartják az ilyen papírokat.

Mindnyájanból intottak, egyikük sem mutatta ki a benne dúló izgatottságot. Habár ez a partszakasz nem nagyon érdekelte a tapintatlan északi embereket, de még ritka látogatásaikkal is félelmet és nyugtalanságot keltettek.

A sejk egy darabig tanakodott, közben göndör szakállát simogatta. Behunyta szemmel fogadta az agyában feltoluló ötleteket. Elméje, amelyet szinte megbénított a szörnyű csapás, ismét működni kezdett.

- Le kell mennem a hadihajóhoz - jelentette ki. Mire azonnal zajos tiltakozás tört ki, de ő feltartott kézzel elcsendesítette a többieket. Még mindig Elat sejkje volt, ennél fogva végig kellett hallgatniuk.

- Kötelességem kipuhatolni a parancsnok szándékát, aztán azonnal tudatni urunkkal.

Clinton Codrington már-már beletörődött, hogy parancsot ad a horgony felszedésére, hiszen semmiféle élet nem mutatkozott a parton, és semmilyen feladatot sem talált magának. Hiú reménynek bizonyult, hogy elcsíp egy európai rabszolgaszállító hajót, amint éppen átkos tevékenységét folytatja. Talán jobban tette volna, ha órákkal korábban elindul. A nap már félúton járt a horizonton, és nem szívesen hajózott volna éjszaka a veszélyes part menti csatornákon. Valamiféle ösztön azonban nem engedte elindulni.

Vissza-visszatért a jobb oldali korláthoz, és távcsöve a pálmafák között megbúvó, lapos tetejű és sárfalú épületeket pásztázta. Altisztjei minden egyes alkalommal várakozóan vigyázzba vágta magukat, de amikor látták, hogy ügyet sem vet rájuk, és arckifejezése sem változik, lazítottak tartásukon.

Ez alkalommal Clinton mozgást észlelt. Fehér köntösök villantak az elhagyatott helység egyetlen utcájában, és a partot kémlelő fiatal kapitány izgatottságot és önelégültséget érzett. Kis küldöttség bukkant elő a fák közül, és közeledett a part felé.

- Mondja meg az inasomnak, készítse elő egyes számú ruhámat és a kardomat - adta ki a parancsot anélkül, hogy távcsövét a szeméről levette volna. A parton közeledő csapatot egy vakító fehér köntösbe öltözött, fején arannyal átszőtt turbánt viselő, pocakos figura vezette. Mögötte egy hordozó haladt, kezében a szultán hosszú, vörös-arany lobogójával.

- Úgy fogunk vele bánni, mint egy kormányzóval - határozta el Clinton. - Négy ágyúlövést neki! - adta ki a parancsot, azzal sarkon fordult, és lement a kabinjába átöltözni.

Az arab kimászott kis felukkájából, és zihálva a fedélzetre kapaszkodott. Két házirabszolgája segített neki. Amint lába a fedélzetet érintette, eldőrdült az első díszlövés. A sejk felváltott a meglepetéstől, és mint egy megvadult csődör, vagy kétlábnyira a levegőbe szökkent. Arca színe hamuszürkére változott, és a kövér ember egész testében remegett.

Clinton félrekapott kalapjában, kék és arany kabátjában, fehér nadrágban parádézva előrelépett, és az üdvözlés hátralevő idejére belekarolt a sejkbe, nehogy visszarohanjon öröklöten ringatózó felukkájába, ahol evezősei ugyanúgy meg voltak rémülve.

- Kérem, excellenciád, erre szíveskedjék! - dörmögte Clinton, anélkül, hogy kezének szorítása enyhült volna a sejk húsos karján, és vendégét függén a kabinjába vezette.

A fordítás gondot okozott, de a sejk kíséretének egyik tagja beszélt valamennyire angolul és franciául. Majdnem éjfél volt, mire Clintonnak sikerült a kegyetlenül meggyötört anyanyelvén ömlő virágos szóáradatot megfejtenie. Mikor pedig ez bekövetkezett, mintha fény árasztotta volna el a kabint, és Clintont egyféle vad, harcos vidámság kerítette hatálmába.

A kövér sejk, Elat kormányzója, puha és piros ajkával a brit Őfelségétől kért védelmet a zanzibári szultán jogtiprásával és önkényével szemben.

- *Dites-lui je ne peux pas* - a fenébe is, mondja meg neki, hogy csak akkor védhetem meg, ha bejelenti Elat kiválását a szultán domíniumai közül. *Comprenez-vous?*

- *Je m'excuse, je ne comprends pas.*

Ez már fárasztó volt, főleg ha figyelembe vesszük Clinton

mohó igyekezetét, hogy Elat provinciát kiszakítsa Zanzibar befolyása alól.

A külügyminisztérium korrekt jogi formában megalkotott és a protokollra, valamint a kellő tiszteletadásra is figyelmet fordító szerződési mintákat adott az Atlanti-óceánon szolgáló rabszolgakereskedelem-ellenes flotta minden parancsnokának. Ezeket csak alá kellett írtniuk azokkal a bennszülött törzsfőnökökkel, fővezérekkel, hercegecskéikkel és bennszülött királyokkal, akiket rá tudtak bírni arra, hogy kézjegyükkel ellássák.

Ezek a dokumentumok Őfelsége kormányának és az aláírónak kölcsönös elismerésével kezdődtek, amelyet bizonytalan megfogalmazású védelmi és szabad kereskedelmi garancia követett, és a rabszolga-kereskedelem szigorú elítélésével végződtek, jogot biztosítva Őfelsége kormányának, hogy ellenőrizze, elkobozza és megsemmisítse azokat a hajókat, amelyek a szerződésben megállapított vizeken e kereskedelmet űzik. A továbbiakban jogot biztosított Őfelsége haditengerészete számára, hogy csapatokat tegyen partra, elpusztítsa a rabszolgatélepeseket, letartóztassa a rabszolgakufárokat, és bármi mást megtegyen, amit szükségesnek tart a szerződésbe foglalt területeken és vizeken folytatott rabszolga-kereskedelem megszüntetése szempontjából.

Kemp admirálisnak elkerülte a figyelmét, hogy Codrington kapitány jól el van látva ezekkel a szerződésformulákkal, melyeket kizárólag a nyugati part Egyenlítő feletti részein való felhasználásra szánták. A jó öreg admirálisnak ugyan-csak nyugtalan éjszakái lettek volna, ha tudomására jut, hogy ragyogó képességű, de kissé szertelen ifjú tisztjét ilyen veszélyes fegyverzettel önálló őrájatra küldte.

- Itt kell aláírnia - magyarázta élénken Clinton -, és én parancsot adok, hogy száz guineát fizessenek ki önnek a brit kincstárból. - A szerződés éves fizetésről is gondoskodott az aláíró számára, és Clinton úgy vélte, száz guinea megteszi. Nem volt benne biztos, hogy joga van utasításokat adni a kincstárnak, de Mohamed sejk szemmel láthatóan el volt ragadtatva. Csupán az életét akarta megmenteni, és nemcsak hogy védelemre lelt e nagyszerű hadihajón, de még aranyat is ígértek neki. Boldogan mosolygott, és piros ajkát le-

biggyesztve - immár mint „Elat és Ras Telfa szuverén birtokainak hercege és legfőbb ura” - nevét új, hosszú titulusa alá írta.

- Nagyszerű - mondta Clinton élénken, azzal összetekerte a szerződésképiát, és a kabinjába rohant vele.

- Mr. Denham - kiáltotta a fedélzeti lépcső felé. - Állítson össze egy csapatot muskétákkal, pisztolyokkal, kardokkal és gyújtóanyaggal - negyven embert, akik napkeltekor a partra szállnak. - A sejknek most először támadt rossz előérzete. Ennek a ferenginek ördögien hideg és kegyetlen kék szeme volt. - El Sheetan - gondolta -, az ördög. - Azzal ördög szeme elleni jelet vetett.

- Mondhatok valamit, uram? - Mr. Denham, a *Black Joke* parancsnokhelyettese nyugtalannak látszott az iránytű fényében. Egy óra volt hátra a napfelkeltéig, és az előfedélzeten guggoló katonákra pillantott.

- Öntse ki a szívét - biztatta nagylelkűen Clinton. Denham hadnagy nem volt hozzászokva kapitánya kedélyes hangulathoz, és óvatosan fejezte ki magát. Denham hadnagy nézetei lényegükben közel jártak a Cape Town-i admirális nézeteihez.

- Hadnagy, amennyiben tiltakozni akar a parancsaim ellen - vágott vidáman a szavába Clinton -, örömmel bejegyzem a hajónaplóba.

Ímígyen feloldozva a felelősség alól, hogy háborús cselekményben vegyen részt egy idegen uralkodó területén, Denham hadnagy annyira megkönnyebbült, hogy amikor Clinton közölte vele: - Én vezetem a partra szálló egységet, maga pedig távollétemben átveszi a hajó parancsnokságát -, lelkesen megrázta kapitánya kezét. - Sok szerencsét, uram - bömbölte.

Két csónakkal szálltak partra. A nagyobbik kelt először át a zátony hasadékan, és a kisebbik két csónakhossznyira követte. Amint a csónak feneke földet ért, Clinton kiugrott a térdig érő, meleg vízbe, és emberei követték. Előhúzta kardját, és cuppogó cipővel, lélekszakadva a legközelebbi egyárbocos felé vezette őt emberből álló csapatát.

Amikor az egyárbocos erősen megdőlt fedélzetére ugrott, egy arab őr kinézett az egyik hátsó kabinból, és hosszú kovás

puskájával célba vette a fejét. A lövést ebből a távolságból nem lehetett eltéveszteni, és Clinton éppen abban a pillanatban húzta be ösztönösen a nyakát, amikor a fegyver kakasa csattant, és szikra, valamint füst vágódott ki az acél és a kovakő alatt elhelyezkedő lőporserpenyőből.

Clinton kardja nekicsattant az acélcsőnek, és felfelé taszította az eldördülő fegyvert. A füst és az égő lőpor az arcába csapódott, leperzselte a szemöldökét, de a jókora lövedék hüvelyekkel repült el a feje fölött. Amikor a füst szétoszlott, látta, hogy az őr üres fegyverét elhajítva, átszökken a hajó oldalán, és a homokon át a pálmafák felé inal.

- Átkutatni és felgyújtani! - adta ki a parancsot Clinton.

Most először volt módjában a flotta többi egyárbocosára tekinteni. Az egyik már égett, és a lángok fényárba borították a hajnali égboltot. A feltekert fővitorla elfeketedett, mint egy száraz levél, és hallotta a hajótest és a hátsó felépítmény taplószáraz gerendázatának ropogását. Tengerészei már a következő hajó felé rohantak.

- Ég a hajó - mondta zihálva hajósmestere, és a forró levegő Clinton arcába csapott. A fő fedélzeti nyílás felett remgett a forró levegő.

- Folytatjuk - mondta halkan, és lemászott a létrán a letaposott nedves homokra. Háta mögött úgy morajlottak a lángok, mint egy csomó ketrecbe zárt vadállat.

A legnagyobb, kétszáz tonnás egyárbocos felé rohantak, és Clinton ötven lépéssel megelőzte tengerészeit.

- Győződjenek meg róla, hogy senki sincs rajta - parancsolta. Egyik matróza egy összegöngyölt selyem imaszőnyeggel a hóna alatt tért vissza.

- Ebből elég! - csattant fel. - Nem lesz fosztogatás.

A tengerész vonakodva visszadobta az értékes csomagot a fedélzeti nyíláson, és a lángok mint Baáltól kapott ajándékot azonnal elfogadták.

Mire a faszorhoz értek, már mind a nyolc hajó égett. Zömök árbocuk a szétégett fedélzetre dőlt, és a vadul dübörgő lángok egymás után nyelték el felgöngyölt vitorláikat. Az egyik hajó törzsében hatalmas, durranás kíséretében felrobant egy kis hordó lőpor, és néhány másodpercig hatalmas, szürke polipra emlékeztető füstfelhő borította el a partot.

Aztán a füstfelhő kisodródott a zátony fölé, maga mögött hagyva a szétroncsolódott hajótestet és a homokon szerteszté heverő gerendadarabokat. A robbanás lökéshulláma kioltotta a tüzet.

- Volt valaki a fedélzeten? - kérdezte halkán Clinton.

- Nem, uram. - Hajósmestere kivont karddal a kezében ott zihált mellette. Arca kivörösödött az izgalomtól.

Clinton egy hűvös bólintással palástolta megkönnyebbülését. Aztán néhány kincset érő percet arra fordított, hogy rendbe szedje a soraikat, és hagyta, hogy kifújják magukat.

- Muskétákat ellenőrizni! - adta ki a parancsot, és máris hangosan csattogtak a závarzatok. - Szuronyokat feltűzni! - Fém ütődött fémnek, amint a hosszú pengéket az Enfieldek csövére erősítették. - Ha egyáltalán lesz ellenállás, úgy vélem, a városban kerül rá sor. - Tekintete végigsiklott a nem éppen egyenes sorokon. Se nem tengerészek, se nem gyalogosok, gondolta gyengéden. Lehet, hogy nem tökéletes a kiképzésük, de lelkesek és kezdeményezők, nem azok a parádé-automaták.

- Hát akkor indulás. - A sárszínű, lapos tetejű épületek között megbúvó út felé vezette őket. A városban égett fa és szennyvíz, sáfránnyal ízesített rizs és bivalytejből készült vaj szaga terjengett.

- Felgyűjtuk őket? - Hajósmestere az utat szegélyező házak felé mutatott.

- Nem. Azért jöttünk, hogy megvédjük őket - válaszolta Clinton hűvösen. - Új szövetségünk, a sejk tulajdonát képezik.

- Értem - mormogta a hajósmester. Láthatóan meg volt zavarodva, és Clinton sajnálatot érzett iránta.

- A rabszolgatelepekhez megyünk - magyarázta, miközben szabályos alakzatban vonultak az utcán. Aztán az út kettéágazott és ők megálltak.

Nyomasztó volt a hőség, és fenyegető a csend. A levegő nem mozdult, még a kókuszpálmák is abbahagyták leveleik örökös csattogtatását. A hátuk mögül, a part felől égő fa halk ropogása hallatszott, és felettük, az égbolton a mindenütt jelenlévő tarka, afrikai varjak köröztek rekedtesen káromgva. Az épületek és a sűrű kókuszpálmaliget *azonban* kihaltak voltak.

- Nem szeretem az ilyesmit - súgta valamelyik tengerész Clinton háta mögött. Clinton meg tudta érteni az illetőt. A tengerész mindig suta, ha elhagyja a hajóját, és most negyvenen voltak, távol a parttól, ezernyi láthatatlan, de annál vadabb harcostól körülvéve. Clinton tudta, hogy tartania kell a lendületet, amellyel meglepetésszerűen a városra törtek, de még egy pillanatig tétozózott. Aztán egyszerre felismerte, hogy a jobb felőli utca szélén heverő alakatlan, zsákformájú dolog egy ember. Meztelen, fekete hulla volt, egy rabszolga, akit a tegnapi pánikszerű menekülésben agyontapostak, és otthagytak.

Arra lehetnek a rabszolgatelepek, döntötte el, és csendet parancsolt embereinek. Félrehajtotta fejét, és minden figyelmét a mozdulatlan levegőben hallható halk morgásra koncentrált. Akár szél zúgása is lehetett volna, csak hogy nem fújt a szél, vagy a lángoké, de azokat maguk mögött hagyták a tengerparton. Távoli emberi hangok voltak - sok hang, sok ezer hang.

- Erre! Kövessenek! - Előrerohantak a jobb oldali úton, és szinte azonnal belefutottak a csapdába, amelyet nagy gonddal állítottak nekik.

Muskétákból leadott sortűz fogadta őket a keskenyedő út mindkét oldaláról. Mindent elborított a lóporfüst, majd továbbgördülve gyöngyszerű függönyként lebegett a pálmák törzse és a kesudiófák lombja között.

A füstfüggöny mögül szellemalakként bukkantak elő a köntöst viselő támadók. „Allah Akbar”-t kiáltozva lóbálták hosszú csövű kovás puskájukat vagy félhold alakú kardjukat, majd rárontottak a sortűz által megzavart kis tengerészcsapatra.

Clinton legalább százra becsülte a számukat. Elszántan nyomultak előre. Görbe kardjuk csillogott, és a meztelen acélnak különösen dermesztő hatása volt.

- Felzárkózn! - kiáltotta Clinton. - Sortűzet adunk le rájuk, aztán a füstön keresztül rájuk rontunk.

A rohanó arabok első sora már majdnem a csőre töltött Enfieldek vonalához ért. Clintonnak furcsa mód megragadta a figyelmét, hogy sokan feltűrték köntösük alját, combjukig fedetlenül hagyva a lábszárukat. Bőrük színe az elefántcsont

árnyalattól a dohányig váltakozott, és a támadók első sora csupa ráncos arcú, ősz szakállú öregemberből állt. Dühödten, harciasan, megszállottan ordítottak. Tanúi voltak létalapjuk felégetésének a parton, és nem maradt más vagyonuk, mint a kesudiófák és a kókuszpálmák között megbúvó rabszolgatelepek tartalma.

- Tűz! - bömbölte Clinton. A rákövetkező hatalmas dörrenés egy pillanatra megsüketítette. Mindent betakart a lőporfüst. Megbotlott egy földön fekvő arabban. A halott turbánja szétbomlott, és a szemére tekeredett. Az arcát elborította a vér, színe vörös volt, mint a szultán zászlaja, amely ott lebegett a füst felett, nem sokkal Clinton előtt.

Egy alak bukkant fel előtte, és máris hallotta a görbe kard pengéjének suhogását. Lebukott, és homloka előtt alig egy hüvelykkel elsuhanó penge által kavart szellő egy elszabadult hajtincset csapott a szemébe. Clinton felemelkedett a térdéről, és teljes erejéből előredőött.

Kardjának hegye könnyedén hatolt be a húsba, aztán egy csontban elakadt. Az arab elejtette kardját, és pusztá kézzel megragadta a tengerészkard pengéjét. Clinton hátrahajolt, és visszahúzta a pengét a testből. A penge keresztülvágta az arab érzéketlenné vált ujjait, és inai halk pattogó hang kíséretében szétváltak. A férfi csodálkozva szeme elé kapta megcsonkított kezét, és megdöbbszent arccal térdre zuhant.

Clinton továbbrohant, hogy beérje tengeréseit. A fák között talált rájuk, kis csoportokban álltak, és izgatottan nevetgéltek, kiáltoztak.

- Úgy menekülnek, mint az akadályfutók, uram - kiáltotta a hajósmester. - Grand National, tíz az egyhez a mezőnyben! - Felkapta a szultán lehullott lobogóját, és dühödten lengette a feje felett. Megszállta az izgalom.

- Van veszteségünk? - kérdezte Clinton. Őt is hatalmába kerítette a harci lelkesedés. Nem zavarta, mi több, jókedvűvé tette, hogy megölt egy arabot. Képes lett volna visszafordulni, hogy megskalpolja. De kérdése kijózanította embereit.

- Jedrow kapott egyet a hasába, de tud menni. Wilsonnak pedig megvágta a karját.

- Küldje vissza őket a hajóra. Majd vigyáznak egymásra. A többiek pedig utánam!

Negyedmérföldnyi rohanás után megtalálták a telepeket. Őrségük elmenekült.

A rabszolgák karámjai fél mérföld hosszúságban húzódtak egy kis patak mentén, amely biztosította számukra az ivóvizet, egyben szennycsatornaként is szolgált.

Ezek a telepek nem hasonlítottak azokhoz, amelyeket Clinton a nyugati parton látott és elpusztított. Azokat európaiak építették, és rendezettek voltak. Ezek pálmalevelekből font kötéllel összeerősített, nyers fatörzsekből készültek. A külső falak mögött zsúptetős, oldalt nyitott építmények álltak, a megláncolt rabszolgák menedéket találtak alattuk a nap és az eső elől. Csak a bűz volt ugyanolyan, mint a nyugati part telepein. Trópusi vérhasjárvány sepet végig a telepeken, és a halottak bomló testét nem távolították el az egészségesek közül. A varjak, a héják és a keselyűk türelmesen várakoztak a fák ágain. Idomtalan alakjuk élesen kirajzolódott a ragyogóan kéklő reggeli ég hátterén.

Clinton a víznél találkozott Elat újdonsült uralkodójával, Mohamed sejjkel, és végigkísérte a tengerparton. Az emelkedő dagály éppen az utolsó egyárbocos parázsló gerendáit mosta. A sejk bizonytalanul támo lygott, mint akit szörnyű megrázkództatás ért. Egyik házirabszolgája vállára támaszkodva hitetlenkedve nézte a hatalmas pusztítás eredményét. Minden egyes elégett hajó harmadrészben a sejk tulajdonában volt.

A partot szegélyező fák sorához érve meg kellett pihennie. Egy rabszolga faragott széket helyezett az árnyékba, egy másik pedig pálmalevelekből készült legyezővel hűsítette elkese redéstől verítékező homlokát, s elhessegette a feje fölött döngicsélő legyeket.

Nyomorúságát még teljesebbé tették az őrü lt angol tengerészkapitány, az „El Sheetan” szavai, amelyeket a megdőb bent és hitetlenkedő tolmács tört franciasággal és angolsággal közvetített neki. Ezeket a dolgokat csak rekedtes suttogással lehetett elismételni, és a sejk minden bejelentést egy halk „ajjaj!”-jal nyugtázott, közben égre meredő szemét forgatta.

Megtudta, hogy előcibálták a bozótosból a falu kovácsait,

és már verték is le a bilincseket a hosszú sorokban álldogáló, megzavarodott rabszolgákról.

- Ajjaj! - siránkozott a sejk. Hát nem tudja ez a gonosz, hogy ezeket a rabszolgákat már megvette, és az adót is kifizette utánuk?

Clinton nyugodt hangon elmagyarázta a sejknek, hogy miután levették a rabszolgákról a bilincseket, visszamasíroztatják őket az ország belsejébe, és a sejk által adott kíséretnek kell biztosítania nyugodt hazatérésüket, valamint figyelmeztetnie az összes útjába kerülő rabszolgakaravánt, hogy Elat kikötőiből már nem lehetséges a rabszolga-kereskedelem.

- Ajjaj! - Ez alkalommal a sejk szemét előntötték a könnyek. - Kirabol engem. A feleségeim és a gyermekeim éhen pusztulnak.

- El Sheetan azt tanácsolja, hogy térj át a gumicserje- és a koprakereskedelemre - magyarázta síri hangon a tolmács.

- S mint a te legközelebbi szövetségese megígéri, hogy rendszeresen meg fog látogatni nagy, sokágyús hajójával, hogy megbizonyosodjon, tartod-e magad a tanácsaihoz.

- Ajjaj! - A sejk a szakállát cibálta, és hosszú, göndör szálatok tépkedett ki belőle. - Egy ilyen szövetségestől az ember vágyakozni kezd egy rendes ellenség után.

Huszonnégy órával később a *Black Joke* behajózott a negyven mérfölddel északabbra fekvő Telfa Baybe. Senki sem gondolt arra, hogy figyelmeztesse az ott horgonyzó rabszolgaszállító hajóflottát az Elat államban érvényes új elvekről.

A külső horgonyzóhelyeken kikötött öt egyárbocsnak még időben sikerült elvágnia horgonykábelét, és meglépnie a kikötőtől északra lévő korallzátony keskeny csatornáiba, ahova a *Black Joke* nem tudta követni őket.

Azonban még volt hat másik, kisebb hajó a parton és négy gyönyörű, dupla fedélzetű óceánjáró a belső kikötőben. Clinton Codrington az előbbiekből kettőt felgyújtatott, a négy új, nagyobb hajót pedig kísérő személyzettel a legközelebbi angol hadikikötőbe, a délre lévő Port Natalba küldte.

Két nappal később Kilwa párjai előtt Clinton Codrington lögyakorlatot tartott a hajója oldalán lévő harminckét fontos hajóágyúival. A becsapódó lövedékek felkavarták a lagúna vizét. A távoli hegyek visszhangozták az ágyúdörgést, amely

úgy dübörgött vissza a naszádhoz, mint a fedélzet deszkáin végigguruló ágyúgolyó.

A szultán helyi kormányzója kocsonyaként remegett az erőfitogtatástól, és úgy kellett felcipelni a *Black Joke* csónakjára, hogy a hajóhoz vigyék, ahol megköthette a szerződést a kapitánnyal. Clinton már előre kitöltötte és előkészítette az aláírásra a szerződésformulát, és a kormányzó a fedélzetre lépve megtudta, hogy egy olyan királyság uralkodója lett, amelyre soha nem áhítozott, és olyan címre tett szert, amely túl hatalmas ahhoz, hogy ne vonja magára vele annak az embernek a bosszúját, akinek a nevét a szájára sem merte venni.

A füstkék párával borított tágas Cape síkságra és a távoli Hottentots Holland-hegységre néző Admirális Házának, pazar épületében, a dolgozószobájában ülő Kemp admirális félretette az első jelentéseket, abban reménykedve, hogy azok egy túl hosszú szolgálat miatt becsavarodott és az elszigeteltségben élő személyeket néha megtámadó „El Cafard” nevű őserdei őrületben szenvedő Port Natal-i beosztott vad képzeletései.

Aztán az egymást követő jelentésekkel együtt érkezni kezdtek a részletek, és azok túlságosan szemléletesek voltak ahhoz, hogy könnyedén félresöpörje őket. Lefoglalt hajók ármádiája érkezett Port Natalba - mindeddig huszonhat jókora egyárbocos -, és némelyik tömve rabszolgákkal.

Port Natal kormányzója kétségbeesetten várta az admirális utasítását a lefoglalt egyárbocosokkal kapcsolatban. A rabszolgákat partra tették, szabadon engedték, és a merész és bizakodó urak, akik gyapot- és cukornádtermesztéssel próbálkoztak az Umgeni völgyben, azonnal munkára szerződtek őket. Kritikus volt a munkaerőhiány, mert a helyi zuluk szívesebben ülték meg a marhákat és vedelték a sört, mint hogy dolgozzanak. Ezért a kormányzó jelezte, hogy boldogan átvesz minden felszabadított rabszolgát, akit a Királyi Flotta csak odaküld. (Az admirális nem tudta biztosan, mi a különbség a szerződtetett munkások és a rabszolgák között.) Na de mit csináljon a huszonhat - nem, a legutóbbi adatok szerint már harminckét - lefoglalt egyárbocossal?

Egy további, hat hajóból álló flotta azalatt érkezett meg, mialatt a kormányzó ezt a jelentést lediktálta.

Két héttel később az egyik lefoglalt egyárbocos, amelyet a kormányzó a Gyarmati Szolgálat részére megvásárolt, egy további jelentéshalommal befutott Table Baybe.

Ezek egyike Sir John Bannermantól, Ófelsége Zanzibar szigeti konzuljától érkezett. Egy másik személyesen az ománi szultántól jött a londoni külügyminiszternek és - egészen figyelemre méltó módon - a kalkuttai alkirálynak szóló másolatokkal. A szultán nyilvánvalóan azt hitte, hogy a királynő képviselőjeként az alkirály hatásköre kiterjedt a tulajdonképpen előkertjét képező Indiai-óceánra.

Kemp admirális a küszöbönálló végítélet előérzetével törte fel a két vastag levél pecsétjét.

- Te jó isten! - hördült fel, amint belekezdett az olvasásukba. - Te kegyelmes Jézus, ne! - mondta nem sokkal később. Aztán meg: - Ez már túl sok. Olyan, mint valami rémálom.

Úgy tűnt, hogy Codrington, az Admirális egyik legifjabb kapitánya olyan dolgokat cselekedett, amelyek még egy Wel-lingtont vagy Bonapartét is meghökkentettek volna.

Hatalmas afrikai területeket csatolt a Brit Birodalomhoz, amelyek mindaddig a szultán birtokában voltak. Önhatalmúlag - elismerést és jó brit aranyat ígérve - tárgyalásokat folytatott különböző helyi vezetőkkel és kétes titulust viselő méltóságokkal. - Te jó Isten! - kiáltott fel igazi gyötrellemmel ismét az admirális. - Mit szól majd az a semmirekellő Palmerston? - Rendíthetetlen toryként Kempnek nem volt túl jó véleménye a liberális miniszterelnökről.

Az indiai zavargások, a néhány évvel korábbi szipojlázadások óta a brit kormány nagyon is óvatosan viszonyult újabb tengerentúli területek és elmaradott népek feletti felelősségvállaláshoz. A kormány utasításai határozottak voltak, és Codrington utóbbi időkből folytatott tevékenysége távolról sem állt összhangban velük.

A tülekedés Afrikáért még a jövő zenéje ekkor, és az imperialista politika ellenzői csinálták a brit külpolitikát. Kemp admirális nagyon is tisztában volt mindezzel. Bármilyen csüggesztő is, de nem ez volt minden, ismerte fel Kemp, amint tovább olvasta a konzul levelét. Sűrűn kapkodta a levegőt,

és az aranykeretes szemüveg mögött könnybe lábadt a szeme haragjában.

- Csak kapjam a kezem közé ezt a taknyost... - fogadkozott az admirális.

Mintha Codrington hadat üzent volna a szultánnak. De a hozzáértés, amely beosztottjának működését jellemezte, még így, szörnyű haragjában is büszkeséggel töltötte el Kempet.

A konzul jókora, harminc különböző incidensről számot adó listát küldött. A taknyos megerősített várakat ostromolt meg, megrohamozta a partot, és felégette, lerombolta a telepeket, több tízezer rabszolgát engedett szabadon, rabszolaszállító hajókat foglalt le a nyílt tengeren, másokat felgyújtott a kikötőjükben, és akkora káoszt okozott, amelyre még maga Nelson is büszke lett volna.

Az admirális vonakodva beismert csodálata, amelyet az a hozzáértés váltott ki belőle, amellyel Clinton Codrington a hadjáratát vezette, egyáltalán nem csökkentette elhatározásának komolyságát, hogy megbosszulja rajta, amiért akcióival minden valósínűség szerint tönkretette az életét és karrierjét.

- Ezúttal semmi nem mentheti meg. Semmi! - dohogott az admirális, amint a szultán tiltakozó levelének olvasásába kezdett. A levél nyilvánvalóan egy professzionális levélíró munkája volt. Minden bekezdés oda nem illően Kemp egészségi állapota felőli érdeklődéssel kezdődött és végződött, amelyek közé gyötrődő kiáltások, dühödt kirohanások ékelődtek.

Végül a levélíró nem tudta megállni, hogy ne írjon befejezésül egy imádságot az admirális és a királynő egészségéért ebben az életben, boldogságért a rákövetkezőben. Ez kissé elvette az élet a sértett hangnemnek, amellyel a tiltakozásokat és kéréseket szavakba öntötte.

A szultán több mint egymillió négyszázezer rúpiára, azaz majdnem egymillió fontra becsülte veszteségét, amely a hajók kifosztása és a rabszolgák szabadon engedése miatt érte, és ehhez még hozzá sem számolta a helyrehozhatatlan presztízsvesztést, sem pedig az egész rabszolga-kereskedelem összeomlását a partok mentén. Akkora volt a felfordulás,

hogy néhány kikötő végleg bezárta kapuit a rabszolga-kereskedelem előtt. A rabszolgák összegyűjtésének és kikötőbe hajtásának egész rendszere olyan komoly sérüléseket szenvedett, hogy évekig is eltarthat, mire újra működésbe lehet hozni. Nem beszélve a szállítóeszközök hiányáról, amit az „El Sheetan” garázdálkodása okozott. A kereskedelem számára még nyitva álló kikötők tele voltak rabszolgákkal, akik azokat az egyárbocosokat várták türelmesen, amelyek roncsai már szétszórva heverték a Mozambique-csatorna partjain, vagy elkobzó legénységgel a fedélzetükön dél felé tartottak.

- Semmi sem mentheti meg - ismételte meg Kemp, aztán szünetet tartott. De a saját karrierjének is vége, jutott el a tudatáig, és ezt szörnyen igazságtalannak tartotta. Negyven éven át nem tett egyetlen rossz lépést sem, és már olyan közel, olyan nagyon közel volt a nyugdíjazás - de erőt vett letargiáján, és hozzálátott a parancsok megírásához.

Az elsőben utasította hajórajának összes egységét, hogy külön-külön azonnal induljanak a *Black Joke* felkutatására. De kétségbeesetten vette tudomásul, hogy hat hétig is eltarthat, mire utasításai eljutnak a parancsnokokhoz, mivel azok két óceánon cirkálnak, és újabb hat hétbe, hogy megtalálják a tévelygő naszádot a Mozambique-csatorna szigeteinek és öbleinek labirintusában.

De ha megtalálják, azonnali hatállyal - átmenetileg - Denham veszi át Codrington kapitánytól az irányítást, és a *Black Joke*-ot a lehető leghamarabb lehozza a Table Baybe.

Kemp admirális bízott benne, hogy elegendő számú tisztet tud összehívni a bázison ahhoz, hogy Codringtont haditörvénszék elé állíttassa, és talán javít valamennyit a saját helyzetén, ha jelentheti az Admiralitás első lordjának, hogy a renitens Codringtont már súlyosan megbüntette.

Aztán a zanzibári konzulnak küldendő üzenet került sorra. Ebben Kemp azt tanácsolta a konzulnak, próbálja megnyugtatni a szultánt, amíg a helyzet el nem rendeződik, és Londonból, a külügyminisztériumból meg nem mondják, hogyan lehet a dolgot orvosolni és a szultánt kárpótolni. De úgy vélte, a jóhiszeműség és az együttérzés kifejezésén kívül helytelen volna bármiféle ígéretet tenni és kötelezettséget vállalni.

Majd nekifogott a legterheesebb feladatnak, hogy megírja jelentését az Admirális számára. Nem talált szavakat alárendeltje cselekedeteinek mentegetésére és saját felelőssége kisebbsítésére. Ráadásul már elég régóta szolgált ahhoz, hogy ilyesmivel próbálkozzék. Mégis, amikor a pusztá tényekre került a sor, még ha a haditengerészet szeretett, érzelemmentes zsargonjában íródtak is, olyan eltúlzottnak tűntek, hogy még magát Kemp admirálist is újra meg újra megdöbbentették. A postahajó öt órát késett, mert megvárta, amíg az admirális megírja, lezárja és megcímezi ezt a levelet. A levél egy hónapra belül megérkezik Londonba.

Az utolsó parancsot Ófelsége *Black Joke* nevű hajójának parancsnoka számára írta. Ebben Kemp admirális az olyan szavak használatával, mint kalóz és tengeri rabló vagy rossz-hiszemű és felelőtlen, egy kevéske fanyar, szadisztikus örömet engedélyezett magának. Ezt a kis méregbe mártott mesetermívet öt példányban írta meg, hogy mindenhova eljuttassa, és minden eszközzel a lehető leggyorsabban észre térítse a tacsót. Miután pedig a leveleket elküldte, nem maradt más hátra számára, mint a várakozás - és ez volt a legrosszabb az egészben. Mindig is a bizonytalanság és a tehetetlenség viselte meg a legjobban a lelkét.

Minden újonnan befutó hajó a hideglelést hozta rá, és akárhányszor csak megszólalt a jelzőágyú a város fölé emelkedő hegyen, csüggedés vett rajta erőt, és görcs húzta össze a gyomrát.

Minden újabb üzenet a további pusztítást és fosztogatást jelentette, végül magától a bűnöstől érkezett jelentés. A levél vízhatlan vászonba volt varrva, és személyesen Kemp admirálisnak címezték. A levelet egy újonnan lefoglalt, rendkívül értékes, nyolcvan láb hosszú és száz tonna vízkiszorítású, egyárbocos személyzete hozta el.

A hangnem, ahogy Codrington felsorolta tetteit, legalább annyira feldühítette Kempet, mint maguk a tettek. Az első szakaszban szinte mellékesen beszámolt arról, hogy néhány millió négyzetmérfölddel gyarapította a Birodalom afrikai területeit.

Tisztelettel beismerte, hogy akcióival valószínűleg túllépte hatáskörét, és megnyerően kimagyarázta magát. „Szilárd el-

határozásom volt, hogy kínosan elkerüljek minden politikai természetű tevékenységet. Azonban kénytelen voltam elfogadni a két királyság, Elat és Teifa sejkjének, illetve imámjának - valamint népüknek - csatlakozási kérelmét, akik így reméltek szabadulást a zanzibári szultán vérszomjas és ellenséges uralma alól” - írta.

Bizony nehéz kenyér volt Őlordságuk szolgálata, főleg az első Lordé, Lord Somerseté, aki mindig sajnálta bevetni embereit és hajóit a rabszolgaság elleni küzdelembe. De ezután sokkal rosszabb dolgok következtek. Codrington kapitány egy szentbeszéddel folytatta az admirális és Őlordságaik okítását.

„Isteni előrelátással egy angol ember csupán nemes nemzete jellemvonásaiból merített erő birtokában megváltást hoz e szegény emberek számára. Őlordságaiknak meg kell bocsátaniuk e nem túl divatos érvelést - egy fricska az antiimperialistáknak -, azonban az afrikai napnál is világosabb a számomra, hogy Isten ezt a kontinenst annak a nemzetnek szánja, aki a földön egyedül rendelkezik elegendő erénnyel ahhoz, hogy saját hasznára kormányozza, és amely egyedül tiszteli törvényként a kinyilatkoztatott szót.”

E sorok olvastán Kemp admirális félrenyelt. A fuldokló köhögést csak néhány perc múlva tudta abbahagyni, és akkor folytatta az olvasást.

„A fentebb említett cselekedeteimet nem befolyásolta személyes érdek vagy dicsőség utáni vágy, hanem az igyekeztemhez szükséges erőt kizárólag az Isten és a Királynő tiszteletéből merítettem, és célom a hazám, valamint az egész emberiség szolgálata volt.”

Az admirális levette olvasószemüvegét, és a szemben lévő falnál álló, kitömött énekesmadarakkal teli üvegvitrint bámulta.

- Ilyet csak egy szörnyen buta vagy egy nagyon derék ember ír - vagy aki mindkettő.

Kemp admirális rosszul mérte fel a helyzetet. Valójában Clinton Codrington megfertőzte a parancsnoka által ráruházott korlátlan hatalom érzetéből táplálkozó önteltség és elbizakodottság. Hónapokon keresztül élt ezzel a hatalom-

mai, és ezt ítélőképessége, valamint józan esze megsínylette. De még mindig valóban azt hitte, hogy - ebben a sorrendben - Isten akaratának, hazafiúi kötelességének és az Admirális lordjaitól kapott parancsainak szellemében cselekszik.

Clinton teljesen tudatában volt annak, hogy kiváló hozzáértésről tett tanúbizonyságot a part menti és a tengeri akciók kivitelezésében, amelyek során mindössze három emberét veszítette el, és mindössze tizenketten sebesültek meg. Őrjárata folyamán csak egy ügyben nem volt képes mind ez idáig sikert felmutatni.

A *Huron* még mindig nem hagyta el a partvidéket, ezt legalább egy tucat forrásból is megerősítették. Mungo St. John kereskedett. Gyönyörű árákat fizetett a legjobb minőségű áruért, amelyet egyenként vagy ő maga, vagy első tisztje, a sárgás színű óriás, Tippoo válogatott ki. Csak egészséges, kifejlett férfiakat és nőket választottak, akik képesek voltak elviselni a hosszú utazást le a Jóreménység fokáig és azt megérülve keresztül az Atlanti-óceánon.

Clinton minden hajnalban abban a reményben ébredt, hogy ismét megpillantja azt a gyönyörű, fehér vitorlapiramist, de a remény napról napra halványodott, végül kialudt, akárcsak a hevesen perzselő trópusi nap, amely égi pályáját végigjárva estére vörösen izzó gömbként merül az óceán horizontja alá, hogy aztán másnap hajnalban ismét feltámadjon.

Egyik alkalommal mindössze egyetlen nappal késtek le a nagy amerikai klippert. A *Black Joke* odaérkezése előtt huszonnégy órával vitorlázott ki a Lindi-öbölből, ahol ötven elsőrendű rabszolgát vett a fedélzetére. A bámészkodók nem tudták biztosan megmondani, hogy észak vagy dél felé vette az irányt, mert a nyílt tenger felé tartott, és odaérve eltűnt a horizonton.

Clinton úgy vélte, hogy a *Huron* dél felé tart, és három napon át követte az üres tengeren, az elhagyatott kikötőkkel teli, látszólag néptelen partok mentén, mígnem ráébredt, hogy az amerikai meglépett előle. Kénytelen volt abbahagyni a vadászatot.

De legalább arról megbizonyosodott, hogy a *Huron* észak felé halad, ami viszont azt jelentette, hogy St. John még mindig kereskedik. Tehát minden eshetőség megvolt egy

újabb találkozásra. Minden este ezért imádkozott. Csak ez hiányzott mostani őráratának tökéletes befejezéséhez, és akkor felhúzhatja a sikert jelképező seprűt az árboc csúcsára, amikor behajózik a Table Baybe.

Ez alkalommal eskü alatt tett tanúvallomások voltak a birtokában azoktól az emberektől, akik a rabszolgákat eladták St. Johnnak. Ennél konkrétabb bizonyítékai már nem is lehetnek volna arra nézve, hogy a *Huron* rabszolgaszállító hajó. Nem kellett a Felszerelési Záradékra vagy a hajó átvizsgálását lehetővé tevő kétértelmű jogszabályokra hivatkoznia. Megvolt a bizonyítéka, és úgy érezte, eljön még a megfelelő pillanat.

A *Black Joke* sebesen hasította a vizet. Clintont egy újfajta érzés, saját maga fontosságának érzése itatta át. Rendkívül megnövekedett az önbizalma és szerencséjébe vetett hite. Még a testtartása is megváltozott. Állat felemelte, vállát kihúzta. Peckesen járt, és lépteiből magabiztosság áradt. Gyakrabban mosolygott, és ilyenkor csintalan ránc jelent meg a felső ajka felett. Ujjonnan növesztett, arany színben csillogó, teli bajusza kalózos külsőt kölcsönzött neki. Legénysége, amely bár respektálta hűvös stílusú, precíz vezetési módszereit, de soha nem kedvelte igazán, most megéljenetzte, amikor parti csetepatéiból visszatért a fedélzetre.

„A jó öreg Tongs” volt az új beceneve „Hammer és Tongs” után. Azelőtt soha nem adtak becenevet neki, de mostanra ők is büszkék lettek - büszkék önmagukra, és büszkék huszonhat éves „Öregjükre”.

- Fűtsünk jól alájuk, Tongs! - kiáltozták mögötte, amikor a muskéták lőporfüstjébe burkolódzó nyurga alak, kivont tengerészkarddal a kezében a rabszolgatelepek külső cölöpkerítésénél rohamra vezette őket.

- Rajta, Jokers! - kiáltozták, amikor átugráltak a *Black Joke* korlátja és a rabszolgaszállító egyárbocos fedélzete közötti űr felett, és kardjukat lengetve, pisztolyaikat durrogtatva a rabszolga-kereskedőket saját hajójuk fenekébe vagy pedig a hajópalánkon át a cápától hemzseggő tengerbe kergették.

Tudták, hogy legendát csinálnak. Tongs és az ő Jokersei kiseprűzik a rabszolga-kereskedőket a Mozambique-csator-

nából. Micsoda történetek lesznek ezek az otthoni srácok számára, és a történeteket az elkobzott hajók után kapott jókora jutalom fogja hitelesíteni.

Ilyen hangulat uralkodott a *Black Joke* fedélzetén, amikor Clinton - mint kis Dániel az oroszlán barlangjában - behajózott Zanzibar kikötőjébe, az ománi szultán erődítményébe. Az erőd mellvédjein tanyázó tüzereknek hiába izzott a kezében a gyújtókanóc, nem tartották oda a hatalmas bronzágyúikhoz, hogy odadurrantsanak a zanzibári kikötőbe beokvetlenkedő csúf kis ágyúnaszádnak.

A *Black Joke* díszegyenruhába öltözött legénysége felsorakozott az árbocok keresztrúdjaiban. A geometriai formát alkotó fehér ruhás tengerészek nagyszerű látványt nyújtottak a sötéten fenyegető trópusi viharfelhők háttére előtt.

A naszád tisztjei is díszegyenruhát öltöttek: fehér kesztyűt és nadrágot viseltek; fejükön ott volt az elmaradhatatlan háromszögletű kalap, és odalukon díszkard függött. Közben a *Black Joke* beért a belső kikötőbe, és nekilátott leadni az üdvözlő dízsortüzet, amelyet a lakosság nagy része jeladás-ként értelmezett arra, hogy az Óváros keskeny sikátorait szinte teljesen eltorlaszolja tömegesen a hegyek felé meneküljön.

Maga a szultán is elmenekült a palotájából, és teljes udvartartásával a brit konzulátus kikötőre néző épületében keresett menedéket.

- Nem vagyok gyáva - panaszkodott a szultán Sir John Bannermannek -, de annak a hajónak a kapitánya egy őrült. Még maga Allah sem tudja, mit tesz a következő pillanatban.

Sir John hatalmas termetű ember volt, hatalmas étvággyal. Pompás hasa akárcsak egy középkori vár előtti lejtő. Piros-pozsgás arcát Ferenc József-szakáll keretezte; tiszta és értelmes tekintete, széles és barátságos szája humánus, humort kedvelő embernek mutatta. Ismert orientalista tudós volt; számos útikönyvet és Keletet vallási, politikai szempontból értékelő művet írt. Ezenkívül vagy egy tucat kevésbé ismert arab költeményt is lefordított angolra.

Eltökélt ellenfele volt a rabszolga-kereskedelemnek, mert rezidenciájának ablakai a zanzibári rabszolgapiacra néztek, és hálószobája teraszáról reggelente figyelemmel kísérhette, amint az egyárbocosokból a kőből épült és kegyetlen humor-

ral „Gyöngy kapu”-nak nevezett rakpartra rakják a szánlomra méltó rakományt.

Hét éven át tartó türelmes tárgyalással szerződések sorát kötötte meg a szultánnal. Minden egyes szerződéssel néhány újabb gallyacskát metszett le az általa nem kedvelt, virágzó képződményből, de végül úgy találta, hogy csak gyökereinek eltávolításával lehet véglegesen kiirtani.

A szultán fennhatósága alá eső területeken csak a szigeten élő hindu kereskedőkre terjedt ki Sir John illetékessége, mivel a fent említettek brit alattvalóknak számítottak. Sir John kiadott egy közleményt, amelyben felszólította őket, hogy haladéktalanul engedjék szabadon a rabszolgáikat. Nem teljesítés esetén száz font büntetést helyezett kilátásba.

Közleményében nem tett említést kártérítésről, ezért a legbefolyásosabb kereskedő ellene szegült, és körülbelül „a pokolba veled és a felszólításaiddal” értelmű választ küldött neki.

Sir John egyetlen jó lábával személyesen rúgta be a kereskedő ajtaját, cibálta elő a bűnöst könnyű indiai ágya alól, és terítette le egy hatalmas, jól irányzott pofonnal. Aztán láncot tett a nyakára, a város utcáin keresztül a konzulátusra vezette. Végezetül egy borospincébe zárta, ahonnan csak a büntetés kifizetése és a rabszolgák felszabadításához szükséges iratok aláírása után engedte ki. További engedetlenségre nem került sor, és senki sem jelentkezett a hindu kereskedő magánúton terjesztett ajánlatára, miszerint száz fontot fizet bárkinek, aki hajlandó kést döfni az esti sétáját végző Sir John bordái közé. Imigyen történhetett meg, hogy Sir John továbbra is nagyszerű egészségnek örvendett - egyetlen gyenge pontja a nemezpapucsba bújtatott köszvényes lába volt -, és a teraszán szivarozva a csatornában közeledő kicsiny, fekete testű ágyúnaszádot nézte.

- Úgy viselkedik, mint egy zászlóshajó - mosolygott elégedetten, és mellette Szaid, a zanzibári szultán úgy szuszogott, mint egy meghibásodott gőzszelep.

- El Sheetan! - Ráncos pulykanyaka vörös volt a tehetetlen dühtől; csontos orra előre görbült, mint egy boldogtalan papagájé. - Idehajózik a kikötőmbe, és tűzéseim benn állnak az ágyúiknál. Ő, aki koldusbotra juttatott, aki

romba döntötte a birodalmamat - honnan veszi ehhez a bátorságot?

Tongs Codrington e kérdésre adott válasza nagyon egyszerűen hangzott volna. Betű szerint végrehajtotta azt a parancsot, amelyet Kemp admirális, a dél-atlanti- és indiai-óceáni flotta parancsnoka hónapokkal azelőtt adott neki Cape Townban, és amely így hangzott:

„Ezenkívül kérem, egyben utasítom Önt, hogy a legelső alkalmat kihasználva látogassa meg Zanzibár kikötőjét, és biztosítsa Ő királyi fenségét, az ománi szultánt nagyrabecsülésünkről, ugyanakkor hallgassa meg a brit királynő Őfelsége konzuljának, Sir John Bannermannnak a tanácsait Ő királyi fensége, a szultán és Őfelsége, a brit királynő kormánya között meglévő szerződések megerősítésére vonatkozóan.”

Ez pedig, ha lefordítjuk, azt jelentette, hogy lobogtassa meg az Union Jacket a harminckét fontos ágyúk háttére előtt, és ezzel figyelmeztesse a szultánt a különböző szerződésekben vállalt kötelezettségeire.

„Azért, hogy a csintalan öreg rabló fejébe verjük, jobb, ha vigyáz magára”, ahogy Clinton vidám bajuszpödörgetés közben Denham hadnagynak elmagyarázta.

- Azt gondoltam, hogy már megkapta a leckét - válaszolta mogorva arccal a hadnagy.

- De még mennyire hogy nem - hahotázott Clinton. - A szárazföldi új szultánokkal kötött szerződések nem vonatkoznak a zanzibári fickóra. Bőven ráfér egy kis doppingolás az öregfiúra.

Sir John Bannerman köszvényes lábát kímélve felbicegett a *Black Joke* fedélzetére, és kedvtelve méregette az üdvözlésre előresiető fiatal tengerésztisztet.

- Hát uram, maga ugyancsak sérénykedett - mormogta. Te jó isten, micsoda fiatal fickó; háromszögletű kalapja és bajusza ellenére is csak egy kölyökképű ifjú, gondolta hozzá. Alig akarta elhinni, hogy ő csinált ekkora rombolást ezzel a kis hajóval.

Kezet ráztak, és Bannerman azon kapta magát, hogy a felfordulás ellenére, amellyel a különben oly nyugodt konzuli létét megzavarta, kedveli a fiút.

- Egy pohár madeirát, uram? - kínálta Clinton.

- Meg kell mondanom, maga átkozottul rokonszenves fickó.

A kis kabinban Bannerman megtörölte verítékező arcát, és egyenesen a tárgyra tért.

- Isten bizony, maga macskát dobott a galambok közé.

- A fejét csóválta.

- Nem értem...

- Na, figyeljen ide - csattant fel Bannerman -, és én elmagyarázom magának mindazt, amit általában Kelet-Afrikában, közelebbről Zanzibárban az életről tudni kell.

Fél órával később Clinton sokat elveszített újonnan lelt önhittségéből.

- Mit kéne tennünk? - kérdezte.

- Tennünk? - kérdezett vissza Bannerman. - Nem teszünk mást, mint hogy még az előtt kihasználjuk a helyzetet, amelybe maga belehajszolt minket, mielőtt azok az idióták a Whitehallban észbe kapnának. Hála önnek, a szultán most végre hajlandó aláírni az egyezményt, amelyet már vagy öt éve hiába dugdosok az orra alá. El fogom csereberélni azokat a legkevésbé sem legális, betarthatatlan szerződések, melyeket ön néhány nem létező állammal és mitikus herceggel kötött, egy olyanra, amely úgy gúzsba köti az öreg kecskebakot, ahogy én már évek óta szerettem volna.

- Bocsásson meg, Sir John - Clinton kissé zavarodottnak látszott -, abból, amit az előbb mondott, arra következtetek, hogy ön szívből helyteleníti az én akciómat.

- Éppen ellenkezőleg. - Sir John szélesen Clintonra vigyorgott. - Maga felkavarta a véretem, és ismét büszkévé tett angol mivoltomra. Van még egy kis madeirája?

Clintonra emelte a poharát. - Fogadja szívbeli jókívánságaimat, Codrington kapitány. Csupán azt kívánom, bárcsak módomban lenne megóvni attól a sorstól, amely egész bizonyosan várja, ha egyszer az Admirális és Lord Palmerston nyakon csípi. - Sir John félig kiitta a pohár tartalmát, és cuppantott egyet. - Nagyszerű ital. - Bólintott, félretolta a poharat, majd élénken folytatta. - Gyorsan kell dolgoznunk, és rá kell bírunk a szultánt, hogy mielőbb aláírja a kölcsönös szerződést - még mielőtt a Whitehall nekifog a mentegőzésnek, és megteszi azokat az ünnepélyes fogadalmakat,

amelyekkel egy csapásra megsemmisíti az ön által végzett nagyszerű munkát. Valami azt súgja nekem, hogy nincs sok időnk - tette még hozzá komoran, aztán ismét vidáman így folytatta: - Előtolhatná az ágyúit, amíg a szárazföldön vagyunk. Hozzon magával kardot. Ó, és még valami: egy pillanatra se vegye le az öreg kecskéről a tekintetét, mialatt beszélek vele. Az ön szemének rendkívüli kétsége máris szóbeszéd tárgya - a szultánhoz elért a híre. Gondolom, hallott már róla, hogy ezen a parton az „El Sheetan” nevet kapta, és a szultán nagyra tartja a dzsinneket és mindent, ami okkult.

Sir John szinte látnoknak bizonyult, amikor a magas forrásokból származó hírek közeli érkezését megjósolta, mert mialatt beszélt, őfelsége *Penguin* nevű naszádjá Sir John Bannermannek és Codrington kapitánynak szóló sürgős üzenettel a fedélzetén jó széllel közeledett, és ha a szél kitart, két napon belül meg kellett érkeznie Zanzibar kikötőjébe. Még annál is kevesebb volt az idő, mint azt Sir John hitte.

A szultán kissé izgatottan visszaköltözött a palotájába. Csak félig bízott Sir John biztosítékaiban, másrészt viszont a palota fél mérföldnyire volt attól a kikötőtől, ahol a gonosz fekete hajó elővillantotta hatalmas, oldali hajótarackjait. Ugyanakkor a konzulátus a kikötőre nézett vagy a tűzvonalra - attól függően, hogy az ember hogyan gondolkodik róla.

Sir John tanácsára a partra lépő Clintont egy tucat válogatott tengerész őrizte - csupa olyan, aki biztosan ellent tudott állni a csábításnak, amelyet az Óváros pirolámpás negyede, a grog és a tengerészek álmhölgyei jelentettek. Már sötétedett, mire a csapat a keskeny sikátorok labirintusába ért, ahol az erkélyek majdnem összeértek a fejük felett.

Sir John vezette őket; béna lába ellenére jó iramban vágott át a bűzlő szemétkupacokon, és kerülte ki az egyenetlen kövezet mélyedéseiben összegyűlt hideg zöldségeves állagára emlékeztető, ugyancsak bűzlő tócsákat. Barátságosan beszélgetett Clintonnal, megmutatta neki a sziget történelméhez kapcsolódó érdekesebb látnivalókat és épületeket, és rövid jellemrajzot adott a szultánról és a birodalom fontosabb személyiségeiről, beleértve azokat a szerencsétlen, újdonsült uralkodókat, akik aláírták a Clinton által rájuk tukmált szerződéseket.

- Ha már szóba kerültek, Sir John, nem szeretném, ha bármi bajuk esne - vágott most először Sir John szavába Clinton. - Remélem, nem esik bántódásuk, amiért - hogyan is fejezzem ki magam -, amiért kiváltak a szultán birodalmából...

- Hiú remény - ingatta a fejét Sir John. - Egyikük sem éli meg a Ramadánt. Az öreg kecske kellemetlen figura.

- Nem fűzhetnénk egy záradékot az új szerződéshez, amely védelmet biztosítana nekik?

- De igen, de az csak papír- és tintapazarlás lenne. - Sir John megveregette Clinton vállát. - Rossz helyre pazarolja az aggodalmát. Ők a legelvetemültebb orgyilkosok, gonosztevők az Egyenlítőtől délre, és ami azt illeti, északra is. Az ügylet egyik haszna az, hogy megszabadulunk tőlük. Az öreg kecskének lesz néhány jó napja. Kárpótolni fogja a presztízsvesztéséért, amikor összeszűjzhatja a fejüket, vagy átadhatja nekik a daturateával teli csészét. Kínhalál és daturamérgezés. Egyébként nézze meg ezeket a kapukat. - A palota homlokzatához értek. - A szigeten honos művészi kifejezés-mód egyik csodálatos példája.

A bonyolult faragásokkal díszített masszív tikfa kapuk tizenöt láb magasak voltak, de az iszlám törvényeinek megfelelően a faragások sem emberi, sem pedig állati alakokat nem ábrázoltak. A kapu volt az egyetlen figyelemre méltó látnivaló a sárgásszürke színű négyszögletes épületen, amelynek ablaktalan egyhangúságát csak a jóval az utca szintje fölött lévő és az éjszakai szellő, valamint a kíváncsi tekintetek elől bezsalugátereztet fabalkonok törték meg.

Közeledtükre kitérültek a kapuk. Az ódon kováspuskákkal felfegyverzett palotaőrség tagjai voltak az első élőlények, akiket a látogatók a kikötő elhagyása óta láttak. A város még mindig néptelen volt, mintha rettegve kucorgott volna a *Black Joke* fenyegető ágyútorkai előtt.

Miután Sir John felhívta rá a figyelmét, Clinton is észrevette, hogy az örök kerülik a tekintetét, egyikük még el is takarta a szemét turbánja lelógó végével. Tehát igaz volt ez a szemdo-log. Nem tudta, hogy megsértődjön miatta, vagy inkább mullasson rajta.

- Ezeket nézze meg - állította meg Sir John egy üreszerű

városzóban, amelynek homályba burkolódzó mennyezetéről súlyos rézkandeláberek pislákoló olajmécsesek lógtak alá. - A legnehezebb példányok a világon. Egyenként többet nyomnak háromszáz fontnál.

Egy pár afrikai elefántagyar - két hihetetlenül nagy, lányderék vastagságú, régi elefántcsont sarló - lógott vörösréz láncokon a kőfalról. Olyan hatalmasak voltak, hogy egy ember még ágaskodva sem érte el a tetejüket, jóformán alig vékonyodtak hegyüktől a tövükig, és úgy ragyogtak, mintha a legfinomabb porcelánból készültek volna.

- Vadászott már ezekre az állatokra?

Clinton a fejét rázta. Még csak nem is látta őket, de a hatalmas foguk ugyancsak ámulatba ejtették.

- Én már lőttem Indiában és Afrikában. Nincs ennél jobb sport. Hihetetlen állatok. - Megveregette az egyik agyart. - Ezt itt a szultán ölte meg egy kováspuskával fiatal korában. De sajnos már nem lehet ekkora állatokat találni. Na, menjünk. Nem szabad megvárakoztatnunk az öreg kecskét.

Végigmentek vagy fél tucat termen, amelyek, mint egy-egy Aladin-barlang, ritka kincsekkel voltak megrakva - faragott jádekövel, csodálatosan megmunkált elefántcsonttal, aranyból öntött pálmafával és az iszlámot jelképező félholddal, arannyal és ezüsttel átszótt selyemszőnyegekkal, és drága-, valamint féldrágakövekkel díszített ezüst- és aranytartókban egy felbecsülhetetlen értékű Koránnal, ötven kötet.

- Nézze meg azt a ragyogást - Sir John ismét megállt, és az egyik görbe arab kard markolatában csillogó csiszolatlan gyémántra mutatott. A gyémántnak valószínűtlen, vánkos alakja volt, és még ebben a félhomályban is furcsa kék és jeges fényben ragyogott. - A legenda szerint ez Szaladdin kardja; én kétkem, de a kő százötven karátos. Magam mértem le. - Aztán belekarolt Clintonba, és ismét elindult. - Az öreg kecske olyan gazdag, mint Krózus. Negyven éven át gyűjtögette a rúpiákat a szárazföldről. Apja pedig ötvenig, még őt megelőzően. Tíz rúpia minden rabszolga után, tíz minden kiló elefántcsontért. S ki tudja, mennyi a kopra- és a gumicserjekoncesszióért.

Clinton hamarosan megértette, miért nevezi Sir John öreg kecskének a szultánt. Lélegzetelállító volt a hasonlatosság a

hegyes fehér szakálltól a szögletes sárga fogakon keresztül a gyászos, görbe orrig és a hosszú fülekig.

Rövid pillantást vetett Clintonra, egy másodperc töredék részéig a szemébe nézett, majd gyorsan lekapta róla a tekintetét, és láthatóan elsápadt. Aztán a bársony- és selyempárnahalmokon helytel kínálta két vendégét.

- Tartsa a gyöngyszemét rajta - tanácsolta suttogva Sir John -, és ne egyen semmit. - A bronztálcacon lévő édességekre és süteményekre mutatott. - Ha nincsenek megmérgezve, elrontja velük a gyomrát. Hosszú nap előtt állunk.

A jóslat igaznak bizonyult; órákon át ömlöttek a szóvirágok arab és diplomáciai nyelven, kemény alkudozás folyt. Clinton egy szót sem értett az egészből. Mozdulatlanságot kényszerített magára, holott a szokatlan testtartástól, ahogy a párnácon ült, feneke és lába erősen zsibbadt. De szigorú arckifejezése egy pillanatra sem enyhült, és tekintetét mereven rászegezte a szultán ráncos, pofaszakállas ábrázatára. Később Sir John biztosította Clintont, hogy nagyban hozzájárult a tárgyalások lerövidítéséhez, de akkor egy örökkévalóságnak tűnt, mire Sir John és a szultán merev, udvarias mosollyal és mély meghajlással egymás tudomására hozta egyetértését.

A palotából távozóban Sir John szeme győzedelmesen csillogott, és szeretettel Clintonba karolt.

- Bármilyen történet is magával, kedves barátom, a ma még meg sem született generációk is áldani fogják a nevét. Véghezvittük, maga és én. Az öreg kecske beleegyezett. Mostantól kezdve a kereskedelem sorvadásnak indul, és néhány éven belül végleg meg fog szűnni.

Miközben a keskeny sikátorokon haladtak, Sir John olyan élénk és jókedvű volt, mintha nem is a tárgyalóasztal mellől állt volna fel, hanem valami vidám összefüvetelről érkezett volna. Szolgáloi várták, és a konzulátus összes lámpája égett.

Clinton szeretett volna visszatérni a hajóra, de Sir John a vállára tette a kezét, és visszatartotta, közben indiai komornyikjával pezsgőt hozatott. Az ezüsttálca a zöld palack és a kristálypoharak mellett egy ponyvába varrt kis csomag feküdt, és mialatt az egyenruhás komornyik kitöltötte a pezsgőt, Sir John átnyújtotta Clintonnak a csomagocskát.

- Egy kereskedelmi hajó hozta korábban, de eddig nem volt módomban átadni.

Clinton óvatosan átvette, és elolvasta a címzést: „Őfelsége *Black Joke* nevű hajójának parancsnoka, Clinton Codrington kapitány részére. Kérem továbbítsák Őfelsége zanzibári konzuljához kézbesítésre.”

A címzést franciául is megismételték. Clinton azonnal felismerte a beszédkörnyezetet, kerek betűket, és hevesebben kezdett el lüktetni a vére. Alig tudta türtőztetni magát, hogy azonnal fel ne nyissa a küldeményt.

Azonban Sir John egy pohár pezsgőt nyújtott oda neki, és Clinton végigszenvedte a pohárköszöntőt először Őfelsége, az angol királynő, majd - ironikusan - a szultán egészségére, végül pedig a szerződésre. Csak ezután tört ki belőle: - Bocsásson meg, Sir John, azt hiszem, ez egy sürgős levél. - Erre a konzul a dolgozószobájába vezette, majd rácsukta az ajtót, hogy egyedül lehessen.

A bőrrel borított intarziás íróasztalnál ülve a konzul késztetéből származó ezüstkéssel felhasította a küldeményt. A zacskóból egy tekercs sűrűn teleírt noteszlap, és egy strasszal kirakott ezüst fülbevaló - annak a párja, amely Clinton nyakában lógott - esett ki az asztalra.

A *Black Joke* szinte tapogatózva haladt a sötét, bójákkal nem biztosított csatornán. Még egy óra volt hátra, amíg a felkelő nap első sugarai rózsaszínre festik a keleti égboltot. A tengerre jutva délnek fordult, és kibontotta teljes vitorlázatát, hogy mielőbb elérje maximális sebességét.

Tizenegy csomóval távolodott Zanzibártól, amikor a következő éjszaka, nem sokkal éjfél előtt elhaladt a közeledő *Penguin* naszád mellett. A sürgős parancsot hozó *Penguin* a láthatár mögött haladt a keleti horizonton, és fényeit eltakarta a két hajó között alázóduló heves trópusi zápor, a közeledő monszun első hírnöke.

Hajnalra a két hajó már ötven tengeri mérföldre volt egymástól, és távolságuk gyorsan növekedett. Clinton Codrington nyugtalanul járkált a tatfedélzeten, a korláthoz érve mindig megállt és türelmetlenül dél felé bámult.

A legszívemarkolóbb segélyhívásra sietett - teljesíteni egy

lelkiismeretes férfi halasztást nem tűrő kötelességét - a segélykiáltásra, amely a szörnyű veszélyben lévő szeretett nőtől érkezett.

A Zambezi olyan méltósággal hömpölygött, amelyet Zouga Ballantyne - a Temzét, a Rajnát és a Gangeszt is beleértve - még semmilyen más folyónál nem látott.

A víz zöldesen csillogott, mint az acélgyári meddőhányó oldalán alácsorgó olvadt salak, és hatalmas, lassan folyó örvényeket képezett a nagy ívű kitüremkedésében, míg a sekélyebb részekben zavarossá vált, mintha a világ összes víziszörnye ott játszadozott volna titokzatos felszíne alatt. A folyó fő ága egy mérföld széles volt, amelyről számos keskenyebb csatorna ágazott le a hullámzó papirusznádtáblák mögött.

A kis flotilla, amelyet a Zouga anyjáról *Helennek* nevezett kis gőzös vezetett, szinte alig haladt előre az áramlással szemben.

A hajót Fuller Ballantyne tervezte, és Skóciában építette meg a katasztrofálisan végződött Zambézi-expedíció számára, amely mindössze a Kaborra-Bassa-szurdokig jutott előre.

Tíz évvel ezelőtt bocsátották vízre, és azóta alaposan megcsínylette a szolgálatot új tulajdonosánál, annál a portugál kereskedőnél, aki a sikertelen expedíció végén Fuller Ballantyne-től megvásárolta.

A hajócska gőzgépe csikorgott és recsegett; minden csővéből és illesztékéből gőz szivárgott; fatüzelésű kazánja szikraesőt és gomolygó fekete füstöt árasztott, amint korát és a készítői által megadott működési feltételeket figyelmen kívül hagyva tolta maga előtt a három, alaposan megrakott bárkát a hatalmas folyóban a víz sodrásával szemben. Napi tizenöt mérföldet tudtak megtenni, és Quelimane és Tete között kétszáz mérföld volt a távolság.

Zouga azért vette bérbe a gőzöst és a bárkákat, hogy Tétébe, a kiindulási helyére szállítsa az expedíciót. Ő és Robyn az első bárkán utazott poggyászuk legértékesebb részével: a gyógyászati eszközökkel, navigációs műszerekkel, sextánsokkal, barométerekkel és kronométerekkel, a munícióval, a lőfegyverekkel és személyes tábori felszerelésükkel.

A harmadik, egyben legutolsó bárkában Cheroot őrmester árgus tekintetétől őrizve utazott az a néhány teherhordó, akit Zouga Quelimane-ban toborzott. Ott biztosították ugyan, hogy a szükséges száz teherhordót könnyen megszerezheti Tétében, de ő elővigyázatosságból szerződtette ezeket az egészséges és életerős férfiakat. Ez idáig senki sem szökött meg, ami szokatlan jelenségnek számított egy vadászexpedíció kezdetén, amikor az otthon és a házitűzhely közelsége hirtelen ellenállhatatlan vonzerőként hat a gyengébb lelkekre.

A középső bárkában, közvetlenül Zouga mögött szállították a kereskedelmi célból magukkal hozott cikkeket: a vásznakat és üvegyöngyöt, a késeket és a baltákat, olcsó muskétákat és ólomrudakat a golyókészítéshez, a lőporos zsákokat és kovakövet. Ezek az árucikkek nélkülözhetetlenek voltak a friss élelmiszer megszerzéséhez, a helyi vezetők megvesztegetéséhez a szükséges átutazási engedélyek megszerzése céljából, vadászati és bányászati koncessziók megvásárlásához és általában az expedíció létszükségleteinek biztosításához.

A középső bárkáért Zouga legújabb és legkétesebb szerzeménye felelt, akit kalauzi, tolmácsi és táborvezetői minőségben szerződtetett. Az illető keverék volt, ami meglátszott sima, olajbarna bőrén és nőiesen sűrű, fényes haján. Foga vakító fehéren csillogott örökké mosolygásra kész szájában, de szeme még mosoly közben is feketén izzott, mint egy mérges mambáé.

Quelimane kormányzója biztosította Zougát, hogy ez az ember a portugál területek leghíresebb elefántvadásza és utazója, és hogy portugál ember még nem jutott beljebb nála a kontinensen, ráadásul vagy egy tucatnyi helyi dialektust beszél, és ismeri a helyi törzsek szokásait.

- Nélküle nem indulhat útra - mondta Zougának a kormányzó. - Örültség lenne, ha megtenné. Még az Ön atyjának, a híres Fuller Ballantyne-nak is hasznára volt a szolgálataival. Ő mutatta meg neki a Marawi-tóhoz vezető utat.

Zouga felhúzta a szemöldökét. - Atyám volt az első ember, aki eljutott a Marawi-tóhoz.

- Az *elsőfehér* ember - javította ki finoman a kormányzó, és Zouga elmosolyodott, mert felismerte, hogy ez is azon

finom megkülönböztetések egyike, amelyekkel Fuller Ballantyne felfedezéseinek és kutatásainak értékét védelmezni szokta. Természetesen már legalább kétezer éve éltek emberek a tó partjainál, és az arabok meg a mulattok már vagy kétszáz éve kereskedtek arrafelé, de ők nem számítottak fehér embereknek. Ez volt a különbség.

De Zouga csak akkor fogadta el a kormányzó ajánlatát, amikor rájött, hogy ez a mintaférfi egyben a kormányzó unokaöccse is, és az expedíció további menetének csak jót tesz, ha egy ilyen jó kapcsolatokkal rendelkező embert alkalmaz.

A férfi azonban már az első néhány nap folyamán rácsáfolt erre a véleményre. Hetvenkedő és unalmas alaknak bizonyult. Végtelen sorban áradtak belőle a történetek, melyek hőse mindannyiszor ő maga volt, és az igazság ilyen nyilvánvaló semmibevétele gyanússá tett minden tőle származó tény és információt.

Zouga abban is bizonytalan volt, mennyire beszéli jól a törzsek dialektusát. Szemmel láthatóan előnyben részesítette a csizmája orrával és az állandóan nála lévő *sjambok*jával - vízilóbőr korbácsával - való kommunikálást. Vadászdicsőségéről pedig annyit, hogy bizonyára jókora mennyiségű lőport és lövedéket használt már fel.

Zouga a bárka hátsó fedélzetén hevert a ponyvatető alatt, és a térdének támasztott rajztaáblán rajzolt. Erre az időtöltésre Indiában szokott rá, és bár tudta, hogy nincs különösebb rajztehetsége, legalább kellemesen múlatta vele az időt a tábori élet üres óráiban. Ugyanakkor hasznos módszernek bizonyult a helyek és személyek, események és állatok megörökítésére is. Úgy tervezte, hogy néhány rajzát és vízfestményét az expedícióról írandó könyvének - a vagyont és hírnevet hozó könyvnek - illusztrálására is felhasználja.

Éppen a hatalmasan hömpölygő folyót és a vakítóan kéklő égbolton gyülekező délutáni viharfelhőket próbálta meg papírra vetni, amikor puskalövés csattant. Haragos arccal feltekintett.

- Már megint kezdi - Robyn az ölébe ejtette a könyvet, és a második bárkára pillantott.

Camacho Nuno Alvares Pereira a bárka rakományának tetején ülve újra töltötte a puskáját, és a puskavesszővel bele-

tömte a fojtást a hosszú puskacsőbe. Magas hódprémes kalapja úgy ült a fején, mint egy hajókémény, és a kalap strucc-toll csokra a kazánból áradó füstnek látszott. Zouga nem látta, mire lőtt, de sejtette, hogy mi lesz a következő célpontja, mert az áramlás a folyó széles kanyarulatának külső széle felé sodorta a gőzöst, ahol kormányosának két alacsony homokpad között kellett lavíroznia.

A homok úgy ragyogott a napfényben, mint egy hóborított hegycsúcs az Alpokban, és a rajta heverő fekete árnyak jókora legömbölyített gránitszikláknak látszottak.

Amint a gőzös lassan a homokpadok közötti szoroshoz közelített, a fekete árnyak egy csapat szerteszét heverő álmos víziló alakját öltötték magukra. Legalább egy tucatnyian voltak. Egyikük, egy óriás, ráncos bika hatalmas hasát feléjük mutatva az oldalán feküdt.

Zouga a hatalmas, alvó állatokról a második bárka tetején trónoló Camacho Pereirára pillantott. Camacho megemelte a kalapját, és üdvözlésképpen Zouga felé intett. Foga szemerként világított a szájában.

- Te választottad - mondta bátyja tekintetét követve kedvesen Robyn.

- Te aztán tudsz vigasztalni - pillantott hűgára Zouga. - Azt mondták, ő a legjobb vezető és vadász az egész keleti parton.

Mindketten végignézték, ahogy Camacho végez puskája megtöltésével, és a csappantyút ráhelyezi a gyújtólyukra.

Amint a heverésző hippopotamuszok észrevették a közeledő hajót, egyetlen testükhöz képest meglepő fürgeséggel feltápaszkodtak, és súlyos lábaikkal jókora porfelhőt kavarva átgaloppoztak a fehér homokon, majd hatalmas toccsanással elmerültek a vízben. Az első bárkában álló Zouga tisztán ki tudta venni alakjukat a víz felszíne alatt, amint a víz ellenállásától gátolva komikusán lassú mozdulatokkal galoppoznak. Árnyukat kiemelte a világos homokzátony háttére, és miközben figyelte őket, az egyetlen kreatúrák felkeltették rokonszenvét és mulattatták. Eszébe jutott az a rigmus, amelyet gyermekkorában William bácsi mondogatott neki, és így kezdődött: „egy hippo - micsoda - tamusz?”

Zouga még akkor is mosolygott, amikor a vízilóbika a

bárka oldalától ötvenlépésnyire felbukkant a vízben. A hatalmas szürke fej kiemelkedett a vízből, és miközben lélegzetet vett, az orrlukát lezáró lebernyegek felcsapódtak. Két apró kerek fülével úgy csapkodott, mint szárnyaival a madár. Leázta róluk a vizet.

Gyulladt, kékes disznószemével egy pillanatig a vízen úszó furcsa dologra - a hajóra - bámult, aztán hatalmasra tátotta a száját, e rózsaszínű hússal bélelt hatalmas barlangot. Hatalmas, görbe agyari halálosan élesek voltak, akár egy ökröt is könnyedén kettéharapott volna velük, és többé már nem annak a kövér és komikus állatnak látszott, hanem ami valójában is volt: a legveszélyesebb afrikai nagyvadnak.

Zouga tudta, hogy a vízilovak több embert öltek már meg, mint az elefánt, az oroszlán és a bölény együttvéve. Könnyedén át tudták harapni egy fatörzsből kivájt kenu, a mindennütt fellelhető afrikai *makoro* törékeny törzsét, aztán pedig kétfelé a vízbe hullott emberek testét. Képesek voltak elhagyni a vizet, hogy megkergezzék és megöljék az embert, akiről úgy gondolták, hogy fenyegeti a borjaikat, és azokon a vidékeken, ahol vadásznak rájuk, minden különösebb ok nélkül is támadtak. A hatalmas állkapcsok és agyarak azonban semmiféle veszélyt nem jelentettek az acéllal burkolt bárkákra nézve, és Zouga megengedte magának, hogy teljes objektivitással figyelje az állatokat.

A bika tátongó állkapcsa közül egyre hangosodó, kihívó bögéseket hallatott, és fenyegetően közeledett, hogy elhajtsa a nőstényeket és a borjaikat fenyegető betolakodókat. Camacho a tarkójához emelte a kezét, és hanyagul félrebillentette a kalapját. Aztán mosolyogva felemelte a puskát, és tüzelt.

Zouga látta, hogy a golyó az állat torkába fúródik. Feltépte artériáját, mert szinte azonnal élénkpiros vér spriccelt szájpadlására, és agyariát elszínezve elárasztotta hatalmas pofáját. A bika bömbölése metsző visítássá változott, és teste félig kiemelkedett a vízből.

- Megölöm! - bömbölte Camacho. Nevetése megtöltötte a hirtelen beállt csendet, amely a vérző bika elmerülését követte.

Robyn felpattant, és megkapaszkodott a bárka korlátjában. Még napbarnított arca sem tudta elrejteni, hogy elvörösödött.

- Ez lelketlen mészárlás.

- Hát értelme bizony nem volt - helyeselt Zouga. - Az állat meg fog dögleni a víz alatt, és a folyó a tengerbe mossa.

De tévedett, mert a bika ismét a víz színére bukkant. Most közelebb volt a bárkához. Szája még mindig tátva, és egyre ömlött belőle a vér. Eszeveszetten csapkodott és dobálta magát, bömbölését tompította a vér és a víz, és halálos őrjöngése a tetőfokára hágott. A golyó talán megsértette az agyát, és ezért nem tudta összezárni a száját, szabályozni végtagjainak mozgását.

- Megölöm! - bömbölte Camacho. Izgatottan ugrált a második bárka orrában. A puskákat fegyverhordozója vagy - ha a töltéssel elkészült - puskatörölgetője kezéből kikapkodva egymás után küldte a golyókat a hatalmas szürke testbe.

Két fekete szolgálója nagy gyakorlatra utaló szakértelemmel ügyködött. Úgy tűnt, mindig van egy töltött puska Camacho keze ügyében, és kezek várták, hogy lövés után átvegyék tőle a még mindig füstölgő fegyvert.

A bárkasor lassan haladt felfelé a folyón, maga mögött hagyva a véres vizet, amelyben a megsebzett állat utolsó erejét kiadva, egyre nagyobb köröket leírva haláltusáját vívta. Végül egy pillanatra a hátára fordult, vastag lábaival egy utolsót rúgott az ég felé, majd végleg alámerült.

- Ez szörnyű volt - súgta Robyn.

- Igen az. De meg kell hogy mondjam, átkozottul jó be-tanította a fegyverhordozóit - tette hozzá elgondolkozva Zouga. - Így kell csinálni, ha az ember elefántra vadászik.

Naplemente előtt két órával a *Helen* a folyó déli partja mentén haladt. A végtelen, náddal sűrűn benőtt ingoványok és homokpadok mögött vonuló part Quelimane-ből való elutazásuk óta először mutatott valami arculatot.

A folyópart erre meredekebb volt, tíz lábbal emelkedett a vízszint fölé. Földjét sokezernyi éles pata által kitaposott számos vadcsapás szabdalta, és nedves hasukkal fényesre koptatták a hatalmas krokodilok, amikor a *Helen* pörgő propellerjétől megriadva a majdnem függőleges falon a vízbe szánkáztak. Ezek a páncélos hátú csúszómászók, a hosszú

gyíkfejüket borító szarupikkelyek között megbúvó sárgás szemükkel, voltak az első afrikai állatok, amelyek undort keltettek Robynban.

A parton most már fák is látszottak, nemcsak a hullámozó papiruszrengeteg. A legnagyobb fák a pálmák voltak, melyeknek törzse kecses, borospalack formára emlékeztetett.

- Elefántcsontpálmák - mondta húgának Zouga. - Gyümölcsük magja olyan, mint egy elefántcsont golyó.

Messze a pálmafák mögött, a bíbor színű esti égbolt háttere előtt feltűnedeztek az első dombok és hegyek körvonalai. Végre elhagyták a folyó deltáját. Azon az éjjelen a társaság a puha, fehér homok helyett szilárd földön táborozott, és jókora szálfákból raktak tüzet a papirusznád pépes szálai helyett.

Zouga ellenőrizte az őrseget, amelyet Cheroot őrmester állított az expedíció számára létfontosságú, pótolhatatlan értékű rakománya mellé. Miután ezzel végzett, megtekintette a sátraknak kiválasztott területet, majd felkapta a Sharpsot, és a táborhely mögött húzódó, füves tisztásokkal tarkított erdő felé indult.

- Magával megyek - ajánlotta fel Camacho. - Megölünk valamit.

- A maga feladata a táborverés - válaszolta neki hűvösen Zouga, mire a portugál elvigyorodott, és megvonta a vállát.

- Nagyszerű tüzet rakok, majd meglátja - ígérte.

De amint Zouga eltűnt a fák között, a mosoly leolvadt Camacho arcáról. Krákogott egyet, és kiköpött, aztán visszafordult a nyüzsgés felé. Az emberek a ponyvákat bontogatták, cölöpöket vertek, frissen vágott tüskés ágakból kerítést készítettek a fosztogató oroszlánok és a mindent felzabáló hiénák távol tartására.

Camacho korbácsával lecsapott az egyik meztelen fekete hátára. - Mozgás, te huszonzét apától származó kurafi. - Az ember felordított a sózott vízilóbborból font korbács okozta fájdalomtól. Verítéktől csillogó hátán azonnal emberujj vastagságú hurka jelent meg, és a szerencsétlen még jobban iparkodott.

Camacho továbbment a kis liget felé, amelyet Zouga a maga és a húga lakóhelyéül szolgáló sátor részére választott ki.

Látta, hogy a sátrak már állnak, és hogy a lány belemerült a tábor betegeinek esti ellenőrzésébe.

Egy összecukható tábori asztalnál ült, és éppen felállt, hogy megvizsgáljon egy teherhordót, akinek kezéből kicsúszott a fejsze, és majdnem levágta az egyik lábujját.

A portugál hirtelen megállt, és kiszáradt torokkal bámulta a nőt. Amint elhagyták Quelimane-t, a lány nadrágba bújt, amit Camacho még a meztelen húsnál is izgatóbbnak talált. Életében most látott először fehér nőt ilyen öltözékben, és alig tudta levenni róla a szemét. Ha csak tehette, lopva nézegette. Kíéhezetten várta a pillanatot, amikor előrehajol, és a bársonynadrág a fenekére feszül, mint például most. De a látvány túl rövid ideig tartott, mert a nő felegyenesedett, és egy fiatal fekete lánynak kezdett beszélni, aki inkább társalkodónőjének, mint szolgájának látszott.

Camacho továbbra is az egyik magas umisivufa törzsének támaszkodott, és vágytól csillogó fekete szemét le nem vette róla.

Gondosan mérlegelte annak a következményét, amiről minden éjjel álmodott, amióta csak Quelimane-t elhagyták. Mindent már előre részletesen elképzelt: az arckifejezését, a szavait, mozdulatait, sóhajtasát és kiáltását.

S az egész nem volt olyan valószínűtlen, mint ahogy először látszott. Bár angol nő volt, az Isten egyik híres szolgájának a lánya, és e két ténynek akadályt kellett jelentenie szándékai megvalósításában, de ha nőkről volt szó, Camachónak jól működtek az ösztönei. Volt valami érzéki a lány tekintetében, puha és telt ajkában, és amikor mozgott, valami állatiasan ösztönös a testében. Camacho nyugtalanul fészkelődött, és kezét a zsebébe mélyesztve lágyan dörzsölgette, masszírozta magát.

Nagyon is tudatában volt, hogy sűrű, fekete hajfürtjeivel, cigányosan csillogó tekintetével, ragyogó mosolyával és erős, jó felépítésű testével milyen nagyszerű férfigépjé válik. Vonzó férfi volt, talán ellenállhatatlanul is az, mert már többször elkapta a nő különös, érdeklődő pillantását. Keverék volta sokszor hatott vonzóan a fehér nőkre; egzotikusnak tartották - tiltott és veszélyes gyümölcsnek, és ennél a nőnél érzekelte, hogy fittyet hány a társadalmi konvenciókra. Szóval

lehetséges, semmi más, mint lehetséges, döntött Camacho, és nem valószínű, hogy a mostaninál jobb alkalom adódna. A rideg és merev angol fivér nem volt a táborban, és még legalább egy óra hosszát nem is jön vissza, a nő pedig éppen végzett a beteg teherhordók ápolásával. A szolgáló egy üst forró vizet vitt a sátrába, és bekötözte a sátor bejáratát.

Camacho minden este végignézte ezt a szertartást. Egyszer az olajlámpás fénye a ponyvára vetette a nő árnyékát, ő pedig gyönyörködött a sziluettben, amint kibújt abból a vadító nadrágból, és a szivaccsal... Camacho jóleső érzéssel összerázkódott, és eltolta magát a fatörzstől.

Robyn a forró vizet zománcozott lavórba öntötte, és hideget töltött hozzá. A víz még mindig forró volt, de szerette, ha kivörösödött tőle a bőre. Ilyenkor érezte igazán tisztának magát. Elkezdte kigombolni flanelingét, és jóleső fáradtság-gal felsóhajtott, amikor valaki kaparászott a sátor ajtaján.

- Ki az? - kiáltott fel éles hangon. - Mit akar? - Kissé nyugtalan lett, amikor felismerte a válaszoló hangját.

- Szeretnék beszélni magával, kisasszony - mondta kedélyeskedő hangon Camacho.

- Most nem lehet, dolgom van. - A férfi taszította, de meg is igézte. Már többször azon kapta magát, hogy bámulja - ahogy egy gyönyörű, de veszélyes rovar is megbámult volna -, és bosszantotta, hogy a férfi ezt észrevette. Bizonytalanul bár, de az volt az érzése, hogy buta dolog akár a legcsekélyebb érdeklődést is mutatnia egy ilyen ember iránt.

- Jöjjön vissza holnap. - Hirtelen eszébe jutott, hogy Zouga nincs a táborban, és a kis Jubát is elküldte valami feladattal.

- Nem tudok várni, beteg vagyok.

Ez olyan kérdés volt, amit Robyn nem hagyhatott figyelmen kívül.

- Az más. Akkor egy pillanat - kiáltotta vissza, és begombolta az ingét. Aztán mintegy mentséggként az asztalon még mindig szétszórva heverő műszerekre összpontosította figyelmét. Érintésük megnyugtatta. Gyors mozdulatokkal elrendezte az üvegeket és a gyógyszeres tégelyeket.

- Szabad - kiáltotta végül, és a sátor bejárata felé fordult.

Camacho előregörnyedve belépett, és Robyn most először

fogta fel igazán, milyen magas. Hatalmas termete majdnem betöltötte az egész sátrat, mosolya pedig szinte bevilágította. Ragyogó fehér fogsora tökéletesen szabályos volt; Robyn megint azon kapta magát, hogy mint csirke a táncoló kobrát, megigézve bámulja. Dekadens, már-már bombasztikus módon gyönyörű volt. Sötét hajfürtjeit nem takarta fejfedő, és szinte égetett a tekintete.

- Mi a panasz? - kérdezte Robyn. Megpróbált élnéknek és hivatalosnak látszani.

- Megmutatom.

- Jól van - bólintott Robyn, és a férfi kigombolta az ingét. Olajbarna bőre ragyogott, mint a nedves márvány, és mellét erős, göndör szőrzet borította. Hasa olyan lapos volt, mint egy agáré, és nőiesen keskeny volt a csípője. Robyn tekintete végigsiklott a férfi testén. Vigyázott rá, hogy nézése közömbös és hivatalos legyen, de be kellett ismernie, hogy a férfi rendkívüli állat volt.

- Hol a probléma? - kérdezte Robyn, mire a férfi egyetlen mozdulattal kioldotta és leengedte könnyű vászonnadrágját, amelyen kívül semmi más nem fedte az alsótestét.

- Mi a panasz? - hallotta Robyn saját rekedtes hangját, és nem tudta folytatni a kérdezősködést. Hirtelen ráébredt, hogy bedőlt egy gondosan eltervezett cselnek, és veszélyes helyzetbe került.

- Azon a helyen fáj? - Még mindig rekedtesen suttogott.

- Igen - a férfi is suttogott, és egy simogató mozdulatot tett. - Talán meg tudná gyógyítani. - Egyet lépett Robyn felé.

- Biztosan meg tudom gyógyítani - mondta halkan Robyn, miközben keze a sebészeti műszerekre siklott. Valójában nagyon sajnálta a dolgot, mert a példány a természet csodateremtő képességének volt a bizonyítéka, és később megkönnyebült, hogy a tűszondát választotta, nem pedig a borotvaéles szikét, amelyikért először nyúlt.

Egy pillanattal azelőtt, hogy Robyn szúrt volna, Camacho rájött, mi fog történni, és iszonyatos rémület áradt szét szép barna arcán. Kétségbeesetten megpróbálta elhárítani a dőfést, de a félelem szinte megbénította a kezét.

A beleszúródó szonda hatására felsikoltott, mint egy bakfislány, és folyamatosan sikoltozva megpördült tengelye kö-

rül, mint akinek lábát a földhöz szegezték. Most már két kézzel tartotta magát, és Robyn hűvös, szakmai érdeklődéssel figyelte a végbemenő csodálatos változást.

Ismét döfött a szondával, és Camacho nem tudott tovább megállni a lábán. Felrántotta nadrágját, és egy utolsó rémült üvöltéssel fejével nekiment a sátorpóznának. Az ütközés csak egy pillanatra állította meg, aztán eltűnt. Robyn erősen remegett, de furcsa mód jókedvű volt. Szokatlan és tanulságos tapasztalatra tett szert, amelyet azonban rejtett kódjaival szándékozott a naplójába lejegyezni.

Attól az estétől fogva a portugál igyekezett távol tartani magát Robyntól, Robyn pedig megkönnyebbült, hogy megszabadult a forró pillantásoktól, amelyek mindenütt végigsimították a testét, ahol csak megfordult. Először arra gondolt, szól Zougának a dologról, aztán mégis úgy határozott, nem éri meg, hiszen mindketten zavarba jönnének, és nehezen találnák a megfelelő szavakat. Nem is szólva arról, hogy Zouga minden bizonnyal igen szélsőségesen reagálna, vagy legalábbis Robyn arra számított, hogy így reagálna. Már megtanulta, hogy testvérétől sohasem számíthat a legkézenfekvőbb reakcióra; Zouga hűvös és tartózkodó külseje mögött Robyn rejtelmes szenvedélyeket és kavargó érzelmeket gyanított. Végére is vértestvérek voltak, s ha egyszer ő maga ilyen indulatos, mért ne volna a bátyja is épp olyan?

Másrészt viszont az volt a gyanúja, hogy a portugálok, mint a bekerített vad, még egy olyan tapasztalt katonára és harcias emberre, mint Zouga, is halálos veszedelmet jelentenek. Iszonyodott attól, hogy bátyját olyan helyzetbe kényszerítse, ami ha nem életveszélyes is, de legalábbis komoly sebesülést okozhat neki. Ráadásul azért ő maga is jól elbánt már ezzel az emberrel. Nem lesz vele több baj, döntötte el végül magában, és kiverte Camachót a fejéből, helyette inkább a folyón felfelé megtett út elmúlt néhány nyugodt napjára gondolt vissza jó érzéssel.

A folyó elkeskenyedett, nagyobb volt a sodra, ami miatt a konvoj haladási üteme még jobban lelassult. A folyópart látványa folyton változott. A ponyva alatt ültek mindketten; Zouga mellette ült és vagy vázlatokat készített, vagy írt vala-

mit. így, ha egy új madarat, fát vagy állatot látott, minden további nélkül meg tudta kérdezni Zougától, mi az, s Zouga, bár többnyire könyvből szerezte ismereteit, azért mégis sokat tudott, és nagyon érdekes dolgokat mondott.

A meredély tetején emelkedő dombok annyira kétdimenziós, kakastaréjszerű alakzatnak tűntek, mintha valami áttetsző anyagból készült lapokból vágták volna ki őket, ami valami kísérteties módon engedi át magán a napsugarakat. Ahogy a nap magasabbra hágott az égbolton, a dombok színe éteri, tojásbélyék árnyalatokba ment át, majd mindenesztől eltűnt a déli párában, s csak késő délután jelent meg újra tökéletesen más színű öltözetben - halványrózsaszín keveredett a hamurózsa, az érett szilva és a finom sárgabarack színével.

A dombok az erdő mögött emelkedtek, ami most keskeny sávban húzódott a folyóparton; a fakoronák szélesen elterpeszkedő ágai közt cerkófmajomcsapatok bolondoztak. A fatörzsekre sokszínű, kénsárga, égetett narancs és a nyári tenger kékjében és zöldjében díszelgő zuzmó tapadt. Az egymásba gabalyodott liánok, amiket Robyn gyermekkorában „majomkötélnek” hívott, a felső ágakról egészen a folyóig vagy az aljnövényzet sűrű zöldjéig lógtak.

E mögött a keskeny növényzettel fedett sáv mögött a magasabb, szárazabb területen, amit időnként megpillantottak, másfajta erdő nőtt; Robynba szinte fájdalmasan hasított bele a nosztalgia, amint megpillantotta a majomkenyérfa hatalmas, feldagadt törzséből kinyúló csupasz kis csenevész ágakat. Anyjától hallotta még sokszor azt a régi afrikai legendát, hogy a nagy-nagy Nkulu-kulu, fordítva ültette el a majomkenyérfát, ezért nőnek a gyökerei a levegőbe.

Szinte minden egyes majomkenyérfa csupasz ágai között volt egy száraz gallyakból és kis ágakból összetákolt, levegőbe lógó szalmakazalra emlékeztető madárfészek, amiben nagy ragadozó madarak laktak. A madarak sokszor maguk is a fészek közelében ültek a fa egyik ágán, a ragadozókra jellemző mozdulatlansággal. Más madarak a levegőben köröztek, s csak nagy ritkán rebentették meg lustán szárnyukat; merev tollvégeikkel úgy játszottak a légáramlatokon, mint a zongorista a billentyűkön.

A folyónak ezen a szakaszán nagyon kevés nagyvad volt található, s az a néhány antilop is, ami feltűnt, azonnal viszszarohant fedezékbe, amint valaminek a közeledtét észlelte - elég volt, ha csak halványan villan valami egy nagyobb kudu dugóhúzóra emlékeztető szarván, vagy meglibben egy szarvasantilop farkának fehér, pihepuha alsó fele.

A folyó közelében tanyázó nagyvadakra nagyon sokan vadásztak; már jó kétszáz esztendő óta a portugálok, de ha nem a portugálok, akkor fegyveres szolgálók irtották őket.

Mikor Zouga megkérdezte Camachótól, hogy „Szoktak-e elefántot találni ezen a folyószakaszon?”, a portugál elvigyorgott, és büszkén rávágta: „Ha találok egyet, rögtön meg is ölöm!”

Ezen a forgalmas vízi úton szinte az összes utazó hasonló érzelmeket táplált, nem csoda, hogy olyan kevés vad volt a vidéken, s azok is olyan félénkek voltak.

Camachónak nem maradt más választása, mint hogy a folyó fölé nyúló leshelyükön gubbasztó halászsasokra lövöldözzön. Ezeknek a gyönyörű madaraknak éppolyan hófehér a fejük, begyük és a válluk, mint a híres amerikai kopasz keselyűnek; testük rozsdabarna és csillogó fekete. Valahányszor Camacho harsányan felröhögött, egy madár, aránytalanul nagy szárnyán átbukva, sután behullott a vízbe; az ólomgolyó egy pillanat alatt szánalomra méltó dögöt csinált királyi fenségéből.

Camacho a Robyntól kapott sérülése miatt néhány napig karikára görbített lábbal, óvatosan lépkedett, de hamar felgyógyult, és nevetése visszanyerte csillogását. De a sebek, amelyeket büszkesége és férfi volta elszenvedett, nem gyógyultak ilyen gyorsan. Testi vágya heves gyűlöletbe csapott, és minél többet gondolt rá, annál jobban gyötörte a bosszúvágy.

Személyes szempontjait azonban félre kellett tennie, mert még sok fontos teendő várt rá. Bácsikája, Quelimane kormányzója ezzel a mostanival nagyon bizalmas feladatot bízott rá, és nem bocsátana meg neki a kudarcot. A család vagyonáról volt szó, és kisebb mértékben a család becsületéről, habár ez utóbbi az állandó elhasználódás miatt egyre többet veszített a fényéből. Mindazonáltal a családi vagyon

is jelentősen megcsappant, amióta Portugáliára is rákényszerítették a Brüsszeli Egyezményt. Ami ezek után a családi vagyomból megmaradt, védelemre szorult. Az arany fontosabb a becsületnél, és a becsület csak akkor számít, ha nem akadályozza meg a haszon növekedését - ez lehetett volna a család mottója.

Bácsikájának - mint mindig - vágott az esze, és azonnal felismerte, mennyire veszélyezteteti érdekeit ez az angol expedíció. Először is egy hírhedt bajkeverő fia vezette, aki minden valószínűség szerint tovább növeli az apja által okozott hatalmas kárt. Aztán pedig senki sem ismerte az expedíció igazi célját.

Ballantyne őrnagy állítását, miszerint eltűnt apját akarja felkutatni, természetesen nem lehetett komolyan venni. Túlságosan egyszerű és nyílt magyarázat volt, az angolok pedig sohasem egyszerűek és nyíltak. Ez a hatalmas expedíció sok ezer angol fontba kerülhetett, amely meghaladja egy ilyen fiatal tiszt lehetőségeit vagy akár egy olyan misszionárius családját is, akinek a Zambézi felderítésére tett sikertelen erőfeszítései szegyenbe és nevetségességbe torkollottak, de annak a beteg öregembernek a lehetőségeit is, akinek valószínűleg már évekkel ezelőtt nyoma veszett a feltérképezetlen vadonban.

Nem. Valami más oknak kell a háttérben lennie - és a kormányzó erre az okra volt kíváncsi.

Persze lehetséges, hogy tényleg csak egy felderítő expedícióról van szó, amire hatalmaskodó kormánya utasította a fiatal katonatisztet. Ki tudja, micsoda szörnyűséges terveik vannak a dicsőséges Portugál Birodalom szuverén területeivel. Szinte alig volt hihető az arcátlan boltosok és kereskedők nemzetének kapzsisága. A kormányzó annak ellenére sem bízott bennük, hogy hagyományosan hazája szövetségesei voltak.

Másrészt viszont akár magánexpedíció is lehetett. De a kormányzó egy pillanatra sem tévesztette szem elől, hogy annak a keselyűk mohó tekintetével rendelkező, hírhedt, minden lében kanál öregnek a fia vezette. S ki tudja, mire bukkan az öreg ördögfajzat ezen az ismeretlen vidéken - talán ezüst- és aranyhegyekre vagy a monomatapák elveszett mesés

városára, ahol még érintetlenül állnak a kincsek. Bármilyen lehetséges volt. És az öreg misszionárius megüzenhette a fiának. Ha tényleg aranyhegyek állnak arrafelé, a kormányzó örömmel szerzett volna tudomást róluk.

De ha mégsem lennének új, felfedezésre váró kincsek, ott vannak a régiek, amelyeket meg kell védelmezni. Camacho Pereira azt a feladatot kapta, hogy bizonyos útvonalokról és területekről elkormányozza az expedíciót, nehogy az angol belebotolják azokba a titkokba, amelyekről még a kormányzó lisszaboni urainak sem volt tudomásuk.

Camacho parancsai így hangzottak: egyrészt leküzdhetetlen akadályokról - mocsarokról, áthághatatlan hegyekről, betegségekről, vadállatokról és még vadabb emberekről - szóló történetekkel, másrészt barátságos emberekkel benépesített, elefántcsontban gazdag, kellemes vidékek ecsetelésével a megfelelő irányba terelgesse az angolt.

Ha ez a módszer nem járna sikerrel - és Ballantyne őrnagy a nemzetére jellemző arrogancia és makacsság összes jelét magán viselte -, Camacho bármilyen eszközt igénybe vehetett a meggyőzésére. Ez eufemizmus volt, amit mind a kormányzó, mind pedig az unokaöccse tökéletesen megértett.

Camacho majdnem meggyőzte magát, hogy tényleg ez az utóbbi az egyetlen értelmes módszer. Tétét elhagyva már csak a kés szolgáltatott törvényt, és Camacho annak a törvénynek megfelelően élt. De most még csak ízlelgette a gondolatot. A férfi nem titkolt megvetését ugyanolyan sértőnek tartotta, amilyen fájdalmas a nő elutasítása volt.

Meggyőződésévé vált, hogy a testvérpár azért viselkedik így vele, mert mulatt származású. Ez pedig Camacho önbecsülésének érzékeny pontja volt, mert még a portugál területeken is - ahol majdhogynem természetesnek hatott a fajkeveredés - stigmának számított a keverék vér. Már előre élvezte a munkát, mert azon kívül, hogy elégtételt kap az elszenvedett sérelmekért, a nagybátyjával és a többiekkel való osztozkodás után is busás mellékjövedelemre, jókora haszonra számíthat.

Az expedíció felszerelése Camacho szemében hatalmas vagyont képviselt. A bárkák zsúfolásig voltak kiváló minőségű árukkal, és Camacho a legelső alkalommal titokban átvizs-

gálta a rakományt. Lőfegyvereket, értékes műszereket, kronométereket, szextánsokat talált bennük, és volt ott egy hordozható páncélszekrény is, amelyet az angol lezárva és őrizet alatt tartott. Csak a kegyelmes Isten a megmondhatója, mennyi egyfontos aranypénz lehetett benne, és ha Ő sem tudja, hogyan tudhatná kedves bácsikája. Mindez neki kedvez majd a zsákmányosztáskor. Minél többet tűnődött rajta, annál inkább várta a megérkezést Tetébe és az indulást a további ismeretlen területek felé.

Robyn számára a Tetébe való megérkezés jelentette az igazi visszatérést Afrikába, abba a világba, amelyre oly lankadatlanul készítette fel magát, és amely után annyira áhítozott.

Ismét szoknyát öltött magára, mert Teté kicsinysege és elszigeteltsége ellenére is a civilizált világ holtága volt, és nem lett volna értelme megsérteni a helybéli lakosságot. Jóllehet a lába körül verdeső nehéz ráncok zavarták, hamarosan megfedelkedett róluk, amikor végigment a falu egyetlen utcáján, ugyanazon az útvonalon, amelyen apja és anyja utoljára együtt sétáltak, és bekukucskált a folyóparti út mentén nagy összevisszaságban épített, sárfalú kereskedőházak ajtaján.

Az egyik ilyen kis *dukas*nál megállt. Rájött, hogy a kereskedő megérti szuahéliból, angolból és nguniból álló egyszerű keverék nyelvét, és elmagyaráztatta vele, hol találja meg azt a helyet, ahol a falusi utca az akácerdőn keresztülkiyózó ösvénnyé szűkül össze.

Az erdő csendes volt a déli hőségben, még a madarak is hallgattak, és a hangulat ránehezedett Robynra. Eszébe jutott az a régi gyászos emlék, és elöntötte a szomorúság.

Valami fehérség villant fel előtte az erdő fái között, és ő megállt, mint aki tudja, mi vár rá ott, de vonakodik odamenni hozzá. Emlékei egy pillanatra ismét visszarepítették gyermekkorába, arra a szürke novemberi napra, amikor William bácsi mellett állva a távolodó személyhajó után integetett, és könnyeitől nem tudta megkülönböztetni a korlátnál zsúfolódó emberek közül azt az arcot, amelyet annyira keresett. S a hajó közben egyre távolodott a rakparttól.

Robyn lerázta magáról az emléket, és továbbment. Hat sírt talált a fák között, és ez meglepte, de aztán eszébe jutott, hogy apja Kaborra-Bassához vezetett expedíciójának sok

halottja volt: négyen betegségben haltak meg, egy megfuladt, egy pedig öngyilkos lett.

A sír, amelyet keresett, egy kicsit távolabb állt a többitől. Fehérre meszelt folyami kövekből rakott négyzet jelölte, és a fejénél habarcsból készített kereszt, amelyet szintén fehérre meszeltek. A többi sírral ellentétben ezt megtisztították a fűtől és a gyomoktól, és a keresztet is frissen festették. Egy olcsó kis kék porcelánvázában még egy csokor hervadt vadvirág is volt rajta. Mindössze néhány napos lehetett. Ez meglepte Robynt.

A sír lábánál állva elolvasta a kereszten még mindig jól kivehető írást.

Szeretett feleségem, Helen emlékére.

Született 1814. aug. 4-én,

maláriában meghalt 1852. dec. 16-án.

Soha nem múló szeretettel

Morris Fuller Ballantyne

Isten legyen hozzá irgalmas

Robyn lehunyta a szemét, és várta a lelke mélyéből előtörő könnyeket, de azok nem jöttek. Már rég elhullatta mindet. Csak emlékei maradtak. Kis emlékszilánkok - az eper szaga, amikor William bácsi kertjében szedik az érett gyümölcsöket, és ő lábujjhegyre állva anyja fehér fogai közé tesz egyet, majd megeszi a másik felét, amit anyja neki meghagyott; amint összekuporodva fekszik a takaró alatt, és a gyertyafényben felolvasó anyja hangját hallgatja. Emlékezett a leckekészítésre télen a konyhaasztalnál, és nyáron a szilfa árnyékában; saját mohó tanulni és megfelelni vágyására; az első lovaglására a pónin, amikor lába még nem ért le a kengyelig; a hátát végigsimító szappanos spongyára, amikor anyja fölé hajolva fürdette a vaskádban; anyja nevetésének és sírásának hangjára a gyermekágyát elválasztó vékony függöny mögül. Aztán jött az utolsó emlék: a viola és a levendula szaga, amely anyja ruhájából áradt, mikor arcát utoljára a ruhájába temette.

- Miért kell elmenned, mama?

- Mert apának szüksége van rám. Mert végre értem küldetett.

Milyen szörnyű féltékenység gyötörte e szavak hallatán, micsoda betölthetetlen hiányérzet támadt akkor benne, idézte fel a valamikori érzést Robyn, és a sírt körülvevő puha porba térdelt. Imádkozni kezdett, és miközben suttogott, rátortek az emlékek - vidámak és szomorúak egyaránt -, és az eltelt évek folyamán soha nem érezte olyan közel magát az anyjához, mint akkor.

Nem tudta, milyen régen térdelhetett ott, szinte örökkévalóságnak tűnt, amikor egy árnyék jelent meg előtte a földön. Feltekintett, és a meglepetéstől kissé ijedten visszazökent a jelenbe.

Egy kellemes külsejű, már-már szép arcú fekete asszony és egy gyermek állt a közelében. Nem volt fiatal, úgy harmincas éveinek közepén járhatott, bár az afrikaiaknál nehéz az életkort megbecsülni. Ragyogóan tiszta, kikeményített, európai ruha volt rajta, valószínűleg másoktól levetett holmi, mert már annyira fakó, hogy eredeti mintázatát alig lehetett felismerni. Robyn úgy érezte, hogy a nő kimondottan az alkalomhoz öltötte magát.

Jóllehet a gyermek a helybéli shangaan törzs bőrszoknyáját viselte, szemmel láthatóan nem volt tiszta afrikai. Az izmos testű kisfiú nem lehetett több hét- vagy nyolcévesnél. Fejét porszínű, göndör fürtök borították, és furcsán fakó volt a szeme. Volt valami nagyon ismerős benne, amivel szinte mágnesként vont a magára Robyn tekintetét.

Kis csokor sárga akácvirágot tartott a kezében, és szégyel-lősen Robynra bámult. Aztán leszege a fejét, és lábával csoszogott a porban. A nő valamit mondott neki, és megrángatta a kezét, mire a gyerek habozva Robynhoz lépett, és átnyújtotta neki a virágot.

- Köszönöm - mondta automatikusan Robyn, és az orrához emelte a csokrot. Halvány, de édes illata volt.

A nő felgyúrte szoknyáját, és a sír mellé guggolt. Levette róla a hervadt virágot, és a kis kék vázát a fiúnak nyújtotta. A gyerek elsietett a folyópart felé.

Amíg odavolt, az asszony kirángatta a gyomokat a sírhalomból, és gondosan megigazította a fehérre meszelt köveket. A mód, ahogy a dolgot csinálta, semmi kétséget nem hagyott Robynban afelől, hogy ő a felelős anyja sírjának gondozásáért.

A két nő barátságos csendbe burkolódzott, de amikor tekintetük találkozott, mindketten elmosolyodtak, és Robyn köszönésképpen bólintott neki. Közben futva jött visszafelé a kislíú. Lába térdig sáros, és kilötyögtette a vizet a vázából, de arcáról sütött az önbizalom, amiért gyorsan teljesítette a feladatát.

A nő elvette a vázát, és óvatosan a sírra állította, aztán mindketten várakozóan Robyn felé fordultak, nézték, ahogy a vázába helyezi az akácvirágot.

- Az anyád? - kérdezte halkán a nő. Robyn ugyancsak meglepődött az angol szavak hallatán.

- Igen - megpróbálta eltitkolni meglepetését. - Az anyám.

- Jó hölgy.

- Ismerted?

- Tessék?

A bátor kezdet után kiderült, hogy a nő csak néhány szót tud angolul, és a beszélgetés elakadt. Rövid csendet követően Robyn a Jubával folytatott beszélgetések megszokásával matabele nyelvre váltott. Az asszony arcára boldog mosoly ült ki: - olyan nyelven válaszolt, amely nyilvánvalóan a nguni nyelvcsoporthoz tartozott, és csak nagyon kevésbé tért el a Robyn által megszokott dialektustól.

- Matabele vagy? - kérdezte Robyn.

- Angoni vagyok - vágta rá ingerülten az asszony, mert a két rokon nguni törzs egymás riválisa volt, és ellenséges viszonyban állt egymással.

Az ő törzse, az angoni észak felé vándorolt az őshazájából, a füves dombokkal borított Zuluföldről, aztán harminc évvel azelőtt átkelt a Zambezi folyón, magyarázta dallamos nyelven az asszony. Meghódították a Marawi-tó északi partvidékét, onnan adták el őt valamelyik ománi rabszolga-kereskedőnek, és a Shire folyó mellett hajtották végig egy összeállított rabszolgakaravánnal.

Miután képtelen volt lépést tartani a karavánnal, az éhezéstől és betegségektől meg az utazás viszontagságaitól elgyengült nőt leoldották a láncokról, és otthagyták az út mentén a hiénáknak. Ekkor talált rá Fuller Ballantyne, és magával vitte kis táborába, ahol az ápolástól rendbe is jött. S amikor megerősödött, Fuller megkeresztelte, a Sarah nevet adta neki.

- Eszerint apám becsmérői tévednek - nevetett Robyn, és angolul hozzátette: - Több mint egy térítést végzett.

Sarah nem értette, de együtt nevetett Robynnal. Közben a nap már lemenőben volt, és a két nő a félmeztelen gyerek után lépkedve elhagyta a temetőt. Visszafelé indultak a keskeny ösvényen, és menet közben Sarah elmesélte Robynnak, hogyan érkezett meg anyja Fuller Ballantyne hívásának eleget téve, a Kaborra-Bassa expedíció más tagjaival együtt Tetébe. Fuller Sarah-t személyes szolgálójaként mutatta be neki.

Közben az ösvény elágazásához értek, és Sarah rövid töprengés után meghívta Robynt a falujába, amely nem volt messze az elágazástól. Robyn felnézett az égre, és megrázta a fejét. Egy órán belül besötétedik, és Zouga biztos a keresésére indulna, ha addigra nem ér vissza a táborba.

Nagyon élvezte a fiatal nő és a helyes gyermek társaságában eltöltött órákat, és amikor meglátta a Sarah arcára kiülő, nyilvánvaló csalódottságot, gyorsan hozzátette: - Most nem kell, de holnap ugyanebben az időben visszajövök. Szeretnék mindent hallani az apámról és az anyámról.

Sarah vele küldte a kisfiút, hogy Teté széléig elkísérje. Robyn az első néhány lépés után természetesen kézen fogta a gyereket, aki vidám, gyermekes csacsogásával rövidesen elűzte Robyn borongós hangulatát, és nemsokára mindketten együtt nevettek.

Még mielőtt elérték volna Tétét, Robyn aggodalma igazolódott. Zougával és Cheroot őrmesterrel futottak össze. Zouga a Sharps puskával volt felfegyverkezve, és haragos megkönnyebbüléssel alaposan leteremtette a hűgát:

- A fenébe is, húgocskám. Már mindnyájan magunkon kívül voltunk az idegességtől. Öt órát késtél.

A gyermek tágra nyílt szemmel nézett Zougára. Még soha ehhez fogható nem látott, mint a magas, méltóságteljes, parancsoló viselkedésű és hangú ember. Bizonyosan valami nagyfőnök lehet. Kihúzta kezét Robynéból, és két lépést hátralepett. Aztán megfordult, és mint akit puskából lőttek ki, elviharzott.

A menekülő gyermeket látva Zouga haragja megenyhült, és szája mosolyra húzódott.

- Egy pillanatig azt hittem, hogy egy újabb elkóborolt gyereket találtál.

- Zouga, megtaláltam anya sírját. - Robyn a bátyjához rohant, és belékarolt. - Talán egy mérföldre van innen.

Zouga arckifejezése ismét megváltozott, és felnézett az égre. A nap már az akácfák koronájáig süllyedt, és vörös fényben izzott.

- Majd holnap visszajövünk - mondta. - Nem szeretem naplemente után elhagyni a tábort. Túl sok sakál ólálkodik körülötte - kétlábú sakál - tette még hozzá, azzal sarkon fordult, és határozott léptekkel elindult a falu felé. Menet közben beszámolt Robynnak a problémákról.

- Annak ellenére, hogy Quelimane kormányzója biztosított róla, itt bőségesen találunk majd teherhordókat, mindeddig egyet sem találtunk, és csak a jó isten a megmondhatója, merre vannak az egészséges férfiak. Ráadásul ez a piperkőc Pereira mindenhol akadályokba ütközik. - Összehúzta szemöldökét, és ettől, valamint a szakállától, amelyet a *Black Joke* elhagyása óta nem vágott le, koránál idősebbnek látszott. - Azt mondta, hogy amíg a teherhordók meg nem tudják az expedíció irányát és időtartamát, nem hajlandók jelentkezni.

- Ez logikusnak látszik - mondta Robyn. - Én se lennék hajlandó cipelni ezeket a hatalmas bálákat, hacsak nem tudom, hová megyek.

- Egyáltalán nem hiszem, hogy ezt mondják a teherhordók; mi a fenéért érdekelné őket a rendeltetési hely. Jól megfizetem őket, és egyetlen ember sem jelentkezett.

- Akkor miről lehet szó?

- Amióta csak elhagytuk a partot, Pereira megpróbálja hízélgéssel kicsalni belőlem a szándékainkat. Azt hiszem, egyfajta zsarolásról van szó: amíg meg nem mondom neki, nincsenek teherhordók.

- Hát miért nem mondd meg neki?

- Mert túl rendíthetetlen. Nem közönséges kíváncsiságról van szó, valami arra figyelmeztet, ne bízzak benne, és csak a feltétlenül szükséges információkat adjam meg neki.

Csendben mentek tovább a tábor széléig. Zouga úgy képezte ki a tábort, mint egy katonai támaszpontot. Az akácok tüskés ágai jelentették a külső kerítést; a kapunál egy hotten-totta katona állt őrségben, és a teherhordók *bomáját* a sátrak sora választotta el a rakománytól.

- Máris olyan otthonos - dicsérte meg bátyját Robyn, és indult volna a saját sátra felé, ekkor azonban felbukkant Camacho Pereira, és rohanva közeledett feléjük.

- Őrnagy! Őrnagy! Jó híreim vannak.

- Ez kellemes változás - jegyezte meg szárazon Zouga.

- Találtam egy embert, aki látta az apját nem egészen nyolc hónappal ezelőtt.

Robyn azonnal hátrafordult; még a piperkőc portugálnál is izgatottabb volt, és a sátrában lejátszódott incidens óta most először szólította meg.

- Hol van? Ez bizony nagyszerű újság.

- Amennyiben egyáltalán igaz - jegyezte meg jóval kevesebb lelkesedéssel Zouga.

- Már hozom is az embert - maguk is láthatják! Mindjárt visszajövök - ígérte Camacho, azzal elrohant a teherhordók *bomája* felé.

Tíz perc múlva tért vissza, és zsíros állatbőrdarabokba tekergetett sovány öregembert vonszolt maga után, aki rémülten forgatta a szemét.

Amint Camacho elengedte, az öregember földre borult a vászon tábori széken ülő Zouga előtt, és hadarva válaszolt Camacho kérdéseire, amelyeket a portugál parancsoló hangon tett fel neki.

- Milyen dialektusban beszél? - szakította félbe a kihallgatást néhány másodperc múlva Zouga.

- Chichewa - válaszolta Camacho. - Csak ezt ismeri.

Zouga Robynra nézett, de az megrázta a fejét. Kénytelenek voltak teljesen Camacho tolmácsolására hagyatkozni.

Úgy tűnt, az öregember a Lualaba folyó menti Ziminél találkozott „Manalival”, a vörös inges emberrel. Manali vagy egy tucat teherhordóval táborozott ott, az öregember a tulajdon szemével látta.

- Honnan tudja, hogy az én apám volt? - kérdezte Zouga.

Mindenki ismeri Manalit, magyarázta az öregember. Elő legendának számított a parttól a „Chona langáig”, a lemenő nap földjéig.

- Mikor látta Manalit?

- A legutóbbi esőzés előtt egy holddal, ami a múlt év októ-

bérét jelentheti - magyarázta Camacho. - Körülbelül nyolc hónapja.

Zouga a gondolataiba merült, de tekintete olyan vadul szegeződött az előtte térdeplő szerencsétlenre, hogy az öregemberből hirtelen egy panaszos megjegyzés tört ki, aminek hatására viszont Camacho csinos arca bíborvörösre változott haragjában. Csizmája hegyével fenyegetően megérintette az öregember kiálló bordáit, mire az azonnal elcsendesedett.

- Mit mondott? - kérdezte Robyn.

- Esküszik, hogy az igazat mondja - válaszolta Camacho, és ismét mosolyt erőltetett az arcára.

- Mit mást tud még Manaliról? - kérdezte Zouga.

- Beszélte Manali teherhordóival, akik azt mondták, hogy a Lualaba folyót követik.

Ez elképzelhetőnek tűnt. Amennyiben Fuller Ballantyne tényleg a Nílus forrását kereste, hogy visszanyerje elveszett jó hírnevét, akkor csakis arra mehetett. Az észak felé folyó Lualabát tartották az egyik valószínű forrásfolyónak.

Camacho még tíz percig faggatta az öregembert, és vízilóbőr korbácsához folyamodott volna, hogy felélénkítse az emlékezőtehetségét, de Zouga egy haragos pillantással megállította. Nyilvánvaló volt, hogy semmi mást nem lehetett megtudni tőle.

- Adjon neki egy vég *merkani* anyagot és egy *khete* üveggyöngyöt, aztán engedje szabadon - adta ki a parancsot Zouga. Megható volt látni az öregember háláját.

Aznap éjjel Zouga és Robyn a szokásosnál tovább ültek a tábortűznél, míg a parázsló farönkök izzó szikrákat szórva összeomlottak, és a teherhordók *bomája* felől hallatszó morgás elcsendesedik.

- Ha északnak tartunk - tűnődött Robyn -, egyenesen a rabszolga-kereskedelem fellegvárába jutunk, a Marawi-tótól északra. Arról a vidékről, ahova apánkat is beleértve még fehér ember soha nem merészkedett, származnak a zanzibári és az ománi arabok többi piacaira kerülő rabszolgák...

- S mi van a déli rabszolga-kereskedelemmel? - Zouga a tisztáson át a Robyn sátra előtt türelmesen várakozó Jubára sandított. - Ő az élő bizonyítéka, hogy a Zambézitől délre is virágzik a kereskedelem.

- Igen, de az szinte elenyészőnek tűnik az északihoz képest.

- Az északi kereskedelem már teljesen bizonyított. Apa már tizenöt évvel ezelőtt elérte a Marawit, és egészen a partig követte a karavánokat. Zanzibárban Bannerman pedig legalább egy tucat jelentést írt már a piacról - mutatott rá Zouga, kezében egy pohárka értékes whiskyvel sebesen apadó készletéből. A parázsló hamuba bámult. - Ugyanakkor semmit sem tudni a monomatapákkal és a matabelékkal folytatott kereskedelemről, innen délre.

- Igen, értem - hagyta rá vonakodva Robyn. - Azonban az *Egy misszionárius utazásai* című könyvében apa azt írta, hogy a Lualaba a Nílus egyik forrása, és egy napon végig fogja járni a forrás vidéket. Ezenkívül észak felé látták.

- Tényleg? - kérdezte halkán Zouga.

- Az öregember...

- ...hazudott. Valaki rákényszerítette, és még találgatnom sem kell, hogy megmondjam, kicsoda.

- Honnan tudod, hogy hazudott? - kérdezte Robyn.

- Ha te is hosszú ideig éltél volna Indiában, benned is ki fejlődött volna egy ösztön a hazugság felismerésére. - Zouga a hűgára mosolygott. - Aztán pedig miért várt volna apa eltűnése után nyolc évig a Lualaba folyó felkutatásával? Egyenesen odament volna - persze, ha tényleg észak felé akart menni.

- Kedves bátyám - Robyn hangja metsző volt -, véletlenül nem a monomatapa-legenda miatt ragaszkodsz olyan makacsul a folyótól délre eső vidékhez? S az a ragyogás a szemedben nem az arany ragyogása?

- Ez bizony csúnya feltételezés - mosolyodott el Zouga.

- Inkább az motivál, hogy mintha a nagy kalauz és felfedező Camacho Pereira eltökélte volna, elriaszt a dél felé való utazástól, és helyette észak felé vezet minket.

Robyn már rég visszavonult, és a fény is már rég kialudt a sátrában, de Zouga még mindig ott ült whiskypohárral a kezében a tűz mellett, és a pislákoló hamut bámulta. Aztán meghozta a döntését. Felhajtotta az utolsó csepp italt, hirtelen felállt, és nyugodt léptekkel a tábor túlsó végébe sétált, ahol Camacho sátra állt.

A sátorban még ebben a késői órában is égett a lámpás, és amikor Zouga a portugál nevét kiáltotta, ijedt női hang és mély hangú férfidörmögés jött válaszul, majd néhány perc múlva Camacho Pereira félrehúzta a sátor ajtaját, és óvatosan kidugta a fejét. Pokróccal takarta el meztelenségét, és egyik kezében pisztolyt szorongatott, amit csak akkor engedett le, amikor Zougát felismerte.

- Döntöttem - közölte vele ridegen Zouga. - A Shine folyó mentén észak felé megyünk a Marawi-tóhoz - onnan pedig tovább a Lualaba folyóhoz.

Camacho elmosolyodott, és arca kikerekedett, mint a te lihold.

- Nagyszerű. Tényleg nagyon jó - sok az elefántcsont, és megtaláljuk az apját - meglátja, nagyon hamar megtaláljuk.

Másnap, nem sokkal dél előtt Camacho hangos kurjongatás és korbácssuhogtatás kíséretében vagy száz egészséges és erős embert terelt be a táborba. - Találtam teherhordókat - jelentette be -, egy csomó teherhordót. Hát nem nagyszerű?

Amikor másnap délután Robyn az akácerdőn keresztül a kis temetőhöz ért, a keresztény asszony, Sarah már ott állt a sírnál.

Elsőnek a gyerek vette észre Robynt, és boldogan nevetve odarohant hozzá. Robynt ismét meglepte arcának ismerős volta. Volt valami a gyerek szájában és a szemében, ami annyira emlékeztette valakire, akit ismert, hogy szinte kővé dermedve bámult a gyerekekre. De képtelen volt felidézni, kire. Közben a gyerek odaért hozzá, megfogta a kezét, és odavezetete, ahol az anyja várakozott.

Ismét végigcsinálták a síron lévő virág kicserélésének kis szertartását, aztán leültek egymás mellé egy kidőlt akácfa törzsére. Kellemesen hűvös volt a fák árnyékában, és felettük egy gébicspár kis zöld hernyókra vadászott. A madarak háta és szárnya fekete és fehér volt, élénkvörös mellük úgy csillogott, mint egy haldokló gladiátor vére, és Robyn elgyönyörködött bennük, miközben halkan beszélgettek Sarah-val.

Sarah az anyjáról mesélt, milyen bátran és türelmesen viselte a Kaborra-Bassa szörnyű hőségét, ahol a vasérc tartalmú sziklák izzó kemencévé változtatják a szurdokot.

- A rossz évszak volt - mesélte Sarah. - A forró évszak,

mielőtt az eső megérezett volna. - Robyn felidézte apjának az expedícióról írt beszámolóját, amelyben Fuller a felelősséget a késedelmeskedésért alárendeltjeire, az öreg Harknessre és Stone parancsnokra hárította, mondván, miattuk késtek el a hűvös évszakot, és indultak neki a gyilkosan forró novemberben a szurdoknak.

- S az esőkel együtt a láz is megérkezett - folytatta Sarah. - Szörnyű volt. Anyád és a fehér emberek nagyon hamar megbetegedtek. - Lehet, hogy anyja Angliában veszítette el maláriával szembeni ellenálló képességét, mialatt apja hívó szavára várt. - Még maga Manali is megbetegedett. Akkor láttam először betegen. Napokon keresztül megszállva tartották a démonok. - Milyen hatásosan ábrázolja a kifejezés a malarias lázrohamot, gondolta Robyn. - Akkor sem volt magánál, amikor az anyád meghalt.

Ismét elhallgattak. A gyerek már nagyon unta a két nő végeérhetetlen beszélgetését, egy követ hajított az akácfa ágán ülő madarak felé, és a két gébics gyönyörű bíborvörös mellét felvillantva elrepült a folyó felé. A gyerek ismét magára vonta Robyn figyelmét. Úgy érezte, mintha mindig is ismerte volna az arcát.

- Az anyám? - kérdezte Robyn anélkül, hogy szemét levette volna a gyerekről.

- A vize feketére változott - mondta egyszerűen Sarah. Maláriás vérvizelés. Robynnak libabőrös lett a háta. Ha a malária megtámadja a veséket, megalvadtt fekete vérből álló, vékony falú tömlőkké változtatja e létfontosságú szerveket, és a vesék a beteg legkisebb mozdulatára szétrepedhetnek; a malarias vérvizelés az, amikor a vizelet szederszínűvé válik: ebből a betegségből csak nagyon kevés beteg gyógyul fel.

- Erős asszony volt - folytatta halkán Sarah. - Ő halt meg legutoljára. - Fejét a többi sír felé fordította. Az egyszerű sírhalmokat sűrűn borította a fürtös akácvirág. - Idetemet-tük, miközben Manali még mindig a démonokkal volt. De később, amikor már tudott menni, lejött a könnyvel, és felolvasott neki. Saját kezével készítette a keresztet.

- Aztán megint elment? - kérdezte Robyn.

- Nem, nagyon beteg volt, és új démonok támadtak rá.

Az anyádat siratta. - Síró apjának képe teljesen idegen volt Robyn számára. El sem tudta képzelni. - Sokat emlegette a folyót, amely tönkretette.

Az akácfák között rá lehetett látni a széles, zöld folyóra, és mindkettejük feje ösztönösen abba az irányba fordult.

- Úgy kezdte gyűlölni a folyót, mintha élő ellensége lett volna, aki elzárta előle az álmaihoz vezető utat. Olyan volt, mint aki megháborodott, mert láza hol visszajött, hol pedig elmúlt. Volt, amikor a démonaival harcolt, és úgy kiabált, mint amikor egy harcos *gyázik* az ellenséges seregre. - A *gyia* a neve a harci táncnak, amellyel a nguni harcos ingerii az ellenfelét. - Máskor gépekről beszélt, amelyek megszelídítik a folyót, meg falakról, amit a folyón keresztbe építenek, hogy embereket és hajókat tudjanak felszállítani a szurdok fölé. - Sarah elhallgatott, kedves holdarcát beárnyékolta az emlékek okozta szomorúság. A gyermek érzékelte a bánatát, odalépett hozzá, letérdelt mellé, és poros kis fejét az ölébe hajtotta. A nő elgondolkozva simogatta a göndör fürtöket.

Robyn ekkor hirtelen megdöbbenéssel felismerte a kisfiút, és arckifejezése olyan gyökeresen megváltozott, hogy Sarah ijedten követte a tekintetét. Figyelmesen megnézte az ölében heverő fejet, majd ismét felnézett Robynra. Tekintetük találkozott. Nem volt szükség szavakra... és Sarah védelmezőleg magához húzta a kisfiút.

- Csak miután az anyád meghalt... - kezdett bele a magyarázkodásba, aztán elhallgatott. Robyn tovább bámulta a kisfiút. Olyan volt, mint Zouga kisfiú korában - egy sötét bőrű miniatűr Zouga. Csak a bőre színe miatt nem jött rá azonnal.

Robyn úgy érezte, mintha megrendült volna alatta a föld, aztán összeszedte magát, és furcsa felszabadulást érzett. Fuller Ballantyne többé már nem volt az az engesztelhetetlen és gránitszerűen hajthatatlan, istenszerű alak, aki egész életét beárnyékolta.

Mindkét kezét kinyújtotta a gyerek felé, és az habozás nélkül, bizalommal odaszaladt hozzá. Robyn átölelte - bársonyosan puha volt a bőre -, és megcsókolta. A gyermek úgy izgett-mozgott a karja között, mint egy kölyökkutya, és Robyn szeretetet és hálát érzett iránta.

- Nagyon beteg volt - folytatta halkan Sarah -, és nem

volt senkije. Mindenki elment vagy meghalt, és ő annyira szomorú volt, hogy féltettem az életét.

Robyn megértően bólintott. - És szeretted? - kérdezte.

- Nem volt bűnös dolog, mert ő isten volt - mondta egyszerűen Sarah.

- Nem - gondolta hatalmas megkönnyebbüléssel Robyn. Ember volt, és én, a lánya, nő vagyok.

Abban a pillanatban megvilágosodott előtte, hogy soha többé nem kell szégyenkeznie és lelkiismeret-furdalást éreznie a teste és a testéből fakadó igények és vágyak miatt. Szorosan magához ölelte a kislányt, apja ember voltának bizonyítékát, és Sarah megkönnyebbülve elmosolyodott.

Robyn életében először volt képes szembenézni a ténnyel, hogy szerette az apját, és megértette, hogy iránta érzett szeretete az évek folyamán inkább erősödött - szinte már kényszeressé vált -, mintsem hogy enyhült volna.

Az apja utáni vágyódását teljesen átítatta a legenda tisztelete és magasztossága. Most fogta csak fel, igazából miért is van itt, e hatalmas folyó partján, az ismert világ szélén. Nem Fuller Ballantyne felkutatására jött ide, hanem hogy felfedezze azt az apát és azt az önmagát, amit mind az idáig nem ismert.

- Hol van, Sarah? Hol van az apám? Merre ment? - kérdezte sóváran, de a nő lehajtotta a fejét.

- Nem tudom - suttogta. - Egy reggel felébredtem, és nem találtam. Nem tudom, hol van, de megvárom, amíg visszatér hozzám és a fiához. - Gyorsan felnézett. - Visszajön? - kérdezte érzelmesen. - Ha nem is hozzám, de a gyerekekhez?

- Igen - válaszolta színlelt meggyőződéssel Robyn. - Hát persze, vissza fog jönni.

A teherhordók kiválogatása hosszan tartó művelet volt. Miután Zouga egy vállra csapással kiválasztotta a szemre megfelelőket, azok Robyn sátrába mentek kivizsgálásra, nehogy valami rejtett betegségük legyen, ami megakadályozhatja őket a feladatuk elvégzésében.

Aztán a csomagok elosztása következett.

Habár Zouga előkészített és lemért minden csomagot, nehogy bármelyik meghaladja a megállapodásban szereplő

nyolcvan font súlyt, az újonnan kiválasztott teherhordóknak nyilvánosan végig kellett nézniük az újramérést, és aztán megkezdődött a végeérhetetlen alkudozás az elkövetkezendő hónapok - talán évek - során általuk cipelendő csomagok méretét, alakját és súlyát illetően.

Zouga szigorúan megtiltotta Pereirának, hogy korbácsával siettesse a válogatást, és maga is részt vett a heccelődésben meg az alkudozásban. De valójában kihasználta az alkalmat, hogy felbecsülje emberei lelkierejét, és kiszűrje közülük a zúgolódókat, akik csak demoralizálnák a többieket az előttük álló nehézségek során. Egyúttal kiválasztotta a természetes vezetőket, akikhez a többiek ösztönösen tanácsokért fordultak.

Másnap, a vonulási rend kidolgozásakor Zouga felhasználta az ily módon szerzett ismereteit. Először is egy-egy üveggyöngy *khetét* adott a hét legnagyobb bajkeverőnek, majd mindennemű magyarázat, mentegetődzés nélkül kiutasította őket a táborból. Aztán magához hívatta a négy legokosabbat és legjobbbat, és egy-egy húsz főből álló teherhordó csapat kapitányává nevezte ki őket.

Ők voltak a felelősek a menetelési sebesség betartásáért, a rakomány megdézsmálásának megelőzéséért, a táborverésért és táborbontásért, a porciók kiosztásáért, egyben ők voltak a rájuk bízott csapatok szóvivői, akik továbbították a panaszkodásokat Zouga felé, és átvették tőle a parancsokat.

A végső listán százhuszonhat név szerepelt, Cheroot őrmester hottentottáit, a Quelimane-ból hozott teherhordókat, Camacho Pereirát és a két főnököt - Zougát és Robynt - is beleértve.

Egy ekkora karaván tökéletes szervezés nélkül lassú és lomha - ami már önmagában elég nagy baj -, ráadásul menet közben könnyen sebezhető. Zouga sokat törte a fejét a menetszlop védelmén. Megosztotta Cheroot őrmesterrel az utolsó néhány korty whiskyt, megtárgyalták tapasztalataikat és megtervezték a menetelés rendjét.

Zouga egy kis csapat helyi kalauzzal és személyes teherhordóival a főkaravántól elkülönülve szándékozott utazni, hogy felderítthesse az előttük lévő terepet, és szabadon kutathasson: ha pedig módja adódik - vadászhaszon.

Úgy tervezte, minden éjjel visszatér a menetoszlophoz, de felszerelése lehetővé tette, hogy akár napokig is távol maradjon a karavántól.

A terv szerint Camacho Pereirának és öt hottentotta muskétásnak kellett az expedíció élén haladnia, és Zouga még Robyn ugratása ellenére sem talált semmi nevetségeset abban, hogy Camacho az Union Jack alatt fog masírozni.

- Ez egy angol expedíció, és az angol lobogó alatt fogunk vonulni - válaszolt mereven Zouga.

- Éljen Britannia - nevetett Robyn tiszteletlenül, de Zouga elengedte a füle mellett a megjegyzést, és folytatta a vonulás rendjének felvázolását.

A teherhordó csapatoknak elkülönülve, de egymást szorosan követve kellett haladniuk, és Cheroot őrmesterre meg a maradék muskétásra volt bízva a menetoszlop hátának védelme.

Egyszerű jelrendszert dolgoztak ki az expedíció mozgásának szabályozására - kudaszarv kürtökön leadandó kürtjeleket az „indulás”, az „állj”, a „felzárkózni” és a „négyszöget képezni” parancsokra.

Zouga négy napon át gyakoroltatta a menetoszloppal az új rendet, és bár tökéletes elsajátítására csak jóval később került sor, annyira azért megtanulták, hogy az expedíció útra kelhessen. Ezt el is mondta Robynnak.

- De hogyan kelünk át a folyón? - kérdezte Robyn, és az északi part felé tekintett.

A folyó fél mérföld széles volt, és a sok millió négyzetmérföldre kiterjedő, hatalmas esőzések felduzzasztottak a vizét. Nagyon erős és sebes volt a sodrása. Ha észak felé, a Shine folyóhoz és a Marawi-tóhoz szándékoztak menni, az átkeléshez az északi partra jó néhány napra és egy flotillányi fatörzsből vájt csónakra volt szükségük.

A *Helen* az áradást kihasználva már napokkal korábban elindult, és az áramlás hátán jó húszcsomós sebességgel haladva már vissza is érkezhett Quelimane-ba.

- Már mindent elrendeztem - mondta Zouga Robynnak, és Robyn megelégedett a válasszal.

Az utolsó napon Robyn megengedte Jubának, hogy elkísérje a temetőbe. Mindketten megrakodtak ajándékokkal:

néhány vég vászonnal, egy harmincöt font súlyú, kerámia-göngyökkel teli zsákkal, amely tele volt a legjobban keresett vörös *sam-sam* változattal.

Ennyit tudott összeszedni az expedíció készletéből anélkül, hogy Zouga haragját és érdeklődését felkeltette volna.

Arra gondolt, hogy beszél Zougának Sarah-ról és a gyerekről, de aztán bölcsen letett róla.

Szörnyű volt elképzelni, hogyan reagált volna Zouga, ha megtudja, hogy van egy kevert vérű féltestvére. Zouga kasztokkal és a bőr színével kapcsolatos véleménye az indiai hadsereg nehéz iskolájában formálódott ki, és túl nagy megrázkódtatás lett volna a számára, ha kiderül, hogy saját apja megszegte az oly fontos vastörvényeket. Ehelyett Robyn azt mondta neki, találkozott apja egykori szolgálójával, aki már évek óta gondoskodik anyjuk sírjáról, és az ő szolgálatait akarja az ajándékokkal viszonzni.

Sarah és a fia már a sírnál várakozott. Sarah udvarias térdhajtással és két tenyerét a szeme előtt összezárva megköszönte az ajándékokat.

- Holnap elmegyünk - magyarázta Robyn, és rögtön látta Sarah szemében a sajnálkozást, majd a rákövetkező beletörődést.

Robyn szinte hallotta apja hangját, amint azt mondja: „Ez Isten akarata.”

Juba és a gyerek hamarosan belemerült a közeli kafferfa termésének gyűjtögetésébe, és a szép, vörös babokból, amelyek végén egy-egy apró fekete szem csillogott, nyakláncot és karperecet fűztek. Az elmerülten játszó kisfiú és leány önfeledt kacagása kellemes háttérrel biztosított az akácfa alatt folyó beszélgetéshez.

Robyn és Sarah nagyon összebarátkozott a rövid idő alatt, amióta ismerték egymást. Robyn apja az *Egy misszionárius utazásai* című könyvében megírta, hogy szívesebben töltötte idejét a feketék, mint a fehérek társaságában. S valóban, minden bizonyíték igazolni látszott őt. Mintha Fuller Ballantyne perben és haragban lett volna a saját fajtájával. Kapcsolata a többi fehér emberrel kihozta belőle mindazt a kicsinyességet, gyanakvást és féltékenységet, ami összetett természetének részét képezte; közben pedig élete nagyobb felét

feketék között töltötte, akiktől bizalmat, megbecsülést és hosszan tartó barátságot kapott. Robyn felismerte, hogy apjának Sarah-hoz fűződő kapcsolata sem volt egyéb, mint ezen érzések természetes folytatása. Összevetette ezeket az érzéseket bátyjáéival, és bizonyos volt benne, hogy Zouga soha nem tudná átlépni az elválasztó vonalat. Valószínűleg meg tudna kedveim egy fekete embert, talán még tisztelni is tudná, de túl mély volt a szakadék. Zouga számára mindig csak „azok az emberek” voltak, és gyanította, hogy ezen nem lehet változtatni. Ha még ötven évig élne is Afrikában, akkor sem tudná megérteni őket, miközben ő, Robyn hetek alatt igazi barátságokat szőtt. Kíváncsi volt, vajon eljön-e a nap, amikor - apjához hasonlóan - ő is jobban fogja kedvelni a feketéket a saját fajtájánál. Ez most nem látszott lehetségesnek, de felismerte magában az erre való képességet.

Mellette Sarah olyan halkán és szégyenlősen beszélt, hogy Robyn elhessegette saját gondolatait, és megkérdezte:

- Mit is mondtál?
- Ugye mesélsz a fiúról apádnak, Manalinak, ha találkoztok?
- Hát nem tud róla? - kérdezte döbbenten Robyn, és Sarah a fejét ingatta.
- Miért nem mentél vele? - faggatta Robyn.
- Nem akarta. Azt mondta, túl nehéz lenne az utazás, de az az igazság, hogy olyan, mint egy öreg elefántbika. Nem szeret sokáig a teheneivel maradni, és mindig követnie kell a szezlet.

Camacho Pereira a kis termetű, inas bennszülöttek fölé tornyosult, és ellenőrizte a nevüket a tábor listáján. Ezen az estén díszesen hímzett és üveggyöngyös kudubór mellényt viselt, elől kigombolva, szabadon hagyva duzzadó, szőrös mellkasát és lapos, kidolgozott izomzatú hasát.

- Túl sok élelmet kapnak - mondta Zougának. - A kövér néger lusta néger. - Zouga arckifejezését látva kuncogni kezdett, mert a „néger” szó már korábban vita tárgyát képezte közöttük. Zouga megtiltotta a használatát, kiváltképp az expedíció fekete szolgálói előtt, mert néhányan csak ezt az egy angol szót ismerték. - Etesd ritkábban, rúgj bele nagyobbba-

kat, és akkor keményebben dolgozik majd - folytatta szinte már kéjes élvezettel Gamacho.

Zouga megvetette ezt a filozófiát. Már azelőtt is gyakran hallotta. Inkább kapitányai felé fordult, és figyelte, amint befejezik az ételosztást.

Ketten könyékig lisztesen a zsákokból porciózták ki az élelmet az egyre rövidülő sorban várakozó teherhordóknak. Minden teherhordó kézben tartotta tökedényét vagy ütött-kopott zománcozott tálkáját, és abba merték bele a vörösesbarna, őrölt magvakat. Aztán a harmadik kapitány egy szelet füstölt folyami halat csapott a kupac tetejébe. A hal emlékeztetett a skót heringre, de mellbevágóan bűdös volt. A zsizsik, a lárva és hasonlók csemegének számítottak, amelyekről a teherhordóknak le kell majd mondaniuk, ha egyszer elhagyták a folyópartot.

Pereira hirtelen kirángatott valakit a sorból, és a korbács nyelével jókorát ütött a tarkójára.

- Másodszor áll ide. Kétszer akar enni - magyarázta jókedvűen, és jókorát rúgott a menekülő után. Ha eltalálta volna, bizonyára leteríti, de a teherhordók már előre számítottak Camacho csizmájára.

Zouga megvárta, amíg az utolsó is megkapja az adagját, aztán odakiáltott a kapitányoknak.

- *Indába!* Mondjátok meg az embereknek, hogy *indába*.

Gyűlésre hívta őket, hogy megbeszéljék a jelentősebb ügyeket. Az emberek otthagyták a tábortüzeket, és izgatottan gyülekeztek.

Zouga fel-alá sétált a feszülten figyelő, guggoló sorok előtt, mert hamar felismerte, hogy az afrikaiak szeretik a teátrális dolgokat. Legtöbbjük shanggan és angoni volt, és megértette valamennyire a nguni nyelvet, amelyet Zouga már viszonylag folyékonyan beszélt.

Most hatásadász módon kitérte kezét, és bejelentette.

- *Kusasa isufari*, holnap útra kelünk.

Izgatott mormogás hallatszott, majd egy kapitány felállt az első sorból.

- *Phi? Phi?* Hova? Merre?

Zouga leengedte a kezét, és hagyta, hogy tovább növekedjék a feszültség, aztán csukott ököllel a déli irányban emelkedő, távoli, kék hegyek felé bökött.

- *Laphaya!* Arra!

Jóváhagyván felordítottak, ahogy akkor is tettek volna, ha Zouga észak vagy akár nyugat felé mutat. Készen álltak az indulásra, és az irány egyáltalán nem érdekelte őket. A kapitányok, az indunák kiabálva fordították Zouga szavait azoknak, akik nem értették meg, és a kezdeti ordítózás lármás megjegyzésekké, elmélkedésekké szelídült, majd az is abbamaradt, és Zouga elfordult.

Camacho Pereira Zouga mellé lépett, arca felfúvódott és bíborvörös volt a méregtől. Most először hallotta Zougától, hogy dél felé akar menni, és olyan indulattal szólalt meg, hogy nyála szerteszét fröcskölt. Egy helybéli dialektust használt, és olyan gyorsan beszélt, hogy Zouga csak egy-két szót értett meg belőle. De az értelmét nem lehetett nem megérteni, és Zouga látta, hogy megdöbbenés ül ki az előtte guggoló emberek arcára.

Camacho a déli hegyeken túl rájuk leselkedő veszélyekre figyelmeztette őket. Zouga hallotta a „monomatapa” szót, és tudta, hogy a portugál a legendás birodalom szörnyűséges hadairól beszél, a kegyetlen légiókról, amelyek kedvenc szórakozása, hogy levágják a férfiak nemi szervét, és megetetik tulajdonosaikkal. A hallgatóság arcára kiült megdöbbenést gyorsan felváltotta az iszonyat. Camacho mindössze néhány másodperce beszélt; még egy perc, és senki, semmi nem fogja rábírní a karavánt az idulásra, még két perc, és a teherhordók többsége megszökik az éjszaka folyamán.

Semmit sem nyert volna vele, ha vitába száll a portugállal, mindössze durva ordítózás kerekedik ki belőle, amit érdeklődve hallgatott volna az egész tábor. Egy dolgot Zouga már megtanult: az afrikaiak - akár csak az általa jól ismert ázsiaiak - rettenetesen tisztelték a győztest, és mély benyomást tett rájuk a siker. Azzal, hogy méltatlan pörlekedésbe bonyolódik egy olyan nyelven, amelyet a nézők közül senki sem ért, egyiket sem lett volna képes elérni.

- Pereira! - csattant fel olyan erőiesen, hogy félbeszakította a portugál szóáradatát, és egy pillanatra elcsendesítette a hallgatóságát. Zougában megvolt az angolok sajátos érzéke a „fair play” iránt, és támadás előtt figyelmeztette ellenfelét. Amint a portugál feléje fordult, két könnyed lé-

péssel előtte termett, és Camacho szeme irányába lendítette az öklét, arra kényszerítve ellenfelét, hogy mindkét kezét védekezőleg az arca elé kapja. Ekkor Zouga a másik öklével gyomorszájon vágta nem sokkal a bordái alatt. A hatalmas erejű ütéstől Camacho összegörnyedt, és a levegő fájdalmas hörgéssel szakadt ki a tüdejéből. Kezét a gyomra elé kapta, és arca védtelenül maradt a következő ütés számára.

A rövid balegyenes a bal füle alatt, állkapcsa forgójánál találta el Camachót. Tollakkal ékesített hódprém kalapja lerepült a fejről, szeme kifordult, és csak a fehérje világított. Térde megroggyant, teste előrebukott, és anélkül, hogy esését tompítani próbálta volna, arccal a szürke homokos talajra zuhant.

A csend csak egy pillanatig tartott, aztán a közönség felordított. Többségük már megtapasztalta Camacho csizmáját vagy korbácsát, és most boldogan összeölelkeztek. Az izgalom, melyet Camacho rövid beszéde okozott, feledésbe merült, és átadta helyét a két ütés gyorsasága és hatása felett érzett csodálkozásnak. Többségük még nem látott összezárt ököllel ütni, és nagyon tetszett nekik ez a mindaddig ismeretlen harci mód.

Zouga hátat fordított a földön fekvő alaknak. Arcán nyoma sem volt a haragnak - sőt halványan elmosolyodott. Végigsétált a legelől guggoló sor előtt, és kezét felemelve jelezte, hogy szólni szeretne.

- Katonák is vannak velünk - mondta halk, mégis tisztán hallható hangon -, és láttátok már őket löni. - Már korábban gondoskodott róla, hogy lássák, aztán elmondta nekik, hogy Cheroot őrmester fegyvereseinek híre meg fogja előzni őket.

- Látjátok azt a zászlót? - teátrálisan ama piros-fehér-kék lobogóra mutatott, amely a központi sátor mellé leszúrt zászlórúd tetején lobogott. - Nincs olyan ember, főnök vagy harcos, aki szembe merne...

- Zouga! - sikította Robyn a húga hangjából kicsengő rettenetre Zouga azonnal reagált. Két lépést félreugrott: a tömegből - mint egyetlen közös torokból - egyetlen szó, egy mély, elnyújtott „Jeel” tört elő.

Vérfagyasztó hang volt, mert az afrikai harcos ezzel a kiáltással bátorítja a halálos viadal döntő pillanataiban önmagát vagy társát,

Camacho Zouga veséje felé szúrt. Számtalan késcsatát vívott, és nem a csábítóbb célpontot, a lapockákat vette célba, ahol a penge elakadhat a bordákban. A vese feletti puhább részt célozta meg, és Zouga Robyn figyelmeztetése ellenére sem volt elég gyors. A kés hegye végigszántott a csípőjén, és hat hüvelyk hosszan felhasította nadrágja szövetét. Alatta felnyílt a bőr és a hús, és a vér a térdére csörgött.

- Jee! - harsogott a mélyen zengő kiáltás, amikor Camacho újra szúrt. Most kinyújtott jobbával egy oldalvágást irányzott Zouga hasára. Felvillant a tíz hüvelyk hosszú edzett penge, és sziszegett, mint egy mérges kobra. Zouga felkapta a kezét, és hasizmait behúzza hátraugrott. A penge heves rántással feltépte az ingét, de nem érte el a bőrt.

- Jee! - hallatszott ismét, amikor Camacho újra támadásra lendült. Feldagadt arcát bíborszínűre festette a harag, szemét résnyire zárta. Az állkapcsára mért ütés utóhatásaként teljesen elvakította a düh.

Zouga félrehajolt a kés elől. Érezte, hogy csípőjén a seb továbbszakad és újabb meleg vérpatakok csordul végig a lábán. A szúrótávolságon kívülre kerülve megállt, mert egy puska kakasának csattanását hallotta. Szeme sarkából látta, hogy Cheroot őrmester a vállához emeli Enfieldjét, és célba veszi a portugált.

- Ne lőjön! - kiáltotta. Nem örült volna egy golyónak a hasába, mert ő és Camacho egymás közvetlen közelében köröztek - mintha az imbolygó késhegy egymáshoz kapcsolta volna őket.

- Ne lőjön, őrmester! - Egy másik ok miatt sem engedhet meg magának, hogy bárki beavatkozzon. Vagy száz szempár szegeződött rá, azoknak az embereknek a szeme, akikkel a következő hónapok, talán évek folyamán együtt fog menekülni. Ki kellett vívnia a tiszteletüket.

- Jee! - üvöltötte a nézősereg. Camacho zihált a dühtől. Jobb kezében a kés most úgy suhogott, mint fecskeszárny a levegőben. Zouga most elügyetlenkedte a dolgot; hátrálni kezdett, majd egy pillanatra elvesztette az egyensúlyát, fél térdre zuhant, és kénytelen volt egyik kezével megtámasztani magát. De amikor Camacho ismét támadásba lendült, talpra ugrott, és egy matador csípőmozdulatával, amivel elhajol a

rárontó bika elől, kikerülte a szúrást. Abban a kezében, amellyel az imént a földre támaszkodott, egy marék durva szürke homokot tartott.

Mélyen a portugál szemébe nézett, mert onnan, nem pedig késének mozgásából olvasta ki Camacho szándékait. Most például tekintete balra villant, testével pedig ellenkező irányú mozgást színlelt. Zouga könnyedén kikerülte a pengét, és készen várta a következő támadást.

Lassú, csoszogó léptekkel, jókora porfelhőt kavarva köröztek egymással szemben. Camacho mélyen tartotta a kést, és lassan körözött vele - akár egy karmester, aki egy lassú tempójú zenei tételt vezényel.

Zouga ekkor vett észre először ideges bizonytalanságot a szemében, és jobb lábáról nekirugaszkodva feléje mozdult.

- Jee! - bömbölték a nézők, és Camacho most meghátrált. Hátraugrott, és amikor Zouga jobbról támadást színlelt, gyorsan kipördült.

Zouga még kétszer kényszerítette meghátrálásra ijesztgetéssel, aztán már elég volt, ha csak megrángatta a felső testét, és Camacho máris összezavarodott. A nézősereg ekkor már nevetett, vidáman gúnyolta Camachót. Arcán a düh bíborvörös pettyeit a félelem sápadtsága váltotta fel. Zouga továbbra is a portugál szemét figyelte, miközben az menekülést keresve hol az egyik, hol a másik oldalra szökkent. De a csillogó és borotvaéles kés, amelynek háromujjnyi széles pengéjén horony húzódott végig, hogy a szúrás után könnyedén ki lehessen húzni a nedves húsból, továbbra is kérlelhetetlenül körözött kettejük között.

Camacho szeme még egyszer felvillant, és késével követte Zouga mozgásának irányát. Ekkor Zouga felemelte üres kezét, kézmozdulatával azonnal magára vonva Camacho tekintetét, és másik kezét lógatva olyan közel lépett a késhez, amennyire csak mert. Aztán amint Camacho támadásba lendült, a markában lévő durva homokot a szemébe vágta. Egyúttal irányt változtatott, és ellenfele kést tartó keze felé mozdult. Mindent arra tett fel, hogy hamarabb megragadj a csuklóját, semhogy a portugál visszanyerné látását.

- Jee! - üvöltötte a tömeg, amikor Zouga ujjai Camacho csuklójára kulcsolódtak.

Camacho szeméből patakzottak a könnyek. Vadul pislogott, amitől a homokszemek még inkább beledörzsölődtek a szemgolyójába. Nem tudta megítélni a rárohanó Zouga súlyát, így ellenállni sem tudott neki, és Zouga a csuklójánál fogva földhöz vágta. Miközben Camacho a levegőben megpördült, Zouga hátralépett, és teljes erőből maga felé rántotta a portugál kést tartó kezét. Válla hangos, pukkanásszerű hangot hallatott, és Camacho hátracsavart kézzel, felülvölte, arccal lefelé elterült a földön.

Zouga még egyet rántott a karján. Camacho felvisított, mint egy lány, és kiejtette a kést az ujjai közül. Másik kezével még megpróbálta megkaparintani, de Zouga csizmás lába a pengére taposott. Aztán elengedte ellenfele kitekeredett karját, felvette a földről a kést, és hátralépett.

- *Balala!* - kántálta a közönség. - *Balala!* Öld meg! Öld meg! - Vért akartak látni. Ezt a végkifejletet várták, és ennek megfelelően Camacho vérére szomjaztak.

Zouga a kést jó mélyen belevágta egy akácfa törzsébe, és akkora csattanással, mint egy pisztolylövés, letörte a nyelét, majd megvetően elhajította.

- Cheroot őrmester - mondta -, hajítsa ki ezt az embert a táborból.

- Inkább lelőném - válaszolta a kis hottentotta, és puskája csövét a földön fekvő Camacho oldalához nyomta.

- Ha megpróbál visszajönni a táborba, lelőheti, de most csak hajítsa ki innen.

- Nagy hiba - a pisze orrú Cheroot őrmester teátrálisan gyászos képet vágott. - Mindig azelőtt kell a skorpiót eltaposni, mielőtt megszúrna.

- Megsebesültél - Robyn rohant oda hozzá.

- Csak egy karcolás - Zouga letekerte a kendőt a nyakáról, és csípősebéhez nyomva a sátra felé indult. Kényszerítette magát, hogy ne sántítson. Mielőbb a sátrába akart jutni, mert már szédült, és rosszullet környékezte. Sebe rettenetesen sajgott, és nem akarta, hogy bárki észrevegye kezének remegését.

- Visszaraktam a vállát - mondta Zougának Robyn, miközben ellátta a sebet. - Nem hinném, hogy eltörött volna

valamije. Könnyedén a helyére tudtam tenni, de te - a fejét ingatta - ezzel bizony nem tudsz menetelni. Minden lépésnél meg fognak feszülni az öltések.

Igaza volt, csak négy nap múlva indulhatott útjára az expedíció.

Camacho Pereira jól kihasználta az időt, és már egy órával azután, hogy Robyn helyrerakta vállát, négy evezős társaságában egy fatörzsből vájt kenun lefelé hajózott a Zambézin. Amikor az evezősök a part felé akartak húzni, hogy tábort verjenek, Camacho, aki a csónak végében sérült karját oldalához szorítva kuporgott, rájuk mordult. Válla rettenetesen sajgott, annak ellenére, hogy karja fel volt kötve. Ahányszor csak megpróbált szundikálni, lezárt szemhéja mögött csillagokat látott a fájdalomtól.

Ő is szeretett volna pihenni, de gyűlölete nem hagyta nyugodni. A fatörzsből vájt kenu megállás nélkül haladt tovább a kövér hold alatt, amely a közeledő hajnalt jelezve egyre sápadtabban világított.

Camacho másnap délben szállt partra a Zambézi déli partján lévő kis, bennszülött falunál, Chambánál, amely mintegy száz mérföldre feküdt Tététől délre. Kifizette a kenusokat; két teherhordót fogadott fegyverei és takarói cipelésére, és azonnal rátért az Afrikát behálózó keskeny ösvények egyikére. Ezek a vándorló emberek és állatok által az évszázadok folyamán kitaposott ösvények úgy szövik át az egész kontinenst, mint az élő testet a véredények.

Két nappal később elérte a Kétségbeesés Hegyétől, az Inyangazától a tengerhez vezető utat. A Hiénák Utja titkos ösvény volt, amely negyven mérföld távolságban párhuzamosan haladt a parttól Vila de Manicáig vezető régi úttal, és követte a Pungwe folyót. Ez a folyó szolgáltatta a vizet utolsó, hosszú útjukon a hazájukból erőszakkal elhajtott, más országokba, kontinensekre szánt tömegnek.

Vila de Manica volt a kelet-afrikai portugál adminisztráció utolsó települése. A kormányzó rendeletben megtiltotta mindenkinek, fehérnek és feketének, portugálnak és külföldinek egyaránt, hogy az agyagfalú erdő vonalát elhagyva továbbhaladjon az ijesztő nevű kísérteties hegység felé. Ez volt az oka, hogy vállalkozó kedvű emberek titokban megnyitot-

ták a Hiénák Útját, és az enyhe lejtőket borító, sűrű erdőkön keresztül benyomultak a hegyek tetején elterülő lakatlan, füves vidékre.

Chambától a Pungwe folyóig százötven mérföld volt az út, és ezt sajgó vállal három nap alatt megtenni igazán szép teljesítménynek számított. S mikor elérték, szinte leküzdhetetlen vágyat éreztek a pihenésre. De Camacho talpra rugdosta két teherhordóját, és ordítózással meg korbácsuhogtatással tovább hajtotta őket az elhagyatott ösvényen a hegyek felé.

Az út kétszer olyan széles volt, mint a korábbiak bármelyike. Dupla menetszlop is elfért rajta, nemcsak az afrikai utazásokon alkalmazott, úgynevezett indián sor. Jóllehet az út felületét sokezernyi meztelen talp döngölte keményre, Camacho elégedetten nyugtázta, hogy néhány alkalmi antilopcsordát és egyetlenegyszer, talán egy hete, egy öreg elefántbikát kivéve - ez utóbbi ottlétét a már rég kiszáradt, hatalmas ganékupacok bizonyították -, hónapok óta nem járt arra más.

Nem járt erre a karaván - mormogta Camacho, miután sikertelenül fürkészte át keselyűk és alattomos hiénák árnyai után kutatva az utat szegélyező aljnövényzetet.

Igaz emberi csontok hevertek szerteszét az út mentén - itt-ott jókora csípőcsont, amelyek ellenálltak a dögevők acélnál is erősebb állkapcsának, vagy egyéb csontszilánkok, amelyek elkerülték a figyelmüket -, de ezek már mind szárazak és fehérek voltak. Annak a karavánnak a maradványai lehetnek, amely három hónappal ezelőtt járhatott erre.

Camacho még időben elérte az utat, és most sietve haladt végig rajta. Csak hallgatódzni állt meg, vagy hogy egyik teherhordóját felküldje valamelyik fára körülnézni.

Két nappal később távoli emberhangokat hallottak, és most maga Camacho mászott fel az út mentén egy umsisafa legmagasabb ágára. Előremeredve köröző keselyűket pillantott meg a levegőben. Az apró fekete foltok széles köröket írtak le az ezüstöskék felhők háttére előtt, mintha egy rejtett égi örvény ragadta volna magával őket.

Camacho harminc láb magasan ült a faágon, és az egyre erősödő hangokat hallgatta, amelyek énekszóvá álltak össze. Nem örömteli és jókedvű dal volt, hanem szörnyűséges, siránkozó gyászének - lassú és szívszaggató -, amely a szellő

meg a talaj egyenetlenségei miatt hol felerősödött, hol pedig elhalkult. De mindig egyre hangosabban tért vissza, mint korábban, és végül Camacho elől, egy jó mérföldnyi távolságban megpillantotta az oszlop elejét, amely csonka kígyóként tekeredett elő az erdőből a tisztásra.

Gyorsan lecsúszott az umsisafa törzsén, és előrerohant. Fegyveres csapat elején őt, rongyos európai ruhába öltözött és muskétával felfegyverzett fekete haladt. Őket egy apró termetű fehér ember vezette, aki napbarnított és ráncos arcával úgy nézett ki, mint egy gonosz gnóm. Lekonyuló fekete bajszába már ősz szálak vegyültek, de amikor kétszáz lépésről megismerte Camachót, fürgé és ruganyos léptekkel előszökken a sorból, lekapta fejéről a kalapját, és integetni kezdett.

- Camacho! - kiáltotta, és a két ember egymás felé rohant, összeölelkeztek, majd kinyújtott karral egymás vállát megragadva vidáman nevettek. Camacho józanodott ki elsőnek, és elkomoruló arccal megszólalt: - Szeretett bátyám, Alphonse, rossz híreim vannak - a lehető legrosszabbak.

- Az angol? - kérdezte még mindig mosolyogva Alphonse. Elöl a felső fogsorából hiányzott egy foga, amitől humortalan mosolya kevésbé tűnt veszélyesnek, mint amilyen a valóságban volt.

- Igen, az angol - bólintott Camacho. - Tudsz róla?

- Apám üzent. Onnan tudok róla. - Alphonse, Quelimane kormányzójának legidősebb még életben lévő fia tiszta vérű portugál volt. Anyja, a kormányzó törvényes felesége, egy rendelésre szállított, beteges asszony negyven évvel azelőtt jött el Lisszabonból, és gyors egymásutánban három fiút szült férjének. Az első kettő maláriában és csecsemőkori dizentériában meghalt, még azelőtt, hogy a töpörödött, sárga kis emberke, akit Alphonse José Vila y Pereirának kereszteltek, megszületett volna, és akiről úgy gondolták, még az esős évszak vége előtt a bátyjai mellé kerül a földbe. Végül azonban az anyát tették a sírba, és a gyereket egy fekete szoptatós dajka táplálta.

- Ezek szerint nem északra ment? - kérdezte Alphonse, és Camacho büntudatosan lehajtotta a fejét, mert a legidősebb, tiszta vérű és törvényes fivérrel beszélt.

Camacho félvér és fattyú volt, a kormányzó egykor győ-

nyörű, mulatt ágyasától született, aki mára meghízott, megcsúnyult, és elfeledve élt a szeráj egyik hátsó szobájában. A kormányzó Camachót nem ismerte el a fiának, s a gyalázatos unokaöcs titulust adta neki. Ez csak arra volt elegendő, hogy tisztelhesse a többieket, pedig ráadásul Alphonse ugyanolyan eltökélt, de még kegyetlenebb és keményebb volt, mint ugyanabban az életkorban az apjuk. Camacho tanúja volt egyszer, hogy egy szomorú szerelmes népdalt énekelve halálra korbácsolt egy embert.

- Nem észak felé ment - ismerte be kelletlenül Camacho.
- Azt mondták neked, gondoskodj róla, hogy észak felé menjen.

- Nem tudtam megállítani. Angol - Camacho hangja kissé rekedtes volt - és nagyon makacs.

- Erről még beszélünk - jelentette ki hidegen Alphonse.
- De most gyorsan mondd el, merre van és mik a tervei.

Camacho előadta a már előkészített magyarázatot, tapintatosan körülírta a történet számára legsérelmesebb részeit, és brutális megveretésének ecsetelése helyett hosszasan áradozott arról a sok kincsről, amelyet a Ballantyne-expedíció magával szállított.

Alphonse leheveredett egy út menti fa árnyékába, és bajszának végét rágcsálva, tűnődve hallgatta Camachót. Magában kitöltötte féltestvére beszámolójában a gyanús hiányokat, és ismét csak a végén szólalt meg.

- Mikor hagyja el a Zambezi völgyét?

- Hamarosan - nem vallotta be, hogy a kiszámíthatatlan angol már akár félúton is lehet a meredek hegyek felé. - Bár én alaposan megsúrtam, egy *mushilában* (hordszékben) cipelteti magát.

- Nem léphet be a monomatapák földjére - jelentette ki ellentmondást nem tűrő hangon Alphonse, és egyetlen könnyed mozdulattal talpra ugrott. - A dolog elintézésére a völgy előtti mélyebb terület lenne a legmegfelelőbb.

Hátranézett a kanyargó út felé. Az oszlop eleje még mindig egymérföldnyire volt, az arányló fűvel borított tisztás túloldalán. A nyakuknál kettős sorban összeláncolt, lelátott fejű, izgó-mozgó lények nem látszottak embereknek, de szomorú énekük gyönyörű volt.

- Tizenöt embert tudok adni.
- Az nem elég - vágta rá gyorsan Camacho.
- De elég lesz - mondta hidegen a bátyja -, ha éjszaka intézed el a dolgot.

- Húsz ember kell - kérlette Camacho. - Katonák vannak vele, hivatásos katonák. És maga is katona.

Alphonse hallgatott, a kockázatot és az előnyöket mérlegelte - a Hiénák Útjának legnehezebb részét már maguk mögött hagyták, és a part felé közeledve a vidék egyre szelídebbé vált. A kockázat elenyészőnek látszott, és már nem volt szükség annyi őrre.

- Rendben, legyen húsz - fordult hirtelen Camacho felé -, de egyetlen külföldi sem menekülhet. - Bátyjának rideg, fekete szemébe nézve Camacho libabőrös lett. - Ne hagyj nyomokat, jó mélyre temesd őket, nehogy a sakál és a hiéna kikaparhassa őket. A teherhordókkal vitesd a felszerelést a hegyekig, és utána őket is öld meg. Mi aztán a következő karavánnal elszállítjuk a holmit a partra.

- *Si. Si.* Értettem.

- És nehogy ismét kudarcot vallj, kedves unokaöcsém! - Alphonse fenyegető étellel ejtette ki a becéző szavakat, és Camacho idegesen nyelt egyet.

- Mihelyt pihentem egy kicsit, elindulok.

- Nem - rázta meg a fejét Alphonse. - Azonnal indulsz. Ha az angol eljut a hegyeken túlra, hamarosan megszűnik a rabszolga-utánpótlás. Már az is elég nagy baj, hogy húsz éven át nem találtunk aranyat, és ha most a rabszolga-folyam is elapad, apám és én nagyon elégedetlenek leszünk - nagyon elégedetlenek.

Zouga parancsára a kuduszarv kürtök hosszú, gyászos hangja szétszaggatta az utolsó sötét óra csendjét a hajnal előtt.

A parancsnokok továbbadták a „Szafari! Menetelünk!” parancsot, és felrángatták gyékényeikről az alvó teherhordókat. Friss farönköket vetettek a már leégett, de a szürke, porhamu alatt még parázsló tábornüzekre, és hamarosan - hamis pirkadat illúzióját keltve - sárgán villódzó lángok világították meg az ernyő alakú akácfák alját.

A sülő *ropoko*-tésztaíz egyenesen szállt fel a füst indáin a mozdulatlan, sötét égbe. A hangok felerősödtek és derűsebbé váltak, és a lángok elűzték a rémálmokat.

- Szafari! - A kiáltást továbbadták, és a csapatok - szellemszerű alakok a hajnali félhomályban - gyülekezni kezdtek. Közben az erősödő hajnali fény lassan kioltotta a ragyogó csillagokat.

- Szafari! - Az emborsor meg poggyásztömeg elrendeződőtt, a káosz megszűnt, és a teherhordók úgy vonultak be a még mindig sötét erdőbe, mint az Afrika földjén keresztül vándorló nagy, fényes fekete hangyák egy hosszú oszlopa.

A kapuban álldogáló Robyn és Zouga előtt elhaladva üdvözlő kiáltásokkal és tánclépésekkel biztosították őket hűségükről és lelkesedésükről. Robyn velük nevetett, Zouga pedig bátorító szavakat kiáltott oda nekik.

- Nincs már kalauzunk, és nem tudjuk, merre megyünk - Robyn belekarolt Zougába. - Mi történik velünk?

- Ha tudnánk, semmi örömünk nem lenne az egészből.

- De legalább egy vezetőnk lenne.

- Amikor azt hitted, hogy vadászni vagyok, elmentem egészen a meredek emelkedőig, amely messzebb van, mint ahová ezek a nyavalyás portugálok vagy - apa kivételével - fehér emberek is eljutottak. Engem kövess, húgocskám. Én vagyok a vezetőd.

Robyn az egyre erősödő hajnali fényben felpillantott rá.

- Tudtam, hogy nem vadászni voltál - mondta neki.

- A meredély göröngyös és nagyon töredezett, de távcsővön keresztül két átjárót fedeztem fel, amelyek megfelelőnek tűntek.

- És azután?

Zouga elnevette magát. - Majd kitaláljuk. - Átölelte húga derekát. - Ez a legizgalmasabb az egészben.

Robyn néhány pillanatig a bátyja arcát vizsgálgatta. Frissen növesztett körszakálla hangsúlyozta erős, szinte már makacs vonalú állkapcsát. Szája csücskében volt valami féktelenség, és Robyn ráébredt, hogy konvencionálisán gondolkozó ember soha nem vágott volna bele egy ilyen expedícióba. Tudta róla, hogy bátor, ezt indiai hóstetteivel minden

kétséget kizárva bebizonyította, mégis, ha rajzait, vízfestményeit nézte, és durva betűivel írt feljegyzéseit olvasta, olyan érzékenységet és képzelőerőt fedezett fel nála, amelyet soha nem feltételezett volna. Komplikált személyiség volt, nehezen lehetett kiismerni és megérteni.

Lehet, hogy beszélnie kellett volna neki Sarah-ról és a gyerekről vagy Mungo St. Johnról és arról az éjszakáról a *Huron* kapitányi kabinjában, mert amikor nevetett, szigorú vonásai megenyhültek, megteltek humorral és emberszeretettel, zöld szeme pedig felragyogott.

- Ezért vagyunk itt, hugicám - szórakozásból.

- És az aranyért meg az elefántcsontért - csúfolta Robyn.

- Igen, az aranyért és az elefántcsontért is. Gyerünk, hűgocskám, valójában csak most kezdődik az egész - mondta, azzal bicegve az akácerdőben eltűnő menetoszlop után sietett. Hogy fájó csípőjét kímélje, frissen vágott faágra támaszkodva ment a homokos talajon. Robyn egy pillanatig habozott, aztán lerázta kétségeit, és bátyja után iramodott.

Az első napon a teherhordók pihentek és lelkesek voltak, a völgy sima talaján könnyű járás esett, ezért Zouga *tirikezt*, gyorsított menetet rendelt el, és aznap az oszlop sok mérföldet maga mögött hagyott.

A délelőtt közepéig meneteltek, amíg a meleg még elviselhető volt, aztán a kegyetlenül égető nap rögtön felszárította a verítéket, amint az kitört a pórusokból, és az emberek bőrét apró sókristályok lepték el. Ekkor árnyékot kerestek, és mint a halottak, heverték át a déli hőséget. Csak akkor mozdultak ismét, amikor a leszálló nap azt az illúziót keltette, hogy kissé lehűlt a levegő, és a kuduszarv kürtök talpra szólították őket.

A *tirikeza* második része naplementéig tartott, amikor már annyira besötétedett, hogy nem látták a földet a lábuk előtt.

A tábortüzek lassan leégtek. A teherhordók hangja fokozatosan elhalkult, majd végleg elcsendesült. Zouga néma csendben, mint egy éjszakai kísértet, kibicegett a sátorból, és elhagyta a tábor.

Vállán ott lógott az elmaradhatatlan Sharps karabély, derekán tokban egy Colt revolver, egyik kezében a botját szorongatta, a másikban pedig egy lámpást tartott. Amint kiért

a táborból, olyan szaporára fogta lépteit, amennyire fájó csipője csak engedte, és két mérföldet gyalogolt a menetoszlop által aznap délután frissen kitaposott ösvényen.

A randevú megbeszélt helyéhez, a kidőlt fatörzshöz érve megállt, és halkan füttyentett, mire puskával a kezében egy kisebb alak lépett ki a bozótosból a holdfényre. Könnyed lépteit, keskeny vállát és éberén figyelő fejét senki máséval nem lehetett összetéveszteni.

- Minden rendben, őrmester?

- Mi készen vagyunk, őrnagy úr.

Zouga ellenőrizte a rejtékhelyeket, melyeket Cheroot őrmester választott ki emberei számára az ösvény mentén. A kis hottentottának jó szeme volt a terephez, és hozzáértése miatt Zouga egyre inkább megkedvelte, egyre inkább megbízt benne.

- Egy szippantást? - kérdezte agyagpipájával a szájában Jan Cheroot.

- Nincs dohányzás - rázta meg Zouga a fejét. - Megérzik a szagát - és Jan Cheroot vonakodva a zsebébe süllyesztette a pipát.

Zouga a sor közepén választott magának helyet, ott, ahol kényelmesen nekitámaszkodhatott a kidőlt fa törzsének. Nagyot sóhajtva leült, és nehézkesen kinyújtotta a lábát. A *tirikeza* után még hosszú, kimerítő éjszaka elé nézett.

Már csak néhány nap volt hátra a teliholdig, és olyan világos volt, hogy egy újság főbb címeit is el lehetett volna olvasni. A bozótos élt, apró állatok mocorogtak, rohangáltak benne, és az általuk keltett zaj nem engedte lankadni a figyelmüket. Fülüket hegyezve másfajta hangokra vártak.

Zouga hallotta meg először - egy kavics ütődött egy másikhoz -, és halkan füttyentett. Válaszol Jan Cheroot a kaparóbogár hangját utánozva csattintott egyet az ujjáival. Így jelezte, hogy éberén figyel. A hold alacsonyan állt a hegyek felett, az erdő fái között átsütő fénye ezüst és fekete tigriscsíkokat rajzolt a földre, elkápráztatva velük az ember szemét.

Valami mozgott az erdőben, aztán eltűnt, de Zouga felismerte az ösvénygöröngyös földjéhez súrlódó meztelen talpak nesztét. Aztán egyszerre ott voltak, nagyon közel. Lopakodva egy sor emberi alak haladt el előtte sietősen. Zouga megszá-

molta őket: nyolcan - nem, kilencen voltak. Egyenes tartással haladtak a fejükön egyensúlyozott teher alatt. Zouga szörnyen haragudott, ugyanakkor elégedett is volt, hogy nem töltötte hiába ébren az éjszakát.

Amikor a legelső alak elérte a kidőlt fatörzset, Zouga az ég felé tartotta a Sharps csövét, és meghúzta a ravaszt. A puskadörrenés cafatokra szaggatta az éjszaka csendjét, visszhangja ide-oda csapódott az erdő fái között.

Még el sem oszlottak a visszhangok, amikor Jan Cheroot hottentottái a legkülönbözőbb irányból hangos üvöltéssel a kilenc rémülettől szinte kővé dermedt alakra rontottak.

Annyira nem volt emberi az ordításuk, hogy még Zouga is összerezett tőle, az áldozatokra kifejtett hatása pedig egyenesen elképesztő volt. Leejtették a fejükön cipelt csomagokat, és babonás bénultságban a földre vetették magukat. Sírásuk és sikoltozásuk tovább növelte a pokoli hangzavart. Mindehhez még hozzáadódott a koponyákra és egyéb testrészekre zúduló fütykösök csattogása, és az áldozatok sivítózása, a támadók üvöltözése újabb hangrekordokat ért el.

Jan Cheroot és emberei sok időt és gondot fordítottak a megfelelő husángok kiválasztására, és most kéjes örömmel forgatták őket.

Mintha elégtételt akartak volna venni az éjszakai kényelmetlenségekért és unalomért. Jan Cheroot maga is boldog lelkesedéssel merült bele a botozás örömeibe, és a nagy izgalomtól nem jött ki normális hang a torkán. Vékony hangon csaholt, mint egy megháborodott foxterrier a fára menekült macskára.

Zouga tudta, hogy hamarosan le kell állítania az akciót, még mielőtt megölnének vagy komolyan megsebesítenének valakit. Mivel azonban alaposan kiérdevelt büntetésről volt szó, még egy percet engedélyezett. Sőt, amikor az egyik leterített alak talpra szökkent, és megpróbált eltűnni a bozótban, ő maga is beszállt az ütlegetésbe. Meglendítette botját, és egy térdhajlatára mért ütéssel térdre kényszerítette a menekültöt. De az, mint aki rugóra jár, ismét felpattant, mire Zouga egy jobbegyenessel a földre küldte.

Aztán otthagya a verekedőket, előbányászta zsebéből az egyik megmaradt szivart, és a lámpásról rágyújtott. Elége-

detten mélyeket szippantott belőle. Eközben körülötte a hottentották kezdtek kifáradni, és lelkesedésük kissé alábbhagyott.

- *Slat hulle, kerels!* Üssétek őket, fiúk! - biztatta őket Jan Cheroot, miután sikerült visszanyernie a hangját, és végre összefüggően tudott beszélni.

Zouga elérkezettnek látta az időt, hogy leállítsa a csetepa-tét, s felnyitotta a lámpás redőnyét.

- Ennyi elég lesz, őrmester - adta ki a parancsot. Az ütések puffanása ritkulni kezdett, majd abbamaradt, és a hottentották lihegve támaszkodtak a botjaikra. Patakokban csörgött róluk a veríték.

A szökevény teherhordók jajgatva, nyöszörögve feküdtek egymás hegyen-hátán az ellopott holmik között. Néhány csomag szétnyílt, és vásznak, üveggyöngyök, lőporszaruk, lőpor, kések, tükrök, üvegbizsuk hevertek szerteszét, a földre taposva. Zouga megismerte az egyenruháját és kalapját tartalmazó ládát, és ezen szörnyen feldühödött. Mérgében jó nagyot rúgott a legközelebb álló szökevénybe, majd Jan Cherootra rivallt: - Állítsa talpra őket, és szedesse össze velük a holmit.

A kilenc szökevényt egymáshoz kötötték, és a táborba kísérték. Nemcsak az általuk összelopkodott holmit kellett visszacipelniük, hanem a szégyenüket is. Tele voltak ütések, rúgások nyomaival, és ráadásul össze voltak zavarodva. Jó néhányuk szája felszakadt, foga hiányzott, sokuk szemét lila monokli díszítette, és szinte mindegyikük feje feldagadt.

A sérüléseknél is jobban fájt nekik azonban az a gúnyos fogadtatás és ugratás, amelyben visszaérkezésükkor a tábor részesítette őket.

Zouga felsorakoztatta a szökevényeket, eléjük rakatta a földre az ellopott holmit, és társaik előtt szuahéli nyelven döcögős, de ugyancsak kifejező beszédet tartott nekik. Alatos sakáloknak, hiénáknak nevezte őket, és megvonta egyhónapi fizetésüket.

A hallgatóság jót szórakozott a rögtönzött előadáson, hangos hahotában tört ki minden sértésnél, miközben a bűnösök legszívesebben a föld alá süllyedtek volna szégyenükben. Nem volt olyan teherhordó, akiben ne bujkált volna

a szándék, hogy ugyanezt megtegye. S ha a most elfogottaknak sikerült volna megszökniük, legtöbbjük már a következő éjszaka követte volna példájukat. De most, hogy így végződött a dolog, jókedvüket egyaránt fokozta a tudat, hogy ők mindezt megúszták, és elfogott társaik bosszúsága, amiért rajtakapták őket.

A másnapi két *tirikezát* elválasztó déli pihenő alatt a mopanierdócske árnyékában heverésző teherhordók megegyeztek abban, hogy erőskezű vezetőre találtak, akinek nem könnyű túljárni az eszén, és ez bizalommal töltötte el őket az utazás jövőjét illetően. A portugál felett aratott győzelme és most a szökevények elfogása rendkívül megnövelte Zouga tekintélyét.

A négy parancsnok egyetértett abban is, hogy egy ilyen ember megérdemel egy elismerő nevet. Hosszasan tanácskoztak, mi is legyen az, majd több javaslat elvetése után a „Bakela” névben állapodtak meg.

A „Bakela” annyit jelent, hogy „az ember, aki ököllel üt”. Zouga teljesítménye közül ez tette rájuk a legmélyebb benyomást.

Mostantól kezdve készen álltak, hogy bárhova kövessék. Bár Zouga minden éjjel kivetette hűségess hontentottáiból álló hálóját a menetoszlop mögött, de többé nem került bele hal.

- Hány? - suttogta Zouga. Jan Cheroot a sarkán hintázott, megszívta üres pipáját, és elgondolkodva összehunyorította keletiesen vágott szemét. Aztán megvonta a vállát. - Túl sok ahhoz, hogy meg lehessen számolni. Kétszáz, háromszáz, de az is lehet, hogy négyszáz.

A rengeteg hatalmas, hasadt körmű pata finom porrá aprította a kemény talajt. A földet sűrűn beborító, kis koncentrikus körökre szabadalt ürületet nem lehetett megkülönböztetni a házimarhától, és a tömény marhaszag megült a Zambezi völgyének forró levegőjében.

Egy órán át követték a kis csordát a ritkás mopanierdőn keresztül. Behajoltak az alacsonyabb ágak alá, a vastag, fényes levelek formája hasonlított az általuk követett patanyomokhoz. Az erdőn túl a nyomok beolvadtak egy sokkal nagyobb csorda nyomaiba.

- Milyen közel lehetnek? - kérdezte ismét Zouga. Jan Cheroot az arcára csapott, hogy elzavarjon egy bögölyt. A fekete rovar akkora volt, mint egy méh, és hosszú fullánkjának szúrása égő fájdalmat okozott.

- Közel vagyunk hozzájuk. A legyek jelenléte is erre utal - mondta, és mutatóját az egyik közeli, még nedves ganéjkupacba dugta. - A ganéj is meleg még - és miközben kezét beletörölte egy fűcsomóba, így folytatta -, de rossz irányba mentek. - Azzal állával előrebökött.

Már egy héttel korábban elérték a völgy szélét, ahol az emelkedő megkezdődött, de az összes lehetséges átjáró, amelyet Zouga a távcsövön felfedezett, közlelő zsákutcának bizonyult. A szurdokok végét hirtelen áthághatatlan sziklafalak zárták le vagy meredek falú szakadékokba torcoltak.

Ekkor a meredély szélét követve nyugatnak fordultak. Zouga kis felderítő csapatával előrement, de az áthághatatlan, égbe nyúló, meredek sziklafalak végeláthatatlanul sorakoztak a bal oldalukon. A terep még a meredek lejtő tövében is csak nehezen volt járható. Mély szurdokok és vízmosások, sötét sziklacsúcsok és hatalmas kőtömbök nehezítették az előrehaladást. A vízmosásokat olyan sűrűn benőtték a szürke tuskébokrok, hogy az ember csak négykézláb tudott áthaladni közöttük, és látótávolsága mindössze néhány lábnyira szűkült össze. A több száz állatból álló bölénycsorda e szurdokok egyikében tűnt el követőik elől. Vastag bőrük érzéketlen volt, megvédte őket a vörös hegyű, kegyetlen tuskék szúrásától.

Zouga kivette a távcsövet személyi teherhordója hátizsákjából, és gondosan végigpásztázta az előttük elterülő terepet. Elgönyörködött a táj vad és fenyegető szépségében, és ismét - a legutóbbi pár nap folyamán már vagy századszor - azon töprengett, vajon van-e átjárás ebből a labirintusból a Monomatapa Birodalomba.

- Hallotta? - kérdezte Zouga, és hirtelen leengedte a látcsövet. Úgy hangzott, mint az istállóba visszatérő tehencsorda távoli bögése.

- Ja! - bólintott Cheroot őrmester, amikor a bögés ismét felhangzott. A fekete sziklák visszaverték a hangot, és vála-

szul borjúbőgés hallatszott. - Ott heverésznek fent a bozótosban és meg sem mozdulnak napnyugtáig.

Zouga felpillantott az égre. A nap úgy négyóránnyira lehetett a zenittől. Több mint száz száját kellett etetnie, és tegnapelőtt az utolsó adag szárított halat is szétosztották.

- Kénytelenek leszünk utánuk menni - mondta. Jan Cheroot kivette a pipaszárat a sárga fogai közül, és töprengve a poros földre köpött.

- Nagyon boldog ember vagyok - mondta. - Miért akarnék most meghalni?

Zouga ismét a szeméhez illesztette a távcsövet, és a hőség-től fuldokló völgyet körülölelő, tarajos hátú magaslatok fűrkészése közben elképzelte, milyen érzés is volna odafent lenni. A bozótos az első lövés után megelevenedne a hatalmas, dühödten rohangáló fekete állatoktól.

A keskeny, meredek falú völgy felől érkező szellő újabb adagot hozott le hozzájuk a csorda szagából.

- A szél a völgy felől fúj - mondta.

- Nem szimatoltak ki minket - ismerte el Cheroot, de Zouga nem erre gondolt. Ismét végigfürkészte a legközelebbi taréjt. Szélének vonalát követve egy ember fel tudna mászni rajta a keskeny völgy végéig.

- Őrmester, ki fogjuk hajtani őket, mint a fácánokat - mondta mosolyogva.

Zouga nagy gondossággal választotta ki vagy egy tucatnyi közül négy személyes teherhordóját, de bennszülött nevüket képtelen volt megjegyezni, hát még kimondani. Ezért a Máté, a Márk, a Lukács és a János nevet adta nekik. E megtiszteltetés rendkívül megnövelte tekintélyüket a többi teherhordó között, és buzgón, készségesen tanultak bele kötelezettségeikbe, végezték dolgukat. Néhány nap alatt kiválóan elsajátították a fegyvertöltést, habár még nem vitték olyan tökélyre, mint Camacho Pereira fegyverhordozói - de arra sem kellett már túl sokáig várni.

Zouga vitte a Sharps puskát, és mindegyik teherhordónál volt egy nehéz, negyedfontos elefántlövő puska abból a fajtából, amelyet Harkness ajánlott neki. Csak hátra kellett nyúlnia a válla felett, és máris egy töltött és felhúzott puskát nyomtak a kezébe.

Elefántlövő puskáin kívül a fegyverhordozói cipelték összegöngyölt takaróit, ivóvizes palackját, ponyvából varrt élelmiszeres zsákját, a tartalék puskagolyókat és lőport, végezetül egy kis agyagedényben a parázsló mohagolyóbist és faforgácsot, amellyel néhány pillanat alatt tüzet tudott gyújtani. Úgy vélte, bölcsőbb dolog a civilizáció vívmányait, amilyen például a Swan-féle viaszgyufa is volt, az eljövendő hónapokra, évekre félretenni.

Zouga lerakatta Lukáccsal, négyük közül a leggyorsabbal és legszívósabbal az összes csomagját. Csak a parazsasedényt hagyta nála. Aztán megmutatta neki a szikla mellett vezető csapást, és gondosan elmagyarázta, mi a teendője.

Mindnyájan egyetértőleg hallgatták, és a végén még Che-root őrmester is bölcsen bólogatott. - Öreganyám azt szokta mondani, mielőtt elzavar: „Jan, mindig jusson eszedbe, hogy csak az ész számít.”

A völgy bejáratánál, ahol beletorkollik a mopanierdőbe, egy alacsony szikla türemkedett ki a földből. A vasérctartalmú követ szabálytalan formájúra koptatta a nap és az erózió, éstermészeteserődtményt formált belőle, amelynek mellmagasságú falai alá bebújhatott egy ember. Száz lépéssel előttük falként magasodó sűrű, acélszürke túskebokorsövénnyel fogta két oldalról közre a völgyet. De a két sövény között a terep nyitott volt, csak néhány satnya mopanibokor és durva, száraz, az ember válláig érő borotvafűcsomók nőttek rajta.

Zouga kis csapatával a sziklák mögötti szélárnyékba vonult, ő maga pedig felkapaszkodott a legmagasabb pontra, hogy látcsövével kövesse majdnem teljesen meztelen fegyverhordozóját, amint óvatosan halad előre a sziklák mentén. Fel órán belül olyan magasra jutott a meredélyen, hogy kikerült Zouga látóteréből.

Aztán, egy óra múlva, a völgy végén vékony, fehér füstcsík emelkedett függőlegesen a forró levegőbe, ahol a gyengén fújdogáló szellő strucc toll formájúra hajlította.

Az emelkedő fehér füstoszloppt csodálatos gyorsasággal egy másik felhő vette körül, az a porfelhő, amelyet a füst körül rohángáló és ugrándozó sok száz fekete folt vert fel. Halk, de izgatott madárhangok hallatszottak, és Zouga a távcsövén keresztül felismerte a tűz által megriasztott rova-

rokra vadászó kékszajkók szivárványszínű, türkizkék és zafír tollazatát.

Zouga elégedetten dörmögött. Lukács nagyszerűen végezte a dolgát, rövid időközökben újabb füstoszlopok emelkedtek a levegőbe, és egymás felé két oldalról közeledve lezárták a völgyet. Rövidesen a völgyet közrefogó sziklafalak mentén egybefüggő füstfal emelkedett hullámozva és tekerődve az égbe, és az égő levelek, gallyak által piszkosfeketére változtatott füstfelhő nehézkesen végiggördült a völgyön.

A látvány Zougát egy Himalájában látott hólavínára emlékeztette. A füst lassú méltósággal, méretét és lendületét fokozatosan növelve gördült alá, és közben a saját maga keltette erős szél elszívta a levegőt a völgyből.

Most már a tövisbokrok fölé tornyosuló lángok hegyét is látni lehetett, és a tűz hangja távoli folyó zubogására emlékeztette Zougát. Riadtan felbőgött egy bölénybika, hangját felerősítette a sziklafalokról visszaverődő visszhang, és egészen úgy szólt, mint a csatába hívó kürtszó. Közben a lángok sustorgó hangja ropogással tarkított hangos morajlássá erősödött.

Az ég felé szálló füstfelhők elhomályosították a napot, és az eltűnő reggeli ragyogás borongóssá tette Zouga hangulatát. A pokolian gomolygó sötétszürke füstlepel világvégehangulatot kölcsönzött a tájnak.

A bozótosból egy csodálatosan szép bika vezetésével kudu-csorda tört elő. A vezérállat két dugóhúzó formájú szarva rálapult a hátára. Amikor megpillantotta a szikla tetején álló Zougát, riadtan felhorkant, majd nagy fülű, ijedt tehenei kíséretében kivágtatott a lőtávolságból, és eltűnt a mopani-erdőben. Csak az állatok fehér, bolyhos farka villant fel a fák között.

Zouga lemászott túlságosan feltűnő helyéről, és kényelmesen nekitámaszkodott a sziklának. Ellenőrizte a Sharps gyűjtőlyukának fedelét, majd felhúzta a fegyvert.

A lángok előtt fehér porfelhő emelkedett a bozótos fölé, és a tűz morajlásához egy másik hang is társult. A föld dübörgött a rohanó paták alatt.

- Jönnek - mormogta maga elé Jan Cheroot, és apró szemé felragyogott.

Egy bölény tört keresztül a túskebokrokon. Majdnem csupasz volt a lapockája és a fara. Szürke bőrét szinte teljesen elborította a sokezernyi régebbi karcolás és az atkák csípésének behegesedett nyoma. Nagy, harang formájú füle szinte cafatokban lógott, és egyik vastag és görbe szarvának le volt törve a hegye. Vad galoppban közeledett, és a patája által felvert porfelhők elsütött kis mozsárágyúkból kicsapó füstpamacsokra emlékeztettek.

Hús lépésre kellett elhaladnia a szikla mellett. Zouga megvárta, amíg a szikla vonalába ér, és csak ekkor emelte fel a puskát. A vastag bőrlebernyegét célozta meg az állat torka alatt, amely a szívet és a főbb artériákat takarta. Minden figyelmét az ólomgolyó becsapódására összpontosította, ezért jóformán nem is érzékelte a fegyver rúgását és hallotta a lövés dörrenését. Kis porfelhő jelezte a becsapódást pontosan a célpontként kiválasztott helyen, hangja egészen olyan volt, mint amikor az iskolaigazgató bottal a diák fenekére csap - egyszerre éles és tompa.

A bika meg sem botlott vagy tántorodott a lövéstől, hanem orrát támadólag felcsapva támadásba lendült. Hirtelen kétszer akkorának látszott.

Zouga a másik puskájáért nyúlt, de hiába. Kettes számú fegyverhordozója, Márk a réműlettől tágra nyitott szemmel felsikoltott, és az elefántlövő puskát elhajítva futásnak eredt a mopani fák irányába.

A bika meglátta, és Zouga mellett tízlábnyira elrobogva a menekülő után vetette magát. Zouga meglengette fegyverét és kétségbeesetten másik puskáért kiáltott, de az állat elviharzott mellette, és a mopanifáknál utolérte Márkot.

Mélyen leszegte nagy púpos fejét - orra szinte súrolta a földet -, majd egy jókora taszító mozdulattal, amitől vastag fekete nyakán megfeszültek az izmok, ismét felcsapta. Márk hátrapillantott a válla felett. Szeme tágra nyílt, meztelen hátán patakokban ömlött a veríték, és teli torokból felsikoltott.

Aztán már fenn is volt a levegőben - keze és lába vadul kalimpált, mint amikor egy szeszélyes gyerek a levegőbe hajít egy babát -, és eltűnt a mopanifák dús, zöld lombjai között. A bika pedig megtorpanás nélkül becsörtetett az erdőbe. Ez

volt minden, amit Zouga látott, mert Cheroot őrnagy kiáltására megfordult.

- *Hier kom hulle!* Itt jönnek!

Mintha földrengés ráta volna meg a földet előttük. Az állatok egymáshoz érő lapockával, orrukat az előttük rohanó farkának nyomva kirentették a bozótosból, amely legázolódtott nagy testük alatt, és szőnyegként szétterült a völgy talaján.

A paták felverte sűrű porfüggönyből szinte végtelen sorban áradtak az állatok. Rohanás közben egyszerre bólogattak a fejükkel. Rémulten és dühösen bömböltek; nyitott szájukból fénylő nyál csordogált alá, és patáik dübörgése elnyomta a tűz morajlását.

Máté és János, Zouga két megmaradt fegyverhordozója, kitartott a helyén. Egyikük elkapta az üres Sharpsot, és Zouga kezébe nyomta a vastag elefántlövő puskát.

Fegyvere nehéznek és kiegyensúlyozatlannak tűnt a Sharps után. Irányzéakai durva kialakításúak - egy tompa kúp a cső torkolata felett, és egy mély V alak a cső tus felőli végénél.

Az állatok testének összefüggő fala ijesztő sebességgel közeledett feléjük. A tehenek színe csokoládébarna, szarvuk kecsesen hajlott volt. Az oldaluk mellett rohanó borjak bőre vörösesbarnán fénylett, és vöröses sörény díszelgett fejletlen szarvcsonkjaik között. Az állatok szorosan rohantak egymás mellett, s képtelenségnek látszott, hogy tömött soraik a sziklához érve szétváljanak. Az első sorban egy magas, karcsú tehén egyenesen Zouga felé tartott.

Zouga a célgömböt az állat mellkasának közepére irányította, és megrántotta a ravaszt. A fegyver csappantyúja nagyot pukkant, és apró füstpamacs tört ki belőle. Egy pillanattal később az elefántlövő puska fülsiketítő durranás és vakító tűzcsóva kíséretében kiokádta magából a lövedéket. A fojtás égő darabkái pörögve zúgtak el a rohanó bölények feje felett. Zouga úgy érezte, mintha az egyik állat vállon rúgta volna, pedig csak a fegyver rúgott vissza. Hátrátántorodott, és a fegyver csőve a lövés erejétől a magasba lendült. Egy nagy, vöröses tehén torpant meg a mellébe fúródó negyedfontnyi higannyal ötvözött ólomtól, mintha láthatatlan falba ütközött volna, majd pörögve, csúszkálva, összegabalyodott patákkal és szarvakkal elterült a földön.

- Tom Harkness! Ez a tied! - kiáltotta Zouga. Az első elejtett állatot az öreg, fehér szakállú vadász emlékének ajánlotta. Aztán megragadta a következő megtöltött puskát.

Elsőrendű, nagy és fekete bika, egytonnányi felbőszült ökörhús közeledett. Meglátta Zougát, és nyújtott, nehézkes léptekkel rohant feléje a köveken át. Már olyan közel volt, hogy Zouga negyedfontos puskájának tátongó csöve szinte megérintette. Ismét eldördült a lövés, kicsapott a láng és a füst, és a lövedék apró darabokra szaggatta a bika fél fejét. Az állat két hátsó lábára ágaskodott, két mellső patájával kirúgott, majd hatalmas porfelhőt kavarva elterült a földön.

Megtörtént a lehetetlen: a csorda kétfelé vált, két ziháló és morgó, megfeszülő izomfolyóvá, amely két oldalról körbefolyta a sziklás rejtekhelyet. Jan Cheroot a vadászat lázában éleset rikkantott, majd lebukott a szikla mögé, hogy újratöltse a fegyverét. A fogával tépte fel a papírhüvelyt, és a puska por végigcsorgott az arcán. A golyót beleköpte a csőbe, dühödten utánanyomta a puskavesszőt, aztán a vállához kapta a fegyvert, és tüzelt.

Az egész mindössze két percig tartott, de ez a két perc örökkévalóságnak tűnt. A csorda elrobogott, s ők fulladozva álltak a hatalmas porfelhőben vagy egy fél tucat bölénytetem között, miközben a továvágató állatok patáinak dübörgését fokozatosan elnyelte a mopanierdő. Csak ekkor figyeltek fel az előlről feléjük közeledő másfajta - hangosabb és fenyegetőbb - morajlásra.

A tűz volt az, és első hőhullámok már körülnyaldosták őket. Zouga hallotta a homlokára lógó, napszitta hajtincsének sercegését, aztán az égő haj bűzét is megérezte. Abban a pillanatban a porfelhő is szertefoszlott, és néhány másodpercig földbe gyökerezett lábbal, szinte megkövülve bámulták a látványt.

A bozótos egyetlen összefüggő lángtengerré vált.

- Futás! - ordította Zouga. - Gyerünk innen!

Ingének ujja elszenesedett, és a belélegzett levegő perzselte a tüdejét. Mire elérték a mopanierdő szélét, a fényes levelek a fejük felett összezsugorodtak és elsárgultak a hőtől. Zouga szeme kiszáradt, és elhomályosult. Tudta, hogy csak a szél sodorta el hozzájuk a hőt és a füstöt, de azt is, hogy menthe-

tétlenül végük, ha a lángok is továbbterjednek. Az előtte tántorgó hottentották és fegyverhordozók kísérteties árnyékoknak látszottak. Egyre gyengültek és elbizonytalanodtak a helyes irányban.

Aztán a füstfelhő, amilyen gyorsan elárasztotta őket, szertefoszlott. A lángok nem tudtak átjutni a nyílt térségen, és csak a hőhullámok értek el hozzájuk. A napsugár áttört a sűrű félhomályon, s ezzel együtt friss szélfuvallat érte el őket. Hálásan, nagyokat kortyolva megtöltötték vele a tüdejüket, és csendesen, csoportban álldogálva még mindig parázsló ruházatukat csapkodták. Zouga arca fekete volt, néhol megperzselődött, és tüdejét még mindig görcsös köhögés ingerelte. Amikor levegőhöz jutott, rekedten felmordult.

- Nos, a hús már megsült - a bölénytetemekre mutatott.

Abban a pillanatban valami nagyobb dolog esett le a fáról, majd feltápászkodott, és sántikálva feléjük közeledett. Zougából kitört a nevetés.

- Üdvözlégy, te gyors lábú - mondta Márknak, a fegyverhordozónak, és a többiek örömmel kapcsolódtak be a gúnyolódásba.

- Amikor repülsz, a sasok szégyenkezve dugják szárnyuk alá a fejüket - hahotázott Jan Cheroot.

- Igazán otthonosan mozogsz a faágakon szőrös testvéreid között - tette hozzá jókedvűen Máté.

Estére feldarabolták a bölényeket, és a húsokat a füstölő állványokra helyezték. Az állványok, ipszilon alakú ágakon keresztülvetett rudak, derékig értek, és alájuk nedves, parázsló mopanirönköket tettek.

A vadászat eredményeként több hétre való húst szereztek a karaván számára.

Camacho Pereirának semmi kétsége nem volt afelől, hogy amennyiben közvetlenül a köves, nehéz terep szélénél követi a meredély vonalát, előbb-utóbb keresztezi az expedíció vonulásának nyomát. Száz, oszlopban vonuló ember olyan nyomot hagy, amin még egy vak is átesik.

De a rekkenő hőségben a fekete sziklák között menetelve magabiztossága napról napra csökkent. A vastartalmú sziklák, mint valami óriáshüllő pikkelyei, csillogva verték vissza

a napsugarakat, szinte elviselhetetlenné fokozva a forróságot.

A féltestvérétől, Alphonse-tól kapott emberek közül kettőt már elveszített. Az egyik rálépett egy kupac száraz levélnek látzó halomra, mely szinte nyomban hat láb hosszú, feldühödött Gaboon viperává változott. A visszaszítóan gyönyörű, gyémántmintázatú, emberkar vastagságú hüllő kítátotta lazacvörös száját, s két, egyenként három hüvelyk hosszú méregfog villant elő belőle. A fogakat belemélyesztette az ember combjába, és az így keletkezett seben keresztül vagy felpohárnyit juttatott Afrika legerősebb mérgéből az ember szervezetébe.

Miután darabokra lőtték a kígyót, Camacho és társai már kifosztására gondolva fogadásokat kötöttek, mennyi ideig él még a társuk. Egyedül Camachónak volt órája, így hát rábízták, hogy mérje az időt. Körülállták a haldoklót, és vagy arra biztatták, adja fel az életéért folytatott értelmetlen küzdelmet, vagy arra, hogy tartson ki.

Amikor a haldoklóra rátörtek a görcsök, szeme kifordult, állkapcsa összepréselődött, s többé már nem tudta szabályozni záróizomzata működését, Camacho letérdelt mellé, és egy maréknyi tamboutilevet tartott az orra alá, hogy magához térítse. - Még tíz perc, Machito - duruzsolta a fülébe -, még tíz percet bírjál ki, öreg barátom.

Az utolsó görcsök szörnyűséges fuldoklásba torkollottak, végül teljesen leállt a szív működése. Camacho felállt, és mérgesen belerúgott a halottba.

- Mindig is egy szarházi sakál volt!

Nekiláttak, hogy minden, akár legkisebb értékétől megfosszák, és öt nehéz fémpénz, a Kelet-indiai Társaság öt nehéz, arany mohurja (egy mohur = tizenöt rúpia) hullott ki turbánja hajtásai közül.

Egy sem volt közöttük, aki el ne adta volna akár az anyját is rabszolgának egyetlen arany mohurért, hát még ötért.

Az arany első csillanására cinikus villanással előkerültek a kések, és a kincsekért elsőként lehajló ember összegörnyedve próbálta beleit visszatuszkolni a hasfalán végighúzódnak hosszú vágásba.

- Fel ne vedd! - kiáltotta Camacho. - Hozzá ne nyúlj, amíg sorsot nem húzunk!

Egyikük sem bízott a másikban, a kések nem is kerültek vissza a tokjukba, amíg a sorsolás meg nem történt. A győztesek csak egyenként vehették át nyereményüket.

A hasán megsebesített férfi nem tudott továbbmenni, és már halottnak számított. A halottnak pedig, ahogy ezt mindenki tudja, nincs szüksége vagyontárgyakra. Ezt a gondolatmenetet mindegyikük logikusnak tartotta, és csak amúgy is mocskos ingét meg nadrágját hagyták rajta. Minden egyéb holmiját elvették, akárcsak az első halottól, aztán néhány trágár, de vidám megjegyzés kíséretében ülve az egyik marulafa törzsének támasztották. Társaságnak odatették mellé a kigyó megmarta társuk meztelen holttestét, és továbbindultak a meredély mentén.

Száz yardot tehettek meg, amikor Camachón erőtt vett a részvét - ő és a haldokló éveken keresztül együtt meneteltek, harcoltak és kurváztak -, és visszafordult.

A férfi vadul rávigyorgott, kiszáradt szája felrepedt az erőfeszítéstől. Válaszul Camacho is rávillantotta gyönyörű mosolyát, és ölébe ejtette töltött pisztolyát.

- Helyesebb volna, ha használnád, még mielőtt a hiénák rád találnak - mondta.

- A szomjúság elviselhetetlen - nyöszörögte az ember, és apró, rubinvörös vércsepp jelent meg berepedezett alsó ajkán. A Camacho derékszíján lógó kétgallonos vizespalackot nézte.

Camacho a háta mögé tolta a palackot, és annak tartalma csábítóan kotyogott.

- Próbálj meg nem gondolni rá - tanácsolta neki.

Ez lehetett volna az a pont, ahol a részvét véget ér, és a butaság elkezdődik. Ki tudja, mikor és hol találnak ismét vizet? Ezen az istenverte helyen akkora érték volt a víz, hogy butaság egy már halottnak számító emberre vesztegetni.

Megveregette a férfi vállát, még egyszer rámosolygott, majd hanyagul félreacsapta fején a hódrém kalapot, és füttyörszve, táncos léptekkel elvonult a sűrke túskebokrok által szegélyezett ösvényen.

- Camachító visszament, hogy meggyőződjön róla, nem felejtett-e ott valamit - üdvözölte a visszatérő Camachót a félszemű abesszin, és mindketten felnevettek. Jókedvük volt,

mert a vizespalackok még több mint félig voltak vízzel, és szemük előtt ott lebegett a hatalmas zsákmány, amely útjuk végén várta őket.

Ez tíz napja történt. Az utolsó három napot víz nélkül gyalogolták végig, mert a sáros gödörben talált bögrényi elefánthúgy nem számított víznek. A vízhiányon kívül a menetelés is szörnyen megviselte őket. Camacho még soha nem vonult ilyen egyenetlen és rögös terepen. Kínkeservesen felkapaszkodtak a lejtőkön, keresztülverekedtek magukat a tövises bozótoson, aztán a következő kiszáradt patakmederhez jutottak.

Ráadásul nagyon valószínűnek tűnt, hogy az angol megváltoztatta szándékát, és mégis a Zambézitól északnak vette az irányt, tehát nyomát vesztették. Vagy pedig - és Camacho bőre bizseregni kezdett a gondolattól - kora hajnalban vagy késő este kereszteltek a karaván útvonalát, és a rossz fényviszonyok miatt a nyomok elkerülték a figyelmüket. Nem nehéz elkövetni ezt a hibát, mert naponta több száz vadcsapást kereszteltek, és a karaván nyomait eltüntethették a nyomokon csordákban keresztülhaladó vadak vagy a rövid időre feltámadó forgószekerek - a porördögök -, amelyek ebben az évszakban végigsepertek a völgyön.

Camacho megpróbáltatásainak betetőzéseként kis csapatának derék harcosain a lázadás jelei mutatkoztak. Már egészen nyíltan beszéltek, hogy vissza kéne fordulni, meg hogy nem is létezik az angol, sem pedig gazdag karavánja - de ha mégis, már jó messzire jár ettől a helytől, és egyre csak távolodik. Minden erejüket felmorzsozták a zegzugos hegygerincek és völgyek. Már majdnem mindegyikük vizespalackja üres volt, és ez nem engedte, hogy továbbra is lelkes résztvevői legyenek a vállalkozásnak. A főkolomposok felhívták a többiek figyelmét arra, hogy távollétükben elesnek a rabszolgák árából rájuk eső haszontól. Ötven rabszolga pedig bizonyosan többet ér, mint száz képzeletbeli angol. Szóval jó néhány megalapozott indokot találtak a visszafordulásra.

Másrészt viszont féltestvére dühén kívül Camachót semmi nem várta. Ráadásul törlesztenie kellett egy sérelmet - nem is egyet, hanem kettőt. Még mindig remélte, hogy egy napon élve elkapja az angolt és a hűgát, de főleg a nőt. Még ebben

a hőségben szomjazva is bizsergett az ágyéka, ha felidézte maga előtt a férfinadrágot viselő nő képét. De visszakényszerítette magát a jelenbe, és a válla fölött egy pillantást vetett a hanyag sorban mögötte haladó orgyilkos bandára.

Hamarosan meg kell ölnie egyiküket, határozta már el órákkal korábban. Mindegyikük szarházi - ez az egyetlen nyelv, amit megértenek. Példát kell statuálnia, hogy rábírra őket a továbbhaladásra.

Már el is döntötte, melyiket. A félszemű abesszinnek volt a legnagyobb szája, ő érvelt a legékesszólóbban a visszafordulás mellett, és Camachót választása helyességében tovább erősítette, hogy nem látott bal felé. A probléma csak az volt, hogy a dolgot tökéletesen kellett elintézni. Csak a kés tesz mély benyomást a többiekre, nem pedig a pisztoly. De az abesszin senkit sem engedett a bal oldalára. Nehogy túlságosan nyilvánvaló legyen, Camacho kétszer is odasompolygott hozzá bal felől, de az abesszin mindkét alkalommal felé fordította sűrű, göndör hajú fejét, és folyamatosan könnyező, obszcén módon üres szemgödrét rávillantva elvigyodott.

Camacho azonban kitartó ember volt, és leleményes. Felfigyelt rá, hogy ahányszor kilépett az abesszin vakfoltjából, az megnyugodott, és azonnal bőbeszédűbb, arrongásabb lett. Camacho még kétszer megpróbált a bal oldalára kerülni, és még kétszer szembe találta magát az egyetlen megmaradt gyöngyszemből sugárzó rideg tekintettel. Camacho fokoatosan elhitette vele, hogy csak balról fenyegeti veszély, és amikor a délelőtt közepén megálltak pihenni, tüntetőleg a jobb oldalához guggolt. A abesszin rávigyorgott, és majdnem üres vizespalackját megtörölte az ingujjában.

- Innen egy tapodtat sem megyek tovább - jelentette ki folyékony portugál nyelven. - Krisztus szent sebeire megesküdtem rá. - Megérintette a nyakában lógó kopt aranykeresztet. - Egy lépést sem megyek tovább. Visszafordulok.

Camacho, aki kalapjával legyezgette magát, megvonta a vállát, és az abesszin rideg vigyorára válaszul kedvesen elmosolyodott. - Hát akkor igyunk a távozásodra - azzal szabad kezével a szájához emelte vizespalackját, és egy kissé meglötykölte. Talán ha egybögrényi víz lehetett még benne. Mind-

nyájuk szeme, így az abessziné is, ösztönösen a vizespalackra szegeződött. Ezen a vidéken a víz maga volt az élet.

Aztán Camacho szándékosan kiejtette a kezéből, de úgy, mintha véletlen baleset történt volna. A palack az abesszin lába felé gurult, és tartalma a kiégett földre csordogált. Az abesszin felkiáltott, előrehajolt, és jobb kezével, amellyikkel a kés is használta, a palackért nyúlt.

Senki sem látta Camachót megmozdulni. Kését kalapja bélésében tartotta. De most egyszerre felbukkant az abesszin jobb füle mögött. Mindössze csak a kés faragott nyele állt ki a fejéből. Az abesszin misztikus arckifejezéssel felemelte a kezét, és megérintette a kés nyelét. Egyetlen szemével néhányat pislogott, kinyitotta, majd becsukta a száját, végül előrebukott, és rázuhant a vizespalackra.

Ekkor Camacho már a többiek fölött állt, és mindkét kezében lövésre kész pisztolyt tartott.

- Ki akar még megesküdni Krisztus szent sebeire? - kérdezte rájuk villantva fehér, szabályos fogsorát. - Senki? Jól van. Akkor most én teszek esküt - még hozzá lánytestvéreitek rég elveszített szűzhártyájára, amelyet már több száz alkalommal eladtak egy-egy escudóért.

Ez az istenkáromlás még őket is meglepte.

- De akár petyhüdt férfiasságotokra is megesküdhettek, mielőtt ledurrantom őket a helyükről... - A mondat közepén elhallgatott.

Halk pukkanások hallatszottak a csendes délelőtti hőségben. Olyan halkak és nehezen kivehetők voltak, hogy egy pillanatig egyikük sem ismerte fel benne a puskaropogást. Először Camacho tért magához. Visszadugta a pisztolyokat a derékszíjába, már nem volt rájuk szükség, és felrohant annak a köves halomnak a tetejére, amelynek a lábánál ültek.

Messze előtte - ezen a terepen tőlük egynapi járóföldre, felfelé a meredély meredek és veszélyes szélé mentén - sötétbarna füst szállt a kék ég felé.

Ismét engedelmessé és lelkesé vált emberei nevetve ölelgettek egymást körülötte. Camacho már sajnálta, hogy megölte az abesszint, mert a többi emberéhez hasonlóan az is nagy-szerű harcos volt, és most, hogy megtalálták az angolt, jó hasznát tudta volna venni.

Camacho két tenyerével eltakarta a manilaszivart, és nagyot szívott belőle. A füstöt benn tartotta tüdejében, miközben szemével hunyorogva nézett a déli verőfénybe. A Nap minden színt kifehéřített a tájból, csak az árnyékok maradtak meg élesen minden egyes fa és szikla alatt.

A keskeny völgyben a leglassabbak ütemében haladt a hosszú menetoszlop, amit figyelt. Camacho szerint egy mérőföldet se tettek meg egy óra alatt.

Fejéről levette a hódprémes kalapot, és óvatosan belefújta a füstöt, ami így lassan szertefoszlott, ahelyett hogy megállt volna a mozdulatlan levegőben, felhíva valaki figyelmét.

Camacho semmi különöset nem talált abban, hogy a menetet vezető hottentotta muskétás angol zászlót visz a kezében. A földnek még ebben a kopár, elhagyatott sarkában is védelmet ígért az angol zászló, aminek színeit már kifakította a por és végeit kirojtozták a tüskék; figyelmeztetés volt azok számára, akik megpróbálták volna megállítani a menetet. Afrikában minden karaván valamilyen zászló alatt haladt.

Camacho újra nagyot szívott a fekete manilaszivarból, és megint arra gondolt, mennyire hibátlanul ítélte meg bátyja, Alphonse, a helyzetet. Csak az éjszaka alkalmas az ügyre. Itt az oszlop több mint egy mérőföldre szétszóródott és a négy osztag teljesen elszakadt egymástól - neki pedig mindössze tizenharcos maradt. Ha nappal támadna, kénytelen volna a karaván élén haladó hottentotta muskétásokra koncentrálni erejét. Élénken elképzelte, mi történne az első puskaölésre. A száz hordár nyomban levetné magáról a csomagját és szétszóródna a bozótban, s mire a harc véget érne, senki sem maradna, aki el tudná vinni a zsákmányt.

Ráadásul azt is meg kellett várnia, hogy az angolok újra csatlakozzanak a karavánhoz. Zouga Ballantyne biztos feldehőző úton van, vagy vadászik, gondolta, de az éjszaka beállta előtt vissza fog térni a menetoszlophoz.

A nő viszont ott volt. Épp abban a pillanatban vette észre, amint fellépett egy fatörzsre, ami keresztben feküdt az ösvényen; észveszejtő rövidnadrágjában, hosszú lábán egy villanásnyi időre megállt, hogy visszanyerje egyensúlyát, majd leugrott a fatörzsről. Camacho a következő percekben jőleső,

erotikus képzelgéseknek adta át magát. Húsz napja nem volt már nővel, s ettől szinte ragadozó étvágya támadt, amit még a forróság és az út fáradalmai sem tudtak elnyomni.

Kéjeset sóhajtott, majd újra összevonta szemöldökét, hogy a közvetlenül előtte álló problémákra koncentráljon. Alphonse-nak igaza volt, várni kell az éjszaka beköszöntéig. Ez az éjszaka éppen alkalmas lesz; három napja volt telihold, ennek ellenére a hold csak jóval éjfél után kel fel.

Szépen megvárja, hogy bejöjjön az angol, elcsendesedjen a tábor, kialudjanak a tüzek, és elbóbiskoljanak a hottentotta örök. Majd amikor felkel a hold, s a tábor életerejé szinte teljesen elapad, akkor megy majd be embereivel.

Mindegyik embere jól bánt a késsel; maga az a tény, hogy ilyen sokáig életben tudtak maradni, ennek a bizonyítéka, vigyorodott el magában Camacho, s ma éjjel újra jó alkalmuk nyílik, hogy újabb bizonyosságát adják tudásuknak. Személyesen ő maga fogja megállapítani az örök helyét még a világosban. Velük kezdik majd. Camacho három-négy őrnél nem számított többre. Az örök után az alvó hottentotta muskétások következnek. Ők voltak a legveszélyesebbek, ha velük végeztek, kényükre-kedvükre bánhatnak el a többiekkel.

Ő maga a nő sátrához megy majd. Már a gondolattól is kéjes izgalomba jött, és megigazította a nadrágját. Csak az a kár, hogy egyszerre nem tudja az angolt is gondjaiba venni. Két legjobb emberével kell majd ezt elvégeztetnie. Arról álmodott, hogy egy hosszú falándzsát szúr bele az angol ülepébe, s aztán fogadásokat kötnek, mennyi idő alatt hal meg, miközben azzal szórakoztatja magát és társait, hogy feleleveníti korábbi veszteségeit.

De aztán a gyakorlatiasság úrrá lett rajta, és vonakodva ugyan, de úgy döntött, hogy egy ilyen emberrel nem fogja megkockáztatni az efféle örömeit. Legjobb lesz, ha álmában elvágják a torkát. A kéjelgésre ott lesz a nő, döntött magában Camacho.

Csak azt sajnálta előre, hogy kevés ideje lesz vele, mielőtt a többiek is a részüket követelnék, bár pár perc is elég lesz neki. Furcsa, miképp lehet olyan gyorsan kielégíteni több hónapos vágyakozást, s hogy a rövid kiömlést követően mi-

csoda közöny, sőt undor tud úrrá lenni az emberen. Camacho filozofáláson kapta magát. Ismét meglepődött, milyen bölcs, s micsoda érzékenységgel bír a szellemi dolgok iránt. Sokszor gondolt rá, hogy ha megtanult volna írni és olvasni, olyan nagy ember lehetett volna belőle, mint apjából, a kormányzóból. Az ereiben csörgedező vér végül is, ha némiképp felhígítva is, mégiscsak arisztokraták és urak vére volt.

Nagyot sóhajtott. Igen, öt perc elég lesz, aztán jöhetnek a többiek. Ha pedig ők is végeztek, jöhet a falándzsa - amit ráadásul egy sokkal szórakoztatóbb helyre is be lehet bökni. Hangosan elkuncogta magát a gondolattól, és egy utolsót szívott a szivarból. Olyan rövid volt a csikk, hogy a parázs égette az ujját. Ledobta, és sarkával eltaposta. Úgy mozgott, mint egy párduc, nesztelenül elsurrant a látóhatár alatt, hogy elébe kerüljön a vánszorgó karavánnak.

Zouga a teherhordókra bízta, hogy nedves fadarabokkal táplálják a tüzet, és meg-megforgassák a füstölórács rostélyára tűzött vörös húsdarabokat, amíg egyenletesen át nem járja őket a füst. Fáradtságos munka volt, mert a rostélyokat egyfolytában meg kellett védeni a tábor körül ólálkodó hiénáktól és sakálaktól, és a fölöttük keringő varjaktól és keselyűktől, miközben egy percig nem lehetett elfeledkezni a favágásról és a mopanifa kérgéből készülő kosarak fonásáról sem, amikben majd elviszik a füstölt húst.

Jan Cheroot boldog volt, hogy a fő karaván felé haladtában sikerült elszöknie Zougával, s hogy elvezethette a karavánt a bivalycsordához. Még a cecelégy sem tudta elvenni jókedvét. Már több mint egy hete olyan vidéken jártak, ahol a cecelégy él. Tom Harkness „Afrika védelmezőinek” nevezte ezeket az alkalmatlankodó kis bogarakat, és valóban, miattuk volt, hogy az ember képtelen volt háziállatcsordáit át a vidék végtelen legelőin végighajtani.

Éppen ez volt az egyik oka annak, hogy a portugál gyarmatosítás az alacsony tengerparti övezetre korlátozódott. Sem a lovasságuk nem volt képes behatolni erre a halált hozó vidékre, sem az igásállatok nem tudták a hadtápos szekereket felhúzni ide a partról.

Zouga is épp emiatt döntött úgy, hogy útikészletét nem

kocsikon vagy teherhordó állatokon szállítja. A karavánnak még egy kutyája se volt, hiszen csak az ember és a vadállatok immúnisak a cecelégy halálos csípésével szemben.

A legyek által lakott övezet egyes részein olyan kevés légy volt, hogy nem sok bosszúságot okoztak, máshol viszont csak úgy rajzoltak, mint a méhek, s még a holdsütötte éjszakákon sem hagytak nyugtot az állatoknak.

Zouga és Jan Cheroot épp azon a napon találkozott a legszörnyebb légyrajzással, amit valaha is tapasztaltak a Zambezi völgyében, amikor visszaindultak a menetoszlophoz. A legyek a földről feleszállva sűrűn ellepték lábukat, tarkójukat és lapockáik között, úgyhogy felváltva egymás mögött mentek, míg a másikat egy frissiben levágott bivalyfarokkal segítette a legyeket a másik hátáról.

Éppolyan váratlanul kerültek ki a légyövezetből, mint ahogy belekerültek, s áldott megkönnyebbülésükben, hogy megszabadultak kínszenvedéseiktől, letelepedtek pihenni az árnyékban. Fél óra múlva a távolból énekszót hallottak, s míg várták, hogy a karaván felérjen, arról cseverésztek, milyen jó barátok lettek, miközben nagyokat pöfékeltek.

A beszélgetés egyik hosszabb szünetében Zouga mintha valami mozgást észlelt volna az előttük elterülő lapályos völgy szemközti oldalán. Valószínűleg egy kuducsorda lehet, vagy egy majomcsapat; mindkettőből rengeteg van a völgyben, de a bivalysordától eltekintve más állattal nem találkoztak, mióta elindultak Tétéből.

A karaván közeledése riaszthatta meg, gondolta Zouga, akármi volt is. Levette a sapkáját, és elhessegette vele a feje körül nyözsgő apró fekete mopaniméheket, amiket szeme, ajka és orrlíka nedvessége vonzott. Szemközt az erdőben nem ismétlődött meg a mozgás. Akármi volt is, biztos a hegygerinc túloldalán van már. Zouga visszafordult, és hallgatta, mit mond Jan Cheroot.

- Csak hat hete ért véget az esőzés - gondolkodott Jan Cheroot hangosan. - Fent a magasföldön még tele lesznek a folyók és az itatok - nem itt persze, ez a föld nagyon mere-deken lejt. - Az alattuk húzódó száraz, köves vízfolyásra mutatott. - Szóval a csordák szétszóródtak a régi utak mentén. - Azt magyarázta, miért nincsenek elefántok a völgyben

az utóbbi időben. Zouga figyelmesen hallgatta, mert hozzáértő ember szájából hangzottak el ezek a szavak. - A régi elefántutak a Jóreménység-fok lapos hegységétől a messzi Sud mocsaraiig húzódtak - mondta, és észak felé mutatott. - De évről évre összezsugorodik a elefántok útja, mivel mi, *jagterek* (vadászok) és a hozzánk hasonlók egyre beljebb és beljebb űzzük őket.

Jan Cheroot ismét elhallgatott. Pipája hangosan szortyogott, ahogy megszívta.

- Apám mondta, hogy ő ölte meg az utolsó elefántot az Olifants folyótól délre, ami elefántfolyót jelent, még fiatal korában. Azzal dicsekedett, hogy egyetlenegy nap tizenkét elefántot ölt meg egymaga a régi *roerjével* (elöltöltős puskájával), ami olyan nehéz volt, hogy nem is lehetett vállhoz emelni. Egy villás fára kellett rátámasztani, amit mindig magával hordott. Tizenkét elefánt egy nap - nem akármilyen embertől! - Újra szortyogva megszívta pipáját, és kiköpött egy kis sárgás dohánylét. - Az is igaz, hogy apám híres vadász volt, még híresebb nagyotmondó. - Jan Cheroot elnevette magát, és szeretetteljesen megcsóválta a fejét.

Zouga is elmosolyodott, de hirtelen eltűnt szájáról a mosoly, és felkapta a fejét. Szemét összehúzta, mert a völgy szemközti oldaláról, ugyanonnan, ahol az előbb mozgást észlelt, megcsillant valamin a nap. Bármit látott is az előbb, az a valami még mindig ott volt, és az is biztos, hogy nem kudu és nem is majom. Csakis ember lehet, mert így csak fémes tárgy vagy üveg csillan. Jan Cheroot nem vett észre semmit, és tovább mesélt.

- Mikor Cornwallis Harisszel jártam, mi találtuk az első elefántot a Cashan-hegységben, ami ezer mérfölddel északra van onnan, ahol apám elefántcsordája tanyázott. A két hely között egy árva elefánt nem maradt, mindet elpusztítottuk mi, vadászok. Most már a Cashan-hegységben sincs elefánt. Stephan, a bátyám, két éve járt ott. Azt meséli, hogy a Limpopo folyótól délre már nem élnek elefántok. Ahol egykor mi még elefántcsontra vadásztunk, ma már a búrok legeltetik a csordáikat. Az is lehet, hogy odafönt sem fogunk elefántra akadni. Talán már az egész világból kipusztultak az elefántok.

Zouga már nem nagyon figyelt. A völgy túloldalán meg-

búvó emberen járt a feje. Valószínűleg a karavánból lehet valaki, talán előreküldtek egy őrzőjáratot, hogy fát vágjanak az éjszakai táborveréshez. De ahhoz még túl korán van, hogy táborot verjenek.

Egyre hangosabb volt a teherhordók éneke. Egyetlen hang énekelte a menetelődalt. Zouga felismerte a hangjáról, hogy a magas Angoni lehet. Angoninak szép tenor hangja van, költő, maga improvizálja a szöveget, és menet közben változtatja. Ha nagyon figyelt, Zouga a szavakat is ki tudta venni.

„Hallottad-e már Marawi felett a sas első rikoltását?
Láttad-e már, hogy a lemenő nap vérbe borítja a Kili-
mandzsáró havát?”

Ezután következett a kísérteties, szépséges, megindító afrikai hangokból álló kórus.

„Ki vezet majd el minket ezekhez a csodákhoz, testvérem?
Odahagyjuk értük a síró asszonyokat,
Hagyjuk, hogy gyékényükön kihűljön a helyünk,
Ha egy erős férfi vezet, őt fogjuk követni, testvérem.”

Zouga elmosolyodott a következő versszakon, mert a saját nevét ismerte fel.

„Bakela vezet majd minket, mint apa gyermekeit,
Bakela egy *kéte szam-szam* gyöngyöt ad majd nektek -
Bakela vízilóhájon és bivalyhúson táplál majd titeket -”

Zouga kiverte a fejéből ezeket az elterelő gondolatokat, és ismét a völgy szemközti oldalán tartózkodó emberre figyelt. Itt, ahonnan a legközelebbi lakott hely száz mérföldre van, csak a karavánból lehet valaki - favágó, mézvadász, dezerőr - ki tudja?

Zouga felállt, és nyújtózkodott egyet. Jan Cheroot kiverte a pipáját, és ő is felállt vele együtt. A lejtő aljában felbukkant a menetoszlop éle, lustán kibomlott a vörös, fehér, kék zászló, aztán újra lefittyedt.

Zouga még egyszer átnézett a völgy túloldalára, ami most elhagyottnak tűnt. Fáradt volt, talpa úgy égett, mintha izzó parázson járt volna, hiszen hajnal óta keményen meneteltek. Tompa fájdalmat érzett a csípőjében, ahol alig gyógyult még be a késszúrás helye.

Fel kellene mennie arra a völgyoldalra, hogy ellenőrizze, mit látott, de sziklás és meredek volt a terep. Fél órába telne felmenni és visszajönni. Elébe mentek a karavánnak. Mikor Zouga megpillantotta Robynt, aki az övéi könnyed, kecsesen ugribugri lépteivel haladt a zászlóvivő mögött, levette a sapkáját, és meglengette a feje fölött.

Robyn futva szaladt elé, örömeiben úgy nevetett, mint egy gyerek. Már három napja nem látta testvérét.

A tiszta fehér homokkal borított száraz mederben egy simára koptatott fekete szikla alatt, amin áradáskor dübörgő vízesésként zuhogott alá a víz, kanyarodott egyet a folyó.

A kanyarulat fölött húzódó parton, gyökereivel a vízben állva tornyosultak a burjánzó, vad mahagónifák, és babuin-majmok kotorásztak a part alatti homokban.

Robyn és Zouga egymás mellett ült a kiszáradt vízesés peremén, és nézte az embereket, akiket Zouga küldött le a vízért ásni.

- Imádkozom, hogy eleget találjanak - mondta Robyn, miközben érdeklődéssel figyelte az embereket. - Mióta elhagytuk Tétét, nem tudtam használni az ülőfürdőmet. - Robyn zománcozott ülőfürdőkádja az egész expedíció legnagyobb felszerelési tárgya volt.

- Én akkor is meg leszek elégedve, ha egy kanna teára valót találunk - felelte Zouga szórakozottan, de szemmel láthatóan máshol jártak gondolatai.

- Mi az, ami aggaszt? - kérdezte Robyn.

- Egy völgy jutott az eszembe Kasmírban.

- Olyan, mint ez?

- Nem igazán - csak... - rándított egyet a vállán. Mikor abban a távoli völgyben fiatal zászlós korában a zászlóalj előtt egy őrzőjáratot vezetett, valami hasonlót látott, mint ma. Valamit, amit nem tudott magának megmagyarázni, egy gyanús mozdulatot, egy villanást, ami éppúgy lehetett egy puska, mint egy vadkecske szarva. Akkor is, épp úgy, mint

ma, túl nagy fáradtságába került volna utánajárni, hogy mi is az. Még ugyanazon az éjjelen három emberét veszítette el, miközben kiverekedtek magukat a völgyből. Ezredese megdicsérte ugyan a csetepaté után, de a három ember attól még nem támadt fel.

Fölnézett a napra, amelynek a sugarai egyre meredekebben estek a földre. Egy órán át még világos lesz. Tudta, hogy fel kellett volna másznia a meredélyre. Robyn értetlenül figyelte, hogy egy-két pillanatnyi habozás után Zouga kimerülten nyög egyet, aztán nagy nehezen feláll. Még mindig szörnyen fájt a lába, és megdörzsölte a csípőjét, ahol vadul lüktetett a késszúrás helye. Hosszú út lesz visszafelé le a völgybe.

Zouga egy keskeny és mély vízmosásban hagyta el a táborát. Mihelyt kint volt, kimászott a vízmosásból, és bevette magát a sűrűbb bozótba, ami közvetlenül a folyóágy felett nőtt, míg egy egymásba gabalyodott hordalékfaból felhalmozódott gáthoz nem ért, amely a legutóbbi esőzésekkor keletkezett, s amely egyik parttól a másikig elzárta a száraz folyómedret.

Ennek a gátnak a fedezékében kelt át, azután nekivágott a szemközti part meredélyének. Nagyon óvatosan haladt egyik fától a másikig; minden egyes mozdulat megtétele előtt hosszan hallgatózott.

A meredély tetején egész gyenge hűvösebb fuvallat fújdogált, a parton legördülő esti szél felszárította az izzadságot a hátáról és olyan megkönnyebbülést okozott, amitől szinte már megérte felkapaszkodni. Úgy tűnt, hogy más haszna nem is lesz. A köves talaj olyan kemény volt, hogy semmi nyomot nem őrzött meg, és életnek nyoma se volt. Sem ember, sem állat nem látható sehol. Zouga azonban el volt szánva arra, hogy jóváteszi korábbi tunyaságát. Túl sokáig maradt. Már éjszaka lesz, mikor visszaér a táborba, a hold későn kel fel, és félő, hogy ezen a terepen a vaksótétben kitöri a lábát.

Megfordult, hogy elinduljon visszafelé. Előbb érezte meg a szagot, mint hogy meglátta volna. Alsókarján felállt a szőr, és gyomra összerándult, pedig amit érzett, teljesen közönséges szag volt. Megállt, és fölvelt egy apró kis széttaposott

barna valamit. Zouga a maga utolsó manilaszivárját már két nappal ezelőtt elszívta, talán épp emiatt volt ilyen érzékeny a dohányszagra.

A szivart egészen egy vékony karikáig szívták, és úgy szét-taposták, hogy száraz kéregdarabra emlékeztetett. Ha a szag nem segítette volna, soha nem találja meg. Zouga szétmorzsolta az ujjai közt, majd megszagolta az ujjait. Tudta, hol érezte ennek a különleges portugál dohánynak a szagát.

Camacho tizenöt emberét a dombok gerince mögött hagyta egy olyan sziklaalakzat rejtekében, ami várromnak nézett ki. A sziklaüregek és a barlangok árnyékot és fedezéket is adtak. Camacho tudta, hogy emberei el fognak aludni, és irigyelte őket emiatt. Szempillái leragadtak, ahogy hason fekve figyelte a hegygerinc másik oldalán a karaván táborverését.

Csak két emberét hozta magával, hogy megjegyezzék az őrszemek, az őrtüzek és a sátrak helyét. Ők hárman még a holdfelkelte előtti koromsötétben is képesek lesznek vezetni a többieket, ha a szükség úgy adná, bár Camacho remélte, hogy erre nem kerül sor. Sötétben könnyű hibázni, és egyetlen kiáltás vagy egyetlen lövés is elárulhatta őket. Nem, döntötte el magában, megvárják, amíg feljön a hold.

Az angol már korábban bejött a táborba, még mielőtt a karaván megállt volna. A hottentotta is vele volt, és mind a ketten merev léptekkel jártak, mint akiknek hosszú menetelés van a hátuk mögött. Jó, így legalább mélyen fog aludni, sőt valószínűleg máris alszik, mert Camacho már egy órája nem látta. Biztos a nő sátra melletti sátorban alszik. Látta, hogy egy szolga a nő sátrába egy vödör gőzölgő vizet visz be.

Látták, hogy a hottentotta őrmester csak két őrszemet állít fel. Nagyon nagy biztonságban érezheti magát ez az angol; két őrszemet is csak azért állít, hogy az oroszlánokra figyeljenek. Éjfélre valószínűleg mindketten mélyen alszanak majd. Nem is ébrednek fel soha többé. Ő maga fogja levágni az egyiküket, a másikukra pedig egy kitűnő késest küld majd. Mosolyogva képzelte maga elé, mi fog történni.

A többi hottentotta a szokásos fészerszerű tákolmányban húzódott meg, amire leveleket és zsúpszalmát szórtak heve-

nyészve. Kizárt volt, hogy ebben az évszakban, ilyen tojáshéj-kék égből eső essen. A hottentották szálláshelye jó kétszáz lépésnyire volt a sátraktól. Ilyen messze nem hallatszik, ha valaki nyög vagy nyusztig egyet. Jó, biccentett újra Camacho. Jobban alakul, mint gondolta.

A két sátor szokás szerint olyan közel állt egymáshoz, hogy szinte összeért. A lovagias angol védelmezi a nőt. Camacho újra elmosolyodott, és érezte, hogy szinte csodával határos módon elszáll a szeméről az álom, ahogy ágyéka újra feltöltődik. Alig várta már az éjszakát, hisz oly rég sóvárog már erre az alkalomra.

Az éjszaka drámai hirtelenséggel köszöntött be, mint mindenütt Afrikában. Percek alatt árnyékokkal telt meg a völgy, a naplementében barackszín és óarany fény villant fel, aztán már sötét is volt.

Egy órán át Camacho még látta, hogy alakok mozognak a tüzek körül. Egyszer a lágy, édes énekszó és a tábor más hangjai is a hegygerincig hallatszottak; a vödörcsörömpölés, a tűzre vetett fa tompa puffanása, az álmos hangok mind arról tanúskodtak, hogy szokás szerint meggy minden, a tábor tökéletesen gyanútlanul pihent le.

Elhalkultak a hangok, és kialudtak a tüzek. A csendet csak egy sakálkiáltás törte meg, amely végigfutott az egész völgyön.

Az égen lassan elfordultak a csillagképek, jelezvén az órák múlását, majd lassan elhomályosította őket a hold erősebb fénye.

- Menj el a többiekért! - szólt oda Camacho a mellette lévő embernek. Az ember gyorsan felpattant, és nyújtózkodott egyet, mint egy macska, hogy megmozgassa elgémberedett tagjait. Az emberek egy szót se szóltak, amikor megérkeztek, és Camacho közelébe gyűltek, hogy meghallgassák utolsó, suttogva elmondott utasításait.

Mikor Camacho befejezte mondandóját, sorban ránézett mindegyik emberére. Arcukon a holdfényben frissen kihanatolt hullákra emlékeztető zöldes foltok látszottak, de mindegyikük bólintással jelezte, hogy megértette, amit Camacho mondott, majd mint egy farkasfalka a vezér után, nesztelen alakokként leereszkedtek a lejtőn. A völgy kanyarulatánál

érték el a kiszáradt medret, majd az előre megbeszélt csoportokra szakadtak.

Camacho az újonnan taposott ösvényen indult el a tábor felé. Jobb kezében kést, baljában muskétát tartott. Lépsei alig hallhatóan surrogó neszt keltettek az alacsony, száraz fűben. Egy makuszifa kinyúló ágai alatt egy őrszem árnya vált kivehetővé, pont azon a helyen, ahol hat órával korábban látta. Az őrszem, mint egy összekuporodott kutya, úgy aludt a kemény földön. Camacho elégedetten biccentett, és közelebb mászott. Látta, hogy az ember a fejére húzott egy takarót. Biztos a szűnyogok miatt. Camacho elvigyorodott, és melléje térdelt.

Szabad kezével a takarón keresztül megpróbálta kitapogatni az ember fejét, de hirtelen abbahagyta. Meglepetésében egy kicsit felhorkant, és félrerántotta a takarót. A pokrócot úgy rendezték el a makuszifa gyökerei körül, hogy egy alvó ember alakjára emlékeztessen. Camacho halkán, de vesztetül elkáromkodta magát.

Rossz időpontot választott ez az őrszem arra, hogy elhagyja a posztját. Valószínűleg ő is a többiekkel együtt horkol a fészerben egy szalmazsákon. Majd a többiekkel együtt elkapják, mikor a szállásra kerül a sor. Camacho a lejtőn felment a táborba. A holdfényben szellemalakként, ezüstös fényben álltak a sátrak, mintegy világítótornyoként szolgálva buja vágyának. Camacho a vállára csúsztatta a puskaszíjat, ahogy előresietett a bal oldali sátor felé, de megtorpant. Az árnyékból egy másik alak lépett elő. Camacho ösztönösen felemelte jobb kezében a kést, de aztán felismerte saját emberei közül az egyiket, akinek azt az utasítást adta, hogy vágja el az angol torkát.

Az ember kurtán biccentett, eddig minden rendben, aztán együtt mentek tovább, és csak akkor váltak szét, mikor a két sátor közelébe értek. Camachónak eszébe sem jutott, hogy a nő sátrának a bejárónyílását használja, mivel tudta, hogy úgyis be van kötve, s ha valami meglepetés várna rá, az mindenképp a bejáratnál érné. Körbesurrant a sátor oldala mellett, és az egyik szellőzőnyílás fölé hajolt. Kése hegyével benyúlt rajta, és szakszerűen kiköszörült pengéjű kése egyetlen mozdulatával, egyetlen surrogó hang kíséretében felhasította a vastag vásznat.

Camacho belépett a nyíláson keresztül, s míg várt, hogy szeme hozzásszokjon a sátor belsejének sötétségéhez, kezével a nadrágján babrált. Kéjesen elvigyorodott, ahogy kivette a sötétből a keskeny kinyitható ágyat, fölötte a kis muszlin szúnyogháló-sátorral. Lassan odalopakodott az ágyhoz, vigyázva, nehogy átsessen a földön heverő orvosi felszerelésen.

Megállt az ágy fölött, vad mozdulattal letépte a muszlin-sátrat, és teljes hosszában rávetette magát az ágyra, miközben kezével a nő fejét próbálta megtalálni, hogy befogja a száját. Kibontott övének laza vége a derekán fityegett, bricsesz nadrágja lecsúszott a csípőjére.

Egy pillanatra egyszerűen megbénult, mikor rájött, hogy az ágy üres. Aztán vadul végigtúrta az ágyat, mielőtt felállt volna, és szabad kezével felhúzta volna nadrágját. Zavarba esett, elvesztette a fonalat, vad gondolatok villantak át a fején. Lehet, hogy csak természetes dolga miatt ment ki a nő a sátorból, akkor viszont hogy lehet, hogy a sátorzsínór gondosan be van fűzve? Meghallotta, és a ládák mögé bújott, szíkével a kezében? Pánikszerűen megfordult, és hadonászni kezdett a késével, de a sátor üres volt.

Csak ekkor döbbsen rá az összefüggésre az eltűnt őr és az üres sátor között. Valami történik, amit nem ért. Nekirontott a sátorvászon hasadéknak, de megbotlott, és rázuhant az egyik gyógyszerládára, aztán olyan fürgén, mint egy macska, átgurult az oldalán, és rögtön talpra állt. Kirontott, az övét markolászva és vadul nézve körös-körül, miközben lekapta a válláról a puskáját, és alig állta meg, hogy hangozan ne hívja az embereit.

Az angol sátrához rohant, épp akkor, amikor embere a sátorvászon felhasított oldalán, késsel hadonászva kirontott. Arcára rémület ült ki a holdfényben. Meglátta Camachót, felsikoltott, és vadul odavágott a hosszú ezüstpengével.

- Kuss, te bolond! - vicsorgott rá Camacho.

- Eltűnt - lihegte a másik, miközben megpróbált látni valamit a holdfényben mély árnyékokat vető fák között. - Eltűntek. Mind eltűntek.

- Gyerünk! - csattant fel Camacho, és futva előrement a hirtelen eltűnt fészerszerű hálóláncokhoz.

Mielőtt odaértek volna, szembetalálkoztak a társaikkal, akik a fészertől rohantak feléjük rendezetlen csürheként.

- Machito? - kiáltott fel valaki idegesen.

- Pofa be! - mordult rá Camacho, de az ember tovább habogott.

- Üres a szállás, nyomuk veszett.

- Elvitte őket az ördög.

- Senki sincs ott.

Szinte babonás rémület lett úrrá valamennyiükön; a néma, üres táborból inukba szállt a bátorságuk. Camacho ez egyszer maga se tudta, milyen parancsot adjon, mert fogalma sem volt róla, mit tegyen most. Emberei tehetetlenül nyüzsgtek körülötte, láthatóan egymás fizikai közelségéből merítve valami bátorságot, miközben felhúzták puskáik kakasát és idegesen fürkésztek az árnyakat.

- Most mit csinálunk? - tette fel egy hang azt a kérdést, amiről Camacho tartott, valaki más pedig rádobott egy hasáb fát a tábor közepén parázsló őrtűzre.

- Ne csinál! - mondta Camacho bizonytalanul, de mindannyian ösztönösen odahúzódtak a narancssárga láng melegehez és biztonságához, ami úgy csapódott fel a magasba, mint egy sárkány lehelete.

Félkört alkotva, háttal a tűznek álltak, és meredten bámulták a tűzhez mérten most már áthatolhatatlannak tűnő sötétség falát.

Ebből a sötétségből jött, minden előzetes figyelmeztetés nélkül, az a mennydörgésszerű hang és villanás. A röviden, de gyilkosan kivirágzó puska-torkolattüzek hosszú vonala, aztán a közéjük csapódó golyók hangja, mintha iszaptojcsába egy marék üveggolyót vágta volna bele, de a muskétagyolyók emberi húsba csapódtak. A nehéz ólomlövedékektől sokan azonnal összegörnyedtek, s a tűz körül álldogáló kis bandában egy pillanat leforgása alatt vergődő, jajveszékélő zűrzavar támadt.

Egyikük hátrafelé rohant, kétrét görnyedve: egy golyó eltalálta a hasa alatt. Megbotlott egy égő fahasábban, és teljes hosszában belezuhant a lobogva égő őrtűzbe. Haja és szakálja úgy lángolt, mint egy fenyőtűfáklya, míg sikolya észveszejtően kerengett a fák csúcsai között.

Camacho felkapta a puskáját, és vakon célba vette a sötétet, abban az irányban, ahonnan az angol hangja a gyalogsági sortűz vezényszavait kántálta.

- Első szakasz! Újra tölts! Második szakasz! Három lépés előre! Sortűzre felkészülni!

Camacho rádöbrent, hogy még pár másodperc, és megismétlődik az a közeli sortűz, ami épp az imént söpört végig rajtuk. Sok-sok hosszú, forró délutánon át figyelte, enyhe rossz érzéssel, ahogy az angol kettős sorban álló, vörös kabátos bábuít idomította; az első sor vállhoz emeli a puskát, majd vezényszóra tüzel, ezután a második sor egyszerre három lépést előrelép az első sor katonái között, majd célzó és tüzel. Ezek a felfejlődések, amik korábban tízezerszer megismételve megtörték a francia lovasság rohamát Quatre Bras-nál, most Camachóban váltottak ki elmondhatatlan rémületet. Célzás nélkül elsütötte a puskáját abba az irányba, ahonnan a hűvös, pontos angol hangot hallotta. Abban a pillanatban egyik saját embere, aki csak könnyebben sérült meg, de elterült egy puszkagolyótól, éppen feltápáskodott a földről - pontosan Camacho puskája elé. Camacho fél méterről telibe találta két lapockája között - olyan közlelről, hogy a puszkapor megpörkölte az ingét. Kis vörös szikrákat köpködve égett a puszkapor, miközben az ember újra elvágódott, s csak akkor hunyt ki a láng, mikor a szívéből spriccelő vér lucskosra itatta az ingét.

- Hülye! - bödült el Camacho, és hátat fordítva futásnak eredt.

Mögötte felhangzott az angol hangja: - Tűz!

Camacho a kemény földre vetette magát, és újra felordított, mert keze és térde az őrtűz forró hamujába süppedt. Érezte, hogy nadrágja megpörkölődik, és bőre felhólyagzik.

A második sortűz a feje felett zúgott el, s körülötte újabb emberek hullottak el sikoltva, miközben Camacho lábra ugrott, és széleseben futásnak eredt. A puskáját és a kését is elveszítette.

- Első szakasz! Három lépés előre! Sortűzre felkészülni!

Az éjszakát hirtelen rohangászó és kiabáló alakok töltötték meg, mert a hordárok kirentettek táborukból. Fejvesztve menekültek, cél és irány nélkül. Úgy futottak, mint

Camacho, a puskatűz és saját pánikjuk elől, és egyenként vagy kis csoportokban szóródtak szét a környező bozótban.

Mielőtt elhangzott volna a vezényszó a következő sortűzhöz, Camacho lebukott egy poggyászcsoomag mögé, amit az angol sátrának közelében raktak le, és vízhatlan ponyvával takartak le.

Camacho zokogott a fájdalomtól és a megaláztatástól, hogy ilyen gyanútlanul belesétált az angol csapdájába. Fájt a keze és a térde, amit megégetett.

Érezte, hogy iszonyatos félelme helyébe keserves, gonosz gyűlölet lopódzik. Ahogy a megrettent hordárok csoportjai felé bukdácsoltak, kihúzta az övéből az egyik pisztolyát, fejbe lőtte a csoport vezetőjét, aztán huhogva felszökkent, mint egy kísértő szellem. A hordárok úgy elfutottak, hogy Camacho biztos volt benne, meg sem állnak, amíg mérföldekre nem járnak ettől a helytől, ahol a kimerültségtől összerogyva könnyű prédájává válnak az oroszoknak vagy a hiénáknak. Ettől egy pillanatra keserű elégtételt érzett, mire körül nézett, milyen kárt tudna még okozni.

Figyelmét a poggyászkupac és az angol sátra előtt pislákoló tűz ragadta meg. Kikapott egy izzó ágat a tűzből, ráfűjt, hogy lángra kapjon, aztán feldobta a poggyászkupac tetejére, hogy felégesse az expedíció felszerelését és élelmiszerkészleteit. Azzal eliszkolt, éppen amikor a következő sortűz elhangzott, és hallotta, amint az angol azt mondja:

- Csatárláncba felfejlődni, bajonettel előre!

Camacho leugrott a száraz folyómederbe, és a ragyogó, cukorfinom homokon keresztül átbukdácsolt a túlsó partra, ahol megkönnyebbülten bevette magát a sűrű folyóparti bozótba.

A gyülekezőponton, a hegygerincen, három embere várta. Ketten közülük elvesztették a puskájukat, és mind a hárman éppúgy össze voltak törve, ki voltak fulladva, mint Camacho, akiről patakokban ömlött a veríték.

Mire sikerült annyira kifújni magukat, hogy meg tudjanak szólalni, még két másik ember is csatlakozott hozzájuk. Az egyiknek a vállát széttroncsolta egy puskaagolyó.

- Több már nem lesz - zihálta. - Azok a kis sárga dögök felkoncolták őket, mikor a folyón próbáltak átkelni.

- Bármelyik pillanatban itt lehetnek! - Camacho újra fel-tápaszkodott, és visszanézett a völgybe. Sanyarú örömmel nézte, hogy az expedíció poggyásza lángolva ég, és hiába próbálja eloltani a tüzet néhány icipici kis figura. De csak pillanatokig tudta élvezni a látványt, mert a meredélyen már felhangzott a hottentották halk, de harcias kiáltása, és eldőrdült az első sortűz is.

- Segítsetek! - mondta a szétroncsolt vállú ember. - Ne hagyjatok itt, barátaim! Segítsen valaki, bajtársak! - kérlelte a többieket, miközben megpróbált újra lábra állni, de csak az üres éjszakának beszélt. Mikor már az utolsó surranó nesz is elhalt a domb másik oldalán, újra visszazuhan a földre, de fájdalom és rettenete csak addig tartott, amíg az egyik hottentotta bajonettjével át nem dőfte a mellét.

Zouga dühös léptekkel járkált föl-alá a táborban a reggeli tűző napfényben, a hirtelen támadt hőségben. Arca és karja fekete volt a koromtól, szeme véres a maró füsttől, szakálla megpörköldött, szempillája megégett. Felszerelésük és készleteik java részét elveszítették a tűzben, ami a sátrakat és a hevenyészett fészert is felégette. Zouga megállt, hogy szemügyre vegye azokat a szétrongyolódott és megégett vászondarabokat, amik a sátrakból maradtak; a sátrak is hiányozni fognak majd, mikor beköszönt az esős évszak, de ez a legkevesebb.

Megpróbálta fejben összeállítani a veszteséglistát. Először is csak negyvenhat hordár maradt a több mint százból, bár Jan Cheroot a hottentottaival találhat még néhányat. A katonák épp az erdőt járták a tábor körül, túlélők után kutatva. Hallotta a kudutülkök hangját, amikkel a elkódorgottakat hívták vissza. Sokan azonban inkább megkockáztatták a visszafelé vezető hosszú és veszélyes utat Tétébe, semmint hogy még egy ilyen éjszakát átéljenek. Megragadták az alkalmat a dezertálásra. Mások bizonyára eltévedtek pánikszerű menekülésük közben az éjszaka. Ők valószínűleg vadállatok prédájává válnak, vagy szomján halnak. Vagy fél tucattal közülük bizonyára a vaktában leadott puskalövések vagy a brigantik végeztek, akik szándékosan belelőttek a fegyvertelen tömegbe. Négyen olyan súlyosan megsebesültek, hogy nem érik meg az éjszakát.

Ez volt a legsúlyosabb veszteség, hordárok nélkül ugyanis nem tudnak mozdulni. Nélkülük a gondosan összeválogatott készletek és portékák annyit sem érnek, mintha Londonban hagyták volna, vagy a vízbe hajították volna őket a *Huron* fedélzetéről.

Ami magát a felszerelést illeti, csupán a veszteségek szám-bavétele órákba kerül. Meg kell vizsgálni, mi égett el, és mi menthető meg a bűzös, füstölgő, parázsló szövet- és vászonkupacból, mi menthető a domboldalt borító szanaszét szóródott, összetaposott holmikból. A helyszín Zougát más csatateretkre emlékeztette; mint korábban is mindig, most is elszomorította a pusztítás mértéke.

A megmaradt hordárok már munkába álltak; mint az aratók, úgy járták végig a tábort és környékét, hogy mindent összeszedjenek a hamuból és a porból, aminek még hasznát lehet venni. A kis Juba is velük volt, aki főként Robyn orvosi felszerelései, a könyvek és a műszerek után kutatott.

Maga Robyn a tábor közepén álló makuszifa terebélyes zöld lombja alatt egy szükségkórházat állított fel. Mikor Zouga megállt, hogy egy pillantást vessen a kezelésre váró sebesültekre és az összegyűjtött, piszkos vagy megégett ponyvarongyokkal vagy takarómaradványokkal letakart holttestekre, újra nagyon dühös lett magára.

De mi mást tehetett volna? - kérdezte magától.

Ha a tábort fegyveres erőddé alakította volna át, hosszú, tartós ostromra kellett volna berendezkedniük. Camacho emberei pedig a tábor körül ólálkodtak volna, szüntelenül zaklatva és lesből gyilkolva őket, míg elérkezettnek nem látták volna az időt a támadásra.

Nem, igaza volt, hogy csapdát állított nekik, hogy egy csapásra véget vessen az egésznek. Abban az egyben legalább most biztos lehet, hogy a portugál nyílegyenesen a tengerpart felé menekül, és meg sem áll odáig. De túl nagy árat fizetett ezért, ami miatt mégiscsak dühös volt.

Az expedíció, amit olyan jól megterveztek, és olyan bőségesen felszereltek mindennel, kudarcot vallott, még mielőtt egyetlen célját is elérte volna. Súlyosak voltak a veszteségek, de mégsem az elpusztult emberek és a felszerelés mardosta Zougát, miközben a feldúlt tábor szélén állva vágyakozva

emelte tekintetét a déli meredély magasan fekvő, töredezett hegylánca felé. Az a gondolat mardosta, hogy fel kell adnia, mielőtt belekezdett volna, holott már annyira közel volt. Húsz-, ötven-, de semmi esetre sem több mint százmérföldnyire volt Monomapata birodalmának határától. Mögötte, százmérföldnyire északra, Tete, a kis, koszos falu várta, és a széles folyó, ahonnan útja visszavisz Angliába, a névtelenségbe, vissza egy harmadrangú ezredbe, a konformitásba, az indiai hadsereg kimerítő fegyelmébe. Csak most ébredt rá, mennyire utálja ezt az életet, s hogy kénytelen visszatérni. Most ébredt rá, hogy a menekülés vágya hajtotta idáig, erre a vad, érintetlen földre. Mint egy életfogytiglani fegyházra ítélt fogoly, aki egy napra megízlelte a szabadság édes ízét, a ketrecbe való visszatérés kilátása most még fájdalmasabb volt számára. Szinte marta a mellét a fájdalom, s csak mély lélegzeteket véve tudta legyűrni ezt a szívszorító érzést.

Elfordult a hegycsúcsok és a fekete szirtek látványától, és lassan visszaballagott oda, ahol testvére a makuszifa árnyékában tette a dolgát szép komótosan. Zöld szeme alatt a kimerültségtől és a feszültségtől karikák keletkeztek. Blúzáts betegai vére befröcskölte, homlokán izzadságcseppek gyöngyöztek.

Még sötét volt, mikor munkához látott egy lámpás fényénél, de mostanra már a délelőtt fele eltelt.

Kimerültén felnézett, amikor Zouga megállt mellette.

- Nem tudunk továbbmenni - mondta Zouga halkan. Robyn egy pillanatig változatlan arckifejezéssel nézett rá, aztán levette róla tekintetét, és folytatta, amit csinált. Egy csúnya égési sérülést szenvedett hordár lábáról törölte le a nedvet. Először a legsúlyosabb sebesüléseket látta el, s mostanra már csak az égési sebek és horzsolások maradtak.

- Túl sok olyan felszerelés pusztult el, ami nélkülözhetetlen - magyarázta Zouga. - A készletek nélkül nem boldogulunk. - Robyn most nem nézett fel. - Ráadásul nem maradt annyi hordár, amennyi kellene, hogy magunkkal vigyük a megmaradt felszerelést.

Robyn teljes figyelmét arra fordította, hogy bekösse a hordár lábát.

- Papa négy hordárral tette meg az utat Afrikán keresztül - jegyezte meg szelíden.

- A Papa férfi volt - érvelt Zouga, mire Robyn keze baljósán megállt, szemét összehúzta, de Zouga nem vett észre semmit. - Egy nő nem utazhat és nem képes meglenni a civilizáció kellékei nélkül - folytatta komolyan. - Ezért küldelek vissza Tétébe. Veled küldöm Cheroot őrmestert és öt hottentottát, hogy vigyázzon rád. Ha sikerül elérnetek Tétébe, onnantól semmi nehézséged nem lesz. Veled küldöm maradék készpénzünket, száz fontot. Ebből ki tudod fizetni a hajót, ami levisz Quelimane-ba, és onnan a hajóutat Cape Townba. Cape Townban kivehetsz pénzt a bankból, és a postagőzessel haza tudsz menni Angliába.

A nő felnézett bátyjára.

- És te mit fogsz csinálni? - kérdezte.

Zouga egészen eddig a pillanatig még nem döntötte el, hogyan tovább. - Az a fontos, hogy veled mi lesz - mondta komoran, aztán már tudta is, ő maga mit fog csinálni. - Te visszamész, és én egyedül folytatom az utat.

- Jan Cheroot és öt istenverte hottentotta nem lesz elég ahhoz, hogy elcipeljen innen - mondta Robyn, káromkodással adva súlyt elszántságának.

- Legyen eszed, hugi!

- Mért pont most kezdjen eszem lenni? - kérdezte Robyn édesdeden.

Zouga kinyitotta a száját, hogy dühösen mondjon valamit, de aztán lassan be is csukta, és rámeredt testvérére. A nő ajka vonala ellentmondást nem tűrő határozottságot mutatott, kiugró, már-már férfias állkapcsát makacsul összeszorította.

- Nem szeretnék vitatkozni - mondta.

- Helyes - bólintott a nő. - így legalább erre nem vesztegetünk több drága időt.

- Tudod, hogy mibe mész bele? - kérdezte Zouga halkan.

- Annyira én is tudom, mint te - felelte Robyn.

- Nem lesz nálunk olyan portéka, amivel megvásárolhatjuk a törzsek jóindulatát.

Robyn biccentett. - Ami azt jelenti, hogy ha valaki utunkat állná, erővel kell továbbhaladnunk.

Zouga látta, hogy ettől egy árnyék fut át Robyn arcán, de nem változott eltökéltsége.

- Nem lesz sátrunk, ami oltalmat adna, sem konzervünk, sem cukrunk, sem teánk. - Zouga tudta, hogy a tea milyen sokat jelent testvéreinek. - Abból kell élnünk, amit a föld kínál, s nélkülözniük kell majd mindazt, amit nem tudunk meglőni vagy magunkkal vinni. Nem lesz másunk, csak puska-
porunk és golyónk.

- Bolondság lenne itt hagyni a kinint - mondta a nő hal-
kan, és Zouga egy pillanatra habozni látszott.

- A gyógyszerekből a legszükségesebbeket magunkkal vi-
hetjük - egyezett bele -, de ne felejtsd el, hogy az egy-két
hétnél vagy egy hónapnál tovább úgysem lesz elég.

- Valószínűleg sokkal gyorsabban fogunk haladni, mint
eddig - felelte Robyn, miközben felállt, és lesimította bri-
cseszadrágja vasalását.

Jól megfontolták, mit vigyenek magukkal és mit hagyja-
nak itt, vélte Zouga, ahogy számba vette és lemérte az új
poggyászt.

A cukor és a tea nagy része helyett inkább a papírt és írófel-
szerelést választotta. A tartalék csizma helyett navigációs esz-
közöket, hiszen ha kilyukadna az a csizmájuk, ami a lábukon
van, még mindig be tudják foltozni bivalybőrrel. A tartalék
ruhák és takarók helyett kinint, egyéb gyógyszereket és Ro-
byn orvosi felszerelését, a gyöngyök és a posztó helyett pus-
kapor és fojtásnak valót visznek magukkal.

Egyre nagyobb kupacba gyűlt a hátrahagyandó felszerelés:
lekvárosbödönök, cukroszsákok, konzervek, rovarhálók,
Összecsatolható tábori székek és ágyak, edények, Robyn zo-
máncozott ülőfürdőkádja és virágmintás éjjeliedénye, áru-
cikkek, *merkani* posztó és gyöngy, kezítükrök és olcsó kések.
Mikor minden egybe volt hordva, Zouga meggyújtotta a ku-
pacot, ezzel is bizonyosságát adva annak, hogy elhatározás-
uk megváltoztathatatlan és végleges. Mégis megrendültén
nézték, hogy szinte mindenük odavész.

Két apróbb engedményt azért Zouga mégiscsak tett; egy
láda ceyloni teát, mivel, amint arra Robyn hívta fel a figyel-
mét, egyetlen angoltól sem lehet elvárni, hogy eme fejedelmi

ital nélkül fedezzen fel új földeket, és azt a hermetikusan lezárt bádoggkoffert, amiben Zouga díszegyenruhája volt, mivel az életük függhet attól, hogy sikerül-e kellő hatást gyakorolniuk egy vad, afrikai potentátra. Ettől eltekintve csak a legalapvetőbb dolgokat tartották meg.

Ezek közül is a legfontosabb a lőszer volt; első osztályú Curtis & May fekete puskaapor, puha ólomtömbök, a golyóöntő formák, a higany, amivel keményebbé teszik a golyókat, és a rézgyutacsos dobozok. A maradék negyvenhat hordár közül harminc csak a puskaport és a muníciót vitte.

Jan Cheroot muskétásai elszörnyedtek, mikor meghallották, hogy a továbbiakban menetfelszerelésük ötven helyett kétszáz sorozat Enfield töltényt tartalmaz.

- Katonák vagyunk, nem hordárok - mondta fensőségesen a tizedes. Jan Cheroot fémből készült szuronyhüvelyét használta érvként, és Robyn kötözte be a tizedes koponyáján támadt felszíni horzsolásokat.

- Most már értik, miért kell több lőszert vinniük - jelentette Jan Cheroot vidáman Zougának.

Igazán érdekes, mennyi hájat tudnak leadni magukról, mérlázott el magában Zouga, amint a megrövidült, könnyebben kezelhető menetszlop indulását szemlélte. Az oszlop elejétől a végéig nem volt százötven méter hosszú, és majdnem kétszer olyan gyorsan haladt. A menetszlop törzse szinte ugyanolyan gyorsan ment, mint Zouga előőrse. Az első napi menetelés során mindössze egy mérfölddel maradtak le.

Az első nap még délelőtt elérték a bivaly vadászat színhelyét, de nemcsak füstölt fekete bivalyhús várt ott rájuk hánckosarakban. Zouga fegyverhordozója, Matthew, futva jött elé az erdőn. Olyan izgatott volt, hogy alig lehetett érteni, mit mond.

- Az elefántok öregapja - hebegte, miközben úgy remeggett, mintha sárgaláza lenne. - Az elefántok üköregapja.

Jan Cheroot leguggolt a csapás mellé, és úgy vigyorgott, mint egy törpe, aki épp valami sikeres varázslatot ad elő. Vágott szeme szinte eltűnt sárgás bőrének ráncai között.

- Végre ránk talált a szerencse! - lelkendezett. - Ez aztán tényleg olyan elefánt, amiről csodákat lehet zengeni!

Elővett egy spulni zsineget nadrágja kitömött zsebéből, és megmérte az egyik hatalmas lábnyom kerületét. Majdnem hat láb volt.

- Ennek a kétszerese a magassága a mellső lábánál - magyarázta Jan Cheroot. - Micsoda elefánt!

Matthew-nak végre sikerült úrrá lenni izgatottságán, hogy el tudja mondani, hogyan ébredt föl hajnalban, mikor még szürkés fény derengett, és hogyan pillantotta meg a tábor közelében halálos csendben elvonuló elefántcsordát - a három hatalmas, szürke szellemalakot, amint kijönnek az erdőből, és elindulnak a fekete, kopár völgyben, amin végigsöpört a tűz. Olyan gyorsan haladtak, hogy úgy tűnt, nem is valódiak, de lábnyomuk olyan világosan megmaradt a hamuban, hogy a paták minden kis rendellenessége látható volt.

- Az egyikük nagyobb és magasabb volt a másik kettőnél, akkora agyara volt, mint egy hajítódárda, és olyan nehéz, hogy lehúzta a fejét. Úgy járt, mint egy nagyon-nagyon öreg ember.

Az izgalomtól most már Zouga is megremegett, még a kiégett völgy kínzó hősége ellenére is, ahol úgy tűnt, hogy az elfeketedett föld megtartotta a lángok melegét. Jan Cheroot félreértette Zouga mozdulatát, és gonosz vigyorral nézett rá agyagpipája csutorája mellől.

- Az öregapám mindig azt mondta, hogy még a bátor emberek is háromszor szoktak megijedni, mikor elefántra vadásznak; először, amikor megpillantják a nyomot, másodszor, amikor meghallják az elefánt hangját, harmadszor pedig, amikor meglátják - akkora és olyan fekete, mint egy vaskő tömb.

Zouga nem foglalkozott azzal, hogy visszautasítsa a gyanúsítást; szemével a csapást követte. A három hatalmas állat a völgy közepén ment fölfele, egyenesen a meredély peremének rossz földje felé tartva.

- Követjük őket - mondta halkan.

- Hát hogyne! - bólintott rá Jan Cheroot. - Hiszen ezért jöttünk.

A csapás a kihűlt puha hamuban vezetett a leégett bokrok csupaszságai között a keskeny völgy emelkedő, tölcészerű vége felé.

Jan Cheroot ment elől. Kopott zubbonya helyett ujjatlan bőrmellényt vett fel, aminek mellén Enfield-töltények voltak felfűzve. Zouga szorosan a nyomában lépdelt. Ő a Sharps puskát, ötven sorozat töltényt és a kétgallonos vizespalackot vitte. Utána szigorú rangsor szerint következtek fegyverhordozói; a nagy, sima csövű elefántlövő puská mellett mind-egyikük takarót, vizespalackot, élelmiszerzsákot, puskapor-tartót és golyótartó övet vitt magával.

Zouga nagyon szerette volna már látni, hogyan dolgozik Jan Cheroot. Cheroot igen jól beszélt az elefántvadászatról, de Zouga szerette volna tudni, hogy a vadcsapáson is olyan jó-e, mint a tábortűznél. Az első próbára hamarosan sor került. A völgyet ismét egy megmászhatatlan, alacsony szirt zárta el, és úgy tűnt, mintha a vadak, amelyeket követtek, egyszerűen felrepültek volna.

- Várjon! - mondta Jan Cheroot, és sebesen felmászott a szirt aljához. Egy perc múlva halkán füttyentett, mire Zouga is utánament.

Egy vaskő sziklára egy kis hamu tapadt, s fölötte ismét látható volt a hamu nyoma, mintha nyílegyenest a meredek szirtfalra vezetnének a nyomok.

Jan Cheroot felmászott a szirt alját borító kavicsra, aztán hirtelen nyoma veszett. Zouga vállára akasztotta puskáját, és utánaindult. A vasérc tömbök, akár egy óriás lépcsőzet, törtek meg - minden egyes lépcsőfok derékig ért, és csak úgy tudott felkapaszkodni rájuk, ha a kezével is segítette magát.

Még az elefántoknak is minden egyes lépésnél meg kellett erőltetniük magukat; hátsó lábukra kellett állniuk, mint a cirkuszban, mert az elefántok nem tudnak ugrani, csak úgy tudják felhúzni hatalmas testüket, ha két lábuk mindig a földön van.

Zouga elérte azt a helyet, ahol Jan Cheroot eltűnt, és meglepetésében megtorpant a kőkapuk küszöbén, amelyek alulról nem láthatóan az ősi elefántút kezdetét jelezték.

A kapuzat szimmetrikus volt a tört kőzetben, a puhább kőzet már erodálódott, amitől úgy nézett ki, mintha az egyenes kapuzatot kőművesek építették volna. Nyílása annyira keskeny volt, hogy lehetetlennek látszott, hogy egy elefánt

átférjen rajta. Zouga észrevette, hogy az évszázadok során az elhaladó sok-sok ezer állat durva bőrével simára csiszolta a követ, amint áterőszakolta magát a keskeny hasadékon. Felnyúlt, és egy sziklarepedésből kihúzott egy durva, fekete sertét, ami majdnem olyan vastag volt, mint egy Swangyufaszál. A hasadék a természetes kapuzaton túl kiszélesedett, és kevésbé meredeken emelkedett tovább. Jan Cheroot már négyszáz méternyire járt előtte.

- Jöjjenek! - kiáltotta Zougának, és a csapat követte őt.

Akár mérnökök is építhették volna az elefántutat, mivel a lejtő harmincfokosnál soha nem volt meredekebb, s a természetes lépcsőfokok sem voltak soha magasabbak annál, amit egy ember vagy egy elefánt kényelmesen meg tud mászni, noha úgy tűnt, balesetek azért mindig előfordultak, mert egy negyed mérföldnyire látszott, hogy az egyik nagy állat melléléphetett, és beverhette agyará a vaskő peremébe.

Az agyara vége letörött, tíz kiló elefántcsontot hagyva az úton. A kopott és foltos agyardarab olyan vastag volt, hogy Zouga két kézzel sem érte át, de a törésnél finom, porcelánfémhár elefántcsontból állt.

Jan Cheroot újra elfütyentette magát, mikor meglátta az agyardarabot. - Életemben nem láttam még ekkora elefántot - suttogetta, miközben ösztönösen ellenőrizte, jól meg van-e töltve a puskája.

A sziklás hágón túl az út az erdővel borított lejtőkön vezetett tovább, ahol mások voltak a fák, távolabb nőttek egymástól; a három öreg bika megállt ezen a ponton, és hosszú csíkokat hasított le a mszaszaszafák kérgéről, mielőtt továbbhaladt volna. Egy mérfölddel odébb megtalálták a megrágott kéreggolyókat: még nedvesek voltak, és elefántnyálzaguk volt - bűdös vadszag. Zouga az orrához emelte az egyik nagy, nyúlós golyót, és beszívta az elefántszagot. Ennél izgatóbb szagot még nem érzett.

A hegység egyik peremét megkerülve váratlanul iszonyatos kék űr tárult ki előttük, amiben aprónak látszó keselyűk szállkostak. Zouga meg volt győződve róla, hogy az út itt véget ér.

- Jöjjenek! - fütyentett Jan Cheroot, és kiléptek a rejtett kis, keskeny sziklaparermre, amely mellett szédítő szakadék

tátongott. Tovább követték az utat; sok tízezer durva láb csiszolta simává az évszázadok során.

Zouga most végre hagyta, hogy remény ébredjen benne, mert az út szakadatlanul emelkedett, és szemmel láthatóan haladt valamilyen irányba - szemben a völgy ide-oda kanyargó vadcsapásaival. Ez az út megy valahová, szüntelenül emelkedve egyenest délnek tart.

Zouga egy pillanatra megállt, és visszanézett. A hőség keskes füstjében, a messzeségben és alatt ott csillogott a Zambezi lesüllyedt síksága. Az óriás majomkenyérfaék gyerekjátékoknak tűntek, az a rettenetes terep, amivel hetekig küszködtek, simának és hívogatónak tetszett, s még messzebb, épp csak láthatóan a sűrűbb növényzet kígyózva kanyargó övezetének párája magát a hatalmas, széles folyót jelezte.

Zouga hátat fordított a tájnak, és követte Cherootot a hegység sziklaperemén, amikor olyan drámaian, mintha egy színélőadáson felmenne a függöny, újabb fenséges látvány tárult eléjük.

A szirtfalak tetején újabb meredek lejtő terült el, amit csodálatos alakú, tündöklő fák borítottak; rózsaszín, lángvörös és irizált zöld színű lombtakaróba burkolódzva. Ezek a gyönyörű erdők egészen azokig a sziklás csúcsokig húzódtak, amik Zouga szerint, minden bizonnyal, a plató legmagasabb pontját képezik.

Volt valami más ebben az új tájban, de Zouga csak jó néhány másodperc múlva jött rá, hogy mi az. Hirtelen mélyen és megkönnyebbülten fellélegzett. A hegygerincről legyezőszerűen szétterülő és legördülő szél oly édes és hűvös volt, mint a nyáresti szél Angliában a déli dombságon, de azzal a különbséggel, hogy itt a különös bokrok és virágok illatával s a mszaszaszafák rózsaszínvörös erdejének lágy, egzotikus szagával volt tele.

De nemcsak ez volt, vette észre hirtelen Zouga. Még ennél is fontosabb, hogy maguk mögött hagyták a cecelégyövezetet. Az utolsó kis halálos rovarral órákkal korábban és mintegy háromszáz méterrel lejjebb találkozott. Az előttük fekvő terep tiszta vidék volt, ahol képes megélni az ember állataival együtt. Maguk mögött hagyták a durva és félelmetes völgy gyilkos hőségét, s helyette valami enyhébb és

tisztább világba érkeztek, végre valami jó várta őket. Zouga biztos volt ebben.

Gyönyörködve és ámuldozva nézett körül. A lábánál kezdődő úrben két keselyű siklott kitárt szárnyakon; olyan közel repültek hozzá, hogy minden egyes tollúkat jól ki tudta venni, majd a meredek sziklafal egyik repedésébe hordott szalmából és gallyakból épített fészük felett verdesni kezdtek a levegőben, mielőtt leszálltak volna. Zouga tisztán hallotta éhes fiókáik türelmetlen kiáltásait.

A magasan a feje fölött elterülő sziklapárkányon egy szirti-borz-család ült szép sorban, és nézett rá látható döbbenettel. Olyan puhapihések voltak, mint a játéknyuszik. Végül megijedtek, és olyan gyorsan eltűntek sziklaodújukban, mintha ott se lettek volna, csak szemfényvesztés láttatta volna őket.

A pályájának utolsó negyedébe lépő nap gazdagabb és lágyabb színekbe vonta az egész jelenetet; a hatalmas, gomba alakú zivatarfelhők üllőjét pompás ezüsttel és arannyal verte ki; rózsaszínű nyelvecskék nyúltak ki, s helyenként vadrózsaszínbe burkolták a felhőket.

Zouga végre nem kételkedett már benne, hová vezetett az elefántok útja. Egészen fellelkesült, a fáradságos mászásban megviselt teste hirtelen új erővel telt meg, szárnyaló várakozással nézett előre. Tudta, hogy a felette tornyosuló sziklaormok Monomatapa mesés királyságának a határát jelzik.

Elébe akart vágni Jan Cherootnak a keskeny ösvényen, és futva megtenni az utat, ami a hegygerince vezető széles és gyönyörű erdővel borított lejtőig hátra volt még, de a kis sárga hottentotta vállára tette kezét, hogy visszatartsa.

- Nézze! - sziszegte halkan. - Ott vannak!

Zouga tekintetével követte a hottentotta kinyújtott karját, és abban a pillanatban meglátta őket. Valami mozgott messze előttük a távolban, azokban a varázslatos, vörös-rózsaszín ligetekben; valami hatalmas, szürke és lassú, olyan éteri és olyan anyagtalan, mint egy árnyék. Meredten nézte a látványt, szíve hevesen kezdett verni; most látott először életében vadon élő afrikai elefántot, de a sűrű lomb hirtelen eltakarta ezt a lassú szürke mozdulatot.

- A távcsöveget! - Sürgetően csettintett ujjával a háta mögött, miközben le nem vette szemét arról a pontról, ahol az

állatok eltűntek. Matthew a kezébe nyomta a vastag, hűvös tapintású rézhengert.

Enyhén remegő ujjakkal kihúzta a keresőüveget, de mielőtt még a szeméhez emelte volna, az elefánt testét eltakaró fa rezegni és rázkódni kezdett, mintha forgószele kapta volna el. Messziről hallható volt, ahogy reccsen, ahogy az élő fa sikoltva tiltakozik; aztán a hatalmas fa lassan dőlni kezdett, és végül akkora robajjal ért földet, ami ágyúlövésként visszahangzott a szirtfalon.

Zouga felemelte a távcsövet, és Matthew vállára támasztotta, aki türelmesen állt. Élesre állította a szemelelencsét. A távcső kerek látómezőjében hirtelen beugrott az elefánt - nagyon közelinek látszott. Fejét keretbe foglalta a fának a lombja, amit kidöntött. Két füle akkora volt, mint egy klipper nagyvitorlája, ahogy lustán legyezte magát vele, és Zouga tisztán látta a porfelhőket is, melyeket a fülek keltette légmozgás vert fel hatalmas, szürke ráncáiból.

Tisztán látta a nedves könnycsatornát: a kicsiny szemtől a ráncos arcon át vezetett, s mikor az állat felemelte fejét, Zouga felhördült, úgy meglepődött a két piszkossárga elefántcsontív hihetetlen méretétől. Az egyik agyar csúcsa rövidebb volt, világosan látszott, hogy letörött, s a friss törés helyén ragyogó, hófehér elefántcsont tűnt elő.

A bika Zouga szeme láttára az ormányának végén lévő, gumyszerű húslebenyek segítségével leszakított egy marékra való finom, friss levelet a kidőlt fáról. Olyan szakszerűen használta ormányát, mint sebész a kést, aztán leejtette háromszög alakú alsó ajkát, és mélyen ledugta a leveleket a torkába, miközben vérekes öreg szemei méla életetelenséggel nedvedztek.

Valaki sürgetően megveregette a vállát. Zouga bosszúsan elvette szemétől a távcsövet. Jan Cheroot mutatott valamit még feljebb a lejtőn.

Két másik elefánt tűnt elő az erdőből. Zouga élesre állította a távcsövet, és elragadtatottan felhördült. Az első elefántról is azt gondolta, hogy hatalmas állat, a másik bika legalább akkora volt, mégis a harmadik elefánt volt az, ami minden képzeletét felülmúlta.

Jan Cheroot visszafojtott feszültséggel suttogott mellette, hangja berekedt, vágott fekete szeme csillogott az izgalomtól.

- A két fiatalabb bika az *öreg aszkarija*, az *indunái*. Ők a füle és a szeme. Mert amilyen vén, szinte biztos, hogy süket, és legalábbis félvak. De azért látszik, hogy ő a király!

A legöregebb bika majdnem egy fejvel magasabb volt két vendencénél, de mintha nem is lett volna rajta hús. Masszív csontvázáról hatalmas ráncokban, gyűrötten, lötytyedten lógott a bőr. Soványsága azokra az aszott öregemberekre emlékeztetett, akiknek teste szinte már csak törékeny csontból, bőrből és inakból áll. Matthew egészen pontosan írta le; a bika úgy mozgott, mint egy öregember, mintha minden ízülete reumától sajogna, s az agyar, amit száz éve hord, már túl nehéz lenne számára.

Agyara, egykori királyi voltának jelképe, még mindig hibátlan volt; ajkából kinőve visszakunkorodott, majdnem egy teljes kört írt le. A két szép vajsárga agyar íve szinte tökéletesen azonos és hibátlan volt, dacára a velük vívott uralmi harcoknak, az erdei fáknak, melyeket velük döntött ki, vagy a sivatagi gyökereknek, melyeket velük ásott ki a köves talajból.

Eljött azonban az idő, mikor az agyar már csak terhet jelentett: fejét lehúzza, vén állkapcsában fájdalmat okoz. Sok-sok éve már, hogy félelmetes fegyverként használta őket, hogy fenntartsa uralmát a csorda felett. Épp oly régóta nem keresi már a fiatal tehenek és borjak társaságát.

A hosszú sárga agyar most már, a kényelmetlenségen és fájdalomon túl, halálos veszedelmet is jelent. Emiatt kelti fel egyetlen ellensége, az ember figyelmét. Mindig is úgy tűnt, hogy a vadászok épp az ő csapásán jártak, és a csapás mentén verik fel táboraikat; az emberszag pedig az elöltöltős lőfegyverek villanásához és dörrenéséhez vagy az éles acél csípő szúrásához társult, amit fáradt, öreg húsába döftek.

Teste tele volt kovácsoltvas lándzsahegyekkel, kerek ólomgolyókkal. Koponyája csontváránál egy elakadt golyó köré alma nagyságú daganat nőtt, míg a nyílveesszőktől és szűrőlándzsáktól, a csapdák tüzeiben megkeményített fadárdáitól származó fényes sebhelyek csupasz, szürke bőre durva, redőzött és gyűrött mentéjének szerves részévé váltak.

Két *aszkarija* nélkül már rég a vadászok zsákmányává vált volna. Furcsa és bensőséges viszony kötötte össze a három

öreg bikából álló csordát, ami talán több mint húsz éve tarthatott. Több tízezer mérföldet jártak már be együtt; a távoli délen elterülő Cashan-hegységtől a Kalahari sivatag égető, víztelen pusztaságain át, a kiszáradt folyómedrekig, ahol letérdev, agyarukkal túrták a homokot víz után kutatva. Együtt dagonyáztak a sekély vízű Ngami-tóban, ahol vízimaradatok csapatai sötétítették el felettünk az eget, s együtt csupasztották a fák kérgét Linyati és Csőbe erdeiben. Széles folyókon keltek át, ahol épp hogy csak leért a lábuk csücske, hogy fejüket kitartva levegőt kapjanak.

Az évszakok váltakozását követve rótták köreiket a Zambézitól északra fekvő vadonon keresztül, ezer mérföldön át elszórt erdők gyümölcsseit fogyasztva, s mindig gyümölcsérésre időzítve érkezésüket.

Folyókon és tavakon keltek át, hosszan elidőztek a Sud forró mocsaraiban, ahol az ötvenfokos déli hőség jólesően enyhítette öreg csontjaik fájdalmát. De vándorvérük mégis tovább hajtotta őket, hogy befejezzék a kört; ismét délre haladtak a hegyvonulatokon, a folyók alacsony hordalékos síkságain, s azokon a titkos ösvényeken és ősi hágókon át, amit őseik fedeztek fel, s amiket még borjakként ismertek meg anyjuk oldalán.

Az elmúlt pár tucat évben azonban mindenütt emberek voltak ott, ahol nyomuk se volt azelőtt. Északon, a tavak körül fehér köpönyeges arabok hosszú csövű *dzsezele*ekkel vadásztak rájuk. Délen nagydarab szakállas emberekkel akadtak össze, akik házilag készített ruháikban szívós, rövid lábú pónilovaik hátán lovagolva vadásztak; miközben mindenütt aprócska busmanokkal találkoztak, akik gonosz kis mérgezett nyilakkal lödöztek rájuk, vagy Nguni ezredek hajtották őket addig, míg be nem szorították a leszakított vadat a tolldíszbe öltözött lándzsások által körülvett csapdába.

Az elefántok vándorterülete évről évre zsugorodott; az ősi területeken, ahol a borjak születtek, új félelmek és új veszélyek várták őket. Megfáradt az öreg bika, csontjai fájtak, állkapcsából kinövő agyara lehúzta fejét. De ennek ellenére ment, ment felfelé a hágó felé, lassú elszántsággal és méltósággal, ösztönei, ténigénye s ama emlékek után, amik a gyü-

mölcsök ízéről maradtak meg benne, melyek már kezdtek beérni egy távoli tó túlsópartján.

- Sietnünk kell! - Jan Cheroot hangja megriasztotta Zougát, akit elbűvölt a királyi vad látványa. Valami furcsa *déja-vu* érzése támadt, mintha már korábban is átélte volna ezt a pillanatot, mintha ez a találkozás sorsszerű lenne. A vénségesen vén elefántbika szent borzadállyal töltötte el, az időnkívüliség és a nagyság érzésével. Vonakodva tért vissza a pillanat valóságába.

- Gyorsan hal meg a nap - sürgette Jan Cheroot. Zouga hátrapillantott. A nap, mint egy halálosan megsebesült harcos, a felhőkre ontotta vérért.

- Igen - ismerte el, aztán összeráncolta homlokát, mert észrevette, hogy Jan Cheroot levette bricsesz nadrágját és gatyáját, és egy csomóba göngyölve, pokrócával és élelmiszeres tarisznyájával együtt bedugta egy sziklarepedésbe.

Ragyogó vigyorral felelt Zouga szótlán kérdezősködésére. - Így gyorsabban tudok futni.

Zouga követte példáját. Letette útifelszerelését, kihúzta övét, amin a kés és a tájoló lógott, egészen addig, amíg nem volt más rajta, csak a bricsesz nadrág, de ekkor megállt. Jan Cheroot apró kis sovány sárgás fenekéből tökéletesen hiányzott a méltóság, fityegő fütyülője meg hol eltűnt, hol előbukkant az inge alól. Vannak bizonyos konvenciók, amiket a királynő hadseregének minden tisztje köteles betartani, határozta el magában Zouga, s ezek közül az egyik az; hogy az ember nyilvánosság előtt nem veszi le a bricsesz nadrágját. Jan Cheroot után ment a sziklapárkányon, míg el nem érték az erdővel borított lejtőt, ahol látótávolságuk nyomban mintegy tíz méterre csökkent a lelógó liánok miatt. De azért az emelkedő teteje felől továbbra is hallották a recsegést és ropogást, amit a törött agyaráú bika csapott, miközben a kidöntött fa lombjából táplálkozott.

Jan Cheroot sebesen haladt felfelé az emelkedőn. Megpróbálta megkerülni az *aszkarikat*, hogy egyenesen a vezérbikához jusson. Útközben kétszer megállt, hogy ellenőrizze, honnan fúj a szél. Továbbra is fentről fúj, megzörgetve fejük felett a színpompás leveleket.

Száz métert tehettek meg, mikor hirtelen elhallgatott a táp-

lálkozó bika. Jan Cheroot újra megtorpant, vele együtt megállt a kis csapat vadász is. Mindenki ösztönösen visszatartotta lélegzetét, de nem hallatszott más, csak a szél susogása és egy kabóca recsegő hangja az ágak közül.

- Továbbment, hogy csatlakozzon a többiekhez - suttogta végül Jan Cheroot. Zouga is biztos volt benne, hogy az elefántbika még nem gyaníhatta jelenlétüket. A szél egyenletesen fújt, nem érezhette meg a szagukat. Zouga tudta, hogy az elefánt épp olyan rosszul lát, mint amilyen jól hall, és amilyen jó szaglása van, de nem csaptak zajt.

Mégis, ami történt, világosan megmutatta, miféle előnyök származnak társulásukból. A vadásznak mindig nehéz mindhármójuk pontos helyzetét megállapítani, különösen egy ilyen sűrű erdőben, s a két *asz kari* szemmel láthatóan úgy helyezkedett el, hogy védje és fedezze a vezérbikát. Ahhoz, hogy a vadásznak sikerüljön eljutnia a vezérbikához, be kellett hatolnia abba a védőövezetbe, amit a két másik bika a vezér köré vont.

Miközben hallgatózva álltak és vártak, Zouga azon gondolkodott, vajon van-e igazi érzelmi kapcsolat a három állat között, élvezik-e egymás barátságát, s vajon gyászolni fogják-e majd az *aszkarik* az öreg bikát, ha egyszer agyában vagy szívében puskagolyóval elhullik.

- Gyerünk! - Jan Cheroot hang nélkül, nyitott kézzel mutatta, hogy indulás tovább. A lenyúló ágak közt bujkálva haladtak felfelé a lejtőn. Zouga négy lépés távolságot tartott a hottentottától; maradjon köztük annyi hely, hogy maga is lásson és alkalmasint lőni is tudjon, miközben egész lénye szemében és fülében koncentrálódott. Az emelkedő tetején ágropogás hallatszott. Újra megtorpantak. Lélegzet-visszafojtva figyeltek a hangra, de eközben egyikük sem vette észre az *aszkarit*.

Az elefánt egy gránittömb nyugalmaival várt, rancos bőre épp olyan szürke és durva volt, mint a mohlepte fatörzsek. Az alacsonyán álló nap sugarai csíkos árnyékokat vetettek testére, amittől annyira beleolvadt az erdőbe, hogy húslépcsnyire tőle ment el mellette a vadászcsapat, anélkül, hogy észrevette volna ködszürke, nem evilági alakját.

Hagyta, hogy a vadászok elhaladjanak mellette, és a szél

főlé kerüljenek, s csak mikor az erdőn keresztül eljutott hozzá a ragadozó ember savanyú bűze, akkor emelte szájához ormányát, hogy az illatokkal teli levegőt szaglószervére szórja. Szaglóbimbói, mint kis, puha, rózsaszín rózsabimbók, hirtelen kinyíltak, és az *asz kari* bika elbőgte magát.

Hangja olyan volt, mintha az eget ostromolná, s a hegy-csúcsokról visszhangzott feléjük; mindazt a gyűlöletet és fájdalmat kifejezte, amit ez a savanyú emberszag sok száz találkozás során kialakított benne. Aztán újra elbődült az *asz kari* bika, és óriás testével nekilódult, hogy eltiporja ennek a szörnyű bűznek a forrását.

Zouga sarkon fordult a fülsiketítő hangra, dobhártyája még mindig sajgott. Az erdő dübörgött az elefántbika rohamától. Szétnyílt a sűrű, fényes növényzet, mint a sziklának ütődő bukóhullám, és kibukkant belőle a bika.

Zouga nem tudatosan cselekedett, csak azt tudta, hogy a Sharps puska célzóján keresztül nézi a bikát, s a puskalövés hangja is tompának és távolinak tűnt ahhoz a bődületes ordításhoz képest, ami megelőzte a rohamot. Láta, hogy a bika homlokáról kis porfelhő száll fel, látta, hogy a bőr egy kicsit becsípdik, mint a lóé, mikor méh csípi meg, és hátranyúlt. Az egyik nagy elefántlövő puska fa puskatusa simult a kezébe. Megint csak nem volt tudatos, amit csinált, de a célzókészülék durva V alakján keresztül nézve az elefánt látványa sokkal közelebb került. Úgy nézett ki, mintha Zouga hátradőlt volna, hogy felnézzen a hatalmas fejre, aminek agyarai már a háta mögé nyúltak. Világosan látta az egyik agyaron a fényes, porcelánszerű törésnyomot.

Hallotta, hogy Jan Cheroot izgatottan kiabál mellette.

- *Skiet hom!* Lőjön!

Aztán a nehéz fegyver saját vallanak ütődött, és egylépésnyire hátralökte. Láta, hogy az elefánt torkából, mint egy szépséges vérvörös flamingótoll, vékony sugárban kibuggyan a fényes vér. Hátranyúlt a következő töltött puskaért, noha tudta, hogy nem lesz ideje újabb lövésre.

Maga is meglepődött, hogy nem fél, bár tudta, hogy halott ember. Az elefánt már rajta volt, nem volt kérdéses, hogy vert helyzetbe került, mégis folytatta azokat a mozdulatokat, amik az élethez tartoztak. Fölvette az új puskát,

hüvelykujjával felhúzta a kakast, és felfelé irányította a puská csövét.

Megváltozott felette a hatalmas állat alakja, most már nem volt annyira közel, és borzongva jött rá, hogy a bika megfordult; nem tudta elviselni a nagy kaliberű puskák okozta fájdalmat.

A bika megfordult, és elment mellettük; fejéből és szügyéből ömlött a vér. Ahogy elhaladt Zouga mellett, szabaddá vált nyaka és oldala, és Zouga egyarasznyi távolságról a lapockája mögött a tüdejére célozva eresztett meg egy lövést, de a golyó megakadt a bordákban.

A bika felcsörtetett az emelkedőn, és Zouga a gerincére célozva a negyedik lövéssel eltalálta a hátát, ami kilátszott a bőre alól. A bika csapott egyet a farkával a fájdalomtól, és eltűnt az erdőben, mint egy szellem a napnyugta előtti szürkületben.

Zouga és Cheroot szótlánul meredtek egymásra, mindketőt füstölgő csövű puskát tartott a kezében, és a bika csörtetésére figyelt.

Zouga nyerte vissza először a hangját. Fegyverhordozóihoz fordult, és azt mondta:

- Újra tölteni! - A fegyverhordozókat is megbénította az erőszakos, dühöngő halál közeledte. De Zouga parancsa mintegy felszabadította őket a varázslat alól; mindegyikük egy marék puskaport vett elő az oldalzsákjából, és beletöltötte a még mindig meleg puskacsőbe.

- A vezérbika és a másik *aszkari* el fog futni - siránkozott Jan Cheroot, aki maga is veszett gyorsasággal töltötte újra Enfield ismétlőpuskáját.

- Még elérjük őket a csúcs előtt - mondta Zouga, miközben megragadta az első töltött puskát. Az elefánt olyan gyorsan megy felfele, ahogy egy jó futó, lefelé viszont úgy, mint egy elszabadult mozdony; nincs, amivel utol lehetne érni, még egy jó lóval sem.

- A hegygerinc előtt utol kell érniük őket - ismételte meg Zouga, és nekirugaszkodott a meredeknek. A hetek óra tartó kemény menetelés a rossz terepen megedzette, de főként a vadászösztön hajtotta. Szinte repült fölfele.

Mivel Zouga tudatában volt, hogy tapasztalatlansága

miatt lövöldözött ilyen összevissza, még inkább eltökélte, hogy beéri a vezérbikát, hogy helyrehozza hibáját. Azt hitte, hogy teljesen újonc lévén, jó néhány centiméterrel mellé talált az életfontosságú szerveknek, az agynak, a szívnek és a tüdőnek, amivel csak kinszenvedést és csonkítást sikerült okoznia, de messze nem azonnali halált, ami minden igazi vadászember leghőbb vágya. Minden vágya az volt, hogy még egy lehetősége nyíljk helyrehozni hibáját, és gyorsan végezen egy elefánttal.

Még kétszáz métert sem tett meg fölfelé, mikor a jelekből észrevette, hogy korántsem lődözött annyira összevissza, mint először hitte. Egy ponton úgy nézett ki, mintha valaki egy vödör vért öntött volna ki a köves talajra. A kiömlött vér különösen fényes bíborszínben ragyogott, s apró buborékoktól habzott - szemmel láthatóan a tüdőből jött. Semmi kétség nem fért hozzá, hogy az utolsó golyó, ami az állat hátát karcolta, a tüdőt is megsértette. Végzetes lövés volt, de nem számíthatott az elefánt gyors pusztulására. Az öreg bika saját fényes artériás vérétől fuldokolt, amitől úgy próbált megszabadulni, hogy a torkába toluló vért az ormányán át szívta és köpte ki.

Az öreg elefánt kétségtelenül a haláltusáját vívta, de még messze volt a vég, ezért Zouga utána iramodott.

Nem számított arra, hogy a bika újra meg fog állni. Arra számított, hogy mindaddig fut majd, amíg össze nem rogyik, vagy amíg a vadászok utol nem érik. Zouga tudta, mennyire önkényes dolog a vadállatoknak emberi indítékokat és lojalitásokat tulajdonítani, mégis úgy tűnt, a sebesült bika eltökélte, hogy önmaga feláldozásával biztosítja a vezérbika és a másik *aszkari* számára a lehetőséget, hogy túljussanak a hegygerincen átvezető hágón. Az emelkedőn bevárta Zougát, hatalmas, széttárt fülével hallgatta közeledtét, miközben boroshordó méretű mellkasa zihált - minden erővel levegőt próbált juttatni tüdejébe.

Abban a pillanatban, hogy meghallotta az ember közeledtét, támadásra indult. Fülét hátrahajtva és a végén bekunkorítva, ormányát a szügye alá dugva, sivítva és bömbölve dühögött le az erdőben, ormányából finom vérpermetet fújva. Lépteitől rengett a föld, és ropogtak a letört ágak, mint a sortűz.

Zouga lihegve megállt, hogy szembenézzen a rohammal, fejét lehajtva olyan helyzetet keresett, ahonnan tiszta lövést tud leadni a sűrű erdőben. A bika az utolsó pillanatban felhagyott a rohammal, és ismét felfele rohant a meredeken. Mindannyiszor, amikor a vadászok megpróbálták előrébb menni, újra dübörögve nekik rontott, hogy kénytelenek legyenek megállni, majd újra kitért előlük.

Az egyes rohamok között percek teltek el, miközben a vadászok egy lépést sem haladtak előre, s közben majd megőrültek a tudattól, hogy a vezérbika és életben maradt véden-ce már minden bizonnyal túljutott a hegygerincen, s úgy zúdul lefelé, mint a lavina.

Zouga két kemény leckét kapott; az első az volt, hogy - amint azt Tom Harkness is megpróbálta megtanítani neki - csak bolond ember vadászik könnyű fegyverrel elefántra. A Sharps könnyű golyója lehet, hogy jó az amerikai bölény ellen, de az afrikai elefántnak tízszer akkora a testsúlya és az ellenállása. A mszaszaerdőben a sebesült szörnyeteg sívítását és törés-zúzását hallgatva Zouga megfogadta magában, hogy soha többé nem vadászik nagyvadra könnyű amerikai puskával.

A második lecke, amit megtanult, az volt, hogy ha az első lövés nem öli meg az állatot, a nagyvad a lövéstől érzéketlen-né válik a fájdalommal szemben. Tisztán telibe kell találni az ilyen vadakat, mert utána szinte hatástalannak tűnnek a szív- és tüdőlövések. Nemcsak a dühtől és izgalomtól lett veszélyes a sebesült vad, hanem ettől a sokkos állapotból eredő halhatatlanságtól is.

Miután fél tucat álrohamot kiálltak, Zouga türelmét vesz-tve megfeledezett az óvatosságról, és kiáltva elébe rohant a következő rohamnak.

- Na, te! - ordította. - Gyerünk hát, öreg!

Ezúttal sikerült közel kerülnie hozzá, és egy újabb golyót küldeni a bordái közé, mikor az elefánt megfordult. Zougá-nak sikerült úrrá lennie első izgalmán, és a golyó pontosan ott találta el az állatot, ahová célzott. Tudta, hogy a lövés szíven találta a bikát, ám a vad bika mégis újra rikoltva ráron-tott. Zouga még egyszer utoljára belelőtt, s csak ekkor váltott át a dühödt trombitálás és sívítás hosszú, szomorú bömbö-

lésbe, ami a szirtekről visszhangozva a sziklákon túli kék űrben halt el.

Hallották, hogy földre rogyik; hatalmas súlya alatt megremegett a föld. A kis vadászcsapat óvatosan előreindult az erdőben. Az elefánt térdelt, amikor rátaláltak: két mellső lába szabályosan behajlítva a szügye alatt, hatalmas sárga agyarái feltámasztva tartották poros, ráncos, öreg fejét, amivel még mindig a lejtő felé fordult, mintha még halálában is szembeszegülne ellenfeleivel.

- Hagyjuk itt! - kiáltotta Jan Cheroot. - Menjünk a másik kettő után! - Ahányan voltak, továbbfutottak.

Az éjszaka azonban, Közép-Afrika hirtelen beköszöntő, áthatolhatatlanul fekete éjszakája, előbb szállt le rájuk, mint hogy feljutottak volna a hegygerince, és sem a hágót nem találták meg, sem a csapást nem tudták tovább követni.

- Kénytelenek leszünk futni hagyni őket - siránkozott Jan Cheroot, akinek sárga arca épp csak hogy kivehető volt Zouga válla mellett.

- Igen - mondta Zouga. - Most igen. - De valahogy tudta, hogy lesz még újra alkalmuk találkozni velük. Zouga még mindig nem tudott megszabadulni a gondolattól, hogy az öreg bika valamilyen módon része a sorsának. Biztos volt benne, hogy nem ez volt az utolsó találkozásuk.

Zouga életében először kóstolta meg a legfinomabb vadászcsemegét: a zöld nyársra felhúzott elefántszív-szeleteket és az állat mellüregéből kivágott zsírkockákat megsózva, beborsozva lassú tűz fölött sütik, hideg kukoricás kenyérrel fogyasztják, és egy bögre forró, erős, keserű teával öblítik le. Ennél jobbat életében nem evett. Zouga vacsora után egyetlen pokrócba takarózva végignyúlt a kemény földön. Az öreg bika hatalmas teteme védte a csípős szélről. Úgy aludt, mintha agyonlőtték volna. Meg se mozdult egész éjszaka.

Reggel, mire sikerült kivágniuk az egyik agyarat és lefektetni a fűbe a mszaszafák alá, meghallották a teherhordók énekét. A karaván libasorban haladt lefelé a keskeny sziklapárkányon, megkerülte a hegyek peremét, és felért a lejtőre.

Robyn száz lépéssel a zászlóvivő előtt járt, s megállt, mikor az elefántbika teteméhez ért.

- Hallottuk a lövöldözést az este - mondta.

- Szép példány! Öreg bika! - mondta Zouga, és az éppen kiszedett agyarra mutatott. A jobb oldali, hibátlan agyar magasabb volt Zougánál, de hosszának egyharmada az állkapcsában volt. Ez a rész makulátlanul fehér volt, míg az agyar többi részét a növények nedve foltosra színezte.

- Majdnem ötven kiló lesz - folytatta, miközben csizmaorrával megérintette az agyarakat. - Hát bizony szép öreg bika!

- Csak volt! - mondta Robyn csendesen, miközben nézte, ahogy Jan Cheroot és a fegyverhordozók a hatalmas levágott fejet farigcsálják, hogy kivegyék a másik agyart is. Robyn pár pillanatilag nézte csak ezt a mészárlást, aztán továbbindult a hegygerinc felé.

Zouga bosszús és dühös volt, mert Robyn elvett valamit első elefántvadászata felett érzett eget verő jókedvéből. Így hát mikor egy órával később meghallotta, hogy a nő az ő nevét kiabálja fentről, rá se hederített. Robyn azonban szokása szerint nem adta fel, s végül Zouga lemondóan sóhajtott, és utánament az erdőben. Robyn futva szaladt elé, arcán őszinte, ragados, gyermeki mosoly terült szét.

- Óh, Zouga! - ragadta meg a férfi kezét, és húzta maga után fel az emelkedőn. - Ezt látnod kell! Gyere!

A régi elefántút egy mély hágón kelt át nyeregben, amit mindkét oldalt durva szürke szikla védett, s az utolsó lépések megtétele után gyönyörű új világ tárult ki előttük és a lábuk alatt. Zouga akaratlanul felhőrdült, mert nem számított erre.

Az alacsonyabb hegyek szabályos hullámokban heverték a lábuk alatt, mint a tenger. Hatalmas fák borították őket, mint a Windsor Park tölgyei. A hegyeken túli dimbes-dombos vidéken a kék látóhatárig aransárga érett búzatáblákhoz hasonló, ligeterdőkkel tarkított szavanna húzóódott. A világosabb színű füves ligetek között tiszta vízű folyók kanyarogtak, partjaikon vadállatok csordái heverésztek vagy ittak.

Amerre a szem ellátott, mindenütt bivalyok az akácfák esernyőszerűen szétterülő ágai alatt szorosan egymás mellett. A bivalyoktól innen egy feketeantilop-csorda követte hosszú sorban a csorda bikáját a vízhez. Ezek a koromfekete hátú, hófehér hasú, szimmetrikus, hosszú, szépen ívelt szarvú antilopok időnként minden félelem nélkül meg-megálltak és kí-

váncsian néztek a betolakodókra. Szinte úgy néztek ki, mint egy fenséges görög fríz.

A végtelenbe nyúló földet természetes várromokra emlékeztető dombok tarkították, mintha a régmúlt korszakokban óriások építették volna őket mamutméretű kőtömbökből. Fantasztikus alakzatokat alkottak: egyesek tündérvárak tornyait mintázták, mások lapos tetősek voltak - mintha geometriai alakzatokból, mérőőn és teodolit segítségével építette volna fel őket egy építész.

A tájat a reggeli nap különös gyöngyházfénnyel vonta be, a tiszta levegőben még a legtávolabbi, talán száz mérföldre fekvő hegyek is élesen kirajzolódtak a láthatáron.

- Gyönyörű - mondta Robyn halkán, még mindig nem eresztve el Zouga kezét.

- Monomatapa királysága - felelte Zouga, akinek szintén eszorult a torka a heves érzelmektől.

- Nem - mondta halkán Robyn. - Itt nyoma sincs embernek. Ez az új Éden.

Zouga nem szólt egy szót sem, szemével a tájat fürkészte, de sehol nem látott emberre utaló jelet. Érintetlen, romlatlan vidék terült el a lábuk előtt.

- Új föld, azé, aki meghódítja! - mondta, és még mindig Robyn kezét szorongatta. Olyan közel voltak egymáshoz ebben a pillanatban, mint sem korábban, sem később. Várta őket a széles, végtelen, üres, gyönyörű ország.

Zouga végül nagy nehezen rávette magát, hogy Robyntól elválva visszamenjen a sziklakapun át a karavánért. Mire visszaért, már sikerült kiszedni a másik agyart is az elefánt állkapcsából. Mindkettőt háncsfonatokkal frissen vágott mszaszafa rudakra kötözték, hogy szállítani tudják őket. A teherhordók azonban levették magukról a poggyászt, és tobzódva zabálták a friss húst és a legritkább afrikai csemegét, az elefánttöporétyűt.

Ajtót vágtak az elefánttetem hasába, amin keresztül kihúzták a belsőségeket. A hatalmas, bíborvörös és sárga belek, amelyek már feldagadtak a bennük fejlődött gázoktól, fényesen csillogtak a reggeli napsütésben.

Mintegy fél tucat hordár, anyaszült meztelenre vetkőzve,

olyan mélyen bemászott az elefánttetem belsejébe, hogy teljesen eltűnt szem elől, s majdnem derékig beleragadt az összegyűlt, lassan megalvadt, ragacsos vérbe. Tetőtől talpig véresen másztak elő, meghökkentően fehér szemük és vigyorgó fogsoruk kivillant a szörnyűséges, nedves, vörös máz alól. Két karukban hordták ki a máj- és epedarabokat meg a hájat.

Lándzsaheggyel darabokra szaggatták a finomságokat, aztán rádobálták a fél tucát tűzrakás egyikének parázsára, majd kikapták a parászból, és kívül feketére sütve, belül meg félnyersen, látványosan eksztatikus élvezettel tömték magukba.

Zouga tudomásul vette, hogy képtelenség indulásra bírni a társaságot, amíg be nem teltek a lakmározással. így hát utasításokat adott Jan Cherootnak, aki már degeszre zabálta magát a zsákmányból, hogy amint felfalták vagy feldolgozták a tetemet, jöjjenek utánuk, és a Sharps puskával együtt visszament oda, ahol Robynt hagyta.

Csaknem fél órán át hiába kiabált, és már komolyan aggódni kezdett, nem esett-e valami baja, mikor végre meghallotta, hogy válaszol. Hangja visszhangozva szállt a szirték felől, s mikor Zouga felnézett, mintegy harminc méterrel a feje felett egy sziklapárkányon vette észre a nőt, aki kezével intett, hogy jöjjön fel ő is.

Zouga gyorsan felmászott a sziklapárkányra, és éppen le akarta szidni, de mikor meglátta arckifejezését, visszanyelte, ami a száján volt. Az aranyossárga napsütés sem tudta elfedni halottsápadt arcvonásait. Robyn vörösre sírt szeme még mindig könnyben úszott.

- Mi a baj, testvérkém? - kérdezte hirtelen támadt aggodalommal, de a nő képtelennek tűnt válaszolni, torkán akadt a szó, nagyot nyelt, aztán kezével intett Zougának, hogy jöjjön vele.

A sziklapárkány, amin álltak, keskeny volt ugyan, de egyenes - és egy hosszú, alacsony üreg nyílt belőle a szirt alatt. Az üreget már más emberek is használták, mivel a tetejét megszámlálhatatlanul sok tűz korma feketítette be, s a hátsó falát a kis sárga busmanok gyermetegen lírai képei díszítették, akik minden bizonnyal rendszeresen használták ezt az üreget táborhelyként véget nem érő kóborlásaik során.

A festményekből hiányzott a perspektíva és a pontos alakrajz, mégis a lényegét ragadták meg annak, amit ábrázoltak - a zsiráf nyakának kecses ívétől a fokföldi bivaly széles lapockájáig, égneek emelt orrát gyászosan lekonyuló szarvak keretezték.

A busman művész saját magát és a törzs tagjait törékeny, pálcikaszerű alakoknak ábrázolta, megfeszített íjakkal táncoltak és nyüzsögtek az üldözött vad körül, nemi szervük viszont minden mértéket semmibe véve meredezett. Még a vadászat hevében is ez minden férfifajta egyetemes gondolata, merengett el Zouga.

Zougát elbűvölte a barlang falát borító ember- és állatfigurák kavalkádja, s már el is döntötte magában, hogy itt fog táborot verni, hogy több ideje legyen tanulmányozni és feljegyzéseket készíteni a primitív művészetnek erről a kincses házáról, de Robyn tovább vitte magával.

Egészen addig mentek, amíg a sziklapárhány váratlanul véget nem ért egy erkélyszerű kiszögellésben az alattuk elterülő álmodó vidék fölött. Zouga figyelme megoszlott az újonnan kitáruló erdők és ligetek látványa és a barlangművészet között, de Robyn türelmetlenül intett, hogy jöjjön.

A szirt sziklafala mentén sokszínű sziklarétegek húzódtak vízszintesen a sziklában. A különböző rétegek keménysége változó volt, éppen a puha réteg eróziója miatt alakult ki az üreg.

Ez a kőzetréteg szappanzöld színű volt, ahol nem festettek rá a busman művészek, vagy nem kormozta be a füst. Itt, ezen a ponton, ahonnan be lehetett látni Monomatapa egész birodalmát, valaki fémtárggyal egy kis, sima négyzet alakú táblát vésett a zöld szappankőbe. A frissen kifaragott felület annyira nyersnek látszott, mintha aznap munkálta volna meg valaki, de a táblán olvasható szavak meghazudolták ezt a benyomást.

A kőbe egy sima, keresztény kereszt volt mélyen belevésve, alatta egy név és egy időpont, aminek a betűit nagyon gondosan véste és alakította ki egy hozzáértő szépíró kéz.

FULLER MORRIS BALLANTYNE

Zouga hangosan felkiáltott, mikor meglátta apja nevét, amit szemmel láthatóan saját maga vésett a kőbe.

A vésés látszólagos frissessége ellenére a felirat már hétéves volt - 1853. július 20. Az egyetlen kiáltástól eltekintve mindkettőjükben benne ragadt a szó. Más-más érzelmek ragadták magukkal őket, ahogy a feliratot nézték; Robynban a gyermeki szeretet és kötelességérzet támadt fel hirtelen, oly sok év után mindennél jobban szeretett volna újra együtt lenni apjával, s a hatalmas úr, ami életében támadt, még jobban sajgott, mert hirtelen feltámadt a remény, hogy gyógyítható ez a hiány. Szeme újra megtelt könnyel; könnyei kicsordultak, és leperregtek az arcán.

- Istenem, kérlek - imádkozott magában némán -, vezess el az apámhoz! Kedves Istenem, add meg, hogy ne legyen késő!

Zougának is éppoly erős és egészen másféle érzelmei támadtak. Valami mardosó irigység lett rajta úrrá, hogy egy másik ember, akár az apja, akár bárki más, már megelőzte, és előtte jutott be ezeken a sziklába vájt kapukon Monomata-pa királyságába. Ez az ő országa, nem akarja megosztani senkivel. Különösen nem azzal a kegyetlen, öntelt szörnyeteggel, aki az apja volt.

Hidegen bámulta a név és a dátum alatti feliratot, de belülről mardosta a harag és a neheztelés.

„Isten szent nevében.” Ezek a szavak voltak apja neve alá vésve.

Jellemző volt Fuller Ballantyne-ra, hogy nevét képes bevésni ide a kereszttel együtt, mintha az Úr követe volna. Több száz helyen véste be nevét Afrika-szerte a fák kérgébe vagy a sziklák oldalába; az egész földrészt úgy tekintette, mintha Isten személyesen őneki adta volna ajándékba.

- Igazad volt, Zouga. Hozzá vezetsz, ahogy ígérted. Hogy is kételkedhettem benned!

Zouga rájött, hogy ha egyedül van, képes lett volna megbecsteleníteni ezt a feliratot, vadászkesével simára vakarni a követ; de amint ez a gondolat átfutott az agyán, már be is látta, milyen hiábavaló lenne, hiszen apja kísértetét akkor sem tudná kitörölni.

Zouga elfordult a sziklafaltól és az arcába nevető gúnnyal

felirattól. Inkább az új földet vette újra szemügyre - de első felhőtlen örömét némiképp elhomályosította az a tudat, hogy egy másik ember már megelőzte ezen az úton. Leült a szikla szélére, és lelógatta lábát a feneketlen mélységbe, várva, hogy Robyn végre belefáradjon apja nevének bámulásába.

De a karaván előbb ért oda. Zouga jóval hamarabb meghallotta az erdős lejtő felől az énekhangot, mielőtt a menet éle átkelt volna a nyergen. A teherhordók önként vállalkoztak rá, hogy kétszer annyi terhet vigyenek, és alig tudták felvonsozni magukat az elefánthús, elefántzsír és a velőscsontok hatalmas súlya alatt, amit zöld mszaszalevelekből és háncsfonatokból készített kosarakban hoztak magukkal.

Ha Zouga kérte volna meg őket arra, hogy ennyi posztót vagy gyöngyöt vigyenek, sőt még ha puskaporról lett volna is szó, azon nyomban fellázadnak, gondolta magában, de legalább hajlandók voltak az agyarakat is magukkal hozni. A két agyar összesen biztosan százötven kilónál is nehezebb, mégis zokszó nélkül, sőt kifejezetten vidáman hozták magukkal a kapaszkodón.

A karaván lassan kikanyarodott az erdőből, és belépett a hágó szurdokába. Szinte már közvetlenül Zouga alatt jártak, de a teherhordók és Jan Cheroot hottentotta muskétásainak alakját eltakarta előle egy kiszögellés. Zouga felállt, mert le akart szólani Jan Cherootnak, hogy a hágó másik végén verjenek táborn, ahol elkezdődnek az alacsonyabb hegyek. Onnan, ahol ő állt, messze alatta, a szirtek lábánál látszott egy zöld fűvel borított terület, ahol egy sápadtszürke kócsag vadászott békák után a vizenyős talajon. Biztos kell lenni ott egy forrásnak is, amire nagy szükség lesz, hiszen estére szolgálai az elfogyasztott elefánthúsról úgy meg fognak szomjazni, hogy víz híján szinte elpusztulnának.

A forrás környékén bizonyára jó táborhelyet találnak, és így másnap reggel vissza tud jönni, hogy lemásolja és leírja a busman barlangfestményeket. Épp a szájához emelte a kezét, hogy lekiabáljon Jan Cherootnak - mikor akkora robbanás töltötte be a hágót, mintha egy hajóágyút sütöttek volna el. A mennydörgésszerű hangot még a visszhang is felnagyította.

Másodpercekbe tellett, mielőtt Zouga megértette volna, mi

történt - miután a mennydörgésszerű robaj megismétlődött, szinte elnyomva a teherhordók távolinak tűnő jajgatását. Fejvesztve dobálták le magukról terhüket, és úgy visongtak, mint egy sólyom által megiasztott galambcsapat.

Aztán újra mozgásra lett figyelmes, egy nagy kerek valami gördült lefele a szirtek aljában összegyűlt omladékon egyenesen a pánikba esett karaván felé. Zouga első pillanatban azt hitte, egy ragadozó állat támadta meg szolgálait, s a párkányon végigfutva lekapta válláról a Sharps puskát, készen arra, hogy lelőjön a hágó szurdokába, amint megpillantja a szörny kerekded alakját.

Aztán észrevette, hogy a kerekded alakból minden ugrásnál szikrák pattannak ki, és finom szürke füst száll fel az omladékból; gyöngye, égett salétromra emlékeztető szagot érzett. Hirtelen rádöbrent, hogy hatalmas gömbölyű sziklatömbök gurulnak a karavánra - nem egy, hanem egy tucatnál is több. Mindegyik kőtömb önmagában több tonnát nyomhatott, és úgy nézett ki, mintha egyenesen az égből potyognának. Vadul körülnézett, hogy rájöjjön, honnan jönnek, nemcsak emberei jajveszékelése miatt, hanem azért is, mert látta, hogy a sziklák pozdorjává zúzzák értékes felszerelését, és szanaszét szórják készleteit a szurdokban.

Odalentről hallotta egy Enfield puska ropogását, s lepillantva Jan Cheroot apró kis alakját látta szinte pontosan az égre lövöldözni. Fegyvere csövét követve Zouga a szirt szélén észrevett valami mozgást, ami szinte csak felvillant a mennybolt hatalmas kékségében.

A súlyos sziklatömbök a szirt tetejéről zuhantak alá; Zouga előbb egyet, aztán egy másikat és egy harmadikat látott legurulni a sziklatetőről. Egy állat van odafent. Zouga először nem is gondolt emberre, mert sikerült meggyőznie magát arról, hogy ezen a vidéken nem él ember.

Szinte babonás rémületet érzett a gondolatra, hogy egy óriás emberszabású majomfalka tanyázik a szirt fokán, és hatalmas sziklatömbökkel bombázza embereit, de aztán lerázta magáról ezt az érzést, és gyorsan körülnézett, nincs-e valami út, amin feljebb tudna jutni, hogy egy szintbe kerüljön a támadókkal, akik a szurdok másik oldalán voltak, és puskatűz alá véve őket némi védelmet tudjon adni embereinek.

Szinte azonnal észrevette, hogy arról a párkányról, amin állt, egy másik párkány indul el meredeken. Csak egy katona szeme tudta észrevenni az ilyesmit. A sziklaborz apró lába, ami a párkányt kikoptatta, kifényesítette a követ, s ez a fényesség hívta fel Zouga figyelmét a keskeny sziklaösvényre.

- Maradj itt! - kiáltott rá Robynra, de a nő elé állt.

- Mit akarsz csinálni, Zouga? - kérdezte, és mielőtt a férfi válaszolhatott volna, így folytatta: - Emberek vannak odafenn! Nem lőhetsz rájuk! - Arcán még mindig el voltak mázsolva a könnyek, de elszánt kifejezéssel nézett a férfira.

- Eredj az utamból! - reccsent rá Zouga.

- Zouga, ez gyilkosság!

- Pont ők próbálják meggyilkolni az embereimet.

- Meg kell alkudnunk velük - ragadta meg Robyn Zouga karját, ahogy a férfi félrelökte, és megpróbált elmenni mellette, de Zouga lerázta magáról a kezét, és felfutott a sziklapárkányon.

- Ez gyilkosság! - hallotta Robyn kiáltását, amint mászott fölfelé. Tom Harkness szavai jutottak eszébe. Az a vád, hogy apja bárkit habozás nélkül megöl, aki az útjába áll. Zouga hirtelen rájött, hogy pont erre gondolt. Kíváncsi lett volna rá, vajon apjának is ugyanígy kellett-e keresztülverekednie magát ezen a hágón, mint most neki.

- Ha egyszer a Mindenható bajnoka megteheti ezt, micso-da nagyszerű példát követhetek - motyogta magában, ahogy a meredek párkányon mászott fölfelé.

Odalent újra eldőrent az Enfield puska, de hangját eltompította a távolság, s szinte elnyomta az újabb lavinaszerű sziklazuhatag mennydörgő robaja. Jan Cheroot csak abban reménykedhetett, hogy abból a szögből sikerül megijesztenie a támadókat; csak akkor tudott volna megsebesíteni valakit, ha az illető mélyen kihajol a hágó szurdoka fölé.

Zouga hideg dühvei mászott tovább, habozás nélkül lépett át azokon a veszélyes pontokon, ahol csizmája alatt leomlott a kő, és lehullott a mélybe.

Hirtelen kibukkant egy szélesebb párkányra, amit a sziklának az a rétege alkotott, ami kevésbé meredeken vezetett tovább, úgyhogy Zouga futva folytathatta útját, nem tartva attól, hogy lezuhan. Gyorsan mászott, még tíz perce sem

volt, hogy az első szikla lezúdult a szurdokba. A támadók nem hagyták abba a bombázást, zengett, visszhangzott a szurdok a zuhanó kövek ropogásától.

Zouga előtt a párkányon egy apró kőszáli antilop pár szökdellett felfelé a töredezett sziklán; mintha hosszú lábuk megnyúlt patájának hegyén szökkentek volna menekültükben az emberek és a lehulló kövek szörnyű robaja elől. A perem sarkát elérve úgy nézett ki, mintha öngyilkos módon belevetnék magukat a semmibe, de egy fenomenális ugrással a tizenkét méternyire lévő másik meredek sziklafalra ugrottak át, amin látszólag nem is volt hely, ahol megkapaszkodhattak volna patáikkal. Mégis úgy megragadtak a sziklán, mint a legyek, és pillanatok alatt eltűntek szem elől.

Zouga irigyelte tőlük azt a madárfürgeséget, amivel felve-rekedték magukat a meredek sziklán; róla csak úgy szakadt a veríték, inge átázott, a könny csípte a szemét. Nem állhatott meg, hogy pihenjen egy kicsit, mert letről fájdalmas sikoltást hallott, ami azt jelezte, hogy legalább egyet a teherhordók közül eltalált a lezúduló kő.

Egy újabb éles kanyar után feltornázta magát egy újabb sziklaperemre, és hirtelen a lapos, asztalszerű csúcson volt, amin sündisznótüskére emlékeztető, ritkás sárga, erős szálú és kis bokrok borítottak.

Zouga elterült a plató szélén; mellkasa zihált, és alig kapott levegőt. Kitorölte az izzadságot a szeméből, aztán átnézett a mély szakadék másik oldalán álló szirtre. Egy szintben volt a szemközti szikla tetejével, három-négyszáz méternyire tőle, ami a Sharps lőtávolságához képest közelinek számított - bár volt olyan Sharps puska is, amivel ebből a távolságból már reménytelen lett volna pontosan célozni.

Mialatt lövésre készítette fegyverét, a terepet tanulmányozta, és rögtön rájött, hogy a támadók mért a másik oldal választották, nem pedig azt, amin ő volt.

Egy lapos tetejű, meredek falú szikla tetején álltak, amit látszólag egyetlen irányból sem lehetett megközelíteni. Kell lenni ugyan egy útnak, amin fel lehet jutni, de az az út csakis rejtett lehet, amit nagyon könnyű védeni. A támadók kifogyhatatlanul sok munícióval rendelkeztek, mert az egész tető tele volt különböző méretű kerekded szikladarabokkal; volt

köztük elefántnagyságú is, de akkora is, mint egy emberfej. Vastag fagerendák segítségével gurítottak el a köveket a szikla széléig.

Zouga keze annyira remegett, hogy nehezeire esett úrrá lenni rajta, miközben a Sharps puska célzókészülékén keresztül megpróbálta szemügyre venni a szakadék túloldalán nyüzsgő kis embercsoportot. Legfeljebb két tucatnyian lehetnek, s egy kis bőrszoknyától eltekintve anyaszült meztelenek voltak; izzadt bőrük fényesen csillogott a napfényben.

Gyorsan visszanyerte lélegzetét, s máris hason kúszott előre; egy sziklának támasztotta a Sharps puskatusát. Amint fejét felemelve elnézett a sziklatető felett, észrevette, hogy az embereknek épp sikerült elgurítaniuk egy hatalmas sziklát a szirt pereméig.

Zougáig hallatszott, hogy egy kicsit megroppan, aztán olyan surrogással, mintha egy sas repülne, húsz métert zuhant, majd hatalmas robajjal földet ért a szurdok alján.

A kis fekete embercsoport visszahúzódott a szirt széléről, hogy pihenjenek egy kicsit, mielőtt nekiállnának legurítani a következő követ. Csak egyikükön volt fejdísz. Úgy nézett ki, mint egy hím oroszlán sörényéből készült sapka, aminek hosszú, sárga szőre a végén feketére volt festve. A fejdísz viselő ember magasabbnak tűnt a többieknél; parancsokat osztogatott, hadonászott, és taszigálta a mellette lévő embereket.

- Te leszel az, szépségem! - suttogta Zouga, aki mostanra már teljesen visszanyerte lélegzetét. Az izzadság is inkább hűsítette a hátát és a tarkóját. Célzókészülékének hátsó elemét háromszáz méterre állította, aztán könyökére támaszkodva átnézett a szemközi sziklára. A puska olyan szilárdan állt, mint maga a szikla, aminek nekitámasztotta, így hát egészen pontosan célba tudta venni az oroszlánfejdísz viselő embert.

Megérintette a ravaszt, s még a fülében csengett a kattánása, mikor látta, hogy a völgy túlsó oldalán lévő szirtfal felső pereméről letörik egy apró kis kődarab. - Alacsony, de az iránya jó! - mondta magának, azzal kinyitotta a Sharps csővét és beledugott egy papírhüvelyes töltényt.

A kis embercsoportot meghökkentette a lövés. Körülnéz-

tek, honnan jöhetett a rejtélyes hang. A magas, fejdíszes alak óvatosan odalépett a szirt szélére, és lehajolt, hogy szemügyre vegye a frissen lepattogzott vasércdarabot, amit egyik ujjával megérintett.

Zouga felhúzta a kakast. Gondosan célba vette a hullámszó, sárga fejdíszű, aztán mintha a szerelmesét simogatná, finoman meghúzta a ravaszt.

A golyó olyan hangot adott, mint mikor egy háziasszony szőnyeget porol, aztán az oroszlanfejdíszes ember megperdült, karját a levegőbe emelte, lábával groteszk tánclepdéseket tett, míg össze nem csuklott, mint egy szigonyra akadt harcsa.

Társai dermedten álltak, meg se próbáltak segíteni neki, mialatt lassan lecsúszott a szirt pereméről, s lába utolsó görcsös rándulását követve le nem zuhant. Hosszú ideig tartott a zuhanás, végtagjai úgy forogtak, mint egy kocsikerék külő, majd újra puffant egyet, mikor földet ért az omladékhalom tetején.

Zouga újra lőtt egyet, ezúttal az egy kupacban álló emberek közé anélkül, hogy célba vett volna egyet is közülük, és egyetlen golyóval kettőt is eltalált, mert a Sharps puskával még ilyen távolságból is keresztül lehetett lőni bárkit, anélkül, hogy a kemény ólomgolyó sokat veszítene sebességéből. A kis csoport szétugrott.

Amikor a golyó közéjük csapódott, minden irányba menekülni kezdtek. Ijedt kiáltásaik odáig hallatszottak, ahol Zouga hevert, de még mielőtt újra lőhetett volna, eltűntek egy kis sziklarepedésben, olyan sebesen, mint egy csapat sziklaborz.

A záporozó sziklák és puskalövések mennydörgésszerű robaját követő csend olyan döbbenetes volt, hogy percekig egy hang sem hallatszott. Aztán Jan Cheroot törte meg a csendet. Felkiabált Zougának. Zouga belekapaszkodott egy majomnarancsfá ágába, és óvatosan kihajolt a sziklaperem fölé.

- Őrmester, vigye át a karavánt a szoroson! - Nagyon hangosan kiabált, hogy meghallják, és a visszhang gúnyosan verte vissza saját hangját: - Őrmester... őrmester... őrmester.

- Én majd fedezek... fedezek... fedezek... - szólt a visszhang.

Zouga elhívta a matabele kislányt a tűz mellől, ahol Robyn mellett térdelt, és segített ellátni az egyik teherhordót, akit a támadás során az egyik szilánk úgy eltalált, hogy csontig kinyílt a válla.

- Juba - mondta -, szeretném, ha velem jönnél. - A lány először Robynra nézett, nem tudván, menjen-e vagy se. Zougán újra erőt vett a bosszúság. Azóta nem szóltak egymáshoz Robynnal, hogy Zouga puskatúzzal véget vetett a támadásnak, és Jan Cheroot újra összegyűjtötte az embereket, hogy kivezesse őket a szoros halálos csapdájából. Most az alacsonyabb előhegység kezdeténél vertek tábor.

- Gyere! - szólt újra Zouga olyan hangnemben, hogy a kislány lesütötte szemét, és alázatosan utánament, ahogy a férfi elindult vissza a hágóhoz.

Zouga óvatosan haladt, minden ötven lépés után megállt, hogy gyanakodva szemügyre vegye a szirteket, bár elég biztos volt felőle, hogy nem fog megismétlődni a kőzápor. Mindenesetre szorosan a meredek szirtfal mellett ment, nehogy véletlen eltalálja egy lehulló kődarab.

Nehéz volt a járás az omladékos talajon, és az omladékot borító sűrű bozótban. Majdnem egy órába tellett, hogy elérjék azt a helyet, amit Zouga megjegyzett; ahová az oroszlán-fejdíszes harcos esett. De majdnem egy újabb órát vett igénybe, hogy megtalálják a tetemet.

Két szikla közé esett egy mély repedésbe. Hanyatt feküdt a repedés alján. A meztelen mellkasának bal oldalán látható kis fekete golyólyukon kívül más feltűnő nem volt a testén.

Szeme nyitva, de a fejdísz leesett a fejéről.

Egy perc elteltével Zouga érdeklődve fordult Jubához. - Ki ez? Milyen törzsből van? - A kislányt szemmel láthatóan egyáltalán nem zaklatta fel az erőszakos halál látványa; ennél sokkal rosszabbat is látott már rövid életében.

- Masona! - mondta megvetéssel Zougának. Juba zanzi vérből való matabele volt, s maga Mzilikazi király *kraalfján* túl számára nem létezett nemes faj. Afrika összes más törzse, különösen pedig ezek iránt az emberek iránt nem érzett mást, csak megvetést.

- Masona - ismételte meg. - Szarevő.

Ez volt a legelnézőbb kifejezés, amit a matabelék mind-

azokra a törzsekre alkalmaztak, akiket sikerült rabszolgájukká tenniük, vagy addig üldözniük, míg a kihalás küszöbére jutottak.

- Ezek a majmok mindig így szoktak harcolni - bökött fejével a halott felé. - Felmásznak egy hegy tetejére, és követ dobálnak.

Szeme szikrákat vetett. - A mi fiatal embereinknek évről évre nehezebb vérbe mártani lándzsájukat, pedig a király csak akkor engedi el őket, hogy feleséget vegyenek maguknak. - A lány hirtelen abbahagyta, amit mondott. Zouga magában gúnyosan elmosolyodott. A gyermeket szemmel láthatóan nem az bosszantotta, hogy a masonákból hiányzik a sportszerűség, hanem az a kalamajka, amit ez a tény a matebele házassági piacokon okozott.

Zouga lemászott a sziklarepedésbe, és lehajolt a halott harcos fölé. Juba megvetése ellenére a férfinak jó alakja, egyenes, erős lába és karja, és jóképű, intelligens arca volt. Most érzett először egy kis lelkiismeret-furdalást amiatt, hogy kilőtte azt a golyót, ami ezt az ártalmatlannak látszó kis lyukat ütötte. Még jó, hogy a harcos hanyatt feküdt, mert az a rész, ahol a golyó kijött, borzalmas látványt nyújthat. Egy katonának soha nem lenne szabad látnia azoknak az embereknek a holttestét, akiket megölnek a csatában. Zouga erre már régen, még Indiában rájött, mert ha valaki mégis megnézi áldozatának tetemét, lelkiismeret-furdalása támad, és hajlandó megbánni, amit tett. Megrázta a vállát, hiszen ő nem azért jött ide, hogy kéjsóvár kárörömmel legeltesse a szemét áldozatán, és nem is *azért*, hogy saját magát kínozza. Csúpan azt akarta tudni, ki volt az ellenfele.

Vajon mért támadták meg ezek a harcosok a karavánt minden előzetes figyelmeztetés nélkül? - töprengett magában. Ők lennének a híres-neves Monomatapa határőrei? Ez tűnt a legvalószínűbb magyarázatnak, bár az is lehet, persze, hogy közönséges banditák, mint az indiai dacoltok, akikkel kapcsolatban keserves élményei voltak.

Zouga rosszkedvűen méregette a tetemet. Ki volt ez az ember? És vajon milyen további bajt tartogat még Zouga karaványa számára ez a törzs? De semmi mást nem lehetett meg tudni, ezért Zouga felegyenesedett, mikor észrevette a nyak-

láncot a holttest nyakán. Újra letérdelt mellé, hogy megvizsgálja.

Bélzsinegre fűzött olcsó gyöngyökből készült csiricsaré kis semmiség volt a függőtől eltekintve, ami lecsúszott a halott harcos hónaljára, úgyhogy Zouga csak most vette észre.

Kihúzta a függőt, egy pillanatra alaposan szemügyre vette, aztán az egész láncot levette az ember fejéről. Mikor kezével a halott tarkója alá nyúlt, hogy megemelje, érezte, hogy ujjai alatt úgy csikorognak a törött koponyadarabok, mint a törött porcelán. Visszatette a szétzúzott koponyát a földre, aztán felállt, és vizsgálgatni kezdte az ujjára csavart zsinegen függő díszet.

Elefántcsontból készült, és már megsárgult, annyira régi volt; csiszolt felületét fekete, pókhálószerű repedések hálózta be. Zouga a fény felé tartotta, miközben ujjai közt forgatta, hogy minden szögéből jól megnézze.

Látott máriylen alakot, ami szinte ennek a függőfigurának az ikertestvére lehetett volna. Ez a másik alak aranyból készült, és pillanatnyilag egy fokvárosi bankban őrizték, ahová ő maga helyezte el, mielőtt elhajózott volna a *Black Joke* naszádon.

Ugyanaz a stilizált, kerek alapzaton álló madárszerű alak volt. Az alapzat mintázata ugyanaz a háromszögletű cápa-fogminta, és a madár kidüllesztett begye és hegyes, csukott szárnya szinte azonos volt a másikéval. Lehetett volna galamb is vagy gerle, ha nincs a ragadozó madárra valló, görbe, horgas csőre.

Nem volt kétsége afelől, hogy sólymot ábrázol, s abban is biztos volt, hogy mély fontossága van ennek a címermadárnak. Az az arany nyaklánc, amit Tom Harkness hagyott neki, egészen biztos, hogy egy királyé, királynőé vagy főpapé volt. Erre az anyaga, vagyis az arany utalt. Itt van most ugyanez az alak, amit egy főnöknek látszó ember viselt; s ismét nemes anyagból, elefántcsontból készült.

Monomatapa sólyma, töprengett Zouga, miközben tovább vizsgálgatta az ősi függőt; az elefántcsontra rakódott patináról tudta, hogy nagyon régi lehet.

Zouga felnézett a kis matabele lányra, aki szinte anyaszült meztelenül állt fölötte, és érdeklődéssel figyelte.

- Látod ezt? - kérdezte Zouga.
- Egy madár.
- Láttál már ilyent?

Juba megrázta a fejét, amitől két kis dundi melle ficáncolni kezdett.

- Valami masona dolog - mondta vállrándítva. Mi köze lehet Szenzangakhona és Csaka fiai lányának egy ilyen badarsághoz.

Zouga, hirtelen ötlettől vezettetve, felemelte a nyakláncot, és saját nyakába akasztotta. Az elefántcsont sólyom flanelinge V alakú nyílása alá került.

- Gyerünk! - szólt Jubának. - Itt már nincs semmi, ami hasznunkra lenne. - Egész úton ő ment elől vissza a táborba.

Az a föld, ahová a titkos elefánthágón át az öreg bika vezette el őket, elefántkirályság volt. Talán a kontinens déli csücske felől egyre följebb hatoló vadászok elől menekültek ezek az állatok erre az ember nem lakta vidékre. Mindegyik csordák legeltek. Zouga és Jan Cheroot, aki messze a karaván előtt járva vadászott, minden nap találkozott az óriási, szürke állatok egyik-másik példányával, akit aztán le is lőtt.

Az első hónapban negyvennyolc, a másodikban majdnem hatvan elefántot lőttek. Zouga minden egyes vad elejtését pontosan feljegyezte a naplójában; leírta a vadászat körülményeit, hogy mennyit nyomott az agyar, és pontosan hol temették el az elefántcsontot.

Teherhordói kis csapata ilyen óriási mennyiségű elefántcsontnak a töredékét se lett volna képes magával vinni, ráadásul bizonytalan volt, mennyi út áll még előttük, és milyen irányban fognak haladni. Zouga mindig a táj egy könnyen felismerhető sajátossága közelében temette el kincsét; vagy egy különös fánál, vagy egy szokatlan alakú sziklánál, egy dombtetőn vagy két egymásba torkolló folyómeder mellett, hogy könnyű legyen majd megtalálnia.

Egyszer még visszajön érte; addigra kiszáradnak az agyarak, úgyhogy a teherhordóknak is könnyebb lesz vinni őket.

Zouga nappal mindig a vad után járt; nagy távolságokat tett meg futva vagy lépegetve, amitől olyan kisportolttá vált, mint egy atléta; karja és arca mahagónibarnára sült, s még

tömött szakálla és bajsza is aranyossárga árnyalatú lett a naptól.

Minden nap újabb és újabb trükköt tanult Jan Cheroottól a bozótosok világáról, míg végül sziklás terepen is futva tudott haladni egy vadcsapáson, anélkül, hogy külön kellett volna figyelnie, hova lép. Megtanulta, milyen kanyarokat és fordulókat vesz be az üldözött csorda azért, hogy a szél alá kerülve megérezze az ember szagát. Megtanulta, hogyan mozognak, s így sok-sok órát takarított meg azzal, hogy elébük tudott vágni. Megtanulta, hogy lehet a kerek lábnyomokból megállapítani az állat nemét, méretét, korát és agyarának súlyát.

Rájött, hogy ha a csordát hagyják, hogy ügetés és vágatás közti sebességre gyorsuljon fel, egy teljes napon és egy éjszakán át képesek megállás nélkül ebben az ütemben haladni - viszont ha a déli verőn ütnek rajtuk, az első öt mérföldön jól meg tudja kergetni őket, és elébe tud vágni a borjaknak, akik megtorpannak, mire a tehenek is visszafordulnak. Hatalmas fülükkel legyezik magukat, és ormányukat a gyomrukba dugva, saját hasukból szívják a vizet, amivel lefröcskölük a fejüket és a nyakukat.

Megtanulta, hogyan kell eltalálni az állat szívét és agyát, tüdejét és gerincét, amit szürke, alaktalan bőr- és hústömeg rejtett. Megtanulta, hogyan kell eltörni a lapockáját az oldalvast álló állatnak, amitől úgy rogyik le, mintha villámcsapás érte volna; vagy hogyan kell futtában csípőn lőni az elefántot ahhoz, hogy orra bukjon, s bőven legyen idő a kegyelemlövés gondos előkészítésére.

Vadászott rájuk dombtetőkön, ahová azért húzódtak fel, hogy élvezzék a hús esti szellőt. Hajnalban az erdő sűrűjében vagy a ligetekben vadászta őket, délben pedig egy eltűnt nép burjánzó, elvadult kertjeiben. Mert a föld, amelyről először azt hitte, nem látott még embert, igenis művelt vidék volt, méghozzá évezredek óta.

Az elhagyott kerteken túl, amelyeket egykor emberek műveltek, de most az elefántcsordák foglaltak el örökségül, Zouga hatalmas bennszülött városok romjaira, egy hajdan virágzó civilizáció nyomaira bukkant, noha nem maradt más belőle, mint a kerek szalma- és vályogkunyhók helye, a tűzhe-

lyek megfeketedett kövei és a kiégett karámkarók, amelyek egykor hatalmas csordákat őriztek. Az ősi kertek elvadult növényzetéből ítélve már évtizedek óta nem művelte őket senki.

Különös volt, ahogy ezek a lomhán vándorló, nagy, szürke elefántcsordák a romba dőlt városokon és elhagyott földeken tapodtak. Zougának eszébe jutott pár sor abból a versből, ami előző évben jelent meg Londonban, és amit közvetlen azelőtt olvasott, hogy hajóra szállt volna.

Azt mondják, az Oroszlán és a Gyík
Tart udvart most, hol egykor hős Dzsamsíd;
És Vadszamárpaták dobolnak ott,
Hol a Nagy Vadász, Bárám nyugoszik.

Zouga megkaparta a kunyhók földpadlóját, és megtalálta azt a vastag hamuréteget, ami az egykori szalmazsúptetőkből és a fagerendás falakból maradt. Egyszer ezernél hagyta abba a házhelyek számolását. Nem kevesen lakhattak itt, de hová tűnhettek?

Az ezernyi kunyhón túli nyitott földterületen részben választ talált erre a kérdésre. A naptól kifehéredett és kiszáradt csontok olyan fehérek voltak a napfényben, mint a százszor-szép. Félig eltemetődtek a vörös talajban vagy a magas fűben.

Sok hektárnyi területet borított embermaradvány, s a lán-cok és a béklyók is itt maradtak; úgy heverték, mint a levágott gabona, ami a marokszedőkre vár. Majdnem mindegyik koponya be volt zúzva - mintha buzogánnyal vagy bunkóval verték volna fejbe őket.

Zouga ráébredt, hogy ez itt nem csatatér, hanem mészárszék, mert ezt a mészárlást aligha lehetne csatának nevezni. Ha erre a gyilkolásra mindegyik városban sor került, amit látott, tíz- vagy akár százezrekre rúghat a halottak száma. Nem csoda, hogy azok az emberek, akik életben maradtak, elszórt kis csoportokban éltek, mint azok a harcosok, akik megpróbálták megakadályozni, hogy Zouga karavánja átjusson az elefántok útján lévő szoroson. De voltak más emberek is. Olykor-olykor Zouga észrevette, hogy valahol füst száll fel egy üstből az egyik furcsa formájú sziklahalom legmaga-

sabb pontjáról, amivel az egész vidék tele volt. Ha ezek az emberek az elpusztult civilizáció túlélői voltak, minden bizonnyal még mindig iszonyatos félelemben éltek amiatt, ami őseikkel történt.

Mikor Zouga és vadászcsapata ezeknek a dombtetőre épült apró településeknek a közelébe ért, észrevette, hogy a településeket sziklából emelt kőfalak veszik körül, s a lezúduló kerek kövek miatt kénytelenek voltak mindig sietve visszavonulni. A megerősített dombtetők alatti lapos földterületen gyakran láttak kis, művelt kerteteket is.

Ezekben a kertekben *ropoko*, jamgyökér és köles mellett sötétzöld dohányt is termesztettek, ami Zougát különösen érdekelte. A puha és gazdag talajban a *ropoko* kétszer akkorára nőtt, mint egy ember, s a kalászkok vörös szemekkel voltak tele.

A vastag szárú dohánylevelek akkorák voltak, mint egy elefántfül. Zouga a csúcsajtásokból erős, gazdag, aromájú szivart sodort magának, s miközben ezeket a szivarokat szívta, azon töprengett, vajon hogyan kerülhetett a dohány eredeti termőterületéről erre a távoli helyre. Régen kellett lennie egy kereskedelmi útvonalnak, ami ezeket az embereket összekötötte a tengerparttal. Már a megölt harcos gyöngysorából is erre következtethetett, de ezek a növények és az Indiában őshonos tamarinduszfa, amely az ősi falvak romjai közt nőtt, egyértelműen bizonyította ezt a feltevést.

Ahogy lassan haladt előre a ritkán lakott, épületfában, vadban gazdag, tiszta vizű folyókkal öntözött vidéken, az járt a fejében, micsoda gazdagságot tudna létrehozni ezen a termékeny földön néhány brit telepes a brit ipar és a brit mezőgazdasági módszerek, a rotációs rendszer, a fajtanemesítés és a műtrágyázás segítségével.

Amikor csak visszatért a karaván törzséhez, pontos méréseket végzett; a Nap állásából a csillagászati almanach és egy kronométer segítségével kiszámította pontos helyzetüket, s megfigyeléseinek eredményeivel kiegészítette azt a térképet, ami az öreg Tom Harknessről maradt rá. A térkép egyre értékesebbé vált, ahogy újabb folyók kerültek fel rá, újabb határvonalakkal lehetett körülrajzolni a cecelégýövezeteket és a „légyfolyósokat”, s Zouga talaj- és növényteni megfigyelései szinte minden üresen maradt helyet kitöltöttek rajta.

Ha éppen nem a térképben merült el, akkor a naplójába írt, ameddig csak látott - mialatt Jan Cheroot a teherhordókkal behordatta a napi elefántcsontzsákmányt, ami már éppen bűdösödni kezdett, és elásatta.

Mikor összeadta, mennyi elefántcsontot szereztek eddig, kiderült, hogy már körülbelül hatezer kilót rejtettek el útközben. Mivel egy font elefántcsont Londonban hat shilling, az egész zsákmány majdnem négyezer fontot ér. A kérdés csak az, hogyan jut el mindez Londonba. Zouga elvigyorodott magában, mikor számításait kiegészítve rájött, hogy mindössze egy tucat szekérre vagy ötszáz teherhordóra van szüksége, akik kétezer mérföldre el tudják vinni a zsákmányt.

Valahányszor egy folyón keltek át, Zouga fogta a lapos vaslábast, ami egyébként mosóedénynek és főzőlábasnak is szolgált, és a folyóágyban több mérföldes távolságban lefelé és fölfelé egyaránt végigvizsgálta a folyómeder talaját. A folyó egyik kanyarulatában, egy alkalmasnak tűnő helyen megtöltötte a lábast sóderrel, aztán forgatni kezdte úgy, hogy minden fordulónál kiöntött egy keveset a könnyebb kavicsból, aztán újra megtöltötte vízzel és újra megforgatta a lábast mindaddig, amíg már csak a legfinomabb és legnehezebb anyag maradt a lábas fenekén. De soha nem talált benne aranyat, pedig arra vágyott.

Mikor részletesen beszámolt ezekről a dolgokról a naplójában, csak egyvalamin akadt mindig el - mégpedig azon, minek nevezze ezt a gyönyörű, új földet. Egyelőre semmiféle bizonyossága nem volt arról, hogy ez lenne Monomatapa királysága, vagy hogy Monomatapa egyáltalán létezett volna. Azok a félenk, szétszórtan élő és demoralizált emberek, akikkel ez idáig találkozott, semmi esetre sem lehettek egy hatalmas császár harcosai. De volt még egy oka annak, hogy nem akarta ezt a nevet használni. Ha ezt használta volna, be kellett volna ismernie, hogy valaki már jogot tartott előtte erre a földre, s minden egyes nappal, amivel mélyebbre és mélyebbre hatolt az üres vadonban, egyre kevésbé tűnt a valóságtól elrugaszkodottnak az az álma, hogy ő maga lesz az, aki egy királynő és egy ország nevében jogot formál majd erre a vidékre. Zouga fokozatosan kezdte a „Zambézia” szót használni - ami a Zambezi folyó alatti földet jelenti.

Így nevezte naplójában és egyre vastagabbá váló kéziratában.

Mivel mindezek a dolgok lassították a haladást, a karaván elég ráérősen folytatta útját, vagy ahogy Robyn mondta Zougának dühösen: „Melletted még egy csiga is versenylőnnek tűnne.” Mert bár Zouga vadászat közben időnként akár kétszáz mérföldet is megtett, a karavánnak meg kellett várnia, hogy visszajöjjön, aztán még további négy-öt napba telt, míg Jan Cheroot és a teherhordók behordták az elefántcsontot.

- Morris Zouga, lehet, hogy az apád valahol haldoklik, és egy marék gyógyszerre lenne szüksége, miközben te...

- Ha nyolc évig sikerült életben maradnia, nem valószínű, hogy a vén ördög pár nap alatt feldobja a tappancsát. - Zouga könnyed stílusával próbálta palástolni bosszúságát. Azóta, hogy Zouga megölte azt a masonát az elefánthágón, a két testvér között annyira feszült volt a viszony, hogy ama ritka alkalmakkor sem volt könnyű civilizáltnak maradniuk, mikor egyáltalán beszéltek egymással.

Zouga nemcsak azért volt hosszan és gyakorta távol a karavántól, mert annyira odavolt a vadászatért és a környező vidék feltérképezéséért. Kevésbé idegesítette, ha távol volt a testvérétől. Hónapok teltek már el azóta, hogy kéz a kézben, eksztázisban álltak a felföld peremén, mint két kisgyerek káracsny este.

Miközben a frissen leölt elefánttetem felett nevető és sikoltó hangokat hallatva vonyítottak a hiénák, Zougának, magányos tábortüze mellett merengve, eszébe jutott: valóságos csoda, hogy két ilyen határozott egyéniség, akinek ennyire eltérő céljai vannak, ilyen messzire el tudott jutni komoly nézeteltérés nélkül. Túl szép volt ahhoz, hogy örökké tartson, s most már csak az volt a kérdés, miképp fog véget érni. Ösztöneire kellett volna hallgatnia, vissza kellett volna küldenie Robynt Tetébe és Cape Townba, amikor erre még lett volna oka, mivel kettejük útja szükségszerűen el fog válni egymástól, ami az egész expedícióra nézve katasztrofális lesz.

Másnap - így vagy úgy - tisztáznia kell, mikor visszamegy a karavánhoz. Robynnak el kell fogadnia, hogy Zouga az expedíció vezetője, és a végső döntés joga az övé. Ha ezt

hajlandó tudomásul venni, ő is készen áll, hogy engedményeket tegyen, bár Zouga egyáltalán nem tartotta olyan fontosnak, hogy megtalálják Fuller Ballantyne-t. Valószínűleg mindannyiuknak az lenne a legjobb, Fuller Ballantyne-t is beleértve, ha hű teherhordói már réges-rég megásták volna neki a hősnek kijáró sírt, és eltemették volna.

Ettől a gondolattól némi kis lelkiismeret-furdalása támadt; tudta, hogy soha nem fogja leírni, és a legbizalmasabb pillanatban sem fogja elárulni testvérének. De még akkor sem hagyta nyugodni a gondolat, mikor beletekerte magát takarójába, és a lábánál, illetve a fejénél parázsló két tűz közé heveredett, ami arra szolgált, hogy megvédje a hajnalban várható ropogós zúzmara hidegétől. Jan Cheroot horkolása basszusként kísért a hiénafalka szopránját. Zouga végre elaludt.

Miután előző este eldöntötte magában, hogy helyre kell állítani tekintélyét, a reggeli zúzmarában kihengergőzött takarójából, hogy kényszermentelésben visszatérjenek oda, ahol tizenkét nappal korábban hagyta Robynt az expedícióval. Úgy számolta, legfeljebb negyven mérföldre lehet innét; olyan kegyetlen ütemet diktált, hogy még a szokásos déli pihenőt sem engedélyezte, csak ment, ment könyörtelenül.

Zouga a karavánt szándékosan egy jól megkülönböztethető alakú *kopje* alatt hagyta, aminek sziklatornyait már mérföldekről jól lehet látni. A kis dombot Hampden-hegységnek nevezte el, a hampdeni kastély emlékére, ahol gyermekkorában járt.

Még jó messze voltak a tábortól, mikor Zougának baljós előérzete támadt. Nem látott füstöt felszállni a hegy lába felől, márpedig füstnek lennie kellett. Majdnem egy tonna elefánthúst hagyott ott a füstölő rostélyokon, s mikor elindultak, visszanézve még akkor is látta a füstöt, mikor már a hegyek rég eltűntek az erdő fái mögött.

- Nincs füst! - mondta Jan Cherootnak. A kis hottentotta bólintott.

- Nem én akartam először mondani.

- Lehet, hogy Camacho idáig követett volna minket?

- A portugálokon kívül is vannak még itt emberevő álla-

tok - mondta Jan Cheroot, és mint egy figyelő madár, felkapta fejét. Zouga gyorsan vetkőzni kezdett, előkészítve magát a futáshoz. Aztán Jan Cheroot is szó nélkül követte példáját. Ruháit a teherhordóknak adta, hogy hozzák utána.

- Jöjjenek utánunk olyan gyorsan, ahogy bírnak! - mondta nekik Zouga, azzal elkapott egy tartalék puskaporos táskát Matthew-tól, és hátat fordítva a csapatnak futásnak eredt.

Jan Cheroot, mint már oly sokszor, a vállánál lihegett, abban az ütemben, amivel öt mérföldön belül meg lehet hajtani és meg lehet állítani egy olyan elefántcsordát, amiben borjak vannak. Zouga pillanatnyilag csak mélyen aggódott testvére miatt, és nem gondolt az iránta táplált ellenérzésekre. Szörnyű képek villantak át az agyán, elképzelte, hogy a táborot kifosztották, és a vérrel borított, letaposott fűben megcsonkított holttestek hevernek, akik a portugál muskétások golyóitól estek, el vagy tolldíszes, fűszoknyás harcosok széles pengéjű *asszegái* döfték át őket.

Azon vette észre magát, hogy imádkozik testvére biztonságért; gyermekkori imádságait ismételve, melyeket azóta szinte alig mondott el. Anélkül, hogy tudta volna, gyorsított a tempón, míg végül Jan Cheroot tiltakozva nyögött egyet mellette, és lassan lemaradt, miközben Zouga lendületesen tört előre.

Egy mérfölddel Jan Cheroot előtt érte el a hegy lábát, és pont szemben találta magát a lemenő nappal, mikor befordult a szikla mellett, felfutott egy kis emelkedőn, aztán megállt, hogy levegőt kapjon. Mellkasa vadul zihált, és patakokban csurgott a veríték a szakállára.

Meredten bámulta az árnyas mélyedést a magas makuszfák alatt, ahol a karavánt hagyta; szíve majd kiugrott a helyéből. Fizikailag rosszul lett a rémülettől. A tábor üres volt, a tüzek helyén csak kihűlt, fekete hamu maradt, s a hevenyészett szalmakunyhók, melyekben a katonák aludtak, már kezdték az elhagyott emberi lakhelyekre jellemző szagot árasztani. Zouga, aki még mindig kapkodta a levegőt, lerohant a lejtőn az elhagyott táborba, és vad pillantásokat vetve körös-körül, holttesteket keresett a szemével. De nem volt egyetlen holttest sem. Először arra gondolt, hogy rabszolga-vadászok járhattak itt. Ők vihették el őket mind. Összerázko-

dott a gondolattól, milyen iszonyú szenvedéseken mehetett át Robyn.

Zouga először az ő kunyhójához rohant, de nyoma sem volt a testvérének. Egyik kunyhótól a másikig rohan; mind üres volt. Az utolsóban azonban talált egy testet. Pokrócba tekerve, összekunkorodva hevert a primitív viskó homokpadlóján. A feje is be volt takarva.

Zouga letérdelt mellé, de vizolygott tőle, hogy nővére megalázott testét lássa. Majdnem megvakult a szemébe csörgő izzadságtól, mikor a félelemtől és a kimerültségtől remegő ujjal lehúzta a szürke takarót, ami a mozdulatlan fejet borította.

A hulla rémült üvöltéssel feltámadt, és felpattant a levegőbe. Vadul hadonászott, hogy megszabaduljon a takarótól, miközben kézzel-lábbal kapálódzott, hogy védje magát.

- Pokolkutyája! - Zouga ezt a nevet adta leglustább teherhordójának. A sovány fickónak hatalmas étvágya volt bármiféle húsrá, de sokkal kevésbé lelkesedett bármilyen iránt, ami fizikai erőfeszítést igényelt. - Mi történt? Hol van Nomusa?

Pokolkutyája, miután lecsillapodott, és magához tért az elszenvetett sok hatásából, egy rövid írásos üzenetet adott át Zougának, ami mindkét kérdésére választ adott. A Robyn naplójából kitépett lap félbe volt hajtva, és piros pecsétviasszal volt lezárva. A következő állt rajta:

Kedves Zouga!

Az a véleményem, hogy a további késlekedés komolyan fenyegeti az expedíció támogatóinak érdekeit.

Ezért úgy döntöttem, továbbmegyek, hogy gyorsabb tempóban haladva az esős évszak beállta előtt elérjük céljainkat.

Itt hagyom Pokolkutyáját, hogy megvárjon benneteket. Gyere utánunk olyan gyorsan, ahogy kedved van.

Szerető nővéred

Robyn

Az üzenet tíz nappal korábbi keltezéssel volt ellátva. Ezen kívül semmit nem hagyott neki, még egy zacskó sót vagy egy zacskó teát sem, amiből Zougának már napok óta elfogyott minden készlete.

Zouga zsibbadt döbbenete egészen addig tartott, amíg Jan Cheroot is elérte az elhagyott tábort. Mire azonban a kimerült teherhordók is megérkeztek, minden egyéb érzését elnyomta a sötét harag. Legszívesebben éjszakai menetelésben eredt volna a karaván után, de hiába rugdosta a földön fekvő teherhordók bordáit, és hiába szitkozódott, annyira kimerültek, hogy fel se tudtak kelni onnan, ahová ledobták magukat.

Robynnak nem volt könnyű rávenni a teherhordókat, hogy tábort bontsanak, és hátukra vegyék a poggyászt. Derűsen, enyhe kis kacagással fogadták első ez irányú próbálkozásait, mert egyikük sem akarta elhinni, hogy komolyan gondolja, amit mond. Még Juba sem volt képes felfogni, hogy Nomusa, egy nő veszi át a karaván vezetését.

Mikor az érvek nem használtak, Robyn fogta a vízilóbőr korbácsot, és megfenyegette a kis, sárga hottentotta káplárt, akire Jan Cheroot a muskétások vezetését hagyta. A káplár vadul osztogatta parancsait a makuszifa tetejéről, ahová Robyn elől menekült.

Egy órán belül úton is voltak, de a jókedvű nevetgélés morgolódásnak és kedvetlenségnek adta át a helyét. Mindnyájan meg voltak győződve arról, hogy a szafari mostantól fogva kudarcra van ítélve. Ki hallott még olyat, hogy egy nő, egy fiatal - és ami a legrosszabb, fehér - nő vezessen egy expedíciót, ami az ismeretlenbe tart? Fél mérföldet sem tettek meg, mikor a teherhordók szinte mind arról kezdtek panaszkodni, hogy tüske ment a lábukba, vagy fáj a szemük - ilyeneket akkor szoktak mondani, ha nem akaróznak nekik továbbmenni.

Robynnak úgy sikerült újra talpra állítani őket, hogy nagy tengerészeti Colt pisztolyából a fejük fölé lőtt. Igaz ugyan, hogy majdnem megrándult a csuklója, de a lövés meglepően hatásos kúrának bizonyult lábfájás és szemfájás ellen. Végül egész szép utat tettek meg az első nap dél és nyugat felé. Robyn számítása szerint tíz mérföldet haladhattak, az úti-napló szerint.

A teherhordók és a muskétások előtti bátor fellépése ellenére Robynnak megvoltak a maga kételyei. Alaposan megfigyelte, hogy Zouga hogyan jelöli ki az útirányt a tájolója

segítségével. Ő maga is megtanulta, hogyan kell megállapítani egy távoli hegy vagy más tereptárgy iránylatát, majd ugyanarról a pontról egy másik tereptárgy iránylatát is bemérni. Ez volt az egyetlen módja annak, hogy egyenes irányban haladjanak ebben a dimbes-dombos, erdőkkel borított országban.

Amikor csak alkalma volt rá, a Harkness-féle térképet is tanulmányozta, és látta, milyen elvek alapján adja meg Zouga az útirányt. Az volt a célja, hogyy keresztben átkel ezen az általa Zambéziának nevezett, széles, feltáratlan országon, és végül elérje azt az utat, amin nagyapjuk, Robert Moffat járt először, aki kurumani missziójától jutott el Mzilikazi matabele király városába, Thabas Indunasba.

Zougának azonban az volt a szándéka, hogy a matabele királyság határaitól délre vág át, hogy elkerüljék a Felperzselt Földet, ahol Tom Harkness szerint Mzilikazi vérszomjas hátróerei minden utazót megölnek. Sem ő, sem Zouga nem bízhatott abban, hogy Moffattal való rokonságuk védelmet jelentene számukra.

Ha sikerül elérniük a Kurumanba vezető szekérutat, visszaérnek az ismert világba; ez az út aztán elvezeti őket azokhoz az itatóhelyekhez, amiket Moffat nagyapa bejelölt a térképen. Kurumanban újra összejön a család, s utána már egyenes úton jutnak vissza Cape Townba, bár hosszú és fáradtságos lesz az utazás. Mégis, onnan már kevesebb mint egy év alatt kerülnek vissza Londonba. A dolog kényes része az volt, sikerül-e Matabeleföldről délre, ismeretlen veszélyeken át elérni az utat.

Robyn igazán nem gondolt arra, hogy mindvégig magának egyedül kell majd kijelölnie az útirányt. Arra számított, hogy Zouga néhány nap múlva visszatér a Hampden-hegyi táborba, aztán sietve utoléri a karavánt. Ezután érdekes dolog következik. Meg kell küzdeniük egymással, kinek az akarata érvényesüljön. Robyn azonban meg volt győződve róla, hogy végül Zouga be fogja látni, hogy apjuk holléte és biztonsága fontosabb azoknak az állatoknak a lemészárlásánál, melyeknek az agyarát úgysem fogja tudni soha elszállítani onnan, ahová eltemeti.

Az egész csak egy kis durcáskodás; Zouga hamarosan újra

itt lesz vele. Addig azonban bordái alatt valami kellemetlen ürességet és magányosságot érzett, ahogy szűk bricsesz nadrágjában lépegetett, pár lépéssel a hottentotta zászlóvivő előtt, aki a rongyos és kifakult Union Jacket hordozta a még hátrébb kullogó, rosszkedvű teherhordók előtt.

Második éjjel egy folyó szélén ütöttek tábort, amiből már csak néhány zöld pocsolya maradt a folyóágy cukorfehér homokmedrében. A meredek parton kis fügeliget nőtt; a sima, világos törzsek és ágak úgy kúsztak fel a gazdafák törzsére, mint az óriáskígyók. Az élődi fügefák mostanra már magasabbak és robusztusabbak voltak, mint amilyen nagyra valaha is megnőttek volna azok a fák, amiknek törzsére kapaszkodva kifejlődtek, s amelyek törzse már elrohadt. Az ágakról érett füge lógott. Kövér, zöld galambok lakmároztak a gyümölcsökből; szárnyukat meglibbentve leszálltak és minden más galambfélétől eltérő éles hangot hallattak, ami Robynnak úgy hangzott, mintha azt mondták volna: „*Oh well, oh very -well!*” Fejüket felemelve a zöld leveleken keresztül figyelmesen nézegették az alattuk táborozó embereket.

A teherhordók már vágtak maguknak tüskés botokat a kalyibákhoz, és meggyújtották a tüzeket is, mikor hirtelen meghallották az oroszlánüvöltést. A hang csak néhány másodpercre hallgattatta el az emberek mormolását, mert nagyon halk és nagyon távoli volt; talán mérföldekkel is lejjebbről jött a folyó mentén, és valamennyien régóta megszokták már az ilyesmit.

Alig múlt el éjszaka, mióta átjöttek az elefánthágón, hogy ne hallottak volna oroszlánordítást, s reggelente mindig találtak lábnyomokat is a tábor körül, néha akkorákat, mint egy levesestányér. A nagy, kíváncsi macskák minden éjjel ott ólálkodtak a tábor körül.

Robyn azonban soha nem látta őket, mert az oroszlánok szinte teljesen éjszakai állatok, s ezért első ijedsége ellenére mostanra már egészen közönyös volt irántuk. Teljes biztonságban érezte magát a tüskés ágakból összetákolts kalyibában, s ezért szinte fel se nézett a távoli hangra a naplójából, amiben alig túlozva leírta, milyen hozzáértően vezette a menetet.

„Pont olyan jól haladtunk, mint amikor Zouga vezetett

minket”, írta büszkén, de egy szóval sem emiitette a teherhordók hangulatát.

Az oroszlán csak egyszer ordított, s mikor az ordítás nem ismétlődött meg, újra megindult a csevegés a tüzek körül, Robyn pedig folytatta a naplóírást.

Pár órával naplemente után a tábor nyugovóra tért. Robyn a sebtiben összetákolt kalyibában, amit Jubával osztott meg, aki friss szénán kuporogva aludt, hallotta, hogy lassan elhal a teherhordók dallamos beszéde. Mélyet sóhajtott, aztán egyik pillanatról a másikra mély álomba zuhant - de arra ébredt, hogy körülötte izgatott hangok hallatszanak, és nagy a kavarodás.

A levegő hidegségéből és saját álomtasságából tudta, hogy késő éjszaka van. Az éjszakában ijedt emberek kiáltása és lábdobogás hallatszott. Aztán eldördült egy puska, súlyos fadarabok huppantak a tüzekre, aztán Juba szívfacsaró sikoltozását hallotta közvetlen közelről.

- Nomusa! Nomusa!

Robyn, aki még mindig nem tért magához, nagy nehezen felkelt. Nem volt benne biztos, hogy álmodik-e vagy sem.

- Mi az?

- Az ördög! - sikított Juba. - Ördögök jöttek, mindannyiunkat megölnék!

Robyn lehajította magáról a takarót, és flanel hálóköntösben, szalaggal a hajában, mezítláb kiszaladt a kályibából.

Abban a pillanatban lángra kaptak az őrtüzekre dobott fahasábok, s a tűz fényében meztelen sárga és fekete testeket, rémült arcokat, riadt tekinteteket és tátogva ordító szájakat látott.

A kis hottentotta káplár anyaszült meztelenül tett meg néhány lépést a tűz másik oldalán, aztán felkapta a puskáját, és vaktában elsütötte a sötét éjszakába, éppen akkor, amikor Robyn futva elindult felé.

Robyn megragadta a karját, miközben a férfi hozzálátott, hogy újra töltse a puskáját.

- Mi van? - kiáltott a fülébe.

- *Leeuw!* Oroszlán! - Szeme csillogott az ijedtségtől, szája sarkából buborékolva folyt a nyál.

- Hol van?

- Elvitte Sakkie-t! A takarójából cibálta ki!

- Csend! - kiabált Robyn. - Hallgassanak el!

Most végre valamennyien ösztönösen felé fordultak, hogy mondja meg nekik, mit kell tenni.

- Csend legyen! - mondta Robyn újra, mire hirtelen elhalt az ijedt és tehetetlen kiabálás.

- Sakkie! - kiáltott bele Robyn a csendbe, s az eltűnt hottentotta hangja halkán válaszolt a meredek folyópartról.

- *Die leeuw het my!* Elkapott egy oroszlán! *Die duiwel gaan my doodmaak*, megöl engem az ördög! - azzal irtózatossá kiáltott fájdalmában, és elhallgatott.

A sikoltás ellenére is jól hallották, hogy roppan egy csont, s morgó hang hallatszik, mintha egy kutya rágná a csontot. Robyn iszonyattal döbbsent rá, hogy egy olyan ember hangját hallja, akit alig ötven méterre tőle élve fal fel egy fenevad. A felismeréstől libabőrös lett egész testében.

- *Hy vreet my bene* - hallatszott a hang a sötétből, ami kimondhatatlan kinszenvedésről árulkodott. - A lábamat eszi. - A ropogó, marcangoló hangok hallatára Robyn öklendezni kezdett, és majdnem megfulladt. Aztán gondolkodás nélkül kikapott egy égő ágat a tűzből, és feje fölé tartva rákiáltott a hottentotta káplárra. - Gyerünk! Meg kell mentenünk!

Előrefutott a part szegélyéig, mikor észrevette, hogy egyedül van, és nincs nála fegyver.

Visszanézett. Egyetlen férfi sem követte. Szoros csoportot alkotva összebújtak a tűz körül, muskétákat, szekercéket vagy lándzsákat markolászva, de mintha gyökeret vert volna a lábuk.

- Neki már vége! - mondta a káplár félelemmel teli hangon. - Hagyja! Már késő! Hagyja!

Robyn lehajította az égő faágat a folyómederbe, s még mielőtt kialudt volna, úgy rémlett neki, hogy lát valami nagy, sötét, ijesztő árnyalakot.

Visszarohant az emberekhez, kikapott egy puskát az egyik kezéből. Felhúzza a kakast, azzal visszarohant a folyópartra, hogy újra lenézzon, hátha lát valamit a kiszáradt mederben. Vaksötét volt, de aztán hirtelen valaki megjelent a háta mögött egy égő gallyal.

- Juba! Menj vissza! - reccsent rá Robyn a gyerekre. Juba meztelen volt, csak egy gyöngysor övezte a csípőjét; a tűz fénye megvilágította izmos, karcsú testét.

Nem tudott válaszolni, mert zokogott a félelemtől és *elszorult* a torka, de dacosan megrázta fejét, jelezve, hogy nem hajlandó engedelmeskedni.

Alattuk a folyó fehér homokján kirajzolódott a groteszk alak, s a haldokló halálsikolyai az állat félelmetes morgásával keveredtek.

Robyn felemelte a puskát, de habozott, mert attól félt, hogy a hottentottát találja el. Az oroszlán, akit megzavart a fény, felállt. Hatalmas, sötét alakja kirajzolódott a fényben; két mellső lába között magával vonszolta a rúgkapáló testet oda, ahol sötét volt.

Robyn mély lélegzetet vett, és a nehéz puska megremegett a kezében, de ajkát felszegte, és hosszú hálóingének szoknyáját egy kézzel felemelve, lement a folyómederbe az ösvényen. Juba úgy követte, mint egy hűséges kölyökkutya, annyira hozzásimult, hogy majdnem elveszítették az egyensúlyukat, de tartotta az égő ágat, noha az ág remegett a kezében, s a lángok füsttel keveredtek.

- Nagyszerű lány vagy! - mondta neki Robyn bátorítóan.
- Nagyon bátor vagy!

Keresztülbukdácsoltak a laza fehér homokon, amibe minden lépésnél bokáig beleragadtak.

Előttük, ott, ameddig éppen el tudtak látni, mozgott a rémisztő fekete árnyék, s úgy tűnt, mintha az egész éjszakát betöltené a morgása.

- Ereszd el! - kiáltott rá Robyn, hangja megremegett és elcsuklott. - Dobd el azonnal!

Öntudatlanul ugyanazokat a parancsszavakat használta, amiket gyerekkorában a kiskutyájának mondott, ha a terrier nem volt hajlandó elereszteni a gumilabdát.

Sakkie meghallotta, és elhaló hangon könyörögni kezdett: - Segítsen - az Isten szerelmére, segítsen! - De az oroszlán továbbvonszolta magával, hosszú, nedves nyomot hagyva a homokban.

Robyn egyre fáradtabb lett, karja már fájt a nehéz fegyver súlyától, lélegzete égette a torkát, de még így sem kapott levegőt, mert a félelemtől mintha abroncs szorította volna el a mellét. Érezte, hogy az oroszlán csak egy bizonyos távolságig hajlandó visszavonulni, mielőtt végképp elvesztené tü-

relmét a zaklatás és a kiabálás miatt, és nem csatlakozott ösztöneiben.

Robyn hirtelen ki tudta venni az oroszlán teljes alakját. Ledobta áldozatát, s úgy állt fölötte, mint egy kandúr macska az egér fölött, de akkora volt, mint egy Shetland póni, s mivel sörénye az izgalomtól az égnek meredt, a valóságosnál kétszer akkorának látszott.

A lángok fényében szeme vad aranyszínben izzott, aztán száját kilátva elordította magát. Mintha a levegő is széthasadt volna, Robyn úgy érezte, szétreped a dobhártyája a hangtól. Az egyre erősödő hangorkán olyan fizikai fájdalmat okozott neki, hogy akaratlanul is hátrahőkölt, miközben Jubá belé csimpaszkodott. A gyerek félelmében vinnyogott, elvesztette uralmát a teste felett, és vizelete a lángok fényében kis fröccsökben folyt le a lábán. Mikor az oroszlán támadásba lendült, ledobta a fáklyát a homokba.

Robyn maga elé tartotta a puskát; inkább védekezési ösztönből, nem kitérvelten, s mikor a puska csőve derékmagasságba ért, teljes erővel meghúzta a ravaszt. A gyutacs belevillant az éjszaka sötétjébe, s egy pillanatra Robyn meglátta az oroszlánt. Szája szélesre tárva, és még mindig ordított; tátott, húspiros szájában hosszú fehér, kegyetlen fogsor húzódott meg. Szeme sárga lángként izzott, és Robyn rájött, hogy ő is sikoltozik, de a hangját tökéletesen elnyomja a feldühödött állat hangja.

Aztán egyetlen pillanattal a villanás után elsült a puska, és annyira megrántotta Robyn kezét, hogy majdnem elejtette, s a puskatus, amit nem támasztott a vállához, olyan erővel vágta gyomron, hogy tüdejéből minden levegő kiment, és hátrapenderült a puha, fehér homokban. Átesett Jubán, aki a lábába csimpaszkodva nyüsztetett, és hanyatt vágódott, épp akkor, mikor az oroszlán teljes testsúlyával rázuhandt.

Ha Robyn el nem esett volna, a támadás ereje pont bordán találta volna, és azon nyomban kitört volna a nyaka, mivel az oroszlán több mint kétszáz kiló zuhanó csont- és izomtömegnek felelt meg. Így is elvesztette az eszméletét, bár nem tudni, mennyi ideig, aztán újra magához tért, orrában az oroszlán erős macskaszagát s egész testén az állat hatalmas súlyát érezve, ami belesajtolta a homokba. Erőtlenül rúg-

kapálni kezdett, de a hatalmas súly alatt levegőt se kapott, és időnként forró vér spriccelt a fejére és a nyakára; olyan forró, hogy néha úgy érezte, egyenesen éget.

- Nomusa! - hallotta Juba aggodalomtól elszorult hangját egész közletről, de a dörgedelmes ordítás megszűnt. Csak az oroszlan elviselhetetlen súlyát és macskabűzét érezte.

Robynnak hirtelen visszatért az ereje. Addig rúgkapált és forgolódott, amíg nagy nehezen legurult róla a hatalmas tetem. Ahogy megszabadult, Juba nyomban újra a nyakába csimpaszkodott.

Robynnak úgy kellett vigasztalnia, mint egy csecsemőt; megpaskolta és megpusztilgatta könnyekben ázó arcát.

- Vége, kicsikém! Na, elmúlt! - motyogta, miközben tudatára ébredt, hogy az oroszlan vérétől lucskos lett a haja, és vagy egy tucat férfi áll fent a folyóparton, egy-egy égő fűcsomóval a kezében, akiket a hottentotta káplár vezetett végtelesen óvatosan a helyszínre.

A halványsárga fényben az oroszlan Robyn mellett feküdt kinyúlva a homokban. A puszkagolyó pont orron találta, egyenest behatolt az agyába, és a nyakszirtjében kötött ki. Ugrás közben pusztult el, úgyhogy Robynt már csak a döglött állat teste tagiózta le.

- Az oroszlanának vége! - mondta Robyn a férfiaknak, akik egy csoportban jöttek le a parton. Először nagyon félénkek voltak, de amikor meglátták a hatalmas, sárga tetemet, hirtelen megjött a bátorságuk.

- Igazi vadásznőhöz méltó lövés volt! - jelentette ki a káplár nagyképeűen. - Ha egy hüvelykkel feljebb ment volna a golyó, visszapattant volna a koponyáról, ha pedig egy hüvelykkel lejjebb, nem találta volna el az agyvelejét.

- Sakkie - mondta Robyn, akinek még mindig remegett a hangja -, hol van Sakkie?

A hottentotta még élt. Takaróban vitték fel a táborba. Iszonyatosak voltak a sebei, és Robyn tisztában volt vele, semmi esély arra, hogy megmentse az életét. Az oroszlan annyira szétmarcangolta az egyik karját, hogy csuklótól könyékig egyetlen ép csontja sem maradt. A vadállat bokából leharapta az egyik lábát, és egy darabban lenyelte, átharapta a medencéjét és gerincét, és a bordák alatt felszakította a

rekeszizmát, úgy, hogy minden lélegzetvételnél kilátszott a hottentotta rózsaszín tüdeje.

Robyn tisztában volt vele, hogy csak felesleges kinszenvedést okozna a sárga kis embernek, ha megpróbálná összevarrni ezt a szörnyen szétmarcangolt testet, vagy lefűrészelni a szilánkokra tört csontokat. A tűz mellé fektette, óvatosan tampont tett a legcsúnyább lyukakba, aztán takarókkal és prémekkel betakarta. Olyan erős adag ópiumot adott neki, ami önmagában véve is majdnem halálos volt. Aztán leült Sakkie mellé, és megfogta a kezét.

- Egy orvosnak tudnia kell, mikor hagyja, hogy egy ember méltósággal haljon meg - mondta még neki a professzora a St. Matthew kórházban. Nem sokkal pirkadat előtt Sakkie kinyitotta a fájdalomcsillapítótól kitágult pupillája szemét, ránézett Robynra, elmosolyodott, és meghalt.

Hottentotta társai az egyik gránitdombon temették el egy kis barlangban, nyílása elé köveket gördítettek, hogy a hiénák ne tudják felfalni a testét.

Mikor a káplár a hottentottákkal együtt lejött a hegyről, rövid gyászszertartást tartottak, ami főként hangos, színpadiasán fájdalmas kiáltásokból állt, majd puskájukkal a levegőbe lőttek, hogy Sakkie lelke gyorsabban haladjon útján. Miután végeztek, jóízűen ettek a szárított elefánthúsból, majd a káplár száraz szemmel és szélesen vigyorogva odajött Robynhoz.

- Menetkészek vagyunk, Nomusa! - mondta, majd üdvözlétként a földhöz csapta jobb lábát. Ezt megelőzően azonban térdét az ajka magasságáig emelte fel. Ezt a tisztelgést mindaddig kizárólag Zouga Ballantyne őrnagy számára tartotta fent, de most Robyn is részesült benne.

Aznap a teherhordók is újra énekelni kezdtek; először azóta, hogy elindultak a Hampden-hegynél lévő táborból.

Anyátok és apátok is egyben,
Bekötözi a sebeitekét,
Örködik fölöttetek, míg ti alusztok,
Üdvözlünk téged, Nomusa, a könyörületesség
leánygyermeke;
Mind a te gyerekeid vagyunk.

Nemcsak a karaván haladási üteme zavarta Robynt, amíg Zouga vezette őket, hanem az is, hogy egyáltalán meg se próbáltak kapcsolatot teremteni a bennszülött törzsekkel, a szét-szórt, erődítményszerűen kiépített falvak lakóival.

Robyn számára teljesen logikusnak tűnt, hogy csak egyetlen módon tudnak Fuller Ballantyne nyomára bukkanni ebben a vadonban; ha megkérdezik azokat, akik minden bizonnyal látták, mikor itt járt, és feltehetően beszéltek és árut is cseréltek vele.

Robyn nem volt képes elhinni, hogy apja ugyanolyan erőszakosan kényszerített volna bárkit is arra, hogy engedje továbbhaladni a karavánt, mint Zouga tette.

Ha becsukta a szemét, még mindig látta maga előtt annak a magas fejdíszes embernek az apró, fekete alakját, akit a testvére hidegvérrel legyilkolt. Gondolataiban többször eljátszotta, ő vagy apja hogy érte volna el lövöldözés és kaszabolás nélkül, hogy engedjék őket áthaladni az elefánthágón. Óvatosan visszahúzódtak, aztán apró kis ajándékokat kínáltak volna, majd beszélgetésbe elegyedtek s végül megegyeztek volna.

- Egyszerűen könyörtelen gyilkosság volt! - ismételte magában már vagy századszor. - S amit azóta csinálunk, nem más, mint a legnyilvánvalóbb rablás.

Zouga szabadon vett magának azoknak a falvaknak a lábon álló terményeiből, amik mellett elhaladtak; a dohányból, a kölesből és jamgyökérből, és még egy kis sót vagy pár szelet szárított elefánthúst sem hagyott ott cserében jelképes fizetség gyanánt.

- Meg kellene próbálnunk szót váltani ezekkel az emberekkel, Zouga - mondta neki neheztelve.

- Ezek barátságtalan és veszedelmes népek itt.

- Mert azt hiszik, azért jöttél, hogy kiraboljad és legyilkoljad őket - és Isten a tanúm, nem cáfoltad meg várakozásaidat, vagy talán igen?

Sokszor zajlott le köztük ez a vita anélkül, hogy bármelyikük is változtatott volna makacsul védelmezett álláspontján. Most végre szabadon megkísérelheti, hogy kapcsolatot teremtsen ezekkel az emberekkel, a masonákkal, ahogy Juba nevezte őket megvető hangnemben; anélkül, hogy fivére tü-

relmetlensége és arroganciája elvonná a figyelmét és elriasztaná a félénk fekete embereket.

Négy nappal azután, hogy elhagyták Zouga táborát, egy különleges geológiai alakzat közelébe értek. Úgy nézett ki, mintha az egész látóhatár hosszában egy magas gátfalat építettek volna; egy hatalmas sziklagát futott majdnem pontosan észak-déli irányban, ameddig a szem ellátott.

Ezen a bástyán szinte pontosan ott volt az egyetlen hasadék, amerre az útjuk vezetett, s a növényzet megváltozott színéből, zöldebb és sűrűbb jellegéből egyértelműen következett, hogy egy folyónak kell ott lennie. Robyn egy kicsit változtatott a haladási irányon, hogy egyenesen a hasadékhoz jussanak.

Még mindig több mérföldnyire voltak, mikor Robyn emberi lakhelyre utaló jeleket vett észre, szinte az elsőt azóta, hogy maguk mögött hagyták a Hampden-hegyet.

A hasadék felett emelkedő hosszú, alacsony domb szikláit erődtítményszerűen építették ki, s ahogy közelebb jutottak, Robyn a folyóparton észrevette a kerteket is, amiket magas bozót és töviskerítés védett. A fiatal kölestáblák gazdag zöldjének közepén facölöpökön álló, szalmatetős kis őrbódék voltak.

- Ma megtömjük a hasunkat - mondta boldogan a hotten-totta káplár. - Elég érett már a köles, hogy megegyük.

- Itt verünk tábor, káplár - mondta Robyn ellentmondást nem tűrő hangon.

- De még hátravan egy mérföld...

- Itt! - ismételte meg Robyn.

Valamennyien sajnálták és nem értették, miért tiltotta meg nekik Robyn, hogy bemenjenek a csábító kertekbe, s mért parancsolta meg, hogy a vízkereső és a tűzfegyűjtő csapatoktól eltekintve senki ne hagyja el a tábor területét. Bosszúságuk azonban őszinte riadalommá vált, mikor Robyn, Juba kíséretében, egyedül elhagyta a tábor; ahogy ők látták, teljesen fegyvertelenül.

- Ezek a népek itt vademberek - próbálta figyelmeztetni a káplár. - Megölik magát, és akkor Zouga őrnagy engem fog megölni.

A két nő bement a legközelebbi kertbe, és óvatosan közele-

dett az őrkunyhóhoz. A megemelt dobogóra vezető rozoga létra alatt a földön egy tűz hamujára találtak. Mikor Robyn lekuporodott mellé, és ráfújt, újra fellobbant. Rádobott néhány száraz ágat, aztán szólt Jubának, hozzon egy öltre való zöld levelet. A füstoszlop felhívta magára a szoros feletti szírtet őrző emberek figyelmét.

Robyn ki tudta venni távoli sziluettjüket; mozdulatlanul, feszült figyelemmel vigyázták őket. Kísérteties érzés volt tudni, hogy annyi szem néz rájuk, de Robyn nemcsak arra az egy dologra számított, hogy mindketten nők, még csak nem is láthatóan békés szándékuk miatt érezte magát biztonságban, sem pedig azért, mert oly szorgalmasan imádkozott, hogy vállalkozásuk sikerrel járjon. Abból az elvből kiindulva, hogy a Mindenható megsegíti azokat, akik bizonyosságot tesznek akaratukról, nadrágja derékszíjába bedugta Zouga nagy Coltját, amit flanelinge eltakart.

Robyn a füstölgő jelzőtűz mellett hagyott fél font sötét egy kis lopótökben és egy köteg fekete, füstölt elefánthús rudat, ami még tartalékukból maradt.

Másnap kora reggel Jubával együtt ismét elment a kertbe. A só és a hús eltűnt, s a porban friss lábnyomok taposták el kettőjük előző esti lábnyomait.

- Káplár! - mondta Robyn a hottentottának magabiztosan, noha egyáltalán nem volt olyan biztos magában. - Elmegyünk vadászni, hogy legyen mit ennünk!

A káplár üdvözült képet vágott. Tegnap este ették meg a füstölt hús utolsó maradványait, zsízsikestül, mindenestül. Látványosan haptákba vágta magát; jobb karját sapkája magasságába emelte, mereven kinyújtott ujjai remegtek, jobb lábát a földhöz csapva porfelhőt küldött a magasba, majd elsietett, hogy parancsokat adjon az embereinek, készüljenek a vadászatra.

Zouga már régen kijelentette, hogy a Sharps puska túl könnyű az elefánthoz, ezért a táborban hagyta, s a drága, hátultöltős fegyver helyett a nagy sima csövű puskát vitte magával. Most Robyn vette magához a Sharpst, amit izgatottan vett szemügyre. Korábban ezzel a puskával még csak célba lövést gyakorolt, most kellett megtanulnia, hogyan kell megtölteni és felhúzni ezt a fegyvert. Nem volt benne biztos,

hogy képes lesz hidegvérrel célba venni egy élő állatot, de meg kellett győznie magát, hogy feltétlenül szükség van enni-valóra, be kell tömje azt a sok-sok száját, ami most már őtöle függött. A káplár egyáltalán nem osztotta Robyn kételeit; látta, hogyan tud egy támadó oroszlán szeme közé lőni, s azóta teljesen megbízott benne. Egy órát se kellett menniük, mielőtt egy bivalycsordára találtak volna a folyóparti nádasban. Robyn épp eleget hallgatta Zougát mesélni, hogy megtanulja, a vadat szél alól kell megközelíteni - s a nádasban, ahol a látótávolság pár lábnyinál nem volt nagyobb, a kétszáz tehén és borjaik akkora felfordulást csaptak, hogy annyira meg lehetett közelíteni őket, hogy képtelenség volt mellétalálni.

A hottentották muskétáikat sütötték el, míg Robyn zord elhatározással belelőtt az első puskalövésektől megriasztott, menekülő, bőgő csordába, ami mellette dübörgött el.

Mikor elült a por és eloszlott a sűrű puskaporfüst a gyönges szellőben, hat nagy, fekete állat tetemét találták meg a nádasban. Robyn csapata teljesen elégedett volt; akkora darabokra vágta a tetemeket, amekkorákat el tudtak szállítani a hosszú rudakon, és énekelve indultak el a tábor felé. Örömmüket azonban döbbenet váltotta fel, mikor Robyn megparancsolta, hogy egy teljes, friss bivalycombót vigyenek ki a köleskertbe.

- Ezek az emberek gyökereket és ganét esznek - magyarázta neki Juba türelmesen. - A hús ezeknek túl jó.

- Az életünket tettük kockára, hogy megszerezzük ezt a húst - kezdett tiltakozni a káplár, de mikor észrevette Robyn tekintetét, abbahagyta, amit elkezdett, köhintett egyet, és a földet rugdosta lábával. - Nomusa? Nem adhatnánk nekik egy kicsit kevesebbet? Mért kell nekik egy egész comb? A körömből is jó pörköltet lehet főzni, és ezek az emberek vadak, ezek bármit képesek megenni - kérlelte. - Egy egész comb!

De Robyn hajthatatlan volt. A káplár fejét csóválva ment el, miközben még mindig morgott magában.

Éjszaka Juba fölébresztette. Felültek, és hallgatták a halk dobszót és énekszót a hegytetőről. Nyilvánvaló volt, hogy ünnepi lakoma folyik.

- Ezek életükben nem láttak még ennyi húst egyszerre - morogta magában Juba.

Robyn reggel a bivalyhús helyén két cserépedényre való kölessört és egy hánckosarat talált tizenöt galambtojás nagyságú tyúktojással. Robynnak majdnem felfordult a gyomra a habzó, világosszürke kotyvalék látványától. A sört a káplár gondjaira bízta, hogy ossza szét; emberei olyan nyilvánvaló élvezettel fogyasztották, nagyokat cuppantva és úgy bólogatva, mint a borszakértők egy pohár régi vörösbor mellett, hogy erőt vett magán, és megkóstolta. Savanykás íze volt, és frissítően hatott. Volt annyi ereje is, hogy a hottentoták fecsegni és nevetgélgni kezdtek tőle.

Robyn, Jubával a nyomában, újra visszament a kertbe. Egy-egy darab félig száradt bivalyhúst vittek magukkal. Robyn most már biztos volt benne, hogy az ajándékok kölcsönös cseréje után sikerülni fog baráti kapcsolatot kialakítaniuk egymással. Ültek és vártak, Teltek az órák, de nyoma sem volt annak, hogy a masonák megjelenének. A déli forráság már átadta a helyét az este hosszú, hűvös árnyékainak - mikor Robyn először vett észre valami mozgást a köles között, amit sem a szél, sem a madarak nem okozhattak.

- Ne mozdulj! - figyelmeztette Jubát.

Lassan láthatóvá vált egy emberi alak: egy hajlott hátú, sovány, szakadozott bőrszoknyát viselő valaki, akiről Robyn azt se tudta megállapítani, férfi-e vagy nő, viszont nem merte megbámulni, mert félt, hogy elriasztja.

Az alak kilépett a köles közül, leguggolt, és félve, szökdécselve közeledett feléjük. Olyan vékony, olyan ráncos és olyan aszott volt, hogy Robynt egy kibontott múmiára emlékeztette, amit a British Museumban látott.

Most már biztos volt, hogy férfi, mert miután Robyn megkockáztatta, hogy egy pillantást vessen rá, azonnal látta, hogy lógó és megnyúlt nemi szerve minden ugrásnál kifityeg a szoknya alól.

Mikor még közelebb került, Robyn azt is észrevette, hogy gyapjas hajkoronája tiszta fehér már az öregségtől, s táskás és ráncos szeméből félelmében egyfolytában csorog a könny, mintha ez a kiaszott vén test már nem lenne képes más folyadékot kipréselni magából.

Sem ő, sem Juba nem mozdult, és nem nézett közvetlenül az öregemberre, amíg az le nem guggolt mintegy tízlépésnyire tőlük. Robyn ekkor lassan felé fordította a fejét. Az öreg nyűszített a félelemtől.

Robyn előtt világos volt, hogy azért őt választották követnek, mert ő ért a legkevesebbet az egész törzsből. Szerette volna tudni, milyen fenyegetésekkel tudták rábírní, hogy lejöjjön ide az erődből.

Robyn nagyon lassú és nagyon óvatos mozdulatokkal - mintha egy vadállatot próbálna megszeliđíteni - az öreg felé nyújtott egy szelet félíg pácolt bivalyhúst. Az öregember dőbenten nézte. Ahogy Juba mondta, ezek az emberek, azokon a gyökereken és vadon termő gyümölcsökön kívül, amit az erdőben találtak, szinte kizárólag saját terményeikből éltek, s ez nem volt sok. A hús ritka csemegének számított, s valószínűleg abból a kevés húsból alig jutott a törzs ilyen semmire nem jó tagjának.

Az öreg egy falatot sem kaphatott a bivalycombból, gondolta Robyn abból, ahogy a kezében tartott húst nézte. Teljesen ki volt éhezve. Nyelvét körbejáratta fogatlan szájában, aztán összeszedte bátorságát, és közelebb kászálódott, s végül csontos ujjait felfele tartva mutatta, hogy elfogadja az adományt.

- Tessék, kedvesem! - mondta Robyn, és az öreg kezébe nyomta a húst, aki azon nyomban bekapta. Hangosan csámcsogott rajta, de nehezen birkózott meg vele fogatlan ínyével. Csörgött a szájából a nyál, és ömlött a könny a szeméből, de ezúttal inkább a boldogságtól, mint a félelemtől.

Robyn úgy örült, hogy elnevette magát, mire az öregember gyorsan pislogni kezdett, és a hússal a szájában vihogott. Olyan komikus volt az egész, hogy Juba is elkacagta magát, s a két nő csilingelő kacaja megállíthatatlanul áradt minden irányba. Szinte ebben a pillanatban megmozdultak a köleses kert sűrű levelei, és újabb félmeztelen alakok bukkantak elő, megkönnyebbülve a két nő nevetésétől.

A dombtetőn lévő településnek, a férfiakat, nőket és gyerekeket is beleszámítva, nem volt száznál több lakója; és mind a százan előjöttek, hogy megbámulják és megtapsolják Robynt és Jubát, aki a meredek, kanyargó ösvényen jött föl-

felé. Mindenki nevetett. Az ezüsthajú öregember már szinte elviselhetetlenül büszke volt arra, amit sikerült elérnie; maga vezette Robynt kézen fogva, miközben a körülállóknak magyarázott, és minden második pillanatban eljárt egy győzelmi táncot.

Az anyák a magasba emelték csecsemőiket, hogy lássák ezt a csodálatos lényt, és a gyerekek előrefutottak, hogy megérintsék a lábát, aztán saját bátorságuktól visongva elugrottak mellőle, és felszaladtak előtte az úton.

Az út a hegyoldal körvonalait követte; védelmi célokot szolgáló kapuk és teraszos falak között haladt. Az út fölött, minden meredekebb helyen, nagy kövek voltak felhalmozva, készen arra, hogy ha a szükség úgy hozza, ledobják őket az ellenségre, Robyn feljövele azonban ezúttal diadalmi menet volt. Éneklő, táncoló asszonyok között érkezett meg a faluba.

A falu szalmatető, ablaktalan kunyhói kört alkottak. A tapasztott agyagból készült falakon alacsony ajtók nyíltak, és minden ház mellett volt egy ugyanolyan magtár, amely azonban póznákon állt, hogy védjék a termést a férgekől. Néhány csirkétől eltekintve egyetlen háziállat sem volt sehol.

A kunyhók és a központi udvar közti terület fel volt seperve, s az egész falunak a légköre rendet és tisztaságot árasztott. Maguk az emberek is jó megjelenésűek voltak, noha egyetlenegy sem akadt közöttük, akin akár csak egy gramm húsfelesleg is lett volna. Vékony, izmos testük arról árulkodott, hogy szinte teljesen zöldségeken élnek.

Eber, intelligens arcuk volt, s könnyed, természetes énekkel és nevetéssel fogadták Robynt.

- Ezekre az emberekre lőtt rá Zouga, mintha állatok volnának - gondolta magában Robyn, miközben jóleső érzéssel nézett körül.

Egy alacsony, faragott ülőkét tettek ki számára az árnyékba, és Juba mellé kuporodott. Amint Robyn elhelyezkedett, az öregember fontoskodva visított valamit, mire egy kacarászó fiatal lány agyagedényben kölesből főzött sört hozott Robynnak. A tömeg csak azután hallgatott el, hogy Robyn belekortyolt a sörbe. Mindenki félrehúzódott, hogy helyet adjon egy tekintélyt parancsoló alaknak.

Fején magas, állatprémből készült fejdísz viselt, ami hasonlított ahhoz, ami az elefánthágón lelőtt harcos fején volt. Vállát leopárdbőr köpönyeg borította. A köpeny annyira kopott volt, hogy minden bizonnyal nagyon régi lehetett; valószínűleg a törzsfőnök örökletes ruhadarabjai közé tartozhatott. Robynnal szemben leült egy másik ülőkére. Középkorú ember lehetett, kellemes, derűs arckifejezése volt, és élénk képzelőerővel bírt - mert figyelmesen követte Robyn jelbeszédét, aztán arckifejezésekkel és kézmozdulatokkal válaszolt ő is, amit viszont Robyn értett meg azonnal.

Így kérdezte meg tőle, honnan jött, mire Robyn észak felé mutatott, és egy kört írt le kezével a nap felé mutatva, ezzel jelezve minden egyes napot, ami elmúlt. A törzsfőnök tudni szeretette volna, ki a férje, és hány gyereke van. Az a tény, hogy nem volt férjnél, és nem volt gyereke, némi meglepetést keltett az egész faluban.

Újra hoztak sört, amitől Robyn egy kicsit becsípett; arca kipirult, szeme csillogni kezdett. Juba megvetéssel viseltetett vendéglátóik iránt.

- Még egy kecskékjűk sincs! - mutatott körül megvetően.

- Talán a ti bátor ifjaitok lopták el tőlük - vágott vissza Robyn élesen, és üdvözlésre emelte söröskupáját a főnök felé.

A főnök tapsolt egyet, jelezve a dobosoknak, hogy csapjanak a dobok közé. A kivájt fatörzsből készült dobokat lázas ritmusban verték egy pár rövid fa dobverővel, amitől a dobosokon hamarosan patakokban kezdett folyni az izzadság. Tekintetük üvegessé vált a vad ritmus babonás erejétől. A főnök ledobta leopárdbőr köpenyét, és táncba kezdett. Addig szökdelt és forgolódott, amíg nyakláncai és karperecei csörögni és csilingelni nem kezdtek.

Egy elefántcsont függő volt a mellén, hófehérre csiszolt elefántcsontból, s a függő megcsillant a tűz fényében, mert mostanra már régóta lement a nap, Robyn korábban nem vette észre ezt a díszet, mert eltakarta a köpeny, de most úgy érezte, tekintetét újra és újra magára vonzza ez a fityegő fehér korong.

Túl tökéletesnek látszott az alakja, s amikor a főnök Robyn ülőkéje közelébe lépett, hogy egy szólótáncot előadjon neki, Robyn észrevette, hogy a korong szélén szabályos minta

fut körbe. A következő pillanatban az izgalomtól hevesebben kezdett verni a szíve, mert észrevette, hogy amit díszítésnek vélt, az szabályos írás. Nem volt biztos abban, milyen nyelven íródott, csak hogy latin betűk voltak. Aztán eltűnt a főnök; a dobosok elé perdült, hogy még nagyobb erőfeszítésre ösztönözze őket.

Robynnak várnia kellett, míg a főnök teljesen ki nem merült, és zihálva vissza nem botorkált az ülőkéhez, hogy igyon egy kis sűrű szürke sört. Robyn előrehajolt, és először sikerült alaposabban szemügyre vennie a díszet.

Tévedett. Nem elefántcsont volt, hanem porcelán, és azonnal választ talált arra is, mért volt olyan tökéletes az alakja és a fehérsége. Európában készült, és egy kis üvegcsé teteje lehetett, amiben fogport vagy csemegéket szoktak árusítani. A csupa nagybetűvel írt angol felirat a következő volt:

PATUM PEPERIUM - THE GENTLEMAN'S RELISH

Robyn érezte, hogy az izgalomtól bizseregni kezd a bőre. Világosan emlékezett rá, milyen dühbe jött az apja, mikor Kings Lynnben a kamrában nem talált ilyen csemegét. Arra is emlékezett, hogy ő kislánként futott le a fűszereshoz esőben, hogy vegyen egy újabb csuporral.

- Ez az egyetlen gyöngém, az egyetlen gyöngém - emlékezett apja szavaira, aki az ízletes pástétomot a pirítós kenyérre kente. Dühbe annyira lecsillapodott, hogy már maga is tréfát űzött belőle. - Az én betevő Gentleman's Relishem nélkül aligha lett volna erőm átkelni Afrikán.

Mikor Robyn anyja utolsó végzetes útjára indult Afrikába, egy tucat csuporra való pástétomot vitt magával a csomagjában. A porcelán csupor fedek csak egyetlen módon kerülhetett ide.

Robyn kinyújtotta kezét, hogy megérintse, de a főnök arc kifejezése azonnal megváltozott. Hátraugrott, hogy Robyn ne érje el. Az éneklés és a dobszó hirtelen abbamaradt, s a falu egészének a döbbenete ráébresztette Robynt, hogy a porcelánfedélnek nagy személyes varázserőt tulajdonítanak, és szörnyű nagy katasztrófának számít, ha valaki megérinti.

Megkísérelte megbékíteni a főnököt, de az gyorsan magára kapta leopárdbőr köpenyét, és peckes léptekkel visszament a falu végén lévő kunyhójába. Az ünnepség nyilvánvalóan véget ért. A falu többi lakója megszeppenve visszakászálódott a házakba, s csak az ezüsthajú vénember maradt kint, hogy elvezesse Robynt abba a kunyhóba, amit már előzőleg kijelöltek számára.

Egész éjszaka nem tudta lehunyni a szemét az izgalomtól; a csíkos mintás gyékényen heverve egyre csak arra gondolt, hogy apja is erre haladt el. Fájlalta, hogy elrontotta viszonyát a masona főnökkel, s így nem tudhat meg többet a főnök díszéről s ezen keresztül az apjáról.

Nem nyílt rá mód, hogy egyhamar újra találkozzon a főnökkel, és jóvátegye modortalanságát. A falu lakói elhúzódtak tőle; láthatóan azt remélték, hogy mihamarabb elmegy végre, de Robyn csökönyösen kitartott a hegytetőn épült faluban, ahol csak a hűséges öregember törődött vele. Számára Robyn volt hosszú élete legnagyobb eseménye, és sem a főnök, sem bárki más kedvéért nem volt hajlandó lemondani róla.

Végül nem volt mit tenni; nem mindennapi ajándékot kellett küldeni a főnöknek. Az utolsó *szam-szam* gyöngy kétét és az egyik kétélű szekercét áldozta fel erre a célra.

Ezeket a fejedelmi ajándékokat már a főnök sem volt képes elutasítani, s noha hűvösebb és tartózkodóbb volt, mint legelőször, figyelmesen meghallgatta Robynt, aki kis jelenetekben adta elő kérdéseit. Ezeket a főnök alaposan megvitatta az falu öregjeivel, mielőtt válaszolt volna rájuk.

A válasz az volt, hogy délre öt napkörön át, s a főnök ad valakit mellé, hogy elkísérje. Szemmel láthatóan örült, hogy végre megszabadult Robyntól, mert bár az ajándékokat szívesen fogadta, mélységesen aggasztotta, miféle bajt hoz majd a törzsre a nő szentségtörő cselekedete.

A főnök az ezüsthajú öregembert választotta vezetőnek, hiszen így egyszerre szabadult meg egy éhes, de haszontalan szájtól és egy nem szívesen látott vendégtől.

Robyn nem gondolta volna, hogy vezetője túl gyorsan és túl messzire tudna jutni sovány lábain. Az öregember azonban alaposan meglepte. Felfegyverezte magát egy hajító-lándzsával, ami épp olyan öregnek és törékenynek látszott, mint a gazdája, feje tetejére tette minden vagyonát - egy összetekert gyékénytakarót és egy agyaglábast, azzal felgyűrte szoknyáját, és elindult déli irányba. Olyan ütemet diktált, hogy a teherhordók újra morgolódni kezdtek. A végén még Robynnak kellett visszafognia.

Beletelt némi kis időbe, amíg sikerült megértetnie az öregemberrel, hogy mostantól fogva ő lesz Robyn nyelvtanára. Menet közben a nő magára mutatott, aztán a körülöttük lévő tárgyakra, és mindennek megadta az angol nevét. Aztán kérdően nézett az öregre, aki hasonló kíváncsisággal viszonzta tekintetét. Robyn azonban nem csüggedt, újra elismételte a saját nevét - Nomusa - a mellére bökve, és az öregember hirtelen megértette, miről van szó.

Rácsapott a saját mellére. - Karanga - nyekeregte. - Karanga! - Megint annyira lelkes lett ettől az újfajta dologtól, hogy Robynnak kellett visszafognia. Pár nap múlva Robyn már több tucat ígét és több száz főnevet ismert, s kezdte Őket egymásba fűzni - Karanga nagy-nagy öröme.

Robyn azonban csak négy nap múlva jött rá, hogy az elején félreértette az öregembert. Karanga nem az ő neve, hanem a törzsé. De már késő volt helyrehozni a hibát; mostanra a karaván összes tagja Karangának szólította, és az öregember hallgatott a megszólításra. Nem tágtott Robyn mellől. Juba undorodva és szemmel látható féltékenységgel vette tudomásul, hogy az öreg mindenhová Robyn után megy.

- Bűdös - mondta Robynnak hevesen. - Nagyon bűdös. - Ezt Robynnak is el kellett ismernie.

- De egy idő után már nem tűnik fel annyira az embernek. - Volt azonban valami, amitől nem volt olyan könnyű eltekinteni, mivel ahogy az öreg leguggolt - és valahányszor megálltak, az öreg mindig guggolva pihent -, rögtön kilátzott a szoknyája alól. Robyn ezt a kérdést úgy oldotta meg, hogy vállalva azt, hogy bátyja még emiatt is nagyon dühös lesz rá, odaadta az öreg Karangának Zouga két alsónadrágját. Az alsónemű már szinte elviselhetetlen büszkeséggel töl-

tötte el Karangát; páváskodva lépegetett benne, miközben a nadrág szára lötyögött vézna lábán.

Az öreg Karanga vezetésével messze elkerültek minden lakott települést, ami az útjukba esett, bár Karanga megnyugtatta Robynt, hogy ezeket is mind ugyanahhoz a törzshöz tartozó emberek lakják. Úgy tűnt, nincs semmiféle kereskedelem vagy érintkezés ezek közt a települések között. Mind-egyik falu gyanakvó és ellenséges elszigeteltségben gubbasztott egy-egy erődítéssé alakított hegytetőn.

Robyn ekkorra már eleget tudott ahhoz, hogy megkérdezze Karangától, mit tud arról a nagy varázslóról, akitől a főnök a varázskövel bíró porcelán talizmánját kapta, és izgatottsággal és várakozással telt el attól, amit hallott.

Sok esős évszakkal ezelőtt - Karanga nem emlékezett pontosan, mennyivel, mivel az ő korában már minden évad egymásba mosódik -, mindenesetre nem túl régen egy rendkívüli ember jött ki az erdőből, éppúgy, ahogy Robyn, és ő is világos bőrű volt. Az ő haja és szakála azonban tűzszínű volt (Karanga a tábortűzre mutatva magyarázta el, milyen volt), és nem volt kérdéses, hogy varázsló, próféta és esőcsináló, mivel azon a napon, amikor megérkezett, a hosszú idő óta tartó szárazságnak vége szakadt, s a zivatarfelhőkből szakadó víz évek óta először töltötte meg újra a folyók medrét.

Ez a sápadt varázsló más ritka és csodálatos dolgokat is végrehajtott; először oroszlánná változott, aztán pedig sassá, aki feltámasztotta a halottakat a sírból, s kezével irányította a villámokat. Robyn szarkasztikusan megállapította magában, hogy a mese nem veszített semmit a gyakori újramondás során.

- Volt valaki, aki beszélt is vele? - kérdezte Robyn.

- Mindannyian nagyon meg voltunk ijedve - vallotta be Karanga, és színpadiasán remegni kezdett a félelemtől. - De én saját szememmel láttam a varázslót, amikor sas alakjában elrepült a falu felett, és ledobta a talizmánt. - Vékony karjával úgy csapdosott, mintha madarat utánozna.

Biztos úgy történt, gondolta magában Robyn, hogy egy madár felkapta a pástétomos doboz tetejét az erős szardellás szag miatt, de aztán kiejtette a csőréből, miután ehetetlennek bizonyult - történetesen pont Karanga faluja fölött.

- A varázsló rövid ideig maradt a mi falunk közelében, azután elment délnek. Hallottuk, hogy nagyon gyorsan járt - bizonyára oroszlán képében.

- Hallottunk mi is a csodáiról, mert a szó hegytetőről hegytetőre terjedt, vagy dobokkal lehetett megüzenni. Hallottunk arról, hogy halálosan beteg embereket gyógyított meg, és szembeszállt a Karanga szellemeivel is a legszentebb helyeken. Olyanokat mondott nekik, hogy aki csak hallotta, reszketett félelmében.

- Azt is hallottuk, hogyan ölte meg a halottak egyik főpapnőjét, egy Umlimót, akinek mérhetetlen hatalma volt, a saját fellegvárában. Ez a sápadt varázsló nemcsak az Umlimót terítette le, hanem elpusztította a kegytárgyakat is.

Tulajdonképp tombolva haladt át az országon, mint egy emberevő oroszlán, hiszen az is volt, egészen addig, amíg meg nem pihent messze délen egy sötét hegytetőn, Thaba Szimbin, a Vashegyek között. Aztán ott maradt, és onnan szórta különféle átkait, és ott hajtott végre csodákat úgy, hogy az emberek messze földről eljöttek hozzá, hogy gabonájukkal és egyéb javakkal vásárolják meg jóindulatát.

- Még mindig ott van? - kérdezte Robyn izgatottan.

Az öreg Karanga körbeforgatta könnyes, vörös szemét, és megrándította vállát. - Mindig nehéz és veszélyes dolog előre megmondani, mit csinál éppen egy varázsló. - Valami ilyesmit jelenthetett ez az ékesszóló mozdulat.

Útjuk nem olyan egyenesen haladt, ahogy Robyn remélte, mert minél messzebb kerültek a falutól, az öreg Karanga egyre bizonytalanabbá vált abban, hol is vannak épp, vagy hol vannak a Vashegyek, amiről mesélt neki.

Minden reggel indulás előtt magabiztosan közölte Robynnal, hogy aznap már elérik úticéljukat, és minden este mentegőzve azt mondta, amikor tábort vertek, hogy másnap már mindenképp odaérnek.

Kétszer mutatott nekik sziklás kopjét. - Az ott már a Vashegység - de mind a kétszer kő- és lándzsazápor fogadta és kergette tovább őket.

- Tévedtem - motyogta Karanga. - Néha még déli világosságban is sötétség van a szememben.

- Komolyan, igazán láttad ezt a hegységet? - kérdezte

Robyn határozottan. Majdnem elvesztette türelmét és Karanga zavarában lehajította ezüstráncos fejét és az orrát turkálta csontos ujjjaival.

- Az igaz, hogy saját szemmel nem láttam ezt a hegységet, de hallottam valakitől, aki saját maga beszélt egy emberrel, aki... - Robyn olyan dühbe gurult, hogy angolul kezdett el vele kiabálni.

- Te csúnya vén ördög, mért nem mondtad korábban?

Karanga ugyan nem értette a szavakat, de a hangnemből pontosan tudta, mit mondhatott a nő. Annyira látványosan nyomorultul érezte magát, hogy Robyn nem bírta egy óránál tovább tartani a haragot. Az ember szinte könnyekig meghatódott, mikor látta, milyen hálás volt Karanga, amiért Robyn újra megengedte neki, hogy vigye a vizespalackját és az élelmiszeres tarisznyáját.

Robyn most már nagyon türelmetlen volt. Nem tudhatta, milyen messze vannak még Zougáék. Az is lehet, hogy még aznap visszamentek a táborba, hogy Robyn a karavánnal elindult, de az sem lehetetlen, hogy több száz mérföldnyire innen még mindig elefántokat vadászik, és fogalma sincs róla, hogy ők itt vannak.

Mivel nem tetszett neki, ahogy a bátyja viselkedett, és dühös volt rá az utóbbi időben folytatott dolgai miatt, Robynban lassan kialakult valami rivalizálás a testvérével. Akkor utat tett meg egyes-egyedül, és annyi mindent sikerült elérnie - attól kezdve, hogy sikerült érintkezésbe lépnie a karanga főnökkel és egészen idáig sikerült eljutni apja nyomában -, hogy egyáltalán nem örült volna, ha Zouga éppen akkor érkezett volna meg, amikor végre találkozik Fuller Ballantyne-nal. El tudta képzelni, hogyan hangzana a történet Zouga útinaplójában és az útinaplóból írott könyvben. Tudta azt is, hogy ki aratná le a dicsőséget a ragyogó kutatásért és a sikeres befejezésért.

Régebben úgy gondolta, hogy neki nem sokat jelent a hírnév és a dicsőség, nyugodt lélekkel testvéreére hagyta volna mindkettőt. Robyn azt gondolta, hogy az ő igazi jutalma apja ölelése lesz majd, s az a mély, belső meggyőződés, hogy sikerült némi vigaszt nyújtania Afrika fekete népeinek, és sikerült enyhíteni szenvedéseiket.

- Még mindig nem ismerem magam elég jól - vallotta be, miközben már harmadszor mondta, hogy *tirikaza*, hogy gyorsabb menetelésre készítse teherhordóit, nehogy Zouga utolérje őket, akárhol legyen is.

- Meg akarom találni Apát. Egyedül akarom megtalálni, és azt akarom, tudja meg az egész világ, hogy én találtam meg.

- A góg bűnös dolog, de hát én egész életemben bűnös voltam. Bocsáss meg nekem, édes Jézus! Majd találok rá ezernyi más módot, hogy megbocsáss. Csak ezt az egy kis jelentéktelen bűnt bocsásd meg nekem! - imádkozott hevenyészve összetákol szalmakunyhójában, s eközben fél füllel azt hallgatta, nem jönnek-e meg Zouga teherhordói. Szíve minden szokatlan hangra gyorsabban kezdett verni. Szinte kísértést érzett, hogy az éjszaka közepén táborot bontson és nekivágjanak a következő távoli hegynek, amit naplementekor a látóhatáron láttak és amiről Karanga természetesen magabiztosan állította, hogy az már a Vashegy. Telihold volt, s lehet, hogy épp erre az éjszakai menetre lenne szükség ahhoz, hogy Zouga ne érje be őket.

Teherhordói azonban kimerültek voltak, még Juba is arról panaszkodott, hogy tüske ment a lábába. Úgy tűnt, hogy rajta kívül csak az öreg Karanga képes napokon át tartani ezt az iramot. Muszáj pihenni hagyni őket.

Másnap reggel meg se várta, hogy felszáradjanak a harmatcseppek, már útnak is indultak. Egy mérföld után már csuromvizes volt a nadrágja az izzadságtól. Az utolsó napokban megváltozott a táj jellege. A dimbes-dombos pusztákkal és tágas erdőségekkel borított fennsík, amin már olyan rég haladtak, most mintha dél felé folytatódott volna, s az a hegycsúcs, amit Robyn előző este látott, lassan egy egész hegyvonulat rajzává változott, ami nyugattól keletre az egész látóhatárt eltakarta. Úgy érezte, nem bírja tovább lelkierővel.

Milyen esélye lehet arra, hogy ennyi hegy közül megtalálja azt az egyet, amin egy bizonyos ember tanyázik? De azért kitartóan ment tovább, s Karangával együtt még dél előtt elérték a hegyek lábához - jóval a többiek előtt. Robyn megnézte Zouga barométerét, amit bársonnyal bélelt fadobozban tartott, és megállapította, hogy a magasság még mindig jóval

több mint négyszáz méter, noha az elmúlt két napban legalább ötven méterrel lejjebb ereszkedtek.

Aztán Karangával a sarkában, és Jubával egy kicsit hátrébb a nyomában, Robyn felmászott a hegység lábánál húzódó dombok egyikének sziklás oldalára, ahonnan világosabban át tudta tekinteni az előttük elterülő töredezett, változatos vidéket. Láta, hogy a hegyek élesen ereszkednek dél felé. Lehet, hogy átkeltek a felföldön, s előttük már az egyik ismert folyó medre húzódik, ami Tom Harkness térképén is szerepel. Megpróbálta felidézni a folyóneveket: Sasi, Tati, Makluci.

Hirtelen újra rátört a magány és a bizonytalanság érzése. Olyan végtelenül nagy volt a vidék, hogy egy kis bogárnak érezte magát, akit a végtelen síkság és a környéklet nélküli kék ég közé szúrtak. Megfordult, és visszanézett észak felé, hogy a hosszú, rézcsövű messzelátóval megnézzé, nincs-e valahol valami nyoma Zougának. Nem tudta, örüljön-e, vagy inkább sajnálja, hogy nem látja őket.

- Karanga! - szólt az öregnek, aki készségesen felkászálódott, és felnézett Robynra, aki egy sziklatornyon állt fölötte. Arkifejezésén látszott, hogy úgy bíz benne, mint egy kutya.

- Most merre? - kérdezte ingerülten, mire az öreg karját maga mellé ejtette, lesütötte a szemét, és csupasz lábával megvakarta a lábikráját, miközben a fejét törte. Aztán egy bocsánatkérő kézmozdulattal a legközelebbi mintegy fél tucat hegy felé mutatott. Robyn még inkább lehangoltta vált. Végül is be kellett ismernie, hogy eltévedt.

Tudta, hogy két választása maradt. Vagy marad, ahol most vannak és bevárja, amíg Zouga csapata megérkezik, vagy visszafordul, és a saját nyomán haladva ő keresi meg Zougát. Egyik lehetőség sem volt valami vonzó, s ezért úgy határozott, holnapra halasztja a döntést.

Az alatta húzódó folyómederben volt víz; a szokásos alacsony, madár- és állathulladékkal szennyezett, zöld pocsoltyák.

Hirtelen nagyon fáradtnak érezte magát. Míg a siker reménye olyan feldobottá tette, hogy észre sem vette a megpróbáltatásokat, most leeresztett, s a csontjaiban érezte a kimerültséget.

- Itt táborot verünk - mondta a káplárnak. - Vigyen magával két embert, és szerezzenek valami ennivalót!

Mióta elhagyták Zouga táborát, olyan gyorsan haladtak, hogy nem volt idejük vadászni. Mostanra már az utolsó szárrított bivalyhús is olyan bűdös és romlott volt, mint a rosszul kikészített bőr és teljesen ellepték a legyek. Csak úgy volt ehető, ha nagyon erős currymártást készített hozzá, de a curry is fogytán volt már. Nagyon fontos volt, hogy friss húshoz jussanak, de Robynnak nem volt kedve ahhoz, hogy ő maga vezesse a vadászcsapatot.

A teherhordók még be sem fejezték annak az alacsony kunyhónak az építését, amiben az éjszakát kellett eltöltenie, amikor nem messzire az erdőből puskaropogást hallott, s egy óra múlva visszajött a káplár. Ráakadtak egy nagy antilopcsordára, és őt követve, csokoládészinű antiloptehenet sikerült meglőniük. A vidáman csevegő teherhordók egy emberként hagyták el a tábor, hogy segítsenek behozni a húst. Robyn céltalanul kódorgott a folyómederben, míg végre talált egy olyan kis tavacska, ami eléggé védett helyen volt. Csak Juba volt vele.

- Biztos én is olyan bűdös vagyok, mint a jó öreg Karanga - gondolta, miközben fehér homokkal síkálta le magát, mert már hetekkel korábban elfogyott az utolsó szappana is. Kimosta a ruháját és kiterítette a sima, víz koptatta sziklákra száradni. Aztán még mindig meztelenül kiült a napra, Juba pedig mögé térdelve fésülgette a haját, hogy gyorsabban megszáradjon.

Juba szemmel láthatóan nagyon élvezte, hogy végre újra egyedül lehet Robynnal, anélkül, hogy Karanga a környékükön sürgölődne, még ha Robyn nem is szólt egy szót sem és elutasítóan viselkedett. Juba imádott játszani Robyn hajával és gyönyörűségét lelte a napfényben megcsillanó vöröses árnyalatokban, ahogy a fésű végigszántott Robyn haján.

Juba vidáman fecserészett munka közben és gurgulázva kacarászott saját mókáin, úgyhogy egyikük sem hallotta meg a léptek hangját a homokban, s Robyn csak akkor vette észre, hogy nincsenek egyedül, mikor már egy árnyék vetődött a lábára. Riadt sikoltással felállt és maga elé kapta még vizes bricseszna drágját, hogy eltakarja meztelenségét.

Az a nő, aki előtte állt, fegyvertelen és éppoly ideges és

szégyenlős volt. Nem volt fiatal, bár bőre még sima volt, és megvolt az összes foga. Majdnem biztos, hogy masona volt, mert a masonáknak finomabb, az egyiptomiakra jobban hasonlító vonásai vannak, mint a nguniknak. Rövid szoknyát viselt, ami felsőtestét csupaszon hagyta. Vékony, nyúlánk testéhez képest aránytalanul nagy mellei voltak: csecsbimbói kidudorodtak, mintha épp az imént szoptatott volna.

- Hallottam a lövéseket - suttogta szégyenlősen, s Robyn egy kicsit megkönnyebbült, hogy érti a nő nyelvét. Karangául beszélt. - Ahogy meghallottam a lövéseket, idejöttem. Azért jöttem, hogy elvezesselek Manalihoz.

Robyn a név hallatára úgy érezte, könnybe borul a szeme. Szíve akkorát dobant, hogy nagy sóhaj tört ki belőle.

Manali, vagyis a vörös inges férfi; apja mindig azt állította, hogy a piros szín távol tartja a cecelegyeket és a többi csípőrovart, s a jó vastag flanel megóvjá a láztól.

Robyn felugrott és tökéletesen meglepedkezve meztelenségeről, megragadta és megrázta a nő kezét.

- Manali! - kiáltott fel, aztán angolul folytatta. - Hol van? Vezess oda hozzá menten!

Nemcsak a véletlen és Karanga bizonytalan irányítása volt az, ami elvezette ide, gondolta magában Robyn emelkedett hangulatban, ahogy az egyik keskeny, kanyargó vadcsapáson ment új kalauza nyomában. Ösztönösen repült egyenesen apjához, mint egy vándorló fecske.

Kedve lett volna hangosan kiabálni, hogy örömét erdőszer-te szétkiabálja, miközben a nő gyors léptekkel haladt Robyn előtt; keskeny, sima, izmos háta és válla szinte meg se mozgott imbolygó csípeje felett. Az afrikai nők annak köszönhetik ezt a kecses járást, hogy gyerekkoruktól kezdve a fejükön hordozzák a terhet olyan ügyesen, hogy egy csöpp sem ömlik ki egy csordultig teletöltött vizeskorsóból.

Robyn vágyaihoz képest azonban nem mentek elég gyorsan. Lelki szemei előtt már látta apja erőteljes alakját, látta, hogyan jön felé hatalmas léptekkel, látta lángoló vörös szakállát, hallotta mély, tekintélyt parancsoló hangját, ami az ő nevét kiáltja és magasba emeli, mint kisgyerekkorában, aztán szinte összeroppantja két karjával.

Robyn arra gondolt, hogy apja éppúgy örül, mint ő; s a találkozás első nagy pillanatai után órákon át fognak beszélgetni egymással komoly dolgokról. Elmesélik, mi minden történt velük az évek során és olyan bensőséges kapcsolat alakul majd ki köztük, ami korábban nem volt, s végül együtt haladnak majd tovább közös céljuk felé. Az eljövendő hosszú évek alatt átadja majd neki a fáklyát, mert biztos benne, hogy hite és munkája szerető, hűséges kezekbe kerül.

Vajon mi lesz az első szava, mikor meglátja és megismeri lányát? Micsoda óriási meglepetés lesz ez számára? Robyn hangosan felnevetett; milyen hálás lesz és mennyire meg lesz hatva, hogy ő, Robyn ekkora utat tett meg érte, hogy vele legyen, s Robyn érezte, képtelen lesz visszatartani örömkönnyeit. Lelki szemeivel látta, hogy apja saját kezével törli le könnyeit. Hangja majd elárulja, hogy titokban mennyire hiányzott neki ez a szeretet, ami annyira édes, hogy szinte már elviselhetetlen.

Az alkonyati fényben a masona asszony egy meredek úton vezette fel őket, ami a legmagasabb hegy nyugati lejtőjének gerincére vezetett. Robynnak újra nevezhetnékje támadt, mikor rájött, hogy ez volt az a hegy, amit az öreg Karanga húsz mérföldről mutatott neki. Végül mégiscsak igaza volt, ezért majd aagyon meg kell dicsérnie. Boldogságában minden örömét meg szeretne volna osztani az egész világgal.

Az ösvény egy lapos párkányra vezetett a gerinc alatt. A párkány háta mögött egy alacsony szirt után a hegy meredeken szakadt le a völgybe. Lélegzetelállító kép tárult ki előttük a szavannákra és az erdőkre. Az alacsonyan álló nap fénye az egész vidéket rózsaszín és arany fénybe borította, s a sötét-kék látóhatáron lapos tetejű zivatarfelhők tornyosultak az égre. A díszlet tökéletesen alkalmas volt ehhez a nagyszerű jelenethez, de Robyn csak futó pillantást vetett rá, s aztán teljes figyelmét arra összpontosította, ami előtte volt.

A szirt aljában egy alacsony barlang nyílt, s a nap sugarai bejöttek a barlang száján. Látszott, hogy nem nagyon mély, de már régóta lakják. Falait és mennyezetét fekete korom borította, a padló simára volt seperve a bejáratnál lévő tűzhely kivételével, ami koromfekete kövekből állt, rajta egy kis lábassal.

A barlang előtti tisztás is teljesen simára volt koptatva; látszott rajta, hogy sok-sok éven át koptatták már a lábak. Körös-körül az ember nyomai voltak szétszórva: kisállatok csontjai, szőrmedarabok, gallyak, törött cserépedények. Rohadó ételmaradék, tisztítatlan bőr ruhadarabok, füst és emberi ürülék bűze terjengett, ami végképp megerősítette azt, hogy már nagyon régóta laknak itt emberek.

A füstös tűzhely mellett csak egyetlen alak kuporgott; egy vénségesen vén, púpos hátú, vézna, görbe lábú roncs, aki mocskos, molyette, rongyos prémtakarókba volt burkolózva. Jobban hasonlított egy emberszabású majomra, mint egy emberi lényre. Meg se rezdült, s Robyn is csak futó pillantást vetett rá, mert más kötötte le a figyelmét.

A barlang végében az utolsó napsugarak egy ágyat világítottak meg. Nyers faágakból készült, amiket hánckötelek tartottak össze, de azért mégiscsak négy lábon állott, mint egy európai ágy, nem egy afrikai gyékény volt. Az ágy tele volt rakva piszkos prémekkel, amik alatt mintha egy ember lett volna.

Az ágy fölött, a barlang egyik természetes sziklapolcán egy réz távcső, egy tikfa doboz, ami Zouga szextánt és kronométert tartó dobozához hasonlított, csak éppen sokkal kopottabb volt, és egy olcsó kis fémláda volt látható. A láda is ütött-kopott volt; az eredeti festék már jórészt lekopott róla, úgyhogy kilátszott a fém.

Robyn élénken emlékezett erre a ládára. Kings Lynnben látta William bácsi dolgozószobájában. Tele volt papírokkal, s apja orrára csúszott fémkeretes szemüveggel kotorászott benne, miközben egyik kezével sűrű, vörös szakáilába túrt.

Robynból feltört egy kis kiáltás és a tűz mellett ülő vén roncs mellett elfutva térdre vetette magát a durva ágy előtt.

- Papa! Apám! - Hangja mély és rekedt volt a rátörő érzelmektől. - Papa! Én vagyok az, Robyn!

A prémtakaró alatt nem mozdult semmi. Robyn felemelte a kezét, de mielőtt megérintette volna a takarót, meggondolta magát.

- Meghalt! - gondolta keserűen. - Elkéstem.

Erőszakkal újra rávette magát, hogy megismételje a megkezdett kézmozdulatot, s megérintette a szörnyen bűdös

prémet, de a takaró egyszerűen összeesett érintésétől. Robyn csak pár másodperc múlva jött rá, hogy tévedett. Az ágy üres volt, az ócska takaró csak véletlenül maradt úgy, mintha ember feküdne alatta.

Robyn döbbsen felállt, és megfordult a barlang bejárata irányába. A karanga asszony a tűz mellett állt, és érzelem nélkül figyelte Robynt, miközben a kis Juba félve hátramaradt a tisztás távolabbi oldalán.

- Hol van? - kérdezte Robyn kezét széttárva, hogy még nagyobb hangsúlyt adjon a kérdésének. - Hol van Manali?

A karanga asszony lenézett a szemével. Robyn egy másodpercig nem értette, aztán ő is a nő lábánál kuporgó groteszk alakra nézett.

Úgy érezte, mintha jéghideg acélkapcsok szorítanák össze a mellét, s csak nagy erőfeszítéssel sikerült rávennie magát, hogy visszamenjen a tűzhöz a tisztára söpört padlón.

A masona asszony kifejezéstelenül nézte Robynt. Nyilván nem értette meg az angol kérdést, de Afrika végtelen türelmével várt. Robyn épp újra meg akarta szólítani, amikor a csontvázszerű alak izgatottan elkezdte ide-oda ringatni magát, s egy kverulens vénember hangja, mint egy varázsének, egy furcsa litániába kezdett.

Robyn csak néhány másodperc múlva ismerte fel, hogy skót akcentussal beszél, s a szavak a 23. zsoltár paródiájaként hangzottak:

- Bizony mondom! Bár a halál árnyékának völgyében járok, nem félek a gonosztól!

Éppoly hirtelen, ahogy kezdődött, abba is maradt a kántálás. A törekeny kis alak újra néma csendbe merült és mozdulatlanságba dermedt. A masona asszony a tűz másik oldalán lehajolt, s olyan gyöngéden, mintha a gyermekével lenne dolga, visszahúzta a csuklyás köpenyt a lábánál kuporgó alak fejéről és válláról.

Fuller Ballantyne összerándult; arca olyan ráncos volt, és annyira aszott, hogy úgy nézett ki, mint egy öreg tölgyfa kérge. Mintha a tűz füstje cserzette volna ki bőrét, lassan ráncokat metszve az arcára és korommal kitöltve arcvonásait.

Haja és szakálla csomókban hullott, mintha valami undoító betegségben szenvedne, s fehér, csupasz bőr maradt a

kihullott szőrzet helyén; csak a szája sarkában és az orrlíkában volt dohánysárga a szutyoktól.

Egyedül a szemén látszott, hogy még él; körbe-körbe forogott üregében, s elég volt egy pillantást vetni rá, hogy Robyn azonnal tudja, apja megbolondult.

Ez az ember nem Fuller Ballantyne volt, a nagy felfedező, az evangélium igéjének hatásos hirdetője, a rabszolgaság elensége. Fuller Ballantyne már rég nem létezett; s helyében csak egy mocskos, remegő elmebeteg maradt.

- Papa! - nézett rá meredten, mintha nem hinne a saját szemének és a világ forogni kezdett körülötte. - Papa! - mondta még egyszer, mire a vézna alak kislányos hangon vihorászni kezdett, aztán vadul és összefüggéstelenül kiabálni: az angol szavak összekeveredtek mintegy fél tucat afrikai dialektussal. Kiáltásai egyre izgatottabbá váltak, s vézna, fehér karjai a levegőbe emelkedtek.

- Ó, Istenem, vetkeztem ellened! - sikoltozta, s tépni kezdte a szakállát. Egy csomó szőr maradt horgas ujjai között.

- Nem vagyok méltó arra, hogy a szolgád lehessek. - Újra magához kapott, de ezúttal az arcába karmolt, s a karmolás nyomán kiserkent a vér, bár már-már úgy látszott, hogy ebből a tönkrement testből már vér sem folyhat.

A masona asszony fölé hajolt, és csontos csuklóját megragadva megpróbálta lecsillapítani. Olyan gyakorlottan csinálta, hogy nyilvánvaló volt, régóta hozzá van szokva már az ilyesmihez. Aztán gyöngéden fölé hajolt és felemelte. Teste aligha lehetett nehezebb, mint egy gyereké, mert az asszonynak szemmel láthatóan semmi erőfeszítésébe nem került bevenni a durva, tákolt ágyba.

Robyn ott maradt a tűz mellett és lehajtotta fejét. Érezte, hogy még mindig reszket. Aztán az asszony visszajött hozzá és megérintette a karját.

- Nagyon beteg.

Robyn csak mostanra lett képes visszafojtani magában az undort és az iszonyatot. Ott állt, aztán még egy kicsit habozott, míg végül rászánta magát, hogy odamenjen apjához. Juba és a masona asszony segítségével elkezdte megvizsgálni. Orvosi hivatása mögé bújva végezte a rutinszerű vizsgálatokat, miközben megpróbált úrrá lenni érzelmein. Életében

nem látott még ilyen sovány emberi testet; apja soványabb volt még a nyomornegyedek alkoholista kurváinál is.

- Kevés az enniváló - mondta az asszony -, de azt sem hajlandó megenni, ami van. Úgy kell etetnem, mint egy csecsemőt. - Robyn egyelőre nem értette, hogy mit akar ezzel mondani, és komoran folytatta a vizsgálatot.

A kiéhezett, sovány test tele volt tetűvel; a tetvek kis fehér csomókban lógtak vékony ágyékszőréről. Egész teste mocskos volt, s tele volt elfekélyesedett vakarásnyomokkal.

A kiálló bordák alatt Robyn ujjával ki tudta tapintani a máj és az epe alakját, s Fuller Ballantyne felsikoltott, mikor a doktornő hozzáért. A máj és az epe duzzanata és lágyága egyértelműen arra utalt, hogy már régóta elhúzódó maláriában szenved, amit szörnyen elhanyagoltak.

- Hol van az orvosság, Manali *umutija*?

- Régen elfogyott már a puskaporral és a golyókkal együtt. Minden rég elfogyott - rázta meg a masona asszony a fejét -, s amióta ezek elfogytak, már az emberek sem jöttek el hozzánk, hogy ajándékokat hozzanak. - Öngyilkosság volt tovább maradni egy maláriás vidéken kinin és táplálék nélkül. Ha valaki, akkor Fuller Ballantyne biztos, hogy tudta ezt. Ő volt a világ egyik legelismertebb szakértője, ami a malarias lázat és gyógyítását illeti - hogy lehet az, hogy saját maga nem hallgatott a saját tanácsára? Robyn még meg sem fogalmazta magában ezt a kérdést, mikor már tudta is rá a választ, mikor némi erőfeszítéssel, hogy leküzdje ellenállását, kinyitotta apja száját az alsó állkapcsánál fogva.

A betegségtől a legtöbb foga elrohadt, s torkát és szájpadrólását a jellegzetes fekélyek borították. Elengedte a férfi állkapcsát, hagyta, hadd csukja be a száját és finoman megérintette ornyergét, ahol kitapintható volt az orrcsont máloltsága. Nem fért hozzá kétség, hogy a betegség már előrehaladott állapotban van; régen kezdődhetett, s már régen megtámadta az egykor hatalmas koponyát. Végző szakaszában lévő szifilisz volt, ami a bomlott agy bénultságával járt. A magányos férfi betegsége végül a magányos őrült halálához vezetett.

Munka közben Robyn iszonyata és undora helyébe fokozatosan az orvos részvéte lépett, annak az embernek az együtt-

érzése, aki már sokat tud az emberi gyarlóságokról és hiábalóságokról. Már tudta, hogy apja miért nem fordult vissza, mikor készletei és nélkülözhetetlen orvossága a végét járta; a félig elroncsolódott agy már képtelen volt felismerni azt a veszélyt, amit korábban éppen maga írt le olyan példásan.

Azon kapta magát, hogy imádkozik az apjáért munka közben, de a szavak a szokásosnál jóval könnyebben jöttek a szájára.

- Uram, ítél meg őt aszerint, amilyen volt, ítél meg abból, amit a te szolgálatodban tett - ne gyarlóságait nézd, hanem azt, amit a te nevedben cselekedett, s megingás nélkül folytatta művedet!

Miközben imádkozott felemelte a nehéz szőrmeköpenyt apja lábáról. A bűztől, ami megcsapta az orrát, hirtelen be kellett hunynia a szemét is. A törekeny kis alak újult erővel kezdett el tiltakozni, és Juba meg a masona asszony csak egyesült erővel bírták lefogni.

Mikor Robyn egy pillantást vetett apja lábára, rögtön tudta, hogy mi volt az a másik ok, ami miatt soha nem hagyta el ezt a vidéket. Fizikailag is képtelen lett volna rá. A szegek, amik a lábát tartották, helyi fából voltak faragva. Csípő alatt valószínűleg több helyen is eltörhetett a lába. Az is lehet, hogy maga a csípőcsontja is elpusztult már. Biztos azonban csak az volt, hogy a törések nem gyógyultak rendesen. Talán a szegecsek kötése volt túl szoros, mivel egészen a csontig elfekélyesedtek, és embertelen bűzt árasztottak magukból.

Robyn gyorsan betakarta apja alsótestét; orvosi felszerelése nélkül semmit sem tudott most csinálni, csak felesleges fájdalmat és megaláztatást okoz. Apja még mindig úgy rúgkapált, mint egy kisgyerek; fogatlan száját kitátva ide-oda hánnya a fejét.

A masona asszony fölé hajolt, kezébe vette egyik duzzadt emlőjét, két ujjá közt kinyomta csecsbimbóját, aztán szünetet tartott és szégyenlősen, kérdően felnézett Robynra. .

Robyn csak akkor értette meg, hogy miről van szó; nem akarta megzavarni az asszony és a szerencsétlen nyomorék lény bizalmas kapcsolatát, aki egykor az apja volt. Lesütötte szemét és elfordult a barlang kijárata felé.

- El kell hoznom az *umutimat*. Visszajövök.

A háta mögött még hallotta, hogy a sikolyok helyett elégedett, gyermeki cuppogások hangzanak.

Robyn sem döbbenetet, sem felháborodást nem érzett Fuller Ballantyne iránt, miközben a holdfényben lefelé ment a meredek ösvényen, csak végtelen szánalmat. Apja teljes életkört zárt be, és visszatért a csecsemőkor állapotába. Mélységesen hálás volt a masona asszony hűségéért és odaadó szeretetért. Mióta lehet már, hogy kitart Fuller Ballantyne mellett, noha erre semmi sem kényszerítené?

Saját anyja jutott az eszébe, aki ugyanolyan odaadással viseltetett ugyanez iránt a férfi iránt; eszébe jutott Sarah és Sarah gyermeke, akik még mindig türelmesen várnak egy messzi folyó partján. Aztán ott volt maga Robyn is, aki annyira elszántan jött el idáig. Fuller Ballantyne-nak mindig megvolt az a képessége, hogy éppoly hevesen tudta vonzani az embereket, mint eltaszítani magától őket.

Robynnak magának is legalább akkora szüksége volt arra, hogy Juba kezét fogja, mint a gyereknek. Így mentek végig a holdsütötte ösvényen a folyóparton, és megkönnyebbültek, mikor meglátták maguk előtt a tábortüzek fényét az erdőben. Mikor visszamegy az apjához, teherhordók fogják vinni az orvosi felszerelést és fegyveres hottelitotta muskétások adják majd a kíséretet.

Megkönnyebbülése azonban nem tartott sokáig, mert alig-hogy válaszolt a hottentotta őr felszólítására, majd belépett a tűz fénykörébe, a tűz mellől egy ismerős alak emelkedett fel. Öles léptekkel közeledett felé a görög istenekre emlékeztető, magas, erős, aranyszakállú, jóképű férfi, és éppoly félelmetes volt haragjában is, mint egy görög isten.

- Zouga - kiáltott fel Robyn. - Nem vártalak.

- Azt elhiszem - felelte a férfi jegesen.

- Miért? - kérdezte magában Robyn elkeseredetten. - Mért pont most kell jönnie? Mért nem egy nappal később, amikor már tisztába tettem és elláttam az apám? Istenem, mért pont most?! Zouga soha nem lesz képes megérteni - soha! Soha! Soha!

Robynnak és kíséretének még reménye sem lehetett arra, hogy lépést tartson Zougával, aki hónapok óta járta a vadont és fizikai teljesítőképessége csúcsán volt. A csapat pillanatok alatt lemaradt mögötte, míg ő egyedül felfutott a hegyre.

Robynnak nem sikerült előre figyelmeztetnie. Milyen szavakkal lehetne leírni azt a teremtményt, aki fenn él a barlangban a hegytetőn? Zougának egyszerűen csak annyit mondott: „Megtaláltam Papát.”

Ettől a mondatától egyik pillanatról a másikra elpárolgott a férfi dühe. Torkán akadtak a keserű vádak, s szeme felcsillant, ahogy felfogta, mit hall.

Megtalálták Fuller Ballantyne-t. Teljesítették az egyiket az expedíció három fő célkitűzése közül. Robyn tudta, hogy Zouga azon nyomban máris arra gondol, hogy hangzik majd ez leírva és kinyomtatva, hogyan kiabálják a rikkancsok a hírt a londoni utcákon.

Életében most került hozzá először egészen közel, hogy utálja a bátyját. Rekedt, mély hangon folytatta: - És ne felejtsd el, én voltam az, aki rátalált. Én vezettem a menetet és vágtam utat a járatlan vadonban, én találtam meg apát.

A tűz fényében Robyn látta, hogy Zouga zöld szemének tekintete megváltozik.

- Hát persze, hugikám! - mosolygott rá, szemmel látható erőfeszítéssel. - Ki felejthetné el ezt valaha is? Hol van?

- Először össze kell szednem, amire szükségem van.

Zouga egészen addig vele maradt, míg a hegy lábához nem értek, de ott már képtelen volt türtőztetni magát. Olyan ütemben vágott neki a hegynek, hogy senki nem tudott vele lépést tartani. Mikor Robyn felért a barlang előtti kis tisztásra, úgy vert a szíve, annyira nehezen kapott levegőt, hogy meg kellett állnia, s egyik kezét a mellére kellett szorítania.

A barlang előtti tűz elég nagy volt, de azért diszkrét félhomályban hagyta a barlang mélyét. Zouga a tűz előtt állt, háttal a barlangnak.

Mikor Robyn visszanyerte a lélegzetét, előrelépett. Látta, hogy Zouga arca halálsápadt. A tűz fényében bronzszínű bőre sárga színűvé vált. Olyan feszesen állt, mintha díszszemlén lenne, s a semmibe meredt maga előtt.

- Láttad apát? - kérdezte Robyn, aki szinte megvető örömet érzett bátyja elkeseredése és zavara miatt.

- Egy bennszülött nő van vele - suttogta Zouga -, az ágyában.

- Igen - bólintott Robyn. - Apa nagyon beteg, ő gondoskodik róla.

- Mért nem figyelmeztettél?

- Hogy beteg?

- Nem, hogy bennszülött lett belőle.

- Zouga, a halálán van.

- Most mit fogunk mondani a világnak?

- Az igazat - mondta Robyn halkán. - Azt, hogy beteg és a halálán van.

- A nőről soha senkinek nem szabad szólni egy szót sem. - Mióta csak az eszéért tudta, Robyn most hallott először bizonytalanságot Zouga hangjában, amikor a megfelelő szavakat kereste. - Óvnunk kell a család hírnevét.

- És akkor mit mondunk majd a betegségéről, ami miatt a halálán van?

Zouga szeme testvérére villant. - Malária?

- A bujakór, Zouga. A franc, a taljánpestis - vagy ha úgy tetszik, a szifilisz. Szifilisz van, attól haldoklik.

Zouga döbbsen suttogta: - Az lehetetlen.

- Miért lenne lehetetlen, Zouga? - kérdezte Robyn. - Férfi volt. Nagy ember volt ugyan, de azért férfi volt ő is.

Robyn ellépett Zouga mellett. - Most pedig dolgom van.

Mikor egy óra múlva ismét keresni kezdte, Zouga már lement a táborba a folyópartra. Robyn egész éjjel, sőt másnap estig ott maradt apja mellett, hogy ellássa.

Mire megfürdette és tisztába tette, leborotválta tetves testszőrét és levágta összecsomósodott szakállát és kisárgult hajtincseit, kitisztította a lábán az elfekélyesedéseket, teljesen kimerült - fizikailag és érzelmileg egyaránt. Túl sokszor látta már a halált közeledni ahhoz, hogy ne tudja, apja haldoklik. Tudta, hogy a legtöbb, amit ebben a helyzetben tehet, az, hogy vigaszt nyújt neki, s megkönnyíti azt a magányos utat, amit mindenkinek egyedül kell megtennie.

Mikor mindent megtett, ami lehetséges volt, betakarta tiszta takaróval, aztán gyöngéden megsimogatta puha, rövid ha-

ját, amit olyan nagy szeretettel nyírt meg. Fuller kinyitotta a szemét. Olyan üres kék volt, mint a nyári ég Afrikában. A nap utolsó sugarai besütöttek a barlangba, s ahogy Robyn apja fölé hajolt, hajában rubintos csillogás támadt.

Látta, hogy valami megmozdul az üres tekintetben, annak a férfinak az árnyaként, aki egykor Fuller Ballantyne volt. A férfi ajka szétnyílt. Kétszer is megpróbált megszólalni, aztán mondott valamit, de túl halkan beszélt, ezért Robyn nem értette. Közelebb hajolt hozzá.

- Mi az? - kérdezte.

- Helen! - hallotta most tisztán.

Robyn érezte, hogy anyja neve hallatán a feltörő zokogástól összeszorul a torka.

- Helen - mondta Fuller még egyszer utoljára, s azután az értelem utolsó szikrája is kihunytt tudatában.

Robyn ott maradt mellette, de apja nem mondott mást. Ez a név volt az utolsó kapcsolata a valósággal, s most már ez a kapcsolat is megszakadt.

Mikor a nap utolsó sugarai is elhalványultak, Robyn felfemelte tekintetét apja arcáról, s most vette csak észre, hogy a fémtáska eltűnt az ágy fölötti párkányról.

Zouga gyorsan nézte át az egyik iratot a másik után, amit a fémdobozban talált. Saját íróládája fedelét használta íróasztalként, s egy vékony szalmából készült fallal különítette el magát a tábortól.

Már rég eltemette tudata mélyén, hogy micsoda borzalmas élményt jelentett számára apja felfedezése, mert a fémláda-ban talált káprázatos kincsek minden más élményt elhomályosítottak. Maga is tudta persze, hogy ha majd gondolkodni kezd az egészről, ismét el fog uralkodni rajta az undor és a szegényérzet. Tudta azt is, hogy nehéz döntések előtt áll, s hogy egyéniségének minden erejére és bátyi szerepéből eredő fensőbbségére is szüksége lesz ahhoz, hogy úrrá tudjon majd lenni Robynon annak érdekében, hogy Fuller Ballantyne megtalálását és azokat a körülményeket, amelyek között ráakadtak, egyformán meséljék majd el.

A fémláda négy bőrbe és vászonba kötött útinaplót tartalmazott. Mindegyik napló ötszáz lapból állt, és mindegyik

lapnak mindkét oldala tele volt jegyzetekkel vagy térképvázlatokkal. Ezenkívül mintegy két- vagy háromszáz, háncsból font zsineggel összefogott lap és egy tolltartó volt benne, ami-ben a tartalék tollhegyeknek és két tintásüvegnek volt kialakítva külön hely. Az egyik üveg tinta már kiszáradt, s a toll-hegyeket is szemmel láthatóan már sokszor újra kellett hegyezni, mert nagyon el voltak kopva. Zouga megszagolta a tintát, ami a másik üvegben maradt. Bűdös, koromból, zsírból és növényi festékekből készült keverék volt, amit Fuller kotyvasztott magának, mikor gyári készítményű tintái végképp kifogytak.

Az utolsó naplót és a külön lapokat már ezzel a tintával írták; ezek a lapok elmosódottak voltak és elkenődött rajtuk a tinta, amitől még nehezebb volt kivenni a kézírást, hiszen ekkorra már Fuller Ballantyne kézírása éppúgy megromlott, mint elmeállapota. Míg az első két útinapló a jól ismert, kicsi, pontos betűkkel íródott, a kézírás fokozatosan elbizonytalanodott, a sorok összevissza álltak - pont olyan kontrollálatlanul, mint maguk a gondolatok, amiket kifejeztek. Szinte rosszul lett tőle, ahogy apja megtévelyedésének folyamatát a naplókából is nyomon lehetett követni.

A bőrkötésű útinaplók oldalai nem voltak megszámozva, és sok kihagyás volt az egyes bejegyzések között, ami könnyebbé tette Zouga dolgát. Gyorsan olvasott, még Indiában sajátította el ennek a művészetét, mikor az ezred hírszerzőjeként naponta óriási mennyiségű jelentést, parancsot és kézi-könyvet kellett elolvasnia.

Az első írott könyvek olyan területekkel kapcsolatos feljegyzéseket tartalmaztak, amik már ismertek voltak; akadt közöttük precíz csillagászati helyzetmeghatározás, az éghajlati és a talajviszonyok, valamint a népesség alapos tanulmányozására utaló megjegyzés. Ezek között a feljegyzések között itt-ott vádaskodások és sirámok voltak olvashatók a hivatalos szervekkel-kapcsolatban - a Londoni Misszionárius Társaságról vagy a „Birodalmi Ügynökről”, ahogy Fuller Ballantyne a külügyminisztert és a Whitehallban található hivatalát nevezte.

A naplóban részletesen le volt írva, hogy miért hagyta el Ballantyne Tétét, s miért indult el délnek egy szinte alig fel-

szerelt expedícióval, majd teljesen váratlanul két teljes oldalt szentelt egy rabszogasorból felszabadított, angoni törzsből való lánnyal folytatott szexuális viszony leírásának. A lányt Sarah névre keresztelte, és erősen gyanította, hogy teherbe esett tőle. Egyenesen, álszentség nélkül hagyta Saraht Tetében. Tudom - írta naplójában -, hogy még egy helyi viszonyokhoz edzett terhes nő is késleltetne utamon. Mivel én itt Isten művét teljesítem be, nem vihetek magammal ilyen terhet.

Bár az, amit a hegyen látott, már felkészíthette volna Zougát az efféle önfeltárlásokra, mégsem tudott velük kibékülni. Borotvaélesre fent vadászkésével kivágta a szeméremsertő oldalakat a naplóból, aztán összegyűrtte őket és bedobta a tűzbe. „Nem volt hozzá joga a vén ördögnek, hogy leírja ezt a szemetet.”

Még két helyen talált szexuális utalásokat, amiket szintén kivágott a naplóból, de addigra a kézírásból már következtetni lehetett elmeállapota romlására, mivel végtelenül világosfejű szövegrészeket egy beteg elme vad csapongásai, álmai és képzelgésai tarkítottak.

Fuller egyre gyakrabban úgy beszélt magáról, mint Isten haragjának az eszközéről, mintha maga lenne Isten lángpállosa a pogányok és hitetlenek ellen. A legbizarrabb és nyilvánvalóan elmebeteg oldalakat Zouga megint csak kivágta a naplóból és menten elégette. Tudta, hogy sebesen kell dolgoznia, még mielőtt Robyn lejönné a hegytetőről. Tudta azt is, hogy helyesen teszi azt, amit csinál, mert ezt kívánja apja emlékezete és helye az utókor szemében, valamint azoknak - nevezetesen Robynnak, magának, Zougának, továbbá az ő gyermekeiknek és gyermekeik gyermekeinek - az érdeke is, akik kénytelenek lesznek élni utána.

Hátborzongató élmény volt követni, hogyan vált apja nagy-nagy szeretete az afrikai nép és maga Afrika iránt egyre keserűbb, minden ésszerűséget nélkülöző gyűlöletté. A matabele nép ellen, akikre ő ndbele - vagy amandebele - néven utalt, például így kelt ki magából: „Ezeknek a vadállatias népeknek, akik semmilyen Istent nem félnek, kiknek eledele nem áll másból, mint az ördög kotyvalékából és félig nyers húsból, amiből mind szörnyű sokat fogyasztanak, s kiknek

legfőbb szórakozása az, hogy lándzsáikkal agyonszurkálják a védtelen asszonyokat és gyermekeket, a legkönyörtelenebb zsarnok az uralkodója, amilyent a világ Caligula óta nem ismert, s aki csak a hun Attilához hasonlítható vérszomjas szörnyeteg.”

De más törzsekről is éppily megvetően írt.. „A rorui nép alattomos és ravasz; ők a Mambónak nevezett rabszolga-kereskedők és az aranyba belebolondult királyok meghunyászkodott, agyafúrttá vált utódai. Ezeknek a királyoknak a dinasztiait a fosztogató ndbelék és szörnyeteg testvéreik, a ngunik, a gungundai sanganok és a vérben tobzódó angonik irtották ki.”

A karangák „gyávák és az ördögöt imádják. Barlangjaikban, hegytetőre épült erődítményeikben és romba döntött városaikban húzódnak meg, ahol egykoron az ő Monomatapájuk volt az úr, és a Mindenható színe előtt elmondhatatlan istenkáromlásokat folytatnak.”

Zouga szemét az oldal közepén megragadta a Monomatapára és a romba dőlt városokra való utalás. Izgatottan olvasott tovább, remélve, hogy többet tudhat meg a romvárosokról, de Fuller gondolatai csapongva más témák felé, a keresztény hit alapját képző szenvedés és áldozat irányába szálltak.

„Köszönöm Neked Isten, Mindenható Atyám, hogy engem választottál pallosod gyanánt, s hogy elláttál a te szereteted jelével. Ma hajnalban, mikor fölébredék, lábamon és kezemen, valamint oldalamon stigmákat találék, s homlokomon a töviskorona okozta véres karcolásokat. Ugyanazt az édes fájdalmat éreztem én is, mint Krisztus maga.”

A betegség agyának azt a részét érte el, ami a látást és az érzékelést vezérli. Hitéből vallási mánia lett. Zouga néhány további oldallal együtt ezt az oldalt is kívágta és behajította a tűzbe.

A csapongó tébolyt hűvös józanság követte a naplóban, mintha a betegség úgy hullámozott volna agyában, mint az apály és a dagály. A következő bejegyzés öt nappal későbbi annál, ami a stigmákról szól. A jegyzet egy csillagászati helymeghatározással kezdődik, s eszerint Fuller Ballantyne nem sokkal lehetett arrébb annál a pontnál, ahol most Zouga Bal-

lantyne olvasta a naplót - figyelembe véve, hogy apja kronométerét addigra már két év óta nem állították be újra. A stigmákról szó sem volt többé; éppoly csodálatos módon begyógyultak, ahogy keletkeztek. Helyettük a régi, fegyelmezett kézírással egy rövid, tárgyszerű rész következett.

„A karanga nép az őskultusz egyik válfaját gyakorolja, ami áldozatot kíván. Végtelenül nehéz elérni, hogy bármelyikük hajlandó legyen beszélni akár erről a szertartásról, akár eme borzalmas vallás alapvető hittételeiről. Mostanra azonban tudok már annyira a karangák nyelvén, hogy sikerült elnyernem a törzs azon tagjainak tiszteletét és bizalmát, akikkel kapcsolatba kerültem. Vallásuk szellemi központja egy olyan helyen található, amit »a királyok temetkezési helye« néven, vagy saját nyelvükön »Zimbabwe« vagy »Simbabwee« néven neveznek. Itt állnak azok a bálványok, amik őseiket képviselik.

Az a benyomásom, hogy ez a hely délkeletre van attól a ponttól, ahol jelenleg tartózkodom.

Ennek a gonosz hitnek a feje egy papnő, akit Umlimónak hívnak, s aki egykor maga is a királyok temetkezési helyén lakott, de az angoni fosztogató rablóbandák érkezésekor elmenekült onnan. Most egy másik szent helyen lakik és akkora befolyása van, hogy még az istentelen ndbelék és a kegyetlen zsarnok Mzilikazi is ajándékokkal kedveskedik neki, hogy jóslatait hallja.

Ez a gonosz hit oly mélyen beivódott ezeknek az embereknek a tudatába, hogy Krisztus igéjével szemben, amit én hozok közéjük, erős ellenállást tanúsítanak.

Megvilágosodott előttem, hogy maga a Mindenható Isten arra választott ki engem, hogy a gonosz eme fellegvára, eme bizonyos »Simbabwee« ellen induljak, hogy elpusztítsam az istentelenek bálványait - amiképp Mózes is széttörte az Aranyborjút, mikor lejöve a hegyről.

A Mindenható Isten azt is feltárta előttem, hogy meg kell találnom a gonosz Főpapnőjét titkos rejtékhelyén, s el kell pusztítanom, hogy megtörjön az a varázs, amit mindeme népek felett gyakorol; miáltal képessé válnak befogadni Krisztus Szent Igéjét, amit én hozok el nekik.”

Zouga futva olvasta át egyik oldalt a másik után. Mintha

két különböző ember írta volna őket; egy racionális lény, akinek a kézírása is rendezett, és egy kusza írású, vallási tébolyban szenvedő egyén. Egyes helyeken egyik sorról a másikra változott meg az egész, máshol pedig oldalakon át tartott az egyik vagy a másik állapot. Zouga egyetlen szót sem bírt kihagyni.

Jócskán elmúlt már dél. Zouga szeme előtt már ugráltak és összekeveredtek a kotyvasztott tintával írt betűk a gyűrött oldalakon.

„November 3. Pozíció: déli szélesség 20. fok 05. perc; keleti hosszúság 30. fok 50. perc. Hőmérséklet: 103 Fahrenheit fok árnyékban. A hőség elviselhetetlen. Minden nap úgy néz ki, hogy esni fog, de az eső soha nem ered el. Elértem az Umlimo oroszlánbarlangját.”

Ettől a szűkszavú bejegyzéstől Zouga teljesen felvillanyozódott. Kis híján észre sem vette, mivel az oldal aljára volt odabiggyesztve. Megfordította a lapot, de a másik oldalon már megint az őrült beszélt, vallásos eksztázis diktálta dagályos dörgedelmeket szórva.

„Dicsőség az Úrnak, az én Teremtőmnek! Az egyetlen igaz és Mindenható Megváltónak, akiért minden dolog lehetséges. Teljesülni fog a Te akaratod!

Mikor abban a bűzös csontkamrában szembeszálltam vele, azonnal felismerte bennem Isten haragjának eszközét, mert Beliál és Belzebub, Azazel és Beliár hangján szólt hozzám.

De Isten ígéjétől erősen és büszkén álltam előtte, s mikor látta, hogy nem tud megrendíteni, elnémult.

Ekkor én leterítém, levágám a fejét, s kivivém a fejet a fénybe. És éjjel Isten szólt hozzám az ő halk, nyugodt hangján, mondván: »Folytasd, hűséges és szeretett szolgám! Nem nyughatsz, míg le nem döntőd az istentelenek gonosz bálványait!«

Így tehát fölkeltem. Isten kezével felemelt s tovább vitt engem.”

Zouga ugyan nem tudta eldönteni, hogy mindebből mennyi az igaz és mennyi egy beteg elme csapongó képzeletének és tébolyodottságának a terméke, de vadul olvasott tovább.

„A Mindenható vezetett utamon, míg nem egymagam meg nem érkeztem abba a bűzlő városba, ahol az ördögimádók

áldozataikat végzik. Teherhordóim annyira rettegetek az ördögöktől, hogy nem voltak hajlandók velem jönni. Még az öreg Joseph sem volt képes parancsolni lábainak, hogy bevigyék a kőfal kapuján, pedig ő még soha nem maradt el mellőlem. Hátrahagytam az erdőben és egyedül léptem be a városba. Egymagám jártam a magas kőtornyok között.

Isten mutatta meg nekem az utat a pogányok gonosz bálványaihoz, amiket virágok és aranyékszerek díszítettek, s amiken még meg sem száradt a friss áldozatok vére. Összetörtem a bálványokat, és letaszítottam őket helyükről; ember nem volt, aki szembe tudott volna szállni velem, mert én voltam Sion kardja, Isten tulajdon kezének ujjá.”

A jegyzet váratlanul abbamaradt, mintha az író elragadta volna saját vallási hevülete. Zouga a napló következő száz oldalát átfutva sem talált további utalást a városra és a város arannyal ékesített bálványaira.

Hasonlóképpen ahhoz, ahogy a stigmák csodálatos módon hirtelen megjelentek Fuller kezén, lábán, testén és homlokán, lehet, hogy ez is csak egy elmebeteg képzelgése volt.

Zouga visszalapozott a Fuller és az általa elpusztított varázslónő, az Umlimo találkozását leíró eredeti bejegyzéshez. Kimásolta saját útinaplójába a helymeghatározás koordinátáit a durva, vázlatos térképpel együtt, és rejtjeles feljegyzéseket készített a szövegről, amiben megpróbált útmutatást találni. Majd teljes tudatossággal kivágta a lapokat Fuller eredeti naplójából és egyenként a tűz fölé tartva őket megvárta, hogy lángra kapjanak, összezsugorodjanak és megbarnuljanak, s csak azután dobta be őket a tűzbe mindaddig szemmel tartva őket, amíg egészen el nem feketedtek. Végül a hamut is szétűrta egy bottal, s csak ezután érezte úgy, hogy megnyugodhat.

A négy útinapló közül az utolsó csak részben volt kitöltve. Ez a napló egy karavánutat írt le részletesen, ami „attól a véráztatta földtől, ahol Mzilikazi gonosz ördögei uralkodnak az emberek felett”, ötszáz mérfölddel keletre vagy még messzebb vezet, „ahol a rabszolga-kereskedők bűzölgő hajói várnak azokra a szegény párákra, akik túléltek ennek a veszélyekkel teli, hírhedt útnak a viszontagságait.

Egészen a hegyek által alkotott keleti bástyáig követtem

ezt az utat, amelyen mindenütt ott éktelenkedik a karavánok elhaladásának a bizonyítéka, az a pokoli bizonyíték, amit már oly jól ismerek - a kifehéredő csontok és a köröző keselyűk. Nincs egyetlenegy sarka sem ennek a vad kontinensnek, ami mentes lenne a rabszolga-kereskedők dúlásaitól?”

Ezek a felfedezések bizonyára Robynt érdekelnék inkább, mint őt. Zouga gyorsan átfutotta őket és bejelölte, hogy megmutassa Robynnak. Több mint száz oldal szólt a rabszolgaságról és a rabszolga-kereskedőkről egészen az utolsó előtti bejegyzésig.

„Ma utolértünk egy rabszolgakaravánt. A csapat kelet felé haladt a hegyek közt kanyargó úton. Távolról távcsővel megszámláltam a szerencsétlen áldozatokat. Száz, többnyire még fel sem cseperedett gyermekből és nőből áll a menet. A szokásos módon, villás faágakkal vannak igába fogva.

A hajcsárok fekete férfiak, sem arabokat, sem európaikat nem voltam képes felfedezni közöttük. Noha nem viselik törzsi jeleiket, sem tolldíszet, sem egyéb jelet, nincs kétségem afelől, hogy amandebelék, mert az amandebelék feltűnő fizikai sajátossággal bírnak, és a menet a zsarnok Mzilikazi királysága irányából jön. Ráadásul széles pengéjű szűrőlándzsáik és hosszú ökörbőr pajzsaik is az amandebelékre utalnak. Ketten vagy hárman közülük muskétát hordanak.

Ebben a pillanatban mintegy három mérföldnyire táboroznak attól a helytől, ahol fekszem, s hajnalban fogják csak folytatni útjukat kelet felé, ahol minden bizonnyal arab és portugál rabszolga-kereskedők várják már a nyomorult, emberi marhaként terelt árut, amit aztán hajórakományként a fél világon átvisznek magukkal.

Isten világosan szólt hozzám. Tisztán hallottam a hangját, amivel arra szólított, hogy menjek le és - mint az ő kardja - vágjam le az istenteleneket, szabadítsam ki a rabszolgákat, és legyen jó pásztora a jámboroknak és ártatlanoknak.

Joseph, aki évek óta hű társam és bizalmas barátom, most is velem van, s ő majd segít a második puskámmal. Nem a legjobb céllovó ugyan, de bátor, és Isten velünk lesz.”

Ezután következett az utolsó bejegyzés. Zouga ezzel a négy útinapló végére ért.

„Isten útjai csodálatosak és kifürkészhetetlenek. Van, akit

főlemel magához, és van, akit eltaszít. Josephfel az oldalamon, ahogy Isten parancsolta, lementem a rabszolgahajcsárok táborába. Úgy rontottunk rájuk, mint az izraeliták a filiszteusokra. Először úgy látszott, hogy nekünk kell győzedelmeskednünk, mert az istentelenek elmenekülnek előlünk. De azután Isten, aki minden bölcsesség tudója, elpártolt tőlünk. Az egyik istentelen ráugrott Josephre, amint épp a puskát töltötte újra, s bár keresztülküldtem egy golyót a koponyáján, még mielőtt maga is holtan rogyott volna össze, szörnyű lándzsájával átszúrta Josephet.

Egyedül folytattam a harcot Isten ügyéért, s a rabszolgahajcsárok szétszóródtak az erdőben haragom elől. De aztán egyikük megfordult, és nagyon messziről rám lőtt a muskétájával. A golyó csípőn talált.

Nem tudom, hogyan sikerült elvonszolnom magam, még mielőtt a rabszolgahajcsárok visszatértek volna, hogy végezenek velem. Nem követtek, és sikerült visszajutnom arra a rejtkehelyre, ahonnan támadásba indultam ellenük. Azonban súlyosan megsebesültem, és azt hiszem, nagyon nagy bajban vagyok. A golyót ugyan sikerült kivennem a csípőcsontomból, de attól tartok, hogy a csont is eltörött, s többé nem tudok járni.

Ráadásul mindkét lőfegyveremet is elveszítettem. Joseph puskája ott maradt, ahol elesett, én meg nem voltam képes magammal hozni az enyémet. Visszaküldtem az asszonyt, hogy keresse meg őket, de mindkét puskát magukkal vitték a rabszolgahajcsárok.

Teherhordóim közül azok, akik még megmaradtak, látván, milyen állapotba kerültem, s tudván, hogy ezen már nem tudok segíteni, valamennyien elszöktek, de előtte még kifosztották az egész tábornak és minden valamire való dolgot, még az orvosságos készletemet is magukkal vitték. Csak az asszony maradt. Először mérges voltam, mikor csatlakozott társaságomhoz, de most Isten kezét látom ebben - mert bár pogány ő, mégis mindenki másnál hűségesebb és igazabb, szegény Josephen kívül, aki már nem él.

Mit ér egy férfi ezen a kegyetlen vidéken puska és kinin nélkül? Nincs-e ebben valami, amit Isten rajtam keresztül meg akar tanítani az utánam jövőknek? Meg tud-e vajon

élni itt a fehér ember? Lehet, hogy ő itt mindig idegen lesz, s Afrika nem fogja elviselni, csak addig, amíg vele van a fegyvere és az orvosságos készlete?”

Ezután már csak egyetlenegy fájdalmas jajkiáltás volt a naplóban.

„Istenem! Lehet, hogy mindez hiábavaló volt? Azért jöttem ide, hogy a Te Igédet hirdessem, de senki nem hallgatott a szavamra. Azért jöttem, hogy megváltoztassam a gonoszak szokásait, de semmi nem változott. Azért jöttem, hogy utat törjek a kereszténység számára, de egyetlen keresztény sem követett. Kérlek, Uram, adj jelet, hogy nem hamis úton jártam!”

Zouga felemelte a fejét és két tenyere alsó részével megdörzsölte a szemét. Megrendülten nézett maga elé, és nemcsak a fáradtságtól fájt a szeme.

Fuller Ballantyne olyan ember volt, akit könnyű volt utálni, de megvetni aligha lehetett!

Robyn gondosan megválasztotta a helyet. A főtábortól messze, a folyó védett kis holtágai között, ahol senki nem láthatja vagy hallhatja őket. Az időpontot, a déli hőséget is úgy választotta meg, hogy a hottentották és a teherhordók az árnyékban szunyókáljanak. Fullernek adott öt csepp drága ópiumot, hogy csillapítsa rohamait, és a masona lány, valamint Juba gondjaira bízta, amíg lement a hegyről, hogy Zougával találkozzék.

Talán egy tucat szót sem váltottak egymással, mióta tíz nappal ezelőtt a férfi beérte őket. Ez alatt a tíz nap alatt *Zouga* egyetlenegyszer sem ment vissza a hegytetőn lévő barlangba, s Robyn csak egyszer találkozott vele, akkor, amikor lement a táborba utánpótlásért.

Mikor Robyn leküldte Jubát a kurtán megfogalmazott üzenettel, amiben azt követelte, hogy *Zouga* azonnal adja vissza Fuller fémtokban őrzött jegyzeteit, *Zouga* azonnal felküldte a dobozt egy teherhordóval. Olyan készségesen, hogy Robyn már csupán ettől is gyanakodni kezdett.

Bizalmatlansága is gyorsan romló kapcsolatuk egyik jele volt. Tudta, hogy beszélnie kell Zougával és meg kell vitatniuk egymással a jövőt, még mielőtt végképp megszűnne a lehetősége annak, hogy bármiről is beszéljenek.

Zouga a zöld tavacsok mellett várt rá, ott, ahol mondta neki, egy vadfügefa árnyékában ücsörögve, s csendben szívatva egy helyi dohányból sodort manilaszivart. Amint meglátta Robynt, udvariasan fölállt, de arckifejezése zárkózott volt és tekintete sem árult el semmit.

- Nincs sok időm, Zouga kedves - mondta Robyn, próbálva feloldani a köztük lévő feszültséget ezzel a kis kedveskedéssel, de Zouga csak komoran bólintott. - Vissza kell mennem Papához. - Habozott egy kicsit. - Nem akartalak megkérni, hogy gyere föl a hegyre, mert tudom, undorodsz tőle. - Látta, hogy a férfi szemében zöld szikrák csillannak fel, mire gyorsan folytatta. - El kell döntenünk, mit tegyünk most. Nyilvánvalóan nem maradhatunk itt a végtelenségig.

- Mit javasolsz?

- Apa sokkal erősebb. A kinimmel sikerült legyőznöm a maláriát, s a másik betegség - fogalmazott tapintatosan - jól reagál a higanykezelésre. Most már csak a lába az, ami komolyan aggaszt.

- Azt mondtad, a halálán van - emlékeztette Zouga a nőt színtelen hangon, aki minden jó szándéka ellenére sem volt képes türtőztetni magát, hogy ne tegyen megjegyzést.

- Bocsánat, hogy csalódást kellett okoznom neked!

Zouga arca jóképű bronzálarccá merevedett. Robyn látta rajta, micsoda erőfeszítésbe kerül uralkodnia magán. Mély, rekedt hangon válaszolt.

- Ez nem méltó hozzád.

- Bocsánat - mondta a nő és egy mély lélegzetet vett. - Gyorsan összeszedte magát, Zouga. Az étel, a gyógyszer, a gondoskodás és saját természetes ereje nagyon megváltoztatta a helyzetet. Most már arról is meg vagyok győződve, hogy ha sikerül visszavinnünk a civilizációba, egy hozzáértő sebész még a lábán is tud segíteni. Nemcsak a fekélyesedés gyógyítható, de talán a csont is helyrejöhet.

Zouga hosszú ideig hallgatott, s bár arca kifejezéstelen volt, Robyn a szeméből ki tudta olvasni, hogy milyen indulatok kavarnak benne.

Vége megszólalt. - Apa bolond. - Robyn nem válaszolt. - Az elméjét is meg tudod gyógyítani vajon?

- Nem. - Robyn megrázta fejét. - Elmeállapota rosszabbodni fog, de megfelelő hozzáértéssel és gondos ápolással egy jó kórházban teste regenerálódhat és évekig élhet még.

- Minek? - kérdezte Zouga kíméletlenül.

- Fizikailag kényelmesen érezheti magát és valószínűleg boldog is lehet.

- És az egész világ tudni fogja róla, hogy egy vérbajos örült - folytatta Zouga fojtott hangon. - Nem rendesebb dolog, ha hagyjuk, hogy ne essen folt a legendáján? S még inkább magunk is hozzáteesszük, amit jónak látunk, ahelyett, hogy ezt a szegény, beteg és háborodott roncsot visszahurcolnánk ellenségei közé, hogy mind rajta nevessenek és gúnyolódjanak?

- Ezért hamisítottad meg az útinaplóit? - Robyn hangja még saját fülében is élesen hangzott.

- Veszélyes ilyen vádakot hangoztatni. - Ő is elveszítette önuralmát. - Mivel tudod bizonyítani, amit mondasz?

- Nincs mit bizonyítani; mindketten tudjuk, hogy ez történt.

- Meg se lehet mozdítani - változtatta meg a beszélgetés irányát Zouga. - Mozgásképtelen.

- Hordágyon vihetjük. Van elég teherhordónk.

- Merrefelé vinnéd? - kérdezte Zouga erőszakosan. - Azt az utat, amin mi jöttünk, nem élné túl, a másik irányban viszont nem tudjuk, mi vár ránk.

- Papa saját maga fedezte fel és írta le a rabszolgák útját az útinaplójában. Ezt az utat fogjuk követni. Ez az út egyenesen levezet a tengerpartra.

- Anélkül, hogy teljesítenénk az expedíció fő célkitűzéseit? - kérdezte Zouga kapásból.

- A fő cél az volt, hogy keressük meg Fuller Ballantyne-t, és számoljunk be a rabszolga-kereskedelem helyzetéről. Ha a rabszolgák útján megyünk le a tengerig, mindkét feladatot sikerül teljesítenünk - mondta Robyn, de aztán hirtelen abbahagyta, amit mondani kezdett és színpadiasan eljátszotta, hogy most világosodik csak meg előtte valami. - Óh, de buta vagyok, hiszen te az aranyra és az elefántcsontra gondolsz! Mindvégig ezek voltak a fő célkitűzések, kedves bátyám, ugyebár?

- Kötelezettséggel tartozunk azoknak, akik támogatták utunkat.

- Hát annak a szegény, beteg öregembernek, aki ott van fönnyen a hegyen, annak nem? - Robyn egyik karjával színpadiasán a hegyre mutatott, de aztán elrontotta a hatást azzal, hogy lábával nagyot dobantott. Magára éppolyan dühös volt, mint Zougára. Kiabálva közölte testvérével: - Én pedig amilyen gyorsan csak lehet, leviszem Papát a partra.

- Nem viszed, érted?

- Hát akkor, pokolra veled, Morris Zouga Ballantyne!

A káromkodástól valahogy megkönnyebbült. Hátat fordított és határozott léptekkel faképnél hagyta bátyját.

Két nap se telt bele, és Robyn útra készen állt. A folyóparti találkozó óta csak írásban érintkezett Zougával. Robyn rádöbrent, hogy Zouga mindenről másolatot készít, hogy később legyen mivel igazolnia tetteit.

Robyn rövid levélben megtagadta Zouga parancsát, hogy ne kíséreljen meg útnak indulni a beteg emberrel. Zouga fél tucat érvet sorolt fel arra nézve, hogy miért kell itt maradnia, mindegyiket gondosan megszámozva. Miután megkapta Robyn elutasító válaszát, Juba izzadt kis kezébe egy dagályos üzenetet nyomott, ami szemmel láthatóan inkább a jövőendő olvasóknak szólt, mint magának Robynnak.

„Ha nem mondasz le erről a szeszélyes őrülségről”, kezdődött a levél, ami ezek után azzal folytatódott, hogy Zouga felajánlja Robynnak az összes hottentotta muskétást, Cheroot őrmester kivételével, aki kifejezetten Zougával szeretett volna tartani. A káplár vezetésével ez a csapat képes olyan kíséretet biztosítani, ami - Zouga szavaival - „téged és a gondjaidra bízottakat biztonságban le tudja vinni a partra, megvédve benneteket az úton rátok leselkedő veszedelmektől”.

Ahhoz is ragaszkodott, hogy a megmaradt teherhordók legtöbbjét is Robyn vigye magával. Ő maga négy fegyverhordozóján, Mátén, Márkon, Lukácson és Jánoson kívül csak öt teherhordóra tart igényt, akik legalapvetőbb felszerelését viszik majd.

Azt is parancsba adta, hogy Robyn vigye megával a Sharps puskát a megmaradt készletekkel egyetemben, „magamnak

épp csak annyi lőszert, puskaport és gyógyszert hagyok, amivel képes leszek megvalósítani ennek az expedíciónak azokat a célkitűzéseit is, amiket magam előtt alapvetőnek tartok”.

Zouga utolsó levelében még egyszer megismételte mindazokat az érveket, amik miatt szerinte Fuller Ballantyne-nak a hegyen kellene maradnia, és még egyszer kérte Robynt, gondolja meg jól, mit akar csinálni. Robyn megtakarította bátyjának a másolatkészítés fáradságát azzal, hogy egyszerűen a levél hátlapjára írta válaszát. „Döntöttem. Holnap hajnalhasadáskor elindulok a tengerpart felé.” Dátummal ellátva aláírta a választ.

Másnap reggel napkelte előtt Zouga felküldött egy csapat teherhordót a hegyre mopanifa rudakból készült hordággal felszerelve. A rudakról lehántották a durva kérget, s egy frissen lőtt antilop bőréből hasított szíjjakkal kötötték össze őket. Maga a hordágy is egymásba font bőrszíjakból készült. Fuller Ballantyne-t be kellett szíjazni a hordágyba, nehogy kivesse magát.

Mire Robyn a hordágy mögött gyalogolva, ahonnan próbálta csillapítani a benne fekvő őrült öregembert, megérkezett a teherhordókkal, a hottentotta kíséret és a többi teherhordó már készen állt az útra. Zouga is ott várt, egy kicsit félrehúzódva, mintha már nem lenne köze ehhez az egészhez, de Robyn egyenesen odalépett hozzá.

- Most végre ismerjük egymást - mondta mély hangon.
- Lehet, Zouga, hogy nem ülünk össze. Nem hiszem, hogy valaha is ki tudtunk volna jönni egymással, vagy hogy a jövőben még újra képesek leszünk együtt lenni, de mindez nem jelenti, hogy ne tisztelnék és szeretnék, talán még jobban, mint amennyire tisztellek.

Zouga elpirult és elkapta a tekintetét. Robyn tudhatta volna, hogy az efféle vallomásoktól a férfi csak zavarba jön.

- Magam győződtem meg róla, hogy ötven kiló puskaport legyen veletek. Ennél többre semmi esetre sem lehet szükségetek.

- Nem akarsz elbúcsúzni Papától?

Zouga mereven igent bólintott és Robynt követve odament a hordágyhoz, igyekeztén nem ránézni a masona asszonyra,

aki a hordágy mellett állt. Mereven és udvariasan szólt Fuller Ballantyne-hoz.

- Vizszontlátásra, uram! Kívánom, hogy útja gyors és biztonságos legyen, és hamar visszanyerje egészségét!

Az aszott, fogatlan arc sovány nyakán elfordulva Zouga felé billent. A szürke hajnali fényben porcelánfényesen világított frissen borotvált koponyája, szeme fényes volt, mint egy madaré és őrült láztól égett.

- Isten az én pásztorem, a gonoszt nem félem! - Fuller szavait alig lehetett megérteni.

- Így igaz, uram - bólintott Zouga komolyan. - Efelől semmi kétség nem lehet. - Kezét katonásan a sapkájához emelte és hátralépett. Fejével intett a teherhordóknak, akik felemelték a hordagyat és elindultak a narancsszínű és sárga napfelkelte irányába.

A két testvér még egyszer utoljára egymás mellett állt, amint a teherhordók és a katonák elvonultak előttük, majd mikor az utolsó ember is elment, s már csak a kis Juba maradt Robyn mellett, a nő hirtelen ötlettől vezéreltetve karjával átkarolta Zougát és forrón megölelte.

- Én megpróbálalak megérteni, kérlek, te is próbálj megérteni engem!

Egy pillanatra azt hitte, hogy Zouga rendíthetetlen marad, de aztán érezte, hogy merev teste elernyed, aztán Zouga újra kihúzza magát.

- Ez nem végső búcsú - mondta. - Ha elvégeztem, amire szükség van, utánatok megyek én is. Találkozni fogunk még.

Robyn leeresztette mindkét karját, és hátralépett.

- Addig is... - mondta és szomorúan vette tudomásul, hogy bátyja még most se volt képes egyetlen érzelemnyilvánításra sem.

- Addig is... ismételte meg Robyn, azzal hátat fordított a férfinak. Juba utánament az erdőbe, hogy utolérjék a menetoszlopot.

Zouga várt, míg el nem halt a teherhordók énekének hangja, s nem volt hallható más, csak a madarak édes dala, amivel Afrikában minden reggel köszöntik a napot. A távolból egy hiéna mélabús ugatása hangzott.

Ellentétes indulatok viaskodtak benne. Lelkiismeret-

furdalása volt amiatt, hogy hagyta, hogy egy nő, bármennyire jól felszerelten is, de mégiscsak egyedül vágjon neki a tengerpartra vezető útnak. De aggódott, hogy ha ő jut előbb a tengerpartra, az ő elbeszélése jut el először Londonba. Kétkedett abban, hogy vajon Fuller Ballantyne útmutatásai elégségesek lesznek-e, de ugyanakkor megkönnyebbült és izgatottságot érzett amiatt, hogy végre csak azt kell tennie, amit maga akar, és olyan gyorsan és olyan messze mehet, ahogy és ameddig csak a lába bírja.

Megrázta magát; fizikailag is lerázta magáról a lelkiismeret-furdalást és a kételyt. Csak az izgalom és a várakozás maradt meg benne. Cheroot őrmesterhez fordult, aki az elhagyott tábor szélén várt rá.

- Mikor mosolyog, Cheroot, olyan arcot vág, amitől a gyerekek sírva fakadnak - mondta neki Zouga -, de amikor komor képet vág... Most mi a baj, ó, fenséges elefántvadász?

A kis hottentotta a nagy fémládára mutatott, amiben Zouga díszegyenruhája volt.

- Őrmester, egy szót se többet! - figyelmeztette Zouga.

- De a teherhordók panaszkodnak, hogy idáig kellett hozniuk.

- És ha én úgy parancsolom, akkor a pokol kapujáig is vinniük kell. Szafari! - emelte fel Zouga a hangját. Még mindig izgatott volt az új lehetőségtől. - Menet, indulj!

Zouga felkészült rá, hogy komoly különbségeket fog találni apja és saját csillagászati helymeghatározásai között. Elég, ha csak pár másodperc eltérés van kettőjük kronométere között, s máris sok-sok mérfölddel arrébb találják magukat.

Ezért aztán gyanakodva kezelte a terepnek azokat a sajátosságait, amit maga előtt látott, s amelyek egészen pontosan megfelelni látszottak annak a térképvázlatnak, amit Fuller útinaplóiból másolt ki.

Mivel azonban minden egyes újabb nap olyan vidékre értek, amire illet apja leírása, egyre biztosabb lett abban, hogy az Umlimo és a lerombolt város valóságos, és mindössze pár napi járásra van tőlük.

Gyönyörű vidéken jártak, bár a levegő egyre tikkasztóbbá vált, ahogy leereszkedtek a dél és nyugat felé lejtő fennsíkra.

A vége felé közeledő hosszú, száraz évszak a füves szavannát érett búzatábla színűre aszalta, s az erdő lombját a vörös szilva és a sárgabarack több száz árnyalatának színébe borította. Sok fa teljesen kopár volt, reumás végtagokra emlékeztető kicsavart törzsükkel úgy nyúltak az égre, mintha esőért könyörögnének.

Minden nap kialakultak a zivatarfelhők. Az előbb ezüstös tornyok később bíborrá, aztán ólomszürkévé, majd szürkés-kékké váltak, mintha bármely pillanatban kitörhetne a vihar, de soha nem kezdett esni, bár mennydörgött és villámlott is az éjszakában, mintha a távolban hadseregek ütköznének meg egymással.

A nagyvadak a maradék víz, a mélyebb holtágak és az itatok köré gyűltek, s így a kis csapat útja minden nap csodálatos vadállatok között vezetett.

Zouga egyetlen zsiráfcsordában harminckét állatot számolt össze. Volt köztük egy olyan öreg bika, ami már majdnem fekete volt, s aminek a nyaka magasabbra nyúlt a fák koronájánál, amikről legelészett, s voltak közöttük kicsiny, drapp foltos zsiráfcsikók, akik aránytalanul hosszú lábaikon, pamacsos farkukat a hátukon összetekerve ügettek lassan ringatózva.

Minden tisztáson egy orrszarvúcsaládra bukkantak. A tehének megkülönböztethetően hosszú és karcsú orrszarvúkkal terelgették maguk előtt borjaikat, oldalba bökögetve őket, ha el akartak bóklászni. Ezer állatból álló fokföldi bivalycsordák áramlottak sűrű fekete tömegben a réteken, akkora port verve fel, mint a tűzhányóból ömlő láva füstje.

S ott volt az elefánt! Nem telt el úgy nap, hogy ne találtak volna friss csapásra, ami szinte utat vágott az erdőn át; magas fák voltak kidöntve, vagy állva ugyan, de kérgüktől és lombjuktól lecsupaszítva mezítelenül. Alattuk lerágott ágak, épp csak fonnyadni kezdő levélkupacok és hatalmas elefántürülék-halmok borították a földet, az erre járt állatok által hátrahagyott emlékként, amikben babuinmajmok és barna fácánok kotorásztak lelkesen a félig megemésztett vaddiók és egyéb csemegék után.

Zouga ritkán tudott ellenállni, amikor Jan Cheroot felnézve a lábnyomokról, amiket megvizsgált, így szólt: - Ez egy

nagy bika. Erősen támaszkodik a mellső lábaira. Jó foga van, hajlandó lennék rátenni a tulajdon lánytestvérem erényét!

- Ezt az árut már évekkkel ezelőtt feltette és el is vesztette valaki! - jegyezte meg Zouga fanyarul. - De azért utána-megyünk!

Szinte minden este lehetőségünk nyíltott rá, hogy kivágják egy elefánt agyaráát, s magukkal vigyék a vértől csöpögő szívet oda, ahol a teherhordókat hagyták. Két ember egy rúdon vitte a húszkilós nyershús-darabot, amiből az egész társaság jóllakott. A vadászat miatt lassan és nem mindig egyenes irányban haladtak, de Zouga azért rendre elhaladt mindazon helyeken, amelyeket az apja is leírt.

Aztán mikor tudta, hogy már közel járhatnak, sikerült ellenállnia a kísértésnek és először mondta azt, hogy nem hajlandó három szép bika csapását követni. Ezzel igencsak nagy csalódást okozott Jan Cherootnak.

- Az ember soha ne hagyjon ki egy jó elefántot vagy egy meleg, magát felajánló nőt - mondta gyászos hangon -, mert soha nem lehet tudni, hol és mikor talál másikat.

Jan Cheroot még nem tudta, mit keresnek, és nem értette Zouga viselkedését. Zouga gyakran kapta azon, hogy vizslatva nézi apró, fényes, vágott szemével, de diplomatikusan elkerülte, hogy egyenesen rákérdezzen. Ehelyett inkább engedelmeskedett Zougának, s csak egy kicsit morgott még.

A teherhordók torpantak meg először. Zouga képtelen volt rájönni, honnan tudhatták meg. Talán az öreg Karanga mesélt nekik az Umlimóról a tábortűznél, vagy saját törzsi hagyományukban is ott élt az Umlimo, noha a fegyverhordozók és teherhordók többnyire több száz mérföldnyire északról, a Zambezi környékéről valók voltak. Zouga azonban mostanra már éppen eleget tudott Afrikáról ahhoz, hogy elismerje a bizonyos távoli eseményekről vagy helyekről való furcsa, telepátikus tudás tényét. Akárhogy is volt és akármilyen módon figyelmeztette őket valami előre, hónapok óta most fordult elő először, hogy tüske ment a lábukba.

Zouga először dühbe gurult és majdnem úgy viselkedett, ahogy gúnyneve szerint kellett volna, hiszen nem véletlenül nevezték Bakelának, vagyis Ökölnék, de aztán rájött, hogy maga az a tény, hogy a teherhordók vonakodnak továbbmen-

ni a látóhatár felett látszó kopasz hegylánc felé, megerősíti azt, hogy forró nyomon van és közel jár a célhoz.

Aznap este a táborban félrevonta Jan Cherootot és angolul elmagyarázta neki, mit keres, és hol. Nem készült arra, hogy Jan Cheroot aszott, sárga arcvonásai ilyen beteges kinézetűvé válnak ettől a közléstől.

- *Nie wat! Ik lot nie met daai goed nie!* - A kis hottentotta babonás rettegésében ösztönösen fokvárosi holland nyelvre váltott. - Na nem! Én nem vagyok hajlandó ilyesmibe belebonyolódni! - ismételte meg angolul is. Zouga a tábortűz felett csúfolódva nézett rá.

- Cheroot őrmester! Én már láttam magát csupasz háttal odafutni egy sebesült elefántbikához és kalaplengetéssel megállásra és visszafordulásra készíteni roham közben.

- Az elefánt - mondta Jan Cheroot, aki ezúttal nem volt hajlandó viszonozni Zouga mosolyát -, az egy dolog. A boszorkány az egy egészen más ügy! - Aztán felnézett, mint egy ravasz kis törpe.

- Valakinek a teherhordókkal is maradnia kell, ha nem akarjuk, hogy mindent ellopjanak és hazafussanak.

Zouga egy izzapos kis itató mellett hagyta a társaságot, alig egy órányi járásra a legészakibb gránit kopjétól. Az itatónál teletöltötte a nagy, zománcozott kulacsot, és filcborítását is bevizezte, hogy tartsa a hideget, derekára kötött egy puska-poros táskát és egy elemőzsiás tarisznyát, majd a nehéz, sima csövű elefántlövő puskát a vállára véve egyedül vágott neki az útnak, mikor még az árnyékok hosszúak voltak a földön, s a füvet harmat borította.

Az előtte emelkedő hegyek kerek, szürke gránitkupoláknak látszottak; olyan simák voltak, mint egy kopasz ember feje, és semmi nem nőtt rajtuk. Ahogy Zouga a ritkás erdővel borított síkságon közeledett feléjük, egy kicsit inába szállt a bátorsága.

A hegyek minden lépés után egyre magasabbnak és egyre meredekebbnek, a völgyek egyre mélyebbeknek és szurdok-szerűbbnek tündek, az aljukon növény bozót egyre sűrűbbnek látszott. Hónapokig is eltarthat, amíg átkutatja ezt a vadont, s még vezetője sincs, mint apjának annak idején. De végül

annyira könnyűnek bizonyult az egész, hogy bosszantotta, mennyire nem volt képes előre látni, ami történt.

Apja a következőt írta az útinaplóba: „Még a vérszomjas zsarnok Mzilikazi is ajándékokat küld neki, hogy jóslatát hallja.”

Zouga rábukkant a jól kirajzolt útra, ami nyugat felől egyenest a sima gránithegyek útvesztőjének közepe felé haladt, s ami elég széles volt ahhoz, hogy két ember is elférjen rajta egymás mellett. Csakis ez lehet az az út, amit a matebelék királyának küldöttei használnak.

Az út az első szelíd lankához vezetett, majd váratlanul két hegycsúcs között befordult egy szurdokba. Itt elkeskenyedett és hatalmas gránitsziklák között haladt tovább. Mindkét oldalon olyan sűrű volt a bozót, hogy le kellett hajtania a fejét ahhoz, hogy elférjen az út fölött egymással összenőtt tüskés bokrok alatt.

Olyan mély volt a völgy, hogy a napfény nem jutott el az aljába, de a gránit úgy ontotta magából a meleget, mintha nyílt tűzön égetnék a kőveket. Zouga hátáról patakokban ömlött a veríték, inge lucskos lett az izzadságtól, s a veríték hűvös cseppekben folyt le oldalán. Ritkásabbá vált a bozót és még keskenyebb lett a völgy, aztán az út egy szűk nyíláson haladt át két egymásra hajló szikla között. Ennél a természetes kapunál egy-két jó lándzsás képes egy egész regimentet feltartóztatni. A magasban egy sziklapárkányon egy kis szalmatetős kunyhó állt, s a kunyhó melletti őrtűzből vékony kékes füstcsík szállt fel a forró, mozdulatlan levegőbe. De ha volt is ott őr, Zouga közeledtére elhagyta őrhelyét.

Zouga a földre helyezte elefántpuskája tusát és a fegyver csövére támaszkodva megpihent, miközben alaposan szemügyre vette a sziklákat, hogy nem lát-e valahol ellenséget megbújni, vagy nincs-e egy olyan hely, ahonnan megindulhat a már jól ismert kőzuhatag.

A szurdokban csend volt. Egy lélek sem látszott a forróságban. Még madarak sem csiripeltek és bogarak sem zümögtek a bozótban. A csend elviselhetetlenebb volt a forróságnál. Zouga felemelte fejét és felkiáltott az elhagyott őrkunyhó felé.

A visszhang groteszkül verődött ide-oda a sziklák közt,

aztán zavaros suttogássá válva lassan elhalt a dermedt csöndben. Az utolsó fehér ember, aki ezen az úton járt, Isten Karda volt személyesen, aki azért jött, hogy a jósnő fejét vegye, gondolta magában Zouga keserűen. Aligha számíthatott arra, hogy itt hősként fogadják majd.

Újra a vállára vette a puskát és elindult a természetes gránitkapun át. Ösztönei azt súgták neki, hogy csak bátorságában bízhat. A keskeny átjárót ropogó szürke homok borította, ami tele volt apró kis szemcsékkel, amik még a homályos fényben is gyémántként csillogtak. Az út enyhén kanyarodott, amitől sem a bejáratot, sem a kijáratot nem látta. Sietni szeretett volna, mert az egész olyan volt, mint egy ketrec vagy egy csapda, de uralkodott magán, nehogy léptei félelemről vagy bizonytalanságról árulkodjanak.

A kanyar után kinyílt az átjáró. Az egyik oldalon egy kis csermely csörgedezett a gránitfalon egy természetes sziklamedencébe, s a medencéből kicsordulva lefolyt a mögötte megbúvó völgybe. Zouga kijött a természetes átjáróból és újra megállt, hogy körülnézzon. Úgy egy mérföld hosszú és fél mérföld széles barátságos völgy terült el előtte. A kis patakocska végigfolyt az egész völgyön, amitől hűvös zöld fű nőtt mindenütt.

A völgy közepén gondosan megépített szalmatetős kunyhókból álló kis falucska volt. A kunyhók körül baromfi kapirgált. Zouga lement a falucskába. A kunyhók néptelenek voltak, bár mindenütt látható volt az élet egészen friss nyoma - még a zabkása is meleg volt az edényben.

A legnagyobb kunyhók közül három kincsekkel volt tele - sóval teli bőrszakok, vasszerszámok és fegyverek, vörösrézrudak, egy kupac kis elefántagyar. Zouga szerint ezek lehetnek azok az ajándékok, amiket a jósnőnek küldenek. Ezekkel fizetnek azért, hogy járjon közben érdekükben az esőistennél, igézzon meg egy ellenséget, vagy lágyítsa meg egy hölgy szívét.

Maga az a tény, hogy senki sem őrködött ezek felett a kincsek felett, önmagában bizonyította, hogy mekkora hatalma van az Umlimónak, s hogy mennyire hisz maga is saját hatalmában. Ha azonban Fuller Ballantyne naplója igazat mond, „a ronda banya” már régen meghalt. Levágott kopo-

nyáját már szétrágták a hiénák vagy fehérre égette az afrikai nap.

Zouga újra kilépett a napfényre az utolsó kunyhó alacsony ajtaján át. Újra kiáltott, de megint nem kapott választ. Sok ember van itt, de nehezebb lesz érintkezésbe lépni velük és megtudni tőlük, hogy hol van „a királyok temetkezési helye”, mint gondolta.

A hosszú puskára támaszkodva, figyelmét a völgy meredek oldala felé fordította, ahol megint csak az útra lett figyelmes, ami egy barlang bejáratához vezetett. Az út ugyanis tovább haladt a falu után a völgy közepe felé, aztán felkapaszkodott a másik oldalon és hirtelen véget ért egy gránitsziklánál. A barlangnak alacsony, széles bejárata volt; olyan volt a gránitsziklában, mint egy varangyosbéka szája, s az út egyenesen oda vezetett.

Zouga felmászott a lejtőn a barlang bejáratához. Élelmszereszákját és vizeskulacsát lent hagyta a faluban. Terhe javától megszabadulva könnyedén lépdelt fölfelé; magas volt, izmos, szakálla aranyszálként lobogott a napfényben, amiből, bárki leste is titokban, azonnal láthatta, hogy olyan főnökkkel és harcossal van dolga, aki tiszteletet érdemel.

Mikor elérte a barlang bejáratát, megállt. Nem azért, mint ha fáradt lett volna, hiszen ennyi mászást meg sem érzett, hanem azért, hogy betájolja magát. A barlang bejárata úgy száz lépés széles lehetett, s a mennyezet olyan alacsony volt, hogy kezével felnyúlva meg tudta érinteni a kemény sziklát.

A nyíláson belül egy fal volt, amit szemmel láthatóan meseteremberek építettek, méghozzá olyan gondosan, hogy egy kést sem lehetett volna beszúrni a faragott kövek közé, de már hosszú idő telhetett el azóta, mert egyes helyeken kihullottak a kövek és kis kupacokban álltak a fal tövében.

Az ösvény az egyik ilyen kis repedés felé vezetett és eltűnt a sötétségben. Ennél kevésbé hívogató bejáratot elképzelni is alig lehetett volna. Ha ezen belép, a fény hátulról jön, míg az ő szeme egyáltalán nincs hozzászokva a homályhoz, s igen sok helyen várhat rá valaki egy lándzsával vagy egy fejszével. Zouga érezte, hogy kezdi elhagyni lelkesültsége, ahogy az első résen bedugta a fejét és matabele nyelven újra megszólalt.

- Békével jövök!

Majdnem azonnal válaszolt egy vékony, gyermeki hang a válla mellől. Ugyanazon a nyelven beszélt, és olyan közelről hangzott, hogy Zouga szívverése elállt egy pillanatra, és a férfi szélesebben megperdült.

- A fehér a gyász és a halál színe - mondta a vékony hang és Zouga zavartan nézett körül. Nem látott sem gyermeket, sem más emberi lényt, sem állatot; mögötte egy teremtet lélek nem volt a völgyben, csak néma csend. A hang magából a levegőből jött.

Zouga úgy érezte, hogy kiszárad a szája; alsókarján és tarkóján a félelem utálatos kis bogarai kezdtek kaparászni, s míg bámult, a fölötte lévő szikláról egy másik hang sivített felé.

- A fehér a háború színe.

Ez a hang egy öregasszony hangja volt, egy nagyon öreg asszonyé - remegő, sipító hang. Zouga szíve ismét nagyot dobbant, aztán hevesen kezdett verni, miután felpillantott. A szikla csupasz és sima volt. Szíve úgy verdesett a mellkasában, mint egy kalickába szorult madár, alig kapott levegőt.

- A fehér a rabszolgaság színe - énekelt egy fiatal lány hangja, betöltve az egész levegővet Zouga feje körül; sem iránya, sem anyaga nem volt a hangnak, ami oly édesen folyt a körül, mint a folyóvíz csobogása.

„Beliál, Belzebub, Azazél, Beliár és a Sátán milliárd alteregójának rémisztő hangján szólt hozzám”, írta apja a naplóba. Zouga úgy érezte, hogy babonás félelem lesz lassan úrrá rajta, mintha ólomsúly szögezné egy helybe lábait.

A barlang szájából most egy másik hang bődült el, mint egy bika: - A fehér sas levetette a kőszölymokat.

Zouga lassú lélegzetet vett, hogy úrrá legyen testén és gondolatban tudatosan visszagondolt egy gyerekkori élményére. A brightoni mólón történt, az augusztusi bankünnepen. A kisfiú William bácsi kezébe kapaszkodva csodálattal bámul egy varázslót a színpadon, aki életre varázsolt egy babát, aki vékony, sipító hangon beszél és egy olyan kis dobozból válaszol, amiben még egy nyuszi sem férne el. Ettől az emléktől hirtelen megkönnyebbült és elnevette magát. Olyan felszabdultan nevetett, hogy maga is meglepődött rajta,

- Umlimo! A trükkjeidet tartsd meg a gyerekeknek. Békével jövök és felnőtt férfiként akarok beszélni veled.

Nem kapott választ, bár úgy érezte, mintha hallotta volna, hogy valaki meztláb elsuhan a fal másik oldalán a barlangban.

- Nézz ide, Umlimo! Leteszem a fegyvereimet!

Levette magáról a lőporos táskát, a földre dobta, aztán keresztbe fektette rajta az elefántlövő puskát és üres kezét maga elé tartva lassan belépett a barlangba.

Ahogy elérte a falba vájt lépcsőt, közvetlenül az orra előtt az árnyékban egy dühös leopárd köpködő, morgó hangja fogadta. Iszonyatos hang volt, valóságos és vad, de mostanra már Zouga úrrá lett magán. Egyetlen lépést sem hibázott el, lehajtotta a fejét, hogy beférjen a nyíláson és a másik oldalon felegyenesedett.

Egy percig várt, míg szeme hozzászokik a sötétséghez és ki tudja venni a félhomályban megbúvó alakokat és felületeket. Nem hallott újabb hangokat - sem ember-, sem állathangot. A barlang mélyén valahol gyöngye kis fény világított, s végre ki tudott venni egy utat, ami a barlangot eltorlaszoló, időnként magáig a mennyezetig érő omladék között vezetett.

Zouga óvatosan elindult előre. Egyre világosabb volt, míg végül Zouga rájött, hogy egyetlenegy fénynyalábból származik a fény, ami a barlang mennyezetének repedésén át jut be.

Ahogy felnézett, megbotlott és kinyújtotta a kezét, hogy ne üsse meg magát. Nem követ érintett meg, hanem valami botszerű dolgot, ami megmozdult, ahogy megérintette. Recsegést hallott, zörgést, aztán a száraz, laza törmelék hangját. Zouga visszanyerte egyensúlyát és lenézett. Egy testétől elválasztott emberi koponya nézett rá vissza üres szemüregekkel, aminek arccsontját még mindig kiszáradt hús- és bőrdarabok borították.

Zouga döbbenten vette észre, hogy amit törmeléknek és lehullott kőnek gondolt, valójában emberi maradványokból álló kupacok; halomba hányt, megcsonkított és kiszáradt emberi testek torlaszolják el a barlang és a mélyedések bejáratát. Itt-ott elvétele egy-egy kiterített, vagy összekuporodott test maradványai heverték a földön; a kiszáradt bőr vagy rohadó bőrruhák alól helyenként kiviláglott a csont.

„Az a büzlő csontkamra.” így írt róla Fuller Ballantyne.

Zouga ösztönösen megtörülte azt a kezét, amivel hozzáért a régóta halott csontvázhoz, aztán továbbment a fény irányába. Most fűtszagot érzett, aztán emberszagot is, majd valami édes, egérhez hasonlító illatot, ami kísértetiesen ismerős volt, de Zouga hirtelen nem tudta, hová tegye. A barlang padlója lefelé lejtett a lába alatt, befordult egy szikla mellett és egy kis, természetes amfiteátrum tárult ki a lába alatt, aminek padlója sima gránitból volt.

A padló közepén egy kis, jószagú fából rakott tűz égett, aminek a füstje fűszeres illatokkal töltötte meg a barlang levegőjét, ahogy a repedés felé szállva tejszerű kékbe burkolta a napsugarakat. Úgy tűnt, hogy a barlangnak még további járatai is vannak, amik a hegy mélyére vezetnek, mintha egy bánya járatait látta volna, Zouga figyelmét azonban a tűz másik oldalán ülő alak kötötte le.

Zouga lassan lement a kőamfiteátrum padlójára anélkül, hogy egy pillanatra is levette volna tekintetét a tűznél ülő alakról.

„A ronda banya.” Apja így nevezte az Umlimót. De ez az alak egyáltalán nem banya volt. Fiatal, fizikai ereje teljében lévő nő volt, aki Zougával szemben térdelt a kőpadlón. Zouga szinte még soha nem látott ilyen szép nőt - Indiában és Afrikában biztos, hogy nem, de az is valószínű, hogy északibb vidékeken sem.

Hosszú, királynői nyaka volt, amin úgy állt a feje, mint egy fekete lilium a virágszálon. Egyiptomi arcvonásai voltak: finom, egyenes metszésű orra, magas, kiugró arca, óriási sötét szeme. Kicsi és hibátlan fogai voltak, s ajka olyan finoman metszett volt, mint egy rózsaszínű tengeri kagylóból készült fuvola.

Meztelen volt, teste karcsú, végtagjai hosszúak és finomak, keze és lába vékony, finom ívű, hosszú ujjakkal, tenyere rózsaszín. Kicsiny melle magasan állt és tökéletesen gömbölyű volt, dereka karcsú, de csípője oly gömbölyded, mint egy velencei váza. Szemérme széles, mély vágású háromszöget alkotott, amiből úgy bomlottak ki szeméremajkai, mint egy egzotikus pillangó, amint kikel gyapjas, puha bábójából.

Óriási sötét szemével figyelte Zougát, s mikor a férfi meg-

állt vele szemben, finom ujjával lassú, kecses mozdulatot tett. Zouga engedelmesen leguggolt a tűz másik oldalán és várt.

A nő felvette a mellette heverő tárgyak közül az egyik lopótököt, s két tenyere közt tartva öntött belőle egy kis, alacsony cseréptálba. Tejet töltött. Eltette a lopótököt. Zouga arra számított, hogy a nő megkínálja a tál tejjel, de nem ez történt. A nő kifürkészhetetlen szándékkal nézte: le nem vette róla a tekintetét.

- Északról jövök - mondta Zouga végül. - Az emberek Bakelának hívnak.

- Az apád megölte azt, aki előttem volt - mondta a nő. Igéző hangja volt, mert bár fuvalás ajkai szinte alig mozdultak, olyan hangszínből és hangerővel szólt, mint egy hasbeszélőművész. A hangok még sokáig ott maradtak a levegőben azután is, hogy befejezte a mondatot, s Zouga most már teljesen biztos volt benne, hogy ki szólt hozzá gyermek, öregasszony, harcos és állat hangján.

- Beteg ember volt - felelte Zouga, de nem kérdezett rá arra, hogy honnan tudja a nő, hogy ő a fia annak az embernek.

Szavai sok mindent megmagyaráztak Zouga számára; logikus, hogy az Umlimo örökletes tisztség, s a főpapnő tisztsége személyről személyre száll. Ez a fenséges nő a cím legújabb viselője.

- Apám megbolondult a vérébe költözött betegségtől. Nem tudta, mit csinál - mondta Zouga magyarázólag.

- A jóslathoz tartozott ez is. - Az Umlimo szavai nekiverődtek a barlang falának, de a nő meg se rezdült. Perceken át néma csöndben ültek.

- Kik voltak ezek? - kérdezte végül Zouga a porladó hullahegyekre mutatva. - Kik voltak és hogy haltak meg?

- Ez itt a rozwi nép - mondta a nő. - Tűzben és füstben lelték halálukat.

- Ki rakta nekik a tüzet? - kérdezte Zouga kitartóan.

- A dél fekete bikája. Az Angoni.

Zouga megint elhallgatott. Elképzelte, ahogy a törzs ide menekül, szent helyére, rejtekükbe, a nők gyerekeiket hurcol-

va futnak, mint az űzött vad a hajtok elől, s válluk felett néha hátrapillantva az angoni amadodak tollas fejdíszét és a harci pajzsok koronáján hullámzó bojtokat látják.

Elképzelte, amint a nők és a gyerekek itt bújnak meg a barlangban és rettegve hallgatják a fejszezsattanásokat és az ostromló harcosok hangját, akik fát vágnak és tüzet raknak a barlang bejárata előtt. Aztán ropogni kezd a tűz, s a fojtogató füst beáramlik a barlangba.

Szinte hallotta a fuldokló, haldokló áldozatok sikoltásait és kiáltásait, s a lángoló és füstölgő farakás másik oldalán álló férfiak röhögését.

- Ez is a jóslathoz tartozott - mondta az Umlimo és elhallgatott. A csöndben halk susogó hang hallatszott, mintha a szél egy levelet kergetne a cseréptetőn az éjszaka kellős közepén. Zouga tekintetét a hang irányába fordította.

A barlang hátából egy sötét valami folyt elő; olyan volt, mint a kiontott vér, feketén csillogott a félhomályban. Halkan, sutorogva haladt a kőpadlón. Zouga bőre viszketni kezdett és orrlíka kitágult ettől az édeskés, égerre emlékeztető szagtól, amit már korábban is észrevett, de amit csak most ismert fel.

Egy kígyó szaga volt.

Zouga iszonyattól dermedten bámulta az állatot, ami olyan vastag volt, mint a saját csuklója. A vége nem is látszott a barlangban. A kígyó feje bekúszott a tűz narancssárga fénye által bevilágított körbe. Pikkelyei márványosan fénylőtek, s szemhéj nélküli szemével pislogás nélkül bővölte Zougát. Ravasz, vigyorgó, ajaktalan szájában selymes finomságú, vibráló nyelvvel ízlelgette a levegő szagát.

Úristen! - hördült fel Zouga rekedtes hangon, s kezével ösztönösen vadászskése markolatához nyúlt, de az Umlimo meg se rezdült.

A kígyó felemelte fejét a kőpadlóról és beledugta a tejestáliba. Inni kezdett.

Egy fekete mámba volt, az összes kígyó közül a legmérgesebb. Gyorsan öl a mérge, de iszonyatos fájdalmakat okoz. Zouga el se tudta volna képzelni, hogy egy mámba ekkorára is képes megnőni, hiszen miközben ivott a tejből, fele hossza még egyáltalán nem látszott.

Egy perc elteltével a szörnyű nagy hulló felemelte fejét az edényből, és az Umlimo felé fordult; elkezdett előrébb csúszni; kis pikkelyei alatt hullámzó mozgással húzódtak össze izmai; a hullámmozgás egészen a kígyó lapos fejéig terjedt.

Remegő fekete nyelvével megérintette a nő csupasz combját; úgy nézett ki, mintha úgy használná a nyelvét, mint vak ember a botját. Nyelvével végigtapogatta a nő combját, aztán duzzadó szemérmét nyalta meg, majd még mindig nyaldosva végigkúszott a hasán fel egészen a melléig, onnan körbemászott a nyakán és lecsúszott a másik vállán, s csak ezután pihent meg úgy, hogy fejét egy karnyújtásnyira előretolta a nő mellei magasságában; hideg kígyótekintetével újra Zougára meredt.

Zouga megnyalta ajkát és elengedte töre markolatát.

- A tudást keresem - mondta rekedten.

- Tudom, mit keresel - felelte az Umlimo. - De többet fogsz találni annál, mint amit keresel.

- Ki fog vezetni?

- Kövesd a kis édességkeresőt a fák tetején!

- Nem értem. - Zouga elkomorodott, még mindig az óriás kígyót figyelte. Az Umlimo nem válaszolt. Hallgatása nyilvánvalóan azt jelentette, hogy Zougának magának kell kitárlálnia, mit jelent ez, de nem talált rá magyarázatot. Szóról szóra megjegyezte a mondatot, s már épp egy másik kérdést tett volna fel, mikor közvetlenül maga mellett selyemsugósszerű hangot hallott a sötétből. Szinte felpattant, mikor meglátta a mellette sebesen elsuhanó második kígyót.

Ez is mámba volt, de kisebb, mint az első. Alig volt vastagabb Zouga hüvelykujjánál, s mindössze kétszer olyan hosszú, mint kinyújtott karja. Fele testhosszát nyílegyenesen tartotta a levegőben, ahogy farkán odasiklott a térdeplő nőhöz, aki groteszk élő nyakéket viselt.

A nő nem mozdult. A kis kígyó megállt előtte, lassan ideoda himbálta magát, míg végül nyelvével megérintette a nő nyaka körül tekerdő kígyó fekete nyelvét.

Aztán előresiklott és a másik kígyó teste köré kezdte tekerni magát, egyik kört a másik után, mint egy matróz a kötelet az árbocra. Minden fordulatnál fejétől a farkáig kimutatta

fehéren lüktető hasát, melynek keskeny pikkelyei az egyik oldalától a másikig húzódtak.

Sem a nő, sem a nagyobbik kígyó nem mozdult és egyikük sem vette le igéző tekintetét Zouga halottsápadt arcáról. A második kígyó vékonyabb, világosabb teste lassú, ütemes és érzéki mozgásba kezdett, hol ellazította, hogy pedig összehúzta magát a nagyobbik kígyó teste körül. Zouga hirtelen rájött, hogy a két kígyó párzani készül. A hím hasának két-harmadnyi magasságában voltak azok a hosszúkas pikkelyek, amik a nemi szervek zacskóját védték. A hím izgatottságának növekedésével a pikkelyek szétnyíltak és kezdett kitüremleni a kígyó pénisze. Színe és alakja is olyan volt, mint egy éjszaka virágzó kaktusz virága, egy nedves szaténhoz hasonlóan csillogó sápadtlila, duzzadt virág.

A hím kitartóan simogatta a másik kígyó vastag, sötét testét, míg buzgalma végre elnyerte jutalmát. A nőstény hullámozó ringatózó mozdulattal megmozdította teste egy részét, s kitérte puha, lüktető hasának pikkelyekkel védett nemzőbugyrát.

A hím hosszú, remegő mozdulattal becsúsztatta nemzőszervét a nőstény hüvelyébe, míg hasuk egymáshoz nem ért, s a duzzadt lila virág szétfeszítette a nőstény nemzőbugyrát, eltorzítva szeméremajkait. A nőstény mámba kitátotta száját. Torka gyönyörű boglárkasárga színben ragyogott. Felső állkapcsában méregfogának felmeredő kis csontos tűhegyén egy-egy kis méregcsöpp gyöngyözött. Amikor a hím mélyen behatolt a nőstény nemzőbugrába, a nőstény vagy eksztázisában, vagy fájdalomában halkan felszisszent.

Zouga észrevette, hogy megizzadt. Egy izzadságcsepp folyt le homlokáról a szakállára. A bizarr előjáték és közönség mindössze pár perce tartott, s ezalatt sem ő, sem az Umlimo nem mozdult, most azonban az Umlimo szólalt meg.

- A fehér sas lecsapott a kősolymokra és földre taszította őket. - Szünetet tartott. - A sas most újra fel fogja őket emelni, s messze repülnek.

Zouga előredőlt, feszülten figyelt.

- A Mambók és a Monomatapák királyságában mindaddig nem lesz béke, amíg a solymok vissza nem térnek. Mert a fehér sas addig fog háborúskodni a fekete bikával, amíg a kősolymok vissza nem térnek fészükre.

Beszéde közben tovább folytatódott a két kígyó egymásba fonódó testének lassú, ritmikus hullámzása, s a két hüllő közösülése valami obszcén és gonosz súlyt adott a jósnő szavainak.

- Egyik nemzedék a másikkal fog hadakozni, a sasfiók a bikaborjú ellen támad - fehér fekete ellen és fekete fekete ellen, míg a sólymok vissza nem térnek. Míg a sólymok vissza nem térnek.

Az Umlimo fölemelte keskeny, rózsaszín tenyerű kezét, s levette nyakából az egymásba tekeredett kígyókból álló élő nyakdísz. Gyöngyéden letette a két kígyót a barlang kőpadlójára, majd egyetlen lendületes mozdulattal fölegyenesedett. A tűz fénye megcsillant szaténsima, olajos bőrén.

- Mikor majd a sólymok visszatérnek - széttárta karját, amitől gömbölyű mellei megváltoztatták alakjukat -, amikor a sólymok visszatérnek, a Rozwi Mambói és a Karanga Monomapatái ismét uralkodni fognak országaikban. - Karját leeresztette, amivel együtt két súlyos melle is megereszkedett. - Ez a jóslat. Ez a teljes jóslat - mondta, azzal elfordult a tűztől, s surranó járással, egyenes háttal eltávozott az egyetlen kőpadlón. Meztelen csípeje fenségesen ringott.

Eltűnt az egyik folyosó sötétjében.

- Várj! - kiáltott utána Zouga. Felkecmergett és a nő után akart menni.

A hatalmas nőstény mámba éleset sziszegett, mintha a gőz csapna ki a teáskannából és Zouga fejmagasságáig felemelkedett. Ismét kitátotta vajsárga száját, nyakán dühödten felmeredtek a csillogó pikkelyek.

Zouga megtorpant, a kígyó újra sziszegett egyet, még magasabbra emelkedett és testét S alakban hátrafesztette. Zouga hátralépett egy lépést, aztán még egyet. A pikkelyek egy kicsit lesimultak. Még egy lépést tett hátra, mire a kígyó testének feszes íve ellazult, s feje pár hüvelykkel lejjebb ereszkedett. Zouga határozott lépetekkel hátrált a barlang bejárata felé, s mire az amfiteátrumot eltakarta előle a kiugró kő, a kígyó már összetekeredett és a kőpadlóra heveredett, miközben egy pillanatra sem hagyta abba közösülését halálos társával.

A hosszú úton visszafelé a táborba, ahol Jan Cheroot várt

rá a teherhordókkal, Zouga egyfolytában az Umlimo rejtélyes és megfejthetetlen jóslatán törte a fejét.

A tűz mellett ülte még aznap este szóról szóra mindent leírt a naplójába, s aztán már csak a kígyók édeskés illata kísértette lázálmában - még napokig ott maradt az orrában.

A szél változóvá vált; volt úgy, hogy a déli tikkasztó forróságban teljesen elállt, máskor viszont a „porördögök” alakját öltve forgószeleként söpört végig a síkságon, száraz leveleket és fűszálakat ragadva a levegőbe több száz méter magasba. Rohamszerűen támadt hol egyik, hol másik irányból.

Ilyen szélben lehetetlen volt elefántra vadászni. Gyakran megesett, hogy egy forró nyomon haladva már futófelszerelésre vetkőztek mindketten, mikor Zouga érezte, hogy izzadt hátát fújja a szél, s a következő pillanatban már hallotta is az elefánt vészkiáltását az erdőből. A vészkiáltás után már nem lehetett becserkészni a csordát, mert attól fogva ügetve eredtek útnak, olyan ütemben, amit órákon, mérőföldeken, napokon át tudtak tartani, s ha ember akadt volna, aki megpróbálja követni őket, belehalt volna ebbe a futásba.

Igy hát a Zouga és az Umlimo találkozását követő napokban egyetlenegy elefántot sem sikerült lőniük, egyszer pedig, mikor egy jó csapásra bukkantak, ami visszavitte volna őket észak felé, ami viszont ellentétes irányban volt azzal, amerre Zouga meggyőződése szerint menniük kellett, Zouga maga fújta le a vadászatot. Jan Cheroot aznap és még a következő nap is morgott emiatt, mialatt hol keletre, hol nyugatra haladtak látszólag céltalanul a feltérképezetlen vadonban.

Most már minden egyes nappal elviselhetlenebbé vált a hőség, mert eljött az esős évszakot bevezető öngyilkos hónap ideje. Még Zouga sem volt képes menetelni a déli órákban. Ilyenkor megkeresték a lehető legjobb árnyékot, és leheveredtek, hogy átaludják a legnagyobb hőséget, már amennyire a bögölyöktől aludni lehetett. Külön erőfeszítésbe került megszólalni is, vagy letörölni az izzadságot, ami egész testüket beborította és fehér kristályokban csapódott ki rajtuk és ruháikon. A só úgy elrohasztotta Zouga ingének és nadrágjának anyagát, hogy egyetlen tüskétől vagy kőtől elszakadt. Zouga szép lassan lerongyolódott, mint egy koldus,

addig foltozgatta öltözetét, amíg szinte már semmi sem maradt az eredeti anyagból.

Csizmáját már nemegyszer újratalpalta az elefántfűl belső részéből készített kérges nyersbőrrel, nadrágszóját és puskaszóját pedig cserzetlen bivalybőrrel pótolta.

Fura, szikár alaknak látszott, mert a kemény vadászat minden felesleges haját és húst lemart testéről és végtagjairól. Soványsága csak kiemelte, hogy milyen magas, s hogy milyen széles, csontos a válla. A nap kicserzette bőrét, de egyben kifehéřítette haját és szakáilát, ami most fehérarany színűnek látszott. Haja válláig ért, ezért hátul egy bőrszűjjal fogta össze. Szakáilát és barkóját rendszeresen megnyírta; ollóval vágta le a nagyját, aztán vadáskésével borotválta le a maradeköt. Utálatos dolog volt.

Hihetetlenül jó fizikai állapotából eredően annyira jól érezte magát és annyira várta már, hogy kutatását siker koronázza, hogy hajthatatlanul ment, ment tovább; a nappalok rövidnek tűntek számára, ám este, ha lefeküdt a kemény földre, olyan mélyen aludt, mint egy gyerek, s csak néha kísértették lázálmok. Reggel már jóval pirkadat előtt ébren volt; türelmetlenül várta, mit hoz az új nap.

Mégis múlt az idő. A lőporoszacskók minden egyes vadászat után egyre könnyebbé váltak, s bár az elejtett vadak tete-méből Zouga kioperálta a golyókat, hogy újraöntse őket, azért csak fogyott a muníció.

A drága kininkészlet is gyorsan apadt és közeledett az esős évszak. Lőszér és kinin nélkül nincs olyan fehér ember, aki túl tudná élni az esős évszakot. Nemsokára kénytelen lesz felhagyni a romváros kutatásával, ahol az arannyal borított bálványok hevernek. Ha mérései még mindig pontosak, ötszáz mérföldet kell dél és nyugat felé megtennie, ha el akarja kerülni az esőt, hogy levágva az utat, a nagyapja által felfedezett úton elérje a kurumani misszionárius telepet, ami az európai civilizáció legközelebbi állomása.

Minél későbbre halasztja, annál keményebb lesz a menetelés. Gyorsan és könyörtelenül kell majd menniük, nem állhatnak meg semmiért, sem elefánt, sem arany miatt, amíg el nem érik a délebbre fekvő szárazabb és biztonságosabb vidéket.

Nyomasztotta az a gondolat, hogy el kell hagynia ezt a környéket, mert belülről, a zsigereiben érezte, hogy van itt valami, még hozzá a közelben, s emiatt szörnyen izgatta, hogy az eső megghiúsítja terveit. Máskor viszont azzal vigasztalta magát, hogy lesz még száraz évszak és ugyanúgy a zsigereiben érezte, hogy vissza fog még jönni erre a vidékre. Volt valami ebben a földben. Gondolatait egy makacsul ismétlődő, bosszantó hang zavarta meg. Feltolta szeméről a sapkát és fölneézett a marulafa ágai közé, ami alatt hevert. Megismétlődött az éles rikoltás; az a barnásszürke kismadár, amelytől a hang származott, izgatottan ugrándozott ágról ágra, hevesen csapdosva szárnyával és farkával. Akkora lehetett, mint egy seregély, háta barna, melle piszkossárga volt.

Zouga elfordította fejét és észrevette, hogy Jan Cheroot is ébren van.

- Na? - kérdezte.

- Mióta eljöttünk Hampden-hegyről, nem ettem mézet — felelte Jan Cheroot. - De nagyon meleg van és az is lehet, hogy a madár becsap minket és méz helyett egy kígyóhoz vagy oroszlánhoz vezet.

- Csak akkor vezet kígyóhoz, ha nem kapja meg az embertől a maga részét a mézből - mondta Zouga.

- Legalábbis ezt szokták mondani. - Jan Cheroot bólintott egyet, azzal elhallgattak. Mindketten azt fontolgatták, hogy mi szól amellett, hogy kövessék a mézmadarat, és mi szól ellene. Ez a madár igen sokszor el szokta vezetni a borzokat vagy az embereket a vadméhek kaptárához, aztán megvárja, míg meg nem kapja a maga részét a méhviaszból, a mézből és a méhlárvákból. A legenda szerint ha nem kapja meg a fizetségét, a következő alkalommal azt az embert, aki becsapta, egy mérgekígyóhoz vagy egy emberevő oroszlánhoz vezeti el.

Jan Cherootban végül az édesszájúság kerekedett felül. Felült, mire a madár azonnal hangosabban és élesebben kezdett fütttyentgetni. A tisztáson keresztül átrepült a másik fára, miközben hangosan verdesett szárnyával és farkával. Türelmetlenül hívogatta őket, s mikor látta, hogy nem követik, visszarepült a fölöttük lévő ágra és folytatta az előadást.

- Na jól van, öreg - mondta végül Zouga lemondóan és felállt. Jan Cheroot magához vett egy fejszét Mátétól és betette az agyagfazekat háncsból font szatyrába.

- Itt tábort ütünk - mondta Jan Cheroot a teherhordóknak. - Estére hozunk egy kis mézet.

Az afrikai bozót három legfőbb csemegéje a só, a méz és a hús. Zouga egy icipici lelkiismeret-furdalást érzett, hogy a drága időt ilyen dőreségre pazarolják, de emberei keményen dolgoztak és gyorsan meneteltek, s egy kis méztől újraéled bennük a kedv, ami már jócskán fogyóban volt.

A kis sárgásbarna madár táncolva mutatta előttük az utat. Cserregett, pirregett, egyik bokorról a másikra röpült és amint meggyőződött róla, hogy követik, megfordult és továbbszállt.

Majdnem egy órán át vezette őket egy kiszáradt folyómederben, aztán elfordult és átrepült egy sziklás hegygerinc felett. A nyeregből lenéztek az erdőkkal borított völgybe, amit a jól ismert sziklás kopjék és gránithalmok tarkítottak.

- Ez a madár a bolondját járhatja velünk - morgott Jan Cheroot. - Még meddig táncoltat bennünket?

Zouga egyik válláról a másikra tette át elefántlövő puskáját. - Azt hiszem, igazad van - mondta. Az előttük fekvő völgy áthatolhatatlannak tűnt, a földet sűrűn benőtte a borotvaéles levelű elefántfű, ami magasabbra nőtt, mint az ember. Lent még melegebb van, mint idefent, s a száraz fűmagok tele vannak kis nyíltüskékkel, amivel beragadnak az ember bőre alá, és kellemetlen gyulladást okoznak.

- Most jut eszembe, mégsem szeretem annyira a mézet, mint hittem - mondta Jan Cheroot, és Zougára emelte tekintetét.

- Visszafordulunk - mondta Zouga egyetértően. - Keresen magának ez a madár egy másik bolondot. Visszafelé menet majd keresünk egy kövér kudutehenet. Ha nincs méz, jó lesz a hús is.

Visszaindultak a hegygerincről, de a madár abban a pillanatban visszarepült hozzájuk és nem hagyta abba a vijjogást.

- Keresd meg a barátodat, a *rate*lt (mézevő hódot)! - kiáltott föl neki Jan Cheroot, mire a madár kétségbeesetten kezdett csapdosni. Egyre lejjebb és lejjebb szállt, míg már

alig egy karnyújtásnyira volt tőlük a felettük lévő ágak között, és kiáltásaitól semmi másra nem voltak képesek figyelni.

- *Voetsak!* - kiáltott rá Jan Cheroot. A madár hangja mérföldekre elriaszt minden állatot az ember közeléből, s ha nem hagyja abba, semmi esélyük nem marad arra, hogy lőjenek valamit vacsorára. - *Voetsak!* - Megállt és felvett egy követ, hogy elkergesse a madarat. - Tűnj el és hagyj minket békén, te kis édesszájú!

Ettől a szótól Zouga hirtelen megtorpant. Jan Cheroot a holland „*klein Suiker bekkie*” kifejezést használta, s már fel is emelte kezét, hogy eldobja a követ.

Zouga megragadta a csuklóját. - Kis édesszájú! - ismételte meg; az Umlimo hangja csengett vissza fülében, s az, amit szóról szóra megjegyzett abból, amit a maga furcsa, sipító hangján mondott: „a kis édességkereső a fák tetején.”

- Állj! - szólt rá Jan Cherootra. - Ne dobja meg!

Nevetséges volt persze. Nem csinál magából bolondot azaz, hogy Jan Cherootnak az Umlimo szavait ismételteti. Egy pillanatra habozott. - Ha már eddig eljöttünk - mondta utána ésszerű érveket keresve -, s a madár ennyire izgatott, csak nem lehet már olyan messze az a méhkaptár.

- Lehet, hogy még kétóránnyira van innen - morogta Jan Cheroot, de leeresztette a karját. - Az összesen hat óra vissza a táborba.

- Csak nem akar haját eresztetni a nagy semmittevésben!? - mondta Zouga. Jan Cheroot olyan szikár volt, mint egy szalonagár, aki egész évadban nyulakat kergetett, s az elmúlt két napban csupán száz mérföldet tett meg futva és gyalogolva. Ettől a megjegyzéstől fájdalmas arcot vágott, de Zouga könyörtelenül folytatta, miközben együttérzést színlelve mozgatta a fejét. - Persze, ahogy az ember öregszik, már nem tud olyan messzire elmenni, és nem is megy neki olyan gyorsan - a nőekkel sem.

Jan Cheroot ledobta a követ, s vad ütemben visszament a hegygerince. A madár eksztázisban visongott és csapdosott szárnyával.

Zouga mosolygott magában, ahogy utánament. Egyrészt a kis emberen, másrészt saját magán, hogy ennyit ad egy

pucér boszorka szavaira. A méz azért jól fog esni, nyugtatta meg magát.

Zouga egy órával később meggyőződhetett róla, hogy Jan Cherootnak igaza volt. A madár becsapja őket, s most már csak elpazarolják a nap hátralévő részét, de most már képtelenség visszafordulásra bírni Jan Cherootot, akit nagyon megbántott a megjegyzésével.

Atkeltek a völgyön, áttörték magukat az elefántfücsomókon, mivel a madarat nem érdekelte, hogy vadcsapáson vezesse őket. Egyenes vonalban haladtak, s menet közben csak úgy záporoztak rájuk a fűmagok; beették magukat az ingnyakukba, majd a nedvességtől aktivizálódtak, ugyanúgy, mint az esőtől, s mint élő kukacok kezdtek mocorogni, megpróbálván áthatolni a bőrükön.

Nem láttak semmit a magas fűben, ezért aztán teljesen váratlanul érték el a völgy másik oldalát. Hirtelen sima kőfal tornyosult előttük, amit majdnem eltakartak az erdő magas fáinak a levelei, a liánok és a sűrű kúszónövények. A szikla nem volt túl magas, mindössze tizenkét-tizenhárom méter lehetett, de meredek. Megálltak alatta és fölnéztek.

A vadméhek majdnem a szikla tetején laktak. A mézmádár diadalmasan lebegett a kaptár fölött és fejét kicsavarva nézett le rájuk egyik gyöngyszerű szemével.

A kaptárból kifolyt olvadt méhviasz és a fészek málladéka bepiskította a fészek nyílása alatti sziklát, de magát a kaptár bejáratát szinte teljesen eltakarta egy csodaszép kúszónövény. A növény töve a szikla aljából indult és mindenfelé elágazva nőtte be hűvös zöld leveleivel a sziklát. Virágai búzavirágkékek voltak.

A méhek úgy néztek ki a csillogó napfényben, mintha porzemek lennének, azzal a különbséggel, hogy nagyon gyors volt a roptuk a forró, mozdulatlan levegőben.

- Na, tessék, őrmester, itt van magának a kaptár! - mondta Zouga. - Mégsem hazudott a madár. - Mélységes csalódást érzett. Bár óva intette magát, hogy hitelt adjon az Umlimo szavainak, azért mégiscsak minden józan ész ellenére beleköltözött némi remény, s most, hogy a józan ész diadalmaskodott, nagyon sajnálta, hogy így esett.

Zouga egy fának támasztotta puskáját, a földre dobta he-

vederszóját, és kényelmesen hanyatt feküdt, hogy páholyból nézze, hogyan készül fel Jan Cheroot a vadméhek kaptárának kifosztására. Jan Cheroot levágott egy négyzet alakú kérget egy makuszifáról és összegöngyölte. Ez lesz a füstcső. Teletemte egy korhadt fa málló belével.

Aztán fogta az agyagfazekat és a szállításra szolgáló hánscötélnél fogva addig lóbálta, míg a benne tartott parázsló moha és fadarabok lángra nem lobbantak. A tűzzel meggyújtotta a füstcsövet, s mikor ezzel is megvolt, egyik vállára akasztotta a fejszét, s a kúszónövény ágaiba kapaszkodva elindult felfelé a meredek sziklafalon.

A kaptár védői közül az első akkor kezdett el vadul zümögni Jan Cheroot feje körül, mikor az őrmester néhány lábnyrá megközelítette a kaptár nyílását. Jan Cheroot megállt, szájához emelte a füstcsövet, és finoman kék füstöt fújt a támadóra. A rovar a füsttől elmenekült, mire Cheroot tovább mászott.

Zouga a makuszifa alatt hevert; lustán kergette magáról a bögölyöket, szedegette a fűmagokat az inge alól, s hogy ne foglalkozzon csalódottságának okával, Jan Cheroot tevékenységét figyelte.

Az őrmester elérte a kaptárt, s egy újabb füstcsíkot fújt a bejáratra, amitől a méhek megzavarodtak, s rajzó védőfelhőt vontak köré. A füst ellenére az egyik méh berontott a nyílásba, és tarkón csípte az őrmestert. Jan Cheroot keservesen elkáromkodta magát, de azt a hibát nem követte el, hogy rácsapjon a támadóra, és a bőrében maradt horgas fullánkot sem próbálta meg kikaparni. Nyugodtan, minden sietség nélkül folytatta dolgát a füstcsővel.

Percek múlva eléggé telefüstölte már a kaptárt ahhoz, hogy hozzáfoghasson a bejáratot takaró virágzó ágak levágásához. A kúszónövény egyik villás ágán kuporogva mindkét kezével megfogta a fejszét. Lentről úgy nézett ki, mint egy kis sárga majom.

- Mi a mennydörgős... - Mintegy fél tucat fejszezsapás után hirtelen megállt és rábámult a sziklafalra, amit szabaddá tett. - Uram, az ördög művének a nyomai vannak itt.

Jan Cheroot hangjában volt valami, amitől Zouga azonnal felpattant.

- Mi az?

Jan Cheroot teste eltakarta azt a valamit, ami annyira megdöbbsentette. Zouga türelmetlenül odament a szikla lábához, és felkapaszkodott a kúszónövény kígyózó szárán.

Mikor Jan Cheroot magasságába ért, megkapaszkodott.

- Ide nézzen! - mutatta az őrmester. Egy kőbe faragott arcot tett szabaddá fejszéjével.

Zouga csak néhány másodperc múlva fogta fel, hogy a méhkaptár bejárata egy geometriailag tökéletesen kialakított nyílás volt, amihez hasonlók sorakoztak végig a sziklafalon vízszintes irányban. A párkányzat faragott kővei kétségkívül egy hozzáértő kőfaragó munkáját dicsérték.

Zougát annyira meghökkentette az, amire rájött, hogy majdnem eleresztette azt, amibe kapaszkodott és abban a pillanatban meglátott valamit, amit egészen eddig elrejtett előle a sűrű kúszónövény, és a kőre csörgött méhviasz és piszok.

A szikla egész felülete tökéletesen faragott kövekből állt, amik olyan pontosan illeszkedtek egymáshoz, hogy felületes ránézésre kopár sziklafalnak látszottak. Zouga és Jan Cheroot a vastag kőfal tetejének közelében csimpaszkodott, tizenhárom méter magasban. Az építmény olyan vastag és olyan hosszú volt, hogy gránithalomnak látszott.

Monumentális kőművesmunka volt, amit csak Salamon templomának külső falához lehetne hasonlítani; ez a hatalmas erődítmény csakis egy várost védhetett, amit régóta elfeledtek, s amit benőttek a fák és a kúszónövények.

- *Nie wat!* - suttogta Jan Cheroot. - Ez a hely az ördögé. Ez maga a Sátán lakhelye. Menjünk innen, gazdám! - kérlelte. - Menjünk innen olyan messze, amennyire lehet, de gyorsán!

Majdnem egy teljes órába telt, míg Zougának sikerült körbejárnia a falat, mert az északi oldalon sűrűbb volt a növényzet. Úgy tűnt, hogy a fal szinte tökéletes kört zár körül, amin egyetlen nyílás sincs. Két-három valószínűnek tetsző ponton Zouga letisztította a növényzetet, hogy valamilyen bejáratot találjon, de hiába.

A párkányzat nem futott körbe az egész falon, csak a keleti

körívet díszítette. Zouga elgondolkodott rajta, hogy mi lehet ennek a jelentősége. Első magyarázatként az tűnt kézenfekvőnek, hogy a díszítmény a felkelő nap felé néz. Valószínűnek látszott, hogy azok az emberek, akik ezt a masszív erődítményt építették, napimádók voltak.

Jan Cheroot vonakodva követte. Egyfolytában az ördög haragjáról és az ördögök palotáját őrző mumusokról járatta a száját, miközben Zouga az aljnövényzet irtását folytatta, rá se hederítve.

- Kell lenni egy kapunak - morgott. - Hogy jutottak be vagy ki?

- Az ördögöknek szárnyuk van - jegyezte meg Jan Cheroot. - Röpülnek. Bárcsak nekem is lenne szárnyam, hogy úgy eltűnjek innen, mint a szél!

Visszaértek a falnak arra a pontjára, ahol a méhkaptárra bukkantak, de addigra már szürkülni kezdett. A nap lebukott a fák teteje mögött.

- Reggel megkeressük a kaput - mondta Zouga.

- Csak nem itt fogunk aludni? - kérdezte Jan Cheroot elborzadva a gondolattól.

Zouga nem vett tudomást róla. - Vacsorára mézet fogunk enni - mondta szelíden, s ez egyszer ő sem aludt olyan jól, mint máskor. Takarója alatt heverve arany bálványok és tömör faragott kövekből épült kincseskamrák jártak a fejében.

Amint kirajzolódott a fal tetejének a körvonala a hajnali szürkületben, Zouga máris folytatta a kutatást. Előző nap saját mohósága teljesen elvakította, s így sietségében nem volt elég körültekintő. Kihagyta azt a területet, ami mindössze néhány méterre volt attól a helytől, ahol táborot vertek, s ahol a falat borító kúszónövényeket valaki már levágta, úgyhogy az új növényzet sűrűbb volt a régebbinél. Most azonban úgy mutatta neki az utat egy levágott ág, mint egy ujj - a vágás kétségtelenül fejszétől eredt.

- Jan Cheroot - hívta oda a tűz mellől. - Tisztítsa el ezt a szemetet! - Zouga megmutatta neki az új növényzetet. Jan Cheroot elbandukolt a fejszéért.

Míg várta, hogy visszajöjjön, Zouga rájött, hogy csakis egyetlenegy embernek tulajdonítható az indákon ejtett friss

vágás. Megint csak Fuller Ballantyne vezette nyomra, ezúttal azonban már nem bántotta annyira a dolog; már nem volt új számára az az érzés, hogy mindenütt apja nyomdokában jár, s az izgalom és a várakozás enyhítette az ebből eredő kedvetlenséget.

- Siessen! - kiáltott oda Jan Cherootnak.

- Ezer éve áll már. Nem pont most fog összedőlni - felelte Jan Cheroot epésen, aztán megköpte a tenyerét, mielőtt megmarkolta volna a fejszét.

Ma reggel már sokkal jobban érezte magát a kis hottentotta. Túlélt egy éjszakát a fal tövében anélkül, hogy egyetlen ördögfióka is rátámadott volna és Zouga azok alatt az órák alatt, míg nem aludtak, azokról a kincsekről mesélt, amik a fal túloldalán várják őket. Jan Cheroot ideiglenesen megbénult kapzsisága kellőképp feléledt attól, hogy elképzelte magát, amint kedvenc Cape Town-i kikötői kocsmájában aranyláncokkal degeszre tömött nadrágban egy tucat vajsárga bőrű hottentotta szépségnek meséli el történetét, miközben a csapos épp egy újabb üveg Cape Smoke-ról töri le a viaszpecsétet. Lelkesedése mostanra szinte már ugyanakkora volt, mint Zougáé.

Gyorsan dolgozott, s mikor Zouga lehajolt, hogy bekukucskáljon azon a nyíláson, amit Cheroot a Fuller Ballantyne fejszéje nyomán újra nőtt sűrű növényzeten vágott, az őrmester meglátta a kapuboltozatot s a kőlépcsőket, amik a keskeny nyíláshoz vezettek.

A lépcsőket korongos alakúra koptatta a sok ezer láb, ami az évszázadok során áthaladt rajtuk, de a kapubejárót követ és törmelékkal tudatosan eltorlaszolták; a munka egyáltalán nem volt olyan pontos és aprólékos, mint a falakon; figyelmetlen, sietős módon próbálták elzárni a bejáratot, feltehetően egy közelgő ellenség elől, gondolta Zouga.

Valaki - vélhetőleg Fuller Ballantyne - annyira kibontotta a bejárót elzáró torlaszt, hogy át lehessen bújni rajta. Zouga apja nyomát követte, lába alatt megmozdult a laza kő. Kezszülgyömösölte magát a kapubejárón, ami hirtelen balra fordult és Zouga egy növényzettel benőtt keskeny átjáróban találta magát, ami felül nyitott falak közt vezetett.

Végtelenül csalódott volt. Arra számított, hogy ha sikerül

behatolnia a kapun, a város minden csodájával és kincsével együtt kitérül a lába előtt. Ehelyett több óra kemény munka várt rá. Évek teltek el már azóta, legalább négy év, hogy Fuller Ballantyne ezen a bejárón keresztül behatolt ebbe a romvárosba, ami úgy be volt nőve, mintha soha senki nem járt volna itt.

Azokon a helyeken, ahol a kő beomlott, Zouga nagyon óvatosan haladt, mivel az Umlimóval való találkozása óta egy pillanatra sem tudott megfeledkezni arról, hogy milyen irtózatosan megijedt a kígyóktól. A hosszú, keskeny bejáró, amit nyilvánvalóan a hívatlan látogatók elleni védekezésül építettek, a külső fal ívét követte, aztán hirtelen egy nyílt térben ért véget, amit ismét sűrű, zöld, tüskés bozót takart, s aminek a közepén mohos, henger alakú gránittorony emelkedett. A torony olyan óriási volt, hogy Zouga izgalmában úgy látta, egészen az égig ér.

Zouga nekivágott az udvarnak. Türelmetlenül vagdosta a kúszónövényeket és a bozótot, mikor félúton egy másik tornyot pillantott meg: minden szempontból az ikertestvére volt az előzőnek, ami eddig eltakarta szem elől. Szíve hevesen vert, de nem az erőfeszítéstől, amit a fejsze forgatása igényelt - hanem attól az ösztönös hittől, hogy ez a két torony ennek az ősi városnak a közepe, s ezek a tornyok rejtegetik a rejtély kulcsát.

Nagy sietségében megbotlott, és térdre esett. Egy újabb szakadással tarkította rongyos bricsesz nadrágját, s lehorsolt egy darab bőrt a sípcsontjáról. Türelmetlenségében és fájdalmában elkáromkodta magát. Elveszítette a fejszét, de a kusza növényzet között szinte azonnal sikerült megtalálnia. Ezzel egyidőben észrevette azt a követ is, amiben megbotlott.

Nem ugyanolyan gránit volt, mint amilyenből a falak és a tornyok épültek. Ez volt az, amiért felfigyelt rá, s a fejszével elkezdte megtisztítani körülötte a terepet. Megborzongott, mikor észrevette, hogy a kő egy szobor.

Jan Cheroot mögötte haladt, de most ő is mellé térdelt és csupasz kézzel tépte a bozótot; aztán mindketten a sarkukra ültek, és úgy vették szemügyre a szobrot, amit kiástak. Nem volt nagy, valószínűleg fél mázsa sem lehetett. Fényes, zsiros szappankőből volt faragva, szokásos talapzaton állt,

amit cápafogakra emlékeztető egyszerű háromszögek díszítettek.

A szobor feje szét volt roncsolva; talán kötőrő kalapáccsal verték le, de valószínűbb, hogy egy kődarabot használtak szerszám helyett. A szobor teste sértetlen volt. Egy ragadozó madarat ábrázolt, amint éppen felszállni készül.

Zouga kezével benyúlt az inge alá, és előhúzta azt a bőrszíjon lógó kis elefántcsont figurát, amit a masona főnöktől vett el, akit az elefántút hágóján ölt meg.

Tenyerében tartva a kis figurát, összehasonlította a szoborral. Mellette Jan Cheroot morgott valamit: - Ugyanaz a madár!

- Igen - mondta Zouga is halkan. - De vajon mit jelent? - Visszadugta az elefántcsont talizmánt az inge alá.

- Régi dolog ez - mondta Jan Cheroot és megrándította a vállát. - Soha nem fogjuk megtudni. - Ezzel befejezettnek tekintette a dolgot és felállni készült, de valami gyöngyfényes tárgy csillant a szemébe, mire visszatért. Kezével úgy kápirgálta a szobor mellett a laza földet, mint egy mohó tyúk, aztán hüvelyk- és mutatóujja közé fogta a kikapart tárgyat és a reggeli nap aranyos sugarai felé tartotta.

Egy szabályosan gömbölyű fémgyöngy volt, amit átszúrta, hogy fel lehessen fűzni egy nyakláncra; az aprócska kis gyöngyszem alig volt nagyobb, mint egy gyufafej; kicsit belapult, mintha egy primitív kovácsműhelyben kovácsolták volna, de vörössárga színe és felülete sem el nem piszkolódott, sem el nem rozsdásodott; csak egy olyan fém létezik, ami ezzel a különleges fényességgel bír.

Zouga szinte tiszteletteljesen nyújtotta érte kezét. A gyöngyszem súlyától és melegétől szinte élőlény érzetét keltette.

- Arany! - mondta Zouga, s mellette Jan Cheroot eksztatikusán felnevetett, mint egy menyasszony az első csók után.

- Arany! - mondta ő is. - Jóféle sárga arany!

Zouga egy pillanatra sem feledkezett meg arról, hogy milyen kevés idejük maradt. Munka közben óránként felemelte fejét - arcáról és tarkójáról szakadt az izzadság, ami szinte bezsírozta meztelen felsőtestének lapos, kemény izmait - és

felnézett az égre. A felhők minden órával magasabbak és feketébbek voltak, a hőség egyre elviselhetlenebb, s a szél olyan baljós előjeleket mutatott, mint egy fogságban lévő törzs a lázadás előestéjén.

Éjszaka többször felébredt álmából, s áttörve magát a kimerült féláljultság kábaságán, a látóhatáron túlról hallatszó mennydörgésre figyelt, ami olyan volt, mint egy emberevő szörny hangja.

Minden hajnalban kirázta embereit a takarókból és alig leplezett, türelmetlen égő lázban hajtotta munkára őket. Egyszer, mikor Máté, a fegyverhordozó, nem volt hajlandó felkelni a rövid pihenő után, amit Zouga a nap legmelegebb órájában engedélyezett az embereknek, Zouga megragadta, felcibálta a földről és egyetlen tökéletesen jól irányzott ökl-csapással úgy állón vágta, hogy a fegyverhordozó saját tengelye körül megperdülve belerepült a maga által ásott kutató-árokba. Mikor vérző állal kimászott a gödörből, szó nélkül fogta a hasított bambuszrudakból font rostát, amin átszítálták a földet és folytatta a munkát.

Zouga magát még kis templomfosztogató csapatánál is jobban hajtotta. Vállvetve dolgozott velük együtt, hogy kivágják a két torony alatt az egész aljnövényzetet. A növények alól töredezett macskakövek és kőtörmelék került elő, amiben a ledöntött szobrok heverték.

Hat további, gyakorlatilag sértetlen madáralakot talált, amiről csak kisebb szilánkok pattantak le, s amiken csak az idő nyoma látszott, de voltak olyan szobordarabok is, amiket csak tudatos, vandál dühvei lehetett ilyen apróra törni. Így hát nem tudta megállapítani, hogy eredetileg hány ilyen szobor lehetett. Zouga nem sok időt töltött azzal, hogy ezen törje a fejét. A laza föld- és törmelékkupacok, amiken a szobrok heverték, gazdag lehetőséget kínált a kis rablóbandának, akiket csak az hátráltatott, hogy népi voltak szerszámaik. Zouga száz fontot is hajlandó lett volna adni egypár jó csákányért, ásóért és vödörért. Így azonban meg kellett elégedniük azzal, hogy kihegyezett és tűz fölött megkeményített farudakkal lazítsák fel a törmeléket, Jan Cheroot pedig bambuszból olyan kosarakat font, mint amilyenekkel az afrikai nők a megtört búzaszemeket szokták rostálni, s miután kéz-

zel végigtúrták a fellazított törmeléket, még ezeken az szítákon is átrostálták.

Tikkasztó, kemény munka volt a gyilkos hőségben, de gazdagon arattak. Az arany kicsinyke darabokban, többnyire átfúrt kis gyöngyszemek alakjában került elő, amikből már régen kirohadt a szíj, amire egykor felfűzték őket, de találtak aranylemezdarabkákat is, amik hajdanán bizonyára áldozati célokat szolgáló fafaragásokat díszíthettek, s voltak finom aranykarikák, sőt gyerekujj nagyságú aranytömbök is a zsákmányban.

A zöld kőmadarak valaha bizonyára körben állhatták, befelé nézve, mint a stonehenge-i gránitoszlopok, az arany pedig valamilyen formában a bálványoknak felajánlott ajándékokhoz tartozhatott. Aki ezeket a szobrokat ledöntötte, az áldozati tárgyakat is szétszórta és a földbe taposta, ahol az idő foga mindent elemészített a kis sárga romolhatatlan fémdarabkáktól eltekintve.

Az aljnövényzet kivágása után, ami a belső udvart, vagy ahogy Zouga nevezte, a templomudvart elborította, tíz nap alatt ötven font aranyat találtak, s úgy feltúrták a kőudvar belsejét, mint egy vaddisznócsorda.

Ezután Zouga teljes figyelme az ikertornyok felé fordult. Megmérte a területüket, s a száz lépésnyi kőfal minden egyes eresztékét alaposan megvizsgálta, hogy nem talál-e valami rejtett bejárat. Nem talált, így hát fából és háncksötéltől egy rozoga létrát eszkábált és nyaktörő mutatványok közepette feljutott az egyik torony tetejére. Erről a pontról jól látszottak a város fedetlen átjárói és udvarai. Az egész olyan volt, mint egy labirintus, és mindent eltorlaszolt a gaz, de nem látott más helyet, ami annyira ígéretesnek mutatkozott volna, mint a madárszobrok templomtere.

Figyelmét ismét arra a toronyra irányította, amin állt, de továbbra sem talált rajta semmiféle titkos nyílást, noha szorgalmasan kutatott utána. Nem tudta megérteni, hogy az egykori építő hogyan alkothatott egy ilyen monstrumot minden látható indok nélkül. Arra gondolt, hogy a tornyok egy belső kincseskamra fölé épültek talán.

A szilárd kőépítménybe való behatolással való próbálkozás még Zougát is kimerítette, mire Jan Cheroot az egész vállal-

kozást egyszerűen örültségnek nyilvánította. Zouga azonban mindent feltúrt már a tornyok körül, így tehát ez az egyetlen terület maradt számára, ami ígéretesnek látszott.

Máté vezetésével, állandó méltatlankodás közepette, egy kisebb csapat felmászott a rozoga létrán és Zouga irányításával hozzáfogott, hogy meglazítsa a kisebb köveket a torony tetején. Az eredeti építőmesterek azonban olyan hozzáértéssel és lelkiismeretességgel dolgoztak, hogy fájdalmasan lassan haladt a bontás, s hosszú idő telt el két kibontott kődarab lezuhanása között. Háromnapi fáradhatatlan munkává telt lebontani az első faragott kőből álló réteget a torony tetejéről, de kiderült, hogy alatta ugyanaz a szürke gránit található.

Jan Cheroot Zouga mellett állt a torony tetején és ő adott hangot gazdája csalódottságának.

- Csak az időt pocsékoljuk. Kő és kő, semmi több. - Leköpi a templom tetejéről és utánanézett a köpésnek, amíg földet nem ért a feltúrt templomudvaron. - Inkább azt kellene megkeresni, hogy honnan való az arany.

Zougát annyira csak a kutatás és a romváros kifosztásának a gondolata foglalkoztatta, hogy eszébe sem jutottak a bányák, amik minden bizonnyal valahol a falakon túl találhatók. Most elgondolkodva bólintott.

- Mégsem csodálom, hogy az anyukája kedvelte magát, őrmester - mondta. - Maga nemcsak szép, hanem okos is.

- Ja - biccentett Jan Cheroot kurtán. - Mindenki ezt szokta mondani nekem.

Ebben a pillanatban egy nagy esőcsepp csöppent Zouga homlokára, és belefolyt a szemébe, amitől egy pillanatra nem látott jól. Az esőcsepp olyan meleg volt, mint a vér, egy malarias lázban szenvedő ember vére.

A magas falakon túl újabb romok voltak találhatóak, de egyikük sem volt olyan méretű vagy jelentőségű, mint a belső város és annyira szétszórta helyezkedtek el, s oly mértékben benőtte őket a növényzet, hogy a rendelkezésükre álló időben Zouga nem is gondolhatott arra, hogy alaposan feltárja őket.

A város körüli *kopjékat* erődítménnyé alakították át, de nem lakott bennük senki. A barlangok olyan üresek voltak, mint egy koponya szemürege, leopárd és üregi nyúl szaga

érződött csak bennük, akik régóta egyedüli lakói voltak ezeknek a városoknak, de Zouga kutatásainak középpontjában a régi bányaművelés állt, ami - mint ahogy mostanra sikerült meggyőznie magát róla - minden bizonnyal a gerincét alkotta ennek az eltűnt civilizációnak. A hegyoldalba vágott mély aknákat képzelt el, és laza kőkupacokat, ahogy az ősrégi cornwalli bányákban látta, s a sűrű erdőt minden irányban bejárva minden szokatlan terepalakzatra, minden kidudorodásra, ami esetleg egy régi bánya meddőhányója lehetett, külön odafigyelt.

Jan Cheroot és a teherhordók a fegyverhordozókkal együtt a templomudvarban maradtak, hogy még egyszer mindent átfésüljenek, hogy egyetlen kis darabka arany se vesszen kárba. Az új, kevésbé szigorú munkavezetés mindenkinek kedvére való volt. Valamennyien osztották Jan Cheroot véleményét az alantas kétkezi munka szerepéről egy harcos és vadász életében.

Az első zápor csak figyelmeztető volt, hogy közeleg az őszi idő. Zouga épp hogy csak bőrig ázott, de rájött, hogy saját jól felfogott érdeke ellenére sem vett tudomást arról, hogy könyörtelenül beköszönt az őszi évszak. Mégsem tudott megszabadulni attól a gondolattól, hogy rátalál a régi aranybányákra, ahol garmadával áll a nemesfém, s addig-addig húzta az időt, míg maga Jan Cheroot is aggódalmaskodni kezdett.

- Ha a folyók megáradnak, ittragadunk - elmélkedett a táborút mellett. - Ráadásul minden aranyat elvittünk már. Miért ne próbálnánk meg életben maradni, hogy el is tudjuk költeni?

- Még egy utolsó nap - ígérte meg neki Zouga, ahogy takarója alá bújt és aludni készült. - Közvetlenül a déli hegylanc mögött van egy völgy, elég hozzá egy nap, hogy átkutassam - aztán holnapután... - ígérte meg álmosan.

Zouga érezte meg először a kígyószagot. Édes, émelyítő bűze egész orrlíkat betöltötte, úgy, hogy nehezen tudott csak levegőt venni, de azért igyekezett, hogy ne ziháljon vagy ne szuszogjon, nehogy magára vonja a kígyó figyelmét. Moz-

dúlni sem bírt, valami mérhetetlen súly nehezedett rá, ami bármely pillanatban szétroppanthatta bordáit, s a kígyószagtól fuldokolni kezdett.

Alig bírta arra fordítani a fejét, ahonnan a kígyóra számíthatott, s valóban, az állat ott tekergőzött. Fejét magasra emelve, hideg, pislogás nélküli, halálos, üveges hüllőtekintettel meredt előre, vékony ívelt ajakának jeges mosolyából puha fekete szalagként villant ki a nyelve. Fémes csillogása pikkelyei halkan hozzásúrlódtak a földhöz, úgy nézett ki, mint azok az aranykarikák, amiket Zouga a templomudvarból hozott el.

Zouga se mozdulni, se kiáltani nem bírt, nyelve a rémülettől úgy megdagadt, hogy egész száját betöltötte és majdnem megfulladt, de a kígyó olyan közel, hogy ha parancsolni tudott volna végtagjainak, el tudta volna érni a kezével, elsiklott mellette. Becsúszott a tűz halovány fénye által alkotott körbe, az árnyak hátrébb húzódtak, s a madarak kijöttek a fénybe.

Aranyló, vad tekintetük volt, büszkén kidüllesztett vörösesbarna foltos begyük megismételni látszott csőrük gonosz, sárga ívét, s hátukon összezárt hosszú farktollaik úgy néztek ki, mint az egymáson keresztbe fektetett pengék.

Noha Zouga tudta, hogy vadászsólymok, amiknek tollcsomó van a lábán, mégis akkorák voltak, mintha aranyasok lennének. Nyakukat bíborvörös, Csaka király tűzének nevezett virágokból és szűz hófehér árumliliomokból font füzérek övezték, nyakláncokat és aranyláncokat viseltek, s ahogy a kígyó a kör közepére siklott, megmozdultak a rudakon, amin ültek.

Mikor a kígyó fölemelte csillogó fejét, s felmeresztette a pikkelyeket a tarkóján, a sólymok dübörögve fölszálltak, s a sötétséget szárnycsapkodás és vadászsólymok fájdalmas kiáltása töltötte be.

Zouga felemelte kezét, hogy védekezően eltakarja arcát, mivel a sólyomcsapat elrepült, s a kígyónak már nem volt többé semmi jelentősége; csak az számított, hogy a madarak elmentek. Zouga végtelen keserűséget érzett afölött, hogy valamit, ami hozzá tartozott, elveszített, és száját kinyitva újra meg tudott szólalni. Kiabált, hogy visszahívja a madarakat a helyükre.

Megszakítás nélkül kiabált, míg a madárszárnyak hangos, fülsiketítő csapdosása, saját kiabálása és szolgálai kiáltásai fel nem ébresztették lázalmából.

Mennydörgésre ébredt, és arra, hogy süvít a szél az éjszakában. Vihar tört a táborra. Fejük felett meghajoltak és imbolyogtak a faágak, apró gallyak és falevelek hullottak a nyakukba. A szél jéghideg levegőt hozott magával. Lefújta a szalmát hevenyészett viskóik tetejéről, szétszórta a tűz hamuját és parázsát. A szélről fellobbant parázsdarabok nyújtották az egyetlen fényforrást, mert a csillagokat sűrű, vastag felhő takarta el, ami majdnem a földig ért.

A szélben kiabálva megpróbálták összeszedni szétszórt tárgyaikat.

- Vigyázzanak a puskaporra, nehogy nedves legyen! - bömbölte Zouga, akin rongyos bricsesz nadrágján kívül más ruhadarab nem volt. Miközben felhúzta a csizmáját elkiáltotta magát: - Cheroot őrmester! Hol van?

A hottentotta válaszát elnyomta a mennydörgés ágyúlövészerű, fülsiketítő robaja, s a dörgést szinte azonnal követő vilámlám fénye örökre Zouga emlékezetébe véste azt a képet, amit látott. Jan Cheroot, anyaszült meztelenül, egy lábon ugrabugrált, mert a másik talpához hozzáragadt egy kis darab faszén, és vadul káromkodott, de szitkai belevesztek a mennydörgés hosszan elhúzódó robájába, s arca úgy eltorzult, mint a Notre-Dame vízköpő figuráié. Aztán újra betakarta őket a sötét, s a sötétből, mint a lavina, rájuk szakadt az eső.

Metsző, vízszintes síkokban esett, mintha kaszálnának, és olyan sűrűn, hogy levegő után kellett kapkodniuk, mint a fuldoklóknak. Olyan süvöltő erővel érkezett az eső, hogy meztelen testükbe mart, mintha sós puskával lőné őket, s a hidegtől csontig átfagytak. Reszketve és dideregve összebújtak, fejükre húzták az átázott takarókat és olyan bűdösen, mint az ázott kutyák, megpróbáltak valamennyire felmelegedni.

A hideg, borongós hajnal is így talált rájuk, egymáshoz bújva az ezüst patakokban szakadó eső elől, a felpuffadt, összekaromolt ég alatt, ami úgy lógott felettük, mint egy vemhes koca hasa. A felszerelési tárgyak a tábort ellepő bokáig érő vízben úsztak, vagy elmerültek. A hevenyészetten összetakolt kunyhók összedőltek, a tábortűzből nem maradt más, mint egy fekete

hamutócsa; semmi remény nem volt, hogy sikerül feléleszteni, s a tűzzel együtt annak a reménynek is vége volt, hogy átfázott, merev testüket egy kis meleg étellel jobb állapotba tudnák hozni.

Zouga viaszosvászon-darabokba csomagolta a lőporos zacskókat, és Jan Cheroottal együtt az ölében tartva úgy vigyázott rájuk egész éjjel, mint beteg csecsemőkre. Képtelenség volt kinyitni a zsákokat, hogy megnézzze, nem nedvesedett-e át a puskaapor, mert az eső még mindig, ezüstös patakokban ömlött az alacsony, szürke felhőkből.

Zouga a sárban tocsogva és csúszkálva sürgette az embereket, hogy gyorsan állítsák össze útipoggyászaikat, miközben ő maga megtette az utolsó előkészületeket az útra. A délelőtt közepén sietve ettek valami hideg köleskenyeret és a füstölt bivalyhus utolsó maradványát. Aztán Zouga, fején és vállán egy félig kikészített kudubőrből készült csuklyás bőrdarabbal, felállt. Szakállából csöpögött a víz, foltos inge testéhez tapadt.

- Szafari! - kiáltotta el magát.

- Nem siettük el kurvára az indulást, az biztos! - hümmögött magában Jan Cheroot és puskáját megfordította, hogy a föld felé álljon a csöve, nehogy beleessen az eső.

A teherhordók csak ekkor jöttek rá, hogy Zouga további terhet akar cipeltetni velük. Az a valami, amit újabb teherként kellett volna vinniük, mopanifa póznákhoz volt kötözve hánckötéllal és elefántfűből font gyékénnyel volt letakarva.

- Nem hajlandók vinni - mondta Jan Cheroot, miközben hüvelykujjával kitörölte az esőt a szeméből. - Mondtam, hogy nem lesznek hajlandók.

- Már pedig vinni fogják! - Zouga szeme olyan hideg és olyan zöld volt, mint a metszett smaragd, és elszánt tekintettel azt mondta. - Vagy viszik, vagy mind itt maradnak - holtan!

Előzőleg a kőmadarak közül gondosan kiválasztotta a legjobb példányt, azt, ami teljesen sértetlen volt, s aminek a faragásai a legművészebbre sikerültek, s maga csomagolta be és készítette elő az útra.

Zouga számára a faragott kőszobor tárgyi bizonyítékot jelentett arra nézve, hogy az ősi, elhagyott város valóban létezik, olyan bizonyítékot, amit a távoli Londonban élő legcinikusabb kritikus sem vehet semmibe. Zouga érzése szerint ennek a da-

rabnak a belső értéke nagyobb volt, mint annak az aranynak az értéke, amennyit a szobor nyomhatott. De nem a művészi értéke miatt szánta el magát Zouga arra, hogy elviszi a civilizációba. A kőmadaraknak különleges jelentőségük volt számára. Ezek a madarak jelképezték vállalkozása sikerét, s azáltal, hogy az egyik az ő tulajdonában volt, furcsa módon úgy érezte, hogy valahogy ez az egész vad és gyönyörű ország is az övé lett általa. Vissza fog jönni a többi szoborért is, de erre az egyetlen tökéletes darabra mindenképp neki van szüksége. Ez az ő talizmánja.

- Te és te! - mutatott rá a két legerősebb és általában legkészségesebb teherhordóra, s mikor még ezek után is haboztak, levette válláról a nehéz elefántlövő puskát. A teherhordók olvastak arckifejezéséből és tudták, hogy halálosan komolyan gondolja. Duzzogva letették saját rakományukat és elosztották a többiek között.

- Legalább ezt a másik rohadt szemétdarabot hagyjuk itt!

Az eső és a hideg Jan Cherootra éppúgy hatott, mint a többiekre. Olyan utálattal és megvetéssel mutatott arra a fémládára, amiben Zouga díszegyenruháját vitték magukkal az egész úton, amilyent egyébként csak lélekkel bíró tárgyak iránt tanúsított. Zouga válaszra se méltatva intett Máténak, hogy vegye a hátára.

Már dél volt, mire a loncsos kis menetoszlop átvergődött a völgy alját borító hosszú, vizes fűvön, s nekiindult a domboldalon fölfelé. Káromkodva csúszkáltak a sárban.

Öt nap, öt éjszaka megállás nélkül esett az eső. Hol úgy szakadt, mintha egy darabban zuhogna alá a víztömeg az égből, hol pedig hidegen szitáit, mint a köd, ami lágyan gomolygott körülöttük, míg a puha, nehéz talajt tapodták. Az esőcseppek kopogásától és a szél halk sóhajtásától eltekintve a fák tetején, a finom, ezüstös köd minden más hangot elnyelt.

Mintha magából a földből szállna fel a malarias lázat okozó pára; minden egyes lélegzettel tüdejükbe szívták a nedveséget, s a fagyos reggeleken úgy tekergöztek és vergődtek a völgyek mélyén, mint a pokolban kínlódó bűnös lelkek. A betegség tünetei először a teherhordóknál jelentkeztek, mivel

a láz benne volt a csontjaikban, amit az eső csak előhívott belőlük. Csillapíthatatlan görcsös remegés lett úrrá rajtuk, és úgy vacogott a foguk, hogy félő volt, eltörik, mint a porcelán. De hozzá voltak edzve a betegséghez és tovább tudták folytatni az utat.

A nem valami szépen becsomagolt, robusztus szobrot, szalma- és háncsborításával egyetemben, félmeztelen s a vérükben dúló betegségtől részegen tántorgó emberek cipelték fel a sziklás hegyvonulatok oldalán, majd a másik oldalon lefelé. Mikor végre elérték a következő vízfolyás medrét, hálásan levetették terhüket, s belemerültek az iszapba, hogy kipihenjék magukat. Eszük ágában sem volt bármivel is védekezni a szakadatlanul ömlő eső ellen.

A kiszáradt folyómedrek helyén, ahol korábban úgy csillogott a fehér homok, mint az Alpokban a hó, s egy-egy zöld tavacskában maradt csak valami víz, most vadul hömpölygőt a barna áradat; elöntötte a magas partokat, s a magas fák gyökerét kimosva, úgy ragadta magával őket, mintha csak kis ágacskák lennének.

Ember nem volt, aki ezeken a habzó, örvénylő vízfolyásokon képes lett volna átkelni; az ár egy vágató ló sebességével sodorta magával egy vízbe fült bölény felpuffadt tetemét. Rózsaszín hasa és négy lába az égnek meredt. Zouga a parton állva komoran nézte a folyót és tudta, elkésett. Csapdába ejtette őket az ár.

- A folyó mentén kell továbbmennünk - jelentette ki és átázott vadászszekéje ujjával letörölte arcáról a vizet.

- Nyugat felé visz - jegyezte meg Jan Cheroot morbid kárörömmel, de szükségtelen volt többet mondania erről a témáról.

Nyugatra tőlük Mzilikazi, a matabelék királyának országa terült el. Már most sem járhatnak messze attól a homályosan körülírt területtől, amit az öreg Tom Harkness bejelölt a térképen.

- A Felperzselt Föld - ahol Mzilikazi ördögfiókái minden utazót legyilkolnak.

- Maga mit javasol, arany hottentotta napsugaram? - kérdezte kesernyésen Zouga. - Magának talán szárnyai vannak, hogy át tud repülni efölött, mi? - A széles, vad folyóra muta-

tott, aminek hullámai szinte úgy tornyosultak, mintha márványból lennének kifaragva, s a víz alatti sziklák helyét jelölték. - Vagy inkább talán kopolyút és uszonyt kellene növesztenünk? - folytatta Zouga. - Na, hadd lássam, hogy úszik! De ha sem szárnya, sem uszonya nincs, akkor talán valami jó tanácsot mégiscsak tud adni.

- Tudok - felelte Jan Cheroot hasonló hangnemben. - Egy; legközelebb akkor hallgasson egy jó tanácsra, amikor még hasznát veheti. Kettő: azokat dobja a vízbe! - A becsomagolt szoborra és a díszegyenruhás ládára mutatott. Zouga nem hallgatta tovább, hátat fordított a hottentottának és elkiáltotta magát:

- Szafari! Talpra! Menet, indulj!

Lassan haladtak nyugat felé egy kicsit, aztán délnek, de még Zouga lelki nyugalmához képest is túlzottan nyugatnak tartottak, bár az útvonalat a folyók és az elárasztott völgyek jelölték ki számukra.

A hatodik napon csillapodott az eső. Felszakadozott a felhőzet, akvamarinkék égbolt és hatalmasra duzzadt tűző nap köszöntötte őket, amitől ruhájuk gőzölgögni kezdett, s a teherhordók hidegrázása is csillapodott.

Bár Zouga nem lehetett teljesen biztos kronométere pontosságában, a derült idő lehetőséget adott arra, hogy a nap meridiánon való áthaladásából kiszámítsa a szélesebséget. Nem volt annyira délre, mint amennyire becsülte, vagyis valószínűleg még nyugatabbra lehetett, mint azt az erősen kétséges hosszúsági fok számításai alapján hinni lehetett.

- A Mzilikazi földje legalább szárazabb - vigasztalta magát, mialatt visszatette navigációs eszközeit a viaszosvászon tokba -, és én angol vagyok, ráadásul Csedí unokája. Még egy matabele sem meri megtagadni tőlem az áthaladás jogát, függetlenül attól, hogy mit firkált az öreg Tom. Ráadásul nálam van a talizmánom is; a kőmadár védelme alatt állok.

Elszántan újra nyugatnak fordult és továbbhaladásra buzdította a karavánt. Viszontagságaikat még az is tetézte, hogy amióta elindultak az elhagyott városból, nem ettek húst.

Az első esőkre a nagy csordák, amik korábban a maradék itatok és tavacskák körül gyülekeztek, végre szabadon szét-szóródhattak a vadonban, ahol most minden kis repedésből

ömlött a friss édesvíz, s ahol a repedezett, kiszáradt föld helyén máris kidugta fejét a friss fű.

Ötnapi menetelés alatt az esőben Zouga mindössze egyetlenegy kis víziantilop-csordát látott, aminek a húsa az összes afrikai antilopfajta közül a legkevésbé ízletes, mert bűdös, terpentinszagú szarvának szaga az egész húst áthatja. A lötytyedt, szilvabarna bőrű, nagy testű bika pont Zouga orra előtt vágatott el szarv nélküli nőtényei élén. Széles, lant formájú szarvát büszkén tartotta a magasban, makulátlanul fehér feneke minden egyes lépésnél kivillant. Keresztülcsörtetett a szemerkélő esőben a sűrű ébenfacserjés felé, mindössze húsz lépésnyire Zougától.

Zouga háta mögött az éhes, kimerült teherhordók úgy csaholtak, mint egy éhes kutya-falka, mikor Zouga egy pillanatra megállt, hogy célba vegye az egyik állatot. Aztán meghúzta a ravaszt.

Éles csattanás hallatszott. A gyutacs pukkant ugyan egyet a kakas alatt, de nem villant fel a megszokott kis láng a pus-kacsó végén, s nem hallatszott sem a dörrenés, sem az azt követő puha puffanás, amikor a golyó eltalálja a vadat. Csü-törtököt mondott a puska. A jóvágású antilop vágta-zva vezette háremét és szinte egyik pillanatról a másikra eltűnt a bozótban és az esőben. Egyre távolodó patacsattanásaik mintha Zougát gúnyolták volna. Zouga a sikertelenségtől elkáromkodta magát. A puskatisztító pálcához tartozó dugó-húzó-szerű szerszámmal óvatosan kivette a golyót és a fojtást a csőből, és akkor vette észre, hogy az eső valahogy csak beleesett. Olyan vizes volt a puska-por, mintha belemártotta volna a barna áradatba.

Az alatt a néhány óra alatt, amíg hevesen tűzött a nap, Zouga és Jan Cheroot kiterítette a durva, szürke lőport egy köré, hogy megszáradjon, nehogy legközelebb még nagyobb bajt okozzon. A teherhordók ezalatt ledobták rakományukat és egy száraz helyet keresve kinyújtóztatták fájó végtagjaikat.

Aztán hirtelen újra beborult. Sietve visszatették a lőport a zsákokba és épp akkor bugyolálták be őket a kopott viaszosvászon-darabokra, mikor eleredtek az első kövér eső-cseppek. A zsákokat hatalmas bőrköponyegük alá dugták és csüggeteg fejjel, szótlanul, fázva és éhesen dagasztották

tovább a sarat nyugat felé. Zouga fülében először jelentkezett az a zúgás, ami a tartós kininszedés következménye. Ez a kininzúgás hosszú távon süketséget okoz.

Annak ellenére, hogy naponta nagy adagot vett be a keserű porból, Zouga egyik reggel arra ébredt, hogy csontjai a velejükig fájnak, szeme mögé valami tompa súly ereszkedik, mint egy nehéz kő, s délre már kirázta a hideg, hol a forróságtól, hol a koporsóhidegségtől, ami ereiben áradt.

- Ez az edzőláz - mondta neki Jan Cheroot filozofikusán. - Vagy belehal, vagy hozzáedzódik tőle.

„Vannak egyes emberek, akikben természetes ellenállás tapasztalható e betegséggel szemben”, írta apja *Trópusi Afrika maláriás lázai: a láz okai, tünetei és kezelése* című értekezésében, majd így folytatta: „Egyes bizonyítékok arra utalnak, hogy ez a rezisztencia örökletes.”

- Na, most majd meglátjuk, hogy vajon tudta-e a vén ördög, mit beszél! - motyogta magában Zouga vacogó foggal, miközben vállára borította a bűdös, nedves bőrköpenyt. Még futólag sem gondolt arra, hogy kórsága miatt meg kellene állniuk; egyetlenegy emberével sem volt kíméletes, miért pont magával szemben legyen az.

Komoran taposta az utat, térde minden lépésnél gumyszerűen megrogyott, látása elhomályosult, hol kis szikrákat látott, hol meg újra rendesen, bár akkor is fantomkukacok és -szúnyogok mászkáltak a szeme előtt. Olykor-olykor hátulról megérintette a vállát a kis hottentotta, jelezve, hogy letért az útról.

Borzalmasak voltak az éjszakák. Lázás agyában félelmetes álmok cikáztak, sötét szárnyak csapdostak, kígyóbűzt érzett. Mire zihálva és kiabálva felébredt, gyakran Jan Cheroot karjai közt találta magát, aki átkarolta remegő testét, hogy lecsillapítsa.

Edzőláza első rohamának csillapodása egybeesett a következő rövid kis idővel, amikor elállt az eső. Olyan volt, mintha a napfény, amit megsokszorozott a levegőben lebegő pára, felszippanthatta volna az elméjét beborító ködöt és véréből a mérges miazmát. Feje kitisztult, jól érezte magát, bár gyengé volt, alig volt erő a végtagjaiban, s enyhe fájdalmat érzett jobboldalt a bordák alatt, ahol a mája még mindig kőkeményre dagadt - a láz jellegzetes utóhatásaként.

- Rendbe fog jönni -jósolta Jan Cheroot. - Olyan gyorsan túlesett rajta, amilyent még nem láttam. Ja! Afrikai embernek született; Afrika megengedi, hogy itt éljen, barátom.

Még mindig bizonytalanul járt és kicsit szédült, mintha lábával nem is érintené a talajt járás közben, hanem fölötté táncolna. Ekkor bukkantak rá az elefántnyomokra.

A bika súlya egy láb mélyre nyomta az állat patáját a ragacsos, vöröses sárba, úgyhogy a nyom egy sereg pocsolyából állt, ami gyöngysorként ékesítette a földet. A hatalmas paták pontos lenyomatot hagytak a sárban, mintha gipszbe öntöttek volna őket; minden horzsolás és repedés látszott a talpon, minden rendellenesség tisztán kivehető volt, még a tompa körmök is pontosan kirajzolódtak a negatívon, s egy helyen, ahol a puha talaj nem bírta el a bika súlyát, s az elefánt majdnem a hasáig belesüppedt, hosszú, vastag agyari is ott hagyták a lenyomatukat, mikor rájuk támaszkodva segített magának kikászálódni.

- Ez ő! - sóhajtott fel Jan Cheroot, anélkül, hogy felnézett volna a hatalmas nyomról. - Ezt a nyomot a világ bármely táján felismerem! - Nem kellett többet mondania ahhoz, hogy tudják, arról a nagy elefántbikáról beszél, amit utoljára hónapokkal ezelőtt láttak az elefánthágón a Zambezi folyó árka feletti meredélyen.

- Egy órányira sincs tőlünk! - folytatta Jan Cheroot tisztelteties suttagással, mintha imádkozna.

- És a szél is jó irányba fúj - kapta magát Zouga is azon, hogy suttag. Eszébe jutott, hogy megérezte, találkozni fog még ezzel az állattal. Majdnem félve nézett föl az égre. Északról újra viharfelhők száguldottak feléjük, már nem sokáig tarthatott a rövid jó idő. A következő eső legalább olyan könyörtelennek ígérkezett, mint az eddigiek, még ezeket a tökéletes nyomokat is el fogja mosni.

- A szél ellen haladva táplálkoznak - folytatta -, megpróbálva kivenni a fejéből a gondolatot, hogy újabb vihar közeledik, s a láztól még nem egész tiszta fejével csak a vadászat kérdéseivel próbált foglalkozni.

Az öreg bika életben maradt társával a széllal szemben haladt és táplálkozott útközben. Így nem kerülhetnek bajba. De azért ez a két öreg veterán az évtizedek során felgyűlt

tapasztalatával nem tartott sokáig egy irányba. Időnként irányt változtattak, hogy ha valaki a nyomukban lenne, annak is megérezzék a szagát.

Ha azt akarják, hogy sikeres legyen a vadászat, most minden perc életbevágóan fontos, mert hiába volt gyenge és kótyagos, Zougának egy pillanatra sem jutott eszébe, hogy ne kövesse a csapást. Lehet, hogy már száz mérföldre sincsenek Mzilikazi országának határaitól, s a határt őrző matabele ördögök nagyon közel vannak már hozzájuk; lehet, hogy a két öreg bikára pazarolt órák végzetesek lehetnek abból a szempontból, hogy sikerül-e kijutniuk ebből a völgyből, vagy a hiénák falják fel csontjaikat, de sem Zouga, sem Jan Cheroot nem habozott. Már kezdték is lerakodni magukról azt a felszerelést, amire nem lesz szükségük. Vizeskulacsokra semmi szükség, mert annyi víz van, hogy szinte belefulladásnak, az elemőzsiás tarisznya meg amúgy is üres. Takaróik át vannak ázva. Ma este az öreg bika teteme nyújt majd nekik menedéket éjszakára.

- Kövessenek minket, amilyen gyorsan csak tudnak! - kiáltott oda Zouga a súlyosan megpakolt teherhordóknak, s a fölöslegesnek tartott felszerelésre mutatott, hogy szedjék össze és hozzák utána. - Ma este hússal és töpörtyűvel tömhetitek tele a hasatokat, ha most megnyomjátok!

Kockáztatniuk kellett. A nyitójáték alatt fel kellett áldozniuk Zouga minden maradék erejét, hogy a bikák nyomába érjenek, még mielőtt megered az eső, s azok megfordulnának, hogy beleszagoljanak a levegőbe, nem üldözi-e őket valaki. Olyan gyorsan futottak végig a csapáson, hogy tudták, egy egészséges ember sem bírná ezt az ütemet egy-két óránál tovább, mert belehalna.

Az első mérföldön Zouga előtt újra elködösödött a világ és káprázni kezdett a szeme. Szakadt róla az izzadság, és úgy kóválygott gyöngé lábain, mintha részeg lenne.

- Fussa ki magából! - tanácsolta neki Jan Cheroot komoran.

Zouga megfogadta a tanácsot. Csak akaraterőből futott. Addig erőltette magát, míg abba az állapotba nem került, amikor az ember már nem érez fájdalmat. Ekkor hirtelen kitisztult a látása, s bár egyáltalán nem érezte a lábait, mégis

úgy vitték tovább, hogy úgy tűnt, mintha minden erőfeszítés nélkül szinte lebegve haladna a föld felett.

Jan Cheroot, aki mellette futott, észrevette azt a pillanatot, amikor Zouga megszabadult bilincseitől és maga mögött hagyta saját gyöngeségét. Egy szót se szólt, csak oldalvást ránézett és szemében csodálattal biccentett egyet. Zouga nem látta ezt a mozdulatot, mert máson járt a feje, és gondolatai mérföldekkel előtte szálltak.

Futottak, míg a nap delelőre nem ért. Jan Cheroot nem merte lassítani az ütemet, mert tudta, Zouga abban a pillanatban, hogy megállnak pihenni, úgy összeroskad, mint akit szíven lőttek. Futottak, míg kezdett lemenni a nap, nyomukban a dübörgő viharral, ami azzal fenyegette őket, hogy elmossa a nyomot. Saját árnyékuk táncolt előttük a mély elefántnyomokon. Zouga mögött, keményen tartva az ütemet, kis külön csoportban futott a négy fegyverhordozó, készen arra, hogy amint szüksége van rá, kezébe nyomjanak egy puskát.

Jan Cherootot vadászösztöne figyelmeztette. Pár percenként hátrafordította fejét, hogy visszanézzen az útra, amin jöttek. Így vette észre őket.

Két szürke árnyék látszott csak, amint lassan beolvad az akácfák sötétebb árnyékába, de a két állat céltudatosan ügetett, hogy egy kört leírva újra keresztezzék saját csapásukat, hurkot írva üldözőik köré, hogy a szél alá kerülve kifogjanak rajtuk.

Fél mérföldnyire volt a két bika, s azzal a himbálódzó, csalókán könnyed járással haladtak, amivel percekben belül visszaérnek a még forró csapásra, ahol a vadászok nyoma ráíródott saját lábnyomaikra, s az egész nyom bűzlik a levegőt betöltő emberszagtól.

Jan Cheroot megérintette Zouga karját, hogy visszafordítsa saját nyomukon anélkül, hogy megállítaná, vagy megtörné zsibbadt lábai ütemét.

- El kell kapnunk őket, mielőtt keresztezik a csapásunkat - mondta halkán. Látta, hogy Zouga szemei újra élesen látnak és visszatér a szín sápadt arcába, amint megfordulva először pillantotta meg a két hatalmas alakot, melyek békés eltökéltséggel baktattak az erdőben a magas, esernyőszerű

akácfák alatt, hogy keresztezzék az emberek búzló lábnyomát a vöröses sárban.

A nagyobbik bika haladt az élen; magas és csontos volt, a hús már jórészt lekopott róla, csak a bőr lógott le mélyen. Hatalmas sárga agyarái már túl hosszúak és nehezek voltak az agg fejnek, füle cafatokra szakadt és ráncos arcába hullott. Egy iszaptócsán gázolt át, egész teste fényesen csillogott a vöröses sártól.

Aztán kilépett hosszú, csontos lábán, ami körül úgy lógott a hús, mint egy rosszul szabott bricsesz nadrág - szorosan a nyomában az *aszkarija*. haladt. Az *aszkar* is nagy volt, és nagy volt az agyara, de eltörpült az öreg bika mellett.

Zouga és Jan Cheroot együtt, egy ütemben futott, lihegve, szuszogva kapkodtak levegő után, hogy utolsó tartalékaik felemészítése árán lőtávolságba kerüljenek, mielőtt a két bika szagot fog.

Mindenféle csejt vagy álcázást feladtak, csak a gyorsaság számított. Abban bíztak, hogy az öreg bikák, melyek rosszul látnak, nem veszik észre őket. Ezúttal segített nekik az időjárás, mert mialatt futottak, kitört a zivatar.

Elég régóta készülődött, s most csipkefüggönyt vont az egész erdőre a szakadó eső. A felhő alatti gyenge fényben észrevétlenül tudták megtenni az utolsó pár száz métert, s az eső kopogása és a szélzúgás elnyomta rohanó lépteik zaját.

Az öreg bika, százötven méterre Zougától, elérte az emberek csapását, s megtorpant, mintha láthatatlan kőfalnak rohant volna. Hátsó felére helyezte testsúlyát, felpóposította hátát és a levegőbe emelte ráncos, agyaras fejét - cafatos füle úgy kifeszült, mint egy régi vitorlás hajó nagyvitorlájá, s mennydörgésszerű csattanásokkal verődött a lapockájához.

Egy hosszú másodpercig mozdulatlanul maradt ebben a helyzetben, aztán ormánya végével beletúrt a földbe, majd az orrához emelve ormányát, szaglóbimbóira fújta az ember-szagot. A rettenetes, gyűlölt szag úgy megcsapta, mintha fizikailag megütötték volna; hátrébb lépett egy lépéssel, ormányát a magasba emelte, aztán hátat fordított, s *aszkarijával* együtt, aki minden mozdulatát követte, szorosan egymás mellett futni kezdtek - mikor Zouga még mindig száz méternyire volt tőlük.

Jan Cheroot fél térdre rogyott a sárban, és felkapta puskáját. Az *aszkarí* ebben a pillanatban megtorpant egy kicsit és balra elfordult a vezérbika háta mögött. Lehet, hogy nem volt benne semmi szándékos, de sem Zouga, sem Jan Cheroot nem így gondolta. Tudták, hogy a fiatalabb bika magára vonja a vadászok tüzet, hogy saját testével védje a másikat.

- Ha ezt akarod, hát akkor, nesze, te ördög! - ordította Jan Cheroot dühösen. Tudta, hogy túl sok távolságot veszített azzal, hogy megállt löni.

A fiatal bika csípőjét vette célba; a bika megrogyant és vörös sár fröccsent szét testének arról a részéről, ahol eltalálta a golyó. Abbahagyta a futást, s a sérült ízület irányában letért abból az irányból, amerre az öreg bika tovább futott, oldalával a vadászok felé.

Zouga szívére irányzott lövéssel megölhette volna a járásképtelenné vált bikát, mert mostanra már az elefánt csak vonszolta magát, s mindössze harminc lépésnyire volt, de Zouga tovább futott, s szinte egy pillantást sem vetve rá egyenest elrohant mellette, tudván, hogy nyugodtan rábízhatja Jan Cherootra a többi. Ő a nagy bika után futott, de minden erőfeszítése ellenére, egyre jobban lemaradt tőle.

Előttük alacsony, nyílt medence tárult ki, ami után egy vad tikfával benőtt másik hegyvonulat emelkedett. A tikfák törzse olyan volt, mintha őrséget állnának az esőben. A bika eredeti lendületét megtartva lerothant a nyílt mezőn, annyira megfeszítve magát, hogy lépései mély dobszónak hangzottak, s egyre nagyobb volt a távolság közte és a vadász között egészen addig, amíg a völgy aljába nem ért, ahol hirtelen mintha megállt volna.

Súlyától beszakadt a felázott, ingoványos talaj, s az állat majdnem lapockájáig süllyedt benne. Minden egyes lépésnél át kellett gázolnia az iszapon, ami gusztustalanul cuppogott körülötte.

Zouga gyorsan kezdte utolérni, amitől még inkább fellelkesült, szinte szárnyakat kapott. Megrészegült a csataláztól. Elérte az ingoványos részt, ahonnan egyik fűcsomóról a másikra ugorva haladt tovább, miközben az öreg bika tovább küszködött a sárral.

Zouga egyre közelebb és közelebb került hozzá, már majd-

nem biztos lőtávolságnyra, alig húszméternyre megközelítette, mikor megállt az egyik kis fűvel benőtt szilárd földdarabon.

Közvetlen előtte a bika kijutott az ingoványból, s éppen kezdett kikászálódni a másik domboldal szilárd talajára. Mellső lábai magasabban álltak, mint még mindig az iszapba süllyedt hátsó lábai, s háta teljes egészében védtelenül feltárukolt Zouga előtt. A sárral borított bőr alól minden egyes csigolyája kilátszott, s bordáinak íve egy viking hajóra emlékeztette Zougát. Úgy érezte, szinte látja, hogy ver a hatalmas állat szíve.

Ezúttal nem hibázhatja el. Azóta, hogy először találkoztak, Zougából mestervadász lett; pontosan tudta, melyek azok a puha pontok egy elefánt óriási testén, ahol életbevágóan fontos szervet talál el. Ebből a szögéből, ilyen távolságból, a nehéz golyó épp a két lapocka között zúzza szét az állat gerincét, és anélkül, hogy elveszítené sebességét, egyenest behatol a szívébe, a tüdőt vérrel ellátó sűrű, kígyózó érrendszerbe.

Megérintette a ravaszt, s egy pukkanással, mint egy gyerekpuska, besült a fegyver. A nagy, szürke állat közben kimászott az ingoványból és végre elkezdett úgy ügetni, hogy estére már ötven mérföldnyire lesz innen.

Zouga is elérte a szilárd talajt, földhöz vágta használhatatlanná vált fegyverét és türelmetlenségében ugrabugrálva, sikoltva kiabált fegyverhordozóinak, hogy hozzák már a második puskát.

Máté ötven lépésnyire volt tőle, Márk, Lukács és János pedig Máté után futott libasorban.

- Gyerünk már! - sikoltotta Zouga és Máté kezéből kikapva a puskát nekirontott az emelkedőnek. El kellett érnie a bikát, mielőtt feljutna a gerincre, mert a másik oldalon, hegynek le, az öreg elefánt már úgy fog repülni, mint egy sas.

Zouga szívét, lelkét és minden maradék erejét beleadta a futásba, miközben mögötte Máté lehajolt, felkapta a csütörtököt mondott puskát és a hajsza hevében és izgalmában ösztönösen újratöltötte. Nem is gondolt rá, hogy mit csinál.

Egy másik marék fekete puskaport töltött a csőben maradt golyóra, és jól ledöngölte egy másik negyedfontos ólomgo-

lyóval. Ezzel a puskából, ami eddig félelmetes fegyver volt, halálos bombát csinált, ami megnyomoríthatja vagy akár meg is ölheti azt, aki megpróbálja elsütni.

Aztán egy újabb gytacsot nyomott bele és Zouga után futott felfelé a meredeken.

A bika már közel járt a hegygerinchez, Zouga közeledett ugyan felé, de lassan, mert alig volt valami különbség kettenük sebessége között. Zouga ereje kezdett elfogyni; még pár percig képes tartani ezt az ütemet, de aztán, tudta, ha megáll, a teljes fizikai kimerültség állapotába zuhan.

A világ elhomályosult előtte, lába megbicsaklott és megcsúszott a kősziklát borító nedves indákon. Az eső az arcába csapott, amitől majdnem megvakult. Hatvanméternyire tőle az öreg bika elérte a gerincet, de ott valami olyat tett, amit Zouga még soha nem látott vadászok előtt menekülő elefánttól; oldalra fordult és kitért fülekkel visszánézett üldözőire.

Lehet, hogy elviselhetetlenül sok volt már neki; oly sokat vadásztak már rá, hogy a gyűlölet úgy körülötte, mint öreg bárkát az alga és a hínár. Lehet, hogy a maradék dac miatt tette, ami még megmaradt benne.

Egy pillanatra feltornyosult a hegygerincen, sártól és esőtől csillogó háta vonala kirajzolódott a felhős égbolton. Zouga a lapockájánál találta el. Olyat szólt a puska, mint egy székesegyház bronzharangja, s a borongós estében egy pillanatra vörös lángnyelv csapott fel.

Az embert is, az állatot is megrendítette a lövés; Zouga elvesztette egyensúlyát a visszacsapódó puskától, az öreg bika pedig, aki a bordái közé kapta a kemény ólomgolyót, hát-só lábaira rogyott; döbbenten behunyta csipás, öreg szemét.

Aztán, bár súlyos sebet kapott, a bika mégis kinyitotta szemét és meglátta az embert, ezt az irtózatosan bűzös és szívós állatot, aki egész életében folyton-folyvást üldözte.

Lerohant a lejtőn, mint egy sötétszürke gránitlavina, miközben a vér ütemesen spriccelt sebéből az égre. Zouga megfordult és megpróbált elmenekülni a rárontó bika elől; lába alatt rengett a föld a sebesült állat súlyától.

Máté még ebben a szörnyen feszült helyzetben is megállta a helyét. Épp ezért szerette annyira Zouga. Kötelességszerűen odanyújtotta gazdájának a második fegyvert.

Zouga hajszállal a támadó bika előtt ért oda hozzá, ledobta a földre a füstölgő fegyvert, kikapta a kezéből a másik puskát, megfordult, felhúzta a kakast és vállához emelte a fegyvert.

Az elefánt már közvetlenül előtte állt, hatalmas teste eltakarta előle az eső áztatta eget; hosszú sárga agyarái úgy meredtek a levegőbe, mint a tetőgerendák, s már kinyújtotta ormányát, hogy felkapja Zougát a földről.

Zouga meghúzta a ravaszt, s a fegyver ezúttal elsült. A cső hatalmas durranással szétrobbant és úgy szétnyílt, mint egy virág. Az égő puskaapor Zouga arcába vágódott, megpörkölte a szakállát és megégette a bőrét. A puska kakasa mindeztől lerepült a csőről és pont a jobb szeme alatt találta el Zougát. Csontig felszakadt az arca. A szétrobbant fegyver közben kirepült a kezéből és olyan erővel vágódott a vállához, hogy érezte, széttroncsolja az inakat. A robbanás erejétől hátraszaltót csinált, ez mentette meg az elefánt ormányától.

Nagyot puffanva lehuppant egy puha kőkupac mögött, miközben a bika megtorpant és újra hátsó lábaira helyezte testsúlyát, elkapva fejét a robbanás villanó lángja és füstje elől, ami egy pillanatra elvakította - s aztán megpillantotta a fegyverhórdozót, aki még mindig ott állt.

Szegény, hűséges, bátor Máté futásnak eredt, de az elefánt pár lépésen belül utolérte. Hosszu ormányával derékon ragadta és olyan könnyedén feldobta a levegőbe, mintha csak egy gumibaba lenne. Máté karjával és lábával kalimpálva tíz méter magasra repült, de szörnyű sikolyát elnyomta az elefántbika fülsiketítő üvöltése, ami olyan volt, mintha egy eszement masiniszta megállás nélkül fúvatná a gőzmozdony sípját. Úgy nézett ki, mintha Máté nagyon lassan repülne, majd egy pillanatra megállna a levegőben, mielőtt éppoly lassan elindulna lefelé.

A bika röptében elkapta és újra feldobta, de ezúttal még magasabbra.

Zouga nagy nehezeza feltápáskodott ülő helyzetbe. Jobb karja használhatatlanig fityegett a széttroncsolt inakon és izmokon, felszakadt arcából szakállára csörgött a vér és dobhártyáját annyira megviselte a robbanás, hogy csak távolinak és tompának hallotta az elefánt vad sivalkodását. Roggyan-

tan felnézett és meglátta Mátét a levegőben, amint épp zuhanni kezdett lefelé, aztán földet ért, s az elefánt nekilátott, hogy végezzen vele.

Zouga nagy nehezen térdre állt, és vonszolni kezdte magát az üres puska felé, amiből az első lövést adta, s amit a földre dobott, mikor Máté kezéből kikapta a kétszeresen megtöltött fegyvert. Ötlépésnyire hevert tőle a puska, de ez az öt lépés törődött, nyomorult testének végtelen távolságnak tűnt.

Az elefánt egyik lábát Máté mellkasára helyezte, s a szerencsétlen ember bordái olyan hangot adtak, mint a tűzben patogó faágak. Aztán ormányával - olyan egyszerűen, ahogy egy parasztember megöl egy csirkét - egyetlen mozdulattal letépte Máté fejét a testéről.

Az elefánt eldobta a szerencsétlen ember fejét, ami közel gurult Zougához. Zouga látta, hogy Máté szempillái még mindig remegnek a kigúvadó szemgolyók fölött, s arcidegei vonaglanak.

Zouga elkapta tekintetét erről az iszonyú látványról. Őbe vette az üres puskát és elkezdte újratölteni. Semmi hasznát nem vette jobb karjának, ami bénán lógott oldala mellett; azt sem érezte, hogy van.

Eközben húslépésnyire az elefánt Máté lefejezett teste fölé térdelt és hosszú, sárga agyarával felkoncolta.

Zouga kínna-keservvel betöltött egy marék lőport a csőbe és igyekezett nem figyelni a szörnyű jelenetre.

Máté teste úgy lógott a véres agyaron, mint a száradó ruha. Az állat agyara, amivel végighasította a szerencsétlen ember testét, úgy csavarodott köré, mint egy óriáskígyó.

Zouga történetéből kivett egy golyót és beejtette a csőbe, majd egy kézzel ledöngölte a puskavesszővel.

Az elefánt most leszakította a tetem egyik karját, ami a földre zuhant.

Zouga, akinek minden egyes mozdulat fájdalmat okozott és halkán nyögött tőle, nagy keservesen felhúzta a kakast az erős rugó ellenében.

Az elefánt mindkét lábával rátérdelt Máté szétronszolt testének maradékára, s a sziklás talajba dagasztva vöröses pépet csinált belőle.

Zouga maga után vonszolva a puskát, visszamászott a mögé a kőkupac mögé, ahová zuhant. Bal kezével rátámasztotta a puskát a kövekre.

Az elefánt dühe nem csillapodott, sivítva, üvöltve taposta Máté maradványait.

Zouga valahogy hasra fordult, és megpróbálta célba venni a hatalmas állatot, de fél kézzel majdnem lehetetlen volt erősen tartani a fegyvert. Fájdalmában és kimerültségében elhomályosult a tekintete.

Egy pillanatra mintha a remegő puska célgömbje bekerült volna a V-be és elsütötte. Hatalmas durranást hallott, láng és lőporfüst csapott fel.

Az elefánt egyik pillanatról a másikra elhallgatott. Amikor a hideg szél szétfújta a lőporfüstöt, Zouga látta, hogy az elefántbika feláll és egyik lábáról a másikra helyezve a test-súlyt ide-oda imbolyog. Hatalmas feje lebecsüklött a véres agyarak súlyától, s ormánya éppoly bénán lógott, mint Zouga sérült jobb karja.

Az elefánt melléből furcsa, gyászos, dúdolásszerű hang szakadt fel, s a kiálló lapocka mögötti második golyó ütötte sebből hatalmas szíve ütemére fröcskölt a vére, s folyt szét a testén olyan sűrűn, mint a méz.

A bika lassan abba az irányba fordult, ahol Zouga hevert, s csoszogva, mint egy nagyon öreg és nagyon fáradt ember, elindult felé. Harci ösztöne utolsó maradványaival még egyszer felemelte agyaráját.

Zouga megpróbálta arrébb vonszolni magát, de a bika gyorsabban közeledett, mint amilyen gyorsan el tudott volna vonszolódní. Kinyújtotta ormányát és megérintette Zouga bokáját, aki felett az eget teljesen eltakarta a hatalmas állat feltornyosuló teste. Zouga kétségbeesetten rúgkapálni kezdett a lábával, de hiába, az ormány irtózatoss fájdalmat okozva megragadta bokájánál fogva, s Zouga tudta, hogy a következő pillanatban csípőből kitépi a lábát.

Ekkor az elefánt felnyögött, felszakadt tüdejéből remegve kiszakadt a levegő, eleresztette Zouga lábát és lábon állva meghalt, s csak azután zuhant a földre.

Akkorát dobbant, hogy Zouga alatt megremegett a föld, s Jan Cheroot egy mérföldről meghallotta.

Zouga feje a földre hanyatlott, szeme becsukódott és sötétség borult rá.

Jan Cheroot kísérletet sem tett arra, hogy arrébb vigye Zougát onnan, ahol hevert - az öreg bika teteme mellől. Facsemetékből és nedves fűből durva kis kunyhót épített fölé, aztán sikerült valami kis füstölgő tüzet raknia a fejénél és a lábánál. Ennél többet nem tehetett annak érdekében, hogy melegen tartsa mindaddig, míg a teherhordók az esti szürkületben fel nem érnek a völgyből a takarókkal.

Aztán ülő helyzetbe segítette Zougát és ketten együttesen bekötötték a súlyosan sérült kart.

- Mindenható Atyaúristen! - fohászkodott Zouga, miközben varrókészletéből elővette a tűt és a cérnát. - Egy kis malátawhiskyért most mindkét agyart szívesen odaadnám.

Jan Cheroot tartotta a kis kézitükröt, mialatt Zouga egy kézzel összevarrta felszakadt arcát. Mikor befejezte és szorosra húzva a varratot, csomót kötött a cérna végére és levágta, visszazuhan nedves, bűdös bőrköpenyére.

- Inkább meghalok, mint hogy újra útnak induljak - suttogetta.

- Valóban, csak ez a két lehetőség van - mondta Jan Cheroot anélkül, hogy egy pillanatra is felnézett volna az elefántmáj- és az elefántszívdarabokról, amiket először gondosan hájba csavart, mielőtt egy zöld ágból készült nyársra húzta volna őket. - Vagy továbbmegy, vagy itt pusztul el a sárban.

A kunyhó előtt a teherhordók jajveszékelése és siratóéneke hallatszott, akik Mátét gyászolták. Összegyűjtötték szörnyen megcsonkított teste maradványait, betették Máté saját takarójába és hánckötéssel összekötözték.

Majd másnap reggel eltemetik, de egészen addig szűnni nem fognak a siratási szertartás kísérteties hangjai.

Jan Cheroot faszéndarabokat kotort össze és sütni kezdte a májból, szívből és hájból nyársra húzott kebabot. - Teljesen hasznavehetetlenek, míg el nem temetik; utána pedig még az agyarakat is ki kell vágnunk.

- Ez a legkevesebb, amivel tartozom Máténak - suttogetta Zouga. - Ő állította meg a bikát. Ha a második puskával a kezében elfutott volna... - folytatta, de hirtelen abbahagyta

és felnyögött, mert újra fájdalom hasított a vállába. Épen maradt bal kezével kotorászni kezdett a bőrtakaró alatt, hogy kivegye sebesült válla alól azokat a kódarabokat, amik nyomták.

- Jó ember volt - buta, de jó - értett vele egyet Jan Cheroot. - Ha egy szemernyi kis esze lett volna, eliszkol. - Lassan forgatta a kebabot a nyárson. - A temetése és az agyarak kivágása holnap elviszi az egész napot. De holnapután tovább kell indulnunk.

Jan Cheroot lent a völgyben szintén végzett a maga elefántbikájával az óriásira nőtt akácfa terebélyes ágai alatt. A kalyiba alacsony nyílásán keresztül Zouga látta az általa leterített bika oldalán heverő tetemét, ami mindössze húszlépésnyire lehetett tőlük. Már kezdett felpuffadni a beleiben keletkező gázoktól, s végtagjai groteszkül meredtek négyfelé a puffadt gömbből. Hihetetlen agyarak voltak. Zouga akárhogy bámulta őket, nem akarta elhinni, hogy igaz; azt hitte, kínjában és kimerültségében látja csak akkorának őket. Olyan vastagok voltak, mint egy kisleány dereka és legalább három és fél méter hosszúak lehettek.

- Mennyit fognak nyomni? - kérdezte az őrmestertől, mire Jan Cheroot felnézett és rándított egyet a vállán.

- Ennél nagyobb elefántot még soha életemben nem láttam - vallotta be. - Mindegyikhez három ember kell majd, hogy vigye.

- Száz kiló? - kérdezte Zouga, akinek a beszélgetés elvonta figyelmét fájdalmáról.

- Több - mondta Jan Cheroot határozottan. - Hozzá hasonlót soha az életben nem fog többé látni.

- Nem - mondta Zouga is. - Így igaz. Ilyen, mint ő, soha többé nem lesz. - Fájdalmába mély sajnálkozás vegyült, amittől a fájdalom is felerősödött. Sajnálta a fejedelmi állatot és azt a bátor embert, aki vele együtt halt meg.

A fájdalomtól és a bánattól aznap éjjel képtelen volt aludni és hajnalban, mikor mindenki összegyűlt az esőben, hogy eltemessék Mátét, Zouga sérült karját egy háncsból font kendőbe kötötte, két embert megkért, hogy segítsenek neki felállni és aztán lassan ugyan, de minden segítség nélkül, merev lépetekkel egy botra támaszkodva elbotorkált a sír széléig.

Máté testét saját prémtakarójába csavarták, s minden tulajdonát, fejszékét és lándzsáját, evőedényét és sörös lopóját is mellé helyezték, hogy vele legyenek a hosszú úton, ami előtte állt.

Miközben egy percre nem hagyták abba a lassú gyászzeneket, testét kövekkel fedték be, hogy a hiénák ne tudjanak hozzáférni. Mikor végeztek, Zouga úgy érezte, a fájdalomtól és az érzelmeiktől minden ereje elszállt. Visszabotorkált a kunyhóba és bemászott a nedves takaró alá. Csak ez az egy nap állt rendelkezésére, hogy visszanyerje erejét, mert másnap hajnalhasadáskor tovább kell indulniuk. Behunyta szemét, de nem tudott elaludni a fejszecsapásoktól, amikkel Jan Cheroot irányításával kivágták az agyarakat az elpusztult elefántbika állkapcsából.

Zouga átfordult a hátára és fájó testébe újra beleállt egy kődarab. Hátranyúlt, kihúzta a takaró alól és éppen arrébb akarta dobni, mikor valami megragadta figyelmét, amitől meggondolta magát.

A kődarab olyan fehér és olyan kristályos volt, mint a kandis, amit Zouga annyira imádott gyerekkorában, olyan volt, mint egy kis szilánk. De nem ez állította meg a kezét.

Még a kunyhó félhomályában is szemébe villant az a tűhegyi kis csillogás, ami a kvarckristályok közt futó vékony, szabálytalan fémszálból eredt. Zouga ámulva nézte a kristályt, ide-oda forgatva, hogy megint felcsillanjon az, amit az előbb látott. A pillanatban volt valami nem valóságos, mint mindig, amikor egy régóta hőn vágyott és keresett dolog hirtelen az ember ölétébe hullik.

Végre sikerült visszanyernie a hangját, s dagadt, sebhelyes, löportól megperzselt ajkain keresztül kipréselnie magából egy rekedtes hangot. Jan Cheroot abban a pillanatban ott volt.

- A sír - suttogta sűrűn -, Máté sírja. Hogy lehetett ilyen gyorsan kiásni ebben a sziklás talajban?

- Nem ásták - mondta Jan Cheroot és megrázta a fejét.
- Ott találták. Tele van az egész hegygerinc ezekkel a lyukakkal.

Zouga egy hosszú másodpercen át szótlanként meredt a hotentottára. Arca a feldagadt és az összevarrt seb miatt félol-

dalassá vált, egyik szemét csak résnyire tudta kinyitni. Itt volt az orra előtt, és már majdnem elment mellette. Kezdett kievickélni a takaró alól.

- Segítsen! - parancsolt rá az őrmesterre. - Látnom kell ezeket a lyukakat.

Jan Cheroot vállára dőlve, aki a kedvéért lehajolt, hogy Zouga vállával kényelmesebben rá tudjon támaszkodni, végigvászorgott a hegygerincen a zuhogó esőben, s mikor eleget látott, visszasántikált a kalyibába, s a nap utolsó gyöngye fénye mellett firkálni kezdett naplójába. Az ölében tartotta a füzetet és fölé hajolt, hogy ne csöpögjön rá az eső a hiányos zsúpfedélen keresztül. Bal kézzel írt, amitől írása alig olvashatóvá vált.

„Harkness bányának neveztem el, mivel az egész nagyon hasonlít azokhoz a bányaművelésekhez, amikről az öreg Tom mesélt. A hegygerinc végig cukorkvarckristályból áll. Nagyon keskeny ugyan ez a réteg, viszont nagyon gazdag, mert a minták közül sokban szabad szemmel is látható az arany. Sérülésem miatt nem vagyok képes szétzúzni és átszítálni a kristályokat, de becslésem szerint egy tonna kvarcban legalább két uncia arany van, ha nem több.

Az egykori bányászok négy aknát mélyítettek a hegyoldalba. Több is lehet még, amit nem vettem észre, mert nagyon benőtte őket a növényzet, s valaki megpróbálta betömni őket, valószínűleg azért, hogy elrejtse.

Az aknákban egy kis ember fér el négykézláb. Valószínűleg rabszolgagyermekeket alkalmaztak, s pokoli körülmények uralkodhattak ezekben a nyúlüregekben. Mindenesetre nem hatolhattak a talajvízszintnél mélyebbre, s modern gépek híján, amikkel ki lehet szivattyúzni a bányavizet, feltehetően felhagytak a művelésükkel. Valószínűleg ez történhetett itt a Harkness bányában, amiért is szinte biztos, hogy nagy mennyiségű aranytartalmú érc található itt, ami modern módszerekkel kitermelhető.

Az a szikla, amin hevenyészve összetákolta kalyibám áll, szinte teljes egészében aranytartalmú kőzetből van, amit egyszerűen fel kellene csak törni és el kellene szállítani innen. Vagyis feltehetően egy ellenség elől kellett elmenekülniük a bányászoknak, hogy félbehagyták a művelést.

Aranyágyon heverek, mint Midász király, köröttem mindenütt a drága fém. De hasonlóképp ama balsorsra szánt királyhoz, az egésznek aligha tudom bármi hasznát venni jelen pillanatban...”

Zouga szünetet tartott és letette a tollat. Elgémberedett kezét megmelengette a füstölgő tűz fölött. Őrjöngő lelkesedést kellett volna éreznie magában. Újra fölvette a tollat. Sóhajtott egyet, majd kínlódva folytatta. „Óriási mennyiségű elefántcsontom van, de az egész egy hatalmas területen szétszórva, kis gödrökben van eltemetve. Több mint ötven font aranyam van tömbben vagy nugátban, s rátaláltam a kimondhatatlan gazdagság forrására, de az egészért egyetlenegy üveg lőport vagy gyógyszert nem tudok szerezni.

Csak holnap reggel fogom megtudni, van-e erőm folytatni az utat dél felé, vagy Máté és az öreg elefántbika társaságával leszek kénytelen tartani.”

Jan Cheroot rázta fel álmából. Nehezen ébredt. Mintha hideg, zavaros víz mélyéről kellett volna felúsznia, míg végre kibukkant a felszínre. Tudta, hogy tegnap esti komor jóslata, amit naplójába jegyzett, ma reggelre valóságossá vált. Lábát nem érezte, semmi erő nem volt benne. Karja és válla kőkemény volt a görcsbe merevedett izomtól.

- Hagyjanak itt! - mondta Jan Cherootnak, de a hőtentotta egyetlen mozdulattal felrántotta ülő helyzetbe és valahányszor Zouga felkiáltott fájdalmában, rávicsorgott. Megitatott vele egy elefántvelőből készült forró, gőzölgő levest.

- Hagyják nálam az egyik puskát! - suttogetta Zouga.

- Na gyerünk, vegye be! - mondta Jan Cheroot, eleresztve a füle mellett a parancsot és belediktálta a fehér port. Zouga alig tudta lenyelni a kinint.

Két teherhordóra volt szükség, hogy felállítsák.

- Ezt a követ itt hagyom - közölte Jan Cheroot és a becsomagolt szoborra mutatott. - Kettőt együtt nem tudunk cipelni.

- Azt nem! - mondta Zouga elszántan. - Ha én megyek, a madárnak is velem kell jönnie.

- Hogy?
- Zouga lerázta magáról a segítő kezeket.
- Majd jövök gyalog - mondta. - Maguk csak vigyék a madarat!

Aznap csak öt mérföldet haladtak, de másnap ismét kiderült, amitől egy kicsit valamennyien jobb kedvűek lettek. A nap egy kicsit felmelegítette Zouga megviselt izmait, s így fokozni tudta a tempót.

Este, mikor egy füves síkságon táborot vertek, tízmérföldnyi megtett utat jegyzett be az útinaplóba. Hajnalban segítség nélkül ki tudott mászni a takarója alól és fel tudott állni. Sérült testrészeinek izmai még mindig görcsben voltak, de botjára támaszkodva már egyedül ki tudott menni a tüskés ágakból font kerítés egyetlen kapuján. A láztól és a kinintől sötétsárga borostyánszínű volt a vizelete, de most már tudta, hogy mégis képes lesz tovább menni.

Felnézett az égre. Nemsokára megint esni fog. Azonnal indulniuk kell. Épp vissza akart menni a táborba, hogy felébressze a teherhordókat, mikor valami mozgásra lett figyelmes a magas fűben.

Egy pillanatra azt hitte, talán egy strucc-csapat fut el a tábor mellett, de aztán észrevette, hogy az egész síkságon mindenütt gyorsan, lopakodva mozog valami, s a magas fűszálak surrognak és hajladoznak a közöttük bujkáló testektől. A mozgás sebesen körbefolyta a kis tábor, ahol Zouga emberei még az igazak álmát aludtak.

Zouga értetlenül bámult. Botjára támaszkodva, még szinte félálomban egy helyben maradt, s meg se mozdult, míg véget nem ért a tábort bekerítő mozgás, s az azt követő csöndben és nyugalomban egy pillanatra azt hitte, fantomokat látott az imént.

De aztán halk sípszó hallatszott, mintha egy pánsípot fújtna meg valaki; édesen, kísértetiesen szólalt meg a hajnali csöndben, mire rögvest újra mozgolódás támadt, s a mozgás, mint egy fojtogató kéz az áldozat torkán, szorosabban körülvette a tábor. Zouga most már tisztán látta a hófehér vagy koromfekete strucc tollakat, amik a fűszálak csúcsai felett imbolyogtak, s egy pillanat múlva már a pajzsokat is észrevette.

A hosszú, ovális alakú, fekete-fehér marhabőr pajzsokról azonnal tudta, hogy matabelékkal áll szemben.

Fagyos, nehéz kéz szorította el a torkát, de ösztönösen tudta, hogy ha kimutatja félelmét, vége; pont amikor már kezdte azt hinni, hogy életben marad.

Százan lehetnek, számolta meg gyorsan a körben álló harcosokat. Nem, többen... legalább kétszázan. Matabele *ama-odák*, teljes harci díszben, csak tolldíszük és szemük látszik ki a hosszú pajzs mögül. A hajnali szürkületben a fény megcsillant széles pengéjű szúrólándzsáikon, amiket hónuk alatt szorítottak, úgyhogy a lándzsák a pajzsok elé nyúltak ki. A pajzsok teljesen körülvették a táborn, egyetlen rés sem volt a körön; ez a matabélék klasszikus taktikája - a bekerítő bikaszarv. A matabélék az egész afrikai kontinens legjobb és legkíméletlenebb harcosai.

„Itt Mzilikazi határőr ördögfiókái minden utazót megölnék”, írta Tom Harkness a naplójába.

Zouga kihúzta magát, előrelépett, s ép karját kitárt tenyérrel felemelve a pajzsok felé fordította.

- Angol vagyok. A nagy fehér királynő, Viktória parancsnoka. Bakela a nevem és Csedí fiának, Manalinak vagyok a fia. Békével jövök.

A pajzsok fala mögül előlépett egy ember. Magasabb volt Zougánál, s a strucc tollaktól egyenesen óriásnak látszott. Elvette maga elől a pajzsát. Olyan izmos volt, mint egy gladiátor. Felsőkarján - sűrűn egymásra fonva - ökörfarkbojtokat viselt, amelyeket mind egy-egy vitézi cselekedet jutalmaként kapott királyától. Rövid szoknyája cibetmacskafarokból készült, s térde alatt további ökörfarkbojtok ékesítették. Olyan jóvágású, hold alakú arca, széles orra és teljt ajka volt, mint egy igazi nguninak. Nemes tartása, büszkén magasba emelt feje előkelőséget sejtetett.

Lassan komoran szemügyre vette Zougát. Alaposan végigmérte rongyos öltözetét, a sérült kart tartó rendetlen kötést és a botot, amire úgy támaszkodott, mint egy öregember.

Gondosan megvizsgálta megpörkölt szakáit, puskaporos arcát, felhólyagzott ajkát s azokat a fekete varratokat, amik gusztustalanul lógtak dagadt, elszíneződött arcáról.

Aztán mélyen, dallamosan elnevette magát és megszólalt.

- Én pedig - mondta - matabele vagyok. Egy a kétezer induna közül. A nevem Gandang, a magas mennybolt fiának, Mzilikazénak, a Zulu fiának vagyok a fia és fényes lándzsával, vörös szívvel jövök.

Robyn Ballantyne már az első napi menetelés során rájött, hogy alaposan túlbecsülte apja erejét és ellenálló képességét, mikor úgy döntött, hogy útnak indulnak a part felé. Zouga ösztönösen tudta előre, amit neki mint képzett orvosnak is tudnia kellett volna. Dühös volt magára emiatt. Úgy érezte, hogy mióta Zougával elváltak egymástól, ha lehet, még csak nőtt benne az ellenséges érzés és a rivalizálás. Dühös volt amiatt, hogy Zouga egyáltalán képes lett volna helyes tanácsot adni.

Az első napon Robyn már délben kénytelen volt megálljt parancsolni a menetnek és tábort verni. Fuller Ballantyne annyira elgyengült, hogy még annál is gyöngébb volt, mint mikor először rátaláltak. Forró és száraz volt a bőre. A hordágyon való utazástól, az egyenetlen terepen való himbálódzástól és huppanásoktól Fuller lábának állapota rosszabbá vált. Groteszk méretűre dagadt és annyira fájt, hogy az elszíneződött bőrt ért legkisebb érintéstől is felsikoltott.

Robyn megparancsolta az egyik teherhordónak, hogy zöld ágakból és háncsból készítsen egy bölcsőt, amit a beteg láb köré helyezve meg lehet akadályozni, hogy a takaró közvetlenül érintkezzék a bőrrel, aztán leült apja mellé a hordágyra, s miközben homlokát nedves kendővel törölgette, a masona asszonyhoz és Jubához beszélt. Nem várt és nem is kapott tőlük tanácsot, de jólesett emberi szavakat váltani valakivel.

- Talán jobb lett volna, ha ott maradunk a barlangban - töprengett hangosan. - Ott legalább kényelmesebb volt neki, de persze nem tudni, meddig maradhattunk volna ott. - Hangosan gondolkodott. - Nemsokára nyakunkon az eső. Nem maradhattunk, de ha ilyen lassan haladunk, így is, úgy is csapdába kerülünk. Nem tehetünk mást, mint hogy fokozzuk a tempót. De túl fogja-e élni?

Másnap azonban Fuller újra erősebbnek látszott, láza csillapodott, s így egész nap képesek voltak menetelni, de estére állapota megint rosszabbra fordult.

Mikor Robyn levette a kötést a lábáról, úgy tűnt, mintha

kevésbé lenne érzékeny, amitől egy pillanatra megkönnyebbült - de csak addig, amíg nem látta meg, hogy milyen színe van a bőrének a fekély körül. Mikor orrához emelte és megszagolta a bepiszkolódott kötést, megütötte az a szag, amire még a professzora hívta fel a figyelmét a St. Matthew kórházban. Nem egyszerűen gennyszaga volt, hanem egy ennél sokkal intenzívebb szag, a bomló hulla szaga. Szörnyen megriadt, bedobta a kötést a tűzbe, s baljós érzésekkel folytatta a láb vizsgálatát.

Az ágyék belső részétől az elsorvadt combizmokig, a vékony fehér bőr alatt mindenütt láthatóak voltak az eltéveszthetetlen sötétlilás vonalkák, s mintha elmúlt volna az egész terület túlfokozott érzékenysége. Olyan volt, mintha Fuller lába teljesen érzéketlenné vált volna. Robyn azzal próbálta vigasztalni magát, hogy a láb elhalásának semmi köze nincs ahhoz, hogy az előző két nap nehéz terepen hurcolták magukkal a beteget. De akkor mi más oka lehet? Nem tudott válaszolni saját kérdésére. Mielőtt nekivágtak volna az útnak, a fekélyesedés állapota stabilizálódott, mert már több mint tizennyolc hónapja volt annak, hogy a rabszolga-kereskedő golyója szétzúzta a csontot.

A hordágy mozgásától valami komoly változás történt a végtagban, s ez az eredmény.

Robyn vétkesnek érezte magát. Zougára kellett volna hallgatnia. Ő a hibás ezért, ami apjával most történt. Gázgangréna. Csak az az egy reménye lehetett, hogy téved, de tudta, hogy nem. A tünetek félreismerhetetlenek. Nem volt más választása, mint hogy folytassák az utat a tengerpart felé, hogy mielőtt a betegség elkerülhetetlenül kiteljesedne, civilizált körülmények közé jussanak, de tudta azt is, hogy ez az igyekezete is hiábavaló.

Szerette volna, ha neki is sikerül kialakítania magában azt a filozofikus beletörődést, amit a legtöbb orvos kollégája tanúsít azokkal a betegségekkel vagy sérülésekkel szemben, amit képzettségük vagy tehetségük fogyatékoságai folytán nem tudnak gyógyítani. De közben tudta, hogy soha nem lesz képes megszabadulni a tehetetlenség okozta megsemmisítő érzéstől, ráadásul ezúttal pont az apja volt az, aki gyógyíthatatlan beteg.

Forró borogatást tett a beteg lábára, de tudta, hogy az egész olyan hiábavalóan hősies próbálkozás csupán, mintha valaki homokvárra próbálná útját állni a dagálynak. Reggelre a láb hidegebb volt és a hús elveszítette rugalmasságát. Tapintásra ottmaradt az ujjnyoma, mintha kenyérbélbe nyomta volna. A szag is erősebb volt.

Egész nap meneteltek. Fuller nem szólt egy szót sem, kábult öntudatlanságban hevert a hordágyon, ami mellől Robyn egy percre sem mozdult el. Már nem bömbölte a zsoltárokat és nem fohászkodott vadul a Mindenhatóhoz. Robyn köszönetet mondott Istennek azért, hogy legalább a fájdalomtól megkíméli apját.

Késő délután elértek egy széles földútra. Az úton, ami szemmel láthatóan kelet-nyugati irányban haladt, sokan járhattak. Mind a helyét, mind a leírását illetően pontosan ráillett arra, amit apja az útinaplóba írt. A kis Juba sírva fakadt és szinte megdermedt a rémülettől, mikor megpillantotta az utat.

Elhagyott és rozoga viskókból álló táborra akadtak, amit feltehetően a rabszolga-kereskedők használtak. Robyn parancsot adott, hogy ott táborozzanak. Fuller Ballantyne gondozását a masona asszonyra és a még mindig nyűszítő és remegő Jubára bízta, s csak az öreg Karangát vitte magával. Karanga magához vette hosszú lándzsáját, s úgy lépdelt mellette, mint egy agg pávakakas - olyan megtisztelve érezte magát. Két mérfölddel arrébb az út meredeken emelkedni kezdett egy hegygerinc felé.

Robyn biztosan akarta tudni, hogy valóban ez lenne-e a rabszolgák útja, vagy ahogy Juba könnyek között rebegette, a Hiénák Útja.

A nyergen azután megtalálta azt a bizonyítékot, amit keresett. A fűben, az út szélétől alig pár lépésnyire, egy fejszével durván lecsupaszított villás faágból készített kettős rabigát talált.

Robyn korábban alaposan áttanulmányozta azokat a vázlatokat, amiket apja készített, s így nyomban felismerte, hogy mi az. Ha a rabszolgahajcsároknek nincs elég lánc és bilincse, ezekbe az igákba kötötték be áldozataikat, amiket a nyakuk köré tettek. Két rabszolgának mindent együtt kellett csinálnia: együtt kellett menetelniük, aludniuk, enniük és

szükségüket végezniük - mindent együtt csináltak, csak menekülni nem tudtak.

Mostanra már csak néhány csontdarab maradt azokból a rabszolgákból, akik egykor ezt az igát hordták; amit nem vettek észre a hiénák és a keselyűk. Volt valami szörnyen szomorú és hátborzongató a durván faragott villás faágban. Robyn képtelen volt rávenni magát arra, hogy hozzányúljon. Rövid imádságot mondott azokért a rabszolgákért, akik itt pusztultak, aztán visszafordult a tábor felé - most már biztosan tudva, hogy a rabszolgaútát érték el.

Este a hottentotta káplárral, az öreg Karangával és Jubával megtanácskozta helyzetüket.

- A tábort és az utat ennyi nap óta - kezével húszat mutatott - nem használta senki - mondta az öreg Karanga.

- Melyik irányba mentek? - kérdezte Robyn, aki mostanra már újra megbízott az öreg nyomolvasó tudományában.

- A napkelte irányába utaztak és még nem jöttek vissza - nyögte ki Karanga.

- Úgy van, ahogy mondja - erősítette meg Juba, akinek komoly erőfeszítésébe kerülhetett egyetérteni valakivel, akire ilyen féltékeny, s akit ennyire lenéz. - Az esős évszak beköszöntése előtt ez lesz az utolsó rabszolgakaraván. Azután, hogy megtelnek a folyók, szünetelni fog a kereskedés és a Hiénák Útját benövi a fű. Csak a száraz évszakban indulnak el újra a hajcsárok.

- Vagyis egy rabszolgakaraván halad előttünk - töprengett Robyn hangosan. - Ha ezen az úton megyünk, lehet, hogy meg tudjuk előzni őket.

A hottentotta káplár közbeszólt: - Az nem lehet, madame! Hetekkel előttünk járnak.

- Akkor viszont épp visszatérőben fogunk összeakadni velük, miután túladtak az árun.

A káplár igent bólintott, mire Robyn megkérdezte tőle: - Meg tudnak védeni minket, ha a rabszolga-kereskedők meg akarnák támadni az oszlopunkat?

- Én és az embereim - húzta ki magát a káplár - száz koszos rabszolgahajcsárral is felérünk - mondta, aztán egy kis szünet után hozzátette: - És maga is úgy tud lőni, mint egy férfi, madame!

Robyn elmosolyodott. - Na jól van! Akkor hát ezen az úton megyünk le a tengerig.

A káplár rávigyorgott. - Rosszul vagyok már ettől a vidéktől és a vadaktól. Nagyon vágyom már arra, hogy lássam a Table Mountain felett a felhőket és Cape Smoke-kal öblítsem le az út porát a torkomon.

A hiéna vén kan volt. Vastag, kopott bundájából foltokban hiányzott a szőr, lapos, kígyószerű fejét forradások fedték, füleit megtépdesték a tüskék és a harapások, az acsarkodó küzdelem az állatok és emberek bomló teteme felett. Szája az orrcimpájáig felszakadt az egyik verekezésben, s mivel ferdén forrt össze, kilógó sárga fogaival folyton undorítóan vigyorgott.

Fogait megviselte az idő, nem tudta többé összeroppantani a hiénák étrendjének legnagyobb részét képező vastag csontokat. Nem tudott már versengeni, verekedni, ezért le kellett maradnia a vadászó falkától.

A rabszolgasereg hetekkel ezelőtt áthaladt, nem volt emberi tetem a csapás mentén, a vad pedig ritka ebben a száraz országban. Azóta hulladékon élt, a sakál és a bábuin friss ürülékén, mezei egereken, egy strucc régen elhagyott tojásán, mely kénes gázokat és bűzös folyadékokat lövellt, mikor rátette a mancsát. De még így, kiéhezetten is kilencven centiméter magas volt és majd hetven kilót nyomott.

Hasa a tépett, csapzott bunda alatt homorú volt, mint az agáré. Magas ormótlan válláról csontos csigolyák futottak sovány hátsójához.

Fejét lehorgasztva járt, dög és maradék után szaglászott, de mikor a szél illatot sodort felé, magasra emelte fejét és orrcimpái megremegtek.

Füstszag a levegőben, emberek a közelben - jelenlétük élelmet jelentett, de még a többi szagnál is élesebben, tisztábban érzett valamit, amitől forradásos pofájából ezüst patakokban folyt a nyál. Előbb nehezen botorkált, de hamarosan ügetve követte a szívettépően kíváncsi illatot a szélben. Az illat, mely a vén hiénát megbabonázta, egy üszkösödő láb édeskés szaga volt.

A hiéna a tábor szélén feküdt. Úgy hevert, mint egy kutya, állat az első mancsán pihentetve, hátsó lábát és bozontos farkát a hasa alá húzva a magas elefántfücszerje mögött lapult. Az őrtüzek körüli nyüzsgést figyelte.

Csak szemét forgatta, megtépett fülcsonkja megrándult és felmeredt az emberi hangok ritmusára, egy vödör váratlan csörrenésére, vagy ha fejsze csapódott egy farönkre.

Egyszer-egyszer, mikor a szél azt az illatot hozta a hiéna felé, mely a táborhoz vonzotta, beleszippantott a levegőbe. Nehezen fojtotta el a kis sóvárgó üvöltéseket, melyek a torkát szorongatták.

Ahogy az esti árnyékok sűrűbbé lettek, egy félmeztelen emberjött a táborból búvóhelye felé. A hiéna ugrásra készült, de Juba - mielőtt odaért volna, ahol a hiéna rejtőzködött - megállt és gondosan körülnézett. Nem vette észre az állatot. Felhajtotta gyöngyözött köténye szélét, leereszkedett, majd a földre guggolt. A hiéna lapulva figyelte. Mikor Juba felállt és visszament a táborba, a vadállat a közelgő sötétségtől felbátorodva előrekúszott és felfalta, amit a lány hagyott. Étvágya felcsigázódott. Ahogy beesteledett, az éhség átjárta minden porcikáját, bozontos farkát felgömbölytette, kieresztette az elfojtott vadászüvöltést: „óóóóó-uu”, „óóóóó-uu”. Ezt a mélyről induló és magas hangon végződő süvöltést minden férfi és nő ismerte a táborban, ügyet sem vetettek rá.

Fokozatosan alábbhagyott a tábortüzek körüli nyüzsgés, az emberi hangok álmosak lettek, a beszéd akadozott, a tüzek pislákolni kezdtek és az elhaló lángokkal belopódzott a táborba az este, vele pedig a hiéna.

Egy váratlan, erős hangtól kétszer is nekirugaszkodott és beügetett a bokrok közé, de csak azért, hogy a beálló csendben újra összeszedje a bátorságát és visszasettenkedjen.

Jóval elmúlt már éjfél mikor a vadállat talált egy gyenge rést a tábor körüli tövises sövényen és csendesen, alattomosan átosont a nyíláson.

A szag egyenesen a tábor közepén lévő, nyitott oldalú, szalmafedeles kalyiba felé vezette. Hasával majdnem a földet érve, az óriási kutyaszerű állat közelebb -ijesztően közel lopódzott.

Robyn ülő helyzetben, még teljesen felöltözve mélyen aludt apja hordagya mellett, egyszerűen hagyta, hogy feje keresztbe font karjára bukjon, míg csak a kimerültségtől, az aggodalomtól és a bűntudattól össze nem roskadt.

Az öregember átható sikoltozására ébredt. A tábort tökéletes sötétség borította, és Robyn egy pillanatra azt gondolta, megvakult. Gyorsan talpra ugrott, hirtelen azt sem tudta, hol van, és átbukott a hordágyon. Kitárt karja valami nagy és szőrös dologba akadt, valamibe, ami haláltól és ürüléktől bűzlött, és amibe apja lábának szörnyű, émelyítő szaga keveredett.

Ő is sikított. Az állat morgott: tompa hang préselődött ki összeszorított állkapcsa közül, olyan volt, mint egy farkaskutya csonttal a szájában. Fuller és Robyn sikoltása felverte a tábort. Valaki száraz fűcsomót hajított a parázsba. Az őr-tűz fellángolt, a narancsszínű fényben nappali világosság támadt.

A hatalmas púpos állat egy csomó ruhával és pokróccal együtt lehúzta Fullert a hordágyról. Megragadta az alsótestét, és Robyn hallotta a csontok recsegését a rettenetes állkapcsok között. A hang megörjítette, a tűzifarakás mellől felkapott egy baltát és teljes erővel a szerencsétlen test felé csapott. Érezte az ütést és a hiéna fuldokló vonításba kezdett.

A sötétség és az éhezés bátorságot adott a vadállatnak. A pokrócokon át összeszorított szájával szűröcsölt, már az ízt is érezte, nem akarta elengedni zsákmányát.

Megfordult és Robynra vicsorgott. Kerek szemei sárgán villogtak a lángokban. Rettenetes sárga agyari, mint egy acélcsapda, néhány centiméterre Robyn ujjaitól rácsapódtak a balta nyelére és kirántották a kezéből. Aztán újra áldozatához fordult, és még egyszer rákattintotta állkapcsát a gyenge, törékeny testre. Fuller csontsovány volt, könnyű, akár egy gyerek és a hiéna fürgén a tüskés sövény nyíflása felé vonszolta.

Még mindig segítségért kiáltozva, Robyn utánuk botorkált, megragadta apja vállát, miközben a hiéna a hasánál fogva tartotta. Az asszony és az állat viaskodtak egymással, s ahogy a hiéna rejtekhelye felé hátrált, sárga fogai feltépték-

felhasították Fuller hasfalát, nyaka pedig kifícamodott a rángatástól.

A bricseszes hottentotta tizedes fegyverét lóbálva rohant felénk.

- Segítség! - sikoltott Robyn. A hiéna elérte a kerítést, Robyn lába megcsúszott a porban, elengedte Fullert.

- Ne lőjön!... - sikoltott Robyn. - Ne lőjön! - A fegyver legalább annyira veszélyes volt, mint a hiéna.

A káplár továbbrohant, megfordította a puskáját és a puskatussal az állat fejére vágott. A fa recsegve-ropogva csapott a csontra, az állat elengedte zsákmányát. Végül gyávasága legyőzte mohóságát. Megfordult és a tüskés kerítés nyílásán át eltűnt az éjszakában.

Óh, könyörülj, drága Istenem! - suttogta Robyn, ahogy visszavitték Fullert a hordágyra. - Még nem szenvedett eleget?

Fuller Ballantyne túlélte az éjszakát, de egy órával hajnalhasadás után, anélkül, hogy visszanyerte volna eszméletét, a rendíthetetlen, makacs öregember eltávozott az élők sorából. Mintha egy legenda is távozott volna, egy korszak is véget ért volna vele!

Robyn nem fogta fel, mi történt. Kabult dermedtséggel megmosdatta, majd a temetéshez felöltöztette a törékeny, rothadó testet.

Egy magas makuszifa tövében temette el apját, saját kezével a következő szavakat véste a fakéregbe:

FULLER MORRIS BALLANTYNE

1798. nov. 3. - 1860. okt. 17.

Abban az időben óriások jártak a földön

Azt kívánta, bárcsak márványba véshte volna a szavakat. Azt kívánta, bárcsak bebalzsamozhatná a testet és visszavihetné, hogy ott nyugodjon, ahová tartozik, a nagy Westminster Abbeyben. Azt kívánta, bárcsak felismerte, tudta volna, hogy ő maga kicsoda, mielőtt az apja meghal. Azt kívánta, bárcsak enyhíteni tudta volna a szenvedését. Szívét elöntötte a bánat és a bűntudat.

Három napon át nem bontott tábor. Robyn szótlánul ült

az újonnan ásott földkupac mellett a makuszifa alatt. Karangát és még a kis Jubát is elküldte, egyedül akart maradni.

A harmadik napon letérdelt apja sírja mellé és hangosan így szólt:

- Az emlékedre esküszöm, drága atyám, esküszöm, hogy akárcsak te, egész életemet ennek az országnak és népének szentelem.

Aztán felállt, a szája melletti ráncok megkeményedtek. A gyász ideje elmúlt. Most tisztán látta, mi a kötelessége, hogy követnie kell a Hiénák Útját a tengerig, hogy azután az egész világ előtt tanúskodjon azok ellen a szörnyetegek ellen, akik használják.

Ha az oroszlánok vadászni indulnak, az áldozatok megérzik a veszélyt. Nyugtalanság gyötri őket, csak pillanatokra legelnek, fel-felvetik agancsos fejüket, majd különös, anti-lopmozdulatlanságba merevednek, csupán nagy, trombita alakú fülüket mozgatják szüntelen. Azután sebesen - ahogy az elvetett kocka gurul - új helyet keresnek maguknak a füves síkságon. Idegesen horkantanak, tudják, hogy veszélyben vannak, de nem tudják, honnan jön a veszély.

Az öreg Karangában ugyanez az ösztön működött, mert hisz masona volt, ganéevő, és mint ilyen, természetes áldozat.

Először ő jött rá, hogy matabelék vannak a közelben. Elcsendesedett, izgatott lett, figyelt, izgalma átterjedt a többiekre is.

Robyn látta, hogy felszed egy törött strucctollat az ösvény melletti fűből, komolyan tanulmányozza, ajkát biggyeszti hozzá és csendesen füstölög magában. Nem madár szárnytolla volt.

Aznap éjjel bevallotta félelmét Robynnak.

- Itt vannak, a nők gyilkosai, a gyerekek elrablói. - Színlelt harciassággal beleköpött a tűzbe.

- A védelmem alatt állsz - mondta Robyn. - Te és a karaván minden tagja.

Hamarosan valóban találkoztak a matabelék harci csapataival. Hajnalban történt, a matabelék mindig akkor támadnak.

Senki sem figyelmeztette őket, egyszer csak ott voltak, bekerítették a táborn, bólogató tollak, tarka pajzsok szilárd fala, a széles lándzsák pengéi csillogtak a korai fényben. Az öreg Karanga még éjjel elment és vele a többi teherhordó meg szállító. A hottentottáktól eltekintve a tábor elhagyatott volt.

De Karanga figyelmeztetése mégsem volt hiábavaló. A tuskés sövény mögött kihúzott szuronnal és lövésre kész puskával ott álltak a hottentotta örök.

A táborn körülvevő matabelék, akár a fekete márványszobrok, csendben és mozdulatlan vártak. Mintha több ezren lennének! Ajózan ész azonban azt súgta Robynnak, hogy mindez csak a túlfűtött képzelet és a gyenge világítás játéka. Százan, legfeljebb kétszázan lehetnek - döntött végül.

Juba azt súgta mellette: - Biztonságban vagyunk, Nomusa. Túl vagyunk a Felperzselt Földön, túl országom határán. Nem fognak megölni bennünket.

Robyn azt kívánta, bárcsak ő is ennyire biztos lenne ebben, és nem csupán a hajnali hidegtől, enyhén megremegett.

- Figyelj csak, Namusa! - folytatta. A hordárfiúk velük vannak, és sok *amodada* magával hozta az *isimabuját*, vagyis a lőfegyverét. Ha harcolni akarnának, nem lenne rajtuk ekkora teher.

Robyn látta, hogy a lánynak igaza van. Néhány harcosnak rozsdás muskéta lógott a vállán és apja feljegyzéseiből emlékezett rá, hogy a matabelék, ha komoly harcra készülnek, a puskát, melyben sosem bíztak meg igazán és amellyel sosem céloztak pontosan, odaadták a hordárfiúknak, és csak arra a fegyverre hagytakoztak, amit őseik kovácsoltak és tökéletesítettek, a Csaka Zulu asszegájában.

- A hordárfiúk portékát hoznak, ezek kereskedők - sutogta Juba. A fiúk harcos inasok voltak és az öregebb harcosok sorai mögött még mindig oszlopban közeledtek. Ahogy Robyn felismerte a fejükön egyensúlyozott dobozokat és kötegeket, nyugtalansága elszállt és düh váltotta fel.

Most már bizonyos volt abban, hogy kereskedők, mivel a keleti úton jöttek visszafelé. Afelől sem maradt túl sok kétsége, hogy mit adhattak cserébe ezekért a vacak holmikért.

- Rabszolga-kereskedők - mordult fel. - Az isten szerel-

mere, hiszen éppen ezeket a kereskedőket keressük! Pizkos üzelmeiket bevégezték, most már visszatérhetnek. Juba, azonnal bújj el! - parancsolta.

Azután Sharp puskáját hóna alá szorítva kilépett a csipkebokorsövény nyílásán. A legközelebb álló harcosok leeresztették pajzsukat és kíváncsian néztek rá. Ez a szemernyi gesztus Juba feltételezését igazolta, nem háborús szándékkal jöttek.

- Hol a törzsfőnökötök? - kérdezte Robyn dühtől éles hangon. A harcosok arcán a kíváncsiság helyett most megütközés tükröződött. Soraik közt hullámlás és moraj támadt, mígnem egy ember jött előre. Alig volt férfi, aki valaha is mélyebb benyomást gyakorolt volna Robynra.

Megtéveszthetetlenül látszott rajta az előkelő neveltetés, valamint a katonák csatában szerzett arroganciája és büszkesége. Megállt Robyn előtt, halk, nyugodt, de jól hallható hangon így szólt:

- Hol a férje, fehér asszony? Vagy az apja?

- Én felelek magamért és az embereimért.

- De hát ön asszony - vetette ellen a szálfatermetű induna.

- Te meg rabszolga-kereskedő vagy - fakadt ki Robyn. - Nőkkel és gyermekekkel kereskedsz.

A harcos rámeredt egy pillanatra, aztán felemelte fejét és halk, tiszta, csengő hangon elnevette magát.

- Nemcsak asszony - nevetett -, de még szemtelen is.

A férfi vállára emelte a pajzsát és nagy léptekkel elment mellette. Olyan magas volt, hogy Robynnak fel kellett emelnie a fejét, hogy lássa. Rugalmas, magabiztos járása volt. Bár fekete bársonyöltözetet viselt, hátizmai csillogtak, fejdíszének tollazata ringott és bokáján a harci csörgők minden lépésre megzizzentek.

Fürgén átlépett a sövény nyílásán. Robyn intésére a hottenotta káplár szuronyával pihenjállásba helyezkedett, és hátralepett, hogy a törzsfőnök elférjen.

A törzsfőnök egyetlen pillantást vetett a táborra, azonnal felmérte a helyzetet és újból nevetésre fakadt.

- Teherhordói megfutamodtak - mondta. - Azok a masona sakálok egynapi távolságból megérzik, ha igazi férfi van a közelben.

Robyn követte a férfit a táborba és cseppet sem tettetett haraggal azt kérdezte:

- Milyen joga lépsz a földemre és félemlíted meg az embereimet?

A törzsfőnök visszafordult:

- A király embere vagyok - felelte. - A király ügyében járok.

Mintha válaszával mindent elmagyarázott volna.

Gandang, a törzsfőnök, Mzilikazinak, a matabelék királyának és legfőbb főnökének, és az összes behódolt törzs főnökének a fia volt.

Anyja ereiben tiszta zanzi vér folyt, a dél régi, tiszta vére, de mivel csak az egyik fiatal asszonya volt, Gandang sosem örökölhette meg apja birodalmát.

Ugyanakkor ő volt apja egyik kedvence. Mzilikazi, aki fiai és több száz felesége közül is csak néhányban bízott, ennek a fiának teljes bizalmat adott. Nemcsak azért, mert gyönyörű, okos és félelem nélküli harcos volt, de azért is, mert szigorúan betartotta a törvényeket és a szokásokat, és mert sokszor bizonyosságot tett feltétlen hűségéről apja és királya iránt. Ezért, valamint tetteiért kitüntetésekkel volt elhalmozva, amiről a kezén és lábán lévő ökörfarokbojtok tanúskodtak.

Huszonnégy évesen ő volt a legfiatalabb *indoda*, aki valaha is megkapta az indunák fejdíszét, s aki így országa legfelső tanácsában is helyet kapott; szavára még az öreg, ősz fejű harcosok is komolyan odafigyeltek.

Az öregedő, köszvényes király egyre gyakrabban fordult szálfagegyenes fiához, ha nehezebb feladat adódott, vagy ha keményebb harcra volt kilátás.

Így, amikor Mzilikazi értesült annak a törzsfőnökének az árulásáról, aki a Felperzselt Föld keleti és déli része felett uralkodott, nem tévovázott, magához rendelte Gandangot, azt a fiát, akiben megbízott.

- Bopa, Bakweg fia áruló.

A király Gandang iránti szeretetét mutatta, hogy mielőtt kiadta volna a parancsokat, magyarázatot fűzött hozzájuk.

- Először, ahogyan a parancs szolt, elpusztította azokat, akik a Felperzselt Földre léptek. Később mohó lett. Ahelyett, hogy megölte volna, mint a marhákat elfogta és eladta őket

a putukziknek (a portugáloknak) és a sulumaniknak (az araboknak), miközben azt üzenve nekem, hogy valamennyien holtak. - Az öreg király megmozgatta dagadt, fájdalmas ízületeit és csak azután folytatta. - És mert Bopa mohó ember, akárcsak azok, akikkel üzletel, hozzálátott, hogy újabb eladható marhákat találjon. Titokban, saját számlájára kirabolta a Felperzselt Földön túli területek törzseit.

Gandang atyja előtt térdelve döbbenet szíszeggett. Megszegte a törvényeket és a szokásokat, mert a Felperzselt Földön túli masona törzsek a király „marhái”, akiket csak a király utasítására lehet kifosztani. Ha bárki más, hatalmat bitorolva zsákmányol: árulást követ el, a legsötétebb árulást.

- Igen, fiam - a király ugyanazt érezte, mint Gandang, iszonyatot. - De mohósága nem ismert határt. Megkívánta a csecsebecséket és a vacakságokat, melyeket a sulumanik hoztak neki és amikor már nem állt elegendő masona „marha” a rendelkezésére, saját népe ellen fordult.

A király elcsendesedett, arcára mély sajnálkozás ült, mert noha maga is ellenőrizhetetlen és korlátlan hatalommal bíró despota volt, akinek vad törvényei voltak, ezeken a törvényeken belül igazságos ember volt.

- Bopa követeket küldött hozzám. Saját embereinket árdolta. Néhányan zanzi nemesek, egyiket árulással vádolta, másikat boszorkánysággal, a harmadikat azzal, hogy meglapta a királyi nyáját. Én visszaküldtem a követeket, megparancsoltam, hogy ölje meg a törvényszegőket. De nem ölte meg őket. Embereikkel együtt elhurcolta őket azon az úton, amelyet kelet felé nyitott. A testüket nem ebbe a földbe temetik, szellemük mindörökké otthontalanul vándorol majd a világban.

Szörnyű volt az ilyen sors; a király mellére horgasztotta fejét és tűnődött egy kicsit. Aztán sóhajtott és felnézett. Apró, ápolt feje és magas, szinte nőies hangja egyáltalán nem vallott hatalmas hódítóra és rettenthetetlen harcosra.

- Tűzd a lándzsád hegyére az árulót, fiam és ha megölted, térj vissza hozzám!

Mikor Gandang kúszva hátrálni kezdett, a király felemelte egyik ujját és megállította:

- Ha megölted Bopát, te is és azok a társaid is, akik tanúi lesznek tettetednek, felkereshetitek a nőket.

Gandang már nagyon régóta várt az engedélyre, a legmagasabb kegyre, hogy felkereshesse a nőket és feleséget választ-hasson magának.

Amint kúszva kihátrált a királyszeme elől, mindvégig apja dicséretét zengte. Később a hű fiú teljesítette a parancsot. A megtorlás lándzsájával a kezében gyorsan bejárta Matabeleföldet, a Felperzselt Földet és végig a Hiénák Útját, míg találkozott Bopával, aki - az olyannyira sóvárgott zsákmánnyal megrakva - visszatérőben volt keletről. A találkozásra a gránithegyek közötti hágón került sor, nem egész egy napi járásra attól a helytől, ahol most Robyn Ballantyne-ra talált.

Gandang *inyati* ördökfíókái (a strucctollas fejdísz, cibet-macskafarok szoknyát és fekete-fehér pettyes ökörbőr pajzsot viselő bivaly) körbevették Bopa csupa kiválasztott harcosból álló rabszolgaőrségét, akik az *inhamblene* törzsbe (az úszók közé) tartoztak. A rabszolga-kereskedők fehér kócsagtollat és majomfarok szoknyát viseltek, harci pajzsuk csokoládébarna és vörös mintás ökörbőrből készült. A igazság azonban az inyatik oldalán állt. Gyorsan bekerítették (jikela) a bűnös és összezavarodott őrséget, majd rájuk rontottak és egy rövid, de iszonyatos csatában lemészárolták őket.

Gandang a deres fejű, de erős testalkatú Bopára támadt: az agyafűrt, sebhelyes harcos több ezer ilyen viadalt megvívott már. Pajzsaik, a fekete-fehér és a vörös, mint két harcoló bika szarva tompán egymásnak verődtek, aztán birkózni kezdtek, hogy egymás fölé kerekedjenek, míg végül Gandang, a fiatalabb és erősebb harcos, áthelyezte testsúlyát és lábát, s ezzel pajzsa csücskét előbb Bopa vörös pajzsa alá akasztotta, majd oldalra nyomta, hogy ellensége fedetlen maradjon.

- *Ngidla* - ettem! - kiáltotta Gandang, amint széles pengéjét Bopa bordája közé szúrta, aztán visszahúzta. A hús cuppanó hangot adott, mint mikor egy öregember bokáig érő sárban lépked. Bopa szívéből nyomban kifröccsent a vér, telefröcskölve Gandang pajzsát meg a kezén és lábán függő ökörbojtokat.

Így Gandangnak jó oka volt, hogy nagyot nevéssen, mikor Robyn rabszolga-kereskedőnek nevezte.

- A király dolgában járok - ismételte. - De maga, fehér asszony, maga mit keres itt? - Keveset tudott ezekről a különös emberekről, mert igen kicsi volt még, mikor Mzilikazi ördögfiókái megküzdöttek velük a déli tájakon és kénytelenek voltak északra nyomulni, arra a területre, mely ma Mata-beleföld.

Gandang csak egy vagy két emberrel találkozott közülük. Járt néhány látogató atyjánál Thabas Indunasban, a királyi székhelyen: utazók, kereskedők és misszionáriusok, akik a királytól kértek átbocsátást az ország területén, és tőle kaptak engedélyt arra, hogy a szigorúan védett határokon átkelhessenek.

Gandang gyanakodott rájuk és tarkabarka portékáikra. Nem tetszett neki az a szokásuk, hogy letörnek egy-egy darabot az útjukat szegélyező sziklákból, nem szerette a beszédüket a fehér emberről, aki az égben lakik és - úgy tűnt - komolyan verseng Nkulukuluval, a matabélék nagy istenével.

Találkozott volna csak a Felperzselt Földön az asszonnyal és követőivel. Gondolkodás nélkül engedelmeskedett volna a parancsnak és megölte volna mindegyiküket.

De még tíznapi járóföldre voltak a határtól és az asszony meg az emberei nem érdekelték igazán. Türelmetlenül várta már, hogy visszatérhessen atyjához és jelenthesse vállalkozásának sikerét. Nem akart időt pazarolni.

- Mi dologban jársz, asszony?

- Azért jöttem, hogy közöljem veled, a Nagy Királyné nem hagyja többé, hogy emberi lényeket, mint barmokat, eladjanak egy pár gyöngyszemért. Azért jöttem, hogy véget vessek ennek az ördögi üzletnek.

- Ez férfidolog - mosolygott Gandang. - Ráadásul már bevégeztetett.

Szórakoztatta az asszony, máskor élvezte volna, hogy incselkedik vele.

Meg akart fordulni, hogy elhagyja a táborát, mikor hirtelen az egyik alkalmi kalyiba vékony szalmafalán, egy résen keresztül alig észrevehető mozgásra lett figyelmes. Nagy természetéhez képest váratlan fürgeséggel bebújt a kunyhóba, csuklójánál fogva kihúzta Jubát és karnyújtásnyira tartva magától komolyan szemügyre vette a lányt.

- Matabele vagy, a népünkhöz tartozol - szólt egyenesen.

Juba lehorgasztotta fejét és arca elsürkült a félelemtől. Robyn egy pillanatra azt hitte, összecsiklik.

- Beszélj! - parancsolt rá Gandang halk, de ellentmondást nem tűrő hangon. - Matabele vagy!

Juba feltekintett, de olyan halkan suttogott, hogy Robyn alig hallotta, mit mond.

- Matabele - válaszolta -, zanzi vérből való vagyok.

A harcos és a lány gondosan szemügyre vették egymást. Juba felvetette fejét, a szürkesség eltűnt arcáról.

- Atyád? - kérdezte Gandang végül.

- Juba vagyok, Tembu Tebe lánya.

- Ő és valamennyi gyermeke halott. A király parancsára.

Juba megrázta fejét. - Atyám meghalt, de a feleségei és a gyerekek a sulumanik országában vannak, túl a tengeren. Egyedül én szöktem meg.

- Bopa! - Gandang úgy ejtette ki a nevet, mintha káromkodna. Egy percig gondolkodott. - Lehet, hogy atyádat igaztalanul ítélték el, mert Bopa hamis vádakot juttatott el a királyhoz.

Juba nem felelt, de a beálló csendben Robyn látta, hogy valami finom változás megy végbe a lányban: megváltozott a fejtartása, apró, de provokatív mozdulattal másik lábára állt, közben kicsit kitolta a csípőjét.

Mikor felnézett a magas indunára, szeme tágra nyílt, tekintete meglágyult, ajkai szétnyíltak, de csak annyira, hogy nyelvének rózsaszín hegye éppen kilátszott.

- Ki neked ez a fehér asszony? - kérdezte Gandang, és leheletnyi elfogódottság bujkált a hangjában. Még mindig a lány csuklóját fogta, az pedig meg sem kísérelte, hogy kiszabadítsa magát.

- Anyám helyett anyám - hangzott a felelet. Az induna arcáról kedves, fiatal testére nézett, fején finoman megrebentek a structollak, Juba pedig enyhén leeresztette a vállát, hogy pillantását keblére vethesse.

- Saját akaratodból vagy vele? - folytatta tovább Gandang és Juba bólintott.

- Hát legyen! - látszott, hogy az ifjú harcosnak nehezére esik levennie tekintetét Jubáról, de mégis elengedte csuklóját, és Robynhoz fordult. Mosolya újra gunyorossá vált.

- A rabszolga-kereskedők, akiket keres, nincsenek messze, fehér asszony. Az úton, a következő hágónál rájuk talál.

Olyan gyorsan és csendesen tűnt el, ahogy jött, harcosai sűrű sötét oszlopban követték. Pillanatokon belül nyomuk sem volt, eltűntek a kanyargós nyugati csapáson.

A szolgák közül először az öreg Karanga tért vissza. Vékony lábain úgy jött át a szúrós sövényen, mint egy bátortalan gólya.

- Hol voltál, mikor szükségem lett volna rád? - kérdezte számonkérőn Robyn.

- Nomusa, nem bíztam benne, hogy meg tudod-e majd őrizni békétűrésedet a matabele kutyák iránt - az öreg remeggett, de nem tudott Robyn szemébe nézni.

Egy órán belül a teherhordók és a szállítók is előjöttek az erdőkből, lekúsztak a hegyekből. Most valamennyien csodálatra méltó lelkesedéssel fogadták, hogy az *inyati* ördögökkel ellentétes irányban folytatják a menetelést.

Robyn ott találta meg a rabszolga-kereskedőket, ahol Gandang ígérte. Szét voltak szórva a hágó elején. Úgy heverték, mint falevelek az első őszi szélvihar után. Hogy végül is matabeleként harcoltak, az bizonyította, hogy majdnem mindannyiukat nyakán vagy mellén érte a halálos szúrás.

Végső tiszteletadásként azok iránt, akik becsülettel harcoltak, a győztesek felhasították a halottak hasát, hogy a szellemek távozni tudjanak, de a keselyűk felhasználták a vágást, hogy hozzáférjenek a hasüreghez.

Ugráltak és szárnyukat csapkodták, rikácsolva perlekedtek a tetemeneken, úgy rángatták és tépkedték őket, hogy a halott lábak, mintha csak élnének, rúgtak és tekeredtek, miközben por és tollfergeteg röpködött körülöttük. A madarak fülsike-títőén károgtak és rikoltoztak.

Azok, akik már megszerezték a zsákmányt, a fákon és a hágó feletti sziklákon gubbasztottak, tollúkat felfújva, kopasz fejüket és nyakukat vállukra hajtva szunyókáltak, a kiadós falatokat emésztették, hogy majd visszatérjenek a lakomához.

A kis menet tagjai a keselyűk rikoltó kórusától kísérve, a vérontástól megbabonázva, lassan, szótlanul lépkedtek,

óvatosan kerülgették a bátor emberek széttépett, porlepte maradványait. Mindez saját halandóságukra emlékeztette őket.

Mikor átmentek a szoroson, felgyorsították lépteiket és sietve haladtak lefelé a meredélyen, de időnként egy-egy rettegő pillantást vetettek hátrafelé. A lejtő alján egy patak folyt. Kis, tiszta vizű forrásból fakadt és a sziklákon áttörve magát, helyenként apró, árnyas tóvá szélesedett. Robyn letelepedett a partján, és azonnal hívta Jubát, kövesse ő is.

Úgy érezte, meg kell fürödni, le kell mosnia a halál undorító érintését. Ahogy leült a csörgedező vízesés alá, a patak vize a derekáig ért. Hagyta, hogy a víz végigcsorogjon a fején és lecsukott szemén, megpróbálta kitörölni a csatatér borzalmas emlékét. Jubát kevésbé zaklatta fel a látvány, számára a halál legkegyetlenebb formája sem volt ismeretlen. Teljesen feloldódott a pillanatban, játszott, paskolta a zölde vizet.

Végül Robyn a partra gázolt, az inget és a bricsesz nadrágot nedves testére húzta. A hőségben a nedves holmik pillanatok alatt megszáradtak és miközben a feje tetején copfba tekerte vizes haját, odaszólt Jubának, hogy jöjjön ki a tóból.

A lány csintalanul lázadó hangulatában figyelemre sem méltatta. Elmerült a játékban, lágyan énekelt, amint vadvirágot szedegetett a tó feletti kúszónövényről és fűzért font a nyaka köré. Robyn elfordult, nem zavarta. Egyedül baktatott a part és a tábor felé, az első forduló után Juba már nem láthatta.

Juba felnézett és töprengett egy kicsit. Nem tudta pontosan, miért nem engedelmeskedett, és kis, fagyos félelem szállta meg az egyedüllétből. Még nem szokott hozzá új hangulataihoz, ehhez a különös és formátlan izgalomhoz, ehhez a tárgyaltan, de lélegzetelállító várakozáshoz. Felszegte fejét, majd újra énekelni és játszani kezdett.

A part felett egy magas alak támaszkodott a vadfügefá törzsének. A lányt figyelte. Alakját félig eltakarta a futónövény és leopárdszerűre pettyezte a fák levelein átszűrődő napfény.

Ott állt láthatatlan és mozdulatlan, mióta a vízcsobbanás és a dalolás hangja a tóhoz csalta. A két nőt figyelte, összehasonlította meztelenségüket - a vértelen fehér bőrt a fényes

feketével, a csontos, szögletes testet az édesen telttel, a kis, hegyes mellett, az obszcén rózsaszín nyers húst a kereken duzzadó domborulattal, mely sötét és csillogó volt, mint a mosott szén. A keskeny fiús csípőt összevetette a büszke, széles csípővel, mely öt fiút is elringathatna, a vacak kis feneket a gömbölydedséggel, a ragyogással, a megtéveszthetetlen nőiességgel...

Gandang tisztában volt vele, hogy ha visszamegy a csapáson, életében először megszegi a kötelességét. Már órák óta ezrede élén lépkedve nyugat felé kellene menetelnie. De nem tudta nem követni vére parancsát, így leállította az ezredet és visszafordult a Hiénák Útján.

- A király idejét rabolom, pontosan úgy, ahogy Bopa a barmait rabolta - mondta magában. - De hát ez csak egyetlen nap törtérsze, és annyi, az apámnak szentelt év után, nem haragudna ezért. - Gandang persze tudta, hogy kedvenc fia vagy sem, apja megtorolná az engedetlenséget, és Mzilikazi csak egy fajta büntetést ismert.

Így hát az életét kockáztatta, hogy újra láthassa a lányt. Árulónak kijáró halál várt rá, amiért néhány szót váltott egy idegennel, egy olyan ember lányával, aki maga is árulóként halt meg.

- Hányan ásták meg a sírjukat saját elhatározásból? - töprengett és várta, hogy a fehér asszony kimenjen a tóból. Mikor sovány, fiús testét befedte a merev, ronda ruhákkal és hívta Jubát, hogy kövesse, Gandang megkísérelte, hogy akaratán keresztül érintkezésbe lépjen a lánnyal és ott tartsa a vízben.

A fehér asszony látható sértettséggel megfordult, azután eltűnt a fák közt. Gandang megkönnyebbült és újra átadta magát a gyönyörködésnek, tovább figyelte a lányt a vízben. A vadvirágok halványsárgának látszottak a bőrén, és a vízcseppek, mint csillagok az éjszaka egén, úgy ragyogtak a mellén és a vállán. Juba egy gyerekdalt énekelt. Gandang nagyon jól ismerte, hirtelen rádöbrent, hogy a kísértetet hümmögi.

A lány a partra gázolt, azután a hófehér homokban állva leseperte a vizet a testéről. Még mindig énekelt, lehajolt, hogy a lábát is letörölje, finom, hosszú, a tenyerénél rózsaszín ujjaival a combjától a bokájáig lassan végigsimította a lábát.

Háttal állt Gandangnak és amint előrehajolt, a férfi hango-
san lihegett. Mikor a lány hirtelen kiegyenesedett és megfor-
dult, szembekerültek egymással. Juba, mint a riadt őz, meg-
remegett, sötét szeme tágra nyílt a félelemtől.

- Látlak Juba, Tembu Tembe lánya - szólt Gandang.
Ahogy lejött a partra, kissé fátyolossá vált a hangja.

A lány tekintete megváltozott, akár a napsugár egy tál
mézben, aranyos fénnel csillogott.

- A király hírnöke vagyok és az út jogát követelem -
mondta és megérintette a vállát. A lány reszketett az ujjai
alatt. Gandang látta, hogy libabőrös.

Az „út joga” déli szokás volt, a tenger melletti régi ország-
ból való. Ugyanaz a jog, amit Senzangakhona követelt Nán-
ditől, az „édestől”. De Senzangakhona nem tisztelte a tör-
vényt és áthatolt a tiloson. Ebből a vétségéből született a
fattyú Csaka, „a méh férge”, aki egyszerre lett király és csa-
pás Zuluföldön, ugyanaz a Csaka, akinek önkénye elől Mzili-
kazi északra vezette törzsét.

- A király hű szolgálója vagyok - válaszolt Juba szégyen-
lősen. - Nem tagadhatom meg, hogy vigaszt nyújtsak annak,
aki a király ügyében jár. - Gandangra mosolygott. Mosolya
nem volt sem merész, sem kihívó, de olyan kedves, olyan
bizakodó volt, és annyi csodálatot tükrözött, hogy a férfi
szíve ismét elszorult.

Tapintatos volt vele, finom, nyugodt és türelmes. Annyira
az, hogy Juba azon kapta magát, türelmetlenül várja, hogy
szolgálatára lehessen: olyan erősen kívánta, amilyen egyértel-
műen Gandang kívánta őt. Amikor megmutatta, keresztbe
rakott combja között hogyan csináljon fészket neki, Juba
rögtön válaszolt a szavára és az érintésére, valami fojtogatta
a torkát, mert nem tudott hangosan beszélni.

Amíg Juba fészkében tartotta Gandangot, érezte, hogy fo-
kozatosan eluralkodik rajta a szív és a test különös vadsága.
Megpróbált változtatni testhelyzetén, megpróbálta szétnyitni
szorosan összezárt lábát, magába akarta zárni, mert nem bír-
ta elviselni a tartózkodó, tantaluszi kínokat okozó súrlódást
a combja belső felén. Azt akarta, hogy érezze, amint Gandang
megmártózik a neki küldött, meleg és biztató nedvességben,
és azt akarta, hogy érezze, amint mélyen belékúszik... De

a férfi eltökéltsége, szokás- és törvénytisztelete éppoly erős volt, mint fölfe tornyosuló izmos teste és egészen addig szorosan tartotta, amíg magja erősen kilövellt és tékozlón a fehér homokba hullt. Akkor kissé eleresztette Jubát, aki abban a pillanatban zokogni tudott volna a veszteség miatt.

Gandang még mindig a karjában tartotta, zihált, az izzadság kis fényes patakokban ömlött végig sima fekete hátán és nyakán. Juba mindkét karjával kapaszkodott belé, szorosan átölelte, arcát a válla és a nyaka közé nyomta. Sokáig egyikőjük sem szólt.

- Olyan puha és gyönyörű vagy, mint az újhordas éjszaka - suttogetta végül Gandang.

- Te pedig olyan fekete és olyan erős vagy, mint a Csuaaala ünnep bikája. - Ösztönösen azt a hasonlatot választotta, mely a legtöbbet jelenti egy matabele férfi számára, a bikát, a gazdagság és a férfiaság szimbólumát, sőt a Csuaaala bikát, a királyi csordák legtekélyesebb állatát.

- Egy leszel a sok feleség közül - Robynt elremítette a gondolat.

- Igen - felelte Juba -, az első valamennyi között és a többiek tisztelni fognak.

- Elvittelek volna magammal, hogy rengeteg dologra megtanítsalak és hogy csodákat mutassak neked.

- Már láttam a legnagyobb csodát.

- Semmit sem fogsz csinálni, csak gyereket szülni.

Juba boldogan bólintott. - Ha igazán szerencsém van, száz fiút fogok szülni neki.

- Hiányozni fogsz.

- Sosem hagynálak el, Nomusa, anyám, ezt az embert kivéve senkiért és semmiért.

- Marhákat akar adni nekem...

- Mióta a családom elpusztult, te vagy az anyám - magyarázta Juba -, és ez a házasság ára.

- Nem tudok fizetséget elfogadni - mintha csak rabszolga lennél.

- Akkor lealacsonyítasz engem. Zanzi vér folyik az ereimben és azt mondja, én vagyok a legszebb nő Matabeleföldön. Száz marhában kellene megszabnod az árat.

Robyn tehát magához hívatta a törzsfőnököt.

- A házasság ára száz darab marha - mondta szigorúan.

- Rossz vásárt csinálsz - felelte Gandang... - Sokszorta többet ér.

- Tartsd a marhákat magadnál, amíg eljövök és bánj velük gondosan, akkor megsokasodnak.

- Így lesz, *amekazi*, anyám. - Ez alkalommal Robynnak viszonznia kellett a mosolyt, mert már semmi gúny nem volt benne és Gandang foga vakítóan fehér, maga pedig, ahogy Juba mondta, tényleg gyönyörű volt.

- Vigyázz rá, Gandang!

Robyn átölelte a fiatal nőt, könnyük összekeveredett és végigfolyt mindkettőjük arcán. Juba mégsem nézett vissza, miután elindult Gandang magas, egyenes alakja után. Összegöngyölt gyékényét fején egyensúlyozva lépkedett, feneke vidáman billegett rövid, göngyös köténye alatt.

A férfi és a nő felértek a hegygerincre, aztán hirtelen eltűntek szem elől.

A Hiénák Útja Robynt és kis csapatát a hegyekbe vezette, párás, furcsán elhagyatott hangás völgyekbe és fantasztikus alakú szürke sziklák közé. Cölöpkerítéssel körülvett rabszolgatáborba, melyeket Juba pontosan leírt neki, arra a találkozóhelyre, ahol feketék és fehérek emberérettel üzleteltek, ahol a rabszolgák faragott jármukat bilincsre és láncra cserélték. De a tábor most üres volt, a zsúpfedél már foszlott és vicikvacak darabokra esett, csak a rabság savanykás szaga keríngett még és a férgek nyüzsögtek, tele volt velük a lakatlan épület. Robyn egy teljesen értelmetlen gesztussal mindent felgyújtott.

A párás hegyekből továbbvezetett az út, szurdokokon át lefelé, míg végül az alacsony tengerparti vidékre értek, ahol a komoran felhős égből újra lecsapott rájuk a hőség, és a groteszk majomkenyérfaák göcsörtös ágaikkal, mint a szent helyre zárandokló nyomorék hívők, tekergőztek az ég felé.

A parti síkságon elkapta őket az eső. Az áradat három embert elsöpört az egyik gázlónál, négyen, köztük az egyik hottentotta is meghalt maláriában, és magát Robynt is leverte lábáról a betegség első támadása. Rázta a hideg, vacogott,

félig elvette eszt a malária, mégis ment tovább a gyorsan elgazosodott csapáson, csúszkált és bukdácsolt a sárban, átkozta a fertőző miazmát, mely a mocsárban keletkezett és ezüstös kísértetként állt a beteges zöld levegőben az eukalip-tuszfák között, ahol át kellett sietniük.

A láztól és az út utolsó szakaszának megpróbáltatásaitól mindenki legyengült. Tudták, hogy legrosszabb esetben is csak néhány napra vannak a tengerparttól, mélyen bent a portugál területen és így keresztény király, civilizált emberek-ből álló kormány védelmét élvezik. Ezért volt, hogy a hottentotta örök a nedves fából rakott füstölő őrtűz mellett aludtak és ott lelte őket a halál; torkukat átvágták, a penge olyan éles volt, hogy jajkiáltás is alig hallatszott.

Robyn arra ébredt, hogy egy durva kéz hátracsavarja a karját és miközben egy csontos térd a hátára térdel, hideg acélbilincs kattán a csuklójára. Azután a kéz eleresztette, valaki durván felrángatta és a lyukas kunyhóból a Hiénák Útjára vonszolta.

Előző este túl fáradt és túl lázas volt ahhoz, hogy levetkőzőn, így még mindig a pecsés és gyűrött flanelingben és a foltozott bársonybricseszen volt. Még a sapkáját is a fején hagyta, alatta nem látszott a haja, a sötétben támadói nem vették észre, hogy nő.

Teherhordóival és a hottentottákkal együtt megkötözték, arra kényszerítették, hogy könnyű menetláncot viseljen, mely biztonságos volt, ha már a biztonságra szükség volt egyáltalán. Hajnalban kiderült, hogy rablói félvérek és feketék, mind európai módra öltöztek. Urak levett ruháit hordták, fegyverük viszont modern volt.

- Ezek voltak azok, akik miatt a fél kontinenst végigjárta, akikkel találkozni akart, most azonban megbújt-elrejtőzött a rongyaiban. Megborzongott, ha sorsára gondolt, arra, hogy mi történne, ha felfedeznék, hogy nő. Szidta magát, hogy ostobán azt hitte, csupán mert fehér és angol, biztonságban van az ilyen ragadozóktól. Legyen bármilyen színű és fajtájú, zsákmányuk az emberi hús, és most ő is csak az volt, élő emberhús. Egy megbilincsel, leláncolt teremtes érteke a rabszolgapiacon alig több néhány dollárnál. Tudta, hogy elrablói egy percet sem gondolkodnának azon, hogy

vágyukat töltsék rajta, vagy hogy az út mellett hagyják, ha provokálná őket. Csendben maradt és a legkisebb mozdulatnak is szórtanul engedelmeskedett. Csúszkálva és a sárban vonszolódva keletre tartottak, cipelniük kellett maradék ingóságukat és felszerelésüket, ami a rablók zsákmánya lett.

Közelebb voltak a tengerparthoz, mint ahogy Robyn hitte. A levegőben érezték a jód és a só illatát, később pedig, mikor leszállt az éj, a füst és a fogságban tartott emberek összetéveszthetetlen szagát. Aztán végre meglátták a pislákoló tüzet és a barakkok szörnyű körvonalát. Elrablóik a sötét póznák és a vályogépület közt meneteltek. A házból dermesztő gyászdal hallatszott, a reménytelen emberek arról az országról énekeltek, melyet sohasem láthatnak viszont.

Végül a középső részre értek, a barakkokat e köré építették. Nyitott terület volt, döngölt sár fedte, rajta szálkás farönkökből készült emelvény. Célja azonnal világos volt, mert Robyn első szolgáját felvonszolták a lépcsőn és felállították a dobogóra, míg a tisztás körül száraz fával alaposan megraktak minden tüzet, hogy jól lehessen látni a terepet. Az emelvényen volt a vásár, úgy tűnt, rögtön kezdődik.

A kikiáltó, kétségkívül tiszta portugál származék, alacsony, ráncos, napbarnított, gonosz manóarcú ember kígyómosollyal és rezenéstelen tekintettel. Elegánsan szabott zakót és bricseszt hordott, gazdagon díszített, valódi ezüsttel kivert csizmája és öve a legfinomabb ibériai bőrből készült. Övében drága pisztolyt tartott, kis, ráncos fején a portugál urak széles karimájú, lapos kalapja díszelgett.

Mielőtt felment az emelvényre, egyik személyes szolgáját egy unott rúgással a tisztás szélén lévő faragott fadobhoz küldte, hogy a vásárlóknak doboljon ki egy hirdetményt. A szolga óriási erővel püfölt, csupasz felsőteste fénylett az izzadságtól és az esőcseppektől.

A sürgető staccato ritmusra emberek bújtak elő a fák árnyékából és a barakkok közti kalyibákból. Néhányan beittak, a rumosüveget magukhoz szorítva, egymást átkarolva, részeg kórusban bömböltek, mások egyedül, csendesen jöttek - de mindenhonnan, minden irányból érkeztek, az emelvény körül gyülekeztek.

A körbenállók között minden elképzelhető bőrszínű ember előfordult, a lilásfeketétől a barna és a sárga valamennyi árnyalatáig, a döglött cápa hasának fehérjéig, vonásaik szerint volt köztük afrikai, arab, ázsiai és európai is. Még öltözetük is különbözött, az arabok lebegő köntösétől a hímzett zakók és magas szárú csizmák pompájáig minden jelen volt. Csak a metsző tekintet és a könnyörtelen arckifejezés volt közös, azoknak a sajátja, akik a nyomorúsággal kereskednek.

Robyn szolgálait egyenként fellökdösték a dobogóra. Rongyaikat letépkedték, hogy testüket megmutassák a vevőknek. Egyik-másik vásárló előrejött, hogy megtapogassa izmaikat, vagy mint a cigány lókupecsek, kifeszítse a szájukat és megnézze a fogazatukat. Aztán, amikor megelégtették az árukinálat minőségének vizsgálgatását, a kis portugál könnyedén a dobogó elejére lépett és megkezdődött az alkudozás.

Az alatta álló férfiak Alphonse-nak nevezték, és jóllehet valamennyien durván ugratták egymást, mind megkülönböztetett tisztelettel bántak vele. Hírnevének aligha lehetne világosabb bizonyítéka; ilyen emberek tisztelték és félték tőle.

Felügyelete mellett a vásár gyorsan folyt. A hottentották, ezek az apró, szívós, vajsárga, lapos, mopszliarcú emberek nem nagyon érdekelték a vásárlókat. Darabonként néhány ezüstrúpiáért keltek el, míg a magasabb teherhordókért, akik a sokhónapos kemény meneteléstől meg a cipeléstől megizmosodtak, jobb árat fizettek. Addig legalábbis, míg az öreg Karanga sorra nem került. Vénen és fogatlanul, gólyaszerű lábaival felbicegett az emelvényre, látszott, hogy saját láncának súlyát is alig bírja.

Elsőprő röhögs hallatszott mindenfelől. A kis portugál, miután hiába könyörgött, egyetlen ajánlatot sem kapott, így undorral elbocsátotta az öreget. Robyn csak akkor jött rá, hogy mi vár rá, mikor már lelökték a dobogóról és elvonszolták a tűz mögötti sötétségbe. Hirtelen megfélemedezett az elhatározásáról, miszerint nem hívhatja fel magára a figyelmet és felkiáltott:

- Ne! Hagyják elmenni!

Szinte senki sem nézett felé, de a férfi, aki a láncát tartotta, az arcába csapott. Az ütés egy percre elvakította. Térdre bukkott a sárban és bár füle zúgott, jól hallotta a pisztolylövést.

Halkan zokogni kezdett. Még mindig sírt, amikor felrángatták. Most ő került sorra, előbb a tűz által megvilágított körbe, majd láncánál fogva a dobogóra hurcolták.

- Fiatal, csontos fickó - mondta a portugál. - De elég fehér, Omán háremeiben remek eunuch lesz belőle, ha kiherélték. Ki ad érte tíz rúpiát?

- Hadd nézzem meg! - kiáltott valaki a körből. A portugál Robyn felé fordult, felső gombjába akasztotta az ujját és az övcsatig letépte róla a flanelinget.

Robyn kettégörnyedt, megpróbálta elrejteni felsőtestét, de őre megcsavarta a láncát és felkényszerítette. Melle szemtelenül kidudorodott a szakadt ingből, a nézők morogni és türelmetlenkedni kezdtek, hirtelen megváltozott a hangulat.

Alphonse jelentősegteljesen megérintette egyik pisztolyán a ravaszt, a morgás elhalt, az embergyűrű visszahúzódott egy kicsit.

- Tíz rúpia? - kérdezte Alphonse Pereira.

A körből egy erős testű ember lépett elő nagy garral. Robyn azonnal felismerte. Magas hódsapkáját hátrabilentette, a karima alól kigöndörödött fényes, sűrű, fekete haja. Mikor kinyitotta száját, fogai fehéren szikráztak a tűz fényében. Arca kivörösödött, hangja vastagabb lett az izgalomtól.

- Egy arany! - kiáltotta. - Egy aranyat adok érte, a Kelet-indiai Társaság aranymohurját. Vessen, aki többet kínál érte!

- Egy aranymohur - ismételte Alphonse, a rabszolga-kereskedő. - Camacho Pereira, az öcsém egy aranymohurt ajánlott, sok szerencsét kívánok neki - nevetett kárörvendőn. - Lássuk csak, ki akarja megfosztani az öcsémet attól, hogy jól meghágja ezt a némbert.

Valaki hátba verte Camachót: - Édes Jézusom, mindig is féktelen voltál, ezért az árért engem is ráengedhetsz.

Camacho elnevette magát, előrejött a dobogóhoz, hogy jobban szemügyre vegye Robynt, előretolta kalapját és azt suttogta:

- Sokat kellett várnom...

Robyn érezte az undor viszketését a bőrén és amennyire láncá hagyta, hátrahőkölt.

- Na gyérünk! - szólt Alphonse. - Ki ad többet egy arany-mohurnál ezért a finom falatért?

- Az enyém - mondta Camacho a bátyjának. - Fejezd be a licitet!

Alphonse felemelte a kezét, hogy lekopogja a vásárt, de egy hang megállította.

- Egy arany húszdolláros, uram. Húsz aranydollár az amerikai ajánlat. - A férfi nem emelte fel a hangját, de mindenki jól hallotta azt a hangot, ahogyan amit nyolcas szélben is hallani lehet a hátsó fedélzettől a főfedélzetig.

Robyn meghökkent, hitetlenkedve abba az irányba rántotta láncait, ahonnan a hang jött. Ha ezer éve hallotta volna utoljára, akkor is felismerte volna a lassú, elnyújtott beszédet. A férfi a tűz szélénél állt, de mivel mindenki felé fordult, előrelépett.

Alphonse arcán megfagyott a mosoly, gondolkodott.

- Kiáltsa ki az összeget! - A tiszta fehér ingben és fekete bricseszben közeledő alaktól valamennyien kicsinek és mocskosnak látszottak. Egy percnyi töprengés után Alphonse engedelmeskedett.

- Egy arany húszdolláros - kiáltotta harsányan. - Mungo St. John kapitány, a *Huron* tulajdonosa húsz dollárt kínál.

Robyn úgy érezte, hogy a megkönnyebbüléstől összeroskad a lába, de a mögötte álló ember láncánál fogva felrántotta. Camacho Pereira dühösen ordarontott az amerikaihoz, hogy megnézze magának. Mungo St. John elnéző és atyai mosollyal viszonzta mérgét. Hullámos szurokfekete haján megcsillant a tűz fénye: Robyn még sosem látta csinosabbnak, sárgás szemének megingathatatlan tekintetét pedig, mellyel szembenézett Camacho dühével, még sosem találta veszélyesebbek.

- Ezer rúpia, Camacho - mondta halkan. - Állod?

Camacho gondolkodott, aztán gyorsan visszafordult a bátyjához. Hangja csendes volt és sürgető.

- Felteszed nekem? - kérdezte, mire Alphonse felnevetett.

- Sosem adok kölcsön pénzt.

- A testvérednek sem? - szívóskodott Camacho.

- Testvérnek különösen nem - hangzott a válasz. - Hagyd ezt a firmát, darabja tizenöt rúpiáért egy tucat jobbat kaphatsz.

- Meg kell szereznem. - Visszasietett Mungo St. John-hoz. - Meg kell kapnom. Ez becsületbeli ügy. Érted?

Levette kalapját és elhajította. Egyik embere elkapta. Camacho mindkét kezével végigfésülte sűrű fekete haját, aztán mindkét oldalon kinyújtotta karját és úgy mozgatta az ujjait, akár egy bűvész, mikor mutatványt ad elő.

- Ráigérek - szólt vészjóslóan. - Egy arany mohurt kínálok meg tíz hüvelyk toledói acélt. - A kés már a kezében volt. Mungo St. John derekáig emelte a hegyét.

- Menj innen, te jenki, vagy viszem a nőt és az arany húszdollarost is.

A nézők vérszomjasan morogtak és gyorsan körbeállták a két férfit, miközben egymást lökdösték, hogy olyan helyet szerezzenek maguknak, ahonnan jól lehet látni.

- Száz rúpiát rá, hogy a machito felhasítja a jenki hasát!

- Tartom. - Ahogy a fogadás zajlott, a láрма nőttön-nőtt.

Mungo St. John csak mosolygott, kitartotta jobb karját, szemét egy pillanatra sem vette le a portugálról.

A nézők sorából hatalmas alak lépett elő, feje akkora volt, akár egy ágyúgolyó. Tippoo, mint a gyík, Mungo St. John jobb oldalán termett, kinyújtott kezébe kést tett, kicsomózta a hímzett sálát a derekán, majd odanyújtotta a kapitánynak. Mungo bal karja köré tekerte a sálát, még mindig finoman mosolygott. Egyszer sem nézett Robynra, a nő azonban nem tudta levenni róla a szemét.

Most mindent isteninek látott rajta, sötét, klasszikus vonásait, széles vállát a fehér ing alatt, keskeny derekát, melyet széles, kifényesített bőrvvel fogott össze, erős, egyenes lábát a szoros bricseszen és a puha bőrcsizmában. Mintha egyenesen az Olümposzról érkezett volna! Szívesen a lábai elé vetette volna magát, hogy úgy imádj!a!

Camacho éppen alatta állt, letépte magáról ujjasát és betekerte vele a karját. Jobb kezében a hosszú késsel gyorsan szúrt egyet a levegőbe, aztán visszakézből is még egyet; a penge suhogott és olyan ezüstösen villant, mint a szitakötő szárnya repülés közben. Minden suhintásnál lehajtotta egy

kicsit a fejét, rugózott a térdével, mint atléta a verseny előtt, ellazította és bemelegítette izmait.

Azután előrelépett. Könnyedén lépdelt a ragacsos sárban, eközben kését lóbálta, hogy megfélemlítse, meghátrálásra kényszerítse ellenfelét.

Mungo St. John szájáról eltűnt a mosoly, komoly, figyelő arckifejezés váltotta fel, a matematikusé, aki egy bonyolult problémán töri a fejét. Saját kését alacsonyan tartva, bekötött karjával közelítve, könnyedén egyensúlyozott, előbb szál-egyenesen állt, majd finoman követte a portugál mozgását, aki ott körözött körülötte. Robyn visszaemlékezett arra az éjszakára, mikor az Admiralitás táncparkettjén figyelte: magas, kecses, minden mozdulata kimért, meggondolt és fegyelmezett.

A nézők végre elcsendesedtek, mohón várták, hogy az első csepp vért megpillanthassák. De Camacho támadásánál úgy ordítottak, ahogy a tömeg a bikaviadalon szokott, amikor a bika berohan az arénába. Mungo St. John alig mozdult, csak a csípőjét himbálta, hogy a kés elcsússzon mellette, akkor újból szembenézett Camachóval.

A portugál még kétszer támadott. Mungo mindkét alkalommal kicsit oldalra mozdult és hátrébb lépett, amiktől majdnem a bémészkodók első sorának ütközött. Hátrahúzódtak, hogy helyet adjanak neki. Camacho felismerte a lehetőséget. Mungo St. John úgy szorult oda a tömeghez, mint a bokszoló a ring sarkába. Camacho egy kicsit hátrébb lépett, aztán támadásba lendült. Ugyanabban a pillanatban, mintha csak előre megbeszélték volna, egy csizmás láb nyúlt ki a tömegből. Senki sem tudta biztosan, kié lehetett, mert a tolongás óriási, a világítás viszont gyenge volt. Mungo a sarkára célzott rúgástól majdnem beletenyereit a sárba. Megpróbálta visszaszerezni az egyensúlyát, de még mielőtt sikerült volna, Camacho a hosszú, fényes pengével odavágott. Robyn felsikoltott, Mungo St. John megpördült, ingmellén mint kiömlött burgundi a damasztabroszon, szétfroccsent skarlátpiros vére. Kése kiröpült a kezéből, bele a vörös sárba.

A tömeg üvöltött, Camacho állhatatosan követte a sebesültet, úgy, ahogy jó vadászkutya üldözi a törött szárnyú fácánt.

Mungónak hátrálnia kellett. Hátraesett, átkulcsolta a se-

bét, félreugrott és megpördült. Camacho akkorát sújtott bebugyolált kezére, hogy a hímzett kendő majdnem a húsaig felszakadt.

Mesterien a dobogóhoz manőverezte az amerikaiit, s mikor Mungo a hátában érezte a póznákat, egy pillanatra megfagyott ereiben a vér, mert rájött, hogy csapdába esett. Camacho újra támadott, egyenesen a hasára célzott, ajka felhúzódtott, kilátszott tökéletes, villogó fehér fogsora.

Mungo St. John kivédte a szúrást, jobb kezével pedig megragadta a csuklóját. A két férfi melle egymásnak szegült, karjuk, mint szőlő és a lúgas, összekapaszkodott, kicsit billegtek, ahogy egymásnak feszültek, s az erőlködéstől friss vér buggyant ki Mungo sebéből. Lassan azonban sikerült Camacho kezét felfelé fordítani, könyökét meghajlítani, úgy, hogy a kés hegye már nem a hasára, hanem az éjszakai égre irányult.

Mungo a másik lábára állt, összeszedte minden erejét, arca elsötétült, ajkát összeszorította és zihált az erőfeszítéstől. Camacho keze lassacskán engedett a nyomásnak, szeme tágra nyílt, mert a kés hegye most rászegeződött. Most már ő is az emelvényhez szorult, nem tudott kiszabadulni, és a hosszú penge lassan, de rendíthetetlenül haladt a melle felé. Mindketten a késre meredtek, kezük és karjuk összegabalyodva, minden erejükkel azon voltak, hogy megtartsák egymást, de a kés hegye hozzáért Camacho mellkasához, és a kis szúrás helyén kiserkent egy csepp vére.

Robyn mellett az emelvényen Alphonse Pereira hirtelen mozdulattal kihúzta övéből a pisztolyt, de mielőtt egyet mukkanhatott volna, Tippoo fölé magasodott, és hatalmas pisztolyát a koponyájához nyomta. A kis portugál szeme sarkából Tippooa nézett, azután gyorsan visszatette fegyverét és Robyn - csodálattal vegyes rémülettel - újra figyelhette a lábánál zajló bajvivást.

Mungo St. John arcát előntötte a vér, vékony inge alatt minden egyes váll- és karizma látszott, egész létezését a kés hegyére összpontosította. Bal lábát hátracsúsztatta, nekítámaszkodott a dobogónak, teljes súlyát a pengére helyezte. Olyan volt, mint szarvak közt a torreádor a végső viadal előtt.

Camacho még egy pillanatig ellenállt, de aztán a kés lassan, ahogyan az óriáskígyó nyeli le áldozatát, a gazellát, mellébe hatolt. Szája kinyílt, kétségbeesett krákogás hagyta el ajkát, ujjai elernyedtek, minden erő kiszállt belőlük. Saját pengéje, melyre Mungo egész súlyával ránehezedett, olyan erővel hatolt át a mellén, hogy a markolat éles csattanással ütődött bordáinak.

Mungo St. John eleresztette, hagyta leesni. Camacho arcával a sárba zuhant, Mungo is megkapaszkodott a dobogó szélébe, hogy megtámassza magát. Csak ezután emelte tekintetét Robynra.

- Szolgálatára, hölgyem - motyogta. Tippoo odarohant hozzá, megfogta, nehogy elessen.

A *Huron* fegyveres tengerészei védőgyűrűt képeztek körülöttük. A csapatot kezében magasra tartott tolvajlámpával Tippoo vezette, bevilágított a sötét üregekbe és árnyékos helyekre, úgy siettek lefelé az ösvényen.

Mungo St. John saját lábán ment, de Nathaniel, a fedélzetmester támogatta. Robyn az egyik tengerész vászoningéből letépett egy csíkot, azzal bekötözte sebeit, az ing többi részével felkötötte Mungo jobb karját.

Egy mangroveligeten keresztül a partra értek, oda, ahova a rabszolgatelepet épült. A folyó közepén csupasz árbocait és rudazatát a csillagos égre meresztve himbálódzott a csodálatos klipper.

Az árbocokon lámpák lógtak és éber őr vigyázta, mert Tippoo első üdvözlésére a bálnahalász ellökte a csónakot a hajó mellől és gyorsan a partra evezett.

Mungo segítség nélkül felmászott a hajóra, de nagyot sóhajtott, mikor végre lefeküdt ágyára az egyszerű kabinban. Arra az ágyra, melyre Robyn olyan élénken emlékezett.

Megpróbálta kitörölni agyából az emlékképet, és fűrgén fontoskodva munkához látott.

- Elszedték az orvosi ládám - mondta, miközben az ágy végében lévő porcelánmosdóban a kezét mosta.

- Tippoo! - Mungo a társára nézett, a kopasz, forradásos arcú ember azonnal ugrott és kiment a kabinból. Mungo egyedül maradt Robynnal, az asszony megpróbált távolságot

tartani, amikor végre jó megvilágításban megvizsgálta a sérülést.

A seb keskeny volt, de mély. Robynnak nem tetszett a vágás szöge, épp a kulcscsont alatt kezdődött, és a váll felé görbült.

- Tudja mozgatni az ujjait? - kérdezte. Felemelte a kezét és finoman megérintette vele az arcát.

- Igen - válaszolta, és megpaskolta Robynt. - Könnyedén.

- Ne! - szólt gyengén Robyn.

- Ön beteg - mondta -, milyen vékony és sápadt!

- Semmiség. Eressze le a karját, kérem!

Robyn pontosan tudta, milyen csapzott a haja, sáros a ruhája, hogy bőre sárga a láztól, és hogy a kimerültségtől és félelemtől sötét foltok vannak a szeme alatt.

- Lázas? - kérdezte halkán a férfi, mire Robyn bólintott, miközben folytatta a sebkezelést.

- Különös - motyogta -, annyira fiatalnak, törekenynek látszik - itt megállt -, és gyönyörű.

- Megtiltom, hogy így beszéljen. - Zavartnak, bizonytalannak érezte magát.

- Mondtam, hogy nem fogom elfelejteni - Mungo nem törődött a figyelmeztetéssel -, és nem is felejtettem el.

- Ha nem hagyja abba, azonnal elmegyek.

- Mikor ma este megláttam az arcát a tűz fényében, nem akartam elhinni, hogy maga az, ugyanakkor úgy éreztem, mintha egész életünkben erre a ma esti randevúra készültünk volna. Mintha csak születésünktől fogva ez a sors várt volna ránk.

- Kérem, hagyja abba - suttogetta Robyn.

- Így már jobb, a „kérem” jobb. Abbahagyom.

De figyelmesen nézegette az arcát, amint dolgozott. Az ágya alatti hajóorvosi ládában Robyn majdnem mindent megtalált, amire szüksége volt.

Mikor a sebet öltögette, Mungónak arcizma sem rándult, tovább figyelte.

- Pihennie kell - mondta, mikor kész lett és a férfi visszafeküdt az ágyra. Fáradtnak, kimerültnek látszott és Robynt elöntötte a hála, a sajnálat, meg az a másik érzés, amit régóta legyőzöttek hitt.

- Megmentett. - Lesütötte szemét, nem mert újra ránézni, belemerült a pakolásba. - Mindig hálás leszek érte, mint ahogy mindig is gyűlölni fogom azért, amiért itt van.

- Miért, mért vagyok itt? - incselkedett vele.

- Hogy rabszolgákat vegyen - vádolta Robyn a férfit. - Hogy emberéletet vásároljon, éppen úgy, ahogyan megvett engem.

- Csak olcsóbban - tette hozzá helybenhagyólag a kapitány és behunyta a szemét. - Húsz aranydollárért, biztosíthatom, nem sok hasznom van belőle.

Robyn ugyanabban a kis kabinban és ugyanazon a keskeny, kényelmetlen ágyon ébredt, amiben az egész Atlanti-óceánon végighajózott.

Olyan volt, mintha hazajött volna. Miután szeme hozzászokott a kajütblakon besütő vakító fényhez, az első, amin megakadt a pillantása, a saját orvosi felszerelését tartalmazó láda, a maradék gyógyszer és néhány személyes tárgya volt.

Eszébe jutott az a parancs, amit Mungo előző este az első tisztnek adott anélkül, hogy egy szót is szólt volna. Tippoo biztos visszament a partra éjjel. Kíváncsi volt rá, mennyit fizetett ezekért a dolgokért, vagy miféle fenyegetésekkel tudta visszaszerezni őket.

Gyorsan felkelt, mert szégyellte, hogy ilyen sokáig lustálkodott. Aki behozta a kabinjába a ládát, a zománckancsót is megtöltötte vízzel. Megkönnyebbülve mosta le magáról a sárat és a szennyet, kifésülte csimbókokban álló haját, aztán szerencsére talált valami kopott, de tiszta ruhát a ládájában, felöltözött és sietve lement a kapitányi szállásra. Ha Tippoo képes volt megtalálni a ládáját, akkor az embereit, az eladott hottentottákat és teherhordókat is meg tudja talán keresni, hogy kiszabadítsák őket.

Mungo kabinját üresen találta; a véres mellény és ing összegyűrve hevert az egyik sarokban, az ágynemű fel volt túrva. Gyorsan megfordult, hogy felmenjen a fedélzetre. Amint kiért a napfényre, látta, hogy csak rövid időre süttött ki a nap, mert a látóhatáron már gyülekeztek a következő vihar zivatarfelhői.

Gyorsan körülnézett. A *Huron* egy széles folyótorkolat közepén állt. A folyót mindkét oldalon mangroveligetek övez-

ték, a homokzátony és a nyílt tenger nem volt látható, bár épp apály volt, s a víz surrogva fogyott a hajó alatt. Egyre több iszapos homokpad vált láthatóvá.

Más hajók is voltak a vízi úton; többnyire az arab kereskedők jellegzetes partmenti *dhow* vitorlázatú hajói, de fél mérfölddel lejjebb volt egy másik teljes vitorlázatú hajó is. Brazil zászlót viselt. Pont Robyn szeme láttára tűntek fel a fedélzeten és másztak fel sebesen a vitorlarudakra. Hallotta a horgonylánc csikorgását. A hajó indulni készült. Aztán azt is észrevette, hogy körülötte is szokatlanul nagy a mozgás. Kis csónakok indultak el a partról a horgonyon álló *dhow*-k felé, s még a *Huron* fedélzetén is egy egész csapat ember gyűlt össze.

Mikor Robyn feléjük fordult, észrevette, hogy a legmagasabb közülük Mungo St. John. Karja fel volt kötve, sápadtnak és megviseltnek látszott, de ívelt szemöldökét komoran összehúzza, vékony ajkát kegyetlenül összeszorítva vészjóslóan és figyelmesen hallgatta az egyik matrózt. Annyira figyelt, hogy Robynt is csak akkor vette észre, mikor már pár lépésnyire volt csak tőlük. Nagy lendülettel elindult felé, de Robynban az összes kérdés benn rekedt a nyers, kimért hangtól.

- Az Isten küldte magát, dr. Ballantyne - mondta.
- Miért mondja ezt?
- Járvány tört ki a rabszolgatelepen - felelte. - A legtöbb kereskedő már szedi is a horgonyt és veszni hagyja a portékát.
- Arra nézett, ahol a brazil szkúner a folyó torkolat felőli szakaszán már kurtított nagyvitorlával és orrvitorlával hajózott a homokzátony és a nyílt tenger felé, s a többi hajón is nagy volt a sürgés-forgás.
- De nekem több mint ezer kiváló feketém húzik a parton
- és Istenemre, eszem ágában sincs most elpuculnom. Addig mindenesetre nem, amíg nem tudom, hogy mi az a fene, ami eszi őket.

Robyn döbbenten nézett rá. Gondolatai tele voltak kétegyekkel és félelmekkel. A járvány vagy a fene egy laikus számára bármit jelenthetett - a pestistől a vérbajig.

- Most rögtön kimegyek a partra - mondta, mire Mungo St. John bólintott egyet.

- Gondoltam, hogy ezt fogja mondani - mondta. - Magával megyek.

- Nem - mondta a nő ellentmondást nem tűrő hangon. - Csak elmérgesíti a sebét, s ebben a legyengült állapotban könnyen áldozatává válhat ennek a járványnak - bármi legyen is. - Egy pillantást vetett Tippoorra, akinek arcán azonnal széles, varangyosbéka-vigyor terült szét, és a nő mellé lépett.

- Isten a tanúm, madame, én már mindenféle nyavalyát megkaptam - mondta Nathaniel, a kis ragyás fedélzetmester. - És eddig még mindegyiket túléltem. - Azzal Robyn másik oldalára állt.

Robyn a csónak farában ült, Tippoo és Nathaniel evezett. Útközben a fedélzetmester elmagyarázta neki, mit fognak találni a parton.

- Minden kereskedőnek megvan a maga *barracoonja*, vagyis rabszolgatelepe - mondta. - A kereskedő a portóktól veszi az árut, mikor bejönnek a feketerigócskák.

Nathanielt hallgatva valamennyi kérdésre választ kapott, ami sem őt, sem Zougát nem hagyta nyugodni. Hát ezért próbálta Pereira olyan kétségbeesetten lebeszélni őket arról, hogy expedíciójukkal a Zambézitől délre hatoljanak, s mikor nem sikerült, ezért támadta meg az expedíciót fegyveres banditáival, hogy elpusztítsa őket. A bátyja kereskedelmi útvonalait védte. Nem egyszerűen a bujaság és a pénzsóvárság miatt, hanem azért, hogy ne fedezzék fel ezt a virágzó üzletet.

Tovább hallgatta Nathanielt.

- A kereskedő a parton felhizlalja az árut, mint a hízósertést. Így megerősödnek a tengeri út előtt, s a kereskedő biztos lehet benne, hogy nem betegek és nem terjesztenek járványt a hajón.

Itt huszonhárom *barracoon* van; vannak közöttük kicsik is, ahol mindössze húsz-egynéhány fekete van, de a nagyokban, mint például a *Huronéban*, ezernél is több első osztályú feketerigót tartanak a ketrecben.

- A *Huronon* már előkészítettük a rabszolgák fedélzetét és bármely nap elkezdtük volna a berakodást, ha most ez...

Nathaniel megrántotta a vállát, és beleköpött mindkét csontos tenyerébe, aztán újra nekifeszült az evezőknek.

- Mondja, Nathaniel, maga keresztény? - kérdezte Robyn halkán.

- Az bizony, madame - vágta rá büszkén. - Nálam jobb keresztény nem is szállt még hajóra Martha's Vineyardból.

- És azt gondolja, hogy Isten jó szemmel nézi, amit maguk itt ezekkel a szerencsétlenekkel művelnek?

- „Kik a fát vágják és a vizet hordják” - idézte kapásból a Bibliát a viharezett tengerész, amiből Robyn rögtön tudta, ki adta szájába ezeket a szavakat.

Mikor kiértek a partra, Tippoo ment elől, Robyn középen és Nathaniel hátul.

Mungo St. John kapitány a lehető legjobb helyet választotta ki *barracoon*ja számára egy kis dombon nem túl közel a folyóhoz. A jól megépített barakkok deszkapadlója az iszap fölé ért, s jó állapotban lévő pálmalevél zsúpszalmával voltak befedve.

A *Huron* őrei nem dezertáltak, ami azt mutatta, hogy Mungo St. John képes fegyelmet tartani emberei közt, s a rabszolgákat is szemmel láthatóan jól válogatták össze. Valamennyien jó felépítésű férfiak és nők voltak. A rézüstökben farinakása főtt, amivel degeszre tömhették pocakjukat. Bőrük fényesen csillogott.

Felsorakoztatták őket Robyn előtt, aki gyorsan végigment a sorok között. Talált néhány rabszolgát, aki ilyen-olyan kisebb betegségben szenvedett, s ezeket különválasztotta a többiekől, hogy később kezelésben részesítse őket, de senkin nem tapasztalta azokat a tüneteket, amiktől előre félt.

- Itt még nincs járvány - mondta. - Még nincs.

- Gyerünk tovább! - mondta Tippoo.

A pálmaligeteken keresztül elvezette a következő *barracoon*hoz, ahonnan már elmenekültek a kereskedők. A rabszolgák már kezdtek éhesek lenni és nem tudták, mihez kezdenek hirtelen szabadságukkal.

- Szabadok, visszamehetnek a saját országukba - mondta nekik Robyn.

Egyáltalán nem volt benne biztos, hogy értik, amit mond. A sárban guggolva üres tekintettel néztek rá. Mintha minde-

nestül elveszítették volna az önálló gondolkodás és cselekvés képességét. Robyn tudta, hogy ezek az emberek már soha többé nem lesznek képesek hazamenni a Hiénák Útján, még ha túl is élnék a járványt valahogy.

Iszonyattal döbönt rá arra, hogy ezek a nyomorult teremtések hajcsáraik nélkül lassú éhhalálra vannak kárhoztatva, ha korábban nem végez velük valami kór. A kereskedők távozásuk előtt mindent magukkal vittek a raktárakból. Egy tányér kása sem maradt azokban a barakkokban, amiket aznap reggel végiglátogattak.

- Enni kell nekik adni - mondta Robyn.

- Csak a sajátjainknak van mit adni - mondta Tippoo szenvtelenül.

- Igazat mond, madame. Ha nekik adjuk, amink van, akkor a mieinket éheztetjük ki; ráadásul a legtöbbjük gyöngé áru, még a kását sem éri meg, amit megeszik.

A második *barracoon*ban Robyn azt hitte, ráakadt a járvány első áldozataira, mert az alacsony, zsúpfedeles fészerek zsúfolásig tele voltak hason fekvő meztelen emberekkel, akik szívfacsaróan nyögdécseltek és jajveszékelték. Az egész fészert betegségszag töltötte be.

De Tippoo kiigazította. - Ezek itt kínai madarak - morogta, amit Robyn egy pillanatig nem értett meg, és lehajolt a legközelebb fekvő testhez, de nyomban fel is állt. Orvosi iskolázottsága és gyakorlata ellenére hideg verítékcseppek ültek ki a homlokára.

A pekingi császár rendeletére minden olyan afrikai fekete rabszolgát, akit kínai földre visznek, először képtelenné kell tenni arra, hogy saját fajtáját szaporítsa. A császár nem szeretné, ha a jövőben nemzedékek közt a közöttük lévő idegen népesség növekedése viszályokat szítana. A kereskedők tehát a *barracoon*okat tartották a legalkalmasabb helynek arra, hogy kiheréljék a férfiakat, mert a műtétbe behaltak nem kerülnek pénzbe a Kínába vezető hosszú hajóút során.

A műtétet kegyetlenül hajtották végre: a herezacskó tövét érelszorítóval elzárták, egyetlen késvágással eltávolították a heréket, majd a sebet tüzes vassal vagy forró szurokkal kauterizálták. A műtétet és az azt követő hegeseledést az áldozatok mintegy hatvan százaléka élte túl, de ezeknek a rabszolgák-

nak annyival nagyobb lett az értéke, hogy a kereskedő ezt a negyvenszázalékos veszteséget nyugodt lélekkel el tudta viselni.

Ennyi emberrel Robyn semmit sem tudott csinálni; a szenvedés és nyomorúság ilyen mértékétől megrendültén botor-kált ki a sáros útra. Úgy sírt, hogy nem látott a könnyeitől. A következő *barracoon*-ban találta meg a járvány első áldozatait. Ez volt a legközelebb a központi vásártérhez.

Ezeket a fészereket is otthagyták a kereskedők, s a gyöngén megvilágított zsúpfedeles építmények meztelen alakokkal voltak tele. Voltak, akik mozdulatlanul guggoltak, mások a padlón heverték felhúzott térdekkel, a hideg rázta őket a láztól és olyan gyengék voltak, hogy saját ürülékükből sem voltak képesek kikászálódni. Úgy zümmögött a szenvedés és a delirium hangja, mint egy angol gyümölcsös egy forró nyári nap.

Az első szenvedő, akit Robyn megérintett, egy fiatal lány volt. Alig volt túl a pubertáson, teste tűzforró volt. Megállás nélkül mozgatta ide-oda a fejét és érzéketlenül motyogott. Robyn gyorsan végigtapogatta ujjával a lány puffadt gyomrát, s a ferró bőr alatt azonnal megérezte az apró kis göböket. Olyan volt, mintha birkaürülék lenne. Semmi kétség.

- Himlő - mondta egyszerűen, mire Tippoo rémülten hátraugrott.

- Várjon kint! - mondta, mire a férfi gyorsan, szemmel látható megkönnyebbüléssel kiment. Robyn Nathanielhez fordult, akinek a bőrén már korábban észrevette a kis sebhe-lyeket és akin nyoma sem volt a félelemnek.

- Mikor? - kérdezte Robyn.

- Gyerekkoromban - mondta. - Az anyám és a testvéreim mind meghaltak.

- Lesz dolgunk elég - mondta neki.

A félhomályban és a bűzben a halottak együtt heverték az élőkkal, s a kínban fetrengő és tűzforró fekete testek némelyikén már teljesen kivirágzott a himlő. A betegség alakulásának minden fázisára talált példát. A bőr alatti papulák felhó-lyagzottak, a híg tiszta folyadékkal teli göbök gennytüszővé alakultak, amik felszakadtak és madártej sűrűségű folyadék fakadt ki belőlük.

- Ők életben fognak maradni - mondta Robyn Nathanielnek. - A himlő kitisztul a vérükből. - Egy olyan férfit is talált, akinek nyitott himlőhelyei már varasodni kezdtek.

Míg Nathaniel lefogta, hogy ne mozogjon, Robyn egy spatulával lekaparta a sűrű váladékot és a vart, majd egy széles szájú üvegbe gyűjtötte, amiben korábban kinint tartott.

- A kórnak ez az ága legyöngült - magyarázta Robyn türelmetlenül és életében először látott félelmet Mungo St. John cirmos szemében. - A törökök használták először ezt a módszert kétszáz évvel ezelőtt.

- Ha rajtam állna, én inkább elmennék innen - mondta Mungo St. John csöndesen a bedugaszolt üvegcsére meredve, ami valami nedves, sárga anyaggal volt félig tele, közte apró kis vérdarabkákkal.

- Semmi értelme nem lenne. A fertőzés már fenn van a hajón - rázta meg Robyn a fejét határozottan. - Egy hét sem telne bele, és a *Huron*ból egy bűzlő, haldoklókkal teli, himlőjárvány sújtotta hajó lenne.

Mungo elfordult a nőtől és odament a hajókorláthoz. Egyik kezét a háta mögött ökölbe szorította, a másik még mindig fel volt kötve. A partot nézte, ahol a *barracoon*ok teteje épp hogy kilátszott a mangrovecfák teteje felett.

- Nem hagyhatja magukra ezeket a szerencsétleneket - mondta Robyn. - Éhen fognak halni. Én egymagqm soha nem lennék képes annyi ennivalót szerezni, hogy meg tudjam etetni ezt a sokaságot. Felelős ezekért az emberekért.

A férfi egy ideig nem válaszolt, aztán megfordult és kíváncsian végigmérte a nőt.

- És ha a *Huron* üres raktérrel elhajózna innen, maga akkor is itt maradna ezen a láz és himlő sújtotta parton, hogy gondoskodják a kárhozatra ítélt vadaknak erről a sokaságról?

- Természetesen igen. - Robyn még mindig türelmetlen volt. A férfi oldalra billentette fejét. Tekintetében most már nyoma sem volt a gúnynak, józanul, talán némi tisztelettel méregette a nőt.

- Ha az egyszerű emberség nem elég ahhoz, hogy itt tartsa magát, akkor az önző érdeke miatt maradjon - mondta

Robyn némi megvetéssel a hangjában. - Egymillió dollár értékű emberi marhát mentek meg magának.

- Csak azért mentené meg őket, hogy utána eladják őket rabszolgának?

- A halálnál még a rabszolgaság is jobb - felelte.

Mungo St. John megint csak elfordult, lassan körüljárt a hátsó fedélzeten, komor arccal töprengett, miközben nagyokat szívott hosszú, fekete szivarjából, úgyhogy mindenütt füstfelhő maradt a nyomában. Robyn és a *Huron* legénységének a fele le nem vette róla a szemét; volt, aki félelemmel volt, ki rezignáltán nézte.

- És maga azt állítja, hogy maga átesett ezen a... ezen az ízén. - Szemét összehúzta, és undorral vegyes döbbenettel nézte a kis üvegcsét, ami a térképasztal közepén állt.

Robyn válasz helyett feltúrte ingujját, és alsókarján megmutatta a jellegzetes, mély sebhelyet.

A férfi tovább töprengett, miközben a nő folytatta a győzködést: - A kórokozó egy olyan fajtájával fertőzöm meg magukat, ami már majdnem kimúlt, mivel már átment egy másik ember testén, és legyengült, nem pedig a virulens kórokozókkal, amiket magával a levegővel szívnak magukba, s ami majdnem mindnyájukkal végezni fog.

- Nincs semmi kockázat?

Robyn egy kicsit habozott, mielőtt válaszolt volna, de aztán határozottan így szólt: - Kockázat mindig van, de ez esetben század-, sőt ezrednyi kockázat sincs, mint ahogy a levegőből kapják el a fertőzést.

Mungo St. John fogával hirtelen feltépte az inget bal karján, és a nő orra alá dugta.

- Tessék - mondta. - De az Isten szerelmére, gyorsan csinálja, mielőtt inamba száll a bátorságom.

Robyn a szike hegyével gyorsan megkarcolta a férfi sima, napbarnította bőrét, s a szike nyomában apró kis vércsöppciskék fakadtak. A férfi meg se rezdült, de amikor Robyn beledugta a szikét az üvegcsébe, és rákapart egy kis gusztustalan sárga váladékot, elsápadt és olyan mozdulatot tett, mint-ha el akarná kapni a karját, de aztán szemmel látható erőfeszítéssel úrrá lett magán. A nő a kis sebbe dörzsölte a gennyet, azzal a férfi hátralépett és elfordult tőle.

- Mindenki! - Hangja iszonyattal és undorral volt teli. - Senki sem maradhat ki - mondta a matrózoknak, akik szájatátva bámulták a jelenetet.

Nathaniellel, a fedélzetmesterrel együtt még három másik tengerész esett át korábban a betegségen, s valamennyiüket himlőhelyek borították.

Négy ember nem volt elég Robynnak ahhoz, hogy segítsen neki ellátni az ezer rabszolgát. Így hát sokkal nagyobbak voltak a veszteségek, mint amire számított. Lehet, hogy a betegségnek ez a kórokozója jóval virulensebb volt, vagy talán a szárazföld belsejéből származó feketék nem voltak annyira ellenállóak vele szemben, mint az európaiak, akiknek őseit ősidők óta pusztította a himlő.

A végtagon ejtett karcolásba mindenkinek belekente a *pust*; déltől késő estig dolgozott, aztán még lámpafénynél is folytatta. A feketék tompa beletörődéssel vetették alá magukat az oltásnak, amit Robyn sajnálatosnak tartott ugyan, de ami miatt legalább könnyebb volt a dolga.

Órákon belül jelentkeztek az oltás következményei, a dagadás, a láz és a hányás. Robyn a többi, gazdáik által otthagyt *barracoon*ból is gyűjtött *pust* azoktól, akik túléltek már a himlőt, s akik most az éhség és elhanyagoltság miatt haldokoltak. Kénytelen volt beletörődni, hogy egyedül csak annyi ereje és ideje van, hogy a *Huron barracoon*jában tartózkodó rabszolgákat ellássa, hogy csak annyi farinakása van, amennyiből másnak már nem jut. Fülét és lelkét becsukta azoknak a jajveszékelése és szenvedése előtt, akik eltorzult arccal a haldoklók tekintetével néztek rá, míg nyitott fekélyeikből ömlött a genny.

Még saját *barracoon*jukban is éjjel-nappal dolgoztak mind a négyen, s mégis éppen csak el tudták látni a rabszolgákat, naponta egyszer egy-egy marék hideg kásával és egy bögre vízzel az oltást követő heveny megbetegedés időszakában. Azokat, akik túlestek a heveny szakaszon, magukra hagyták, hogy csúszva-mászva maguk vergődjenek el a vízért, vagy maguk vegyenek egy darab farinát azokról a fatálcákról, amiket Nathaniel az elgyötörtén heverő emberek közé tett.

Mikor már eléggé felerősödtek ahhoz, hogy fel tudjanak

állni, segíteniük kellett abban, hogy kevésbé szerencsés társaik bomló tetemét egy ágyútalpra helyezték és kivigyék a telep területéről. A kókuszdióligetben egymásra tették a holttesteket, hogy szagukat ne fújja vissza a szél, aztán visszamentek a barakkokba újabb tetemekért.

Robyn naponta kétszer lement a folyópartra, kiáltott az őrnök, aki kiküldött érte egy csónakot, ami visszavitte a *Huronra*. Itt egy órát töltött a tatfedélzet kabinjában.

Mungo St. John ijesztően hevesen reagált az oltásra, talán azért, mert a késszúrás miatt nagyon le volt gyengülve. Karja majdnem kétszeresére dagadt, s a karcolásból, amit Robyn ejtett a karján, ijesztő seb támadt, amiből sűrű, fekete gennyes váladék folyt. Magas láza volt, bőre olyan forró volt, hogy szinte égetett, s csontos testéről úgy olvadt le a hús, mint a gyertyaviasz a gyertyaláng alatt.

Tippoo, aki maga is szenvedett a láztól és az ő karja is groteszkül megdagadt, egyetlen pillanatra sem volt hajlandó tágitani Mungo St. John ágya mellől.

Robyn könnyebben érezte magát attól, hogy tudta, Tippoo ott van Mungo mellett és furcsa gyöngédséggel gondoskodik róla, mialatt neki vissza kell mennie a partra, hogy a *barracónok*ban fuldokló sokaságról gondoskodják - Tippoo szinte úgy bánt gazdájával, mint anya gyerekével.

A tizenkettedik nap, mikor a *Huron* fedélzetére lépett, Tippoo azzal a széles, varangyosbékára emlékeztető vigyorral fogadta a feljárón, amit már régóta nem látott arcán, s mikor a kabinba ért, maga is rájött, minek örül úgy.

Mungo fel volt támasztva párnákkal; sápadt volt és sovány, ajka kiszáradt, szeme alatt lila karikák éktelenkedtek, mintha furkósbotlalt látták volna el a baját. De magánál volt és bőre már nem volt forró a láztól.

- Az Isten szerelmére - krákolta. - Rémesen nézel ki! - És Robyn majdnem elsírta magát a megkönnyebbüléstől és a bosszúságtól.

Mikor lemosta és bekötözte az egyre kisebbedő gennyes sebet és indulni készült, Mungo St. John megfogta a csuklóját.

- Halálra dolgozod magad! - suttogta. - Mikor aludtál utoljára és mennyit?

Robyn csak akkor érezte, hogy mennyire kimerült, mikor a férfi figyelmeztette rá. Két napja aludt utoljára és akkor is csak néhány órát. Most úgy érezte, a *Huron* fedélzete úgy imbolyog a lába alatt, mintha nyílt tengeren járnának, nem pedig egy csendes folyótorkolatban horgonyoznának.

Mungo gyöngéden maga mellé húzta az ágyra és Robynnak sem ereje, sem akarata nem volt hozzá, hogy ellenkezzen. A férfi vállán bölcsőt készített a fejének, s a nő szinte azon nyomban elaludt; utoljára még arra emlékezett, hogy a férfi ujjával halántékába hulló hajfűrtjeit cirógatja.

Mikor felébredt, lelkiismeret-furdalást érzett, nem tudta, mennyit aludt, s még mindig álmottan kimászott Mungo St. John karjai közül, ujjával félrefésülve szemébe hullott haját, s sikertelen próbálkozást tett, hogy lesimítsa gyűrött és izzadságtól átitatott ruháját.

- Mennem kell! - tört ki belőle, bár még mindig kimerültén, és félálomban volt. Mielőtt a férfi meg tudta volna akadályozni, már felfele bukácsolt a fedélzeti feljáró létráján és Nathaniel nevét kiáltotta, hogy vigye ki a partra.

Ez a pár óra alvás annyira felfrissítette, hogy új, élénk érdeklődéssel nézett körül a folyótorkolatban. Most jutott el először a tudatáig, hogy a *Huronon* kívül még egy másik hajó is ott horgonyoz. Az egyik *dhow* volt, olyan, amilyenről annak idején Jubát mentette ki. Hirtelen ötlettől vezéreltetve megkérte Nathanielt, hogy evezzen mellé, s mikor kiáltására senki nem válaszolt, felment a fedélzetre. A hajót szemmel láthatóan utolérte a járvány, még mielőtt sikerült volna felszednie a horgonyt. Talán épp erről a hajóról indult ki a fertőzés.

Robyn ugyanolyan állapotokat talált a fedélközben, mint a parton: halottakat, haldoklókat és túlélőket. Bár rabszolgakereskedők voltak, ő azért mégis orvos volt, aki letette a hipokratészi esküt. Nagyon kevés volt az, amit tenni tudott, de azt megtette, s a hajó kapitánya a nyitott fedélzetre tett matracáról köszönetet mondott neki.

- Allah legyen önnel! - suttogetta -, s adja meg nekem, hogy egyszer még viszonzhassam magának ezt a kedveséget.

- Mutassa meg Allah magának, hogy az út, amelyen jár,

hamis! - felelte Robyn. - Este küldök maguknak friss vizet, de most mennem kell, hogy azoknak segítsek, akik jobban megérdemlik.

A következő napokban a járvány a maga elkerülhetetlen módján szedte áldozatait. A gyöngék meghaltak. Voltak, akik a láz okozta szörnyű szomjúságukban kivonszolták magukat a *barracoon*okból a folyótorkolat izsappocsolyáiig és sós vízzel töltötték tele a hasukat. Testük groteszkül kifacsarodott a vérükbe került só okozta görcsöktől, kintől tébolyult jajgatásuk összeolvadt a vízimadarak rikoltásával, s csak akkor halt el, mikor megjött a dagály. Krokodilok és nagy cápák hemzsegték a vízben a szörnyű zsákmányért versengve.

Voltak, akik az erdőbe és a ligetekbe vonszolták el magukat. Minden bokor alatt egy nyomorult feküdt, akinek a testét, még mielőtt meghalt volna, ellepték a vörös szafarihangyák, akik egyetlen éjszaka alatt csontig rágták áldozatukat.

A túlélők közül néhányan - Robyn unszolására - elindultak nyugat felé. Robyn azt remélte, hogy a hosszú és veszélyekkel teli út viszontagságai ellenére legalább néhányan eljutnak közülük földdel egyenlővé tett hajdani falvaikba és feldúlt országukba.

A járvány túlélőinek legnagyobb része azonban túl gyöngé, zavarodott és demoralizált volt ahhoz, hogy mozdulni tudjon. Ottmaradtak a mocskos, bűzös barakkokban, és Robyn nélkül egyetlen korty vizet és egyetlen falat kását sem tudtak magukhoz venni. Úgy csüggték rajta szemükkel, mint a tudatlan, szenvedő barmok.

Eközben a pálmaligetekben egyre magasabbra nőttek a hullahegyek, s a bűz egyre áthatóbbá vált. Robyn tökéletesen tisztában volt azzal, hogy mi következik.

- Dögvész - magyarázta Mungo St. Johnnak. - Elkerülhetetlenül bekövetkezik, ha a halottakat temetetlenül hagyják, s a folyók és a kutak elmérgeződtek a beléjük hullott tete-mektől. Ha elkezdődik a dögvész, azt senki nem éli túl. Mind le vagyunk gyengülve, nem leszünk képesek ellenállni a tifusznak és a hastifusznak. Most van itt az ideje az indulásnak, mert akiket meg tudtunk menteni, azokat megmen-

tettük. Meneküljünk innen, mielőtt a járvány elkezdődne, mert az nem olyan, mint a himlő; nincs ellenszere.

- A legénység nagy része még mindig beteg és gyenge.
- A nyílt tengeren hamar fel fognak épülni.

Mungo St. John Nathanielhez fordult, és megkérdezte: - Hány rabszolga maradt életben?

- Több mint nyolcszáz, a missusnak köszönhetően.
- Holnap kezdjük a rakodást - mondta.

Aznap este Robyn megint bement a férfi kabinjába. Nem tudott hosszan távol lenni tőle. Mungo St. John már várta; látszott az arckifejezésén és a mosolyán.

- Már kezdtem attól tartani, hogy jobban élvezed nyolcszáz beteg rabszolga társaságát.

- St. John kapitány! Még egyszer kérem, mint keresztény úriember, nem eresztené szabadon ezeket a szegény teremteseket és nem kísérné vissza őket oda, ahonnan elhurcolták őket...

A férfi nem hallgatta végig, felszabadult mosollyal közbevágott:

- És te nem hívnál inkább Mungónak St. John kapitány helyett?

A nő eleresztette füle mellett a férfi kérését és folytatta, amit elkezdett: - Már éppen eleget szenvedtek. Először ott volt az a rettenetes menetelés, amíg a magasföldről lehajtották őket idáig, aztán a rabszolgasors megaláztatása, most meg ez a himlőjárvány. Ha beleegyezését adná abba, hogy szabadon ereszti őket, én visszakísérném őket otthonukba.

A férfi felállt a vászonszékről, és megállt a nő mellett. Soványan és sápadtan még magasabbnak látszott, mint egyébként.

- Mungo! - mondta csökönyösen.

- Isten megbocsátana Önnek! Biztos vagyok benne, hogy megbocsátaná azokat a bűnöket, amiket az emberiség ellen követett el...

- Mungo! - suttogta a férfi és a nő vállára tette a kezét. Robyn érezte, hogy remegni kezd és nem tud uralkodni magán.

St. John kapitány magához ölelte. Olyan sovány volt, hogy

Robyn a bordáit is érezte, s hangja rekedtessé vált, ahogy folytatni próbálta, amit elkezdett. A férfi lassan fölé hajolt, a nő behunyta szemét, két karját ökölbe szorított kézzel lögatta két oldalán.

- Mondd, hogy Mungo! - parancsolta halkán, s hűvös puha ajkával megérintette a nő száját. Robyn most már nemcsak egy kicsit, hanem csillapíthatatlanul remegett.

Ajka szétnyílt a férfi ajka alatt; s karjával átölelte a nyakát.

- Mungo - tört ki belőle a zokogás. - Óh, Mungo, Mungo!

Úgy nevelték, hogy szégyellnie kell meztelen testét, de ezt az egy leckét nem tanulta meg hibátlanul. Szégyenének nagy részét már a St. Matthew kórház előadótermeiben és bonctermeiben levetkőzte magáról, s Juba, a kis matabele gerlicemadárka társasága, aki nyíltan gyönyörködött saját meztelenségében, szintén hatott rá. A szégyen pókhálószárait jórészt elfűjták róla azok a gyermeki, önfeledt ficánkolások az afrikai folyók zöld tavacskaiban.

Most már örömet okozott neki, hogy Mungo St. John gyönyörködve bámulja testét. Nemhogy szégyent nem érzett, de olyan büszkeség töltötte el, amelyet korábban soha nem érzett még. Szeretkezésük már nem okozott fájdalmat neki, nem voltak már köztük sorompók - testük ringatózásai és hullámzásai közben érzelmeik hol a Himalája magasságában jártak, ahol hatalmas szelek fújnak, hol édesdeden ellankadtak, mintha mézben fuldokolnának. Minden mozdulat lelassult, minden lélegzetvétel annyira hosszúnak tűnt, mintha örökké tartana, nedves, forró testük úgy összetapadt, hogy alakját veszítette, mint a gyurma egy kisgyerek kezében.

Túl rövid volt az éjszaka. A lámpa kanóca füstölögve pislákol, mert elfeledkeztek róla. Hajnalra úgy tűnt, hogy szeretkezésüktől új erőre kaptak, elszállt belőlük a láztól és az elmúlt hetek kimerültségéből eredő gyöngeség.

Robyn csak akkor zökkent vissza abból a távoli világból a rabszolgaszállító hajó kicsiny és füledt kabinjának valóságába, mikor meghallotta az első rabszolgák hangját, akiket felhoztak a hajóra. Csak akkor ébredt újra rá, hogy egy vad és brutális kontinensen van, ahol járványok dúlnak.

Meztelen lábak csoszogása és lánccsörgés hallatszott a fedélzetről; türelmetlen, parancsoló férfiak kiabáltak emelt hangon.

- Gyerünk, hajtsátok őket gyorsabban, mert egy hétig is itt leszünk! - hallotta Tippoo hangját.

Robyn a könyökére támaszkodott és lenézett Mungóra. A férfi nem nyitotta ki a szemét, de Robyn tudta, hogy nem alszik.

- Most aztán már igazán nem teheted meg, hogy ne ereszd őket szabadon - suttogta Robyn. - A múlt éjszaka után tudom, hogy megváltozott benned valami.

Furcsa örömet érzett, amelyet egy próféta érezhet, mikor egy megtért tanítványra néz, akinek a leikéért megvívott az ördöggel, és diadalmaskodott.

- Hívd ide Tippoot! - mondta erőszakosan. - Parancsold meg neki, hogy eressze szabadon a rabszolgákat!

Mungo kinyitotta a szemét. Még ez után a hosszú éjszaka után is, mialatt egyikük sem aludt egy percet sem, szeme tiszta maradt. Csontos állat sűrű, sötét borosta borította. Úgy nézett ki, mint egy herceg és Robyn fülig szerelmes volt bele.

- Hívd ide Tipoot! - ismételte meg Robyn és Mungo meg rázta a fejét zavarában.

- Még mindig nem érted - mondta. - Ez az én életem. Nem tudom megváltoztatni, sem miattad, sem bárki más miatt.

- Nyolcszáz lélek - kérlete Robyn. - Nyolcszáz lélek üdvössége van a kezében.

- Nem - rázta meg újra a fejét. - Nem, tévedsz! Nem nyolcszáz lelekről, hanem nyolcszázezer dollárról van szó. Ez van a kezemben.

- Mungo! - a férfi keresztnéve még mindig nehezen jött a szájára. - Jézus azt mondta, hogy könnyebb egy tevének átjutni a tű fokán, mint egy gazdagnak bejutni a mennyországba. Ereszd szabadon őket! Az emberi élet nem mérhető arannyal.

A férfi hangosan elnevette magát, és felült.

- Nyolcszázezer dolcsival, ha kedvem lenne, bárkit le tudnék fizetni, hogy eressen be a mennyországba, de köztünk legyen mondva, kedvesem, a mennyország nekem szörnyű unalmas helynek tűnik. Azt hiszem, sokkal több beszélőnlóm lenne az ördöggel.

Szemébe újra visszatért a korábbi gúnyos csillogás. A deszkaágy oldalán átlendítve lábát meztelenül odament a kabin falához, amin este egy kampóra akasztotta bricseszét.

- Túl sokáig heverésztünk - mondta pattogó hangon. - Ott kell lennem a rakodásnál. Neked is ideje, hogy felkészülj az útra. - Bekapcsolta nadrágja övét és begyömöszölte az ingét. - Három napig tart a berakodás. Leköteleznél, ha gondoskodnál a vizeshordókról. - Visszajött és az ágy szélére ülve elkezdte felhúzni a csizmáját, s közben részletesen taglalta, hogy milyen előkészületekre van szükség ahhoz, hogy a rabszolgák épségben maradjanak az úton. - Ezernél kevesebben vannak, így egyszerűbb lesz megmozgatni őket a fedélzeten és tisztán tartani a szállásukat. - Felállt és lenézett a nőre.

Robyn, olyan surrogással, mint egy felzavart dámvad, lerázta magáról a takarót és az ágy szélére térdelt. Mindkét karjával átfogta a férfi derekát.

- Mungo - suttogeta követelőzve. - Nem kínozhatsz minket így! - Arcát a férfi mellére szorította, s még a vászoningen keresztül is érezte Mungo erős szálú szőrzetét. - Nem vetkezhetek tovább Istenem és a saját lelkiismeretem ellen. Ha nem bocsátod szabadon ezeket a szerencsétleneket, soha nem leszek a feleséged!

A férfi arckifejezése egyik pillanatról a másikra megváltozott. Gyöngéden és szorongva nézett rá. Felemelte kezét, s megsimogatta Robyn sűrű, vörösesbarna hajfürtjeit, amik még mindig nedvesek és kócosak voltak az éjszakai szeretkezéstől.

- Szegénykém! - mondta alig hallhatóan, s így Robyn, aki még mindig a férfi mellére szorította arcát, nem hallotta, mit mond. Mungo mély lélegzetet vett, s bár szemében még mindig sajnálkozás és részvét tükröződött, józanul, könnyed és köznapi hangnemben közölte a következőt:

- Akkor jó, mert egyik sem állt szándékomban - mit szólna hozzá a feleségem?

Több másodpercbe került, míg Robyn kezdte felfogni a szavakat, amit hallott. Teste görcsbe rándult, még erősebben megszorította a férfi derekát, aztán elengedte. Lassan visszault a sarkára, s a széttúrt ágynemű közt, még mindig meztelenül, hitetlenkedve és döbbenetn nézett Mungóra.

- Nő vagy? - Hangja a saját fülében is furcsán visszhangzott. Mintha egy hosszú folyosó végéről szólna. Mungo igenlően biccentett.

- Tíz éve - felelte halkan. - A feleségem egy francia arisztokrata hölgy; Louis Napoleon egyik unokahúga. Csodálatosan szép nő, aki három fiát szült nekem, s aki velük együtt várja, hogy hazatérjek Bannerfieldbe. - Megállt, szünetet tartott, majd végtelen sajnálattal folytatta. - Sajnálom, drágám. Eszembe se jutott volna, hogy te ezt nem tudod. - Kezét kinyújtva meg akarta simogatni Robyn arcát, de a nő úgy elkapta a fejét, mintha mérges kígyót tartana a kezében.

- Menj innen, kérlek! - suttogta.

- Robyn - kezdte volna mondani a férfit, de a nő csak vadul rázta a fejét.

- Ne! - mondta. - Kérlek, ne mondj semmit! Csak menj! Menj innen! Kérlek, menj el!

Robyn magára zárta kabinja ajtaját és leült a hajóládához, amit íróasztalként használt. Nem sírt. Olyan száraz volt a szeme, és úgy szűrt, mintha sivatagi szél fújta volna ki. Nagyon kevés papírja maradt, ezért kénytelen volt kitépni az utolsó lapokat az útinaplójából. A lapokat penészfoltok tarkították, gyűröttek voltak a magasföldi hőségtől és szárazságtól, valamint a monszunos bozótostól.

Gondosan kisimította az első ívet az íróláda fedelén, tollat belemártotta az utolsó negyed üveg indiai tintába, és nyugodtan, biztos kézzel megcímezte.

1860. november 16.

A *Huron* rabszolgaszállító hajó fedélzetén

Kedves Codrington Kapitány Úr!

Bízom a könyörületes Gondviselésben és az egy igaz Istenben, valamint az ő fiában, Jézus Krisztusban, a mi Megváltónkban, hogy ez a levél idejében eljut Önhöz ahhoz, hogy tenni tudjon valamit.

Hihetetlen kalandok és viszontagságok után, barátok és védelmezők nélkül egy megátalkodott amerikai

rabszolga-kereskedő, Mungo St. John hatalmában vagyok. Akaratom és lelkiismeretem ellenére arra vagyok kényszerítve, hogy ennek a szörnyű hajónak az orvosaként működjek. A hajót most rakják meg rabszolgákkal, s a rakodás befejeztével a Jóreménység-fok megkerülésével az Atlanti-óceánon át fogunk hajózni az Egyesült Államok déli államai felé.

Ahogy ezeket írom, fentről, a fedélzetről és lentről, a fedélközből összesen nyolcszáz szerencsétlen, nyomorult pára jajveszékelését hallom, akik láncaikon kívül mást nem viselnek, s akik közül sokan nem fogják túlélni az utat.

Egy rejtett folyótorkolatban horgonyzunk, amit a tenger felől egy csatorna és mangroveligetek takarnak el. Tökéletes búvóhely az említett gyalázatos üzemekhez.

De hozzájutottam a hajótérképhez, s innen tudom, hogy pontosan hol vagyunk. A folyó neve Rio Save, a déli szélesség 20. fok 58. percén és a keleti hosszúság 35. fok 03. percén.

Mindent el fogok követni, amit csak tudok, hogy késleltessem az indulást, bár ebben a pillanatban még nem tudom, mit tehetek. Ha ez a levél idejében eljut Önhöz, nem lesz nehéz egy Önhöz hasonló bátor és tapasztalt tengerésztisztnek lezárni a folyó torkolatát és elfogni ezt a rabszolgahajót, amint megpróbál kifutni a tengerre.

Ha azelőtt kell elhajóznunk innen, hogy Ön ideérne, kérem, kövessen minket, mivel a *Huron* kapitányának meg kell kerülni a Jóreménység fokát. Imádkozom azért, hogy a szél Önnek segítsen, hogy utolérjen minket.

Robyn ezek után elmesélte foglyul ejtésének történetét, a *barracoon*okat sújtó himlőjárványt, a rabszolga-kereskedőktől való retteget, a gyűlöletet, amit velük szemben érez. Részletesen beszámolt barbár szokásaikról és kegyetlenkedéseikről, s csak ekkor vette észre, hogy levele többoldalasra sikeredett. Egy utolsó bekezdést kezdett írni hozzá.

Volt olyan kegyes kifejezni ama meggyőződését, hogy a mi kettőnk sorsa valamilyen rejtélyes módon össze van

kötte egymással. Tudom, hogy Ön osztja gyűlöletemet eme borzalmas iparág iránt, s azon okokból, amelyeket merészkedtem részletezni Önnek, bízom abban, hogy meghallja szorongatásaimból küldött kiáltásomat.

Robyn ismét szünetet tartott, gyorsan turkálni kezdett tolltartójában, hogy megkeresse annak a fülbevalónak a párját, aminek az egyik felét hónapokkal korábban Codrington kapitánynak adta.

Levelemhez mellékelem barátságunknak és egymás iránti bizalmunknak ezt a zálogát. Minden nap lesni fogom az Ön hajója sudarának felbukkanását, hogy szabadulást hozzon nekem s ezeknek a szerencsétleneknek, akik utastársaim ezen az elátkozott, szörnyű úton.

Merész, kerek betűkkel aláírta, aztán bevarrta az oldalakat és az olcsó fülbevaló párját egy vászonzacskóba.

Csak egyetlenegy címet ismert. Clinton korábban azt mondta, hogy parancsai szerint ki kell kötnie Zanzibar szigétén, ahol Ófelsége konzuljáról Robyn jól tudta, hogy becselelt és megbízható ember, a rabszolga-kereskedelem eltökélt ellenzője, egyike azon keveseknek, akikről apja, Fuller Ballantyne elismeréssel és szeretettel írt.

Mikor végzett, a kis vászoncsomagot szoknyája alá dugta és felment a fedélzetre. Mungo St. John a tatfedélzeten állt; magas, sovány és sápadt volt. Egy lépést tett a nő felé, de Robyn azon nyomban hátat fordított neki.

- Nathaniel - kiáltott a fedélzetmesternek. - Fel akarom keresni a buggalót. - Az arab *dhowra* gondolt, ami még mindig horgonyon állt a folyónak a tengerhez közelebb eső szakaszán.

- Már induláshoz készülődnek, madame - szalutált Nathaniel. - Mire odaérnénk, már nem lesz ott.

- Ha még sokáig beszél, valóban így lesz - mondta Robyn kurtán. - Meg kell néznem, hogy nincs-e szükségük valami segítségre, mielőtt útnak indulnának ezek a szegény ördögök.

Nathaniel kapitányára pillantott. Mungo egy pillanatnyi

habozás után beleegyezően bólintott, azzal elfordította fejét és folytatta a fedélzetre lépő rabszolgák mustráját.

A *dhow* arab kapitánya épp hogy csak annyira erősödött meg, hogy képes volt odaállni a kormányhoz. Tisztelettel üdvözölte Robynt és figyelmesen végighallgatta.

Nathaniel lent várt rá a csónakban, a hajó fedélzete eltakarta. Robyn meggyőződött róla, hogy senki nem látja őket a *Huron*ról, és az arab kapitány kezébe csúsztotta a vászon-csomagot. Egy angol arany *sovereign*t adott hozzá.

- Attól az embertől, akinek átadja ezt a csomagot, egy másik aranyat is kap majd - mondta az arabnak, aki fogával beleharapott az aranyba, aztán elmosolyodott és beledugta a turbánjába a királynő képmásával díszített egyfontost.

- Én pedig matabele vagyok. Egy a kétezer induna közül. A nevem Gandang, a magas mennybolt fiának, Mzilikazinak, a Zulu fiának vagyok a fia és fényes lándzsával, vörös szívvel jövök.

Zouga csak nehezen értette ezeket a szavakat, mert a fekete harcos gyorsan és olyan dialektusban beszélt, ami fülének idegenül hangzott, de az induna szándéka félreérthetetlen volt. Hangneméből, hangja gyilkos elszántságából s a körülötte álló hosszú, fekete pajzsokból világosan kiderült, hogy mire készül.

Zouga öntudatlanul fölegyenedett, nagy erőfeszítéssel kihúzta fájó izmait, s szemrezdülés nélkül farkasszemet nézett az indunával. Meredten néztek egymásra. Zouga érezte, hogy teljes akaraterejét, egész személyiségét meg kell feszítenie, hogy szembe tudjon nézni az induna lándzsájával. Tudta, elég, ha a főnök leengedi kezét, s máris kétszáz *amadoda* ront rá a hevenyészett táborra. Az egész olyan gyorsan véget fog érni, s Zouga kis csapata olyan kevés ellenállásra lesz csak képes, hogy még a felkoncolást sem fogják kiérdemelni a győztesektől.

Tudta, hogy eddig is csak kitartó pillantásával és tökéletesen félelem nélküli tartásával tudta megállítani a matabele lándzsáját a levegőben, de a csend kezdett elviselhetetlenné válni. Bármely pillanatban megtörhet a varázs. Úgy kell megválasztania, hogy mit tesz és mit mond, mintha az élete függene ettől - ami így is volt.

Gandang részvétlen tekintettel nézte az előtte álló furcsa, sápadt férfit, de az apja szolgálatában eltöltött életében valószínűleg most először nem volt biztos a dolgában.

Az a férfi, aki Bakelának nevezte magát, ismerős nevet említett. Csedí és Manali két olyan név volt, amit apja is tisztelettel szokott említeni, ez azonban még nem lett volna elég ahhoz, hogy visszatartsa lándzsát tartó kezét, mert a király parancsai teljesen egyértelműek voltak: bárkinek, aki beteszi a lábát a Felperzselt Földre, meg kell halnia. Az a lány, akit hamarosan feleségül fog venni, már mesélt róla neki. Ő a bátyja annak a fehér nőnek, aki gondjaira bízta Jubát, s akit Juba *amekazinak*, anyjának szólított.

Juba akkor mesélt Bakeláról, amikor mellette feküdt a gyékényén. Csodálattal és tisztelettel vegyes félelemmel beszélt róla; nagy elefántvadásznak, a nagy vizeken túl élő mindenható királynő nagyrabecsült harcosának nevezte, akit Juba barátjának és oltalmazójának tartott.

Gandang tehát ezért habozott, mielőtt kiadta volna a parancsot: - *Bulala!* Öljétek meg őket!

Egy matabele főnököt soha nem szabad, hogy egy nő szavai vagy szeszélyei vezessenek; ha ötven felesége van is, feleségei fecserészése csak olyan, mint a víz csobogása a Nyati folyó zuhatagai közt. Egyetlen férfi sem hallgat az ilyen asszonybeszédre, vagy legalábbis soha nem mutathatja, hogy hallgatna rájuk. Mégis...

Juba végtelenül különös helyeken járt, és olyan csodákról, boszorkányságokról tudott mesélni, amikre Gandang, miközben úgy tett, mintha rá se hederítene, nagyon is odafigyelt. Nagy hatással voltak rá ezek a történetek. A lány nemcsak szép volt és nemes, hanem rendkívül okos is, amihez nem volt hozzászokva a vele egykorú, vihorászó lánykáktól, akiknek nemiségükön kívül semmijük sem volt, amit becsült volna bennük.

Gandang kezdte megtanulni, hogy egy matabele induna soha nem hallgat egy nő fecsegésére és szeszélyeire, hacsak nem az alvógyékényen hangzanak el ezek a szavak kettejük között egy olyan feleség szájából, aki már bizonyosságot tett arról, hogy épp elég eszes. Ilyenkor viszont bohóság lenne nem hallgatni rá, mert egy feleség képes elviselhetetlenné ten-

ni a férfi életét, még ha ez a férfi történetesen egy is a kétezer induna közül és Afrika leghatalmasabb uralkodójának kedvenc fia.

Jóváágású arcának rezzenéstelen maszkja mögött Gandang gondolatai vadul százugdottak agyában. Ősztönei és Juba szavai arra figyelmeztették, hogy balgaság lenne legyilkolni ezt az embert, de a háta mögött álló harcosok is ismerték a parancsot. Ha nem hajtja végre, azonnal gyöngesége jeleként fogják értelmezni, s jelenteni fogják a királynak.

A rongyos alak, nevetségesen gőgös tartással, egy lépést tett előre. Gandang furcsa színű szeme kitartó pillantásában nyomát sem látta a félelemnek.

- Küldötként jövök Mzilikazihoz, a nagy királyhoz, a matable nép urához - s a nagy vízen túli Fehér Királynő üdvözlését hozom.

Ezekre a szavakra Gandang valami melegséget érzett a megkönnyebbüléstől. Az, hogy a fehér ember, ha nem is tökéletesen, de mégis az ő népének a nyelvét beszélte, hihetővé tette, hogy valóban követként érkezik. Az is hihető volt, hogy a fehér ember királynője egy olyan hatalmas király oltalmát és kegyeit keresné, mint az apja. Hihető az is, hogy annyira tudatlan, hogy követét a Felperzselt Földön át küldi, ahelyett, hogy a délről induló egyenes úton érkezne. Zouga észrevette ezt az apró kis hangulatváltást az induna szemében, ezt a kis hajszálrepedést eltökéltsége falán.

- Várj! - mondta. - Van itt valami neked!

Zouga íróládájában még mindig megvoltak azok a gyönyörű kézírással írt, viaszpecséttel és vörös szalagokkal lezárt levelek, amiket a külügyminisztérium államtitkára a szokásos formában állított ki számára.

Őfelsége, Nagy-Britannia és Észak-Írország királynője, a Hit Védelmezője nevében - minden külföldi kormánynak és illetékesnek.

Ezúton kérjük és elvárjuk, hogy szeretett alattvalónkat, Morris Zouga Ballantyne-t ne tartóztassa fel, s amiként azt szükségletei megkívánják, segítse útján.

Zouga hátat fordított a fenyegető lándzsások sorának és nyugodt léptekkel visszament a tüskés ágakból font kerítés nyílásán keresztül a táborba.

Jan Cheroot már várt rá, arca szürke volt, mint a kialudt őrűz hamuja. A puskahordozókkal együtt a tüskekerítés alatt kuporgott, s olyan végtelen rettegés ült ki az arcukra, hogy láttukra Zouga kifejezetten felbátorodott.

- Tegyük le azokat a fegyvereket! - csattant rájuk, mivel az összes puska kakasa fel volt húzva, s ujjukat a ravaszon tartották. Ha csak véletlenül elsül az egyik puska, a matabele harcosok előzönlík a tábort és könyörtelenül végeznek valamennyiükkel.

Gandang hirtelen úgy érezte, elbizonytalanodott. A király törvényének könyörtelen végrehajtójából hirtelen egy kérelmezővé vált, aki alázatosan ácsorog egy tüskekerítés előtt. Minden egyes másodperccel fogyott a tekintélye.

Hallotta, hogy a háta mögött egyik embere bőrpajzsához üti asszegai lándzsáját. Emberei kezdtek nyugtalanzkodni, mert érezték, hogy az előny a körülzárt, rongyos kis nyomorultak oldalára kezd áttolódni. Gandang lassan megfordult, s kőkemény tekintetével végigmérte őket. Újra elhallgattak.

- Gandang, Mzilikazi fia, egy a kétezer induna közül, lépj közelebb!

A tüskekerítés túloldaláról hangzó meglepően hangos kiáltás váratlanul érte, de csak egy pillanattal azelőtt hangzott fel, hogy végképp elveszítette volna türelmét, s elszabadította volna harcosai lándzsáit. Gandang méltóságos léptekkel, büszke tartással, hullámozó tolldíszben a bejáratához lépett. Senki nem vette volna észre rajta a bizonytalanságot. A bejáratnál megállt, s bár arckifejezése nem változott és pillantása sem rezdült, mély megkönnyebbülést érzett, hogy mélyreható bölcsességében és kis gerlicemadárkája szavaira hallgatva nem merítette lándzsáját a sápadt ember testébe.

Szinte hihetetlenül gyönyörű alak állt előtte. Több másodpercebe került, míg felismerte benne ugyanazt az embert, aki pár perccel ezelőtt még rongyosan állt előtte. A férfi olyan szépségesen szép vörös posztókabátot viselt, ami fényesebb volt a kiontott vér színénél s a kis gébics begyének vörösénél. Bár már ettől is elállt az ember lélegzete, ez még nem volt

minden. A reggeli napfényben vállán és mellén fénylő fémdíszek csillantak, s övcsatja is ugyanebből a fémből készült. Öve és mellpántjai vakító fehérek voltak, mint a kócsagszárny. Magas csákója két szeme között elegáns hegyben ért véget, s a jelvény úgy csillogott rajta, mint a napfény.

Gandang most már egyáltalán nem kételkedett benne, hogy fontos emberrel áll szemben, egy nagy tekintélynek örvendő katonával, amint azt Jubától hallotta, s magában csendben megfogadta, hogy a jövőben, ha lehet, még inkább hallgatni fog arra, amit mond. Egy árnyalatnyi rossz érzés öntötte el, ha arra gondolt, hogy első ösztöneinek engedelmeskedve képes lett volna lekaszabolni ezt az embert, mintha csak egy semmire nem jó masona, egy ganéevő volna.

A fenséges alak egy lépést tett előre és kezét gyönyörű sisakjához emelve szabályosan tisztelgett Gandang előtt, aki lándzsája széles mozdulatával ösztönösen viszonzta a tisztelgést.

- Én, Bakela, kérem, hogy vigyétek el zálogomat a nagy tekintélyű és győzedelmes Mzilikazinak, s mondjátok meg neki, hogy az út jogát kérem tőle - mondta a férfi a maga hibás szindebele akcentusában, s Gandang átvette tőle azt a kis csomagot, ami furcsa jelekkel volt tele, s ami olyan gyönyörű, színes anyaggal volt összefogva, ami még a legelkényeztetettebb, leghiúbb nő szívét is meglágyította volna.

- Meglesz! - mondta Gandang.

Míg farkasszemet néztek egymással, Zouga gondolatai éppoly sebesen jártak, mint a matabelée, hogy kigondolja, milyen esélyei vannak az életben maradásra. Most, hogy összeakadtak egy határőrcsapattal, félre kell tenni minden olyan gondolatot, ami arra irányul, hogy dél felé meneküljenek. Attól eltekintve, hogy teljesen körül voltak véve, és az ellenség elsőpró létszámfölényben volt velük szemben, azt is tudta, hogy gyalogos ember képtelen elfutni ezek elől a harcosok elől. Olyanok voltak, mint a gépek, amiket az ellenség üldözésére és elpusztítására építettek.

Nem érte egészen készületlenül a találkozás. Az előző hetekben gyakran ébredt fel az éjszaka kellős közepén, s a kemény földön hanykolódva lelki szemei előtt sokszor lejátszódott ez a rettegett jelenet.

Gondolatban sokszor elpróbálta, mit fog csinálni - attól kezdve, hogy félelmét palástolva időt nyer arra, hogy fel tudja venni díszegyenruháját, egészen addig, hogy követeli, vigyék egyenesen a király kraaljába. Mikor minden úgy történt, ahogy eltervezte, s az induna azt mondta, „Meglesz”, újra óriási erőfeszítésébe került, hogy ne mutassa ki, mennyire megkönnyebbült. Közömbösen, érdeklődés nélkül állt, mi alatt Gandang előhívta öt leggyorsabb futóját, hogy elmondjon nekik egy hosszú üzenetet, amit szóról szóra kellett megtanulniuk és elvinniük Mzilikazinak.

Az üzenet hosszas dicshimnusszal kezdődött: „Nagy Fekete Elefánt, kinek léptei alatt a föld is megremeg.” Majd felsorolta Gandang tetteit, amiket azóta vitt véghez, hogy eljött Thabas Indunasból, a kraalból - a kelet felé vezető utat, a hágón folytatott ütközetet, a rabszolga-kereskedő Bopa megölését, egészen addig, hogy a mai nap egy fehér emberrel találkoztak. Miután dagályos szavakkal leírta a fehér ember fenséges megjelenését (amiről Gandang tudta, hogy érdekelni fogja apját), az üzenet azzal végződött, hogy Bakela „az út jogát” kéri Thabas Indunasba.

A kiválasztott hírnökök egymás után visszamondták a hosszú üzenetet, s noha Zouga arckifejezése semmit sem változott, belülről alaposan meg volt lepve, hogy mind az öten szóról szóra meg tudták jegyezni. Látványosan mutatta, micsoda emlékezőtehetsége van ennek a népnek, amely nem ismeri az írott betűt.

Gandang átadta nekik a lepecsételt borítékot, ami Zouga ajánlólevelét tartalmazta, majd a küldöncök felpattantak arról a helyről, ahol guggoltak, tisztelegtek az indunának, libasorba álltak és elvágtattak.

Gandang visszafordult Zouga felé: - Itt kell maradnod, amíg a király üzenetét meg nem kapod.

- Mikor kapom meg? - kérdezte Zouga, mire Gandang szigorúan válaszolt.

- Amikor a királynak úgy kegyeskedik.

Zouga kis csapatát nem bántották. Bár a tábort éjjel-nappal egy tucat *amadoda* őrizte, egyikük sem lépett be a túskekerítésen belülre. Addig a pillanatig, amíg parancsot nem kapnak arra, hogy mérsárolják le őket, foglyaikat és a foglyok tulajdonát sérthetetlennek tekintették.

A határór csapattest negyed mérfölddel lejjebb vert táborn a folyón. A magas induna minden este felkereste Zougát és körülbelül egy órán át ültek komoran egymással szemben a tűz két oldalán, komoly dolgokról beszélgetve.

Ahogy a napokból lassan hetek lettek, a két férfi mély tiszteletet, már-már barátságot kezdett érezni egymás iránt.

Mind a ketten harcosok voltak, és közös volt az érdeklődésük. Régi csatákról és csetepatékról meséltek egymásnak. Kölcsönösen felismerték egymásban annak az embernek az erejét, aki a társadalom törvényei szerint él, noha ezek a törvények végtelenül különböztek egymástól.

- Úriembernek tartom - írta Zouga a naplójába. - A természet szülte úriembernek.

Gandang pedig Jubának azt mondta, mikor a gyékényen egymás mellett feküdtek: - Bakela igazi férfi.

Gandang engedélyezte Zouga fegyverhordozóinak, hogy elhagyják a bekerített tábor területét, hogy fát és szalmát hozzanak, amivel meg tudják erősíteni és be tudják fedni az épületeket, úgyhogy végre Zouga is szárazon és melegben tudott aludni. Ez, valamint a véget nem érő menetelés szüneteltetése hirtelen javulást eredményezett Zouga állapotában. Arcán szépen begyógyult a mély seb, s csak egy vékony, rózsaszín sebhely maradt a helyén. Válla rendbe jött, zúzódásai felszívódtak, s most már nem kellett felkötve hordania a kezét, vagy botra támaszkodva járnia. Egy hét elteltével érezte, annyira visszatért az ereje, hogy képes lenne újra elsütni a nehéz elefántlövő puskát.

Az egyik este javaslatot tett Gandangnak, hogy menjenek el együtt vadászni, s az induna, aki ekkorra már éppoly elviselhetetlennek kezdte érezni a várakozást, mint Zouga, örömmel beleegyezett. Gandang *amadodái* bekerítették egy fokföldi bivalycsordát és bőgő, dübörgő fekete hullámban felhajtották eléjük oda, ahol lesben álltak. Zouga látta, hogy a magas induna kiugrik a fedezékből, mezítláb, pajzs nélkül rohanni kezd, és egyetlen dőféssel leszúr egy érett bivaly bikát. Zouga tudta, hogy sem ügyessége, sem bátorsága nincs meg ahhoz, hogy versenyre keljen vele.

Gandang nézte, amint Zouga feláll és szembenéz egy bömbőlve támadó elefántbikával, s mikor az állat lerogyott a lövéstől, Zouga mögül kilépve odament hozzá és megtapogatta azt a kis fekete lyukat, ami egy hüvelykkel az ormány vége utáni első ránc felett kilyukasztotta az állat vastag, szürke bőrét.

Gandang megvizsgálta a mutatóujján a vért és halkán, de erős hangon azt mondta, „Hau!”, ami meglepetést jelent. Mert igaz ugyan, hogy Gandangnak is volt egy muskétája, amit még 1837-ben gyártottak Londonban, de amikor kipróbálta és sorban egymás után először egy bölényt, aztán egy elefántot és végül egy masonát próbált lelőni vele, mind a három fejvesztve, de sértetlenül elmenekült.

Gandang úgy gondolta, hogy az embernek a lövés pillanatában erősen össze kell zárnia száját és szemét, vissza kell tartania lélegzetét és a fegyver elsülésének pillanatában szítkot kell szórni arra az ördögre, aki a lőporfüstben lakik, mert ha nem, akkor az ördög az ember szemén vagy száján keresztül beköltözik a testébe és megszállja a lövést. Ahhoz, hogy a golyó elég messzire repüljön, teljes erőből kell meghúzni a ravaszt, mintha lándzsát hajítana az ember. Továbbá, hogy a lehető legkevésbé üssön vissza a fegyver, nem szabad hozzászorítani az ember vállához, hanem egy kézfejnyre el kell tartani tőle. Annak ellenére, hogy Gandang mindezt az előírást gondosan betartotta, egyszer sem volt képes eltalálni bármit is, s ezért már rég nem használta a puskát, s hagyta, hogy berozsdásodjon, miközben asszegai lándzsáját mindig gondosan fényesre csiszolta.

Ezért aztán Gandang teljes mértékben értékelni tudta, hogy milyen könnyedén bánik Zouga ezzel a bonyolult fegyverrel. Minden egyes nappal, amit egymás társaságában töltöttek, csak nőtt egymás iránt érzett kölcsönös tiszteletük, s már-már barátokká váltak. Majdnem, de nem egészen. Kultúrájukban és neveltetésükben olyan különbségek voltak, amiket soha nem lehetett áthidalni, s egy percre sem feledkeztek meg arról, hogy bármelyik nap megérkezhet nyugatról egy sebesen futó hírnök Gandang apjának üzenetével.

- *Bulala umbunal* Öljétek meg a fehér embert!

És azt is tudták mind a ketten, hogy Gandang egy pillanattig sem habozna.

Zougának sok ideje volt a táborban. Sokat gondolkozott azon, hogy milyen lesz majd találkozása a királlyal. Minél többet foglalkozott ezzel, annál nagyravágóbb terveket szőtt. Tétlen óráiban újra az elhagyott bányák jártak a fejében, s először csak úgy szórakozásból, de azután egészen komolyan kezdett megírni egy okiratot, ami így kezdődött:

„Kizárólagos koncesszió aranybányászatra és elefántvadászatra Matabeleföld egész területén.”

Minden este tovább csiszolta az okmányt, olyan aprólékos-sággal, ahogy a laikusok szokták, akik azt hiszik, hogy ismerik a jogi zsargont, s hogy firkálmányuk hangzatosabbá teszi az okiratot. „Míg én, Mzilikazi, Matabeleföld uralkodója, a továbbiakban nevezett szerződő fél...”

Zouga teljes meglepődésére befejezte ezt az okiratot, mikor észrevette, hogy egy végzetes hiba van benne. Mzilikazi nem tudja aláírni a nevét. Zouga egy egész napon át gondolkozott ezen a problémán, s aztán eszébe jutott a megoldás. Mzilikazi mostanra már minden bizonnyal kézhez kapta a lepecsételt csomagot. A vörös pecsétviasz bizonyára nagy hatással van rá, amiből Zougának két egész rúdja volt tartalékban az írókészletében.

Zouga nekilátott, hogy megtervezzen egy nagy pecsétet Mzilikazi király számára. Útinaplója hátsó borítójára vázolta fel, s az ötletet a király állandó jelzői közül az első adta.

„Nagy Fekete Elefánt, kinek léptei alatt a föld is megremeg.”

Zouga rajzán a mező közepén egy elefántbika volt, amely hosszú agyarait az ég felé emelte, és széttárta széles füleit. A felső részen ez a felirat állt: „Mzilikazi, a matabelék királya.”

Különböző anyagokkal kísérletezett, agyaggal, fával, de nem volt elégedett az eredménnyel – így aztán másnap engedélyt kért Gandangtól, hogy Jan Cheroot vezetésével visszaküldhessen néhány teherhordót a Harkness bányába, hogy hozzák el onnan az elásott elefántcsontot.

Gandang két napig gondolkodott, s mikor beleegyezett Zouga kérésének teljesítésébe, ötven embert küldött Jan Cheroottal, akiknek azt a parancsot adta, hogy a legkisebb gyanús jelre azonnal végezzenek valamennyiükkel. Mikor vissza-

jöttek a négy hatalmas elefántaggyarral, Zougának nemcsak a királyi nagypecsét kifaragásához volt már anyaga, hanem egyben fejedelmi ajándékot is tudott vinni neki.

Az elefántcsont kereskedelmi értékét már régóta ismerték a matabelék. Ennek ellenére ritkaságszámba ment, mert dárdaival még a legbátrabb férfiak sem tudnak megölni egy elefántbikát. Kénytelenek voltak beérni az elhullott állatok agyarával.

Zouga akkor döntött így, mikor meglátta, mennyire elámul Gandang az agyarak méretétől és súlyától. A legnagyobb és legszebb alakú agyart Mzilikazinak adja ajándékba, ha egyáltalán engedélyt kap arra, hogy élve eljusson Thabas Indunasba, a királyi kraalba.

Nemcsak a király haragjának fenyegetése lebegett szüntelen fölötte, hanem kinintartalékai is vészesen leapadtak – már csak néhány unciája maradt. Kénytelen volt veszélyesen kis adagokat bevenni, hogy valahogy kitartsa a gyógyszer.

A tétlenség, valamint a lándzsáktól, illetve a betegségtől való félelem lassan kikezdte Zouga idegeit. Végül azon kapta magát, hogy újra játszadoxni kezd azzal a gondolattal, hogy a határőrök figyelmének kijátszásával megszökik és gyalog elindul délnek. Aztán arra gondolt, hogy foglyul ejti Gandangot és túszként magával viszi, vagy hogy a maradék huszonöt font puskaporból akkora bombát csinál, amivel az egész határőrcsapatot a levegőbe tudja röpíteni. Kénytelen volt azonban belátni, hogy mindegyik terve értelmetlen és kivitelezhetetlen.

Gandang határőrei ismét hajnalban jöttek. Zouga arra ébredt, hogy egy sztentori hang szólítja, lépjen elő a túskevből. Zouga fejére dobott egy szőrmetakarót és kiment a szürke, jeges, szemerkélő esőbe. A vörös sárban taposva kikaplatott a kapun, s egyetlen pillantást vetve a harcosokra tudta, hogy megérkezett végre a király üzenete. A matabelék szótlankörbevétték a tábort – úgy álltak, mint ébenfából faragott szobrok.

Zouga felmérte, hogy milyen gyorsan tud eljutni a priccse mellett heverő töltött fegyverhez, de arra a következtetésre jutott, hogy feltehetően még azelőtt leszúrják, hogy egyetlen

lövést is le tudna adni. De hogy mindenképp megpróbálja, abban egészen biztos volt.

- Látlak, Bakela - lépett ki Gandang a sötét és néma sorfalból.

- Látlak, Gandang.

- Megérkezett a király hírnöke - mondta Gandang komolyan és ünnepélyesen, majd egy kis szünetet tartott. Aztán elmosolyodott, tökéletes fehér fogsora kivillant a hajnali szürkéségben. - A király megadta neked az út jogát, s megparancsolja, hogy tedd tiszteletedet nála Thabas Indunasban.

A két férfi megkönnyebbülten mosolygott egymásra; az üzenet mindkettőjüknek azt jelentette, hogy életben maradnak. A király úgy határozott, hogy Gandang a kötelességét teljesítette és helyesen értelmezte parancsát, Zougát pedig nem mint ellenséget, hanem mint követet fogadja.

- Azonnal táborot bontunk! - mosolygott Gandang. - Mielőtt a nap felkel! - a király parancsát habozás és késedelem nélkül kellett teljesíteni. .

- Szafari! - ébresztette fel Zougá a táborát. - Azonnal indulunk.

Gandang veleszületett finomsággal és tapintattal mindaddig Zougá táborától látó- és hallótávolságon kívül tartotta a kis Jubát, s mindaddig említést sem tett róla Zougának, amíg a fehér ember feje felett ott lebegett a király halálos ítéletének réme. A Thabas Indunas felé vezető út első estéjén azonban táborverés után Gandang Zougá kunyhójába hozta Jubát. A lány letérdelt előtte, és azt mondta, „Baba-apa”. Ezután Gandang leült kettejük közé és figyelmesen hallgatva őket megengedte, hogy beszélgessenek egy keveset.

Zougá sóváran várta, hogy hírt kapjon nővéréről; közbeszólás nélkül végighallgatta Juba beszámolóját Fuller Ballantyne haláláról és temetéséről. Jobb volt így, s Zougá magában rögtön hozzá is fogott, hogy megfogalmazza azokat a fellengzős mondatokat, amikkel majd megemlékezik apjáról.

Noha megkönnyebbült, mikor hallotta, hogy Robyn biztonságban van, annak azért kevésbé örült, hogy milyen gyorsan haladnak. Három hónapja lehetett, hogy Juba utoljára látta őt; s már akkor látszottak a keleti part hegyvonulatai.

Azóta Robyn már biztos elérte a partot, sőt lehet, hogy már egy portugál kereskedőhajó fedélzetén utazik a Jóreménység-fok és az Atlanti-óceán felé.

Nem tudta, mennyi ideig fogja tartóztatni a matabele király, s utána még mennyi ideig fog tartani a visszafele út fele Afrikán át. Robyn kézírata legalább egy évvel hamarabb ott lesz Londonban, mint az övé.

Zouga, alighogy megszabadult az egyik aggodalomtól, máris a másik miatt kezdett szorongani. Másnap megpróbálta arra ösztökélni teherhordóit, hogy súlyos poggyászuk ellenére tartsanak lépést a határőrökkel, de kevés sikerrel. Jóval mögöttük togyogtak, mígnem Zouga megkérte Gandangot, hogy saját teherhordói vegyék át az elefántcsontokat, valamint a hánccsal és gyékényfonattal védett, még nehezebb terhet, ami azt a gránitmadarat rejtette magában, amit Zouga a királyok sírjából rabolt el.

Ahogy nyugat felé haladtak, minden egyes nappal egyre szárazabb területre értek. Az erdők ritkulni kezdtek és kiterjedt legelőkné adták át a helyüket, amiken itt-ott kecses, gomba alakú akácok nőttek - ágairól fürtökben lógott a nagy, fehérjégazdag, bab alakú termés, amit a vadállatok és a háziállatok egyaránt szeretnek.

A szakadatlanul ömlő esőtől megszabadulva, újra megjött a kedvük. Miközben, mint egy vastag fekete kígyó, a határőr-csapat a sötét gránit kopjék alatt húzódó gyönyörű, parkra emlékeztető tájon haladt keresztül, menetelés közben énekelni kezdett.

Hamarosan találkoztak a király csordái közül az elsővel. Kis, púpos marhákból állt, amiknek az eredete a történelem homályába vész; talán négyezer évbe is beletelt, amíg hajtóikkal eljutottak ide a Nílus völgyéből vagy a Tigris és az Eufratesz közti termékeny síkságról.

A marhák szőre fényes volt, mert sűrű, édes fűvet legeltek, hiszen még itt a szárazabb vidéken is kiadósan esett az eső. Az állatok mindenféle színűek és mintájúak voltak: csokoládévörös és fekete és fehér és sárga, tarka és fekete-fehér tarka, fekete vagy hófehér. A barmok üres tekintetével nézték a mellettük eltrappoló embereket, míg a kis pásztorfiúk, akik egy

besunak nevezett apró kis köténykén kívül nem viseltek semmi mást, az út szélén állva, tágra nyílt szemekkel, szájtátva bámulták a tolldíszes, ökörbojtos harcosokat. Már ők is arra a napra készültek, amikor behívják őket, hogy elinduljanak a harci ösvényen.

Elérték az első matabele várost. Az Inyati folyó partján feküdt. Gandang elmagyarázta, hogy ez a város saját határőreinek, az inyati határőröknek a főhadiszállása, de nem ez a legnagyobb katonai város. A település a közepén elhelyezkedő marhakarám körül terült el, ami akkora volt, hogy tízezer marha is elfért benne a király csordáiból. A lakhelyek mind egyforma zsúpfedeles, méhkasszerű építmények voltak, s azt a hagyományt őrizték, amit építőik még vándorló törzsként hoztak magukkal, mikor elhagyták eredeti otthonukat, Zuluföldet. A várost mélyen a földbe ástott mopanifa cölöpökből épült karókerítés vette körül. A falu lakói, főként gyerekek és nők, összegyűltek, hogy üdvözljék a hazaérkező határőröket. Az út mindkét oldalán állva énekeltek, tapsoltak és nevettek rájuk.

- A férfiak és a házasulandó korban lévő lányok legnagyobb része már elment Thabas Indunasba. Holdtöltekor kezdődik a *Csaula*-tánc, amikor az egész nép összegyűlik a király kraaljában. Csak egy éjszakára szállunk meg itt, aztán még délelőtt továbbindulunk Thabas Indunasba.

Az Inyati folyótól nyugatra az út forgalmas országúttá vált, mivel a nép a király fővárosa felé özönlött, hogy megünnepelje az első gyümölcsök ünnepét. A férfiak regimentjükkel meneteltek. Minden regimentnek megkülönböztető öltözeke és díszei voltak; harci pajzsuk színéből már messziről meg lehetett állapítani, hogy kicsodák. Ott vonultak a sebhelyekkel borított, ősz fejű veteránok, akik még a baszutókkal, a grikászokkal és a búrokkal is harcoltak lent délen, és a fiatal katonák, akik alig várták már, hogy elindulhassanak életük első háborújába a *Csaula* után, aszerint, hogy a király milyen irányba hajítja el lándzsáját - mivel ebben az irányban vár rájuk a hírnév, a férfiasság, a dicsőség s talán a halál.

A harcosok között fiatal, hajadon nők mentek az úton, s mikor elhaladtak egymás mellett, vihorászva kellették magukat, pillantásokat vetve a nőtlen férfiak felé, akik a

gija, vagyis a csata hevét utánzó mozdulatokat tettek és szökdelve játszották el, hogy fogják lándzsájukat megmeríteni az ellenfél vérében, hogy megszerezzék maguknak azt az előjogot, hogy „a nők közé mehessenek”, s feleséget válasszanak maguknak.

Az út napról napra zsúfoltabbá vált, ahogy közeledtek Thabas Indunas felé, s haladási ütemük lelassult a tolongásban. Volt úgy, hogy egy fél délelőttöt kellett várniuk, mielőtt át tudtak kelni egy gázlón, mert a regimentek maguk előtt hajtották marháikat, ami az ennivalójukat biztosította, s maguk mögött húzták a „poggyászvonatot”. Minden harcos gondosan becsomagolta ökörbojtjait, tolldíszét és tollkoronáját, s egy fiatal inas gondjaira bízta, aki személyes teherhordójának számított.

Végre a nyár kellős közepén, a tikkasztó hőségben, pont déltájban, Zouga kis csapata, ami még mindig az emberfolyammal haladt, egy kis emelkedő tetejére ért, ahonnan kitárlt előttük a matabelék nagy kraalja és fővárosa.

A kraal „a Főnökök Hegyeinek” nevezett kopasz gránitdombok alatt terült el, több négyzetmérföldnyi nyílt rónaságon. Ezekről a gránitdombokról kapta a nevét is. A legtávolabbi hegyet „az Öldöklés Hegyének” nevezték, vagyis Bulauajónak. Ennek a hegynek a meredek szirtjeiről taszították le a mélybe a halálraítélteket.

A karókerítések koncentrikus körökként vették körül, s osztották több különálló részre a várost. A matabelék életének középpontjában mindig a nagy, nyitott szarvasmarhakarám állt; a szarvasmarha volt gazdagságuk forrása és tartaléka, s most, hogy az ünnepre behajtották a legelőkről a marhákat, minden karámot tarkabarka, kövér állatok töltöttek meg.

Gandang Zouga mellett állt és lándzsájával büszkén mutogatta a várost. Az ott a hajadon lányok és a még vért nem ontott regimentek tartózkodási helye; ott van egy másik hatalmas terület azoknak, akik házások. A kunyhók mind egyformák voltak és sorban helyezkedtek el - zsúpfedelük aranyárgán csillogott a napfényben. Az egyes kunyhók között tisztára volt söpörve a meztelen lábak által simára dörgölt föld.

- Ott van a király háza - mutatott Gandang egy hatalmas, kúp alakú építményre, ami külön területen állt cölöpkerítéssel körülvéve. - Az meg ott a király feleségeinek a lakhelye, amit az a magas kerítés vesz körül. Aki oda belép, halál fia.

Gandang egy kis akácligetbe vezette Zougát a város főfalán kívül. Pár méternyire egy kis patak folyt, s napok óta először voltak magukban úgy, hogy ne tolongtak volna emberek körülöttük. Bár a város karófalán kívül a síkságot sűrűn borították a látogatóba érkezett katonák ideiglenes szálláshelyei, a liget körüli terület üres volt, mintha tiltott lenne a köznép számára.

- Mikor fogok találkozni a királlyal? - kérdezte Zouga.

- Csak az ünnep után - felelte Gandang. - A királynak be kell tartania a szertartásokat és a megtisztulási időt, de ajándékokat küldött neked, vagyis nagyra becsült vendégének tekint. - Lándzsájával fiatal lányokból álló kis menetre mutatott, ami épp kilépett az egyik kapun. Minden lány fején egy cserépedény volt, amit könnyed, kecses léptekkel hordozott, anélkül, hogy megfogta volna.

Kecsesen, egyenes tartással, lustán ringó csípővel haladtak, mellük kemény, éretlen gyümölcse minden lépésnél megremegett. Zouga kis táborába jöttek, amit az akácligetben állítottak fel és letérdeltek elé, hogy felajánlják ajándékaikat.

Az edények némelyikében savanykás, pezsgő kölessör volt, másokban *imaas*, vagyis aludttej, ami a nguni étrend nélkülözhetetlen tartozéka, s megint más edényekben nyílt tűzön sült, zsíros marhahússzeletek.

- Nagyon megtisztelőek ezek az ajándékok - ismételte meg Gandang, akit szemmel láthatóan meglepett a király bőkezősége. - Igaz, hogy Csedí, a nagyapád, jó és megbízható barátja volt.

Miután tábort vertek, Zouga ismét a tétlenség áldozatának érezte magát. Hosszú napok álltak előtte, amiket ki kellett tölteni valamivel. Itt azonban szabadon kószálhatott a városban és a város környékén, csak a király és a király feleségeinek elzárt területére nem volt szabad belépnie. Futólag elképzelte azt az elképesztő sürgés-forgást, ami az ünnepre való felkészülést jelentette. A nap legmelegebb óráiban a folyópartokat

férfiak és nők borították el, akiknek fekete bőre fénylett a víztől, ahogy megfürödtek és megtisztították magukat a tánc előtt. Mérőfeldeken át minden fa tele volt aggatva szellőztetni kitett szoknyákkal és prémeikkel, tollakkal és díszekkel, hogy az út során szerzett vagy a becsomagolásból eredő gyűródések és ráncok kisimuljanak a gyöngye szellőben.

Zouga fiatal lányok mellett haladt el, akik egymás haját fonták copfba, olajjal és színes agyaggal dörzsölték be egymás testét és vihogva integettek Zougának.

Első pillantásra Zouga nem tudta elképzelni, hogy ennek az óriási tömegnek hogy lehet megoldani a higiéniai problémáit, míg fel nem fedezte, hogy a városfalakon túl van egy sűrű aljnövényzettel fedett terület, ahová a férfiak és nők járnak hajnalban és a rövid esti szürkületben. Ezen a területen sakálok, hiénák, varjak és kányák éltek, s ők biztosították a köztisztaságot.

Zougát érdekelte, hogyan vezetik a várost. Rájött, hogy mindenfajta mosást és fürdést csak a folyó egy bizonyos, nagy fával vagy valami más feltűnő tárggyal jelölt pontján túl engedélyeznek, s a nők e fölött a pont fölött töltik meg edényeiket ivóvízzel és a főzéshez szükséges vízzel.

Még a város közepén található hatalmas marhakarám is segített abban, hogy tisztán tartsák a várost. Úgy működött, mint egy gigantikus légycsapda. A legyek a friss tehéntrágyába rakták petéiket, de még mielőtt a nyűvek kikelhetek volna, többnyire széthordta és szétaposta a trágyát a hatalmas állatsorda. A ragyogó napfény és a szakadatlanul fújó szél végezte be végül a köztisztasági feladatokat, mert ettől a szagok csak érdekessé, de nem elviselhetetlenné váltak.

Zougának elégedettnek kellett volna lennie, hogy sikerült eljutnia erre a menedéket nyújtó helyre, ahelyett hogy lándzsától átdöfött tetemét a hiénák falták volna fel, de nem volt az.

Azt a célt tűzte maga elé, hogy valamivel kitölti a várakozás napjait. Vázlatokat és térképeket készített a városról, följegyezte az erődítményrendszer gyenge pontjait, s azt, hogy a támadóknak hol lenne a legjobb esélye arra, hogy behatoljanak a városba, és elfoglalják a király székhelyét. Vázlatokat készített a különböző katonák egyenruhájáról. Feljegyezte

a pajzsuk színét és egyéb megkülönböztető jegyeiket. Gandangtól ártatlannak tűnő dolgokat kérdezett, amiből pontosan meg tudta állapítani, hogy egy-egy regimentben hány harcos lehet, hány évesek és mennyi tapasztalattal rendelkeznek. Megtudta az indunák nevét és személyes különbségeit, s azt, hogy hol vannak az egyes indunák katonai városai.

Megtudta, hogy sok minden megváltozott Matabeleföldön azóta, hogy az öreg Tom Harkness megrajzolta a maga térképét és Zouga nemcsak feljegyezte ezeket a változásokat, hanem le is vonta belőlük a megfelelő következtetéseket maga számára.

*

Hogy valamivel elüsse a várakozás napjait, további gyakorlatként hozzálátott, hogy csatatervet készítsen az öreg Mzikazi király ellen. Kiszámította, mennyi emberre és fegyverre, milyen hadtápra lenne szüksége, merre kellene vonulni a segregnek, s hogyan lehetne legcélszerűbben csatába bocsátkozni az impikkel - Zouga ugyanis katona volt, akinek volt egy dédelgetett álma, s ez az álom csakis katonai akcióval volt valóra váltható.

Gandangnak, ahelyett hogy gyanakodott volna, hízelt Zouga érdeklődése, s minden kérdésre az országa erejére és eredményeire büszke ember bőbeszédűségével válaszolt. A napok mindazonáltal lassan vánszorogtak, hiába adott magának tennivalót Zouga.

- A király nem fog fogadni csak az ünnep után - mondta újra meg újra Gandang, de tévedett.

Az ünnep előtti estén két idősebb induna lépett be az akác-ligetben lévő sátorba. Gandang tisztelettel üdvözölte a rövidre nyírt, ezüstösen csillogó hajú, kékes árnyalatú szürkegém-tollat viselő főnököket, figyelmesen végighallgatta őket, aztán odajött Zougához.

- Azért jöttek, hogy a király elé vigyenek - mondta egyszerűen.

Három kis tűz égett a király kunyhója előtt, s a középső tűz fölé egy aszott, majomszerű kis alak hajolt. Fogatlan ínyén át halkán dúdolt valami kántálásfélét; ide-oda ringatta

magát tomporán, s időnként egy csipetnyi port vagy egy fűszernövénydarabot dobott az egyik nagy agyagfazékba, ami a tűz fölött fortyogott.

A boszorkánymestert foglalkozása kísérteties kellékei díszítették; száraz hüllőbőr, sas- és leopárdkarom, felfűjt oroszlánhólyag, majomkoponya, krokodilfog, kis varázsfőzetekkel és varázsporokkal teli, bedugaszolt lopótökök, duiker szarva - amit arra használt, hogy abba folyassa a vért - és más egyéb, meghatározhatatlan bűvszer és gyógyír.

Ő volt az egész ünnepség, a legfontosabb matabele ünnep vezetője. Ez volt az első gyümölcserés ünnepe, ekkor áldották meg az ország marháit, s ekkor kezdődtek azok a háborúk, amikkel a közeledő száraz évszak alatt elfoglalják magukat az *amadodák*. Az összegyűlt főnökök tehát figyelmesen és szent ámulattal figyelték a varázsló ügyködését.

Körülbelül harminc öreg guggolt körben a tűz körül. Ők voltak az ország legfőbb indunái, ők alkották a koronatanácsot. Az egész kis udvart betöltötték. A király kunyhójának magas, meredek zsúpfedele mintegy tíz méterrel magasodott föléljük; vége eltűnt a sötétben.

A zsúpfedél nagy műgonddal volt megalkotva - bonyolult, finom mintákat fontak a szalmából -, s az alacsony ajtó előtt egy európai stílusú és építésű karosszék állt. Zouga hirtelen rájött, hogy ez lehet az a szék, amit nagyapja, Moffat, Csedi, jó húsz évvel ezelőtt adott ajándékba a királynak.

- Bajete! Mzilikazi, a matabelek elefántbikája!

Gandang korábban már megtanította Zougának, hogy mi az etikett: milyen megszólítást és milyen viselkedést vár el a király.

Miközben Zouga átment a keskeny udvaron, aminek csupasz földpadlója volt, a király dicsőítő jelzőit sorolta; nem kiabált, nem csúszott térdre, mint ahogy azt az alattvalóitól elvárta volna a király, mert mégiscsak angol volt, a királynő tisztje.

Ennek ellenére a király székétől mintegy három méternyire Zouga leguggolt, hogy feje alacsonyabban legyen a király fejénél és várt.

A székben ülő alak sokkal kisebb volt, mint amire egy ilyen félelmetes hírv harcostól számított volna, s mikor szeme

hozzászokott a félhomályhoz, Zouga észrevette, hogy keze kicsi és finom vonalú, szinte nőies, de térde a köszvénytől és a reumától groteszkül feldagadt.

A király nagyon öreg volt, senki nem tudta pontosan, hány éves, de már a századfordulón harcosként ismerték. Egykor acélos izmai megereszkedtek, amitől hasa az ölébe lógott, s bőre tele volt olyan csíkokkal, mint a szülő nők hasa.

Úgy tűnt, hogy feje keskeny vállához képest túlságosan is nagy, s nyakában alig van annyi erő, hogy megtartsa, de tekintete, amivel ráncai és megereszkedett bőre mögül Zougát figyelte, fekete, fényes és élénk maradt.

- Hogy van Csedí, az én öreg barátom? - kérdezte magas, sípoló hangon.

Zouga húsz éve látta utoljára anyai nagyapját és csak arra emlékezett, hogy hosszú, lobogó, fehér szakálla volt.

- Jól van, és boldogan él - felelte. - Tiszteletteljes üdvözlét küldi általam.

A karosszékekben ülő öregember elégedetten bólintott orrátlanul nagy fejével.

- Átadhatod az ajándékaidat - szólt. Az indunák felhőrdültek, s még a varázslómester is felnézett a tűzről, mikor Gandang katonái behozták az elefántagymagot, amit hárman alig bírtak el és letették a király széke elé.

A varázslómestert szemmel láthatóan megzavarta, hogy félbeszakították megtisztítási szertartását, s így kikerült a figyelem középpontjából. Ezért aztán két segédjével nagy buzgólkodás közepette levette a tűzről az egyik gőzölgő edényt és a király két lába közé helyezte.

Aztán segédeivel egy leopárdbőrökből összevarrt nagy teetöt terítettek a király és széke fölé, mint egy sátor, hogy ne tudjon kiszökni alóla a gőz. Egy perc múlva köhögés és zihálás hallatszott a prémtakaró alól. Mikor a varázslómester végre levette, a király fuldokolva kapkodott levegő után, szeme vörös volt, és csörgött belőle a könny, de a köhögéstől elszálltak belőle a démonok, s a könnyekkel és az izzadsággal minden tisztátalanságtól megszabadult.

A gyülekezet tiszteletteljes csendben várt, míg a király visszanyerte lélegzetét, s a boszorkánymester visszavonult, hogy elkészítse a következő főzetet. Mzilikazi még mindig

szuszogva és zihálva belenyúlt a széke melletti kis ládába és elővette azt a lepecsételt csomagot, amit Zouga küldött neki.

- Mondd el, mi van benne - nyújtotta át Zougának, hogy olvassa fel a levelet.

Bár a király írástudatlan volt, pontosan tudta, hogy mire való az írott szó. Húsz éven át levelezett Zouga nagyapjával, aki mindig egyik misszionárius növendékével küldte el leveleit, aki felolvasta tartalmukat és leírta a király válaszát.

Zouga felállt és kinyitotta a csomagot. Hangosan olvasott és kapásból fordította angolból a szöveget, egy kicsit még ki is színezte az eredetit.

Mikor befejezte, tiszteletteljes csend fogadta a törzs öregjei részéről, s még a király is friss érdeklődéssel vette szemügyre az előtte álló magas, királyi ruhába öltözött alakot. A tűz fényében csillogva fénylettek Zouga díszegyenruhájának rézgombjai és jelvényei, s vörös egyenruhája úgy lángolt, mintha maga lenne a tűz.

A boszorkánydoktor ismét megzavarta volna a jelenetet, mert egy tál gőzölgő gyógyszert hozott a királynak, hogy igya meg, de a király egy bosszús kézmozdulattal elküldte magától.

Zouga tudta, hogy ez az a pillanat, amikor a király érdeklődése a csúcspontra ért irányában, s halkan így szólt: - Látja-e a király az én királynőmnek ezeket a jeleit? Minden uralkodónak kell hogy legyen ilyen pecsétje, amivel bizonyítani tudja hatalmát, és azt, hogy szavai olyanok, mint a kőszikla.

Zouga megfordult és intett a teherhordónak, aki a kapuban térdelt a háta mögött. A rémült ember térdén csúszva Zouga lábához kúszott, és anélkül hogy felnézett volna a királyra, egy kis teásdobozt nyomott Zouga kezébe, ami a faragott elefántcsont pecsétnyomót és a pecsétviaszt tartalmazta.

- Magam készítettem egy ilyen pecsétet a királynak, hogy minden ember ismerje meg méltóságát és hatalmát.

Mzilikazi képtelen volt elleplezni érdeklődését; előredőlt a székben és intett Zougának, hogy jöjjön közelebb. Zouga letérdelt elé, a tűzből kivett gallyal megolvasztotta a viaszt és rácsöppentette a teásdoboz tetejére, aztán belenyomta a

pecsétet és megvárta, míg megkeményedik. Mikor kész volt, odaadta a királynak.

- Ez egy elefánt - ismerte fel a király az állatot leplezetlen bámulattal.

- A matabelék nagy fekete elefántbikája - mondta Zouga.

- Mondd el, mit jelentenek ezek a szavak! - mondta a király, és megérintette a betűket a pecsét szélén.

- Mzilikazi Nkosi Nkulu!

A király tapsikolni kezdett örömeiben és megmutatta a pecsétet a legöregebb indunáknak. Rövid idő elteltével mindannyian elragadtatással ismerték fel az elefántbika lenyomatát a pecséten és csettintgetve, kis kiáltások kíséretében adták körbe.

- Bakela! - mondta a király. - A *Csauala* ünnep utáni napon újra gyere el hozzám! Sok mindenről kell beszélünk egymással.

Azzal egy kézmozdulattal elbocsátotta a ragyogó kinézetű fiatalembert, s beletörődő türelemmel átadta magát a körülötte tüsténkedő boszorkánymester szolgálatainak.

A telihold jóval éjfél után kelt fel. Új farönköket tettek a tüzekre, hogy üdvözöljék, s elkezdődött a dobolás és az éneklés. Ez előtt a pillanat előtt nem volt olyan férfi vagy nő, aki egyetlen szem gabonát el mert volna venni, mert a hold megjelenése jelentette a *Csauala* beköszöntését, amikor az egész ország népe tánccal ünnepli az első gyümölcsök ünnepét.

Aszertartás másnap délelőtt kezdődött. A regimentek példás rendben felsorakoztak a király előtt a marhakarain hatalmas, cölöpkerítéssel körülvett arénájában. Rengett alattuk a föld, mikor mind a huszonegyszerre egyszerre emelték vállmagasságig a lábukat és a jól képzett harcosok izmos, edzett testének teljes erejével csapták talpukat a földhöz.

- Bajete! - üdvözölték a királyt, a neki kijáró szóval.

- Bajete! - csapták oda másodszor is a talpukat.

- Bajete! - mondták harmadszor is, és megismételték az előbbi mozdulatot. Aztán elkezdődött a tánc.

Egyik regiment a másik után lépett előre Mzilikazi karosszékretrónusaelé. Hullámozó, éneklősorokban, olyantökéletes

ütemben adták elő a bonyolult lépéskombinációkat, hogy olyan volt, mintha egyetlen eleven szervet alkotnának. A pajzsok úgy értek össze, úgy forogtak és úgy csavarodtak el egymáson, mint egy óriási hulló pikkelyei, a por úgy kavargott soraik közt, mint egy füstfelhő, amitől mintha szellemalakoknak látszottak volna. Prémkacagányuk, cibetmacska és majombőr szoknyájuk, róka- és macskaszőr lábvédőjük úgy kavargott a lábuk körül, hogy azt az érzést keltették, mintha nem is a földön járnának, hanem a mozgó porfelhőn és a puha szőrmehullámokon közlekednének.

A sorok közül minden regimentből kiugrottak a bajnokok és a hősök, hogy büszkén előadják a *giját*; saját fejmagasságukig ugrottak fel, s vadul szurdosták a levegőt, miközben kihívó szitkokat és diadalmas győzelemkiáltásokat szórtak. Az izzadságtól fényes volt a bőrük és a verítékcseppek szétfröcsköltek róluk a napfényben.

Mzilikazit is magával ragadta az izgalom egyre tornyosuló hulláma, nagyot kortyolt az egyik agyagkorsó sörből, amit a szolgálólányok hordtak neki, szeme forogni kezdett, s végül nem bírta tovább türtőztetni magát. Felkászálódott a székből és dagadt, alaktalanná deformálódott lábán a táncolok közé lépett. A bajnokok hátrébb húzódtak, hogy helyet adjanak neki.

- Az apám a legjobb táncos egész Matabeleföldön - mondta Gandang, aki Zouga mellett guggolt.

Az öreg király megpróbált szökkenni egyet, de lába nem hagyta el a földet. Ide-oda csoszogott és kis játéklándzsájával hadonászott a levegőben.

- Így sújtottam le Barendet, a grikát, és így pusztultak el a fiai.

A nép felhördült.

- Az elefántbika táncol, s a föld megremeg. - S tízezer láb dobbanása mellett a király szívszorítóan fájdalmas parodiáját adta elő a fiatal bajnokok vad pörgéseinek.

- Így kergettem el Csakát, a zsarnokot, így vágtam le a tollakat hírnökei fejéről és küldtem őket vissza neki - visongott Mzilikazi.

- Bajete! - mennydörögte a nép. - Ő a világ atyja!

Az öreg király percek alatt kimerült és a porba hanyatlott,

mire Gandang és két másik fia felpattant az indunák által alkotott félkörből és villámgyorsan mellé lépett.

Gyöngéden fölemelték és visszavitték a trónszékébe, ahol Lobengula, a király legidősebb fia, egy csupor sörrel kínálta, hogy csillapítsa szomját. A sör kifolyt a száján és lecsorgott ziháló mellkasán.

- S most táncoljon a nép! - hörögte a király, mire Gandang visszajött Zouga mellé és leguggolt.

- A háborún kívül apám legjobban a táncot szereti - magyarázta.

Most következtek a hajadonok, egyik sor a másik után. Meztelen bőruk fényesen csillogott a déli napsütésben. Apró kis gyöngyszoknyájuk alig takarta kis háromszög alakú szemérmüket. Édes, tiszta énekük betöltötte a levegőt.

Mzilikazi ismét kikecmergett a székből, s odabotorkált, hogy velük táncoljon; elhaladt az első sor előtt, s az ég felé emelt harci lándzsájával vezényelte éneküket. A király megint addig táncolt, míg össze nem esett, s megint a fiai vitték vissza a székhöz.

Mire leszállt az éj, Zouga teljesen kimerült. Az egyenruha zubbonyának gallérja kidörzsölte izzadt nyakát, s vastag posztókabátján sötét izzadságfoltok éktelenkedtek. A portól és az erős fénytől véres volt és égett a szeme, fájt a feje a dobok hangzavarától és a matabele hangok üvöltésétől. Nyelve feldagadt és kiszáradt a sörtől, amit rátukmáltak, lába és háta megfájdult a szokatlan guggoló helyzetből, amiben egész nap kénytelen volt megmaradni - de a király még mindig táncolt: ide-oda csoszogott és totyogott göcsörtös lábain.

Másnap reggel Mzilikazi ismét ott ült a trónján; annyira nem merítette ki az előző napi mulatozás, hogy mikor a *Csaula* bikát beeresztették az arénába, fiainak kellett visszatartani, hogy ne rohanjon be ő is, hogy pusztá kézzel leterítse a hatalmas állatot.

Minden regimentből egy bajnokot választottak ki, aki ágyékkötőre vetkőzött. Mzilikazi trónjának két oldalán sorakoztak fel guggoló helyzetben, várva, hogy sor kerüljön rájuk.

A bika magasba emelt szarvval, vadul rontott be a körbe, patája vörös port vert fel, szeme vadul tüzelt. Tiszta fekete volt, hatalmas púpos hátán fénylett a szőr.

Gondosan kiválasztották a király csordáiból, s így biztos, hogy egész Matabeleföld legragyogóbb bikája volt. Kihívóan körbejárt az arénában, lábát magasba emelve lépdelt, nagyokat horkantott, s bármi került az útjába, fejét leszegette és szarvával nekirontott.

A király, akit fiai lefogtak ugyan, de megpróbált kiszabadulni kezük közül, majdnem esztét veszttette izgalmában. Most felemelte lándzsáját és megrázta a kezét: - *Bulala inkunzi!* Öljétek meg a bikát!

A várakozó emberek talpra ugrottak, tisztelegtek a király előtt, aztán félhold alakú vonalba fejlődve ösztönösen *ajike-la* alakzatot, vagyis a bekerítés mozdulatait követték.

A fekete bika nekilendült, fejét leszegette, mellső lábait megfeszítette, aztán hátsó lábaival elrugaszkodott és előrerontott. A sor közepén kiválasztott egy embert és dübörögve elindult felé.

A férfi, akit a bika kiválasztott magának, nem mozdult, hanem hívogató mozdulatot tett a karjával. Az állat leszegette a fejét és nekiment. Zouga tisztán hallotta, hogy reccsen a csont, ahogy a harcos mellével felfogja a támadás erejét, aztán átkarolta a bika nyakát, és nem eresztette.

A bika megpróbálta ledobni magáról, felvetette a fejét a magasba, de az ember nem eresztette el, bármily vesztettül hajigálta is az állat. Testével eltakarta a bika szemét és végül megállásra kényszerítette. Abban a pillanatban bezárult körülötte a harcosok köre, s egyik pillanatról a másikra meztelen fekete emberek borították el a bika púpos hátát.

Az állat hosszú másodperceken át megpróbált lábon maradni, de végül az emberek földre kényszerítették, kihúzták alóla mind a négy lábát, és nagy puffanással a földre zuhant. Felnyögött és elbődült. Egy tucat ember megragadta a hosszú szarvakat, s mint egy emelőkart, arra használták őket, hogy az állat fejét teste tehetetlen tömegével szemben elfordítsa. Lassan, izzadva, minden erejüket megfeszítve sikerült körbecsavarni a bika fejét. Az állat patáival a levegőbe rúgott, egyre elkeseredettebben és fojtottabban bőgött.

A király le-fel ugrált a székén és sikoltozott izgalmában, s az izgatott hangok morajlása olyan volt, mint az óceáni bukóhullám hangja egy viharverte sziklafalon.

A hatalmas, szarvas fej hüvelykről hüvelykre elfordult, s aztán hirtelen megszűnt az ellenállása. Zouga hallotta, hogy egy hangos recsenéssel, ami olyan volt, mint a puskalövés hangja, még az egybegyűlt nép hangorkánját is felülmúlva, szétroppan a nyakcsigolyája. A fej még egy fél fordulatot tett, a lábak az ég felé fordultak egy pillanatra, s az állat beleiből zöldes folyadék fröcskölt ki.

Az izzadságban úszó harcosok vállukra emelték a tetemet, és az arénán át Mzilikazi király elé vitték, hogy lábai elé helyezték.

Az ünnep harmadik és egyben utolsó napján Mzilikazi kisettenkedett a marhakarain közepére. Gyöngé, hajlott kis alaknak látszott a hatalmas nyílt téren, s most, hogy a nap majdnem delelőn állt, még árnyéka sem volt. A nép elhallgatott, negyvenezren néztek egyetlen egy öreg embert, egy sutogás, egy szusszanás nem hallatszott.

Az aréna közepén Mzilikazi megállt és feje fölé emelte harci lándzsáját. A nézők sorai megdermedtek, amikor lassan forogni kezdett, aztán dél felé fordulva megállt. Hátrahúzta lándzsáját tartó kezét, s egy pillanatra megállt. A negyven ezer felajzott ember izgalma szinte tapinthatóvá vált.

Aztán a király szökkent egyet és forogni kezdett. A tömeg felhördült és hullámszerűen kezdett, majd újra elhallgatott és megdermedt, mikor a király megállt, és lándzsája hegyével kelet felé mutatott. Aztán újra szökkent egyet, szándékosan csigázva őket, hogy egy született mutatványos érzékével kivárja a megfelelő pillanatot.

Aztán hirtelen előrelendült lándzsát tartó keze. Az apró kis játéknak látszó fegyver magas, csillogó ívet írt le, s hegyével beleállt a nap perzselte földbe.

- Észak felé! - mennydörögte a nép. - Bajete! A Nagy Bika északot választotta!

- Északra megyünk és megtámadjuk a makololókat - mondta Gandang Zougának. - Hajnalban indulok katonáimmal. - Szünetet tartott, aztán elmosolyodott. - Találkozni fogunk még, Bakela.

- Ha az istenek kegyesek lesznek hozzánk - mondta

Zouga, mire Gandang egyik kezét vállára tette, egy kicsit megszorította, azzal megfordult és elment.

Anélkül, hogy visszanézett volna, lassú léptekkel eltűnt az éneklő sokaságban a dobszó hangjai közt.

- Rettenetes fegyver lenne a puskád, ha nem kellene mindig újratölteni - sipította Mzilikazi panaszos hangján, ahogy az öreg emberek beszélnek. - De csak úgy lehetne vele harcolni, hogy az ember gyors lovon ül, amin arrébb tud lovagolni, amíg újratölti a fegyvert.

Zouga a király széke mellett guggolt a király kerítéssel körülvett területén, ahogy immár harminc napja minden nap. A király minden nap érte küldött, s ő kénytelen volt naponta meghallgatni a király bölcsességeit, s félig nyers marhahúst falni, amire vedelni kell a savanyú sört.

- Ha nem ülnek lovon, az én harcosaim megelőzik őket, mielőtt képesek lennének újratölteni fegyverüket, ahogy a *grikászok*kal tettük. A csata után háromszáz drága puskát szedtünk össze.

Zouga bólintott, miközben magában elmosolyodott azon, hogy elképzelte, mi történne, ha az *amadodók* egy brit gyalogsági négyszöggel szemben próbálnák alkalmazni ezt a taktikát.

Mzilikazi szünetet tartott és felemelte a söröskupát. Mikor letette, Zouga egyik zubbonygombjának a csillogására lett figyelmes. Odahajolt, hogy letépje. Zouga lemondóan elővette zsebéből a zsebkését és óvatosan elvágta a gombot tartó cérnaszálakat. Odaadta a királynak, aki köszönettel rámosolygott, aztán a napfény felé tartotta a gombot.

- Már csak öt maradt - gondolta magában Zouga ironikusan. Úgy érezte magát, mint a karácsonyi pulyka, aminek egyenként tépik ki a tollait. Vállpántjáról már rég leszedte a jelvényeket a király, s már az övcsatját és a sisakjelvényét és elkérte tőle.

- A papír - kezdte újra Zouga, de a király kezével intett, ami azt jelentette, hogy nem kíván a koncesszióval foglalkozni.

Igaz, hogy a szenilitás határán állt, és minden bizonnyal alkoholistá is volt, mert Zouga becslése szerint naponta meg-

ivott vagy harminc liter sört, de ennek ellenére Mzilikazi értelmé még mindig ép maradt és természetes ravaszsággal bírt alkudozni, pontosan tudva, mik a saját gyöngeségei és előnyei. Harminc napja cicázott Zougával, mint ahogy az egész népével is cicázott, mikor a *Csauala* napján mind arra vártak, hogy végre eldobja már a lándzsát.

A király a koncesszió említésére most elfordult Zougától, s figyelmét arra a fiatal párra fordította, amely előtte térdelt. Vádat emeltek ellenük, s azért kerültek elé, hogy a király igazságot szolgáltasson nekik.

Aznap, miközben Zougával cseverészett, Mzilikazi már fogadta két vazallusának követeit, akik főnökük hódolatát tolmácsolták, megjutalmazott egy fiatal marhapásztorfiút azért, mert megmentette a csordát egy oroszlántól és halálra ítélte egy másik fiút, aki közvetlenül az egyik gondjaira bízott tehén tőgyéből ivott tejet. Meghallgatta egy küldönc jelentését a makololók ellen vonuló impik hadiszerecséjéről, s most az előtte álló pár felé fordította figyelmét.

A lány szép volt, hosszú, finom végtagjai voltak és édes, kerek arca. Kis, vakítóan fehér fogai telt, kibuggyanó ajkai mögött bújtak meg. Szemét szorosan behunyva tartotta, hogy ne lássa a király haragját. Egész testében remegett a félelemtől, ahogy a király előtt térdelt. A férfi egy izmos harcos volt az egyik olyan regimentből, amely nőtlen fiatalemberekből áll, akiknek még el kell nyerni azt a megtiszteltetést, hogy „a nők közé mehessenek”.

- Asszony, kelj fel, hogy királyod lássa szégyened! - hangzott fel a vádló hangja, s a lány félénken, habozva, szemét még mindig becsukva felemelte homlokát a földről és visszaült a sarkára.

Kerek hasa kidudorodott a kicsiny gyöngyszoknya alól. Kemény volt, mint a dob, és olyan, mint az érett gyümölcs.

A király percekig magába merülve gubbasztott. Aztán megkérdezte a harcost: - Tagadod ezt a dolgot?

- Nem tagadom, Nkosi Nkulu.

- Szereted ezt a rimát?

- Mint saját életemet, király uram. - A férfi mély torokhangon válaszolt, de hangja határozott volt és nem remegett.

A király újra töprengett.

Zouga már vagy száz ilyen alkalommal volt tanúja a király igazságszolgáltatásának. Időnként olyan ítéleteket tudott hozni, amik dicsőségére válnának egy fekete Salamon királynak is, máskor viszont Zouga egészen rosszul lett az ítélet barbár kegyetlenségétől.

Most a király hosszan nézte az előtte álló embert és a kezében tartott játéklándzsával babrált; aztán elkomorodott és lassan megrázta a fejét. Döntött. Előrehajolt és fegyverét odadobta az előtte térdeplő férfinak.

- Ezzel a pengével nyisd fel annak az asszonynak a méhét, akit szeretsz, vedd ki belőle azt, ami a törvény és a szokás ellen való vétség - és helyezd ide a tenyereembe!

Zouga aznap éjjel nem tudott aludni. Egyszer le kellett dobnia magáról a takarót, és ki kellett rohannia az akácliget szélére, ahol elhányta magát, mert megfeküdte a gyomrárt az a borzalmas jelenet, aminek tanúja volt.

Reggelre sem halványult el benne a lány sikolyának emléke, de a király mókás kedvében egyik cseber sört a másik után kényszerítette Zouga háborgó gyomrába, miközben hosszú és eseményekben gazdag életéről mesélt. Élénk szavakkal, egy öregember nosztalgiájával írta le gyermek- és ifjúkorának emlékeit, amit a távoli Zuluföldön töltött.

Aztán hirtelen, anélkül hogy előzetesen bármi is utalt volna rá, ráparancsolt Zougára: - Mondd el, milyen szavak vannak a papírodon!

Csendben végighallgatta Zougát, aki lefordította, miféle koncessziót kér, majd egy percig elgondolkodott.

- Elefántra akarsz vadászni és egy lyukat akarsz ásni - mormogta. - Nem túl sok, amit kérsz. Írd hozzá, hogy ezeket a dolgokat csak a Zambezi alatti területen, az Inyati folyótól keletre és a Limpopo felett teheted!

Bár nem volt teljesen meggyőződve arról, hogy a király ezúttal komolyan gondolja, amit mond, gyorsan hozzáírta ezeket a kikötéseket saját készítésű jogi okiratához.

Aztán a király remegő kezét vezetve egy nagy, bizonytalan keresztet rajzoltatott vele az aláírás helyén.

- Mzilikazi: az ő kézjegye.

A király gyermekten és őszintén örült annak, hogy kézje-

gye mellé ütheti viaszpecsétjét. Miután kész volt vele, megmutatta indunáinak, hogy ők is lássák, aztán előrehajolt Zougához.

- Most, hogy megkaptad azt, amit szerettél volna, bizonyára el akarsz majd menni. - Csípás, vérekes szemében sajnálkozás tükröződött és Zougába egy pillanatra beléhasított a lelkiismeret-furdalás, de egyenesen válaszolt.

- Az esőben nem tudok vadászni és sok munka vár rám elvégezetlenül a saját országomban a tengeren túl. Mennem kell, de visszajövök, Nkosi Nkulu.

- Megadom neked az út jogát, Bakela, az Ököl. Menj békével és térj vissza hamar, mert társaságod öröömre szolgált. Bölcssek a szavaid, bár még fiatal ember vagy.

- Békesség legyen veled, Nagy Elefánt! - mondta Zouga, azzal felállt és könnyű léptekkel, vidám szívvel eltávozott a király udvarából. Az inge zsebében a koncesszió, ládájában ötvenhat font arany, poggyászában Zimbabwe kőmadara és három szép elefántagyar, amivel útközben bárkit meg tud ajándékozni, ha szüksége lenne rá. Nyitva állt előtte az út délre, a Jóreménység-fokhoz és onnan vissza Angliába.

A part felől fújt a szél, a monszunszelek irányával szemben, az egyik frontrendszer elvonulását követő s a következő megelőző szívás következtében, de az alacsony felhőkből egyik zivatar a másikat követte, gyöngypermettel szórva be a levegőt.

Ferris zászlós, a *Black Joke* legalacsonyabb rangfokozatú tisztje, a tájolóról olvasta le az iránylatokat, ahogy az ágyúnaszád a part közelében haladt. Halkan diktálta őket a jelzőszolgálatosnak, aki gyorsan kiszámította, hogy milyen távolságra vannak a parttól és bejelölte pozíciójukat a navigációs táblán, hogy a kapitány bármikor egyetlen pillantással össze tudja vetni az adatokat saját megfigyelésének eredményeivel.

A hajó orrában egy ember mérőónnal mérte a vízmagasságot. Hangosan leolvasta a mérőzsinór állását, aztán felhúzta a zsinórt, jól előredobta, majd megvárta, hogy a hajó orra fölé érjen és újra leolvasta.

- A mély hatos.

Codrington kapitány a mélységmérő matróz folyamatos kántálása, a Ferris által a part azonosítható tereptárgyai beméréséből nyert szögek, a víz elszíneződései, a törőhullámok törésvonala és a tengerészember ösztöne alapján kormányozta hajóját. A térképben, amit harminc évvel ezelőtt készített Owen kapitány, a Királyi Haditengerészet tisztje, egyáltalán nem bízott.

- Fordulunk a part felé! - mondta a kormányosnak, s a hajó hirtelen irányt változtatott. Megérezték a szagot.

- Rabszolgabűz! - kiáltott fel Denham izgatottan, s abban a pillanatban, hogy ezt mondta, élesen felcsattant az árbocosárból figyelő őrszem hangja.

- Füst! Füst a folyó jobb partján!

- Milyen távolságban?

- Két mérföldnyire innen, vagy talán még messzebb.

Clinton most hitette el magával először azóta, hogy elhajóztak Zanzibar kikötőjéből, hogy még idejében érkezik, hogy időben eléri a Rio Save torkolatát, s képes lesz válaszolni annak a nőnek szívszorító segélykiáltására, akit szeretett.

- Ha Ön is úgy gondolja, Mr. Denham, ideje felkészülnünk az akcióra, de az ágyúkat ne gurítsa még ki! - mondta halkan és higgadtan, de a hadnagy nem állta meg, hogy el ne vigyorogja magát.

- Elcsíptük! Istenemre mondom, hogy elkapjuk! Gratulálok, uram! - A legénység nevetve mókázott, ahogy felsorakoztak a fegyverládáknál, hogy átvegyék a pisztolyokat és kardokat. Miután a *Black Joke* orra felemelkedett a folyótorkolat bejáratánál lévő homokpad törőhullámján, törzse egy pillanatra sűrűlt a homokos tengerfeneket, aztán kiszabadította magát az iszap szorításából, előresiklott a torkolat nyugodt, zöld vizére, Clinton fejével intett Denhamnek.

- Most már kiguríthatják az ágyúkat.

Azért várt eddig a pillanatig, mert nem akarta megváltoztatni a hajó helyzetét mindaddig, míg át nem jutnak ezen a kritikus ponton. Miközben baljós hangot adva gurultak az ágyútalpak, a *Black Joke* kinyitotta ágyúnyílásait, mint a támadásra készülő ragadozó, mikor felhúzza ínyét és kimutatja fogsorát. Csatavitorlákkal hajóztak, miközben vadul forgott a bronz hajócsavar is, s a *Black Joke* harcra kész

legénységével befutott a Rio Save labirintusába, mint vadászmenyét a nyúlüregbe.

Clinton a hajózható csatorna mélyzöld vízvonalát követve a sekélyebb zátonyok között, befordult az első kanyarultnál. Két órája ért véget az apály, s mostanra már erős sodra volt a dagálynak. A matróz, aki a mélységet mérte, jó mély vizet talált, s Clinton úgy próbált meg úrrá lenni türelmetlenségén és izgatottságán, hogy nyugodt hangon adott parancsokat a kormányosnak.

- Nézze - kiáltott fel Ferris és a vízre mutatott a hajó oldala mellett. Valami ébenfához hasonló tárgy úszott el mellettük. Csak amikor elhaladtak mellette, Clinton akkor vette észre, hogy egy puffedt hasú hulla, olyan kicsavarodott végtagokkal, mint egy villámcsapástól leégett fa. Clinton az undortól kis grimaszt vágott, majd figyelmét ismét a hajó kormányzására fordította.

- Kanyart bevenni! - szólt oda a kormányosnak, s mikor a mangroveligetek közt folyó széles vízterületen befordultak és teljes hosszában feltárult előttük a torkolat, azt mondta:
- Egyenesen!

Hangjában nyoma sem volt az érzelemnek, se csalódottságról, sem pedig diadalmas érzésről nem tanúskodott. A folyópartról füst szállt fel, s távcsövén keresztül hosszú, alacsony épületek füstölgő maradványait látta. A tetők leégtek és beomlottak. Úgy nézett ki, mintha szándékosan gyújtották volna fel őket.

A füstben egerészölyvek, kányák, keselyűk és dögevő marabu gólyák szálltak kitárt szárnyakon. Olyan volt, mintha a füst szárnyán egészen a monszunfelhők hasáig emelkedtek volna, s szárnyukkal elhomályosították volna az eget. Csak a madarak távoli kiáltása törte meg a tájra rátelepedő nyomasztó csöndet. A folyó üres volt.

Clinton tisztjeivel szó nélkül nézte a Rio Save széles torkolatát, amin egyetlen hajó sem úszott. A víz a két part mangroveligetei közt hömpölygött. Senki nem szólt egy szót sem, miközben a *Black Joke* továbbhaladt a beomlott, leégett *bar-racoon*ok felé. Nézték a hullahegyeket, s merev, kifejezés nélküli arcukról nem lehetett leolvasni, hogy milyen iszonyattal tölti el őket a pálmaligetek közt ólálkodó himlőjárvány

tudata. Rezzenéstelen arckifejezésük elrejtette afelett érzett csalódottságukat is, hogy a horgonyzóhelyet üresen találták, s a *Huron* már elhajózott.

- Gépet leállítani! - törte meg Clinton a csendet. - Horgonyt le a bal oldalon!

Denham és Ferris megfordult és ránézett a kapitányra. Bármennyire igyekeztek is uralkodni arckifejezésükön, a félelem és a hitetlenkedés rést ütött az álarcon; ez képes partra küldeni egy csapatot. A partról visszatérve magukkal hurcolják a járványt is, s akkor valamennyiüknek vége.

A horgony a torkolat fenekének ütdődött, s a *Black Joke* hirtelen megperdült körülötte. A dagály folyásiránnyal szembe fordította a hajó orrát. Clinton azonnal kiadta a következő parancsot. - Lassan előre! - Majd mikor a hajó nekifeszült a dagálynak, azt mondta: - Horgonyt fel! - Vidáman kátogott a gőzcsörlő. Szemmel láthatóan megkönnyebbültek; Denham még el is mosolyodott örömeiben. A kapitány csak azért használta a horgonyt, hogy olyan gyorsan megfordítsa a hajót, ahogy csak lehet, ahelyett hogy veszélyes hátramenetben hagyták volna el a torkolatot a befelé érkező dagállyal szemben.

Ahogy fenn volt a horgony a kapáira ragadt ragacsos iszappal, a kapitány újabb parancsot adott: - Fél gőzzel előre! - Ennél gyorsabban nem merhetett kifutni a nyílt tengerre.

- Harckészültségnek vége! Ágyúkat bevonni és rögzíteni!

Nem volt kivel harcba bocsátkozniuk, mivel nem találkoztak ellenséggel, s ahogy visszagurították a nehéz, harminckét fontos ágyúkat, a *Black Joke* is könnyebben manőverezhetővé vált.

- Mr. Ferris, fertőtlenídjük a hajót!

Mindnyájan tudták, hogy az égő kén füstjétől vérbe fog borulni a szemük, s napokon át bűzleni fog a víz és az élelmiszer, de a himlőtől való félelmük nagyobb volt, mint ezek az apróbb kényelmetlenségek, s emellett - mosolygott magában Clinton fanyarul - akármí, amitől megváltozik a *Black Joke* marhahúskonzervjeinek és száraz kenyérének az íze, csak javíthat a helyzeten.

De egyébként aligha volt kedve mosolyogni. Gyomra felfordult attól a néhány futó pillantástól is, amit a *barracoo-*

wokra vetett, s haragja egyetlen hideg, éles valamivé dermedt, ami hasonlított tengerésztishti kardja éléhez.

- Mr. Denham - szólt halkán -, kérem, számítsa ki az út-irányt a Jóreménység-fok felé! Ahogy magunk mögött tudjuk a szárazföldet, nyílegyenest bevesszük az irányt!

A hajókorláthoz lépett. Gondolatait csak felerészt kötötte le, hogy kikormányozza hajóját ebből a dögvéstől bűzlő folyótorkolatból, másik felét az foglalkoztatta, hogy tudná utolérni és megtámadni a *Huront*.

Vajon mikor indult el a magas vitorlázatú klipper? Robyn Ballantyne levele november 16-án kelt, s ma november 27-e van. Tizenegy nap. Túl sok. Csak abban reménykedhetett, hogy Robynnak sikerült késleltetnie az indulást, ahogy ígérte.

Clinton vállá felett visszanézett a látóhatárt elhomályosító kék füstoszlopra. Ezek a tüzek legfeljebb három-négy napja éghetnek, gondolta, vagy inkább remélte, mert maga sem volt meggyőződve becslése helyességéről. De még ez is túl nagy előny volt. Láta már, hogy a *Huron* hogy tud haladni, ha jó szelet kap. Úgy repül, mint a fecske. Még ha nyolcszáz rabszolga van is a fedélzetén, s az összes víztartalya tele van töltve, egy lágy fuvalatnál erősebb szélben játszva képes maga mögött hagyni a *Black Joke*-ot. Az egyetlen dolog, ami neki kedvez, az, hogy míg a *Huorn*nak el kell távolodnia a parttól, hogy megkapja a kereskedelmi szeleket, a *Black Joke* a háromszög másik szarán le tudja vágni az utat. Nem sok ez az előny, mindössze pár száz mérföld és ráadásul minden a szélről függ.

Clinton azon kapta magát, hogy ökölbe szorított kezével veri a hajókorlátot, s olyan vad tekintettel mered maga elé, hogy a szél alatti oldalon ácsorgó, tartalékos szolgálatban lévő matrózok kíváncsian néznek rá.

Erőt vett magán és ellazította arcvonásait, kezét összekulcsolta háta mögött a kapitányi egyenruha kabátja alatt, de szeme még mindig zafirkéken csillogott, s a feszültségtől krétafehér volt az ajka. Nem volt hozzá türelme, hogy kivárja, amíg a *Black Joke* fel tudja venni a végleges útirányt. Leszólt a gépházba a szócsövön keresztül.

- Minden sebességre szükségem van, amit ki lehet belőle hozni - mondta a gépésznek. - A látóhatáron túl hússzezer

font hajózik valahol előttünk, annyit kaphatunk érte, ha sikerül elfogni. Minden gőzre szükségem van, mert úgy surran, mint egy róka.

Főlegyen esedett. A szél napbarnította arcába és homlokába fújta sápadt haját. Az égre nézett, és meglátta a szélsébe sen száguldó monszunfelhőket.

A *Huron* balról fogja kapni ezt a süvöltő szelet, ami az ő vitorlázatával a lehető legkedvezőbb.

Tudta, hogy a sok millió négyzetmérföldnyi nyílt tengeren végképp nincs esélye annak, hogy megtalálja a klippert. Még egy fregattokból álló teljes hadiflottának, amit a menekülő elé küldenének és ideális pozíciót vehetne fel, még egy ilyen flottának se lenne túl sok esélye arra, hogy a végtelen vízen megtalálja a szökevényt.

Clinton tudta, hogy egyetlen esélye az, hogy előbb éri el a kontinens déli csücskét, mint a *Huron*, s a Cape Point körüli keskeny hajózási útvonalon keresztbe áll. Ha azonban a *Huron*nak egyszer sikerül megkerülni a fokot, már csak az Atlanti-óceán van előtte, s eltűnik a szeme elől. Clinton állkapcsa görcsösen összerándult arra a gondolatra, hogy az amerikaiak esetleg sikerül eljutnia erre a végtelen tengerre. Ha tényleg tizenegy nap előnye van, ezzel a széllel, lehet, hogy már ott is van Cape Point szirtjeinél. Kiverte a fejéből ezt a gondolatot és minden erőfeszítésével azon volt, hogy a lehető leggyorsabb menetre bírja hajóját az előttük álló hosszú nappalokon és éjszakákon át.

Robyn hiába keresett valami ürügyet, amivel késleltetni tudta volna a *Huron* indulását, bár tudta, hogy ha sikerülne, a hajón tartózkodók közül mindenkinek veszélybe kerülne az élete. Mungo St. John azonban hamar visszanyerte erejét és eltökéltségét. Mivel jól tudta, hogy Robyn nem tréfált, mikor a dögvész veszélyeit ecsetelte előtte, a hajó személyzetét nagyon gyors munkára kényszerítette a berakodásnál. Egész éjszaka kátrányba mártott kötélből készített fáklyák fénye mellett folytatták a rakodást és a legénység is épp olyan gyorsan szeretett volna már eltűnni erről az átkozott folyóról, mint kapitányuk. Négy nappal a rakodás megkezdése után a *Huron* rabszolgaszállító fedélközei megteltek áruval, s még

aznap este a dagály tetőzésekor a naplemente utolsó fényeit és a parti szelet kihasználva átsurrantak a homokpad fölött. Kibontották az addig kurtított vitorlákat és az éjszaka sötétjében eltávolodtak a parttól.

Hajnalban megkapták a kereskedelmi szelek első kemény löketét, s Mungo irányt változtatott a hajóval, hogy egyenesebben haladjanak dél felé. Széllel szemben haladtak valamelyest, hogy előbb keletebbre kerüljenek, mielőtt fél széllel elhajóznának az agulhasi kiszögellés mellett.

A nyílt tenger édes, tiszta levegője, ami ezer és ezer mérföldről érkezett, anélkül hogy szárazföldet ért volna, átfújta az egész hajót, s megtisztította attól a szörnyű bűztől, ami mindedig belengte. Mungo szigorú higiéniai rendszabályainak köszönhetően sikerült elkerülniük, hogy a raktérben kialakuljon a rabszolgabűz. Előrelátása és óvintézkedései még Robynra is mély benyomással voltak - bár magának sem vallotta be szívesen.

Azzal, hogy egy fedélközt kihagyott, a hagyományos húsz hüvelyk, azaz alig több mind félméteres magasság helyett harminckét hüvelyk magasság maradt az árunak, ami nemcsak nagyobb kényelmet biztosított a rabszolgáknak, hanem könnyebben hozzájuk is lehetett férni. Az ilyen enyhe időjárási és szélviszonyok között, a nappali világosság óráiban egyfolytában mozgatták a rabszolgákat. Még a legalsó fedélközből is fel tudták őket hozni ötvenesével. A fedélzeten törzsi dobszóra kellett táncolniuk. A dobokat tetovált, meztelen dobosok ütötték, akiknek láncsörgése gyászos háttérzenét adott a dobok hangjának és az éneklő rabszolgák édes muzsikájának.

- Furcsa dolog ez a tetoválás - állt le Nathaniel beszélgetni Robynnal, aki a lesújtó produkciót nézte. - Azért kezdték el tetoválni gyermekeiket, hogy mi, rabszolga-kereskedők visszataszítónak tartsuk őket. Vannak, akinek kiütik vagy lereszelik a fogát - mint annak ott. - Egy izmos fekete kézfíra mutatott a táncoló feketék körében, akinek fogát olyan hegyesre reszelték, mint a cápafog. - Vannak, akik csontot szírnak át a lányaik orrán, és lógóssá nyújtják a csöcsüket - már elnézést a kifejezésért, madame! -, vagy rézgyűrűket raknak a nyakuk köré, amitől olyanok lesznek, mint a zsi-

ráfok - csak azért, hogy a rabszolga-kereskedők békén hagyják őket. Most már azt szokták mondani, hogy ezek a dolgok szépségjelként szerepelnek a pogányok között. De hát kinek lenne ehhez ízlése, nemde, madame?

Robyn látta, hogy a szokásosnál tágasabb hely és a rendszeres testgyakorlás mennyire sokat jelent a rabszolgák általános állapota szempontjából. Amíg fenn voltak a fedélzeten a szabad levegőn, a fedélközt a hajó szivattyúinak segítségével átmosták tengervízzel, aztán erős lúggal felsúrolták a padlót, de még ez sem volt elég ahhoz, hogy megakadályozza, hogy a rabszolgabűz lassan be ne hatoljon a hajó minden repedésébe.

Minden rabszolga kétnaponként két órát töltött friss levegőn; ezalatt Robyn megvizsgálta őket és ellátta a rászorulókat. Mielőtt visszamentek volna a fedélközbe, megittattak velük egy melaszból és citromos léből álló kotyvalékot, hogy a kásából és vízből álló étrend ellenére ne kapjanak skorbutot.

A rabszolgák jól reagáltak erre a kezelésre, s bármily hihetetlen is, kezdtek valamit felszedni magukra a helyett a hús helyett, ami a himlőoltás következtében kialakult láz idején lefogyott róluk. A rabszolgák hangulata tartózkodó és engedelmes volt, bár előfordultak incidensek. Egyik reggel, miközben felhoztak a fedélzetre egy csapat rabszolgát, az egyik jó kinézetű nőnek sikerült kiszabadulnia a láncából, s ahogy felért a *Huron* fedélzetére, a korláthoz rohant és belevetette magát a tengerbe, a száguldó klipper habos farvizébe.

Annak ellenére, hogy a vaspántok még mindig a csuklóján voltak, elég sokáig sikerült fennmaradnia; szálnalmas volt nézni, hogy küzd az életéért, miközben egyre mélyebbre süllyed a víz alá.

Robyn odafutott a hajókorláthoz, hogy onnan nézze küszködését, arra számítván, hogy Mungo szélbe fordítja a hajót és leereszt egy csónakot, hogy kimentse, de a kapitányt nem rázta meg a jelenet. Szótlanul állt a hátsó fedélzeten, s még azzal sem nagyon foglalkozott, hogy hátranézzon. A *Huron* tovább repült a vízen, mialatt a nő feje egyre kisebbnek látszott a kéklő vízben, míg végül a csuklójára erősített vaspántok végképp lehúzták a mélybe.

Bár Robyn megértette, hogy lehetetlen lett volna megállítani a száguldó klippert és elérni a nőt, mielőtt megfulladt volna, dühödten és megbántottan nézett Mungóra a fedélzet felett, s azt kívánta, bárcsak szavakkal is ki tudná fejezni iránta érzett utálatát.

Aznap éjjel órákon át álmatlanul feküdt kicsiny kabinjában, s azon törte a fejét, hogy mivel lehetne megállítani a klipper száguldását a Jóreménység-fok felé.

Arra gondolt, hogy megszerzi a hajó egyik mentőcsónakját és azzal elhagyja a hajót, amivel kényszeríteni tudná Mungót arra, hogy forduljon vissza érte. De pár perc alatt rájött, hogy legalább egy tucat erős férfira van szükség a csónak szabaddá tételéhez és leeresztéséhez - s még ha sikerülne is eljutnia idáig, erősen kérdéses, hogy Mungót érdekelné-e annyira az egész, hogy megfordulna miatta. Valószínűbbnek tűnt, hogy ugyanúgy hagyta volna odaveszni, mint a rabszolgánőt.

Eszébe jutott, hogy mi lenne, ha felgyújtaná a hajót. Fel-dönthetne egy lámpát a nagyvitorla-tároló kamrában. Akko-ra kárt tudna okozni, hogy a *Huron* kénytelen lenne befutni a legközelebbi kikötőbe, Lourenco Marquesbe vagy Port Natalba, hogy megjavítsák, s ezalatt a *Black Joke*-nak lehetősége lenne arra, hogy utolérje őket. De aztán lelki szemeivel elképzelte, ahogy nyolcszáz rabszolga a lángokba vész a rák-térben, ha nem sikerülne eloltani a tüzet. Megremegett és elvetette az ötletet, megpróbált inkább elaludni, de hiába erőlködött.

Végül a legkevesbé várt helyről érkezett a segítség. Tippoonak, a hatalmas termetű első tisztnek egyetlen gyenge pontja volt, amit Robyn ki tudott figyelni. Nagyétkű, s a maga ízlése szerint gourmand volt. A hajókórház fele olyan dolgokkal volt tele, amiket Tippoo hordott össze és senkivel nem volt hajlandó megosztani. Száritott és füstölt hús, kolbász, sajtok, aminek már a szagától is könnyezni kellett, konzervek ládaszám. Bár hithű mohamedánként alkoholt nem ivott, a kanálával kárpótolta magát azért, amitől a pohara megfosztotta.

Étvágya a tréfálkozás egyik állandó célpontja volt a hajón. Robyn is hallotta, amint Mungo az étkezőasztalnál így szól hozzá:

- Ha nem hozott volna magával annyi zabálnivalót, első tiszt úr, száz rabszolgával több férne el a hajón.

- Fogadni mernék, hogy a hasad többbe kerül neked, mint-ha száz nőt tartanál a háremedben.

- Könyörületes egek! Nem tudom, mit eszik, Mr. Tippoo, de bármi is az, már legalább egy hónapja el kellett volna temetni jó keresztényhez illő módon.

Tippoo egyik kedvenc előétele egy különösen bűdös heringpástétom volt, amit félfontos dobozokban hoztak forgalomba. A konzervdobozon az állt, hogy „Pirítós kenyérre vagy kétszersültre vékonyan kenve fogyasztandó”. Tippoo viszont kanállal ette egyenesen a konzervdobozból, s úgy falta be a fél font pástétomot, hogy egyetlenegyszer sem tartott szünetet ritmikus kanálemelgetésében és cuppogásában. Szemét félig behunyta, és angyali mosoly ömlött el varangyosbéka-szerű szája szélén.

A negyedik éjjel azután, hogy elhagyták a Rio Save torkolatát, egy doboz heringpástétommal kezdte a vacsorát, de mikor bicskájával kinyitotta a konzervdobozt, a felgyülemlett gáz sziszegve szállt el belőle. Mungo St. John felnézett a borsóleveses tányérjából.

- Romlott, Mr. Tippoo. A maga helyében én ezt nem enném meg.

- Lehet, hogy maga nem - felelte Tippoo -, de én igen.

Nem sokkal éjfél előtt hívták Robynt. Tippoonak görcsei voltak, fájdalmában kétrét görnyedt, hasa felpuffadt, s olyan kemény volt, mint egy sárga agátkő. Mostanáig egyfolytában hányt, most kicsit véres epét öklendezett.

- Ételmérgezés - mondta Robyn Mungo St. Johnnak. Most beszélt vele először az óta a reggel óta a Rio Savén, de hangja most is hűvös volt és hivatalos. - Nincs nálam olyan orvosság, amivel meg tudom gyógyítani. Be kell futnia egy kikötőbe, ahol el tudják látni. Port Natalban van egy katonai kórház.

- Dr. Ballantyne - felelte Mungo éppoly hivatalosan, de aranyszínű cirmos szemében ott bujkált az az őrjító mosoly. - Mr. Tippoonak egy strucc volt az anyja; követ, szőget és törött üveget is meg tud emészteni. Aggódása, bármily megható is, kicsit túlzott. Holnap délre olyan jól lesz, hogy

akár verekedni, akár korbácsolni, akár ökröt enni is fog tudni.

- Én pedig azt mondom önnek, hogy megfelelő kezelés nélkül egy héten belül meghal.

Mungo prognózisa bizonyult azonban igaznak, mert a hányás és öklendezés reggelre alábbhagyott, s Tippoo szemmel láthatóan kitisztította beleit a romlott haltól. Robyn olyat volt kénytelen tenni, amihez előzőleg a kabinjában a Jóisten segítségét kérte.

- Bocssáss meg nekem, Uram, de nyolcszáz gyermeked van láncba verve ezen a bűzös tömlőhajón! Nem fogom megölni - ha Te is segítesz nekem!

Aztán térdeplésből felállva gyorsan munkához látott. Mentával nyomta el az ízt és tizenöt csepp ipekakuánát töltött egy orvosságösüvegbe, ami háromszorosa volt annak az adagnak, amit az orvostudományban a leghevesebb hánytatóként javallanak.

- Igya meg egyszerre! - mondta Tippoonak. - Jót tesz a gyomrának, és megszünteti a hasmenést.

Késő délután még egyszer megismételte ugyanezt az adagot, de ezúttal már a hajóinasnak kellett segítenie felemelni Tippoo fejét, hogy meg tudja itatni vele az orvosságot. A hatás olyan volt, hogy Robyn maga is megrémült.

Egy órával később elküldött Mungóért, s a hajóinas a következő üzenettel tért vissza: - A kapitány azt üzeni, hogy elnézését kéri, doktor, de pillanatnyilag a hajó biztonsága köti le teljes figyelmét.

Mikor maga Robyn ment fel a fedélzetre, Mungót sextánsal a kezében találta a szél felőli korlátnál, arra várva, hogy a nap kibukkanjon a felhők közül.

- Tippo a halálán van - mondta a nő.

- Ez pedig ma az első mérés, amire lehetőség van - felelte Mungo, anélkül hogy levette volna szemét a műszer nézőkéjéről.

- Most már végre elhiszem, hogy maga egy szörnyeteg, akinek nincsenek emberi érzései - suttogetta Robyn vadul, s abban a pillanatban a nap egy kis szakadozott lyukon keresztül kisütött a felhők közül, és hirtelen beragyogta a fedélzetet.

- Idő! - szólt Mungo a jelzőszolgálatosnak, majd egy pil-

lanattal később, mikor a nap képét lehozta a látóhatár sötét vonalára, s az úgy pattogott mint egy kis zöld gumilabda, azt mondta: - Most!

- Nagyszerű! - mormogta magába, miután a szextánsról leolvasta a nap magasságát, s odakiabálta a jelzőszolgálatos matróznak, hogy jegyezze fel. Csak ezután fordult oda Robynhoz.

- Biztos vagyok benne, hogy nem jól ítélte meg Tippoo betegségének súlyosságát.

- Nézze meg maga a saját szemével!

- Épp ez a szándékom, doktor!

Mungo lehajolt és belépett Tippoo kabinjába. Egy kicsit megtorpan, aztán arckifejezése megváltozott, s egyik pillanatról a másikra eltűnt az ajka körüli kis gúnyos mosoly. Nyilvánvaló volt, hogy Tippoo valóban súlyos beteg.

- Hogy vagy, öreg cimborá? - kérdezte Mungo halkan. Robyn most hallotta tőle először ezt a megszólítást. Kezét felemelte és az első tiszt izzadságcseppektől gyöngyöző homlokára helyezte.

Tippoo Mungo felé fordította kopasz, sárga ágyúgolyószerű fejét, és megpróbált mosolyogni. Nagyon nehezeire esett. Robyn rettenetes kínokat állt ki a lelkiismeret-furdalás miatt, hogy ilyen szenvedést okozott, s hogy akaratlanul is tanúja lett ennek a személyes és furcsán bensőséges pillanatnak a két kemény és veszedelmes férfi között.

Tippoo megpróbált felemelkedni, de az erőlködéstől csak egy hosszú hörgés tört fel a torkából, két kézzel fogta a hasát, fájdalmában felhúzta a térdét, aztán kétségbeesetten hánykolódni kezdett a fejével, mikor testét egy újabb öklendezési roham kapta el.

Mungo felkapta a vödröt a padlóról és egyik karjával átölelve Tippoo vállát, tartotta neki - de Tipoooból semmi más nem jött, mint egy kis vér és barna epe, s mikor visszahanyatlott a priccsre, nehezen kapkodott levegő után, újabb veríték-hullám öntötte el, s szeme kifordult, hogy szinte alig látszott más a fehérjén kívül.

Mungo, görnyedve és figyelmesen, öt egész percen át ott maradt az ágyánál, s csak egy kicsit ingott ide-oda a hajó mozgása következtében, egyébként olyan volt, mintha meg-

merevedett volna. Homlokát összeráncolta, és tekintetével a távolba révedt. Robyn látta rajta, hogy a döntés következményeit hányja veti magában - az egyik oldalon élet, barátság forgott kockán, a másikon az, hogy elveszíti a hajóját, s talán a saját szabadságát is, mert egy brit kikötőbe behajózni rab-szolgákkal megrakva irtózatossan kockázatos dolog volt.

Mikor Robyn Mungo természetének ezt a gyöngéd oldalát látta, iránta érzett szeretete teljes erővel visszatért; aljasnak érezte magát, hogy kihasználja a férfi legmélyebb érzelmeit, s hogy kinszenvedéseket okoz az ágyon fekvő hatalmas, sárga muzulmánoknak.

Mungo halkan, de határozottan elkáromkodta magát, s még mindig görnyedten, mert az alacsony kabinban nem tudott felegyenesedni, kiment a fedélzetre.

Robyn szeretete hirtelen elszállt, s undor és csalódottság lépett a helyébe. Undorodott, mert még egy régi, hűséges jó barát élete sem jelent semmit ennek a kegyetlen és könyörtelen nem ismerő embernek, s csalódott volt, mert nem sikerült a csel és hiába okozott veszélyes kínokat Tippoonak.

Kimerülten és elkeseredetten lerokkadt Tippoo ágya mellé és egy tengervízbe mártott ronggyal lemosta az izzadságban fürdő sárga koponyát.

Az Atlanti-óceánon tett hosszú útjuk során Robyn érzékennyé vált a *Huron* hangulataira, lába alatt a fedélzet mozgásából érezte, hogy haladnak, s azokat a hangokat is ismerte, amiket a hajótest adott a különböző hullámvázásban és szélben. Most hirtelen azt érezte, hogy a fedélzet egyenesebbé válik a lába alatt. Meztelen lábak dobogását hallotta a feje felett, a matrózok megfordították a vitorlarudakat, s a *Huron* mozgása könnyebbé vált, a hajótest és a vitorlázat hangja elnémult, ahogy most hátulról kapta a szelet, amivel sokkal könnyebben haladt.

- Nyugat felé fordul - sóhajtott fel, mikor felemelte a fejét ezekre a hangokra. - Bevált. Bemegy Port Natalba. Köszönöm neked, Uram, bevált!

A *Huron* jó távol vetett horgonyt a parttól, a harmincöles mélységhatár közelében a lassan lejtő parton, s így nem élvezte annak a hatalmas bálnahátú sziklának a takarását, ami Port Natal természetes kikötőjét védte a hullámoktól és a

széltől. A partról még egy erős távcsővel sem lehetett kivenni, hogy miből áll a *Huron* rakománya, s hogy egyáltalán milyen hajó. A nyílt vízen való horgonyzásnak azonban az volt az ára, hogy a szél és a hullámok összevissza dobálták a tehetetlen tömeget a horgonyláncon.

A főárbc csúcsán a csillagos-sávos lobogó lengett, s alatta a sárga „Quebec”, ami azt jelenti: „Ne közelítsenek hozzám! Járvány van a fedélzeten.”

Mungo St. John a hajó mindkét oldalára, valamint az orrába és a tatjára is fegyveres őrköt állított, s Robyn határozott tiltakozása ellenére az egész tartózkodás idejére bezárta a nőt a kajütjébe és egy fegyveres őrt állított az ajtó elé.

- Nagyon is jól tudja, miért járok így el, Ballantyne doktor - válaszolt Mungo nyugodtan a nő protestálására. - Nem akarom, hogy bármiféle kapcsolatba kerüljön a parton lévő honfitársaival.

Mikor a mentőcsónakon partra vitték Tippoot, Mungo személyesen választotta ki az evezősöket. Utasította őket, hogy a kikötőmesternek mondják azt, himlőjárvány van a hajón, s kérjék meg, hogy ne engedjen más hajót a közelükbe.

- Csak három napig tudok várni - hajolt Mungo a hordagy fölé, amiben Tippoot vitték fel a fedélzetre. - Ennél többet nem kockáztathatok. Ha addigra nem lesz elég jól, itt kell maradnia, míg vissza nem jövök. Ez sem lehet több, mint öt hónap. - Egy bőr pénzesbugyellárist dugott Tippoo takarója alá. - Ebből állni tudja a költségeket. Gyógyuljon meg hamar, Mr. Tippoo, szükségem van magára!

Robyn alig pár perce adott be neki egy újabb adag mentából és ipekakuanából álló keveréket, ezért Tippoo csak fájdalmas suttogással tudott válaszolni.

- Várni fogok, Mungo kapitány, akármennyi ideig!

Mungo hangja rekedtes volt, mikor fölegyenesedett és a hordagyat vivő matrózoknak azt mondta: - Ovatosan bánjanak vele, hallják?!

Robyn három napon keresztül izzadt és bosszankodott az áporodott levegőjű kis kabinban. Megpróbálta azzal elfoglalni magát, hogy rendezze útinaplóját, de a fedélzetről érkező minden hangosabb zaj elvonta figyelmét; szíve ilyenkor rö-

tön hevesebben kezdett verni, mert azt remélte, vagy attól félt, hogy egy angol ágyúnaszádról felhangzó kiáltást fog hallani a következő pillanatban, vagy hogy egy angol osztag jön fel a *Huron* fedélzetére.

A harmadik nap Tippoot csónakon visszahozták a hajóra; egyedül mászott fel, nem volt szüksége segítségre. Gyógyulása - miután újabb adagot nem kapott az ipakakuanából - olyan hirtelen volt, hogy a katonaeorvosok elámultak tőle, de annyira lefogyott, hogy álláról lógott a bőr, mint egy bulldog szája körül. A nadrágját egy kötélдарabbal kellett felkötnie, mert annyira lement a hasa, hogy lecsúszott volna róla.

Bőre viaszszárga volt, mint a régi elefántcsont és annyira gyenge volt, hogy meg kellett pihennie, ahogy felért a fedélzetre.

- Isten hozta a fedélzeten, Mr. Tippoo - üdvözölte Mungo a tatfedélzetről -, s ha úgy gondolja, hogy kinyaralta magát a parton, igen meg fogom köszönni, ha késlekedés nélkül megteszi a szükséges intézkedéseket az induláshoz.

Miután tizenkét napon keresztül változó és kiszámíthatatlan szelekkel küszködtek, Mungo St. John most végre a Falsé Bay tátongó torkát látta távcsövével. Jobbra a Hangklip minden mástól különböző ívű fekete csúcsa emelkedett, ami ebből a szögből olyan volt, mint egy cápauszony, s szemben vele az öböl másik oldalán az afrikai kontinens legdélibb csücske, Cape Point volt látható, aminek meredek, vizes szirtjein egy világítótorony állt.

Csodálatos nyári nap volt. A hullámzó, mélykék tengeren sötétebb csíkokat fodrozott a szeszélyesen fújdogáló szél, de ahol sima volt a víz, a felszín úgy fénylett, mint a seelyem. A tengeri madarak szárnya úgy csillogott a napfényben, mint a hópihé; óriási csapatokban lepték el az egész látóhatárt.

A gyöngye szélben vánszorogva, s időnként perceként teljesen megállva a szélcsendben, a *Huron*nak fél napjába telt, míg sikerült megkerülnie a fokot, s felvenni azt az egy ponttal nyugat-északnyugattól északra mutató irányt, ami nyílegyenesen átvezet az Atlanti-óceánon, az Egyenlítőn át közvetlenül Charleston Roadsba.

Mikor végre az új útirányon hajóztak, Mungo St. Johnnak bőven volt ideje, hogy megnézzze, milyen hajókat lát. Kilenc, nem, tíz hajót látott, mert messze a távolban épp most tűnt fel egy hajó csúcsvitorlája. Kis halászhajók voltak Hout Bay-ből és Table Bayből. Körülöttük madarak sötétítették el az eget. Valamennyi hajó a *Huron* és a part között volt, és be volt vonva a vitorlája, mert vagy hálóval, vagy zsinórral halásztak. Csak a legtávolabbi hajó viselt csúcsvitorlát, s bár a teste a látóhatár alatt volt, Mungo tapasztalt tengerészszemével úgy ítélte meg, hogy ez a hajó nagyobb, mint a halászflootta hajói.

- Ott van egy hajó, ami tetszeni fog magának! - kiáltott fel Tippoo és Mungo karját megérintve a part felé mutatott. Mungo távcsövével hátrafordult és elismerően hümmögni kezdett, mikor egy keresztvitorlázatú East Indiaman tűnt fel a Table Bay bejáratát őrző szirtfok mögül.

A nagy kereskedőhajó éppoly gyönyörű látványt nyújtott, mint a *Huron*, hatalmas vitorlái az égre feszültek, testén hófehér és burgundivörös festék csillogott. A két gyönyörű hajó ellentétes irányban haladt el egymás mellett mindössze háromszázötven méternyire egymástól, s a tisztek szakmai érdeklődéssel és hozzáértéssel nézték a másik hajót távcsövükön át, miközben üdvözölték egymást.

Robyn is a *Huron* korlátjánál állt, s a szárazföld felé nézett. Őt alig érdekelte a gyönyörű hajó közelsége, inkább az a lapos tetejű hegy volt az, amiről alig bírta levenni a szemét. Oly közel volt, ez volt az egyetlen reménye arra, hogy segíthetnek rajta; ott vannak a barátai, a brit kormányzó, a fokföldi katonai alakulat - csak épp nem tudják, hogy fogolyként utazik ezen a rabszolgaszállító hajón.

Gondolatait egy hirtelen mozdulat szakította meg, amire szeme sarkából lett figyelmes - furcsa, hogy mennyire érzékeny Mungo St. John legkisebb mozdulataira, arckifejezése legkisebb változásaira is. Láta, hogy hátat fordít az East Indiamannek, ami a *Huron* háta mögött haladt tovább, s most a *Huron* bal oldalán túl néz valamit figyelmesen, elmélyült arckifejezéssel; egész teste lappangó energiával van feltöltve. Távcövet markoló kezén a feszült szorítástól elefántcsontfehérre sápadtak az ízületek.

Robyn gyorsan követte a férfi tekintetének irányát, s most először vett észre a látóhatáron egy apró kis fehér vonalat, ami nem tűnt el, mint a hullámok taraja, hanem szüntelenül ott csillogott a napfényben. Amíg nézte, az alatt is mintha megváltozott volna az alakja és - talán csak a képzelete játszott vele, hogy mintha egy sötét vonalat látna a fehér fodor mögött a szél irányából?

- Mr. Tippoo, maga mit gondol arról a hajóról? - Robyn azonnal kihallotta Mungo St. John hangjából a szorongást és a riadtságot, szíve nagyot dobbant a reménnytől és félelemtől, ami Júdáséhoz volt hasonló.

Clinton Codrington számára egyetlen kétségbeesett rohanás volt végighajózni Dél-Afrika keleti partjai mentén. Hoszszú nappalok és álmatlan éjszakák követték egymást, miközben a remény és a csüggedés váltakozva uralkodott el rajta - mint az inga mozgása. A szél irányának és erejének minden kis változásától hol riadalom, hol meg remény töltötte el, attól függően, hogy az éppen kedvezett-e vagy sem a magas klippernek, ami után száguldott hajóján. Mikor szélcsend volt, madarat lehetett volna fogatni vele, de mikor újra visszaállt a délkeleti uralkodó széljárás, szinte kétségbeesett.

Az utolsó napokban újabb oka támadt az aggodalomra. A hajó széntartalékait az ezermérföldes száguldás szinte teljesen felemésztette. A gépész, egy kis termetű, vörös hajú skót, akinek a bőrébe úgy beivódott a gépzsír és a szénpor, hogy úgy nézett ki, mintha valami gyógyíthatatlan betegségben szenvedne, feljött a fedélzetre.

- A fűtők lapátja már a széntárolók padlóját kaparja - mondta Clintonnak gyászos képpel, de alig leplezett kárörömmel. - Mondtam magának, uram, hogy nem fog, ha...

- Ha kell, tüzeljék el a hajó bútorkatát - reccsent rá Clinton. - Kezddhetik az én ágyammal. Nekem úgyse kell.

S mikor a gépész még tovább akadékoskodott volna, Clinton hozzátette: - Nem érdekel, hogyan, Mr. MacDonald, de teljes gőzre van szükségem Cape Pointig, s aztán megint, mikor akcióba lépünk ezzel a hajóval.

Másnap éjjel pár perccel éjfél után megpillantották a Cape Point-i világítótornyot. Clinton hangja a kimerültségtől és

a megkönnyebbüléstől rekedtesen hangzott, mikor a szócső fölé hajolt.

- Mr. MacDonald, nem kell tovább szítani a tüzet, de ne hagyják kialudni! Tartsák melegen a kazánokat! Mikor legközelebb azt mondom, gőzt, akkor arra nagyon sürgősen szükségem lesz.

- Uram, ugye kikötünk Table Bayben, hogy feltöltsük a szénraktárakat?

- Majd szólok - ígérte meg Clinton és rácsapta a szócsőre a fedelet. Felegyenesedett.

Mindössze pár órányira volt tőlük a fok melletti haditengerészeti támaszpont. Hajnalra már ott is lehetnek, hogy szénrel, friss zöldséggel és vízzel töltsék fel a *Black Joke*-ot.

Clinton azonban azt is tudta, hogy pár perccel azután, hogy horgonyt vetnek Table Bayben, Kemp admirális vagy az egyik megbízottja már úton is lesz a hajó felé, s ezzel vége a parancsnokságának. Azonnal visszavedlik egy nagyon alacsony rangú parancsnokká, akinek igencsak meg kell magyaráznia, hogy miért csinálta azt, amit csinált.

Minél közelebb voltak az Admirális Házához, annál hangosabban csengtek vissza fülében Sir John Bannerman figyelmeztető szavai, s annál józanabbul volt kénytelen számot vetni saját helyzetével. Már rég elszállt belőle az arab *barraconok* megostromlásakor és a rabszolgákkal megrakott arab *dhow*knak a nyílt tengeren való elfogásakor érzett izgalom, s Clinton tudta, hogy ha egyszer belép Table Baybe, hetekig vagy akár hónapokig nem szökhethet majd el megint. Pillanatnyi terveinek az sem felelne meg, ha meglátnák és felismernék a partról, mert azonnal csónakot küldenének érte, hogy Kemp admirális parancsára kihallgatásra vigyék, ahol nagy letolás vár rá.

Clintont annyira nem izgatta a Haditengerészet igazgatószolgáltatása, annyira közömbös volt a saját karrierjét fenyegető veszélyekkel szemben, hogy maga is meglepődött tőle. Egyetlen vágya volt, egyetlen cél lebegett a szeme előtt, ami minden egyebet elhomályosított. Olyan állást kell felvennie hajójával, ahonnan meg tudja akadályozni, hogy a *Huron* megkerülje a fokot - ha eddig még nem tette meg. Ebben senki és semmi nem akadályozhatja meg. Aztán majd teljes

nyugalommal fog vádlói szemébe nézni. Első a *Huron* és Robyn Ballantyne, minden más jelentéktelenné törpül emellett.

- Mr. Denham - szólt a hadnagynak a sötét fedélzeten. - Tíz mérfölddel Cape Pointtól éjszakai őrzőjáratba állunk. Azonnal szóljanak, ha egy hajó fényét látják!

Mikor Clinton felöltözve és csizmában levetette magát az ágyra, először nyugodott meg azóta, hogy elhagyta a zanzibári kikötőt. Mindent megtett, amit csak tehetett, hogy a *Huron* előtt érje el Cape Pointot, a többi Isten kezében van - és Clinton magától értetődően bízott Istenben.

Szinte egyik pillanatról a másikra álomba zuhant. Egy órával hajnal előtt az inasa ébresztette. Hagyta kihúlni az ágya mellett a bögre forró kávéját és felsietett a fedélzetre. Pár másodperccel előzte meg Denham hadnagyot.

- Nem láttunk egyetlen hajót sem az éjszaka, uram - jelentette Ferris, aki az éjszakai őrseget vezette, és tisztelt.

- Jól van, Mr. Ferris - mondta Clinton. - Azonnal felvesszük a nappali őrhelyet.

Mire olyan világos lett, hogy a parttól ki lehetett volna venni valamit abból, ami a vízen van, a *Black Joke* tapintatosan visszahúzódott a látóhatár mögé. Nagyon éles szemű embernek kellett volna lennie annak, aki képes lett volna észrevenni csúcsvitorlájára időnkénti felvillanását, arról nem is szólva, hogy aligha tudta volna beazonosítani az ágyúnaszádot, hogy jelentse Kemp admirálisnak a tékozló fiú hazatérését.

A *Black Joke* árboccsúcsáról nézve a szárazföld a látóhatár szabálytalan torzulásának látszott, de a fokot megkerülő hajók mérföldekkel közelebb jönnek. A *Huron* főárboca majdnem ötven méter magas, vitorláit úgy fénylenek, mint egy világítótorony, s Clinton biztos volt benne, hogy hacsak köd nem lesz, ami teljesen valószínűtlen ebben az évszakban, nem tud elszállni mellettük.

Csak egyvalami nyugtalanította, ahogy a naszád elkezdett körbejárni egy szabályos négyszög területén; az hogy a *Hu-*

ron esetleg már

nek a szárnyán, ami most végre szinte viharos erővel fújta délkelet felől, és már el is tűnt a déli Atlanti-óceán vizének

végtelen zöldjében, a *Black Joke* pedig egy üres kalicka ajtajánál áll lesben.

De nem sokáig elmélkedhetett. Mikor az őrszem a főárboc varjúfészkéből először kiáltott, hogy hajó a láthatáron, Clinton idegei pattanásig feszültek a várakozásteli izgalomtól.

- Kis *lugger*... - volt kénytelen csalódottan tudomásul venni. Halászhajó Table Bayból; ebből sokat fognak látni. Ennek ellenére minden alkalommal ugyanaz a vad izgatottság vett rajta erőt, valahányszor megpillantottak egy vitorlát, úgyhogy mire leszállt az este, mindene fájt a kimerültségtől. Parancsot adott, hogy a *Black Joke* ismét vegye fel az éjszakai őrhelyet.

De most sem lehetett nyugta, éjszaka három alkalommal hívták föl, hogy bagolyszemmel fölbukdácsolva a fedélzetre alaposan szemügyre vegye az elhaladó rubinvörös és smaragdzöld fényeket.

Minden alkalommal ugyanaz a várakozásteli izgalom, mikor az idegek megfeszülnek és készen állnak a gyors parancsokra és akcióra, aztán ugyanaz a csalódás, mikor kiderül, hogy egy kis kereskedőhajóról van szó, és jobb, ha nagyon gyorsan eltűnnek a közeléből, nehogy valaki felismerje őket és hírt vigyen róluk Table Baybe.

Hajnalban Clinton megint fent volt a fedélzeten, mikor a naszád ismét kijebb hajózott a nyílt vízre, hogy felvegye az őrjáratozó helyzetet. Figyelmét újra meg újra elterelték azok a kiáltások, amik hajót jeleztek a láthatáron, de mindig kiderült, hogy csupán halászhajókról van szó. A gépész is jelentkezett.

- Estig sem elegendőek a készletek - közölte MacDonald. - Bár épp csak annyi szenet használok, hogy ne hűljene ki a kazánok, egy-két vödör maradt csak.

- Mr. MacDonald - szakította félbe Clinton, aki megpróbált uralkodni magán, hogy sem indulata, sem kimerültsége ne látszódjék rajta. - Ez a hajó addig lesz az állomáshelyén, amíg én parancsolok. Nem érdekel, hogy mivel tüzel, csak azt, hogy adjon gőzt, amikor én azt mondom - vagy búcsút inthetünk a jutalomnak, aminél többet pedig életünkben nem remélhetünk.

Merész ígérete és fenyegetése ellenére Clinton reményei is

erősen kezdtek megfogyatkozni. Majdnem egy teljes napot és egy teljes éjszakát töltöttek várakozással - képtelen volt elhiteni magával, hogy ennyivel megelőzték volna a gyors klippert, hacsak valami csodával határos módon nem tartóztatta fel útközben. Minden egyes órával egyre nőtt annak a valószínűsége, hogy a *Huron* rakományával és a szeretett nővel egyetemben örökre eltűnt az életéből.

Tudta, hogy le kellene mennie pihenni, de a kabin levegője fullasztó volt a nyári hőségben, s úgy érezte magát benne, mint egy csapdába esett állat. Fenn maradt a fedélzeten, pár percnél tovább úgysem tudott nyugton maradni. Hol a navigációs eszközökkel babrált, hol a térképet nézte, de aztán ledobta és újra idegesen járkálni kezdett. Gyors pillantásokat vetett az árbocsúcs felé, aztán elkezdte végigjárni a hajót. Annyira nyilvánvaló volt, hogy keres valamit, amibe beleköt-het, hogy tisztjei gondterhelt arckifejezéssel követték hóri-horgas alakját. Az őrség egy szót sem szólt egymáshoz a fedélzeten; nyakukat behúzza hallgattak és nem is mertek odanézni, míg Clinton hangja olyan dermesztő dühvei fel nem harsant, hogy valamennyien összerázódtak.

- Mr. Denham, - a hadnagy szinte futva válaszolt a meg-szólításra -, ez a fedélzet egy disznóól. Milyen állat csinálta ezt a mocskot?

A fehér, horzsakővel súrolt fedélzeten egy barna dohány-folt éktelenkedett. Denham egy pillanatig döbbenet nézte, aztán nekilódult, hogy elüvöltsön néhány parancsot, amitől vagy egy tucat ember kezdett el lázasan tevékenykedni. Négy ember térdén állva vadul súrolta a fedélzetet, négy másik vizet hordott, a többiek pedig a fedélzeti szivattyúkat működtették a kapitány és a hadnagy vigyázó tekintete alatt. Olyan lázas munka folyt, hogy alig hallották meg az őrszem kiáltását.

Csak Ferris figyelt fel rá, aki a szócsővel felszól.

- Milyennek látszik?

- A teste még nem látszik, de négyárbocos, keresztvitor-lázatú...

A fedélzeten abban a pillanatban megállt a munka, minden fej felfele nézett és az őrszem leírását hallgatta.

- Most kerüli meg a fokot; most észak-északnyugati irányt vesz fel.

Clinton Codrington mozdult elsőnek, kikapta a távcsövet Denham hadnagy kezéből, és a kötélhágcsóhoz rohant. A távcsövet bedugta az övébe és mászni kezdett.

Gyorsan mászott fölfelé, egy pillanat szünetet sem tartott, s még akkor sem állt meg, mikor az árboc szálainak összeerősítésénél lévő fenékdieszkalaphoz ért és pár pillanatig hanyatt lógott a fedélzet felett mintegy harminc méter magasságban. De azért mikor felért a varjűfészeknek nevezett árbockosárba a főárbo c tetején és Istennek hálát adva belekecmergett, tüdeje zihált és dobolt a füle. Kadétkora óta nem mászott így.

Az őrszem megpróbálta olyan kicsire összehúzni magát, amekkorára csak tudta, mert ketten igen szűkösen fértek csak el a kis vászonkosárban, és megmutatta a hajót a kapitánynak.

- Ott van, uram!

A *Black Joke* himbálódzása az árboc magas ingája tetején még hangsúlyosabb volt, amitől hol feltűnt, hol meg eltűnt a látóhatár Clinton látcsövének lencséjében, miközben megpróbálta beállítani az élességet. Ezt a művészetet soha nem sikerült tökéletesen elsajátítania, de ennek a hibájának nem volt súlyosabb következménye, mert abban a minutumban, hogy a kis, szabályos fehér piramis feltűnt a távcső látómezéjében, Clinton utolsó kételyei is azonnal eloszlottak. Szíve nagyot dobbant.

Diadalmasan csengett a hangja, amikor lekiáltott a ragyogó fehér fedélzeten álló és fönről egészen alacsonynak látszó alakoknak.

- Irány kelet, Mr. Denham! Teljes gőzzel előre!

Noha még nem fújta egészen ki magát, kiugrott a varjűfészekből és még annál is gyorsabban, mint ahogy felment, lemászott az árboc tetejéről. Nagy sietségében az utolsó tíztizenöt métert a hátramerevítő kötélén csúszva tette meg, észre sem véve, hogy lehorzsolta a bőrt a tenyeréről.

Mire lába elérte a fedélzetet, a *Black Joke* már majdnem be is vette az új irányt, s Denham, aki előre tudta, mi lesz Clinton következő parancsa, már fel is hívta lenről a váltás őrséget, akik egymás után bukkanlak fel a fedélzeten.

- Akcióra felkészülni, Mr. Denham! - mondta Clinton, akinek még mélytengeri, cserzett arcbőre alatt is kivörösödött az arca, a zafírszínű szeme csatálázban égett.

A *Black Joke* összes tisztje kardot viselt az övéén, kivéve Clintont, aki inkább a rövid, de nehezebb tengerészkart választotta. A kardhüvellyel babrált, miközben halkan és komolyan így szólt tisztjeihez:

- Uraim, dokumentumokkal tudom bizonyítani, hogy az előttünk haladó hajó rabszolgákat szállít.

Denham idegesen köhintett egyet, de Clinton belefojtotta a szót: - Tisztában vagyok azzal is, hogy amerikai hajóval állunk szemben, s rendes körülmények között nem tehetnénk semmit, hogy megakadályozzuk elhaladását. - Denham megkönnyebbülten bólintott, de Clinton kíméletlenül folytatta. - Én azonban Őfelsége egyik alattvalójától, Dr. Robyn Ballantyne-től, akit valamennyien jól ismernek, üzenetet kaptam, hogy a *Huron* akarata ellenére viszi magával. Tudom, mi a kötelességem ilyen körülmények között. Az a szándékom, hogy felszállok a hajó fedélzetére, s ha ellenállnának, harcba bocsátkozom. - Elhallgatott, s a tisztok döbbenetn néztek rá. - Azok, akiknek ellenvetésük van, beírhatják a hajónaplóba, én pedig aláírom.

Azonnal megkönnyebbülést és hálát éreztek. Nem sok kapitány lett volna ilyen engedékeny Clinton helyében.

Szépen aláírta a nevét a hajónapló bejegyzése alá, aztán visszatette a tollat a tolltartóba.

- Most, hogy a hivatalos formásokon túl lennénk, uraim, lássunk hozzá, hogy megdolgozzunk a zsoldunkért! - Clinton most mosolyodott el először azóta, hogy elhagyták Zanzibárt. A *Black Joke* orra előtt jól látszottak a hófehér vitorlák, s míg Clinton beszélt, a föléjük tornyosuló egyetlen kéményből kátrányszagú füst tört ki és megszólalt a gőzgép jelzőcsengője. A mutató azt jelezte, hogy a *Black Joke*-nak van elegendő gőz a kazánjában.

Clinton odalépett a géptelegráfhoz, teljesen körbeforgatta a kart „teljes gőzzel előre” helyzetbe. Lába alatt megremegett a fedélzet, ahogy a hajócsavar tengelye forogni kezdett, és a *Black Joke* dohogva nekilódult a hullámoknak, amik fehér habot verve fröccsentek szét két oldalán.

- Istenemre, ez úgy elkapott minket, hogy a végén még beszorít a szárazföldre - mondta Mungo hidegvérrel Tip-

poonak, sőt még mosolygott is hozzá, mikor egy pillanatra elvette szemétől a távcsövet és ingujjait megtörülte a szemlencsét. - Kénytelenek leszünk úgy repülni, mint maga az ördög, hogy kikerüljük, és kijussunk a nyílt tengerre. Mr. Tippoo, legyen szíves kiengedni a maradék reffelést és az utolsó ráncot is kisimítani a vitorlákból. Minden vitorlát szíveskedjenek felhúzni, még a csúcscsúdvitorlákat is. - Újra szeméhez emelte a távcsövet, mialatt Tippoo elbődült és parancsokat osztogatott. - Ez azért sok a szerencséből, ami egy embernek kijuthat - mormogta magában hangosan. - Túl sok minden jön itt össze. Az egyetlen ember, akivel nem szívesen találkoznék, az egyetlen olyan helyen vár rám az egész óceánon, ahol nem szívesen találkoznék vele.

Újra leeresztette a távcsövet és a korláthoz lépve lenézett a fedélzetre.

Robyn Ballantyne a hajó oldalán állt; a távoli vitorlát és füstöt nézte. Egyelőre messze volt ugyan, de percről percre közelebb került, és szemmel láthatóan olyan irányban haladt, ami keresztezi a *Huron* útirányát. Megérezte Mungo tekintetét. Levette a kendőt a fejéről, vörös-szürke haja kibomlott és arca körül lobogott a szélben, ami szoknyáját a combjához szorította, s egy kicsit előre kellett dőlnie, hogy ne veszítse el az egyensúlyát.

Állat felemelve, kihívóan nézett Mungóra, aki leharapta egy hosszú, vékony, fekete manilaszivar végét, s kezével eltakarta a gyufa lángját, rágyújtott, miközben egy pillanatra sem vette le a szemét Robynról.

Aztán könnyeden leászott a tatfedélzeten a főfedélzettel összekötő létrán és odalépett mellé.

- Egy kedves barátja netán, Dr. Ballantyne? - Csak a szájjával mosolygott. A tekintete jéghideg volt.

- Minden este azért imádkoztam, hogy bárcsak eljönne. Minden este, mióta elküldtem neki a levelet.

- Nem tagadja az árulást.

- Büszke vagyok, hogy sikerült teljesítenem keresztényi kötelességemet.

- Ki vitte el a levelet?

- Nem a maga legénységéből volt, uram. Az omani *buggaloo* kapitányával küldtem el.

- Értem már. - Nem emelte ugyan fel a hangját, de így is metszően éles volt, mint a jeges szél. - Hát Tippoo betegsé-
ge? Lehetséges, hogy egy orvos odáig alacsonyodik, hogy ké-
pes megmérgezni egy beteget?

Robyn lesütötte a szemét, mert erre nem tudott mit vála-
szolni.

- Dr. Ballantyne, lesz szíves azon nyomban lefáradni a ka-
binjába, s mindaddig ott maradni, míg engedélyt nem kap
tőlem arra, hogy elhagyhatja. Az ajtó előtt fegyveres őr fog
állni.

- Büntetésben leszek?

- Senki nem mondhatna rám egy rossz szót sem, ha szépen
behajítanám a vízbe, és a sorsára hagynám, hadd halásszák
ki onnan a kedves honfitársai. Jelen esetben azonban a ma-
gácska biztonságát tartom szem előtt. A nagyon közeli jövő-
ben megeshet, hogy ez a fedélzet, amin most állunk, igen
egészségtelen hellyé válik és mindenki annyira el lesz foglal-
va, hogy képtelen lesz magával foglalkozni.

Mungo figyelme másfelé fordult. Előrenézett, aztán hátrapil-
lantott a *Black Joke* füstjére, és tengerészszemmel megpró-
bálta felmérni a távolságot és a szöget. Aztán elmosolyodott.

- Mielőtt elválnánk, örömmel közölhetem, hogy minden
próbálkozása hiábavaló volt. Nézzen oda! - A meredek, ko-
pár partvonal felé mutatott kezével, s Robyn a keze irányát
követve most vette csak észre, hogy előttük a tenger olyan
fekete és olyan töredezett, mint egy külszíni szénfejtés. A
vad kis hullámok tetején fehér hab fodrozódott.

- Ott jön a szél - mondta Mungo. - Ott csap le a tengerre
a hegyek takarásából és mire magát szépen begyömöszöljük
a kabinba, már meg is kapjuk. - Most már felszabadultan
nevetgált. - Ha azt a szelet megkapjuk, kevés hajó van az
óceánon, ami akár gőzzel, akár vitorlával egy percnél tovább
tartani tudná a sebességet a *Huron*nal, de olyan végképp
nincs, ami utol tudná érni. - Gúnyosan meghajolt a nő felé,
a déli úriemberek közismert udvariasságát parodizálva. - Jól
nézze meg azt a ronda kis gőzkazánt, madame, mert az élet-
ben nem fogja látni többé. Most pedig, ha megbocsát...

Hátat fordított és könnyed léptekkel fölment a tatfedélzetre.

Robyn, könnyekkel a szemében, belekapaszkodott a kor-

latba és kétségbeesetten né/te a pöfögő, igyekvő kis naszádot. Már látta a hajótestet és a festett, kockás ágyúnyílásokat. Reménykedni kezdett, hogy Mungo St. John csak vagánykodásból dicsekedett, mert úgy látszott, hogy a *Black Joke* tartja a sebességet a magas klipperrel, s a szél még jó messzire volt tőlük.

Valaki tisztelettudóan megérintette Robyn vállát. Az öreg Nathaniel állt mellette.

- Madame, a kapitány úr parancsára le kell kísérem a kabinjába.

Clinton annyira előredőlt, hogy lába elülső részére helyeződött a testsúlya, mintha testével próbálná nagyobb sebességre bírni a hajót, ahogy a lovas felemelkedik a nyeregből és előredől az akadály előtt. Ő is látta a szelet a tenger felszínén és ő tisztában volt vele, mit jelent.

A magas klipper egyelőre úgy nézett ki, mint egy divatosan öltözött hölgy, aki fidres-fodros ruhájában sétálgat a korzón, miközben a *Black Joke* horkantva és szuszogva igyekezett előre a háromszög rövidebb szárán. Ha mindketten tartják ezt a sebességet és irányt, tizenegy mérföld múlva találkoznak. Clinton pontosan látta, hol van az a pont - egy kicsivel azon a földnyelven túl, amit a térképén „Bakoven Point” név jelöl.

A *Huron* tartotta magát eredeti útirányához. Nem tudott, feljebb menni a szélre, mert a szél felőli oldalhoz túl közel volt a part és a térképen zátonyok voltak feltüntetve, amik messze benyúltak a tengerbe. Jobbra tőle épp most mutatta meg gömbölyű, fekete gránithátát az egyik zátony, amin olyan magasra fröcskölt a víz, mintha egy bálna fújna. A *Huron* csapdában volt; csak úgy menekülhetett, ha sikerül annyi sebességet szereznie, amivel lőtávolságon kívül kerül - és ott is volt a szél, mindössze három mérföldnyire tőle.

Lentről a fedélzetről Clinton lába alatt hangos dörömbölés hallatszott. Bosszúsan nézett Ferrisre.

- Nézze meg, mi az! - csattant fel, aztán ismét a klipper felé fordította figyelmét. Csak három rövid mérföld van előtte, de Clinton a távcsövén keresztül látta, hogy a hajó nagyvitorlája belobban a hegyek által megzavart kiszámíthatatlan szélben.

- Istenem, kérlek! - suttogta Clinton, miközben a *Huron* sebessége érzékelhetően csökkent, s az összes vitorla elveszítette korábbi feszes alakját. A hajó, mint egy fáradt állat, megtorpant és megbokrosodott.

- Lavórba került - kiáltott fel Denham hadnagy izgatottan. - Istenemre, most elkapjuk!

- Meg fogom köszönni önnek, Mr. Denham, ha ezen a tatfedélzeten lesz szíves tartózkodni az istenkáromlástól - mondta Clinton élesen, s Denham lelkesedése azonnal lelohadt.

- Elnézést kérek, uram. - Ebben a pillanatban Ferris érkezett vissza lélekszakadva a fedélzetre.

- A fűtők, uram, - lihegte. - Szétverik a bútorokat a tisztí szálláson. Már lebontották a kapitány úr válaszfalát és összetörték az íróasztalát.

Clinton szinte pillantásra sem méltatta. Le nem vette szemét a klipperről, minden méternyi sebességkülönbséget számításba vett, mikor megpróbálta eldönteni, milyen szögben közelítse meg a *Huroní*.

Igen, döntötte el, most, hogy a *Huron* veszített a sebességéből egy leheletnyivel élesebben mehet rá.

- Egy ponttal jobbra! - mondta a kormányosnak, aztán felnézett saját hajója vitorláira, amik rásegítettek a *Black Joke* bronz hajócsavarja által biztosított sebességre. Az irányváltoztatás a vitorlákon is meglátszott.

- Mr. Ferris, lesz szíves ellenőrizni az orrvitorla beállítását!

Ferris elbődült és parancsot adott a hajóorrban szolgálatot teljesítő őrségnek. Kritikus szemmel nézte, hogy feszítik meg a nagy, háromszög alakú vitorlát.

A *Huron* vitorláit újra lobogni kezdtek, aztán szelet fogtak és ismét felvették eredeti alakjukat. A hajó nekilódult, orra alatt hullámok taraja csillant. Most már sokkal közelebb volt hozzá a sötét, szeles vízfelület.

Clinton meg volt róla győződve, hogy az egész Denham teljesen szükségtelen istenkáromlása miatt van. Rámordult a hadnagyra, aztán vonakodva kiadta a parancsot: - Engedje lelassulni egy ponttal!

A *Huron* ismét fél széllal haladt, s ha a *Black Joke* ezt az irányt tartotta volna, a klipper háta mögé került volna. Az irány-

változtatás annak a tudomásulvételét jelentette, hogy az előny most megint gazdát cserélt, s jelenleg a klipper oldalán volt.

Felhangzott a gépházból a sípszó, s még ez is némi megkönnyebbülést okozott, mert egy pillanatra elterelte figyelmüket a hajszárról.

- Gépház, itt a kapitány! - reccsent bele a szócsőbe, - A szén már rég elfogyott, uram, - hangzott a válasz. - A nyomás száz fontra zuhant, s tovább esik.

- Égessenek el mindent, ami éghető!

- A fa úgy ég, mint a papír, uram, nem tartja a hőt és eldugaszolja kürtöt - mondta MacDonald, aki mintha örömet lelte volna ezekben a kellemetlen közlésekben. Clinton érezte, hogy bosszúsága helyébe düh lép.

- Tegyen meg mindent, amit tud, mást nem kérhetek! - azzal lecsapta a szócső fedelét.

Vajon elég közel van-e már ahhoz, hogy az orrágyúval érdemes megkísérelni egy lövést? A hosszú csövű, tizenhat fontos ágyú lőtávolsága majdnem kétszerese a nagy harminckét fontos ágyúkénak, amik a *Black Joke* fegyverzetének nagy részét alkották. Egy szerencsés lövéssel el lehetne találni a klipper egyik árbocát, talán még az egyik vitorlarudat is le lehetne szedni - de ebben a pillanatban érezte, hogy megváltozik a gép vibrálása. A *Black Joke* sebessége lelassult, mivel csökkent a gőznyomás a kazánokban.

- Mr. Ferris, legyen szíves leadni a zászlójeleket!

Ahogy a vörös és selyemfehér zászló diadalmasan kibomlott az árboc csúcsán a ragyogó kék égre, Clinton úgy érezte, mellkasa kidagad a büszkeségtől. A jelzés megállásra szólította fel a *Huront*.

- A *Huron* válaszol - mondta Denham, mire Clinton feleremelte távcsövét, amin keresztül látta, hogy az amerikai hajó zászlói úgy bomlanak ki, mint egy virág a ragyogó fehér vázontömeg fölött.

- Egy nagy fenét! - olvasta el Denham a zászlósor jelentését. A *Huron* semmibe vette felszólításukat.

- Mr. Ferris, akkor most figyelmeztető lövést adunk Le! - döntött Clinton komoran. - Az orra fölé célozzanak.

Ferris előresietett az orrba, hogy ellenőrizze a löveg megtöltését és a célzást.

Csak egy kis pukkanás hallatszott, mivel a lövés hangját elnyomta a szél, s szinte azon nyomban szétfújta a sárga lőporfüstöt is. Bár távcsövükön keresztül mindnyájan izgatottan nézték, hogy mi lesz az eredmény, egyikük sem látta, hová csapódott be a lövedék. Denham mondta ki a többiek helyett is, amit gondoltak.

- Nem változtatja meg az irányát! Nem vesz rólunk tudomást.

- Hát jó! - mondta Clinton halkán. - Akkor most a vitorlák közé lövünk.

A tizenhatfontos ágyú újra eldurant. Olyan hangot adott, mintha egy ajtó csapódott volna be a huzatban, s ezúttal egyszerre kiáltottak fel, mert a *Huron* egyik vitorláján hirtelen átsütött a fény - egy pillanatra megőrizte alakját, de aztán pillanatok alatt ronggyá szakadt.

Clinton látta, hogy a *Huron* fedélzetén és vitorlarúdjain nagy nyüzsgés támad, s mielőtt újra töltötték az orrágyút, már le is vették a szakadt vásznat, s helyette egy vadonatúj vitorlát húztak fel. Még Clinton is elismeréssel nyugtázta, hogy milyen gyorsan történt mindez.

- Jó tengerész ez az ördögfajzat, meg kell adni... - Aztán hirtelen abbahagyta, amit elkezdett, mert a *Huron* hirtelen irányt változtatott és úgy tűnt, mintha a naszád orrának akar na menni. Clinton észrevette, hogy mit csinál a klipper kapitánya. Megérezte, hogy jön a szél.

A szél süvöltve érte el a klippert, úgy üvöltött a kötelek között, mint egy vadászó farkasfalka. A magas hajó megdőlt, mintha összehúzná magát az ugrás előtt, mint egy telivér mén, akinek a szájába feszül a zabla, aztán egy kicsit felegyenesedett és száguldani kezdett.

A fekete tenger kitárult a hosszú hajótest előtt, ami úgy szelte a habokat, mint egy éles kés.

- Húsz csomóval megy! - kiáltott fel Denham, aki nem akart hinni a szemének, miközben a *Black Joke* szinte állva maradt mögötte. Úgy nézett ki, mint egy vízen hánykolódó farönk a gyönyörű, szélsebes hajóhoz képest, ami épp hogy lőtávolságon túl átvágott előttük és kihúzott az Atlanti-óceánra.

Clinton távcsövén keresztül látta, hogy a *Huron* vitorla-

rúdjaian csimpaszkodó matrózok vidáman ugrándoznak és a sapkájukkal integetnek, aztán a *Huron* fedélzetére irányította a látsövét.

A korlátnál egy egyszerű kék kabátot viselő magas alak állt. Ilyen távolságból nem tudta kivenni az illető arcvonásait, de felismerte széles vállát és kihívó fejtartását, amit utoljára egy párbajpisztoly célzókészülékén keresztül látott.

A gyűlölettől savas váladék lepte el a torkát, mikor a magas alak kezét rövid üdvözlésre emelte, mintha búcsút intene, aztán komótosan hátat fordított neki és elindult a másik irányba.

Clinton egy nagy csattanással összecsukta a távcsövét.

- Utána! - adta ki a parancsot. - Követjük!

Nem mert ránézni tisztjeire, mert nem tudta volna elviselni, ha szánakozva néztek volna rá.

Robyn az ágyán feküdt, két karját szorosan az oldala mellett tartotta, öklét úgy összeszorította, hogy fájt. Hallotta a fedélzet nyikorgását és recsegését a kabinja alatt, ami azt jelentette, hogy a *Huron* irányt változtat, s a húszcentis kötelek a kormányszerkezet csigáin elmozdulnak, ahogy a kormányos elforgatja a kormánykereket. Már régóta hozzá volt szokva ehhez a hanghoz, s ösztönösen kitámasztotta magát, míg a kormánymű kötelei arrébb húzták a *Huron* tatja alatti fedélzethez csatlakozó hatalmas kormányt, s a hajó irányt változtatott a vízen.

Másodpercekkel később mennydörgésszerű robajt hallott a fedélzetről, ahogy a viharos szél belekapott a teljes vitorlázatba és rudazatba; megreccsent az árboc és az árbocmerevítő kötélzet, ahogy megfeszültek a merevítők a szél felett, s a hatalmas vitorláknak foglyul ejtett erő átadódott a fedélzeten keresztül a hajótestnek. A hajó úgy megdőlt, hogy Robyn majdnem kirepült az ágyból.

Aztán a kabint betöltötte a vízen suhanó hajótest bugása, mintha egy hegedű lenne, aminek mély húrjait szólaltatja meg a vonó. A *Huron* megremegett, mintha életre kelt volna, s le-föl himbálódzva felvette új ütemét.

Robyn felülről nagyon halványan mintha éljenző hangokat hallott volna. Felugrott az ágyról és a kapaszkodókat megra-

gadva keresztülbetorkált a kabinon. Öklével verni kezdte az ajtót.

- Nathaniel - kiabálta. - Azonnal válaszoljon!

- A kapitány azt mondja, nem szabad beszélni magával - hallatszott tompán Nathaniel hangja.

- Nem kínozzhat - kiáltott vissza Robyn. - Mi történik odafent?

Hosszú szünet következett, mialatt Nathaniel a kötelességtudat és a lelkes, fiatal nő iránt érzett szeretete között hányódott.

- Szelet kaptunk, madame - mondta végül. - És úgy megyünk, mint a pokol összes ördöge!

- És a *Black Joke*? - kérlelte. - Mi van a brit ágyúna-száddal?

- Semmi nem ér minket utol. A pöfögő Billy estére már nem is lesz látható. Innen úgy néz ki, mintha horgonyt vetett volna.

Robyn előredőlt, homloka az ajtódeszkának nyomódott. Behunyta szemét, s megpróbálta legyűrni magában az elkese-redés fekete hullámain, amik majdnem elborították.

Hosszú ideig így maradt, s csak Nathaniel hangjától tért magához. Az öreg aggódott miatta.

- Jól van, madame?

- Igen, Nathaniel, köszönöm, jól - felelte anélkül, hogy kinyitotta volna a szemét. - Szunditok egy kicsit. Senki ne zavarjon!

- Itt állok, missus. Rajtam keresztül senki nem tud bejutni magához.

Robyn kinyitotta szemét és visszament az ágyhoz. Letérdelt, és imádkozni kezdett - de most az egyszer nem tudott koncentrálni. Mindenféle képzetek kavargtak a fejében, s mikor behunyta a szemét, Clinton Codringtont látta, maha-gónibarnára sült arcából szinte világított sápadtkék szeme. A barna arcbőr még hangsúlyozottabbá tette platinaszőke haját. Úgy vágyott rá, mint életében még soha; számára ő volt a jelképe mindannak, ami jó, tiszta és igaz.

Aztán gondolatai másfelé száguldottak és Mungo St. John távoli, gunyoros, aranycírmos szemét látta lelki szemei előtt. Remegett a megaláztatástól; ez a férfi erőszakot követett el

rajta, elérte, hogy tulajdon érzései elárulják; hagyta, hogy reménykedjen, sőt, hogy imádkozzon azért, hogy gyermekei lehessenek tőle és a felesége lehessen. Elkeseredettsége ismét gyűlöletbe fordult, s a gyűlölet fegyvert adott a kezébe.

- Bocsáss meg nekem, Uram! Majd később imádkozom - de most muszáj csinálnom valamit.

Lábra állt. A kis kajütben úgy érezte magát, mintha ketrecbe zárták volna. Majd megfulladt. Öklével verni kezdte az ajtót, mire Nathaniel szinte azonnal válaszolt.

- Nathaniel, egy perccel tovább sem bírom itt ki! - kiáltotta. - Eresszen ki innen!

A férfi sajnálkozva, de határozott hangon válaszolt: - Nem lehet, missus! Tippoo széttörné a gerincemet.

Dühösen, zavarodottan és felkavarodva elfordult az ajtótól.

- Nem hagyhatom, hogy magával vigyen... - nem folytatta, mert el se tudta képzelni, mi vár rá ennek az utazásnak a végén, ahogy a *Huron* befut a kikötőbe. A rakparton egy gyönyörű, magas, arisztokrata megjelenésű francia nő áll kri-nolinban, bársonyban és gyöngyökben, s mellette három fiú inget a *Huron* tatfedélzetén álló öntelt, magas alak felé.

Robyn megpróbálta kivenni a fejéből ezt a képet, s inkább azokra a hangokra figyelt, amiket a *Huron* adott ki magából, amint vidáman suhant a széllel a hullámokon; dübörgött a hajótest, nyikorogtak és recsegtak a bordák, csattogtak a kötelek, meztelen lábak doboltak a fedélzeten, ahogy néhány matróz megfeszített egy kötelet. A lába alól egy másik, tompa nyikorgás hallatszott. Olyan volt, mintha egy patkány nyüszítene a macska szájában. A kormányos kicsit módosított a hajó irányán, s a kormányszerkezet nyikorogva mozgott el a csigákon.

Erről a hangról eszébe jutott valami. Robyn megdermedt, aztán újra remegni kezdett, de most a reménytelen izgalomtól. Eszébe jutott, hogy Clinton Codrington egyszer elmesélte, hogy még fiatal hadnagy korában egy kis csapat élén egy folyótorkolatba vezényelték azzal a feladattal, hogy fogja el az ott horgonyzó kis arab rabszolgaszállító *buggalookat* és *dhowkat*.

- Nem volt annyi emberem, hogy mindegyiket meg tudtuk

volna szerezni, ezért egyikről a másikra ugorva elvágtuk a kormányserkezet kötelét, így aztán tehetetlenül sodródtak, s csak vissza kellett jönni értük... mármint azokért, amik közben nem futottak zátonyra.

Robyn, ahelyett hogy tovább időzött volna ennél az emléknél, a kajüt sarkába rohant. Hátát nekitámasztotta a válaszfalnak, és mindkét lábát nekivetette ládájának, hogy a kabin közepére tolja. Aztán négykézlábra ereszkedett.

A láda alatt a fedélzet padlójában egy kis ajtó volt. Bár szorosan illeszkedett a deszkákhoz, volt rajta egy gyűrű, aminél fogva fel lehetett emelni. Az Atlanti-óceánon tett hosszú út alatt egyszer egy hajóács, sűrű bocsánatkérések közepette, bejött a kabinjába, félretolta a ládát és felemelte a fedelet, hogy egy zsírral teli dobozzal a kezében lemásson.

Most Robyn is megpróbálta kinyitni, de annyira szorosan illeszkedett, hogy nem sikerült megmozdítania. A ládából kivett egy gyapjúsálat, amit keresztülfűzött a vasgyűrűn. Így több erőt tudott kifejtem. Újra nekifeszült, mire először lassan megmozdult, aztán egy hirtelen csattanással kinyílt az ajtó. Robyn meg volt róla győződve, hogy Nathaniel figyel erre a zajra. Újra megdermedt és vagy fél percen át hallgatózott, de semmi hangot nem hallott a kabinajtó másik oldaláról.

Megint négykézlábra állt, és benézett a lyukon. Kis huzatot érzett a négyszögletes lyukon keresztül. Érezte a zsírszagot, a hajófenékre beszivárgott víz szagát és azt az elviselhetetlen rabszolgabűzt, amit semmiféle súrolással és lúggal nem lehetett eltávolítani - gyomra felkavarodott tőle. Mikor szeme hozzászokott a sötétséghez, ki tudta venni azt a hosszú, keskeny alagutat, amiben a *Huron* kormányserkezet volt. Épp annyi hely volt benne, hogy egy ember végig tudott kúszni a hajótest tengelyével párhuzamosan futó járatban.

A kormánykötelek a fedélzetről leérve átmentek a hajó bordájához erősített nehéz vascsigákon, aztán irányt változtatva végigfutottak a keskeny alagúton. A csigák vastagon be voltak zsírozva, a kormánykötelek új, sárga kenderből készültek. Olyan vastagok voltak, mint egy ember lába. Robyn érezte, micsoda erő van bennük, mivel olyan feszesek voltak, mintha acélrudak lennének.

Körülnézett, hogy nem talál-e valamit, amivel meg tudná rongálni őket; egy kést vagy talán az egyik szikéjét használhatná, de szinte rögtön rájött, hogy ezek teljesen hiába-valóak. Még egy kétélű fejszével felszerelt erős férfinak is nehéz lenne átvágnia ezeket a köteleket, mert nem volt hely arra, hogy lendületet vegyen. Még ha sikerülne is az egyiket elvágni, valószínűleg véres húscsapatokká tépné a szabad kötélt vég csapdosása az alagútban.

Csak egy mód kínálkozott, egyetlen biztos módszer. Robyn egy pillanatra megriadt attól a gondolattól, hogy mi lesz, ha nem sikerül lokalizálni a tüzet, s a *Black Joke* nem ér oda melléjük elég gyorsan gőzszivattyúival és fecskendőivel. Egyszer már elvetette azt a gondolatot, hogy felgyújtsa a hajót, de most, hogy a segítség ilyen közel volt, s ilyen gyorsan fogyott az utolsó remény, bármilyen kockázatot kész volt vállalni.

Az ágyról lehúzta egyik szürke gyapjútakaróját, össze-gyúrte egy nagy csomóba, aztán felállt, levette az olajlámpást arról a szerkezeetről, ami a hajó dülöngélése ellenére nagyjából egyenesen tartotta. Ujjai elmerevedtek a nagy igyekezetben. Kicsavarta az olajtartály csavarját a lámpa alján.

Alaposan átítatta a takarót olajjal, aztán körülnézett, hogy mivel tudná meggyújtani - talán az útinaplóval? Azt azért nem, de az orvosi kézikönyveket kivette a ládából, kitépte belőlük a lapokat, egy kicsit összegyúrte, hogy jobban égjenek, azzal bedugdosta a gyapjútakaró közé.

Az egész csomagot legyömösölte a lyukon. A batyu a feleses kormánykötelekre esett és beakadt a vascsigákba. Az ágy matraca kókuszszalmával volt töltve. A száraz szalma jól ég; fogta a matracot, lecibálta az ágyról, és azt is ledugta a lyukon. Aztán a válaszfal falécei következtek, végül az ajtó mögötti polcon talált navigációs könyvek. Mikor már semmi éghető anyag nem maradt a kabinban, egy égő gyufaszálat dobott le a nyíláson.

Az első gyufa elaludt. Robyn kitépte az útinapló utolsó oldalát, összezsavarta és meggyújtotta; mikor már jól égett, ledobta a nyíláson át. Estében megvilágította a *Huron* alján felgyülemlett vizet és a hajótest belsejét.

Az égő papír az olajjal átítatott gyapjútakaróra esett. Kék

lángok lobbantak fel körülötte, amint az olajból elpárolgó gáz meggyulladt, aztán tüzet fogott egy összegyűrt papír is, aminek narancssárga lángjai vidáman táncoltak a gyapjútakarón és a száraz matracon. Hirtelen a lyukon keresztül forróság kezdett dőlni; Robyn arca kivörösödött, s a lángok ropogása most már erősebb volt, mint a hajótest külső oldalán dübörgő hullámok zaja.

Robyn minden erejét megfeszítve visszacsapta a lejáró tetejét. Akkorát csattant, hogy újra megijedt, de a lángok ropogása menten elhallgatott.

Robyn az erőfeszítéstől és a vad izgalomtól lihegve hátralépett, és nekitámaszkodott a válaszfalnak, hogy kifújja magát. Szíve hevesen vert, füle zúgott, és hirtelen megijedt.

Mi van akkor, ha a *Black Joke* feladta a hajszát, elege volt az egyenlőtlen küzdelemből és senki nem menti meg a nyolcszáz nyomorult lelket, aki a *Huron* alsó rakterében van láncrea verve, mielőtt a lángok elérnék őket?

A hegyekből lefutó első vad szélroham után a szél erős maradt ugyan, de egyenletessé, kiszámíthatóvá, tartósnak ígérkezővé vált.

- Ebben a viharos erejű szélben nem lesznek szélcsendes lyukak vagy forgolódások - gondolta magában Mungo elégedetten és megállt a fedélzeten. Felnézett a kis, szélfűtta felhőfoszlányokra, amik úgy néztek ki, mintha az árboc csúcsába akadtak volna. Aztán megfordult és tekintetével végigpásztázta az Atlanti-óceán indigókék vizét, ami az egész látóhatárig elnyúlt, s amit bordós árnyalatú szélfoltok és fehér hullámtaréjak csipkéztek.

Tekintete végül a *Huron* hátsó korlátja felett pihent meg. A szárazföld már el is tűnt a szeme elől; olyan gyorsan száguldosott a hajó, hogy a nagy, lapos tetejű hegy elsüllyedt a horizont mögött, s a *Black Joke* teste is eltűnt már. Csak a csúcsvitorlából látszott valami és füst sem szállt fel a kéményéből.

A füst hiánya egy kicsit meglepte Mungót; elkomorodott, és hosszan elgondolkodott, hogy mi lehet az oka, de mivel nem talált értelmes választ, megrántotta a vállát és folytatta a járkálást a fedélzeten. A *Black Joke* még naplemente előtt olyan messze lesz tőlük, hogy még a *Huron* toronymagas

árbocáról sem lesz látható. Mungo most már azon gondolkodott, hogy az éjszaka leple alatt milyen további manővereket fog végrehajtani, amivel teljesen összezavarja üldözőit, hogy utána végre nyugodtan felvegye azt az irányt, amivel a szélcsendövezeten átvergődve, az Egyenlítőt átszelve hazaér.

- Fedélzet! Az árboccsúcsról! - Halk kiáltás jutott el Mungo füléhez. Újra megállt, fejét felemelte, és mindkét kezét csipőre téve felnézett az ide-oda himbálódzó árboccsúcs tetejére.

Tippoo bikabőrdüléssel válaszolt a kiáltásra. Az őrszem hangja érezhetően tele volt szorongással, ami a szél és a távolság ellenére is hallható volt.

- Füst!

- Hol? - Tippoo hangja dühös volt; az őrszemnek meg kellett volna adnia azt is, hogy milyen távolságban és milyen irányban látja a füstöt - a *Huron* fedélzetén már mindenki a fejét csavargatta, hogy meglássa.

- Egyenesen a hátunk mögül.

- Akkor az ágyúnaszád lesz - gondolta Mungo kényelmesen. - Megint működik a kazánja - de nem sok haszna lesz belőle. - Kezét leeresztette csípőjéről és újra elindult volna, de az őrszem hangja megállította.

- Füst a hátunk mögött! Füstcsíkot húzunk!

Mungo két lépés között döbbszerűen megtorpant, egyik lába még a levegőben volt - jeges félelem mart a zsigereibe.

- Tűz van! - bödült el Tippoo.

Ezek a legfélelmetesebbnek hangzó szavak voltak azoknak az embereknek a fülében, akik fából épült fedélzeteken és hajótestekben töltötték életüket, amiknek réseit kátrányos kóccal tömték be és amiknek a vitorlái, kötélzete és árbocai úgy égnek, mint a szalma. Mungo befejezte a megkezdett lépést, és előrebillenve a talpán a *Huron* korlátja mellett termett. Messze kihajolt a tat fölé, ahonnan jól látta, hogy a maguk mögött húzott füst úgy takarja be mögöttük a felszínt, mintha szél fodrozná, aztán a szeme láttára fel is oszlik.

A száraz tölgyfadeszka tiszta lánggal ég, és alig füstöl. Mungo éppúgy tisztában volt ezzel, mint azzal is, hogy az első teendő az, hogy a hajót szélbe állítsa, hogy ne kapjanak annyi levegőt a lángok, mielőtt megnéznék, honnan terjed a tűz és beindítanak a szivattyúkat...

Ismét megfordult, szája parancsokra nyílt. A tatfedélzetmester és első tisztje közvetlenül mellette állt, mindketten könnyedén táncoltak a mahagóniból és rézből készült hatalmas kormánykerék mögött. Ebben a szélben két ember kellett ahhoz, hogy meg tudja tartani a mozdonykeréknél is nagyobb, hatalmas kereket, hogy a *Huront* irányban tudják tartani, mert a hatalmas vászonfelület nyomását a hajó farán található vastag tölgyfából és rézből készült kormánylapát ellensúlyozta.

A kormánymű alagútjában a lángokat tovább táplálta az a huzat, amit a *Huron* mellső fedélzetén elhelyezett vászonzsákokon keresztül a rabszolgafedélzetekre irányított légáram okozott, aminek az volt a célja, hogy folyamatosan szellőztesse a rakteret.

Szinte teljesen füst nélkül lobogtak és surrogtak a fényes lángok. Leégették a kilógó kenderszalakat a kormánykötelekről, aztán gyorsan elfekettítették a vastag, aranysárga fonatokat. Amint az egyik fonat elszakadt, tovább égett, és rácsavarodott az épen maradt kötélfonatra.

A két tatfedélzetmester háromméternyire volt onnan, ahol Mungo állt, és fejében azokat a parancsokat forgatta, amiket adni készült, mikor hirtelen megszűnt a masszív kormánykerék ellenállása.

Lent a *Huron* testében, a mostanra már kemencévé vált faalagútban átégték és elpattantak a kormánykötelek; vadul csapdosva széttörték az alagút burkolatát, égő kötél darabokat és zsarátnokot szórtak a hajófenék mélyére, amik a hirtelen felerősödött huzatban erősebben kezdtek égni.

A kormánykerék a kormányos keze alatt egyetlen szélesebben forgó rézdarabbá olvadt össze; a fedélzetmester elröpült a fedélzeten, hatalmas reccsenéssel nekizuhant a hajókorlát falának, onnan pedig a deszkapadlóra hullott és úgy vergődött, mint egy eltaposott rovar. Társa nem volt ilyen szerencsés. Jobb karja a szélesebben forgó kormánykerék fényes mahagóni küllői közé akadt, s úgy kicsavarodott, mint egy darab gumi; alsókarján szilánkokra tört a csont, s a szilánkok átszúrták napbarnította bőrét. A hosszú felkarcsont vége kiugrott a vállízületből, s a szerencsétlen ember felsőkarja úgy lefittyedt, mint egy rongydarab.

Mivel a kormánylapát most már nem tudta megtartani a *Huron*, a vitorlákba kapaszkodó szél óriási ereje vette át az irányítást, s a hajóból egyik pillanatról a másikra egy hatalmas szélkakas lett, ami úgy fordult a szélbe, hogy orra felemelkedett a levegőbe, s a fedélzeten tartózkodók szinte mind nekivágódtak a korlátnak.

A vitorlarudak recsegve elfordultak, a kötelek úgy pattantak el, mintha cérnaszálak lennének, az egyik felső vitorlarúd leszakadt, és vitorlástul, mindenestül zuhanni kezdett lefelé belegabalyodva a kötelekbe. A *Huron* hirtelen megállt, vitorlái szépen elrendezett, geometrikus piramis alakzatából verdeső, csapkodó vászontömeg lett, ami rátekeredett a felhúzókötelekre és az árbocmerevítőkre, majd az árbocoknak és a vitorlarudaknak csapódott.

Mivel a viharos szél teljes erejével előlről kapott bele a vásznakba, homlokegyenest ellenkező irányból, mint amire tervezve voltak, a magas árbocok vészjóslóan hátrahajoltak, és a hátramerevítők lazán belógtak, ami további kuszaságot okozott, mert beleakadtak a vitorlákba és a kötelekbe, míg az összes előmerevítő bűgött az elviselhetetlen feszítőerőtől - egyikük fülsiketítő csattanással elpattant, az előárboc egypár fokkal eldőlt, aztán ferdén lefittyedt.

Mungo St. John nagy nehezen lábra állt és belecsimpaszkodott a korlátba. A megnyomorított kormányos kétségbeesett sikoltozása közepette körülnézett, s hitetlenkedő pillantása egyik pillanatról a másikra elkeseredettségnek adta át a helyét, mikor rádöbbsent, micsoda kusza zűrzavar lett úrrá gyönyörű hajóján. Ide-oda dülöngélve, mint egy részeg ember, a *Huron* kezdett hátrafele menni, mert a szél nyomta a dübörgő hullámok között.

Hosszú másodperceken keresztül Mungo csak döbbsenten meredt maga elé. Akkora pusztítás, akkora havária és akkora halálos veszély volt, hogy azt se tudta, mivel kezdje, mi legyen az első parancsa. Aztán a *Huron* le-föl bukdácsoló orra mögött a látóhatáron egy kicsiny kis fehér foltot, a *Black Joke* csúcsvitorláját látta felvillanni, s ettől a látványtól felvilványozódott.

- Mr. Tippoo! - kiáltott. - Bereffeljük a nagyvitorlákat és leveszünk mindent, ami fölöttük van.

Kezdett elrendeződni a fejében a logikus sorrend, amiben a parancsokat adnia kell; hangja nyugodt volt és tisztán hallható, nyoma sem volt benne a feszültségnek vagy a pániknak, amire pedig mindnyájan számítottak.

- Mr. O'Brian, maga lemegy és amilyen gyorsan csak tud, jelentést tesz a tűzről!

- Fedélzetmester! Mindkét oldalon felszerelni a szivattyúkat! Álljanak készenlétben a fecskendőkkel!

- Mr. Tippoo, küldjön néhány embert előre, hogy bezárják az összes szellőzőnyílást és levegyék a szellőzőszákokat!

- Csónakkormányos! Tegyük szabaddá a mentőcsónakot és bocsássák vízre! - A nehéz csónakot a hajó mögött húzva, mintegy horgonyként akarta használni, hogy az orrvitorlák segítségével le tudja fordítani a hajó orrát a szélről, s a szél előtt futva haladjanak tovább. Nem ez az optimális útirány ugyan, és az egész manőver meglehetősen kockázatos, mert minden pillanatban vagy átvetődhetnek a vitorlarudak a másik oldalra, vagy a hajó hirtelen szélbe fordulhatott; de legalább lélegzetvételnyi időt hagy neki arra, hogy a használhatatlanná vált kormánylapátra vész kormányt szereljenek, hogy újra kormányozni lehessen a *Huront*.

Megállt, hogy levegőt vegyen, de közben előrenézett. A *Huron* sebesen sodródott hátra; minden egyes hullámba beleült, ami zöld vízzel és fehér habbal árasztotta el a fedélzetet, miközben a brit naszád mind közelebb került hozzá. Annyira közel volt már, hogy Mungo a hajótest ezüstös csillogását is látta, s úgy nézett ki, hogy egyre kihívóbban közelít felénk, mint egy harci kakas, aki taraját felszegve és tollait borzolva ront rá ellenfelére a kakasviadal helyszínéül szolgáló ketrec homokos padlóján.

Clinton Codrington fogta a távcsövet és előrement a *Black Joke* orrába. Egy pillanatra sem bírta elviselni tisztjei társaságát; szörnyen tehetetlennek érezte magát, amiért képtelen megakadályozni a magas amerikai klippet abban, hogy elmeneküljön előle. Valami elfoglaltságot keresett, hogy valamelyest lecsillapítsa idegeit.

Ügyet se vetett a felcsapódó tajtékra, amitől vékony vá-

szoninge csuromvizes lett és a napsütés ellenére vacogni kezdett. A kötélhágcsóba kapaszkodva felállt a keskeny orrkorlátra, s a korláton egyensúlyozva nézett a klipper után. Szeme nemcsak a vízpermettől volt nedves, hanem a megaláztatástól és a kiábrándultságtól is.

A *Huron* vászontornya épp hogy érzékelhetően, lassan eltűnt a látóhatár alatt; napnyugtakor már nyoma se lesz. Vele együtt Robyn Ballantyne is eltűnik. Megadatott neki a lehetőség, de nem sikerült élnie vele. Nyomorultabbul már nem is érezhette magát.

Hogy kínjait még tovább fokozza, nedves szeme délibábot láttatott vele; az, ami még látszott a klipperből, hirtelen elveszítette alakját. Aztán az árbockosárban ülő őrszem kiáltása ragadta ki elkeseredettségéből.

- Az üldözött hajó irányt változtat! - Clinton nem akart hinni az árbocksúcsról hangzó éles kiáltásnak. - Széllel szembe fordul! - Az őrszem hangja szinte érthetetlen volt az izgalomtól és meglepetéstől.

Clinton a szeméhez kapta a távcsövet, de megint nem akart hinni a szemének. Az előbb még egymást takarták a *Huron* árbocai, ám most mindegyik külön látszott. A szél felé fordult, most majdnem merőlegesen állt rájuk. Clinton csak nézett. A tökéletes, hófehér vitorlák pár másodpercig még megtartották rendezett alakjukat, de aztán darabokra tört a vitorlázat formája. A nagyvitorla hatalmas öble először belobbant, aztán csapdosni kezdett, mint egy széljelző a viharos szélben; kiment belőle a szél, és úgy kidurrant, mint egy papírzacskó. Aztán vad csapdosás közepette rátekeredett a saját főárbocára.

A *Huron* perceken belül teljes romhalmazzá vált. Clinton a távcsövön keresztül látta, hogy darabokra tépi magát; szétrepednek a vásznak, leszakadnak a vitorlarudak - élőárboca lefittyed. Még mindig nem tudta elhinni, ami történt.

- Teljesen megfordult - hallotta Denham diadalüvöltését, amit más hangok is követtek.

- Bilincsbe verte magát!

- Istenemre mondom, most végre megvan! Elkaptuk!

Bár Clinton látását még mindig elhomályosította a nedves-

ség, ami nemcsak a permetből eredt, hitetlenkedve meresztette szemét a távcsőven át.

- Füst van! Ég a hajó! - hallotta újra Denham hangját, s most már Clinton is észrevette azt a vékony kis füstreteget, ami a hajó körül elterült a vízen. Ebben a pillanatban egy hullám csapódott fel, és a víz belecsorgott Clinton távcsővébe. Leeresztette.

Elővett egy selyemkendőt a farzsebéből, kitörölte a szeméből és letörölte az arcáról a vízpermetet és az egyéb nedvességet. Aztán hangosan kifújta az orrát, visszagyömöszölte a kendőt a zsebébe, leugrott a fedélzetre és visszament a tatfedélzetre.

- Mr. Ferris - mondta érdes hangon -, kérem, zászlóval közölje a *Huronnal* a következőt: „Átküldök egy csapatot a fedélzetére.” - Szemében a megszállottak fanatikus tekintete égett. - „Ha ellenállást tanúsít, harcba szállók Önnel!”

Hosszú üzenet volt, s míg Ferris egyenként kikérte a zászlókat a ládából, Clinton Denham felé fordult. Hangja remegett a szenvedélytől.

- Mr. Denham, tegye rendbe a hajót, hogy akciókész legyen! Kiguríthatjuk az ágyúkat!

A viharos erejű szél bömbölése ellenére Clinton hallotta az ágyútalpak dübörgését, hallotta, hogy kinyílnak az ágyúnyílások, de figyelmét az előtte vergődő, mozgásképtelen rabszolgaszállító hajó kötötte le.

Látta és értette azokat a kétségbeesett erőfeszítéseket, amikkel a *Huron* kapitánya megkísérelte elfordítani hajóját, hogy hátulról kapja a szelet. Azt is tudta, hogy micsoda nem mindennapi tett volt ilyen rövid idő alatt leszerelni ezt az összegubancolódott árboc-, vitorla- és kötélteómeget, de ennek ellenére nem érzett iránta csodálatot, szívében csak hideg, gyilkos gyűlölet volt.

A *Huron*nak már csak egy vihar-orrvitorlája maradt.

St. John szemmel láthatóan megpróbált kiszabadulni a vihar szorításából, mivel a hajó „bilincsbe volt verve”, ahogy a tengerészek mondják; orra a szélbe fordult, s a kapitány megpróbálta lefordítani a szélről, de a máskor oly engedelmes hajó megtorpant és megmakacsolta magát, s a *Black Joke* minden percben egyre közelebb került hozzá.

- Valami komoly szerkezeti hibája van - kárörvendett Denham. - Meg merném kockáztatni a feltevést, hogy elvesztette a kormánylapátját.

Clinton nem felelt; részben várakozásteli izgalom töltötte el, de részben tartott attól, hogy St. Johnnak sikerül lefordítania a hajót a szélről, s ő ismét tehetetlenül nézheti a *Huron* farát, ami olyan sebességgel húz el előtte, amire a *Black Joke* soha nem lenne képes.

És így is lett. A *Huron* a szeme láttára elfordult, hosszú oldalával feléjük fordult és végtelennek tűnő másodperceken át úgy maradt, aztán megremegett és lerázva magáról a viharos szél szorítását, aláfordult a szélnek. Abban a pillanatban megteltek orrvitorláit, farát a *Black Joke* felé fordította és újra vitorlázni kezdett a széllel.

Clinton még keserű bosszúságában sem tudta megállni, hogy ne erezzon némi elismerést a szinte alig hihető tengerészbravúr láttán, de tisztjei a döbbenettől szólni sem bírtak. A csalódástól, hogy biztosnak hitt zsákmányuk megint kicsúszik a kezük közül, teljesen megbénultak.

A *Huron* magas, csupasz árbocain egyre több vitorla bomlott ki, mint a virág, s ettől kezdve már nem csökkent a távolság a két hajó között, sőt, újra nőni kezdett; a *Huron* lassan, végtelenül lassan egérutat nyert előlük, s közeledett az éjszaka.

- Egy kötelet húz maga mögött - siránkozott Denham halkan.

- Nem egy kötelet, hanem egy mentőcsónakot - javította ki Ferris. Már elég közel voltak ahhoz, hogy ezeket a részleteket is ki tudják venni. A *Huron* három-négy tengeri mérfölddel járhatott előttük, tisztán látták a testét, s még a fedélzetén tartózkodó apró alakokat is ki tudták venni szabad szemmel. - Pokolian okos, mi?! - folytatta Ferris szakmai lelkesedéssel. - Ki hitte volna, hogy menni fog? Akár tetszik, akár nem, ez az átkozott jenki megint csak bolondot csinál belőlünk.

Clinton nagyon bosszús volt, de tisztje felesleges megjegyzésétől dühbe gurult.

- Mr. Ferris, ahelyett hogy fecsegne, mint egy mosónő, nem olvasná el inkább, hogy mit jelez a *Huron*?

A *Huron* jelzőzászlói olyan szögben voltak felhúzva, hogy nehéz volt kivenni őket a *Black Joke* fedélzetéről, és Ferris, akinek minden figyelmét lekötötte a hajó mögött vontatott mentőcsónak, hirtelen lelkiismeret-furdalást érzett, hogy elmulasztotta kötelességét. Orrát a zászlókódot tartalmazó könyv fölé hajtva, szorgalmasan firkálni kezdett a táblájára.

- A *Huron* küldi nekünk: „Ne jöjjenek hozzám közel, vagy lövök!”

- Helyes! - bólintott Clinton, s egy kicsit kihúzta hüvelyéből a tengerész kardot, hogy meggyőződjön róla, szabadon mozog-e. - Most legalább mindenki tudja, hogy állunk!

A *Huron* azonban - akármennyire megsérült is, és csak az orrárboc vitorláival tudott kormányozni - lassan ismét távolodott tőlük, s még jócskán lőtávolságon túl volt.

- A tűz a doktor kabinja alatt a kormánykészülékben keletkezett - sietett fel a harmadtiszt a fedélzetre, hogy jelentést tegyen. - Kihoztam onnan. - Hüvelykujjával Robyn felé bökött, aki szorosan magához öelve bőrtáskáját, amibe sietve belegyömöszölte útinaplóját s még néhány személyes ingóságát, feljött a fedélzetre.

- Már elérte a kötélkamrákat és a hajókórházat és percekben belül eléri a hátsó kabinokat. - A tiszt arcáról és karjáról ömlött az olajos veríték és a koromtól úgy nézett ki, mint egy kéményseprő.

- A tatfedélzeti lejárókon keresztül dugják le a fecskendőket! - mondta Mungo higgadtan. - És árásszák el az egész hajótestet a fő raktér mögött.

A tiszt elsietett, s másodpercek múlva már hallani is lehetett a szivattyúk kattogását, amiket egy tucat ember működtetett; a tömlők megduzzadtak, s a lejárón keresztül, ahonnan már olyan forró levegő szállt fel, hogy remegett, mint a pusztai délibáb, fecskendezni kezdték a vizet. Szinte abban a pillanatban fehér gőz tört fel a jobb oldali és a hátsó lámpák környékén.

Mungo elégedett volt az eredménnyel, és elfordulva egy pillantást vetett a farkorláton át hátra, hogy meggyőződjék, vajon továbbra is nő-e a távolság a megrongálódott klipper és az ágyúnaszád között. Aztán tekintete egy kicsit hosszab-

ban elidőzött a vastag vontatókötélen, ami a jobb oldali hát-só bikákhoz volt kötve, s aminek a másik végén a kis mentő-csónak himbálódzott, amit a *Huron* maga mögött húzott úgy hetvenméternyi távolságban. Az egész bonyolult elrendezésre szükség volt ahhoz, hogy a szél, a vitorlák és a csónak együttesen kormányozhatóvá tegyék a *Huront*. Elég a legkisebb változás ebben a beállításban és felborul az egyensúly. Úgy döntött, nem kockáztathatja meg, hogy még egy vitorlát vonjon fel és azt se teheti, hogy leküld egy brigádot, hogy szereljen fel egy tartalék kormányberendezést a kormánylapátra, mielőtt eloltanák a tüzet.

Rágyújtott egy szivarra; miközben a szokásos rutinnal meggyújtotta a szivart, elkomorodott, aztán felemelte a tekintetét és mióta Robyn feljött a fedélzetre, először nézett rá.

Egy másodpercig farkasszemet néztek egymással, aztán Robyn elfordította tekintetét és a csúnya kis naszádot nézte, ami még mindig ott pöfögött a nyomukban.

- Újra meg újra elkövetem azt a hibát, hogy bízom magában - szólalt meg mellette Mungo.

- Én csak egyszer követtem el ugyanezt a hibát magával - felelte Robyn, s a férfi a visszavágást fogadva egy kicsit oldalra billentette fejét.

- Hogy sikerült hozzáférkőznie a kormányberendezéshez? - kezdte volna a kihallgatást, de aztán csettintett egyet az ujjával, mikor rájött, micsoda könnyelműséget csinált. - Ja, persze, a szerelőakna! De azért, doktor, hiába minden találékonysága, így sem ért el semmit. A maga barátai nem tudnak utolérni minket. S ahogy sötét lesz, kijavítatom a kormányköteleket.

Mungo már egy perce csak a nő arcát tanulmányozta és nem vette észre, hogy mi történik a tengeren a széllel és a hajóval. Nem vette észre azt a hirtelen szélerősödést, ami a *Huron* felé közeledett. Mikor a szél lecsapott, nem állt kormányos a kormánynál, hogy ki tudja védeni, mivel a kormány se működött. A nő a szeméből látta, hogy megijed, mikor felismeri a veszélyt. Hangjában először hallatszott valami félelem, ahogy az egész fedélzet hosszában végigkiáltott:

- Mr. Tippoo, le a vitorlával, amilyen gyorsan csak lehet!

A szélvihar felborította a *Huron* vitorláinak és vontatott vész kormányának kényes egyensúlyát. A hajó élesen előrebillent, a hosszú, hasas kötél darab, ami eddig a vízbe lógott, most kiemelkedett a vízből és úgy megfeszült, hogy a rostok közül kifröcskölt a tengervíz, amiben ázott.

Az üres mentőcsónak, amiről nem vették le a ponyvát, hogy megpróbálják megakadályozni, hogy a víz belemenjen, egy pillanatra függőlegesen felkapaszkodott egy hullám tetejére, de orrát megrántotta a feszessé vált vontatókötél, amitől egy pillanatra a levegőbe emelkedett, aztán - mint egy delfin - visszazuhan a víz alá.

A *Huron* egy pillanatra megtorpant a hatalmas visszahúzó erőtől, de aztán a mentőcsónak darabokra tört, és törött bordázatával ismét feljött a víz színére, miközben a vontatókötél, terhétől megszabadulva, úgy csapdosott a levegőben, mint egy dühös nőstény oroszlán farka. Most, hogy semmi nem húzta vissza, a *Huron* újra megperdült és a szél felé fordult, ezúttal azonban annyira elfeküdt, hogy az árbocok majdnem párhuzamosan álltak a víz felszínével.

A szél alatti oldalon mélyen a víz alá merült a hajókorlát, s a víz úgy ömlött be a hajóba, mintha átszakadt volna egy gát.

A víz elkapta Robyn lábát és nekisodorta St. John mellé- nek; ha nem így történt volna, Robyn a tengerbe zuhan, de a férfi elkapta és együtt gurultak végig a megdőlt fedélzeten - mikor is a *Huron* újra felegyenesedett, s a víz ezüstös vízesésekben folyt le róla.

A hajó tehetetlenül hánykolódott, mert oldalról kapta a viharos hullámokat, s a dülöngélést még fokozta az, hogy hatalmas árbocai ingaként húzták le-föl, de így legalább annyi tengervíz ömlött be minden nyílásán, hogy azonnal eloltotta a tüzet.

Mungo St. John a csuklójánál fogva végigvonszolta Robynt a fedélzeten, ahol térdmagasságig ért a víz és laza kötélvégek csapdostak és úszkáltak körülöttük.

Mungo megállt a tatfedélzetre vezető létránál. Mindketten kapkodva vették a levegőt, ruhájukból és hajukból csurgott a tengervíz, a fedélzet észveszejtően imbolygott alattuk. Mungónak meg kellett kapaszkodnia a szél felőli korlátban, hogy ne essen el. A *Black Joke*-ot kereste szemével.

A versenynek vége volt. Az ágyúnaszád diadalittasan közelített felénk; már annyira közel volt, hogy tisztán látta az ágyúnyílásokból kikukucskáló lövegeket és a tüzérek fejét. Zászlójelzése, ami semmi kétséget nem hagyott szándéka felől, még mindig az árbocán lobogott, mint a karácsonyfadísz. Perceken belül utoléri a hánykolódó klippert, még mielőtt Mungónak bármi esélye lenne arra, hogy újra hajózható állapotba hozza a *Huront*.

Mungo kirázta a vizet lucskos hajfürtjeiből, mint egy spániel, aztán teleszívta tüdejét levegővel.

- Mr. O'Brian, hozzon egypár rabszolgabilincset ide! - bödült el, és Robyn, aki még soha nem hallotta kiereszteni a hangját, megdöbbsent, hogy micsoda hangerő szorult ebbe az izmos mellkasba. Még mindig kába volt és zavarodott, mikor a vas hideg csókját érezte csuklóján.

Mungo a bal csuklójára kattintottá az egyik bilincset, aztán párszor körütekerte a láncot a hajó korlátján, majd a másik bilincset rátette Robyn jobb kezére.

- A barátai bizonyára rendkívül fognak örülni, hogy látják - az ágyúcsővel szemben - mondta. Arca még mindig nagyon dühös volt, orrlíka széle olyan fehér volt, mint a porcelán. Aztán elfordult Robyntól és újjával végigsimította fekete hajfürtjeit, hogy kifésülje őket szeméből és homlokából.

- Mr. O'Brian, mindenkinek adjon pisztolyt és szuronyos puskát! Gurítsák ki az ágyúkat, és golyóval töltsék meg őket! Majd akkor váltunk át kartácsra, ha közelebb érnek. - A tiszt futás közben adta ki parancsait, mert a legénység szanaszét szóródott, hogy megpróbálja megszeliíteni az elszabadult hajót. Átbukdácsoltak a hullám mosta fedélzetén, keresztül a lezuhant és eltörött szerelvényeken, hogy felfegyverezzék magukat, és előkészítsék az ágyúkat.

- Mr. Tippoo! - harsogta túl Mungo hangja a vihar zaját és a parancsokat kiabáló emberek okozta hangzavart.

- Mungo kapitány!

- Hozza fel a rabszolgákat az első fedélzetről!

- Vízbe dobjuk őket? - kérdezte Tippoo. Régebben már szolgált olyan rabszolgaszállító hajón, aminek a kapitánya láncostul vízbe dobatta az összes rabszolgát, mikor már nyil-

vánvaló volt, hogy megállásra kényszeríti őket egy hadihajó, s ezzel megszabadult a bizonyítéktól, amit fel lehetett volna hozni ellenük.

- Nem, a nővel együtt odaláncoljuk őket a szél felőli korláthoz - Mungo sem Robyn címét, sem nevét nem használta.
- Hadd gondolkozzék egy kicsit ez a limonádéképű alak, mielőtt tüzet nyitna! - Tippoo harsányan felröhögött és vas-tag, görbe lábain a följáráshoz dülöngélt, hogy levegye róla a szellőzőrácsot.

- Sir! - Denham hangja arról árulkodott, hogy maga sem akar hinni annak, amit lát. Döbbenet megismételte: - Uram!

- Igen, Mr. Denham - válaszolt Clinton halkán, anélkül hogy levette volna a távcsövet a szeméről -, én is láttam...

- De uram, az ott dr. Ballantyne...

- És egy sereg fekete rabszolga - Ferris képtelen volt tovább tartani a száját. - A korláthoz láncolják őket!

- Milyen ember ez a jenki?! - tört ki újra magából Denham.

- Átkozottul okos - válaszolta halkán Clinton. A távcsövön keresztül nézte a nőt, akinek a megmentésére jött. Már fel lehetett ismerni az arcvonásait. Szeme túl nagynak látszott halálsápadt arcához képest, átázott, szakadt ruhája a testéhez tapadt. Blúza egyik szakadása alól kilátszott vállának és felkarjának bőre, úgy fénylett, mint a gyöngyház a napfényben.

- Mr. Denham - folytatta Clinton. - Figyelmeztesse a legénységet, hogy körülbelül öt perc múlva tűz alá fogunk kerülni, s nem áll majd módunkban viszonzni a tüzet.

Nézte, hogy hajtják fel a meztelen fekete rabszolgákat a klipper fedélzetére, hogyan állítják fel őket a korlát mentén, és hogy tüsténkednek körülöttük a hajcsárok, hogy láncsal odakössék őket.

- Szerencsénk van, hogy a szél viharos erejű, így csak rövid ideig leszünk tűz alatt, de ennek ellenére azt akarom, hogy mindenki feküdjön le a hajó mellvédje mögé a fedélzeten.

A *Black Joke* tojáshéj vékonyságú vaspalánkja csak nagy távolságból nyújtott némi védelmet, s ahogy egyre közelebb kerültek a rabszolgahajóhoz, várható volt, hogy még a kar-

tács is átüti. Az egésznek csak az az egy haszna volt, hogy legalább a fahajókon szanaszét repülő, halálos sérüléstokozó repeszektől nem kellett tartaniuk.

- A jenki fara mellé állok vele - folytatta Clinton. - Így ki lesznek téve a klipper oldalágyúinak, míg a két hajót össze nem kötjük egymással. De a klipper magasabb, mint mi. A legjobb emberei álljanak készen a mászókampókkal, Mr. Denham! - A *Huron* főfedélzete három méterrel magasabban volt, mint a *Black Joke*-é. Szép munka lesz átugrani rá, és felkapaszkodni a klipper kiálló tatján.

- Istenemre! Kiteszi az ágyúkat. Komolyan gondolja, hogy szembeszáll velünk - vágott közbe Denham, aztán büntudatosan hozzátette: - Elnézést kérek, uram! - Mind az istenkáromlásért, mind a közbevágásért bocsánatot kért.

Clinton leeresztette a távcsövet. Most már olyan közel voltak, hogy nem volt szüksége rá.

A klippernek hat-hat könnyű ágyúja volt mindkét oldalon a főfedélzeten. Az ágyúcsövek majdnem kétszer olyan hosszúak voltak, mint a *Black Joke* tarackjainak a csöve. De sokkal kisebb kaliberűek voltak, amint az látható volt, mert egyiket a másik után a tat felől kezdve pont felé fordították.

Clinton távcső nélkül is jól ki tudta venni azt a magas, izmos alakot, aki egyszerű kék kabátjában minden sietség nélkül lépett egyik ágyútól a másikig, hogy mindegyiket saját maga állítsa be. Kézmozdulatokkal jelezte a tűzereknek, hogy milyen irányba fordítsák el az ágyútalpat, és milyen magasságba emeljék a csövet.

Clinton látta, amint St. John az orrágyúhoz jutva gondosan céloz. Ezzel az ágyúval pár másodperccel többet foglalkozott, mint a többivel. Aztán felugrott a klipper korlátjára, s egy akrobata ügyességével egyensúlyozott a kormány nélkül hánykolódó hajón.

A jelenet bevésődött Clinton emlékezetébe; annyira teátrális volt, úgy nézett ki, mintha a szereplők az előadás végén kijönnének a színpadra, hogy fogadják a nézők tapsait. A rabszolgák meztelen fekete testükkel szorosan egymás mellett álltak, s kezüket, amivel odaláncolták őket a korláthoz, úgy nyújtották előre, mintha a nézők tapsát fogadnák. Aztán a

főszereplő, a karcsú női alak - aki valahogy aprónak és törékenynek tűnt közöttük. Sárga ruhája, mint élénk színfolt, ellenállhatatlanul vonzotta Clinton tekintetét. Ebben a pillanatban azonban nem volt szabad hagynia, hogy figyelme elterelődjön.

Úgy tűnt, hogy az amerikai Clintont nézi, akit kiválasztott a tisztek közül, s még ekkora távolságból is érezni lehetett ragadozó szemének ígéző vonzását; olyan volt, mint egy leopárd, aki az itató fölött egy ágon heverve türelmesen várja, hogy zsákmánya megmozduljon a lába alatt.

Mungo St. John térdmagasságában volt a tűzerek feje; sapadt, feszült arcokból kötött kis csomóknak látszottak, s élénk kontrasztot alkottak a fekete rabszolgák sorfalával. Az ágyúkra kuporodtak, amik kis fekete lyukaknak látszottak, mivel mindegyik Clintonék felé volt irányítva.

A *Huron* árbocain is voltak emberek; az árbocok és vitorlarudak keresztlécein ültek, mint a madarak, s hosszú puskájuk csőve élesen kirajzolódott a szélfúttá felhőkkel borított égen. Feltehetően a *Huron* válogatott céllövőit voltak, akiknek főként a tisztekből álló kis csoportot kellett célba venniük az ágyúnaszád tatfedélzetén. Clinton bízott benne, hogy a klipper vad himbálódzása miatt aligha tudnak pontosan célozni.

- Uraim, javaslom, hogy menjenek fedezékbe, amíg nem tudunk akcióba lépni a hajóval! - mondta halkán Denhamnek és Ferrisnek, s némi kis büszkeséget érzett, mikor egyikük sem mozdult. Drake-nek és Nelsonnak is az volt a szokása, ami hagyománnyá vált az angol tengerészetben, hogy nem menekültek fedezékbe az ágyú- és puskatűz elől. Clinton pihenjállásban, hátratett kézzel állt a fedélzetén, s csak egy kicsit módosított a *Black Joke* kormányállásán. A naszád úgy közeledett a klipper felé, mint a terrier a bika felé, hogy az orrába harapjanak.

Látta, hogy az amerikai megmozdítja a fejét, még egyszer felméri a lőtávolságot és a hullámozást. Ferrisből kiszakadt az ősrégi káromkodás, amiért ez egyszer Clintonnak sem volt szíve lehordani, mivel ez is a szent hagyomány része volt.

- Mert amit most kapunk... - mondta Ferris, s az amerikai, mintha meghallotta volna, kardját kihúzta hüvelyéből

és a feje fölé emelte. A három tengerésztiszt akaratlanul is egyszerre vetegméllyel légzetetés magábatartotta. A *Huron* épp hullámvölgybe került, ágyúai a mellette hullámozó víz felé álltak, aztán felemelkedett, az ágyúcsövek egyre magasabbra néztek, míg egy szintbe nem jutottak velük, s ebben a pillanatban az amerikai kardja lecsapott.

A hat ágyú egyszerre ugrott meg, tökéletes összhangban, s a hajó oldalától mintegy tizenöt méterre lövellt ki belőlük a fehér füst. Teljes csend volt, mert a lövések hangja még nem érte el őket, s egy futó pillantásra akár azt is hihették volna, hogy a *Huron* nem sütötte el a lövegeit.

De aztán maga a levegő is szétrobbant a fejük körül, dobhártyájuk majd beszakadt, s szinte a szemgolyóik is kiugrottak üregükből a lövedékek okozta légnyomástól. Clinton feje felett hatalmas csattanással elszakadt egy merevítő.

Ez az egy golyó magasan szállt el, de Clinton lábánál a fedélzet megrengett a becsapódó golyóktól, s a hajótest olyan hangot adott, mint egy óriási gong.

A fedélzet magasságában csak egyetlenegy golyó ütötte át a mellvédet. Mikor becsapódott az acéltestbe, narancssárga szikrákat szórt, mint a tűzijáték, s olyan lyukat ütött, aminek a széle sziromként nyílt szét - mint egy ezüst napraforgó.

Egy csíkos matróztrikóba és bő bricsesz nadrágba öltözött tengerész, aki épp a mellvéd mögött térdelt, telibe kapta a golyót, egyenesen a mellébe.

Leszakadt végtagjai szétszóródtak a *Black Joke* makulátlanul fehér fedélzetén, de a golyó, ami átütötte testét, továbbment és eltalálta a hajó árbocának talapzatát. Az árboc úgy megremegett, mintha villám csapott volna bele, s a norvég fenyőről lepattant egy hosszú, fehér szilánk. Aztán a lövedék erejét veszve végiggurult a fedélzeten; még mindig füstölgött és égett fémszagot árasztott, aztán beleesett a vízfolyóba és ide-oda gurult benne. Csak ekkor, másodpercekkel azután, hogy a lövések célba értek, jött meg az ágyúlövés hangja a két hajó közti háborgó tenger felett.

- Ahhoz képest, hogy egy jenki, egészen jól lő - mondta Ferris, túlkiabálva az ágyúdörgést, miközben Denham elövette stopperóráját, hogy pontosan lemérje, mennyi idő alatt tudják újra tölteni az ágyúkat a klipperen.

- Negyvenöt másodperc - mondta Denham -, és még egyetlen ágyút sem gurítottak újra ki. Még egy mutatványos cigányokból álló társaság is hamarabb kész lenne.

Clinton azon merengett, hogy vajon vagánykodásból csevegnek e ilyen könnyeden tisztjei, miközben a matróz leszakadt karjai még mindig ott vonaglottak a fedélzeten alig hat méterre tőlük, vagy tényleg ennyire közömbösek a veszéllyel szemben.

Clinton félt. Félt a haláltól és félt attól is, hogy nem teljesíti kötelességét. Félt, hogy észreveszik rajta, hogy fél. De hát ő jóval idősebb volt a másik két tiszténél, mert minden látszat ellenére Ferris még csak kamasz fiú volt, Denham pedig alig volt húsz éves - így az ő esetükben talán nem is bátorságról, hanem inkább tudatlanságról vagy fantáziahiányról lehet szó.

- Ötvenöt másodperc! - horkantott Denham megvetően, ahogy a következő sortűz a *Black Joke* acéltestének csapódott, s letről felhangzott egy kétségbeesett ordítás - úgy visított, mint mikor a gőz süvít ki a teáskannából.

- Küldjön le valakit, hogy elhallgattassa azt a fickót! - morogta Ferris a közelében kuporgó matróznak, aki kétrét görnyedve lesietett. Pár másodperccel később hirtelen abba maradt a visítás.

- Jó munka volt - mondta Ferris a matróznak, mikor újra elfoglalta mellette a helyét a mellvédnél.

- Meghalt, uram. Meghalt a szegény ördög.

Ferris arckifejezése nem változott, biccentett egyet és közelebb ment, hogy jobban hallja, amit a kapitány mond.

- Mr. Denham, én magam vezetem azt a csapatot, ami felszáll a hajóra. Maga álljon készen arra, hogy ha a mi hajónkat valami veszély fenyegetné, húzzon el és hagyjon miniket sorsunkra... - Éles, süvöltő hang hallatszott, mintha egy óriás rovar szállt volna el a fülük mellett. Clinton bosszúsan felnézett. A *Huron* árbocain elhelyezkedő mesterlövészek nyitottak tüzet. A puskák pukkanása tompának hangzott, és nem volt benne semmi ijesztő. Clinton nem vett tudomást róluk, hanem kiadta az utolsó parancsokat, s csak azért emelte fel hangját, hogy túlkiabálja a lövések ropogását és a naszád testének ütődő golyók csattanását.

Mikor Clinton befejezte a mondandóját, Denham hirtelen kifakadt: - Szörnyű, hogy nem lehet válaszolni nekik. - Meredten nézett a klipperre, aminek körvonalai elmosódtak a lőporfüstben, amit még a viharos szél sem tudott elég gyorsan eloszlatni. - Mármint az embereknek - javította ki magát gyorsan. Clinton tehát választ kapott előbbi kérdésére. Denham éppúgy fél, mint ő, s ettől egyáltalán nem érezte jobban magát. Bárcsak csinálhatnának valamit, bármit, ahelyett hogy itt állnának a szabadban és ostobaságokat mondanának, mialatt a *Black Joke* az utolsó pár száz métert tette meg a habos hullámokon.

Most már majdnem folyamatosan csapódtak be a golyók a *Black Joke* fedélzetére és törzsére, mivel a *Huron* gyorsabb tüzérei hamarabb töltötték újra az ágyúkat. Az orrágyú, amit maga az amerikai irányított, három lövést adott le, míg a többi csak kettőt - Clinton számolta a torkolattüzeket; ez lesz a hatodik golyó, amit a kis naszádra kilőnek, mióta az amerikai először vezényelt tüzet.

Nézte, ahogy a torkolattűz és a lőporfüst megint kivirágzik az ágyúcső végén; ezúttal azonban úgy söpört végig valami a naszád fedélzetén, mint a jégeső. A jég helyett azonban szőlőszem nagyságú ólomgolyók lyuggatták át a mellvédet, és hasítottak szilánkokat a fedélzetből, amit mostanra már a mozdulatlan, összegörnyedt alakok alatt összegyűlt kis tócsákból kiinduló bíborvörös vérpatakok áztattak. A tehetetlen testek szanaszét heverték a fedélzeten.

A *Black Joke* irgalmatlanul sokat kapott, talán már többet is, mint amennyit képes volt elviselni, de most már közel voltak, nagyon közel, s már csak másodpercek voltak hátra.

Hallották a klipper tüzéreinek éljenzését s a rabszolgák rémült sikoltozását, akik szájalomra méltó kis kupacokban bújtak egymáshoz a fedélzeten. Hallatszott, amint a tizenhatfontos ágyúkat újra kigurítják, s tisztán kivehetők voltak a lövegparancsnokok utasításai is.

A korlátnál álló lány még mindig mereven állt; halottsapadt arccal nézett Clintonra, most, hogy végre felismerte. Megpróbálta felemelni az egyik kezét, hogy üdvözzölje, de a csuklójára erősített bilincs megakadályozta a mozdulatot.

Ahogy Clinton előrelépett, hogy jobban lássa, valami élesen megrántotta a kabátujját, s a háta mögött Ferris felhördült.

Clinton lenézett a karjára: kabátujja elszakadt, s kilátszott belőle a fehér bélés. Azután rájött, hogy nyilván a *Huron* vitorlarúdjáról lőhetett valaki, s ha nem lép előre, telibe találja a golyó. Gyorsan odafordult Ferrishez.

A fiú egyenesen állt, s egy zsebkendőt szorított a mellkasához.

- Megsebesült, Mr. Ferris - mondta Clinton. - Engedélyt adok, hogy elhagyja a fedélzetet!

- Köszönöm, uram - hörögte Ferris -, de nem szeretnék lemaradni a vadászatról. - Beszéd közben szája szélén egy vércsepp buggyant ki, s Clintont kirázta a hideg a gondolatától, hogy a fiú valószínűleg halálos sebet kapott - a szájon kibugyanó vér szinte mindig tüdőlővést jelent.

- Hát akkor folytassa, Mr. Ferris - mondta hivatalosan és elfordította tekintetét. Nem szabad, hogy kételyei most legyenek úrrá rajta, nem szabad latolgatnia, hogy helyesen döntött, mikor úgyhatározott, hogy katonáival felszáll a *Hu-*

ron fedélzetére

ő felelős a *Black Joke* fedélzetén szanaszét heverő, megcsontított tetemekért, vagy a haldokló fiúért, aki még mindig döbbenetesen feszesen állt. Nem hagyhatja, hogy elszántsága elszálljon.

Inkább a lemenő nap felé hunyorított, ami aranyba foglalta a *Huron* árbocait és vitorlarúdjait. Mély, szívből jövő gyűlölettel nézte a hajót. Ekkor jutott el tudatáig, hogy már olyan közel vannak, hogy a klipper ágyúival már nem tudja kartáccsal lövetni a *Black Joke* fedélzetét, mert a hajó bejutott a hátsó negyedbe.

- Két fokkal feljebb! - reccsent fel, s a *Black Joke* élesen bevágott a *Huron* fara alá. A hajó tatja föléjük tornyosult, de nem volt több kartácstűz, s a klipper teste a szélvihar elől is védte őket. Kísértetiesnek tűnt a hirtelen rájuk szakadt csend, mintha megsüketült volna az ágyútűztől.

Clinton lerázta magáról ennek az álomszerű valótlanságnak az érzetét és végigment a fedélzeten.

- Előre, Dzsókerek! - kiáltotta, s emberei felpattantak

onnan, ahol eddig megbújtak, a gyöngye fedezéket nyújtó mellvéd mögött.

- Azt már megmutattuk, hogy álljuk, most gyerünk és mutassuk meg az átkozott jenikinek, hogy adni is tudjuk!

- Tigrisek, előre! - kiáltotta el valaki magát, mire mind ahányan voltak éljenezve a mellvéd köré gyűltek, úgyhogy Clintonnak tölcseért kellett csinálni a kezéből, hogy parancsát hallják.

- Szélbe fordulj, minden vitorlát le! - mire a *Black Joke* hirtelen élesen befordult a *Huron* mellé a farkosár alá, miközben a vitorlarudakon dolgozó matrózok gyorsan bevonták a vitorlákat.

A két hajó hatalmas csattanással ütközött össze: az acéllemez a fagerendához verődött, és darabokra törte a *Huron* lámpáit.

A *Black Joke* tengerészei közül vagy egy tucatnyian felhajították háromágú kampóikat a *Huron* párkányára. Sebesen lekötötték a kampókhoz erősített köteleket a bikákhoz és a veszettül éljenző tengerészek úgy rohanták meg a *Huront*, mint ahogy egy csapat cerkófmajom a leopard elől menekülve felszalad egy, fára.

- Vegye át a parancsnokságot, Mr. Denham! - harsogta túl Clinton a hangzavart.

- Igenis, uram - nyílt szét Denham ajka és tisztelgett, mir közben Clinton visszadugta markolatába a tengeréskardot. Azután emberei következő csoportjának élére állt; azokéra, akiknek már nem volt több dolguk a vitorlakkal.

A két hajótest úgy horzsolta egymást, mint két malomkő - hol szétnyílt, hol meg bezárult köztük a rés, aszerint, ahogy a szél és a hullámverés taszigálta őket.

A *Huron* farában egy tucat ember fejszével próbálta elvágni a köteleket; a fejszék csattanása összekavarodott a puskák és pisztolyok ropogásával, mivel társaik a tengerészek közé próbáltak lőni a fedélzetről.

A *Black Joke* egyik tengerésze gyorsan mászott fölfelé, úgy tartotta el magát a klipper durva farától, mint a hegymászók, s már majdnem elérte a korlátot, mikor egy amerikai matróz jelent meg a feje felett, s fejszéjével egyetlen hatalmas csapással elvágta a köteleket.

A matróz úgy zuhant le a két hajótest közé, mint érett gyümölcs a fáról. Egy pillanatra még felbukkant a habzó vízben, de aztán a két hajótest recsege egymáshoz verődött és szétroncsolta, mint egy szörnyű állkapocs.

- Több kötelet! - kiáltotta Clinton, s egy köpcös brit tengerész kezéből újabb kampó repült fel a feje felett. A kötél Clinton vállához csapódott.

Clinton megragadta és megrántotta, hogy a kampó beakadjon, aztán átlendült a két hajó között és két lábát neki-vetette a *Huron* oldalának. Láta, hogyan zuhant le embere a levágott kötélről, ezért aztán félelmében és elkeseredésében irtózatossággal mászott, s csak akkor fogta el a harci hevület, mikor egyik lábát már átvette a *Huron* korlátján. A világ színe megváltozott szeme előtt, az őrzőgyűlölet vérködén keresztül látott mindent, gyűlölte a rabszolgabűzt, ami orrába csapott, és őrzőgyűlölt a miatt a veszteség miatt, ami embereinek halálával érte.

Kardja fémes surranással repült ki hüvelyéből, s máris egy derékig meztelen, hatalmas, szőrös hasú, izmos ember rontott rá. Feje felett egy kétélű fejszét forgatott. Clinton félrehajolt előre és kardjával a bahas ember ezüstszerű szakáilába szúrt. A fejsze kirepült a férfi kezéből, egyenesen a tengerbe.

Clinton a leszúrt ember fölé állt, lábát mellére helyezte és kihúzta torkából a kardot. A penge nyomában bíborvörös vér fröccsent Clinton csizmájára.

Clinton előtt már fél tucat brit tengerész jutott fel a *Huron* fedélzetére, s anélkül, hogy bárki is parancsot adott volna rá, azonnal a kampós végű kötelek mellé ugrottak, hogy biztosítsák a többieket, miközben közvetlen közelből leadott pisztolylövésekkel és tengerészkarddal tartották távol a klipper baltával felfegyverkezett matrózait. Mögöttük elárasztották a fedélzetet a *Black Joke* emberei. Most, hogy már nem ütköztek ellenállásba, diadalittasan éljeneztek.

- Rajta, Dzsókerek!

- Együtt, fiúk! - üvöltött Clinton, akin mostanra már teljesen eluralkodott az örület. Félelemnek, kételyeknek vagy tudatos gondolatoknak nyoma sem maradt benne. Az örűlt-ség ragályos volt; emberei vele együtt üvöltöttek, s mint egy farkasfalka vagy vadkutyafalka rontottak keresztül a *Huron*

fedélzetén, hogy szembetalálkozzanak a klipper legénységével. A rohanó, üvöltő tömeg két hulláma a tatfedélzet végénél ütközött össze egymással, és egyetlen csatározó embertestté forrtak össze. Kiáltozásaik és káromkodásaik összekeveredtek a megrettent rabszolgák állati üvöltésével. A pisztolyokat és a puskákat már mindenki elsütötte és nem volt mód újratölteni őket. Most már acél csattant acélon.

A *Black Joke* legénysége harcedzett emberekből állott. Az elmúlt egy esztendőben már ötvenszer vettek részt együtt csatában; ostromoltak már várakat és *barracoon*okat is, és sem a tűz, sem az acél nem tudta megtróni őket. Vérbeli harcosok voltak mind egy szálig és büszkék is voltak erre.

A *Huron* emberei kereskedelmi tengerészek voltak, nem harcosok; legtöbbnek még életében nem volt tengerészkard a kezében és még soha nem fogott pisztolyt másik emberre. A különbség majdnem azonnal nyilvánvalóvá vált.

Egy-két percig úgy hullámozott az embertömeg, mint mikor két erős áramlat találkozik az óceánban, de aztán a *Black Joke* emberei előrenyomultak.

- Előre, Dzsókerek! - Érezték, hogy fölényben vannak.

- Ne könyörüljetez rajtuk! Poklok kínjait nekik!

Csak egy ponton torpant meg a brit tengerészek rohama. A *Huron* főárboca tövében két férfi állt egymás mellett - szinte vállvetve.

Tippoo szinte rendíthetetlennek látszott vastag csupasz lábain. Mintha egyetlen kőből faragott Buddha-szobor lenne, szétnyomta maga körül a tülekedő embertömeget.

Ágyékkötője a két combja között volt megkötve, s hatalmas, sima, kőkemény hasa úgy dudorodott ki fölötte, mint egy szikla, közepén mély küklopszszem-szerű köldökével.

Nagy, kerek fejét nyaka közé húzva olyan könnyedén forgatta kétélű fejszéjét, mintha napernyő volna; a fejsze minden csapásnál félelmetesen felszisszent, s a *Black Joke* emberei kitértek előle.

Egy pisztolygolyó felhorzsolta kopasz fején a húst és a feületi sérülésből bőven ömlött a vér, amitől arca egyetlen csillogó véres maszkká vált.

Széles varangyosbéka-pofáján gúnyos mosoly terült szét,

miközben nevetve becsmérelte a körötte rajzó embereket, akik olyanok voltak, mint a törpék egy óriás körül.

Mellette Mungo St. John verekedett. Levette kék kabátját, hogy szabaddá tegye kardot forgató karját; fehér vászoninge övig nyitva volt, mivel egy ellenséges kéz letépte róla a gombokat. Homlokára selyemkendőt kötött, hogy ne folyjon a szemébe az izzadság, de a mellén patakokban csörgött a veríték, sötét foltokat hagyva az ingén. Jobb kezében egy kardot tartott, aminek csak egy egyszerű ezüstszínű, acél markolatvédője és gombja volt, és egyenletes ütemben, megállás nélkül vágott, védett, szúrt.

Nem sebesült még meg; azok a vérpettyek, amik hófehér ingének ujját tarkították, s amik az izzadságtól elbarnultak, nem az ő véréből voltak.

- St. John! - kiáltott rá Clinton. Mindketten elég magasak voltak ahhoz, hogy ellássanak az emberek feje fölött. Egy pillanatilag farkasszemet néztek egymással.

Clinton szeme fanatikusán égett, a vad gyűlölettől elfehéredett az ajka. Mungo komoran, szinte elgondolkodva nézett vissza rá; tekintete, gondterhelt és bánatos volt, mintha már tudta volna, hogy elvesztette hajóját, s élete is kockán forog, emberei életével együtt.

- Velem verekedj meg! - hívta ki Clinton magabiztos, dadalittas hangon.

- Megint? - kérdezte Mungo, és egy pillanatra gúnyosan elmosolyodott, de aztán újra elkomorodott.

Clinton durván keresztülnyomakodott saját emberei között. Mikor utoljára párbajoztak egymással, pisztoly volt a kezükben, amit Mungo St. John választott, de most Clinton jobb kezében a tengerészkard jól ismert súlyát és lendületét érezte - saját fegyverét, amit tizennégy éves korában használt először, s azóta hosszú jobb karjának kötélizmai már teljesen idomultak a kard minden apró mozdulatához, minden kis cselhez, amit addig gyakorolt, míg ösztönössé nem vált.

Mikor először támadtak egymásra, Clinton cselből visszakézből vágott oda ellenfelének, hogy csípőn találja és mozgásképtelenné tegye. Mikor Mungo kivédte a vágást, és Clinton egy pillanatra érzékelte Mungo erejét. Aztán szétváltak és Clinton folyamatos mozdulatsorral, jobb lábával előre-

lépve szúrta. Mungo ismét erősen, tisztán védett, de csak éppen hogy képes volt megtartani a tengerészkard nehezebb, szélesebb pengéjét.

Ez a két rövid csetepaté elég volt Clintonnak ahhoz, hogy felmérje ellenfele gyöngye pontját. A kard pengéjén keresztül érezte, mint ahogy a tapasztalt horgász már a zsinóron és a boton érzi, ha fárad a hal - Mungo gyenge pontja a csuklója volt. St. Johnnak nem voltak olyan erős és acélosan rugalmas izmai, amik csak hosszas gyakorlás alatt alakulnak ki.

Clinton észrevette St. John furcsa, cirmos szemében az ijedtséget. Az amerikai is érezte, hogy gyengébb, ezért nem mert kivárni, hanem gyorsan akart végezni, mert félt, hogy az angol végül kifárasztja.

Clinton a vívó ösztönével megértette, mit jelent az apró villanás az aranyárga szemben. Tudta, hogy Mungo St. John támadásra készül, s így, mikor egy pillanattal később már vágott is, Clinton a tengerészkard széles, görbe pengéjével felfogta a csapást; aztán testsúlyát előrehelyezte, s acélos csuklója egyetlen fordulatával megakadályozta, hogy Mungo St. John vissza tudja húzni a kardját. Ezzel arra kényszerítette St. John, hogy ő is kicsavarja a csuklóját. A két penge csikorogva csúszott el egymáson, amitől mindkettőjüket kirázta a hideg. Clinton egy, két, három csuklófordulatra kényszerítette ellenfelét, a klasszikus taktika szerint, s St. John nem szakadhatott el ebből a szorításból, ha nem akarta kockáztatni, hogy ellenfele villámgyorsan meg ne vágja. Clinton érezte, hogy St. John csuklója enged. Teljes súlyával nekifeszült, s a tengerészkard keresztvasát magasan feljebb csúsztatta az amerikai pengéjén, majd a két penge lendületét saját csuklómozdulatával felerősítve, kikapta a kardot Mungo St. John kezéből.

Az amerikai kardja csörögve esett le a fedélzetre kettőjük közé; Mungo St. John mindkét kezét maga elé kapva behúzta a hasát, hátraugrott és nekivetette hátát a főárbocnak, hogy megpróbálja elkerülni a nehéz tengerészkard pengéjét, ami - tudta - rögtön követni fogja. A gyűlölet hevében, ami Clintont magával ragadta, fel sem merült, hogy kegyelmet adna annak az embernek, akit lefegyverzett.

Clinton csuklója, karja, válla és egész teste teljes erejét beleadta a szúrásba, hogy legyilkolja ellenfelét.

Egész lényével a vele szemben álló emberre koncentrált, de most hirtelen mozdult valami látómezeje szélén. Tippoo épp akkor vette észre, hogy kapitányát lefegyverezték, mikor épp sújtott egyet a fejszével. Egyensúlya visszaszerzéséhez elég lett volna egy másodperc, de ez a másodperc túl hosszú lett volna, mivel látta, hogy a tengerészkard már szúrásra készül, s Mungo St. John az árbocnak támaszkodva, tehetetlenül, csapdába szorultan várja a gyilkos döfést.

Tippoo kinyitotta hatalmas markát és elengedte a fejszét, ami úgy repült ki a kezéből, mint egy kocsikerék, aztán kinyúlt és csupasz kézzel megragadta a csillogó kard pengéjét.

Szörnyű fájdalmat érzett, érezte, hogy a borotvaéles penge csontig hatol, de mégis teljes erejéből belekapaszkodott, hogy elhúzza a tehetetlen ember testétől, és az árboc felé irányítsa végét. De nem tudta megtartani, mert az inak elszakadtak a kezén, ujjai szétnyíltak, s a magas, platinaszőke tengerésztiszt teljes súlyával a szúrásba dőlt.

Tippoo hallotta, hogy a tengerészkard hegye felszakítja saját mellkasát, aztán nem érzett semmit, csak azt, hogy a kard keresztvása nekiütődik a bordáinak, olyan puffanással, mint mikor a hentesbárd a vágódeszkához ér. A kard teljesen felnyársalta.

Még ennek a döfésnek az iszonyatos ereje sem volt elég ahhoz, hogy Tippoot ledöntse lábáról, bár egy lépéssel meghátráltatta. Szilárdan állt. Szeme szinte eltűnt a bőrrdők mögött, amint lenézett a kardra, ami keresztülszúrta, s aminek a végét még mindig fogta vérző kezével.

Tippoo csak akkor kezdett el inogni, mikor Clinton hátrahajolt és kihúzta belőle a kardot. Lassan előredőlt, térde megrogyott, s elernyedte teste végigzuhan a fedélzeten.

Clinton kiszabadította kardja pengéjét, amit markolatáig vér borított, s a másik irányból készült odavágni annak az embernek, aki még mindig a főárbochoz volt szorulva.

De nem tudta befejezni a mozdulatot, mert Mungo St. John egy csapat brit tengerész lerántotta a földre.

Clinton hátralépett és kardjára támaszkodott. A küzde-

lemnek vége volt, a *Huron* legénysége mindenütt elhajigálta a fegyvert.

- Kegyelem, az Isten szerelmére, kegyelem!

Két matróz két oldalról megragadta Mungo St. John karját és felrángatta. Meg se sebesült, s Clinton gyűlölete nem csilapodott le iránta. Irtózatosságot érzett, hogy visszatartsa magát attól, hogy keresztüldöfje. Mungo teljes erejéből le akarta rázni magáról a két ember kezét, hogy hozzáférhessen a lábainál heverő félmeztelen muzulmán hatalmas testéhez.

- Eresszenek el! - üvöltötte. - Segítenem kell a társamnak! - De a két tengerész kíméletlenül fogta, mire Mungo felnézett Clintonra.

- A könyörületeség nevében kérem - könyörgött, s erre Clinton igazán nem számított. Mély lélegzetet vett; kezdett alább szállni benne az őrző düh.

- Szavamat adom magának, uram - Mungo meg volt törve, nem lehetett nem látni kétségbeesett bánatát, és Clinton habozni látszott. - A foglya vagyok - mondta Mungo. - De ez az ember a barátom...

Clinton lassan kifújta a levegőt, aztán fejével intett a két tengerésznek, aki lefogva tartotta Mungót.

- Szavát adta. - Aztán Mungóhoz fordult. - Öt percet kap. Abban a pillanatban, hogy eleresztették, Mungo a mozdulatlanul fekvő alak mellé térdelt.

- Barátom - suttogta, miközben fejéről letépte a kendőt és betakarta vele a Tippoo bordái közt éktelenkedő, undorító kis vágást -, egyetlen barátom...

Clinton elfordult, és visszacsúsztatva kardját a hüvelyébe. A fedélzeten keresztülfutva a szél felőli korláthoz rohant.

Robyn Ballantyne látta, hogy közeledik, s előredőlt, de a bilincsek miatt egész teste megfeszült és képtelen volt felemelni a karját. De mikor a férfi átölelte, melléhez szorította arcát és egész testében remegett a zokogástól.

- Óh, Istennek legyen hála...

- Keressék meg a kulcsot - parancsolta Clinton határozottan, s mikor a bilincsek lekerültek Robyn kezéről, azt mondta: - Ugyanezzel bilincseljék meg a rabszolgaszállító kapitányát!

Ezzel a gesztussal végképp elszállt belőle az őrület.

- Bocsásson meg, dr. Ballantyne, később majd beszélünk, de most sok dolgom van. - Könnyedén meghajolt és parancsokat osztogatva elsietett.

- Hajóácssegéd, azonnal menjenek le, és javítsák meg ezt a hajót! Fedélzetmester, fegyverezzék le a legénységet és zárják be őket a fedélközbe! Állítsanak fegyveres őrt a feljárókhoz! Két ember a kormányhoz és válogatott legénység a vitorlákhoz. Hajnalban behajozunk vele Table Baybe, fiúk, és akkora jutalmat kapnak, amit elképzelni sem tudnak. - Emberei még mindig részegek voltak az izgalomtól és a csatalázástól. Rekedtes hangon megéljenezték kapitányukat, aztán sietve rohantak teljesíteni parancsait.

Robyn felhorzsolta csuklóit dörzsölgetve átment a feldúlt fedélzeten a nyüzsgő brit tengerészek között, akik foglyaikat és a még mindig megbilincselteket leterelték a fedélközökbe.

Szinte félve közeledett a főárboc aljában kuporgó pár felé. Tippoo hanyatt feküdt, hatalmas hasa úgy állt, mint egy állapotos asszonyé, sebélt eltakarta a piszkos kendő. Tágra nyílt szemével a feje fölé tornyosuló árbocra meredt, alsó állkapcsa leesett.

Mungo St. John az ölében tartotta a hatalmas, kopasz, ágyúgolyóra emlékeztető fejet. Kinyújtott lábbal ült, hátát az árbocnak támasztotta, s mikor meglátta Robynt, lesimította hüvelykujjával Tippoo szemhéját. Fejét mellére ejtette, s olyan finom kézmozdulattal, mintha egy csecsemővel bálna, levette a kendőt a tátongó sebről és felkötötte vele Tippoo állat.

Robyn fél térdre ereszkedett és kinyúlt, hogy megtapintsa Tippoo mellkasát, hogy lássa, van-e még benne élet, de Mungo St. John felemelte fejét és ránézett.

- Ne nyúljon hozzá! - mondta halkan.

- Orvos vagyok...

- Nincs már szüksége orvosra - mondta Mungo halkan és tisztán -, különösen nem akkor, ha ez az orvos maga. - Sajnálom.

- Dr. Ballantyne - mondta a férfi -, se magának, se nekem nincs miért bocsánatot kérni egymástól, s így aztán nincs is mit mondanunk egymásnak soha az életben.

Robyn meredten a férfit nézett, akinek az arca rezzenéstelenül, hidegen nézett vissza rá, nyoma sem volt rajta semmiféle érzelmnek. Ez volt az a pillanat, amikor Robyn végképp rájött, hogy örökre és visszavonhatatlanul elveszítette. Eddig azt hitte, hogy pont ezt akarja, de most, hogy mindent megtett, kétségbeesett. Nem volt hozzá ereje, hogy levegye tekintetét Mungóról, nem jöttek szavak a szájára, miközben a férfi messziről, keményen és könyörtelenül nézett vissza rá.

- Mungo - suttogta a nő, mikor végre összeszedte magát annyira, hogy képes legyen megszólalni -, a Mindenható a tanúm, hogy én nem akartam ezt, nem így akartam.

Mungo St. John durva kezek ragadták meg és rántották fel. Tippoo feje legurult az öléből, koponyája tompán puffant, ahogy nekiütődött a fedélzetnek.

- A kapitány parancsára, tőköském, most szépen megkösölje a saját bilincset.

Mungo St. John nem tanúsított semmilyen ellenállást, ahogy kezére és lábára csattintották a rabszolgabilincset. Szótlanul állt és egyik lábáról a másikra helyezte a testsúlyát, követve a *Huron* dülöngélését. Körülnézett a füstös fedélzeten, amit elborított a lezuhant és összegubancolódott kötélzet, és amit saját embereinek a vére tett csúszóssá. Bár arckifejezése nem változott, szemében végtelen bánat tükröződött.

- Sajnálom - suttogta Robyn, aki még mindig mellette térdelt. - Őszintén sajnálom.

Mungo St. John lenézett rá. Csuklóját a lánc hideg vasa szorította a háta mögött.

- Igen - bólintott -, én is. - Egy tengerész lapockái közé vágott a tenyerével, és meglódította a *Huron* orra irányában. Ahogy a lánc beleakadt a bokájába, megbotlott, de pár lépés után visszanyerte egyensúlyát. Egyenes háttal és hátracsavart karokkal távolodott, s vissza se nézett Robynra, aki a vérfoltos fedélzeten maradt térdelve.

Mungo St. John hunyorgott a napfénytől, ahogy a Cape Town-i erőd udvarán az őrség vörös, fehér keresztpántos egyenruhakabátját követte.

Öt napja nem látott napvilágot. Annak a cellának, ahova bezárták, miután partra kísérték, nem volt ablaka. A vastag

kőfalak még a nyár közepén is őrizték az előző tél hidegét, s az a levegő, ami a tölgyfa ajtó egyetlen rácsos nyílásán keresztül jött be, áporodott börtönszag volt; tele a többi cellában fogva tartott, mintegy tucatnyi rab kipárolgásának szagával.

Mungo most teleszívta magát levegővel és megállt, hogy felnézzen az erőd bástyáira. A belső torony tetején büszkén lobogott a brit zászló, s a zászlón túl sirályok siklottak és röpködtek a friss délkeleti szélben. Ötös szél lehet; egyenletesen fúj, könnyű benne megkerülni az öblöt és kihajózni a nyílt Atlanti-óceánra, gondolta magában Mungo ösztönösen.

- Erre, kérem! - nógatta a fiatal alhadnagy, aki a fogolykísérő osztagot vezette, de Mungo még egy pillanatig nem mozgott. A várfal mögül a törőhullámpk dallamos moraja hallatszott, s Mungo tudta, hogy a bástyáról jól be lehetne látni a Table Bayt, egészen Bloubergstarndig, ami az öböl másik végén található.

A *Huron* a parthoz közel horgonyoz és még mindig az a legénység tartózkodik a fedélzetén, amelyik elfogta. Vágyott rá, hogy csak egyetlenegy pillantást vethessen rá, szeretne volna tudni, hogy vajon még mindig kormos-e a tat, vagy megengedték-e, hogy O'Brian megjavítsa a hajótestet és a kormányberendezést.

Bárcsak Tippoo... gondolta, de aztán erőszakkal elterelte gondolatait, megremegett a napfényben, de nem csak a csontjait is átjáró börtönhideg miatt. Kiegyenesedett, és fejével az alhadnagy felé intett.

- Tessék kérem, mutassa az utat! - Az őrség jancsiszöggel kivert csizmái élesen csattogtak a várudvar macskakövein, aztán a széles lépcsőkön felmentek a kormányzó hivatali helyiségei felé.

- Fogoly és őrség, állj!

A bejáratnál egy haditengerész hadnagy várta őket tengerészkek és arany kabátban, fehér nadrágban és háromszögletű kalappal a fején.

- Mr. St. John? - kérdezte a hadnagy, aki rangjához képest meglehetősen koros, ősz hajú, megviselt, közömbös tekintetű férfi volt. Mungo lenézően bólintott.

A hadnagy az őrség vezetőjéhez fordult.

- Köszönöm, uram, innen én veszem át az őrizetést! - aztán így szólt Mungóhoz: - Legyen szíves követni, Mr. St. John!

A hatalmas tikfa ajtókon, amit Anreith faragómester faragásai díszítettek, beléptek a kormányzó előszobájába, aminek fényesre csiszolt, vajszerű fokföldi fenyőpalló padlója ugyanabból a fából készült szarufái voltak. A vastag falakat keleti kincsek borították, amit még a nagy rabló Holland Kelet-indiai Társaság gyűjtött össze kitartóan, s ami aztán a még hatalmasabb ragadozó zsákmányává vált.

A hadnagy jobbra fordult a kormányzó magánhivatalának kétszárnyú, mahagóni és réz ajtajától, pedig Mungo arra számított, hogy ide fogják hozni. Ehelyett egy kevésbé mutatós, az előszoba egyik sarkában nyíló egyszárnyú ajtóhoz vezették. A hadnagy kopogott, mire egy hang kiszólt, hogy lépjenek be, s egy kis irodában találták magukat, ami szemmel láthatóan a kormányzó szárnysegédjéé volt, akit Mungo már korábbról ismert.

A szárnysegéd egy egyszerű tölgyfa asztalnál ült az ajtóval szemközt és nem emelkedett fel, nem mosolyodott el, mikor Mungo belépett. A szobában két másik férfi is volt - mindketten egy-egy karosszékben foglaltak helyet.

- Ismeri Kemp admirálist! - mondta a szárnysegéd.

- Jó napot, tengernagy úr!

Slogger (avagy a robotos) Kemp fejét oldalra billentette, de más mozdulatot nem tett, ami arra utalt volna, hogy felismerte Mungo St. Johnt.

- A másik úr Sir Alfred Murray, a Cape Town-i Gyarmat Legfelsőbb Bíróságának főbírója.

- Alázatos szolgálja, uram. - Mungo nem hajolt meg és nem mosolygott. A bíró egy kissé előrehajolt karosszékében, s mindkét kezét sétapálcája aranyból és borostyánból készült fogójára téve, kiugró, hófehér szemöldöke alól átható pillantást vetett Mungóra.

Mungo örült, hogy a foglár egy órával korábban hozott neki meleg vizet és borotvát és megengedte, hogy beszéljen a rabszolgasorból felszabadított maláj mosónővel, aki az erőd tisztjeire mosott. Nadrágja tiszta volt, csizmája fényesre volt suvickolva, hófehér inge ropogásra volt vasalva.

A szárnysegéd egy hivatalos iratot vett fel az íróasztalról.

- Maga a *Huron* nevű klipper kapitánya és tulajdonosa?

- Én vagyok.

- A Brüsszeli Egyezmény öt-tizenegyes paragrafusa alapján a Brit Királyi Haditengerészet elkobozta az ön hajóját, ami jelenleg brit területi vizeken horgonyoz brit legénységgel a fedélzetén.

Erre nem volt mit válaszolni, így hát Mungo szótlanul állt.

- A gyarmat Vegyesbizottságának Bírósága a főbíró úr elnökelete alatt kivizsgálta ügyét. Miután a bíróság meghallgatta a Fokföldi Katonai Osztág főparancsnokának és másoknak a véleményét, úgy döntött, hogy mivel a *Huront* a nyílt tengeren fogták el, nem bír jogosultsággal arra, hogy ítélkezzen ebben az ügyben. A főbíró úr azt javasolta a kormányzó úr öméltóságának, hogy... öhöm - a szárnysegéd jelentőségteljes szünetet tartott, majd folytatta -, hogy Őfelsége kormánya nevében elkobozza a *Huron* hajó rakományát, de a hajót elengedi saját tulajdonosa parancsnoksága alatt, azzal, hogy a hajó tulajdonosa köteles egy megfelelő amerikai bíróság eljárása alá vetni magát, és hajóját, hogy amerikai bíróság előtt feleljen azokért a vádakért, amiket az Egyesült Államok elnöke fel kíván hozni ellene.

Mungo halkan, hosszan, megkönnyebbülten felsóhajtott. Ezek az ángliusok megkerülik a kérdést. Nem akarják magukra vonni az újonnan megválasztott amerikai elnök haragját. Elkobozták a rabszolgáit, akik nyolcszázezer dollárt értek, de visszaadják a hajóját és őt magát is elengedik.

A szárnysegéd tovább olvasott, anélkül hogy felnézett volna.

- A fokföldi kormányzó elfogadta a bíróság javaslatát, s annak értelmében rendelkezett. A lehető leggyorsabban készítse fel hajóját az indulásra, hogy biztonságosan elhagyja a gyarmat területét. Ennek érdekében engedélyt kap a haditengerészeti támaszpont felszerelésének használatára.

- Köszönöm, tengernagy úr! - mondta Mungo az admirális felé fordulva, de Slogger Kemp összevonta szemöldökét, arca rángatózott az elfojtott indulattól, bár hangja nyugodt volt és tiszta.

- Magának köszönhetem, hogy tizenhat emberem meghalt és ugyanannyian nyomorékok lettek... uram..., s a maga mocskos hajójának a bűzét minden nap az ablakom alá fújja a szél. - Kemp admirális némi nehézséggel felállt a karosszékből és Mungo St. Johnra vicsorgott. - Mr. St. John, ha rajtam állna, nem búbjoskodnánk a maguk Mr. Lincolnjával, hanem fellóगतnám a keresztvitorlarúdra magát ahelyett, hogy hagynám elpucolni innen a bűdös hajójával együtt!

Slogger Kemp elfordult és kinézett az ablakból az erőd udvarára, ahol kocsija várakozott rá. A szárnysegéd úgy tett, mintha észre sem vette volna ezt a kirohanást. Sima modorban folytatta: - A Királyi Haditengerészet egyik képviselője felkíséri önt hajója fedélzetére, s mindaddig ott marad, amíg útra késznek nem találja a hajót.

A szárnysegéd hátranyúlt és meghúzta a háta mögött lógó csengőzsínórt. Szinte abban a pillanatban kinyílt az ajtó és belépett a tengerész hadnagy.

- Még valami, Mr. St. John. A kormányzó úr nemkívánatos idegennek nyilvánította önt, ezért ha még egyszer elköveti azt a könnyelműséget, hogy partra teszi a lábát Fokföld területén, azonnal letartóztatjuk!

A magas alak nagy léptekkel jött felfelé a kavicsos úton a nyúlánk datolyapálma-fasor alatt. Aletta Cartwright vidáman kiáltott oda Robynnak a rózsakertben. - Robyn! Itt jön a szépfüüd! Ma egy kicsit korábban jött.

Robyn felegyenesedett. Karján rózsaszirmmal teli kosarat tartott, s széles karimájú szalmakalappal védekezett a fokföldi nap tűző sugarai ellen a déli verőn. Meleg szeretettel nézte a feléje közeledő Clintont. Olyan hórihorgas, heves kisfiúnak látszott, hogyan is vezethette éppen ő azokat a vad tengerészeket a *Huron* fedélzetére?!

Az elmúlt hetekben, mialatt ismét a Cartwright család vendége volt, hozzászókkott a férfihoz, aki minden délután feljött meglátogatni szerényebb Waterknot utcai szállásáról. Robyn mindig várakozással tekintett ezek elé a látogatások elé; jól esett neki, hogy komoly dolgokról beszélhetnek a Cartwright nővérek fecserészése és komolytalankodásai után. A férfi rajongását hízelgőnek és végtelenül megnyugtatónak találta.

Úgy érezte, ez a valami soha nem fog megváltozni; ez volt az állandóság, a sarkcsillag abban a zűrzavarban és bizonytalanságban, ami mind ez ideig egész életét jellemezte.

Megtanulta becsülni a férfi jó érzését és ítélőképességét. Még azt is megengedte neki, hogy elolvassa kéziratait, amivel mostanában napjai nagy részében foglalkozott. Clinton megjegyzései és kritikái mindig megalapozottak voltak.

Aztán Robyn rájött, hogy Clinton egy olyan részét tölti be életének, ami már túlságosan is régóta üres volt. Szüksége volt valakire vagy valamire, aki védelmet és vigaszt nyújt neki, akinek szüksége van rá, akire rázúdíthatja túlcseresznyés érzelmait.

- Kedves dr. Ballantyne, azt hiszem képtelen lennék ön nélkül élni - mondta neki a férfi. - Az ön segítsége nélkül nem hiszem, hogy képes lettem volna elviselni életemnek ezt a szörnyű időszakát.

Robyn tudta, hogy ez valószínűleg igaz is és nem csak egy szerelmes ömlengése. Képtelen volt ellenállni, ha valakinek fájt valamije, vagy szenvedett.

Hetek teltek már el azóta, hogy a *Black Joke* kartáccsal szitává lyuggatott mellvédjével, festőien viharvert árbocával és kötélzetével megérkezett Table Baybe, mögötte az elfogott hajóval, amit rögtönzött vitorlázat és kormány segítségével hoztak be legényei a Rogger Bay alatti horgonyzóhelyre.

Hogy tódult a nép a rakpartra, hogy álltak sorfalat a tengerészek az öbölben horgonyzó többi hajó korlátján, hogy éljenzett a tömeg!

Robyn Clinton Codrington mellett állt, mikor a Fokföldi Osztag tengerésztisztjeinek két külön alakulata csónakon megérkezett a *Black Joke*-ra. Az első egy Clintonnál pár évvel fiatalabb tengerésztiszt vezette.

- Codrington kapitány! - tisztelgett a fiatal parancsnok. - Parancsot kaptam, hogy ettől a pillanattól fogva átvegyem öntől ennek a hajónak a parancsnokságát.

Clinton arcizma sem rezdült, mikor ezt hallotta.

- Igen, uram! Intézkedem, hogy hozzák fel a felszerelésemet, s ezalatt végezhetünk a formaságokkal is. Bemutatom az életben maradt tiszteknek.

Mikor Clinton sorra kezet fogott tisztjeivel és tengerészládája már a lejáró mellett várt rá, a másik csónak, ami eddig a közelükben várt, odajött a hajóhoz és egy magas rangú kapitány lépett fel róla a fedélzetre. A *Black Joke* fedélzetén mindenki tudta, mi fog történni. Denham odalépett Clinton-hoz és azt mondta: - Sok szerencsét, uram! Ugye, tudja, hogy számíthat rám, amikor itt lesz az ideje.

Mindketten tudták, mire céloz: legközelebb a haditörvényszéken fognak találkozni.

- Köszönöm, Mr. Denham - felelte Clinton, aztán odament a rá váró kapitányhoz.

- Codrington kapitány, kötelességem közölni önnel, hogy az osztagparancsnok úr előtt válaszolnia kell bizonyos vádakra, amelyek kötelessége ellátásával kapcsolatban merültek fel ön ellen. Ennélfogva tekintse magát letartóztatva, s álljon készen arra, hogy válaszoljon eme vádakra, mihelyst összeül a haditörvényszék!

- Értettem, uram!

Clinton tisztelgett, aztán a kapitány előtt a létrán lemászott a várakozó csónakba.

Hirtelen egy ember elkiáltotta magát: - Szabadítsátok rájuk a poklot!

Abban a pillanatban mindenki éljenezni kezdett. A *Black Joke* legénysége felsorakozott a korlát mellett és a vitorlarudakon, s torokszakadtából éljenzett.

- Rajta, Dzsókerek!

- Előre, Dzsókerek!

Ahogy a csónak elindult a hajó mellől, Clinton Codrington a tatnál állt és kifejezéstelen tekintettel nézett vissza rájuk; fedetlen feje úgy világított, mint egy világítótorony a napsütésben.

Ez már hetekkel ezelőtt történt, de egy ilyen kis állomáshe-lyen, mint a Fokföld, sokszor hónapokig kell várni arra, hogy összegyűljön annyi magas beosztású tiszt, amennyire a hadbírósági tárgyaláshoz szükség van.

Clinton a Waterknaat utcai olcsó szálláson töltötte az éjszaka-ít. Mivel a többi tiszt kiközösítette, napjai nagy részét egye-dül töltötte a vízparton, s onnan nézte a kis ágyúnaszádot, amit horgonyon javítottak, s a csupasz árbócú klippert.

Nézte, hogy hozzák partra a rabszolgákat a *Huron* rakteréből, s hogy veri le róluk a láncot egy kovács, aki az erődben dolgozott. Láta, hogy a megrettent feketék kézjegyükkel látják el munkaszerződésüket, s máris viszik őket a holland és hugenotta gazdák, hogy megtanítsák nekik, mi lesz a dolguk. Elgondolkodott, milyen is lesz az a sors, amihez ő segítette hozzá őket.

Délutánonként azután felment a hegyre a zöldellő kert közepén álló Cartwright-házba, hogy meglátogassa Robyn Ballantyne-t.

Ma korán érkezett; épp akkor dördült el a delet jelző ágyúszó a Signal Hill tetejéről, mikor Clinton feltűnt az ösvényen, s szinte futni kezdett, mikor megpillantotta Robynt a rózsakertben. Letért az útról és a bársonyos zöld gyepszőnyegen keresztül indult el a nő felé.

- Robyn! Dr. Ballantyne! - Furcsa volt a hangja, világos szeme tágra nyílt.

- Mi van? - kérdezte Robyn, aztán Aletta kezébe nyomta a kosarat, és a pázsiton át a férfi elébe sietett.

- A rabszolgaszállító! - Az indulattól dadogni kezdett. - Az amerikai - a *Huron*!

- Igen? - kérdezte Robyn kíváncsian. - Mi van vele?

- Elhajózik! Elengedik!

Dühödt, kétségbeesett kiáltásként hagyták el ezek a szavak Clinton száját; Robyn megdermedt és elsápadt.

- Nem hiszem.

- Jöjjön! - mondta Clinton. - Itt van egy kocsi a kapunál.

A kocsis a lejtőn lefelé is rávert ostorával a lovakra, mert Clinton annyira kiabált, hogy siessen. Úgy érkeztek a Signal Hillen egy laposabb részhez, hogy a lovakról szakadt a hab.

Abban a pillanatban, hogy a kocsi lefékezett, Clinton leugrott róla és Robynt kézen fogva az út szélére húzta, ahonnan jól látszott az egész öböl. A magas amerikai klipper némán és kecsesen siklott a zöld tengeren, amit a délkeleti szél keltette hullámok fodrai csipkéztek.

Ahogy a hajó elhagyta Robben-sziget alacsony, sötét tömbjét, egy töredéknyire megváltoztatta irányát és újabb vitorlákat bontott - amik úgy nyíltak ki a vitorlarudakon, mint a tavasz első virágai. A férfi és a nő szótlanul nézett a gyö-

nyörű hajó után; egyikük sem szólt egy szót sem, mialatt a hajó lassan beleolvadt a tengeri párába, szellemalakká vált, majd hirtelen nyomtalanul eltűnt.

A pár még mindig szóttalanul visszafordult és beszállt a varakozó kocsiába, s mindaddig hallgattak, amíg fel nem értek a Cartwright-ház elé. Clinton Robyn arcára nézett. Halálsápadt volt; még az ajka is elefántcsontfehér volt és remegett az elfojtott indulattól.

- Tudom, mit érez. Mindazok után, amit el kellett viselnünk, most látnunk kellett, hogy az a szörnyeteg elhajózik innen. Osztozom elkeseredésében - mondta halkán a férfi, de a nő vadul megrázta fejét, aztán újra csak hallgatott.

- Van más hírem is - mondta aztán, mikor úgy gondolta, hogy Robyn magához tért, mert visszatért arcába a szín.

- Az East Indiaman utasjegyzékén, ami tegnap vetett horgonyt az öbölben, szerepel egy ellentengernagy neve is. Kemp admirális felkérte, hogy vegyen részt a haditörvényszék munkájában. Holnap kezdődik.

Robyn abban a pillanatban felé fordult, s az aggodalomtól és együttérzéstől megenyhültek arcvonásai.

- Minden pillanatban imádkozni fogok önért. - Kinyújtotta kezét, s Clinton mindkét kezével megragadta és nem eresztette el.

Olyan volt, mintha ez a testi kapcsolat felszabadított volna valamit a nőben, ami eddig szorosan el volt zárva, s égő, száraz szeméből patakzani kezdtek a könnyek.

- Kedves, kedves, dr. Ballantyne - suttogta Codrington.

- Kérem, ne aggódjon miattam! - De Robyn könnyein át még mindig a magas, gyönyörű hajó szellemalakját látta beleolvadni a tengeri pára gyöngyharmatába, és kitört belőle a zokogás.

Az Admiralitás épületének báltermében fekete-fehér sakk-tábla alakban lerakott márvány borította a padlót, amin úgy szóródtak szét az emberi figurák, mit a sakkbábuk egy bizonyult végjáték során.

Robyn Ballantyne puritán zöld szoknyában és blúzban állt a tábla szélén, mint egy magányos királynő, míg vele szemben a jogi testület bátyái, két díszegyenruhába öltözött tenge-

résztiszt állott, aki a vádat, illetve a védelmet képviselte. Önkényesen választották ki őket erre a szerepre, ami egyiküknek sem ízlésigazán.

Külön álltak a többiektől, s mindegyikük a magával hozott iratokkal szöszmötölt. Egyetlen pillantást sem vetettek arra a férfirra, akire felmentés vagy büntetés vár, aszerint, hogy miként döntenek azok a magas rangú tisztek, akik egyelőre még a bálterem túlsó végén lévő magas, kétszárnyú ajtó mögött tartózkodnak.

A többi tanú - Denham, a *Black Joke* hajónaplójával a hóna alatt, MacDonald, a gépész, aki háta mögé dugta szutykos kezét, az igen gazdag ázsiai kereskedő, az ománi szultán ügynöke és konzulja - szétszórt gyalogokként állt a tábla szélén.

Csak az a tiszt nem állt egy helyben, aki ellen vádat emeltek, s akinek az élete függött ettől a tárgyalástól. Clinton Codrington kapitány le-föl járkált a bálteremben, sarka kopogott a márványpadlón; háromszögletű kalapját hóna alá csapta és maga elé meredt. Nem volt rendszer a mozdulataiban - olyan volt, mint a sakktáblán a ló, vagyis a lovag.

A feszültség még ezt a hatalmas termet is képes volt teljesen betölteni, s minden egyes perc elmúltával csak tovább nőtt, ahelyett, hogy enyhült volna. Csak az ajtó két oldalán őrt álló két vörös ruhás haditengerészen nem látszott, hogy átragad rájuk valami a feszültségből. Mozdulatlanul álltak, puskájuk tusát kisuvickolt csizmájukhoz szorították és üres tekintettel meredtek a semmibe.

Clinton egyszer csak megállt Robyn előtt és elővette az óráját.

- Ötven perc - mondta.
- Még óráig tarthat - felelte Robyn halkan.
- Soha nem leszek képes eléggé megköszönni önnek, hogy tanúvallomásában így kiállt mellettem.
- Csakis az igazat mondtam.
- Igen - mondta a férfi. - De anélkül... - nem folytatta, hanem újra járkálni kezdett.

A vádló tiszt, aki az elmúlt két napban mindent elkövetett, hogy elítéltesse és akasztófára küldje, felnézett Clintonra, de aztán rögtön, szinte büntudatosan elkapta tekintetét, és újra

beletemetkezett a jobb kezében tartott iratokba. Robyn nézett rá egyedül nyíltan; szeme elsötétült az aggodalomtól és az együttérzéstől, de mikor Clinton pár perccel később megingt ránézett, úrrá lett szorongásán, és biztatón mosolygott rá.

A négy magas rangú tiszt, aki előtt tanúvallomást kellett tennie, figyelmesen végighallgatta ugyan, de szemükben nyoma sem volt a melegségnek vagy a részvétnek.

- Madame - kérdezte meg tőle Kemp admirális a végén -, igaz az, hogy ön úgy szerzett orvosi diplomát, hogy férfinak adta ki magát, s ha így van, nem gondolja, hogy okunk van kételkedni abban, hogy csakis az igazat mondta nekünk?

Robyn látta, hogy a Kemp mellett álló tisztek arca megke-ményedik, tekintetük elréved. A szultán ügynöke nyíltan ellenséges volt, mivel a vád lelkiismeretesen végigkérdezte tőle az összes incidenst, melyek során országa és alattvalói szuverenitását, sérelem érte.

Denham és MacDonald csak a tényeket tudta elismételni, s korábban, a hajónaplóban aláírásukkal igazolták, hogy nem értenek egyet a kapitány parancsaival.

Robynt csak az lepte meg igazán, hogy ilyen hosszú ideig ülésezik a bíróság, aztán hirtelen ösztönösen előrébb lépett, mikor egy nagy csattanással, ami végigvisszhangzott az üres báltermen, kinyílt a nagy szárnyas ajtó, s a két ór vigyázza vágta magát.

A nyitott ajtón át Robyn látta, hogy a tengerésztisztek egy hosszú ebédlőasztal mögött foglalnak helyet, ami a bálterem felé néz. Ragyogott az aranydísz sújtásaikon és váll-lapjainkon, de Robyn túl messze volt tőlük ahhoz, hogy arckifejezéseiket lássa. Bár egy lépéssel előrelépett, ahonnan látta a bírák zordon sora előtti asztal fényezett tetejét, nem látta pontosan annak a fegyvernek a hegyét és markolatát, ami előttük feküdt az asztalon. Aztán még ezt a látványt is eltakarta szeme elől az a három férfi, aki az ajtóval szemben megállt.

Clinton állt közepén, kétoldalt közrefogta a vád és a védelem képviselője által. Egy halk parancsszóra mindhárman bevonultak a kitárt ajtón. Az ajtó bezárult mögöttük és Robyn még mindig nem volt biztos benne, hogy melyik irányban

állt a tengerésztőr az asztalon, és azt sem, hogy a tokjában volt-e vagy ki volt húzva.

Clinton korábban elmagyarázta neki, hogy ez mit jelent. A tört csak akkor tették ki az asztalra, mikor a bírák döntöttek. Ha a tör a tokjában van és markolata a vádlott felé mutat, az ítélet „nem bűnös”. Ha a csupasz penge a vádlott felé mutat, előre tudhatja, hogy a szolgálat haragja lesújt rá - s vagy korbácsolásra, vagy a bitóra számíthat.

Clinton egy pontra szegezte tekintetét Kemp admirális feje felett, míg nagy dörrenéssel bezárult mögötte az ajtó, s a mellette lévő két tiszttel együtt vigyázba állt öt lépéssel a fényes asztal előtt, ami mögött bírái ültek.

Csak ekkor mert lenézni a tőrre. A tör ezüstkék pengéje megcsillant a magas franciaablakokon besütő ferde napfényben, fényes hegye Clinton hasa felé nézett.

Zsigereiben az elkeseredés jeges ürességét érezte, mintha belé szúrták volna a tört. Az ítélet igazságtalansága felett érzett megdöbbenéstől, attól, hogy nem akarta elhinni, hogy egész életének egy csapásra vége, hogy el kell szenvednie azt a szégyent és megaláztatást, ami pályája megszakadásával és hírneve bepiszkításával jár, semmi másra nem tudott figyelni, csak az előtte heverő gonosz tőrre. Kemp admirálisnak csak a hangját hallotta, nem értette, mit mond.

- Bűnös felettes tisztjei parancsainak botrányos semmibevételében.

- Bűnös a nyílt tengeren elkövetett kalóztámadásban.

- Bűnös abban, hogy egy baráti hatalom alattvalóinak tulajdonát képző tárgyakat pusztított el.

- Bűnös abban, hogy semmibe vette Őfelsége Nagy-Britannia Királynője és az Ománi Arabok Szultánja közti szerződés cikkelyeit.

Csakis halál lehet, döbbszent rá Clinton, mert az ítélet olyan részletesen volt taglalva, hogy vétségei hosszú jegyzékre valót tettek ki, aminek minden egyes tétele túl komoly volt. Biztos felakasztják.

Fejét felemelte a vádló fegyverről és a bírák feje felett kinézett a franciaablakon. Olyan szorosnak érezte egyenruhája gallérját, mint a hóhér kötelét, mikor nyelni próbált.

Uram - imádkozott magában -, soha nem féltem a haláltól. Csak egyvalamit sajnálok... hogy itt kell hagynom azt a nőt, akit szeretek.

Épp elég büntetés volt az is, hogy itt kell hagyni a becsület és az életet, de a legnagyobb igazságtalanság az volt, hogy szerelmét is el kell veszíteni.

- A bíróság hosszan fontolgatta, hogy mi legyen a büntetése - Kemp admirális szünetet tartott, s egy sanda pillantást vetett a mellette álló magas, napbarnította, ezüstös hajú elmentengernagyra, aki a kikötőbe látogató East Indiaman utasai között érkezett ide -, és meghallgatta Reginald Curry admirális ékesszólással előadott érveit, ami megingatta eltökéltségében.

Újra szünetet tartott, ajkát kicsücsörítette, ezzel is jelezve, hogy ő maga nem ért egyet ezekkel az ékesszóló érvekkel, s csak ezután folytatta.

- A bíróság úgy döntött, hogy a foglyot meg kell fosztani valamennyi rangjától, előjogától és fizetésétől, vissza kell vonni tőle a Királynőtől származó, spíllanatnyilag még börtönben lévő megbízását, és becsületétől megfosztva el kell bocsátani a haditengerészeti szolgálatról.

Clinton összeszedte magát; a rangfosztás és az elbocsátás nyilván csak megelőzi a fő ítéletet.

- Továbbá - Kemp megállt, és megköszörülte a torkát -, továbbá a bíróság úgy határozott, hogy a fogoly innen egyenesen az erődbe vitessék, ahol...

Az erődben szokták végrehajtani a halálos ítéleteket. Biztos a főkapuk előtti felvonulási téren fogják felállítani a bitót.

... - egy évig terjedő börtönbüntetéssel sújtassék.

A bírák fölálltak, és kimentek a teremből. Mikor a magas, ősz hajú admirális Clintonnal egy vonalba ért, kis cinkos mosoly bujkált a szája szélén. Clinton csak most döbbsen rá, hogy nem ítélték halálra.

- Egy év - mondta a hadnagy, aki a vádat képviselte -, se korbácsolás, se akasztás - Istenemre mondom, igen nagy-lelkű ítélet.

- Gratulálok - vigyorgott Clintonra a védő, aki maga sem akarta elhinni az egészszet. - Persze Curry volt az. Ő volt a

parancsnoka a nyugati parti rabszolga-kereskedelem ellen küzdő osztagnak. Micsoda mázli, hogy pont ő került a bírák közé.

Clinton sápadtan és némán bámult ki az ablakon, lába alatt egy kicsit ingott a föld.

- Jöjjön, kedves barátom - érintette meg a karját a védő -, egy év hamar elmúlik, utána meg vége a marhakonzervnek és a száraz kenyérnek. Szedje össze magát!

Zouga egész úton nagyon keményen hajtotta az öszvéreket és az embereket is, mióta elhagyták Moffat nagypapa misz-szionárius telepét, Kurumant. Húsz mérföldet tettek meg naponta. A hágó tetején most megállította a magas, imbolygó hátú öszvért és lenézett a fokföldi félsziget kitáruló látványára.

Közvetlenül alatta terült el az a sima sziklából álló furcsa hegy, amit a hollandok Die Paarlnek, vagyis „a Gyöngynek” neveztek el, s ami szinte áttetsző fénnel ragyogott a Fokföld ragyogó nyári napsütésében.

Mögötte búzaföldek és szőlők tarkították a Paarde Bergig, vagyis a „Lóhegységig” és Tyger Bergig terjedő síkságot, ahol egykor a hegyi zebra legelt. A holland telepesek a zebrát lónak, a leopárdot tigrisnek nézték.

- Már majdnem otthon van, őrmester - szólt Jan Cherootnak.

- Nézze - mutatott a hottentotta a távolba, ahol a déli látóhatár előtt egy füstöskék, lapos tetejű hegy emelkedett a magasba.

- Holnap este sötétedés előtt ott vagyunk.

Jan Cheroot összecsücsörítette ajkát és egy csókot dobott a hegy irányában. - Húzzátok ki a dugót az üvegből és mondjátok meg a Cape Town-i hölgyeknek, hogy a mamám nem véletlenül nevezett „cherootnak”, vagyis nagy manilaszi-varnak!

Öszvére ettől a hangtól felkapta nagy szőrös fülét, s immel-ámmal ugyan, de megindult. - Te is érzed, mi, te öreg bunkó! - nevette el magát Jan Cheroot. - Hát akkor gyerünk! - Azal korbáccsal rávert az állat farára, és nagy zajt csapva leereszkedett a meredek, sziklás úton.

Zouga még megvárta, hogy az ütött-kopott kis kétkerekű kocsis kövesse az őrmestert, bár nem olyan ütemben, mert ezen volt az elefántcsont és a szappankő szobor, amit több mint ezer mérföldön át hurcolt magával.

Robynnak csak egy hónap múlva engedélyezték először, hogy meglátogassa Clintont az erődben. Miután a kapuőr alaposan megvizsgálta engedélyét, egy kis fehérre meszelt őrszobába vezették, amiben három magas támlás, kemény széken kívül nem volt semmi más.

Robyn tíz percen át állva maradt, s csak akkor nyílt ki szemben az alacsony ajtó, amin Clinton lépett be. Megállt vele szemben, s a nőt azonnal megütötte a férfi sápadtsága, ami a börtönnek volt tulajdonítható. Clinton mély tengeri barnasága dohánysárga bőrszínre fakult, haja a tövénél megsötétedett, mivel nem szívta ki a nap.

Öregebbnek, fáradtabbnak és csalódottabbnak látszott.

- Maga legalább nem hagyott el engem ebben a méltánytalanságban.

A foglár tiszt leült a harmadik székre és megpróbált úgy tenni, mintha nem figyelne kettejük beszélgetésére. Robyn és Clinton feszesen ültek egymással szemben a kényelmetlen székeken, s nehezen indult meg köztük a beszélgetés. Udvariassági kérdéseket tettek fel egymásnak a másik egészségi állapotára vonatkozóan.

Aztán Robyn megkérdezte: - Megkapta az újságokat?

- Igen. A foglár nagyon rendes.

- Akkor azt is olvasta, hogy milyen ígéretet tett az új amerikai elnök beiktatása alkalmával.

- Lincoln mindig megrögzött ellensége volt a rabszolga-kereskedelemnek - mondta Clinton.

- Végre megadta a jogot a Királyi Haditengerészetnek, hogy átkutassák a gyanús hajókat.

- S máris elszakadt hat déli állam - fejezte be a gondolatot Clinton komoran. - Ha érvényt akar szerezni neki, háború lesz.

- Olyan méltánytalan dolog! - kiáltott fel Robyn. - Csak néhány rövid héten múltott, hogy hősként ünnepelejkék magát, nem pedig... - Nem fejezte be a mondatot, és szája elé kapta a kezét. - Sajnálom, Codrington kapitány.

- Már csak Codrington - mondta.
- Úgy érzem, én tehetek róla - ha nem küldtem volna el magának azt a levelet...

- Maga nagyon kedves és nagyon jó hozzám - mondta a férfi, aztán minden előzmény nélkül hirtelen kitört belőle:
- és olyan gyönyörű, hogy szinte magára se merek nézni.

Robyn hirtelen elvörösödött és az őrtisztre pillantott. A tiszt a durván vakolt mennyezetet bámulta.

- Tudja, mire gondoltam, mikor beléptem a terembe, és láttam, hogy a tűr hegye felém mutat? - folytatta Clinton, mire a nő megrázta a fejét. - Arra gondoltam, el fogom veszíteni magát. Hogy felakasztanak és soha nem látom többé. - Hangja annyira remegett az indulattól, hogy a tiszt végül felállt.

- Dr. Ballantyne, öt percre kimegyek - mondta. - Szavát adja, hogy nem kísérel meg távollétemben fegyvert vagy szerszámot adni a fogolynak?

Robyn azonnal igent bólintott és azt suttogta: - Köszönöm.

Abban a pillanatban, hogy becsukódott az ajtó, Clinton felpattant és térdre vetette magát Robyn előtt. Mindkét karjával átölelte a derekát, arcát melléhez szorította.

- De most már semmit sem tudok ajánlani önnek. Elvesztett becsületemen kívül semmim nincs a világon.

Robyn azon kapta magát, hogy a haját simogatja, mint egy kisgyerekeknek.

- Nemsokára vissza fogok menni arra a szépségesen szép vidékre a Zambézi folyó alatt. Tudom, hogy ott van az én végzetem - mondta halkán. - Az ott élők lelki és testi jólétének ápolása az én hivatásom.

Egy kis szünetet tartott és szeretettel lenézett a férfi hajára.

- Azt mondja, semmit nem tud nekem ajánlani, semmije nincs, amit meg tudna osztani velem, de nekem van valamim, amit szívesen megosztok önnel.

A férfi fejét felemelve kérdően nézett rá, s szemében remény csillant.

- Nem akarja felajánlani szolgálatait Istennek, hogy misz-szionáriusként elkísérjen engem a vadonba, Zambézia föld-jére?

- Hogy magával és Istennel osszam meg az életem? - A férfi hangja rekedtesen és fojtottan hangzott. - Álmodni sem mertem volna, hogy méltó lehetek ilyen megtiszteltetésre.

- Ez egy álszent alak - jelentette ki Zouga határozottan. - És most még ráadásul börtöntöltelék is. Egyiktek sem tud emelt fővel megjelenni a társaságban.

- A lelke igaz és nemes, s most megtalálta igazi hivatását Isten szolgálatában - felelt Robyn hevesen. - Ami pedig a társaságot illeti, biztos lehetsz benne, hogy egyikünk sem vágyik arra, hogy sokat időzzön köreikben.

Zouga megrántotta a vállát és elnevette magát. - A ti dolgok. De legalább a jutalmat nem vehetik el tőle. Szép kis summát vágott zsebre.

- Biztosíthatlak arról, hogy a pénznek semmi köze nem volt a döntésemhez.

- Elhiszem - mondta Zouga vigyorogva, amitől Robyn olyan dühbe gurult, hogy nem talált megfelelő szavakat. Zouga megfordult és végigbaktatott a hosszú verandán a szőlőindák alatt; két kezét zsebre vágta, s a Cartwright család kertjén át a távoli öböl kékjét szemlélte a tölgyek és a sustorgó pálmák között.

Robyn dühbe lecsillapodott, s inkább bánatos lett. Úgy látszik, ők ketten soha nem fogják megérteni egymást; homlok-egyenest ellentétes vágyaik és indítékaik vannak.

Először legalább annyira megkönnyebbült, hogy biztonságban látja, mint amennyire testvéri szíve örült a viszontlátásnak. Alig ismerte meg, mikor öszvérháton fellovagolt a Cartwright-házhoz. Csak mikor leszállt az állatról, és levette régi kalapját a fejéről, akkor sikoltott fel örömeiben, felugrott az ebédlőasztaltól és a teraszon át lerohant hozzá.

Olyan sovány, olyan kemény és bronzbarna volt, s valami olyan új tekintély sugárzott belőle, amit a céltudatosság és az átszellemültség kölcsönöz csak az embernek. Robynnak büszkeség töltötte el a szívét, ahogy bátyja beszámolt élményeiről, miközben az egész társaság rajongva leste minden szavát.

- Olyan, mint egy görög isten! - súgta oda Aletta Cartwright Robynnak, ami nem volt valami eredeti megjegyzés, persze Aletta sem volt valami eredeti gondolkodó - de

Robynnak el kellett ismernie, hogy ezúttal legalább helytálló, amit mondott.

Figyelmesen hallgatta a matabelék országa és a délre vezető hosszú út leírását, s közben olyan lényegbevágó kérdéseket tett fel, hogy Zouga élesen rászólt: - Remélem, nővérkém, hogy ezeket nem fogod a saját útleírásodba bevenni.

- Á, dehogy - nyugtatta meg bátyját, de ez a megjegyzés újra megkeserítette kettejük viszonyát; Zouga nem beszélt többet kalandjairól. Csak nagyapjuk, Robert Moffat üdvözlétét adta át Robynnak, és a vele kapcsolatos hírekről számolt be neki.

- Nem fogod elhinni, hogy decemberben volt hetvenöt éves. Annyira éles az elméje, olyan élénk, hogy épp most fejezte be a Biblia fordítását. Minden segítséget megadott nekem, s ő szerezte az öszvéreket és a kocsit is, amivel annyi-val könnyebbé vált az út utolsó szakasza. Hároméves kislánként emlékezett rád és megkapta a leveleidet is. Cserébe ezt adta. - Egy vastag paksaméta volt a kezében. - Azt mondja, arról kérdezted, mit szólna egy misszionárius expedícióhoz Zambéziába vagy Matabeleföldre.

- Igen, így volt.

- Hugi, én azt hiszem, hogy egy nő egyedül... - kezdte volna, de Robyn közbevágott.

- Nem leszek egyedül. Clinton Codrington kapitány úgy döntött, hogy misszionáriusnak szentelteti fel magát, s én szavamat adtam, hogy hozzá megyek feleségül.

Ez vezetett arra a kirohanásra, ami újra megrontotta viszonyukat. Ahogy Robyn haragja alábbhagyott, még egy utolsó kísérletet tett, hogy elkerülje az újabb összeütközést.

- Zouga - lement a teraszon és megfogta testvére karját. - Örölnék, ha te lennél a násznagyom az esküvőnkön.

Zouga arca ellágyult és izmai egy kicsit ellazultak.

- Mikor lesz, hugi?

- Csak hét hónap múlva. Clintonnak még annyi van hátra a büntetéséből.

Zouga megrázta fejét. - Nem leszek itt. Már megváltottam a jegyet a P & O gőzhajójára. Jövő hónap elején indulok haza. - Mindketten csendben voltak egy ideig, aztán Zouga folytatta. - De mindenesetre sok örömet és boldogságot kí-

vánok - és ne haragudj azért a megjegyzésért, amit jövőendő férjedre tettem.

- Megértetek - mondta Robyn és megszorította a férfi karját. - Másfajta ember, mint te.

Zougából majdnem megint kiszakadt egy megjegyzés. - Hála Istennek - gondolta magában, de még idejében visszanyelte ezt a káromkodást. Megint hallgattak.

Zouga azon a problémán törte a fejét, ami Cape Townba való megérkezése óta nem hagyta nyugodni: hogy tudhatná meg Robyntól, hogy mit írt az útinaplójába, s miképp tudná rábírní, hogy változtassa meg azokat a részeket, amik ártanak a család hírnevének.

Most, amint megtudta tőle, hogy nem akar visszatérni Angliába, természetes módon adódott a lehetőség, hogy rákérdezzen.

- Hugikám, ha elkészültél már a kéziratoddal, szívesen elviszem magammal, hogy nyugodt lehessél, hiánytalanul eljut Oliver Wicks kezébe!

Az Angliába vezető úton bőven lesz alkalma elolvasni Robyn útinaplóját, s ha megérkezése után csak egy vagy két hónappal késleltetni lehet a kiadást, akkor Zouga útinaplója az Expedícióról előbb jöhet ki a nyomdából, s az érdeklődés, valamint az irodalomkritika tejszínhabjából neki jut a java.

- Óh, még nem említettem? - emelte fel Robyn az állat, s mosolyában némi kis megvetés bujkált. - Egy hónappal ideérkezésed előtt már elküldtem a kéziratot a postahajóval. Már rég Londonban kell lennie és attól sem lennék meglepve, ha Mr. Wicks már ki is adta volna. Számítok rá, hogy összegyűjti a kritikákat és a következő postahajóval elküldi nekem őket.

Zouga kirántotta karját testvére kezéből, s acélos tekintettel nézett rá.

- Igazad van, tényleg szólnom kellett volna - mondta Robyn édesdeden. A férfi reagálása meggyőzte afelől, hogy jogos volt a gyanúja, és tudta azt is, az utolsó lehetőség is elszállt, hogy rendezzék viszonyukat. Mostantól fogva ellenségek, és valahol azzal is tisztában volt, hogy ellenségeskedésük tárgya mindig a Zouga által Zambéziának elkeresztelt, két folyó között fekvő ország népének és földjének a sorsa lesz.

A Cartwright-raktár a Woodstock Road végén, a Lies-beeck folyó partján, nem messze a Királyi Csillagvizsgáló épületétől áll. A téglából épült bádogtetős épület fehérre van meszelve.

A raktár hátsó falának támasztva állt az a három tárgy, amit Morris Zouga Ballantyne őrnagy hagyott itt megőrzésre, aki jelenleg az Indiából a londoni kikötő felé tartó *Orient Steamship S. S. Bombay* fedélzetén utazik. A három meglehetősen nagy darab tárgyat szinte teljesen eltakarja a menyegyzetig érő bála- és ládahalom.

A két hatalmas elefántagyar sárga elefántcsontíve szinte tökéletes keretbe foglalta a harmadik tárgyat. A faragott szappankő szobor még mindig a védőcsomagolásban volt. Széles, súlyos talapzaton állt, és merő véletlen volt, hogy pont észak felé nézett.

A gondatlan kezelés, a teherhordók vállán megtett több hónapos út és a rugó nélküli fokföldi szekéren való szállítás viszontagságai következtében a szobor fejről leszakadt a csomagolás.

A ragadozó madár kegyetlen, büszke feje kinézett az elefántfűből és hánckötélből álló csomagból. Kőbe vésett, kifejezéstelen szeme ezerötszáz mérföld erdőn, hegyen és sivatagon át egy fallal körülvett romváros felé nézett, s úgy tűnt, az Umlimo jóslatának szavai úgy lebegnek a madár zord feje körül, mintha élők lennének.

„A fehér sas lecsapott a kősólymokra és földre taszította őket. A sas most újra fel fogja őket emelni, s messze repülnek. A Mambók és a Monomatapák királyságában mindaddig nem lesz béke, amíg a sólymok vissza nem térnek. Mert a fehér sas addig fog háborúskodni a fekete bikával, amíg a kősólymok vissza nem térnek fészükre.”

ISBN 963 7696 20 2

Kiadja a Delej Kft.

Felelős kiadó a *Delej Kft.* ügyvezető igazgatója

A kötet kiadásában részt vett:

a *Maecenas International Kft.*

Felelős szerkesztő: *Székely Julianna*

Műszaki vezető: *Szakálos Mihály*

